

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 12:44:29)

Kolege poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore, počinjemo rad.

Primjenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno je da postoji kvorum potreba za početak sjednice jer je prisutna većina ukupnog broja poslanika. Otvaram **Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini 28. saziva Skupštine Crne Gore**. Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda treba da usvojimo zapisnik i to zapisnik sa: Pete, Sedme, Osme posebne i Devete sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2023. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbe na zapisnik? Konstatujem da nema. Saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da su usvojeni zapisnici sa navedenih sjednica bez primjedbi.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu, da bismo utvrdili dnevni red dozvolite da vas obavijestim o izmjenama predloženog dnevnog reda.

Poslanik Slaven Radunović obavijestio je da, saglasno članu 147 Poslovnika Skupštine, povlači iz procedure Predlog zakona o dopuni Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore koji je bio planiran kao tačka 1.

Poslanica Drita Lolla predložila da se dnevni red dopuni sa Predlogom zakona o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju i Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Poslanica Ana Novaković Đurović predložila je da se dnevni red dopuni sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Poslanik Filip Adžić predložio je da se dnevni red dopuni sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Poslanici Boris Bogdanović, Zdenka Popović, Anđela Vojinović, Nikola Rovčanin, Albin Ćeman, Momčilo Leković, Duško Stjepović, Slaven Radunović i Ilir Čapuni predložili su da se dnevni red dopuni sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Poslanici Vasilije Čarapić, Slaven Radunović, Boris Bogdanović, Milan Knežević i Bogdan Božović, predložili su da se dnevni red dopuni sa Predlogom odluke o izmjeni Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Prelazimo na obrazloženje i izjašnjavanje o predlozima za dopunu dnevnog reda. Predlozi poslanice Drite Lolle, da li poslanica želi da obrazloži predloge.

Izvolite, gospođo.

DRITA LLOLLA (18.04.24 12:47:36)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Da li je moguće da obrazložim oba predloga, s obzirom na to da ih predstavljam ispred Ženskog kluba i povezana su, i da bi bili racionalniji?

Uvažene kolege i kolegice na osnovu člana 92 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore predložila sam dopunu dnevnog reda sa dvije tačke, odnosno dva predloga zakona, kao članica kolegijuma Ženskog kluba. Riječ je o Predlogu zakona o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju i Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Počecu sa ovim drugim, odnosno Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Ovaj predlog zakona, prije svega, ima za cilj da se ispravi jedan propust i nepravda kojoj je učinjena prema ženama koje u diplomirane farmaceutkinje ili doktorke farmacije, kada prethodnim izmjenama i dopunama zakona nije predviđeno da se poveća koeficijent zarade za doktorke farmacije. Zašto sam naglasila žene? Zato što u javnom sektoru zaposlene, kao doktorke farmacije, imamo od ukupnog broja zaposlenih čak su 96,3% žene. To je važno naglasiti na početku, ali moram reći još jednu stvar. Mi smo tretirali ovaj predlog zakona ne samo iz ugla rodne ravnopravnosti, tretirali smo ga iz ugla same profesije, i mislim da smo time postigle da, kao Ženski klub, doprinesemo jednom dodatnom vrijednošću tako da ozbiljno i temeljito radimo na zakonu, uzimajući u obzir koji je i opšti javni interes. U ovom slučaju, kada su farmaceuti i farmaceutkinje u pitanju, složićemo se da su to naši najbliži saradnici i saveznici u zajednici, kada govorimo o čuvanju i unapređivanju našeg zdravlja. Da je njihova uloga esencijalna pokazao je period kovid pandemije, kada su bili na prvoj liniji zaštite zdravlja građana i bili su izloženi direktnoj opasnosti. Prisjetimo se onog prvog talasa kada i mnogo razvijenije zemlje nijesu imale jasne upute ili nijesu znale šta se konkretno dešava, da smo se suočili sa jednim nepoznatim virusom, da su izložile sebe opasnosti i da prime pacijente i bez trijaže u svojim apotekama i bez zaštite. Imali smo izgubljene živote među farmaceutima, toga se moramo prisjetiti.

Takođe, tokom tog teškog perioda farmaceuti su bili na raspolaganju i sistemu javnog zdravstva skoro 24 sata, er je liječenje svih hospitalizovanih i nehospitalizovanih pacijenata zavisilo od dostupnosti adekvatne terapije. Ovo pokazuje da je njihova uzloga nezamjenjiva, jedinstvena u zdravstvenom sistemu i da nijedna druga disciplina ne pristupa na ovakav način procjeni iskustva pacijenta sa svojom terapijom.

U vezi sa tim društvo naše farmaceute prepoznaje, uglavnom, kao osobe koje rade i za recepture i oni mogu da podrže zdravstveni sistem na više načina i na više nivoa. Postoji širok spektar specijalizovanih poslova, kako u naučno-istraživačkim institucija i farmaceutskoj industriji. Mi smo ovim predlogom išli korak dalje, pored doktora farmacije uključili smo i specijaliste farmacije. Naš cilj je bio da, oslanjajući se na principe savremenih metoda za poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite i za izgradnju jednog visokog i učinkovitog zdravstvenog sistema, u budućnosti doprinosimo na ovaj način zdravlju populacije, boljeg korisničkog iskustva, u ovom slučaju pacijenata, kao i racionalnijem korišćenju resursa. Zato smatram da se i finansijska procjena za implementaciju ovog zakona treba gledati ne kroz ugao troška već investicije u jedan jači zdravstveni sistem u budućnosti.

Naravno, vrijeme je da i prepoznamo ulogu farmaceuta ne samo u znak zahvalnosti što su stali na prvoj liniji zaštite tokom kovida perioda, već i zbog toga što ova profesija to zaslužuje. Kao članice Ženskog kluba obavezale smo se da ćemo predlaganjem kvalitetnih zakonskih rješenja raditi kako na političkom tako i na ekonomskom osnaživanju žena. Ovaj predlog zakona doprinosi smanjenju rodnog jaza u zaradama, u duhu je evropskih vrijednosti i preuzetih obaveze na putu ka članstvu u EU.

Za kraj, želim da se zahvalim koleginicama što smo uspjele da pronađemo zajednički jezik, što i pored toga što imamo različite političke stavove uspjele smo da ih stavimo po strani i nađemo zajednički jezik i kroz koncezuz dođemo sa ova dva rješenja. Mislim da je to jedan dobar omen i pokazatelj i nadam se da je ovo samo početak rada Ženskog kluba i da će biti percipiran i od strane naših kolega, kao dodatna vrijednost rada ovog Parlamenta. Naravno, on objedinjuje u potpunosti politički spektar u ovoj Skupštini i zato cijenim veoma važnim vašu podršku da ovu tačku prvo uvrstimo u dnevni red i onda idemo dalje sa drugim koracima.

Što se drugog zakona tiče, on je u istom duhu i promocije i solidarnosti i humanizma. Veoma kratko, da ne bih zapostavila. Zakon o izmjeni Zakona o zdravstvenom osiguranju licima oboljelih od multipla skleroze. On je dogovoren na tematskoj sjednici Odbora za zdravstvo i na zahtjev Udruženja oboljelih od multipla skleroze da u slučaju privremene spriječenosti za rad koja je nastala zbog liječenja osnovne bolesti omogući da primaju puni iznos zarade. Trenutnim zakonskim rješenjem se naknada umanjuje za 30%. U članu 40 stav 4 ovog zakona nalaze se i druge kategorije i namjera naša je da u saradnji sa resornim ministarstvom izvršimo procjenu da i se i ovim licima omogući istovjetna naknada. Isto i ovo je u duhu inkluzivnosti, da imamo jedan zdravstveni sistem koji brine o ranjivim kategorijama, jednu pokrivenost zdravstvene zaštite, kao što sam rekla, da je ovo investicija za bolju budućnost. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 12:54:56)

Hvala Vam, poslanice Drita Llolla.

Stavljam na glasanje Predlog poslanice Drite Llolle da se dnevni red dopuni sa Predlogom Zakona o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju. Kolege izvolite glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 59 poslanika, svih 59 za, nema protiv, nema uzdržanih. Dakle, dopunili smo dnevni red sa ovom tačkom koju je predložila, u ime Ženskog kluba, poslanica Drita Llolla.

Stavljam na glasanje Predlog poslanice Drita Llolla da se dnevni red dopuni sa Predlogom Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 59 poslanika, svih 59 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština prihvatila Predlog.

Predlozi poslanice Ane Novaković Đurović.

Hoćete li da obrazložete oba ili ćete pojedinačno? Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.04.24 12:56:29)

Zahvaljujem, poštovane građanke i građani,

Prvo da izrazim veliko zadovoljstvo što su predlozi za dopunu dnevnog reda, koje je pripremio Ženski klub, a saopštila kolegunica Llolla, dobili podršku svih prisutnih poslanika i poslanica. Zaista nam uliva optimizam da u okviru Ženskog kluba nastavljamo da aktivno predlažemo važna zakonska rješenja.

Kada je u pitanju Predlog poslaničkog Kluba Građanskog pokreta URA, mi smo u skupštinsku proceduru stavili Predlog izmjena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojim će se, po prvi put, omogućiti da se iznos minimalne penzije od 450 eura odnosi i na korisnike i na korisnice srazmjernih penzija.

Dakle, kao što znamo svi, u decembru prošle godine izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju je povećan iznos minimalne penzije na 450 eura, ali su korisnici srazmjernih penzija izuzeti iz tog povećanja. Mi smo i u decembru, prilikom povećanja iznosa minimalne penzije, ukazivali da korisnici srazmjernih penzija primaju izuzetno niske penzije, koje su znatno niže od minimalne da i dalje neki žive u nedostojnim uslovima i da je njihov životni standard apsolutno ugrožen. Predstavljaju jednu od najugroženijih kategorija društva.

Vlada je tada ignorisala naš apel, minimalne penzije su povećane i izuzele su korisnike i korisnice srazmjernih penzija i ukazali smo i tada i danas smatramo da je takvim povećanjem, zaista, učinjena istovremeno i nepravda, ali i diskriminacija među penzionerima. Iz tog razloga mi smo predložili da se iznos minimalne penzije odnosi i na korisnike i korisnice srazmjernih penzija. Dodatni argument za naš Predlog jeste i činjenica da Vlada nije postupila po Zaključku Skupštine iz decembra 2023. godine koji glasi: *Skupština Crne Gore zadužuje Vladu Crne Gore da, najkasnije, do kraja marta 2024. godine predloži dalju dinamiku povećanja penzija, sa posebnim osvrtom na povećanje iznosa penzija korisnicima srazmjernih penzija*. Mi smo u sredini aprila, Vlada Crne Gore nije postupila po ovom zaključku, i to je za nas bio dodatni argument, ali i motiv, da reagujemo kao poslanički Klub i predložimo ovo što je bila obaveza Vlade.

Još jedan važna napomena u jednoj rečenici. Naš Predlog za primjenu Zakona odnosi se na 01. januar 2025. godine. Dakle, nijesmo predložili da zakon odmah stupi na snagu, nego sljedeće godine što omogućava da se ovaj iznos za korisnike srazmjernih penzija adekvatno planira za budžet za narednu godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 12:59:53)

Hvala Vam, gospođo Novaković Đurović.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Novaković Đurović da se dnevni red dopuni sa Predlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Izvolite, kolege, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Glasalo je 58 poslanika, 21 za, 15 protiv, 23 uzdržana. Objavljujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Izvolite, obrazloženje drugog Predloga zakona.

Izvolite, gospođo Novaković Đurović.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.04.24 13:00:47)

Hvala.

Poštovane građanke i građani, evo imali ste priliku da vidite da parlamentarna većina nije podržala predlog da iznos minimalne penzije obuhvata i korisnike i korisnice srazmjernih penzija. Istovremeno, Vlada nije ispunila svoju obavezu da predloži dalju dinamiku povećanja ovih penzija. Nijesam iznenađena, pretpostavljam da je razlog zato što predlog dolazi od poslaničkog Kluba Građanskog pokreta URA. Moram vam reći u tome suštinska razlika, jedna od, između parlamentarne većine i nas, jer da je Vlada ovu obavezu izvršila i došla krajem marta u Skupštinu sa predlogom povećanja, poslanički Klub Građanskog pokreta URA bi taj predlog podržao. Ali idemo dalje.

Dakle, drugi Predlog odnosi se na izmjene Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti i naš poslanički Klub je predložio izmjene Zakona kojim se povećava iznos mjesečnog dodatka za 50% za djecu. Razlog zašto smo u ovom trenutku predložili povećanje mjesečnog dodatka za djecu jeste činjenica da važeće zakonsko rješenje, po kojem sva djeca do 18 godina primaju dječiji dodatak u iznosu od 30 do 60 eura, je stalnim povećanjem raste cijena i inflacijom bitno umanjen, njegova suštinska i finansijska vrijednost. Paralelno sa tim, kao što znamo stalno je u toku porast cijena, koje, između ostalog, se odnose i na proizvode pa i usluge koje se odnose na djecu i predškolskog i školskog uzrasta, ali i proizvode koji se odnose na bebe. Građanski pokret URA je 2021. godine bio jedan od predlagača zakona kojim se upravo omogućilo da sva djeca do 18 godina primaju mjesečni dodatak, a ovo je korak više. Dakle, naš napor da taj iznos povećamo zato što, ponavljam, ono što trenutno stoji u Zakonu kao podrška djeci, kao posebnoj kategoriji u našem društvu, nije, nažalost, dovoljno u susret svim povećanjima cijena na tržištu.

Konkretno, naš predlog je da se osnovni dječiji dodatak sa postojećih 30 uveća na 45 eura, za djecu u stanju materijalne potrebe sa 44 na 66 eura, i za djecu bez staranja i korisnike invalidnine sa iznosa od 60 na iznos od 90 eura. Kao i u slučaju sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, takođe, smo predložili da primjena ovog zakona da otpočne 01. januara 2025. godine, dakle ne odmah, nego da se ovaj iznos povećanja mjesečnog dodatka za djecu adekvatno planira u budžetu za narednu godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:04:16)

Zahvaljujem, poslanice Novaković Đurović.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Novaković Đurović da se dnevni red dopuni sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Kolege, izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje.

Ukupno je glasao 61 poslanik, 22 za, 10 protiv, 29 uzdržanih. Objavljujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Predlog poslanika Filipa Adžića.

Da li poslanik želi da obrazloži predlog?

Izvolite, gospodine Adžiću.

FILIP ADŽIĆ (18.04.24 13:05:04)

Poštovane građanke i građani, uvažene kolegice i kolege poslanici,

Svjesni situacije u kojoj se nalazimo, a posebno posljednjih dana kada vidimo da nam predstavnici, ili bivši predstavnici, najznačajnijih funkcija u državi zbog zloupotreba službenog položaja i kriminalnih aktivnosti završavaju u zatvoru, negdje imamo dodatnu obavezu da ponovo potenciramo nešto što je Građanski pokret URA započeo još 2019. godine. Tada, ruku na srce, nijesmo ni imali očekivanja od tadašnje parlamentarne većine da će podržati naše zahtjeve i naše napore da dobijemo adekvatno zakonsko rješenje kojim bi se od kriminalaca ili onih koji su se nezakonito bogatili oduzela imovinska korist. Nakon promjena koje su se desile 2020. godine zaista je naše očekivanje bilo značajno veće i mi smo ušli u proceduru izrade zakonskog rješenja koje je u narodu popularno ili poznato kao antimafija zakon, kojim bi se na lakši način oduzimala imovina stečena nezakonito i kriminalnom aktivnošću od ljudi koji su zloupotrebljavali službeni položaj ili od onih ljudi koji su se bavili kriminalnim aktivnostima.

Dakle, u tom predlogu, koji smo finalno predstavili Skupštini 2023. godine, čulo se i od poslanika tadašnje parlamentarne većine, ali i od nekih nevladinih organizacija, da postoje određene manjkavosti u tom zakonskom rješenju i to zakonsko rješenje tada nije dobilo potrebnu prohodnost u Skupštini Crne Gore. U međuvremenu, došlo je do ispravke, iako i danas stojim na stanovištu da te primjedbe nijesu bile u potpunosti utemeljene, zato što je kao glavna primjedba bilo da to zakonsko rješenje ima određenu ograničenost u periodu kada je moguće sprovoditi oduzimanje nelegalno stečene imovine i da će možda neki ljudi koji su se nezakonito bogatili '90-ih godina biti nekažnjeni tim zakonskim rješenjem. Ovim novim zakonskim rješenjem eksplicitno smo potencirali da nema vremenskog ograničenja, da svi oni ljudi koji su se nezakonito bogatili i koji ne mogu opravdati porijeklo svoje imovine će odgovarati.

Ono što je mnogo značajno u ovom zakonskom rješenju, a što je velika alatka za sve institucije koje se bave borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije, je to da ovim zakonskim rješenjem se odvojeno vode krivični postupak za sve one koji su počinili krivična djela i parnični postupak za one ljude za koje se smatra da su nezakonito stekli imovinu i da su na taj način, kriminalnom djelatnošću, odstupanja od onoga što je njihova imovina i njihova primanja u prethodnom periodu, zaista, izrazito velika. Dakle, kao jedan zakon koji bi na najbolji mogući način mogao da posluži svim institucijama da u periodu kada vidimo koliko je kriminala vladalo institucijama Crne Gore i koliko je kriminalnih grupa u našoj državi, a da prevashodno organizacija svake kriminalne aktivnosti negdje ima za cilj stvaranje materijalne koristi ovo je najbolji način kako da spriječimo buduća krivična djela, tako i da svi oni koji su se nezakonito bogatili u prethodnom periodu, zaista, odgovaraju.

Ono što su naše procjene, u odnosu na oko 45.000.000 eura koliko je sada zaplijenjena imovina, koja je, pretpostavlja se, stečena kriminalnom aktivnošću, Crna Gora da je imala zakonsko rješenje koje smo mi predlagali još 2023. godine bi sada prihodovala oko 25.000.000 eura. Imali bi dovoljno novca da se svi ovi predlozi koji se tiču i dječije zaštite, dječijih dodataka, povećanja penzija za srazmjerne korisnike, ali i svih drugih mogućnosti koje bi se pružile građanima izgradnjom kliničkih centara, izgradnjom domova zdravlja,

bolnica, škola, vrtića, sve to se moglo raditi sredstvima koja bi se oduzela od kriminalaca koji su se nezakonito bogatili.

Zaista vjerujem, kada vidimo koliko postoji potreba za ovakvim zakonskim rješenjem, kada vidimo da ono nema te manjkavosti koje je možda neko i potencirao u prethodnom periodu, kada ne postoji bilo kakva zadržka, prije svega, prema onim ljudima koji su se nezakonito bogatili '90-ih godina, ali ne postoji ni bilo kakva zadržka ili mogućnost izbjegavanja zakona za javne funkcionere i ljude koji obnašaju najznačajnije funkcije u državi. Dakle, smatram da je ovo izuzetno zakonsko rješenje. Samo bih napomenuo da je u izradi ovog zakonskog rješenja učestvovao i sadašnji vrhovni državni tužilac. Ako postoje ovakve pohvale na rad Državnog tužilaštva, na rad Uprave policije, hajde da im omogućimo da oni imaju alatku da bi se lakše borili protiv organizovanog kriminala i korupcije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:10:29)

Hvala, gospodine Adžiću.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Adžića da se dnevni red dopuni sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasala su 62 poslanika, 22 za, 13 protiv, 27 uzdržanih.

Objavljujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Predlog poslanika Bogdanovića, Popovića, Vojinovića, Rovčanina, Ćemana, Lekovića, Stijepovića, Radunovića i Čapunija.

Da li jedan od poslanika želi da obrazloži?

Želi, poslanik i šef Kluba Demokrata, gospodin Boris Bogdanović.

Izvolite, gospodine Bogdanoviću.

BORIS BOGDANOVIĆ (18.04.24 13:11:34)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Dakle, nakon dječijih dodataka, nakon besplatnih udžbenika, povećanja staračkih naknada, nakon povećanja naknada za novorođenčad sa 109 na 900 eura, Klub poslanika Demokrata u saradnji sa dijelom parlamentarne većine, danas 28. sazivu Skupštine Crne Gore predlaže novi progresivni model naknada za novorođenčad. Odmah da pređem na ono što je suština samog Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti kojeg danas predlažamo. Ovim zakonskim projektom smatramo da treba povećati naknade za novorođenčad i uvesti novi progresivni model naknada za novorođenčad u sljedećim iznosima:

- za prvorođeno dijete 1.000 eura;
- za drugorođeno dijete 1.500 eura;
- za trećerođeno dijete 2.000 eura i
- za četvrtorođeno i svako naredno dijete 2.500 eura.

Takođe, korisnicima prava na materijalno obezbeđenje treba obezbijediti dodatnih 100 eura. Zbog čega novi progresivni model naknada za novorođenčad? Upravo iz tog razloga što je bijela kuga negdje kao tihi ubica države i društva detektovana i konstatovana ne u jednoj, ne u šest, nego ukupno u 16 opština u Crnoj Gori. Novi statistički podaci govore da je najmanji broj novorođene djece, na godišnjem nivou, najmanji u prethodnih 70 godina. Dakle, u apsolutnim brojkama najniži saldo bilježe Pljevlja i čini mi se Nikšić, a kada je u pitanju prirodni priraštaj, na nivou čitave Crne Gore, u januaru mjesecu iznosio je minus 38. Mi zaista smatramo, imajući u vidu ovakve statističke podatke zvanične statistike Crne Gore, da negdje hodamo po ivici nestanka. Ovo su za nas opasni simptomi ozbiljne demografske bolesti koju prosto moramo i znamo kako izliječiti.

Kada su u pitanju finansijska sredstva koja treba izdvojiti za primjenu ovog zakona, a ponovo imajući u obzir zvanične statističke podatke, na godišnjem nivou se rodi negdje oko 7.000 djece, što zapravo znači da treba izdvojiti između 2.500.000 i 3.500.000 u zavisnosti naravno od nataliteta na godišnjem nivou. Zaista, smatramo da je to sića. Svako ko smatra da je to mnogo, to su upravo oni kojima ovakve mjere na listi prioriteta nijesu ni pod A ni pod B ni pod C.

Mi smatramo da je ovo prioritet br. 1 u Crnoj Gori. Jer, svako dijete koje ugleda svijet, ovdje u Crnoj Gori, treba da zna da ga čeka zemlja i koja ga voli i koja ga cijeni i koja je spremna i sposobna da mu obezbijedi nesmetane uslove za rast, razvoj i život.

S druge strane, imajući u vidu da ministar finansija ne dolazi iz redova Demokratske Crne Gore, smatramo da tokom rasprave o ovom zakonu, u dogovoru sa Vladom, treba dogovoriti, svakako, i datum primjene ovog zakona, kao i sve ostale uslove. Iz tog razloga, molim sve poslanike Skupštine Crne Gore da prihvate ovaj predlog. Toliko i hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:15:10)

Hvala, gospodine Bogdanoviću.

Stavljam na glasanje predlog gospodina Bogdanovića, Popovića, Vojinovića, Rovčanina, Ćemana, Lekovića, Stjepovića, Radunovića i Čapunija da se dnevni red dopuni Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, uključujući i ovu klauzulu da u dogovoru sa Vladom vidimo vezano za primjenu ovog zakona.

Pozivam vas da glasate.

Glasao je 61 poslanik, 61 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je ovaj predlog zakona prihvaćen i da će se raspravljati o njemu.

Izvolite, procedura. Gospođa Novaković.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.04.24 13:16:17)

Zahvaljujem.

Dakle, prvo bih konstatovala da je poslanički Klub Građanskog pokreta URA podržao ovaj predlog jer smatramo da je opravdano da se povećavaju nadoknade i za novorođenčad, da konstatujem da je parlamentarna većina odbila povećanje srazmjernih penzija na iznos od 450 eura.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:16:36)

Gospođo Đurović, to možete u raspravama. Odmah prelazimo na dnevni red.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.04.24 13:16:40)

Vrlo je važno, odnosi se i na Vas. To je da ste odbijanjem, između ostalog, ovog predloga vezano za Zakon o srazmjernim penzijama, Vi dali podršku Vladi da ne postupa po zaključcima Skupštine. Dakle, legitimisali takvo ponašanje Vlade koju Skupština obavezuje da priprema zakone i rješenja, ali im ovdje dajete blanko podršku da nastave da ignorišu ono što su zaključci Skupštine. Ali, neka građani vide kakav je odnos parlamentarne većine prema važnim pitanjima. Očigledno samo kada predlozi dolaze od našeg poslaničkog Kluba nijesu predlozi vezani za javni interes. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:17:23)

Gospođo Đurović, dugujem Vam objašnjenje. Nijeste vi jedini, i to je dobro što je vaš klub pripremio ovo, ali Vlada radi vezano za ovu situaciju i rješavanje problema srazmjernih penzija, a u toku rasprave obrazložiće se i ta činjenica, samo da znate. Treba utvrditi činjenice koliko od drugih fondova ljudi dobijaju novca da bi mogla da se ispoštuje i ta obaveza. Dakle, nijesmo mi to odbili nego će to Vlada da riješi, gospođo Đurović.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.04.24 13:18:05)

Procedura.

Hvala Vam na ovom objašnjenju koje nam dajete ispred Vlade Crne Gore. Naravno, informisana sam što su aktivnosti Vlade, da radna grupa radi na ovom predlogu, ali najmanje što je Vlada mogla da uradi jeste da informiše Skupštinu o realizaciji ovog zaključka.

Dakle, argument nikakav nije da Vlada nešto paralelno radi. Mi smo u međuvremenu pripremili predlog izmjena, predložili primjenu od sljedeće godine, što je više nego dovoljno vremena da Vlada, u međuvremenu, pripremi procedure, neophodne podatke i umreži bazu podataka.

Vi odbijate da ovo stavimo na dnevni red, da o tome pričamo, kako bismo dobili informaciju od Vlade i došli do onoga što je najbolje rješenje. To je problem. Nećete da date priliku da o ovim predlozima vezanim za dječije dodatke i srazmjerne penzije uopšte razgovaramo, samo ako Vlada dođe s tim predlogom. To dovoljno govori o parlamentarnoj većini.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:19:00)

Tako se konstituišu sve parlamentarne većine. One stoje iza Vlade koju podržavaju. Ne zove se slučajno Vlada, Vlada vlada. Mi smo Skupština i donosimo zakone. Tako da je Vlada obavijestila nas u Parlamentu, mene je obavijestila, da je pri kraju s tim rješenjem koje će, po njihovoj procjeni, da će oni da se pojave s izuzetno kvalitetnim rješenjem i kada se pojavi vi ćete onda moći ovdje u parlamentu da kažete naš predlog je bio bolji u ovom ili onom dijelu. Imaćete dovoljno prostora, gospođo Đurović, da vaš model ukrstite sa modelom koji će Vlada uskoro predložiti ovom parlamentu.

Sada prelazimo na predlog poslanika Čarapića, Radunovića, Bogdanovića, Kneževića i Božovića.

Da li jedan od poslanika želi da obrazloži predlog?

Gospodin Čarapić. Izvolite, gospodine Čarapiću.

VASILJE ČARAPIĆ (18.04.24 13:20:04)

Hvala, predsjedniče.

Veoma kratko.

Dakle, mi smo predložili izmjene Poslovnika Skupštine Crne Gore kojim samo mijenjamo dio koji se odnosi na način predlaganja potpredsjednika Skupštine iz reda manjinskih naroda kako bi odblokirali i taj segment i omogućili da se mnogo lakše dođe do predloga za izbor potpredsjednika, budući da skoro šest mjeseci od konstituisanja još uvijek nijesmo izabrali potpredsjednika iz reda manjina.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:20:36)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Čarapića, Radunovića, Kneževića i Božovića da se dnevni red dopuni Predlogom odluke o izmjeni Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 56 poslanika, 40 za, 16 protiv, nije bilo uzdržanih. Objavljujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda u cjelini. Izvolite, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Kolege, zaključujem glasanje.

Ukupno su glasala 53 poslanika, 51 za, dva protiv. Objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva, sa prihvaćenim izmjenama i dopunama. Pozivam Službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red.

Prelazimo na tačke dnevnog reda.

Izvolite, gospodine Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (18.04.24 13:22:13)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, imam obavezu da podsjetim i ovaj visoki dom i građane Crne Gore da je danas 25 godina od strašnog zločina koji se desio u Kaluđerskom laz u blizini Rožaja. Da podsjetim sve nas da moramo odati počast tim žrtvama. Oni mlađi ljudi, sigurno, ne znaju o ovome jer je država pokušala da zaboravi taj strašni zločin.

Da podsjetim, prije 25 godina je stradalo šest nedužnih ljudi i pet je ranjeno. Od 19. do 21. stradalo je 22 građana albanske nacionalnosti, sve su bili starci, žene i djeca, dakle civili. Važno je pomenuti da moramo raditi na tome da se nikada više ne ponovi. Imali smo u februaru, da se podsjetimo, Štrpce, imali smo na današnji dan Kaluđerski laz, imamo sada u maju deportaciju Bošnjaka iz Herceg Novog, Morinj itd. Moramo rasvijetliti sve te događaje.

Pozivam odavde još jednom vrhovnog državnog tužioca, gospodina Markovića, koji me je ubijedio kada sam imao razgovor sa njim, da ono što je rekao i krene napokon. Rekao je da će njemu lično i profesionalno najvažnije biti, i da će biti prioritet, procesuiranje ratnih zločina. Danas ga pozivam da on i njegov tim posebno posvete pažnju tome.

Ono što je važno, da sve nas podsjetim, da je Vijeće Evrope u Strazburu preporučilo, odnosno Parlamentarna skupština, preporučila da Kosovo bude primljeno u Vijeće Evrope. Isto tako podsjetiću sve vas na Nacrt Ujedinjenih nacija, koji je u zatvorenom rađen, da se proglasi 11. jul međunarodnim danom genocida u Srebrenici. Dakle, zašto ovo kažem, ovdje smo svi, vjerujem, za evropske vrijednosti, za ljudske vrijednosti i onda moramo svi u tom pravcu i raditi. Vjerujem da će se i 02. maja usvojiti u Ujedinjenim nacijama ova deklaracija, isto tako vjerujem i da će, nama prijateljska država Kosovo, biti primljena u Vijeće Evrope.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:24:33)

Gospodine Ibrahimoviću, vjerujem da su svi građani Crne Gore čuli Vaš apel i Vaš poziv i Vašu osudu svih zločina, kao što osuđuju i svi poslanici Skupštine Crne Gore.

Sada se za riječ javio, proceduralno, gospodin Janović.

Izvolite, gospodine Janoviću.

NIKOLA JANOVIĆ (18.04.24 13:24:49)

Želio bih da podsjetim, kao član Odbora za bezbjednost i odbranu, da smo 29. marta donijeli, jednoglasno, odluku na tom odboru da bude kontrolno saslušanje predsjednika Vlade, gospodina Spajića, i ministra unutrašnjih poslova gospodina Šaranovića. S obzirom na to da do danas nemamo informaciju kad će to saslušanje da bude, želio bih da pitam gospodina Lakovića, koji je predsjednik našeg odbora, da li su se konačno stekli uslovi da ti ljudi dođu i da praktično razjasnimo tu situaciju, s obzirom na to da su bile teške međusobne optužbe. Ništa nam ne znači kontrolno saslušanje sljedeće godine, znači nam sada u realnom vremenu da vidimo šta se dešava.

Takođe, tu bih se naslonio na onu izjavu koja je bila, predsjednika Vlade Spajića, kada je rekao da ovdje u Parlamentu je cirkus, pa bih želio i Vas da pitam, gospodine Lakoviću, oko toga šta mislite. Takođe, gospodine Mandiću, da li je nakon onih scena kada ste i pohvalili gospodina Spajića da je došao prije svih i da je bio profesionalan, da li je za Vas u redu da predsjednik Vlade kaže da je ovdje jedan cirkus? Što se mene tiče, nije problem, ja ga ne podržavam, ali Vi ga podržavate, pa bi bilo lijepo da kažete i da možda tog čovjeka pozovete da se nauči ponašanju i nauči poštovanju ovog visokog doma.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:26:24)

Da Vam odmah odgovorim, ovdje nikad nije bilo cirkusa, ovo je najvažnija ustanova Crne Gore.

Može da kaže ko god šta hoće, Skupština Crne Gore je najvažnija ustanova Crne Gore. Tako da to mogu da Vam kažem.

Gospodine Lakoviću, hoćete li da odgovarate ili možda ako imate neku informaciju, ako želite izvolite, nego da ne pretvaramo, ovo je bilo proceduralno javljanje, onda se pretvorilo u pitanja.

MIODRAG LAKOVIĆ (18.04.24 13:26:58)

Kolega Janović, kao član Odbora za bezbjednost i odbranu, imao je mehanizme da pita i mene lično i preko Sekretarijata, ali razumijem da je takav trenutak za njegov politički subjekt, kad je u pitanju i krivično pravni i istražni aspekt da bi sad trebalo naći neku pokrivalicu kojom bi se otvorile neke bočne teme. Evo da odgovorim, kolega je afirmisao zaista naš pristup da smo jednoglasno usvojili odluku o kontrolnom saslušanju, što se nije dešavalo na nekim drugim odborima, iz razumljivih razlooga, ali da ne otvaram sad tu temu. Tako da smo u odnosu na to zatražili od Vlade izjašnjenje i Vlada se izjasnila i jutros je Sekretarijat poslao svima, vjerovanto nije ste bili u prilici da iskontrolišete poštu, poslat je saziv, zajedno sa Vladom određen je datum. Vi, naravno, osim toga kontrolnog saslušanja, ovdje imate priliku i na Premijerskom satu koji je bio nedavno, pa će biti opet u maju, imate priliku da pitate, ali svakako imaćete priliku i dobili ste informaciju, tako da vidjećete kad provjerite poštu.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:28:16)

Hvala, gospodine Lakoviću.

Zbog građana Crne Gore, kako je govorila nekadašnja poslanica ovog Parlamenta, gospođa Kuljak, važno je da znaju, ovdje se u ovom Parlamentu bira i razrješava Vlada. Ovdje u ovom Parlamentu i onaj koji je neposredno izabran od građana Crne Gore, predsjednik Crne Gore, koji ima najveći legitimitet zato što se za njegovo ime i prezime glasalo, može da bude smijenjen ako prekrši Ustav. Dakle, ovo je majka svih vlasti i ne bih volio da ocjene o pojedinačnom postupanju nekih poslanika budu pripisane čitavom Parlamentu. Nijesam tako shvatio da je premijer govorio, da je čitav Parlament cirkus, ali kažem, političari smo, najveće akcije u ovom Parlamentu upravo drži stranka premijerova, zato je i premijer, što ima najveći broj poslanika. Nije zbog toga što je najljepši samo, nego što je i sa najvećim brojem poslanika, mada je konkurencija velika. Neki kažu da je Dritan najljepši, neko da je ovaj, neko onaj, to je konkurencija koja je ona zdrava i gdje će ocjenjivati upravo naše dame, a damama se nećemo zamjerati.

Prelazimo na tačku dnevnog reda, pokušao sam malo da unesem dobre atmosfere, ako nijesam uspio vidim da sam izazvao osmjehe, što je dobro.

Sada prelazimo na tačku dnevnog reda. Izvolite.

Pokušao sam da zaustavim.

FILIP ADŽIĆ (18.04.24 13:29:58)

U potpunosti sam razumio pitanje kolege Janovića, s obzirom da jesam pročitao tu poruku koja je jutros stigla, mislio sam da je neka tehnička greška, da je neko za 26. jun zakazao kontrolno saslušanje i još onemogućio da građani čuju ono što će premijer i ministar unutrašnjih poslova saopštiti. Zbog toga kažem, razumio sam u potpunosti pitanje, i volio bih da dobijemo sad tačne navode da li se radi o nekoj greški ili je stvarno gospodin Laković zakazao kontrolno saslušanje za 26. jun kada neće imati praktično nikakvo smisla.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:30:33)

Gospodine Adžiću, možete poslije u diskusijama, ali sada da pređemo na dnevni red. Evo su nas strpljivo ljudi iz Vlade čekali, a imamo dane sad pred nama, rasprave pa možete i ovo raščistiti.

FILIP ADŽIĆ (18.04.24 13:30:58)

Pretpostavljam predsjedniče da Vi ne možete možda ni ispratiti sve teme koje su na odborima. Tema Odbora za bezbjednost i odbranu je zakazana na osnovu nezakonitog izbora direktora Uprave policije. Mi, potencijalno, do 26. juna, s obzirom na to da je ministar unutrašnjih poslova najavio javni konkurs koji će se raspisati možda možemo imati novog direktora Uprave policije do 26. juna, onda će biti potpuno bespredmetno. Mislim da je ovo stvarno ponižavanje Parlamenta i da gospodin Laković nikako ne može prihvatiti da se odlaže dva mjeseca kontrolno saslušanje premijera i ministra unutrašnjih poslova.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:31:39)

Hvala Vam.

Dajem riječ gospodinu Lakoviću i završavamo. Minut i prelazimo na dnevni red.

MIODRAG LAKOVIĆ (18.04.24 13:31:45)

Kolege, saopštio sam da mi, kao parlamentarna većina, smo pokazali dobru volju i izašli u susret vašoj inicijativi da se zakaže kontrolno saslušanje, ali mi nijesmo ti koji određuju agendu rada Vlade ni ministara. Tako da morate shvatiti da smo datum kontrolnog saslušanja morali da usaglasimo sa njihovim obavezama. Iz toga razloga kažem, da vi ovdje, ne samo na kontrolnom saslušanju, imate priliku da Vladu pitate i na Premijerskom satu, koliko sam shvatio negdje početkom maja će biti Premijerski sat pa sve ono što je hitno možete da pitate na Premijerskom satu.

Druga stvar, što je rekao kolega Adžić, moguće da ćete imati i dodatnu argumentaciju zato što se možda završe i neki upravi sporovi i možda budete imali određena saznanja koja će vam koristiti za to kontrolno saslušanje. Shvatite ovo kao priliku da se još bolje pripremite i da steknete još bolju argumentaciju, jer vidimo da ona nije pretjerano snažna, pa gledajte ovo kao prednost. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:32:56)

Gospodine Lakoviću, prelazimo na dnevni red, dosta smo skrenuli sa naše osnovne teme.

I Vi imate proceduru? Izvolite.

Gospodine Janoviću, izvolite Vi proceduru, Vi ste ovo sve i počeli.

NIKOLA JANOVIĆ (18.04.24 13:33:18)

Jeste.

Samo kažem sljedeću stvar, htio sam, gospodine Lakoviću, i Vaš dignitet da sačuvam, jer Vi ste predsjednik Odbora i jednoglasno smo izglasali odluku. Nije moguće da ljudi nijesu u Crnoj Gori do 26. juna. Poštu nijesam dobio, ali informacija da je 26. juna je stvarno poražavajuća za ovaj Parlament. Mislim da treba svi zajedno da uradimo da više poštovanja bude. Te ljude, na kraju krajeva, kao što je rekao gospodin Mandić, bira ih ovaj Parlament. Vladu bira ovaj Parlament, birali ste ih vi. Prema tome, treba da bude više poštovanja, to definitivno.

Što se tiče Premijerskog sata, evo i ovaj Premijerski sat se ne završava. Ne znam taj kada će biti sljedeći, kad mi ni sad nemamo ministre koji dolaze kad treba da odgovore. Dakle, dok dođe sljedeći Premijerski sat ko zna što će biti. Mislim da treba više da se međusobno poštujemo, a prije svega da pokažemo Vladi da mora da poštuje Parlament, jer ovaj Parlament ih i bira.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 13:34:14)

Hvala Vam, gospodine Janoviću.

Sada dok vi govorite i kažete možete li početi nije mi jasna ova naša tehnika što mi koristimo, da je zelena boja kada se govori, a crvena kada se ne govori nego obrnuto. Trebalo bi sad da bude zelena, tako da mi to nije bilo nikada jasno.

Prelazimo na **Predlog zakona o računanju vremena.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Nik Gjeloshaj, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja i Goran Jovetić, državni sekretar Ministarstva.

Sjednici prisustvuje i Nebojša Mugoša, načelnik Direkcije za normativne poslove i međunarodnu saradnju u oblasti intelektualne svojine.

Izvjestioci Odbora su Darko Dragović, Zakonodavnog odbora i Dražen Petrić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, gospodine Jovetiću.

GORAN JOVETIĆ (18.04.24 13:35:21)

Hvala Vam.

Samo kratko, imajući u vidu da je zakon koji je predložen vrlo kratak.

Poštovane poslanice, poštovani poslanici i poštovane građanke i građani,

Veliko mi je zadovoljstvo što danas u ime Vlade Crne Gore i Ministarstva ekonomskog razvoja mogu da dam uvodno obrazloženje Predloga zakona o računanju vremena. Kao što ste mogli vidjeti u obrazloženju osnovni razlog za donošenje ovoga zakona je da se reguliše ova oblast u nacionalnom zakonodavstvu. Imajući u vidu da u ovom trenutku oblast regulisanja vremena je utvrđena u skladu sa Zakonom o računanju vremena iz 2006. godine, koja je donešena na nivou državne zajednice Srbije i Crne Gore. U komunikaciji sa Evropskom komisijom, i u okviru Poglavlja 1, kojim se reguliše ova oblast dobili smo zahtjev da se ovo mora prepoznati kroz nacionalno zakonodavstvo i u vezi s tim mi smo predložili ovaj zakon.

Suštinski govoreći ne mijenja se ništa u odnosu na računanje vremena kako je sada utvrđeno i usaglašeno sa direktivom iz 2000. godine, Direktivom broj 84. Iako je bilo nekih najava na nivou Evropske

komisije da će biti izmjena po pitanju računanja vremena, odnosno u ovom segmentu usaglašavanja ljetnjeg i zimskog računanja vremena, to još uvijek nije na snazi, nije zvanično. Mi to svakako pratimo, ali u ovom trenutku moramo se usaglasiti sa onim što su važeća akta, a to je ova direktiva još uvijek iz 2000. godine, Direktiva broj 84.

Tu sam za sva dodatna pitanja i sugestije, ako ih bude bilo.
Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 13:36:58)

Zahvaljujem.

Istovremeno obavještavam kolege, da ćemo danas, sem ove tačke dnevnog reda razmatrati Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima, Predlog zakona o potvrđivanju Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma o imenima porijekla i oznakama geografskog porijekla, i nakon toga u okviru tačke Izbori, imenovanja i razrješenja, razmatraćemo izbor članova za Savjet EKIP-a.

Takođe, obavještavam poslanike da na kraju današnjeg radnog dana će biti istovremeno i glasanje. Molim vas da budete svi u sali kako bi obavili glasanje za članove Savjeta EKIP-a.

Zahvaljujem.

Prijavio se kolega Nenezić, izvolite kolega.

BRANISLAV NENEZIĆ (18.04.24 13:38:00)

Hvala potpredsjednice, uvažene kolegice i kolege poslanice i poslanici, uvaženi predstavnici Ministarstva, dragi građani Crne Gore,

Kroz svoju diskusiju želim da postavim jedno pitanje, zbog jednog obrazloženja koje, nadam se, da će doći od strane Ministarstva, nešto je gospodin u uvodnoj riječi već i napomenuo. Prethodnih par godina provejavala je informacija da će se, generalno, u Evropi, i većini zemalja, odreći sezone promjene vremena tj. pomjeranje sata i da će svaka zemlja da se odluči za jedno računanje vremena, da li za ljetnje ili zimsko. Negdje je bila i preporuka Evropskog parlamenta, ali sve to je stopirano 2019. godine, zbog pandemije korona virusa.

Razlog za takvo mišljenje postojao je u tvrdnjama stručnjaka da upravo te promjene i pomjeranja sata izazivaju veliki broj, prije svega, saobraćajnih nesreća. Zavisno od regiona kojem pripadaju, zemljama bi bila data mogućnost da se odluče za jednu od vremenskih zona. Mene sad interesuje vaše stručno mišljenje, da li se u tom smjeru nešto radilo i koja bi to vremenska zona bila najprihvatljivija za Crnu Goru? Treba uzeti u obzir i energetska efikasnost i troškove, prije svega, skraćivanjem ili produživanjem dana vezano za uštedu i potrošnju električne energije. Pa ukoliko imate neku studiju, da li je rađena, da li će se u susret svemu ovome možda i raditi koja bi to vremenska zona bila Crnoj Gori najprihvatljivija, jer od toga dosta može zavisiti i privredni razvoj naše zemlje?

Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 13:39:55)

Zahvaljujem.

Sada dajem riječ poslanici Sonji Milatović.
Izvolit, kolegice.

SONJA MILATOVIĆ (18.04.24 13:39:59)

Uvažene građanke i građani,

Na dnevnom redu danas imamo, kao što ste čuli, Zakon o računanju vremena. Vjerujem da mnogi na usvajanje ovog zakona gledaju kao na protokolarnu stvar. Međutim, meni je isti poslužio kao inspiracija da se danas obratim vama i isključivo vama, jer cijenim da je važno da znate, kako se između ostalog vrijeme računa u Skupštini Crne Gore.

Dok jedni u ovoj Skupštini misle da su bogom dani za skupštinske klupe i voljeli bi da imaju čarobni štapić, da zaustave vrijeme i vječno ostanu tu, drugi misle da je vrijeme teklo samo dok su oni bili na vlasti i svjesno izdali državu i njene najbolje interese, treći se diče jer za njih vrijeme počelo da teče od momenta kad

su sjeli u skupštinske klupe, iz kojih danas djeluju kao raštimovani orkestar, a četvrti u iste sjedaju, jer znaju da im je vrijeme u nekim drugim foteljama davno isteklo.

Evo, uvažene građanke i građani, moram vam otkriti i to kako mi računamo vrijeme u ovom najvišem državnom domu koje je jednom, podsjećam vas, bilo stvarno stalo - kad je sjednica održana bez prisustva poslanika, odnosno pred praznom salom. Računamo ga od jednog do drugog dolaska premijera, do nekog sljedećeg u državni parlament, jer kad jednom ode nikad ne znamo kad će opet doći, jer znate već napamet da je sklon tome da uoči Premijerskog sata se naprasno prehladi ili u raspored ubaci neko službeno putovanje. Računamo ga i od putovanja do putovanja ministara, pa gledamo u kuglu kad će u tim pauzama od putešestvija biti slobodni da dođu u Skupštinu i odgovore na pitanja poslanika i poslanica, koji su, podsjećam, predstavnici građanki i građana Crne Gore.

Znate, uvažene građanke i građani, u ovoj Skupštini vrijeme nekako odjednom stane, kad god iskoristimo pravo, koje nam garantuje član 50 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, pa postavimo neko pitanje nekom od ministara, stane, pa počne da teče tek poslije mnogo više od 15 dana koji su predviđeni za rok za odgovor, kad se ministri sjete da nam na isto odgovore i ne sjete se nikad sami, no moramo da ih podsjećamo na to šta su njihove obaveze.

Da, čuli ste vrijeme je stalo i u nekim skupštinskim odborima, pa evo sedmice prodoše, a da se sjednica koja podrazumijeva kontrolno saslušanje, koje je inicijativa opozicionih poslanika, nije zakazala, a evo čujemo da i sad kad se zakazala proći će mjeseci do njene realizacije.

Možda je vrijeme da oni koji istima predsjedavaju promijene bateriju od vlastitog sata, a možda je i kucnuo čas da ministre podsjetimo u kojoj se vremenskoj zoni nalaze jer se čini da se od silnih putovanja ne mogu pohvatati sami sa sobom. Ne smijem zaboraviti ni to da se vrijeme računa od mejla do mejla, koji kad god otvorimo nikad ne znamo hoće li nas u istom dočekati neki neustavni predlog zakona, jer vidjeli ste više puta, da je pokušano da se kršenje Ustava uvede kao redovnost u ovaj visoki dom.

Računa se i od povlačenja do povlačenja iz procedure predloga zakona koje vlast potpisuje, vjerovatno misleći da ćemo zažmuriti na urušavanje ustavnog i pravnog pretka Crne Gore, ali nećemo, vidjeli ste više puta da nijesmo i nećemo.

Podsjetiću vas na priču o Zakonu o lokalnoj samoupravi i Zakonu o biračkom spisku, Zakon o Ustavnom sudu itd. i tome slično. Pošto je Zakon o računanju vremena nacionalni propis, važno je da kratko prođemo i kroz to kako se vrijeme u Crnoj Gori, mimo ove Skupštine, računa. Računa se od jedne do druge svađe između onih koji vrše vlast, koja vodi novoj nestabilnosti u Crnoj Gori, a sve zarad borbe za fotelje i ništa više, šire i dalje od toga, a na kraju ispaštate, drage građanke i građani, samo i isključivo vi. Računa se od jednog do drugog pojavljivanja, siraka tužnog bez igde ikoga, predsjednika države od jedne do druge njegove izjave, koja obično poprimi obrise državne blamaže, jer on tako mnogo zna o tome, kako osramotiti Crnu Goru, sa jedne od tri najvažnije pozicije u zemlji. Računa se i od jednog do drugog poniženja države i povrede državnog dostojanstva sa adresa iz komšiluka i ćutanja onih koji bi najglasnije, zbog važnosti pozicija koje pokrivaju, trebalo da se usprotive tim i takvim činjenjima.

U krajnjem, drage građanke i građani vrijeme je jedina stvar na svijetu koju ne možemo vratiti, pa zamislite samo koliko je Crna Gora za ove, skoro četiri godine, izgubila i zamislite koliko će nastaviti tek da gubi, jer imali ste bezbroj prilika u to da se uvjerite da ozbiljnost i odgovornost ovdje više odavno ne stanuju.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 13:46:29)

Zahvaljujem kolegici Milatović.

Nemamo više prijavljenih diskutanata.

Sada pitam da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ?

Konsatujem da je pretres po ovoj tački dnevnog reda završen.

Izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na drugu tačku dnevnog reda - **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Nik Gjeloshaj, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja i Goran Jovetić, državni sekretar Ministarstva.

Izvjestioci odbora su Oskar Huter, Zakonodavnog odbora i Nikola Rovčanin, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite.

GORAN JOVETIĆ (18.04.24 13:47:08)

Hvala Vam, potpredsjednice.

Vrlo kratko, imajući u vidu značaj ovog zakonodavnog akta, izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima je usaglašavanje sa direktivom Evropske unije od 2017. godine, a inače odnosi se na usaglašavanje u dijelu - olakšano korišćenje djela licima koja su slijepa, imaju oštećenja vida ili druge poteškoće, u korišćenju štampanih materijala. Ovo podrazumijeva mogućnost izrade primjeraka djela u formatu pristupačnom tim licima, njihovo distribuiranje, saopštavanje javnosti, stavljanje na raspolaganje, davanje na posudbu na neprofitnoj osnovi i prekograničnu razmjenu, uz poštovanje zakona propisanih uslova bez plaćanja naknade ili bez saglasnosti autora.

Vrlo je važno napomenuti da je ovaj zakon u potpunosti usaglašen sa Marakeškim sporazumom koji je ovaj dom potvrdio 2021. godine, ovdje se samo dodatno uređuju neki elementi u nacionalnom zakonodavstvu. Određuje se koje su to institucije koje mogu dobiti na korišćenje ova djela i određuje se Ministarstvo kao institucija koja daje saglasnost prilikom utvrđivanja tih institucija koje mogu dati saglasnost.

Ono što je nama važno je da je ovo jedan od zakona koji je potreban u segmentu usaglašavanja sa Evropskom unijom, u dijelu intelektualne svojine. Kao što znate Poglavlje 7 - intelektualna svojina, je jedno od najspremnijih poglavlja za zatvaranje i očekujemo da će u narednom periodu ono među prvima biti i zatvoreno. Upravo iz razloga što konstantno pratimo direktive na nivou Evropske unije i preuzimamo ih u naše zakonodavstvo.

Kao što znate Zakonom o autorskim i srodnim pravima postoji ta mogućnost ograničavanja određenog prava i upravo je to iskorišteno ovim zakonom da bi se ovim licima omogućio pristup štampanim materijalima.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 13:49:05)

Zahvaljujem predstavniku Vlade.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Imamo jednog prijavljenog diskutanta, to je koleginica Anđela Vojinović.

Izvolite, koleginice.

ANĐELA VOJINOVIĆ (18.04.24 13:49:19)

Hvala, potpredsjednice.

Uvažene koleginice i kolege, uvaženi predstavnici Ministarstva, s obzirom na to da prilikom usvajanja Markeškog sporazuma 2021. godine u Skupštini nijesmo imali raspravu po ovom pitanju, a s obzirom na to da su izmjene i dopune ovog zakona stvar koja nije samo zakonodavne i pravne prirode već sadrži u sebi jedan izuzetno human ljudski aspekt, dozvolite mi samo kratko da, zbog građana Crne Gore, napomenem neke stvari. Željela bih da svi zamislimo kako je to našim sugrađanima koji kada nemaju pristup i koji nemaju pristup časopisima, knjigama i drugim štampanim materijalima, kao što to imaju mnogi od nas. Zamislite kako bi bilo da se borite sa oštećenjem, potpunim ili djelimičnim oštećenjem vida, i da se suočavate sa potpunom nepristupačnošću i nedostupnošću informacija.

Dakle, to nije samo pitanje nedostatka primjene i poštovanja osnovnih ljudskih prava, već je pitanje osjećaja isključenosti, osjećaja da se ne pripada zajednici i osjećaja da se gubi prilika za obrazovanje, rast i dalji razvoj.

Uzimajući u obzir činjenicu da u Crnoj Gori, prema posljednjim dostupnim podacima, ima 14.500 naših sugrađana koji imaju potpuno ili djelimično oštećenje vida, koji su to i prijavili, onda postaje značajna naša rasprava i dobija na važnosti o ovom pitanju. Važno je osigurati pristup prilagođenih i štampanih materijala, knjiga časopisa i drugih materijala, kako bismo im olakšali život.

Izmjene i dopune ovog zakona imaju još jednu značajnu komponentu, a podrazumijevaju bogaćenje, odnosno proširenje fonda Biblioteke za slijepu Crne Gore, kao i Nacionalne biblioteke na Cetinju *Đurađ Crnojević*, s obzirom na to da će se ovim zakonom omogućiti da imaju specijalizovane i prilagođene primjerke za sve naše sugrađane koji se suočavaju sa poteškoćama u vidu.

Dakle, to nije samo pristup knjigama, to je pristup obrazovanju, pristup kulturi, pristup institucijama sistema i ustanovama i to je prilika za učenje, za rast, za razvoj, za osjećaj pripadnosti i to su promjene koje će iz temelja mijenjati živote naših sugrađana.

Željela bih da iskoristim momenat, da skrenem pažnju na jednu značajnu stvar, a dijelom se odnosi i na ono što je nadležnost Ministarstva prosvjete, jeste da se učenici u osnovnim školama, koji imaju

poteškoće u vidu, djelimično ili potpuno oštećenje vida ne mogu da nauče Brajevo pismo zbog toga što nemaju pristup odgovarajućim udžbenicima i to, na neki način, ograničava njihov pristup samom obrazovanju. Napominjem da to nije slučaj samo u osnovnim školama, nego da se to dešava i u srednjim školama, čak i na Univerzitetu, odnosno na našim fakultetima, pa eto ovo je neki apel na institucije, odnosno na Vladu Crne Gore, da razmisli o tom problemu i da na neki način omogućimo tim osobama da tokom cijelog školovanja da im se olakša i pripremi neophodno gradivo.

Još jedna važna stvar, koju želim da pomenem. posebno kao članica Odbora za ljudska prava i slobode, jeste neophodnost formiranja registra osoba sa invaliditetom, što je bila obaveza još u nekom ranijem periodu. Napominjem to sada da se ubrza sa tim procesom, jer na taj način i konkretno o ovom slučaju dobićemo konkretan broj osoba sa djelimičnim ili potpunim oštećenjem vida i to bi bila polazna osnova za kreiranje, adekvatnih socijalnih i drugih politika u ovoj oblasti. Ništa nije manje bitno naglasiti da o ovim izmjenama i dopunama podstičemo ravnopravnost svih u društvu, pokazujemo da smo spremni da radimo za svakog pojedinca u Crnoj Gori, bez obzira na životne okolnosti u kojima se oni nalaze, kako bi osigurali jednake mogućnosti svima na pristup obrazovanju, na pristup informacijama i na pristup kulturi. Dakle, ne sumnjam da će svi poslanici u ovom domu, kada bude bilo glasanje, podržati izmjene i dopune Zakona o autorskim i srodnim pravima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 13:54:27)

Zahvaljujem kolegici Vojinović.
U međuvremenu se prijavio kolega Abaz Dizdarević.
Izvolite, kolega.

ABAZ DIZDAREVIĆ (18.04.24 13:54:35)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege, predstavnici ministarstva,

Nijesam imao namjeru da danas govorim o dopunama ovog zakona, ali postavlja se jako važnim da komentarišemo ovaj zakon, ovo zakonsko rješenje s obzirom da intelektualna svojina autorska prava jesu nešto što je u cilju pridruživanja Evropskoj uniji jedan od, možda i najvažnijih, segmenata iz ove oblasti očuvanja digniteta umjetnika, kreatora, recimo, muzike, likovnih djela, ali i istovremeno i ovoga o čemu je i tema današnje rasprave, a to je prilagođavanje udžbenika onim ljudima koji su u nekoj mjeri ograničeni da te udžbenike i čitaju. Mogu reći da je naša politika u nekom prethodnom periodu, ako me dobro služi sjećanje, od 2016. godine implementirala dio ovog zakona i prilagodila određene udžbenike za čitanje, u taktilnom smislu, odnosno prilagodila ih osobama sa invaliditetom ili oštećenjem vida. U određenoj mjeri je to pomoglo edukaciji te populacije.

Naravno, treba na tome istrajavati, raditi na tome da se taj proces unaprijedi, jer znamo da od 2021. godine ne postoji udžbenik koji je prilagođen ovoj vrsti populacije. Dakle, stalo se sa tom pozitivnom praksom, treba je nastaviti, unaprijediti. U tom smislu apsolutno afirmativno govorim o ovome što izlažete u okviru zakonskog rješenja. Ovo jeste i prilika da se možda polemiše i o tome šta znače autorska prava, odnosno zaštita intelektualne svojine kada su u pitanju naučni radovi. Vi znate da smo imali slučaj koji govori, a to je praksa iz regiona da se naučni radovi danas pišu ćirilnim pismom. Sve je apsolutno legitimno do one mjere do kad ne ustanovimo da softver nema mogućnost provjeravanja plagijata na ovom pismu. Koliko je to opasno po ovo društvo, znamo koliko u Srbiji imaju problema sa autorskim pravima, odnosno sa naučnim radovima pisanim na ćirilici, koliko imamo problema u Crnoj Gori tek će se ispostaviti nakon što se adekvatne provjere svih naučnih radova, koji su pisani tim pismom, ne donesu ekvivalentno u latinici kada budemo softverski imali mogućnost da provjerimo autentičnost takvih radova, odnosno plagijat test pokaže da oni jesu ili nijesu na neki način zloupotrijebili autorska, prava autora, odnosno reference onih ljudi koji ta autorska prava daju. To su vlasnici autorskih prava na pisane tekstove na sve ono što podrazumijevaju udžbenici. U vizuelnom smislu možemo reći da se zloupotrebljava i fotografija i likovno djelo, u smislu reproduktivnosti kroz određene i naučne radove, ali i udžbenike i tekstove. U ovom smislu vjerujem da će doprinos ovog zakona, po pitanju ove regulative, podjednako zaštititi i prava autora na adekvatnu zaštitu, odnosno recipročno djelovanje u odnosu na njihovu zastupljenost u udžbenicima i u svemu onome što se u perspektivi bude, po ovom pitanju, pisalo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 13:58:30)

Zahvaljujem kolegi Dizdareviću.
Riječ dajem, kolegi Adrijanu Vuksanoviću.
Izvolite, kolega.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (18.04.24 13:58:37)

Hvala, potpredsjednice Popović,

Osobe sa invaliditetom su dio našeg društvenog pluralizma i mi se često hvalimo sa raznim pluralizmima kulturnim, duhovnim itd. itd. ali zaboravljamo na ovaj vid socijalnog pluralizma i zastupnički klub Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative naravno da će podržati ovo zakonsko rješenje i uvjeren sam da će to uraditi svi u ovom Parlamentu. Budimo iskreni, bi li mi kao političari, a onda i optika naše javnosti bila usmjerena ka ovom pitanju da ovo ne pripada korpusu onoga što zovemo pregovaračka poglavlja konkretno - intelektualna svojina (pregovaračko Poglavlje 7), pa, teško. Na ovom primjeru se vidi kolika je važnost evropske integracije jer mnogo toga bi mi zaboravili. Dobro je da imamo sa strane jedan vid i ovakvog institucionalnog pritiska da bi se posvetili onima kojima prije i poslije se ne posvećujemo.

Intelektualna svojina i pregovaračko Poglavlje 7 odavno je spremno za zatvaranje. Mislim čak i 2019. ako nije 2019. onda je i 2020. godine, ali i zbog promjena u metodologiji pregovaranja vjerujem da ćemo ga tek sada zatvoriti i zbog drugih nekih okolnosti. Svakako ovo zakonsko rješenje uključuje ono što se zove onaj humani karakter ove legislative i onu kategoriju koja je, prije i poslije, ljudima koji se bore sa oštećenjem vida i sa drugim karakteristikama sa kojima se suočavaju i sa kojima se bore približićemo kategoriju dostupnosti. To je ono što je glavno i što je velika problematika tih ljudi. Na ovaj način pružićemo im jednu institucionalnu podršku i to je, prije svega, nešto što je pohvalno i sa zadovoljstvom, ponavljam, glasaćemo za ovo zakonsko rješenje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:01:18)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.
Nemamo više prijavljenih diskutanata.
Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ?
Izvolite.

GORAN JOVETIĆ (18.04.24 14:01:31)

Da iskoristim priliku da se zahvalim uvaženoj poslanici i uvaženim poslanicima na podršci i na dodatnom pojašnjenju samog zakona. Upravo ono što ste rekli je suština ovog zakona i ovo, kao što je koleginica poslanica rekla, nije ovo samo pitanje zakonodavstva nego i nešto mnogo, mnogo šire.

Ono što bih dodao da se, po nekim raspoloživim podacima koje mi imamo, godišnje preko milion štampanih djela izda u svijetu, a da su oni ovim licima dostupno svega negdje 1% do 7%. Znači, generalno to je veliki problem globalni i negdje podrška Marakeškom sporazumu je pokrenula tu inicijativu i danas preko 120 država je potvrdilo Marakeški sporazum upravo iz tog razloga, podržavajući ove aktivnosti. Zadovoljstvo mi je što je Crna Gora svakako dio te porodice koja je podržala i u kontinuitetu podržava.

Što se tiče samih autorskih i srodnih prava, i inače intelektualne svojine, iako je to poglavlje koje, kao što ste rekli, jedno od najspremnijih, jeste spremno i očekujemo da će biti vrlo brzo završeno, ali ekstremno i vrlo kompleksno pitanje i vrlo kompleksna oblast. Gotovo da ne postoji ili godina ili dvije da nemamo neke nove direktive koje se usvajaju na nivou Evropske komisije, koja uređuju ova pitanja. Ono što je dobro da mi u kontinuitetu pratimo dešavanja u Evropskoj komisiji i prilagođavamo se svemu i preuzimamo direktive i na taj način i pratimo tu dinamiku i uspjeli smo da se maksimalno usaglasimo.

Ono što je posebno važno, kada govorimo o zaštiti, zaštita autorskih prava je vrlo važan segment i to je neko pitanje koje se odnosi na jednu i na drugu stranu. Vrlo je važno zaštititi jednu i drugu stranu u konkretnom slučaju i autore. Nama se čini što se tiče samog zakonodavstva, to negdje i Evropska komisija potvrđuje ovom činjenicom da će biti među prvima zatvoreno, da imamo jako dobro uređeno zakonodavstvo. Međutim, ovde postoji nekoliko nivoa gdje se može i na koji način se mogu ostvariti svoja prava, po pitanju neovlašćeno korišćenje, kao što znate neovlašćeno korišćenje je i krivično djelo, prepoznato je kroz Krivični zakonik, ali ono što posebno možemo da se pohvalimo je, u ovom segmentu, i funkcionisanje sudske vlasti. Na primjer, podatak za 2023. godinu u okviru Privrednog suda koji je zadužen za ovaj segment imali su 201 prijavu, u odnosu na to sve su u roku realizovane, i ne samo da su realizovane, nego stepen realizacije takve vrste tužbi je u najvećem domenu do tri mjeseca. Znači, sve budu riješene u roku od šest mjeseci, a najveći

broj, prema podatku posljednjem koji imamo, negdje oko 50% riješeno je u roku od tri mjeseca. Tako da se brzo rješava, što je dobro i što, opet vam kažem, negdje potvrđuje spremnost kompletnog sistema da ovu oblast maksimalno, ne samo zakonski, uredi nego i da implementacija bude dobra. Nadam se da će biti prilike da možda i nekom drugom prilikom više govorimo na ovu temu koja je svakako inspirativna. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:04:40)

Zahvaljujem predstavniku Vlade.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda **Predlog zakona o potvrđivanju Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma o imenima porijekla i oznakama geografskog porijekla**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Nik Gjeloshaj, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja i Goran Jovetić, državni sekretar Ministarstva.

Izjesticci odbora su Zoja Bojanić Lalović, Zakonodavnog odbora i Goran Stojović, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite.

GORAN JOVETIĆ (18.04.24 14:05:29)

Imajući u vidu da je na odborima dobijena saglasnost, i na jednom i na drugom odboru, za ovaj zakon, ono što je važno je pitanje utvrđivanja ovog zakona, prije svega, za proizvođače u Crnoj Gori, ali i potrošače, dominantno kroz Lisabonski sporazum. Lisabonski sporazum nije nešto novo što se tiče crnogorskog zakonodavnog sistema, imajući u vidu da se od 1958. primjenjuje Lisabonski sporazum i da je on potvrđen 1998. godine.

Međutim, Ženevskim aktom Lisabonskog sporazuma proširuju se mogućnosti za proizvođača, odnosno s nivoa imena porijekla prelazi se i na oznake geografskog porijekla. Tako da se sada paketom koji su oni nazvali *Lisabonski sistem* omogućava zaštita proizvoda ne samo po pitanju imena porijekla nego i geografskog porijekla. Samo ću napomenuti da mi u našem nacionalnom zakonodavstvu imamo Zakon o geografskom porijeklu, ovo nam omogućava da naši proizvođači mogu da se registruju i šire izvan granica Crne Gore i da se na taj način povećava sami plasman njihovih proizvoda, jer to potvrđuje sami kvalitet tih proizvoda. Prema nekim procjenama iz Evropske komisije takvi proizvodi koji su označeni ovakvim oznakama, odnosno dobiju potvrdu da imaju oznaku geografskog porijekla, mogu da povećaju cijenu od čak 20% do 30%, što značajno utiče i na povećanje profita onih preduzeća koji proizvode ovakve proizvode.

Podsjetiću samo da je već do sada Ženevski akt Lisabonskog sporazuma potvrdilo 20 država svijeta, uključujući i Evropsku uniju u kompletu kao blok, pa samim tim mi se maksimalno usaglašavamo s politikom Evropske unije. Crna Gora je u ovom segmentu odlučila da Vlada utvrdi ovaj zakon i da predloži Skupštini da ga donese. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:07:39)

Zahvaljujem predstavniku Vlade.

Prva prijavljena je poslanika Aleksandra Despotović. Izvolite, kolegice.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (18.04.24 14:07:46)

Zahvaljujem na datoj riječi.

Danas ću se obraćati građanima i građankama Crne Gore. Ovo je veoma inspirativna tema. Riječ je o intelektualnoj svojini. Moj cilj će biti da građani i građanke Crne Gore shvate koliko je i šta je do sada urađeno po ovom pitanju i koliko su i na kojim poljima imali benefite od rada na ovom pitanju, počevši od 2006. do 2020. godine. Fokusiraću se, zaista, na 2020. godinu. Jer, kako sada vidimo, sve je nastalo sada, a to prethodno nije postojalo.

Vi ste rekli da je ovo jedno od najspremnijih poglavlja za zatvaranje, tako sam Vas razumjela. Radi svih građana i građanki, svih koji radite u sistemu, a nadam se da ste to i vidjeli, da je Crna Gora već 2006. godine postala članica Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu i da je uložila napore za uspostavljanje

ovog sistema intelektualne svojine, je li tako? Jeste. Najbolji dokaz rada od 2006. do 2014. i posvećenosti tom poslu jeste upravo otvaranje ovog Poglavlja 7, 2014. godine. Moramo reći da smo imali četiri mjerila i da smo tri ispunjavali. Kolega Vuksanović je rekao da smo neđe 2019. godine bili blizu zatvaranja ovog poglavlja, ali zbog određenih izmjena, do kojih je došlo, ono nije zatvoreno.

Ono što je Crna Gora radila u tom prethodnom periodu, znate vrijeme je prolazilo, pa da ne bi bilo da mi ništa nijesmo od 2006. do 2020. godine nego je sada čas kucnuo da se ovi protokoli ovdje glasaju jer, kako se prezentiraju, pravo da vam kažem, može se steći utisak da ništa nije rađeno do danas, a tako nije. Osjećam potrebu, radi građana, da ih prisjetim da je Crna Gora već 2012. godine usvojila čak i prvu Strategiju intelektualne svojine, pa je usvojila razne nacionalne strategije, kao što je Strategija pametne specijalizacije i industrijske politike i Strategija naučno - istraživačkog rada. Sve je ovo bio izuzetno dobar preduslov da vi danas možete reći da je ovo najspremnije poglavlje za zatvaranje.

Dalje, ono što želim da istaknem jeste da je 2008. godine otvoren i Zavod za intelektualnu svojinu koji je imao veoma dobru konekciju sa evropskim i sa Svjetskom bankom koja je podržala taj zavod i kasnije, kada je kroz intelektualnu svojinu i značaj intelektualne svojine, kada su počeli kod nas da se promovisu i patenti i žigovi i pravo zaštite geografske oznake porijekla, sve je to neko morao raditi. To je rađeno i urađeno. Moji dragi građani i građanke, sada ću vama vrlo praktično da pokažem koji su to bili benefiti vaši od 2006. do 2020. godine, koje ste vi mogli da ostvarite kroz intelektualnu svojinu i otvaranje poglavlja.

Kao prvo, poljoprivredni proizvođači i oni koji pripadaju prehrambenoj industriji imali su mogućnost da dobiju žig *Dobro iz Crne Gore*. Da građani znaju, skoro 40 i više poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ima oznaku *Dobro iz Crne Gore*, što značajno poboljšava njihovo mjesto na tržištu i, sami ste rekli, poboljšava i povećava cijenu njihovih proizvoda, a potrošač bude značajno sigurniji kupujući upravo takav proizvod.

Ono što dalje želim da kažem jeste da je Crna Gora 2018. godine donijela i Zakon o šemama kvaliteta prehrambenih i poljoprivrednih proizvoda. Crna Gora danas ima 11 zaštićenih proizvoda, zaštićenih geografskim porijeklom i porijeklom koje se odnosi na područje odakle to dolazi. Zaštićena geografska oznaka podrazumijeva da proizvod mora imati specifični kvalitet, reputaciju i druge karakteristike koje ga povezuju sa regionom iako sirovina može poticati iz drugog područja. Zašto sam vam rekla ovu definiciju? Iz razloga što se, upravo, dugo vremena problematizovao crnogorski, odnosno nješuški pršut, zašto je on zaštićen i pod kojim uslovima je zaštićen kada sirovina dolazi iz drugog područja.

Da jednom za svagda raskrstimo da je Crna Gora radila dobro do 2020. godine i da su naši proizvođači imali benefite i koristi. Takođe će se proizvođači, i svi oni koji me slušaju, prisjetiti da pored toga nješuškog pršuta i crnogorskog pršuta sa geografskom oznakom imaju i pljevaljski sir i crnogorsku govedu pršutu i stelju i durmitorski skorup i kolašinski sir sa oznakom porijekla.

Sve je to neko radio i neko je doprinio da građani imaju konkretnu korist od ove intelektualne svojine. Tako da otvaranje ovog poglavlja nije bilo samo forme radi nego i lični benefit i profesionalni benefit. Mislim da to proizvođačima jasno moramo da saopštimo, da ovo nije samo protokol, jeste možda danas i dobro je što smo u toj fazi, meni je drago što se nalazimo u toj fazi, ali moramo pogledati da je vrijeme iza nas bilo vrijeme popunjeno izuzetno velikim radom i posvećenošću onih koji su te amandmane i zakone donosili. Imajući u vidu da su vrata Evropske unije morala biti otvorena, je li tako, a onda moraju biti i zatvorena, da su ipak prilježno radile vlade na tome, iako su uvijek imale, kako bih rekla, neku cipelu u tim vratima da se nikad ne zatvore, ali ipak se radilo i ovo su koristi koje je donijela vlada do 2020. godine. Toliko od mene.

PREDSJEDAVAJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:14:27)

Zahvaljujem kolegici Despotović.
Sada dajem riječ kolegi Nikoli Rovčaninu.
Izvolite, kolega.

NIKOLA ROVČANIN (18.04.24 14:14:37)

Hvala potpredsjednice, uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade Crne Gore, poštovani građani,

Inspirisan uvodnim izlaganjem gospodina Jovetića, želio bih da dam par nekih svojih komentara na ovaj zakon o potvrđivanju. Dakle, Ženevskim aktom je obogaćen Lisabonski sporazum i proširena su ta određena prava koja se vezuju za pojedine robe i proizvode, koji se vežu za pojedini lokalitet, imajući u vidu karakteristike i reputaciju za pojedini prostor. Po mom mišljenju, nije sporno sve ono što je rečeno do sada i nije sporan ni predlog zakona, nije sporno ni ono što je saopštila kolegica Despotović, ali ono što je činjenica jeste upotreba u privredi, odnosno upotreba u ekonomiji svih onih proizvođača koji su sve ovo vrijeme koristili ova prava. Smatram da u narednom periodu treba ispraviti, odnosno napraviti jednu posebnu

dinamiku i poseban fokus, posebnu strategiju za sve one nacionalne proizvode koje imaju oznaku geografskog porijekla. Nije ih malo, da ih ne ponavljam od pljevaljskog sira, neguškog pršuta, kolašinskog sira, ukljeve, sve ono po čemu je Crna Gora prepoznatljiva. Smatram da treba na najbolji način iskoristiti u privredi upravo podsticajnim mjerama za one proizvođače.

Dakle, nakon usvajanja ovog zakona mislim da država treba da ima posebnu strategiju i finansijsku efikasnost prema određenim lokalitetima i određenim prostorima gdje postoji posebna reputacija državna i regionalna i međunarodno određenih proizvoda. U praksi se dešavalo da pojedini proizvodi koji imaju oznaku geografskog porijekla, koji su prepoznatljivi, završavaju na domaćem tržištu, završavaju, mimo određenog sistema, prodajom na divlje, čime država gubi određeni prihod i čime proizvođači ne mogu da nadgrade i da naprave pun potencijal proizvodnje. Mi smo turistička zemlja i ukoliko bi uspjeli da u naredne tri ili četiri godine napravimo potencijal prodaje tih proizvoda turistima, mi smo onda i povećali potražnju, povećanjem potražnje stvorili smo u uslove za masovnu proizvodnju proizvoda po kojima smo karakteristični. Povećanjem proizvodnje dolazimo i do jačanja privrednika i otvaranje novih radnih mjesta. Svaki onaj proizvod, naročito sa sjevera, koji je prodat stranom turisti omogućava podizanje privredne aktivnosti na sjeveru. Ne govorim samo o ovim specifičnim proizvodima, nego govorim generalno o poljoprivrednim proizvodima i ovo je pitanje za Ministarstvo poljoprivrede i za Ministarstvo održivog razvoja i razvoja sjevera i za Ministarstvo ekonomije i finansija. Da do sljedeće budžetske godine usvojimo odgovarajuće strategije gdje bi usmjerili svoju energiju i kroz zakonodavstvo i kroz finansije da pokušamo da podignemo ovaj nivo ekonomije.

Po mom mišljenju, turizma nema bez supstance, zarade od turizma u punom kapacitetu nema ako se turistima prodaju isključivo uvozni proizvodi. Neophodno je da je turizam u ugostiteljstvu i u prehrambenoj industriji oslonjen, dominantno, i na domaću proizvodnju. Upravo oni turisti koji dolaze u Crnu Goru da uživaju u prirodnim ljepotama u moru i planinama, naravno, kao i u svakoj drugoj državi žele da okuse sve one proizvode koji su autentični za ovaj ovdje prostor. Smatram sve ono što je urađeno na zakonodavstvu u predhodnim godinama, pomenuli ste da je potvrđen Lisabonski sporazum 1998. godine, i ono što je govorila koleginica Despotović, to je ok, ali sa druge strane imamo decenijsku stagnaciju kada je u pitanju konkretno pokretanje i ulaganje u ovu proizvodnju. Onda kada pogledamo statističke podatke MONSTAT-a, kada pogledamo spoljnotrgovinski deficit koji je oslonjen na izvoz električne energije, dominantno, koji čini gotovo polovinu, onda dolazimo do zaključka da jednostavno nemamo dovoljne količine sopstvenih proizvoda, a imamo potencijal i u prirodi i u tradiciji i definitivno zakonski okvir koji će biti zaokružen oznakama geografskog porijekla. Nadam se da ovaj zakon neće samo biti u svrhu evropskih integracija, već će biti osnova za stvaranje jedne jasne strategije koja će naći praktičnu primjenu i koja će moći da u narednim godinama pokrene proizvodnju i pomogne svim onim proizvođačima koji proizvode upravo ove robe i koji su vezani za oznaku geografskog porijekla. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:19:56)

Zahvaljujem kolegi Rovčaninu.

Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ? Ne želite.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na tačku dnevnog reda **Izbori, imenovanja i razrješenja** u okviru ove tačke imamo **Predlog odluke o imenovanju predsjednika i četiri člana Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.**

Podsjećam da je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet utvrdio Predlog odluke o imenovanju predsjednika i četiri člana Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Za predsjednika Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost imenuje se Milan Radulović, a za članove savjeta Jelena Savić, Nikola Labović, Dejan Jovanović i Amer Nokić. Izvjestilac Odbora za ekonomiju finansije i budžet je Mirsad Nurković.

Otvaram pretres, da li izvjestilac Odbora želi riječ?

Procedura, koleginica Jevrosima Pejović.

Izvolite, koleginice.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (18.04.24 14:21:20)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Zamolila bih samo za kratku pauzu, pošto nijesam bila ranije u prilici da se upoznam sa materijalom, pa čisto da bismo znali za koga glasamo, treba malo više vremena da pogledam dokumentaciju o kandidatima. /upadice/ Da bih se pripremila i za raspravu. Molim vas.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:21:52)

Koleginice Pejović, ja ću inače dati pauzu dok se kolege ne pokupe, kako bismo mogli da obavimo raspravu i kako bismo na kraju rasprave imali glasanje.

Deset minuta pauza.

/PAUZA/

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (18.04.24 14:47:47)

Kolege nastavljamo rad. Kao što sam i najavila u okviru tačke izbora imenovanja imamo tačku Predlog odluke o imenovanju predsjednika i četiri člana Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Ponovo podsjećam da je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet utvrdio Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika i i četiri člana Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Za predsjednika Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost imenuje se Milan Radulović, a za članove Savjeta: Jelena Savić, Nikola Labović, Dejan Jovanović i Amer Nokić.

Izjavitelj Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Mirsad Nurković.

Otvaram pretres.

Da li izjavitelj Odbora želi riječ? Ne želi.

Ko želi riječ? Imamo prijavljenog kolegu Nikolu Rakočevića. Je li u sali? Nije. Odustao je, u redu.

Imamo, takođe, prijavljenu koleginicu Jevrosimu Pejović. Dajem riječ kolegici Jevrosimi Pejović.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (18.04.24 14:49:08)

Zahvaljujem.

Hvala Vam i na pauzi, jer ste mi omogućili da imam detaljniji uvid u ovu obimnu dokumentaciju.

Zaista sam danas osjetila potrebu da govorim, jer nije bilo tako davno, kada sam zajedno sa kolegama iz poslaničkog Kluba Pokreta Evropa sad u okviru naše kampanje obećavala meritokratiju i vjerujem da i oni i dalje dijele taj stav i vjerujem da je u pitanju neka tehnička greška, pošto nijesam imala previše vremena da pogledam dokumentaciju, najmanje jedan kandidat ne ispunjava uslove za ovo radno mjesto.

Naime, prema Izvještaju o radu komisije možemo vidjeti da ovaj kandidat ima samo tri godine i tri mjeseca radnog iskustva u traženoj oblasti. Njemu je, takođe, zatražena i dopuna dokumentacije koju sam dobila na uvid i na osnovu koje tvrdi da je radno iskustvo sticano u ovoj oblasti, jer je to jedan od kriterijuma po Zakonu o elektronskim komunikacijama, stekao u periodu prije nego što je stekao diplomu četvorogodišnjih studija ekonomije, u ovom slučaju. Podsjetila bih da je shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, koji se i odnosi na EKIP, radno iskustvo definisano kao rad na poslovima u nivou kvalifikacija obrazovanja koji se traži za vršenje poslova u određenom zvanju.

Takođe, ukoliko bude nekih kreativnih tumačenja, pa neko bude govorio da se Zakon o državnim službenicima ne odnosi na EKIP nego Zakon o radu, takođe i Zakon o radu slično definiše, odnosno radno iskustvo definiše kao vrijeme provedeno u radnom odnosu i stručnom osposobljavanju, u skladu sa Zakonom, u kvalifikaciji nivoa obrazovanja, odnosno stručnoj kvalifikaciji. Sad na osnovu izvještaja ove komisije vidimo da nedostaje jedan dio dokumentacije. Takođe, u ovoj dopuni vidimo da je kandidat naveo da je već sa 15 godina bio uključen u aktivnosti NVO sektora koji se bavio oblastima tehnoloških komunikacija, vidimo da je bio angažovan na implementaciji određenog sistema telekomunikacionih tehnologija, to je sve u periodu prije sticanja diplome. Takođe, tvrdi da je bio angažovan na implementaciji aplikativnog rješenja elektronske baze podataka gdje dok opisuje ovo radno iskustvo u svom CV-ju navodi da je nepunu godinu dana radio, ne ovih skoro dvije koje mu fali za sticanje ovog uslova, na aktivnostima uspostavljanja elektronske baze podataka i vršio unos, koordinaciju, praćenje i ažuriranje elektronske baze podataka.

Drage kolege, kao što vidite ovo je opis posla najvećeg broja službenika u zavodima, u ministarstvima, institucijama, jer svi oni imaju baze podataka gdje vrše određeni unos podataka i to ih ne čini ekspertima u ovoj, vrlo značajnoj, oblasti. Podsjetiću vas da upravo zbog ovog zakona se oglasila ambasadorica Evropske unije i kada smo predlagali, odnosno kada su postojali predlozi za izmjenu ovog

zakona, upravo u dijelu kriterijuma. Vjerovala sam, zaista, da će Komisija obratiti malo više pažnje, jer dobili smo jasne instrukcije od kolega iz Evropske unije koliko je ovo važno, odnosno koliko je važno da se na čelnim pozicijama regulatornih tijela i agencija nalaze ljudi koji neće dugovati ništa političkim partijama, koji neće dugovati ništa političarima, jer samo na taj način mi možemo da omogućimo da živimo u društvu gdje neće direktori, naprimjer, Agencije za sprečavanje korupcije biti hapšeni, samo na taj način možemo da omogućimo da živimo u društvu meritokratije koje smo obećavali. Zamolila bih nekog od kolega koji je razmatrao ovu dokumentaciju da javnosti, a i meni, objasni o čemu se ovdje radi, jer želim da vjerujem da je u pitanju greška. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 14:55:03)

Hvala Vam, gospođo Pejović.
Da li izvjestilac odbora želi dati završnu riječ? Ne želi.
Procedura, gospođa Pejović.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (18.04.24 14:55:14)

S obzirom na to da se niko od kolega, koji su učestvovali u radu ove komisije, nije javio da mi odgovori na jedno vrlo konkretno pitanje, ja bih ih zamolila da mi makar ako neće pred kamerama negdje van kamera kažu, šta ih je inspirisalo da ovakve rudite i polihistore stave na najviša mjesta upravljačka, gdje će primati po nekoliko hiljada eura, gdje će se otvarati prostor za razne milionske afere, sjetimo se afere *Telekom* i zasta me zanima, kao čovjeka, to pitanje. Mislim da će odgovor na to pitanje da nam pokaže kojim to dobrim namjerama je popločan naš put u endemsku korupciju u kojoj živimo, kako tvrde i naši partneri iz Evropske unije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 14:56:19)

Hvala Vam, gospođo Pejović. Čuli su građani Crne Gore.
Gospodin Uglješa Urošević se javio. Izvolite gospodine Uroševiću, možete samo proceduralno meni da se obraćate. Izvolite.

UGLJEŠA UROŠEVIĆ (18.04.24 14:56:31)

Mi smo predložili pet članova, odnosno predsjednika Savjeta i četiri člana. Zbog javnosti i zbog građana i zbog ostalih poslanika pročitacu, samo kratku, biografiju ljudi koje smo mi predložili.
Za predsjednika Savjeta je predložen Milan Radulović doktor nauka elektrotehnike.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 14:56:50)

Gospodine Uroševiću...

UGLJEŠA UROŠEVIĆ (18.04.24 14:56:56)

Samo da ne bude da smo birali ljude koji nemaju iskustvo i slično. Molim vas.
Dakle, Milan Radulović doktor nauka elektrotehnike, prosječna ocjena 9,50, saradnik bio u nastavi na ETF-u Podgorici, na Univerzitetu Mediteran.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 14:57:10)

Skratite molim Vas, znam da ste se osjetili prozvanim, ali molim Vas, ovo nije proceduralna intervencija.

UGLJEŠA UROŠEVIĆ (18.04.24 14:57:21)

Jeste, zbog građana. Jelena Savić magistar elektrotehnike, Dejan Jovanović diplomirani inženjer elektrotehnike, uporedo i magistar ekonomije, Amer Nokić diplomirani ekonomista, Nikola Labović magistar računarstva. Mogli ste da vidite njihove biografije, mogli ste Vi predsjedniče i ostali. Mislim da smo izabrali najbolje od svih prijavljenih za to.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 14:57:46)

Gospodine Uroševiću, koga kod da ste predložili uvijek bi bilo onih koji su nezadovoljni, ovo je Parlament, ovdje postoji pitanje da li ta rješenja mogu da dobiju većinu ili ne mogu da dobiju većinu, vidjećemo na glasanju, da li ti ljudi imaju većinu ili nemaju većinu. Mislim da je bilo bespotrebno pošto ste na odboru pričali o tome, analizirajući.

Gospođo Pejović, izvolite, molim Vas, samo što kraće.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (18.04.24 14:58:21)

Zahvaljujem.

Drago mi je što je kolega u svom drugom obraćanju u ovom Parlamentu rekao i šta misli o instituciji u kojoj radi i kakvu je poruku poslao svim onim mladim ljudima koji vjeruju u meritokratiju, koji su na kraju krajeva i njemu vjerovali ovom prilikom i glasali da se nađe u ovim poslaničkim klupama. Zahvaljuem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 14:58:50)

Hvala Vam.

Molim vas, ima dovoljno medija, ima dovoljno prostora, molim vas da se uzdržite od procedure. Prvo želim gospodinu Uroševiću da se izvinim što mu nijesam dao više vremena, a kada sam već bio u tom kontekstu nepravedan onda nemojte. Sad da se izjasnimo.

Šta god da kažete da znate da će biti sa druge strane reakcije. Neće.

Izvolite.

TONČI JANOVIĆ (18.04.24 14:59:36)

Hvala, predsjedniče.

Samo ću kratko, kao što sam rekao. Ja sam bio u komisiji sa svim ostalim kolegama, bilo je troje iz pozicije, troje iz opozicije u komisiji koja je revidirala 32 zahtjeva, tj. predaju kandidature 32 kandidata. Svi ti kandidati su ispunjavali uslove. Za neke smo tražili dodatno obrazloženje. Nijesmo samo mi pregledavali tu dokumentaciju već i stručna Služba Skupštine, tako da svaki od ovih kandidata ima uslove za kandidaturu, ispunjava uslove, a ono što je najbitnije da sam ponosan na sve one kolege sa kojima smo zajedno birali članove, jer su prošli samo najbolji članovi. Kao što je gospodin i kolega Urošević rekao, biramo čovjeka na čelo Savjeta koji je doktor struke. Te prema tome svi su izabrani, ne po partijskoj liniji, nego samo po stručnosti.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.04.24 15:00:32)

Hvala Vam, gospodine Janoviću.

Sada konstatujem da je pretres završen.

Dame i gospodo poslanici, odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju predsjednika i četiri člana Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Molim vas, izjasnite se.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 45 poslanika, svih 45 za, nema protiv, nema uzdržanih.

Na kraju današnjeg dana, prije nego što zaključim ovo današnje zasijedanje, želim da pozdravim našeg novog poslanika Marka Kovačevića, koji je često puta pominjan u ovoj Skupštini. Evo sada prilike došao je Marko ovdje. Želim da mu čestitam novi poslanički mandat i biće zanimljivo narednih dana.

Hvala vam svima. Za danas je rad završen, sutra nastavljamo sa poslaničkim pitanjima.
PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:21:13)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Petu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na tačku - **Izbori, imenovanja i razrješenja.** U okviru ove tačke imamo predlog liste kandidata za imenovanje dva člana Savjeta Radio i televizije Crne Gore po ovlaštenim predlagračima. Podsjećam da je Administrativni odbor utvrdio predlog liste kandidata za imenovanje dva člana Savjeta Radio i televizije Crne Gore po ovlaštenim predlagračima, sa obrazloženjem i izvještajem o sprovedenom postupku za imenovanje dva člana Savjeta.

Odbor je predložio Vladimira Drekalovića, kandidata Univerziteta Crne Gore i Naoda Zorića, kandidata nacionalnih ustanova kulture i nevladinih organizacija iz oblasti kulture.

Izvjestiteljka Administrativnog odbora je Simonida Kordić.

Otvaram pretres.

Da li izvjestiteljka Odbora želi riječ? Ne želi.

U međuvremenu imamo proceduru.

Izvolite. Poslanica Vuković Kuč.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 14:22:26)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Obraćam se uvažanim kolegama i kolegamicama iz vladajuće većine. Imajući u vidu da je Javni servis mjesecima predmet brojnih kontroverzi, mislim da bi trebalo da razmislimo o tome kako ćemo se odnijeti prema ovom današnjem pitanju. Kad kažem da je Javni servis predmet brojnih kontroverzi u Crnoj Gori u prethodnom periodu, mislim na veliki broj presuda u sudovima Crne Gore o nezakonitom imenovanju generalnog direktora, te da je taj predmet u Specijalnom državnom tužilaštvu. Uključujem i činjenicu da je od zakazivanja ove sjednice do danas, kad treba da raspravljamo o članovima Savjeta RTCG-a, još jedan član savjeta prof. Miranović podnio ostavku. Smatram da je i presuda Osnovnog suda koja je, takođe, nedavno stigla jedan od razloga za ovo što danas tražimo.

Mislim da je veoma dobro da ispoštujemo zahtjev 17 organizacija koji je upućen kako ministarki medija i kulture, tako i nama poslanicama i poslanicima o odgađanju izjašnjavanja o ovom pitanju - dok se ne donese novi Zakon o RTCG-u, a ne da se njegova primjena odgađa za tri godine. Pozivam vas da, kao parlamentarna većina, pokažete veliku dozu odgovornosti kako bi se izbjegla dalja politizacija Javnog servisa i kako bi otklonili sumnju koja zaista postoji u vezi sa ispolitizovanošću ovoga nacionalnog medija, a ne da se prema tome odnesemo u paf, paf stilu, da s brda s dola što brže izglasamo članove i članice Savjeta i time uvjerimo crnogorsku javnost, veliki dio nevladinog sektora i mnoge političke aktere u to da se nastavlja sa zloupotrebom Javnog servisa na najgori mogući način. A znamo da nas na depolitizovanje Javnog servisa navode sva dokumenta koja se tiču evropske agende, da ne pominjem sada Rezoluciju Evropskog parlamenta, da ne pominjem druge koje tretiraju ovo pitanje. Zato vas molim da dobro razmislimo i zaustavimo ovaj proces u ovome momentu, jer ćemo time svi pokazati odgovornost prema javnom interesu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:24:59)

Zahvaljujem, uvažena poslanice.

Predlažem da pređemo na diskusije.

Prva na listi prijavljena za diskusiju je Zoja Bojanić Lalović.

Izvolite.

Procedura, je li tako?

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 14:25:31)

Procedura, sada neću ulaziti u meritum Poslovnika, samo postavljam pitanje Vama i sebi - je li bilo u redu da ovaj moj prijedlog stavite na eventualno glasanje ili izjašnjavanje klubova ili poslanika, jer vi ste nonšalantno kao da niste čuli što sam ja rekla, a govorim u ime crnogorske javnosti i interesa građana Crne Gore da li možemo na taj način se odnijeti prema ovom pitanju - da zaustavimo bezakonje koje vlada u

Javnom servisu. Samo ga na ovaj način možemo zaustaviti, u očekivanju novih zakona i regulative. Samo da vas podsetim, u novom zakonskom rješenju, izbjeci će se depolitizacija, odnosno politizacija Savjeta, jer će konačno nevladine organizacije koje predlažu svoje predstavnike u Savjetu moći da biraju, a ne da ih bira Administrativni odbor ili Skupština Crne Gore. Dakle, i Klub poslanika DPS-a bi na naki način mogao da ima potrebu ili interes da glasa za nekog člana Savjeta iz NVO sektora. Hajde da prepustimo NVO sektoru da bira one koji će ih najbolje predstavljati u Savjetu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:26:40)

Zahvaljujem, uvažena poslanice, ali, nažalost, meni Poslovnik ne dozvoljava. Predlažem da pređemo na dnevni red i molim uvaženu koleginicu Zoju Bojanić Lalović da uzme riječ. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (29.04.24 14:26:55)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

U skladu sa ovim što je kolegunica Vuković kroz proceduru već iznijela, nekako mi se čini da ćemo danas poslati jednu posebnu definiciju demokratije, a to je volja većine - što znači da će se donositi odluke bez obzira na posljedice po pravni sistem. Zapravo znamo da cijela priča oko imenovanja članova Savjeta baca sjenku na današnju odluku ako se uzmu u obzir niz kontraverzi koje se pojavljuju u Radio televiziji Crne Gore u posljednje vrijeme, posebno koje se odnose na rad Savjeta. Ne smijemo zanemariti činjenicu da je jedan od dva člana kojeg danas imenujemo, koji danas Skupština imenuje, bio član Savjeta i u vrijeme kada se zakon kršio, odnosno kada su se relativizovale ili slobodno tumačile sudske odluke. Riječ je o odlukama Osnovnog suda iz 2021. godine, zatim potvrđene odluke Višeg suda, nakon čega je i jedan član Savjeta dao ostavku na članstvo u Savjetu. Zatim, najnovija odluka Osnovnog suda i naravno ostavka još jednog člana.

Ono što je, takođe, u ovoj situaciji zanimljivo jeste i ćutanje Ministarstva kulture. Evo, kao što je kolegunica, spomenula, 17 organizacija NVO reaguje na činjenicu da i pored toga što postoje ove sudske odluke, Savjet i dalje krši zakon. Podsjećam na činjenicu da postoji već Nacrt zakona o medijima, koji do juna treba Skupština da usvoji, kojim bi se onda ovo pitanje uvelo u neke normalne pravne okvire. Sa druge strane, Savjet bi se birao u skladu sa novim zakonom. Znamo, takođe, da je ovdje prisutan jedan apsurd, a to je da ministarka kulture predlaže, odnosno da je njena odluka da se ovaj zakon primjenjuje tek nakon tri godine, čime bi se i produžilo trajanje ovog Savjeta.

Mislim da je puno pitanja koja negdje ukazuju na urušavanje vladavine prava, a podsjetiću da je i komesarka Savjeta Evrope za ljudska prava Dunja Mijatović upravo upozorila na nesprovođenje odluka domaćih sudova kada je riječ o imenovanju direktora Javnog servisa, što opet govori da postoji nepoštovanje vladavine prava. Pitanje za sve danas ovdje jeste da li ćemo do kraja ostati pri tome da se imenuju ovi članovi Savjeta, ili ćemo zastati malo pred otvorenim pitanjima i javnosti, i NVO sektora, i Evropske komisije i svega onoga što ukazuje da nepoštovanjem odluka suda zapravo urušavamo pravni sistem.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:30:45)

Zahvaljujem, uvažena kolegнице.
Za riječ se javio i poslanik Slaven Radunović.
Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.04.24 14:31:00)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Slušam kolege iz Demokratske partije socijalista kako su zabrinuti za rad Javnog servisa i za sprovođenje zakona, a onda se nešto sjetim kako je to izgledalo kada su se oni pitali. Sjećamo se svi.../Upadica/ Bolje da čutiš, vjeruj mi. Sjećamo se svi kako je izgledalo jednopartijsko glasilo medijsko u to vrijeme.

Danas nema dobronamjernog građanina Crne Gore koji neće priznati da je primijetio da su stvari krenule nabolje, nijesu idealne, ali da zaista za svakog ima prostora na Javnom servisu i da Javni servis sve više i više postaje ono što se od njega očekuje. Nijesam ni na jedan način zapazio da fali prisustvo, recimo, u

emisijama gospode iz DPS-a, ili SD-a, ili iz Bošnjačke stranke, kao i svih naših vlasti - neutralno se izvještava i to je ono što svi mi od Javnog servisa i očekujemo.

Veliki doprinos tome je dao i dosadašnji Savjet. Jedan od članova tog Savjeta se ponovo bira. Radi se o gospodinu Naodu Zoriću i ja se nadam da će biti izabran i da će nastaviti da doprinosi poboljšanju rada Radio televizije Crne Gore. Drugi kandidat je više nego kvalifikovan, rekao bih, možda jedan od najobrazovanijih mladih profesora u Crnoj Gori, čovjek koji je paralelno završio Prirodno-matematički fakultet i Filozofski fakultet. Počeo je da studira u Sarajevu, bio je ratom spriječen da nastavi, nastavio je na Univerzitetu Crne Gore, a doktorirao je u Beogradu. Mislim na gospodina Drekalovića. Siguran sam da će i on dati svoj puni doprinos i da će stvari ići onim tokom kako su krenule od momenta kada smo dobili novi menadžment.

Što se tiče sudskih presuda, one su jasne i one kažu da je u momentu izbora, gospodin Raonić izabran protivno zakonu, ali niko ne smeta gospodinu Raoniću da se kandiduje i sledeći put. Ja se iskreno nadam da će da bude izabran, jer mnogo je važnije za građane Crne Gore kako funkcioniše Javni servis, nego da li će neko biti iz opozicije nekim formalnostima zadovoljan ili nezadovoljan. Mislim da je to mnogo važnije, a sve da bude po propisima. Znači, nije sud zabranio da se neko kandiduje, već je samo konstatovano da je izabran u momentu kada nije ispunjavao uslove.

Što se tiče ove dvojice kandidata, mislim da sam rekao dovoljno o njima da nema potrebe da se bilo što tu ponavlja, već da damo i mi iz Skupštine svoj glas da se ojača rad Savjeta Radio televizije Crne Gore. Što se tiče ostavke gospodina Miranovića, biće novi predlog i umjesto gospodina Miranovića biće izabran neko drugi ko će vjerovatno na kvalitetan način, kao što je i on, obavljati ovaj posao. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:35:04)

Zahvaljujem, poslaniče Radunoviću.
Imamo proceduru. Izvolite, poslanice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 14:35:13)

Uvaženi gospodine Pejoviću, Vi ste dužni da budete čuvar Poslovnika i čuvar digniteta Skupštine Crne Gore u ovom momentu, pa kada poslanik drugome poslaniku kaže - bolje da čutiš, dužni ste da reagujete na tako nešto. Posebno što nas nikada neće učutkati Slaven Radunović, koju god poziciju u ovoj državi zauzima, a s obzirom na to da je sve krenulo kako je krenulo - ne bi nas iznenadilo ni da bude na tome mjestu đe danas sedite. Ali, ni sa te pozicije, ni sa jedne druge gospodin Radunović neće učutkavati poslanike i poslanice Demokratske partije socijalista.

No, nije to problem. Mi znamo kako se ponašao Demokratski front u prethodnom i u svim drugim periodima. Zato kažem da nema gorega marketinga za Javni servis od onoga što ga brani DF. Čim ga DF brani, da li besplatno ili plaćeni marketing, ne znam, ali sve govori, uz sve bezakonje u Javnom servisu, kakva je situacija tamo. Dužnost je Vaša da reagujete na to, jer ako ćemo dozvoliti da se na ovaj način odnosima jedni prema drugima - onda ne treba ni da postoji Skupština Crne Gore, nego fino da je kao 1918. godine pretvorimo u uličnu demonstraciju i da onako po ulici čeramo jedne druge i da se vrijeđamo na ovaj način.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:36:29)

Zahvaljujem, uvažena poslanice. Apelujem na sve poslanike da vode računa kako se obraćaju i kako se ponašaju. Ja se nadam, koleginice, da ste čuli da je bila akcija iz vaših redova. Shvatio sam da je ovo bila reakcija. /Upadica/ Naravno ne podržavam ovakav način i stil komunikacije. Molim sve poslanike da vodimo računa kako se ponašamo i, kao što ste rekli, da ovdje vodimo računa da poštujemo Poslovnik.

Sada Vi želite proceduralno? Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.04.24 14:37:00)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Vrlo ću kratko. Samo ću da podsjetim građane Crne Gore zbog čega sam ja, kao neko iz Demokratskog fronta, relativno zadovoljan radom RTCG (ne u potpunosti). Sjetićete se svi, dugo vremena smo mi vodili borbu protiv prethodnog režima na razne načine, pa su zvali naše demonstracije mirne, rušilačke demonstracije, pa su bile litije i tako dalje i bile su makar tri emisije koje su se strogo bavile našim

protestima, protestima DF-a, na kojima jedino nije bio predstavnik DF-a, nego su razni plaćenici iz organizacija bliskih DPS-u, koji dobijaju razne oblike dotacija iz budžeta, objašnjavali šta radi DF uz nekoliko političara i kako smo državni neprijatelji. A mi nijesmo imali priliku ni mogućnost da se branimo ili da objasnimo naše stavove na državnom servisu. Toga nema više i ja sam kao građanin zadovoljan što moje kolege iz Demokratske partije socijalista i iz drugih opozicionih stranaka danas, za razliku od mene i mojih kolega u prošlom vremenu, imaju mogućnost da iznesu sve što treba na državnom servisu. Za to smo se mi borili, a ne da vi nemate pravo, pa da vam vratimo ono kako je nama bilo to vrijeme. Ne, mi smo se izborili. Meni je drago što svako do vas može da gostuje i da kaže šta hoće na Javnom servisu i da je u svakoj emisiji, koja se bavi aktuelnom političkom situacijom, neko od vas pozvan i ima pravo da zastupa vaše stavove. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:38:57)

Zahvaljujem. Ja mislim da je ovo bila zloupotreba procedure, ovo su bili komentari. Proceduru ima poslanica Aleksandra Vuković Kuč. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 14:39:04)

Uvaženi potpredsjedniče Pejoviću,

2016. godine, kada je Crnoj Gori, prema svjedočenju britanskih i američkih prijatelja, prijetio ukrajinski scenario, imali smo uticaj politike direktni na rad Javnog servisa, tako što je uslov tadašnje opozicije da nastavi dalje pregovore u vezi sa zakonodavstvom iz oblasti izbornog zakonodavstva bio da se smijeni tadašnja direktorka Javnog servisa. Toliko o politizaciji, depolitizaciji Javnoga servisa. Ovaj slučaj, neviđen sigurno u demokratskih državama, evo da pomenem Veliku Britaniju, je bio predmet svih evropskih dokumenata, ali i naučnih radova, koje sam čitala u pripremi za ovu šednicu. Potrebno je da se zna da je tada počela, a sada se dovršava politizacija Javnog servisa, kada nam šef Poslaničkog kluba DF-a i bilo kog kluba govori ko može ili ne može i kako mi kao možemo gostovati na Javnom servisu.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Molim Vas, poslanice Vuković Kuč, zahvaljujem. Sada molim poslanika Mihaila Anđušića da uzme riječ. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (29.04.24 14:40:24)

Hvala, potpredjedniče.

Pa evo, nakon ovih uvodnih reakcija, možemo oprilike da vidimo kako izgledaju stavovi pojedinih poslaničkih klubova na ovu temu. Izbor članova Savjeta RTCG-a i tema uređivačke politike Javnog servisa je uvijek bilo problematično u ovom Parlamentu, iz razloga što su se uvijek tu negdje preplitali različiti interesi. Vi ste imali jednu ulogu NVO sektora, drugu ulogu ste imali kroz političke partije i tako dalje i uvijek smo imali kontraverze vezano za ove teme. To je slučaj i ovog puta, s tim što ovog puta zaista imamo jednu formalno potpuno nesvakidašnju situaciju, slobodno mogu reći, skandaloznu koja do sada nije bila zabilježena kada je u pitanju ova tematika. Moram vam reći odmah, pozdravljam ovo što su stavovi jasni kolega iz DF-a. Ljudi ustanu i kažu - pozdravljamo, treba podržati kandidata koji je u prethodnom mandatu kao član Savjeta dva puta glasao kako je glasao iako smo imali sve ove presude o kojima su govorile kolegice. To je potpuno jasna politika i ja je pozdravljam. Ono što je moj problem ovde jeste što mi ne možemo ni jedan dan u Parlamentu krenuti ili započeti ni jednu diskusiju da recimo kolege iz Pokreta Evropa sad ne krenu sa tezom - mi meritokratija, mi zastupamo samo meritokratiju. Ja ovdje pitam i njih i građane Crne Gore na ovaj detalj na koji sam samo ukazao. Jedan od kandidata danas, konkretno imenom i prezimenom gospodin uvaženi Zorić, je neko ko je dvaput u Savjetu. Pritom, postavljam pitanje: Da li smo mogli naći, recimo, nekog novog ako je završen čovjeku mandat? Pored svih ovih kontroverzi i nepoštovanja ovih presuda, da li se mogao, kolege, napraviti napor možda da nađemo neki, pa neka je i sličan profil gospodinu Zoriću, da podrži nekog potencijalno novog ili aktuelnog direktora Televizije, pa da umanjimo negdje štetu? Nego, meritokratiju predstavljate na način što pdržavate za člana Savjeta nekoga ko je odradio prethodni mandat i glasao pored

svih onih presuda koje su bile na način kako je glasao. E, vi meni recite danas je li to metirokratija, je li to demokratija, je li to ova sloboda koju zagovarate? To je jedno.

Drugo, kao član Radne grupe Administrativnog odbora, koja je analizirala ove prijave, znate li koji je rezultat te vaše meritokratije? Rezultat je poražavajući, a to je da su se na konkurs za ova dva mjesta na javni poziv prijavila tri kandidata, pritom u dvije kategorije. U jednoj kategoriji prijavio se samo jedan kandidat, a u drugoj kategoriji ispred akademske zajednice dva kandidata. E, to je porazno za naše društvo, to je poraz za ovu državu i za demokratiju. To je rezultat te meritokratije o kojoj govorite. To je odraz povjerenja i obesmišljenosti ovog procesa koji vam iskazuju članovi akademske zajednice, koji vam iskazuju kulturni radnici i koji vam iskazuju ostali kandidati koji treba da se prijave na ovaj konkurs. Ja samo želim da ukažem na taj detalj. Ne ulazim, u ovom trenutku se neću bazirati ni na uređivačku politiku, ni na to šta se tamo uradilo ili nije uradilo, mogli bi da razgovaramo o tome da li prema nama Javni servis, kao poslanicima ima korektan možda pristup. Ima. Mene svaki dan neko zove sa RTCG-a da gostujem u nekoj emisiji, da dam izjavu i tako dalje, ali to je potpuno druga stvar. Mi smo došli u situaciju da ova država polako klizi u anarhiju, jer kako drugačije možete da nazovete stanje u okviru koga imate jasne presude naših sudskih organa, u okviru kojih se ljudi na tako bezočan način oglašavaju, da ja jednostavno ne znam kako to da nazovem.

Postavlja se pitanje čemu zakoni, čemu institucije ove države i čemu pravosudni organi. Ja o ovome govorim na fenomenološkoj ravni, ovo nije izolovan slučaj. Evo vam primjer, kolege. Jasno govorim vama, kolegama iz Pokreta Evropa sad. U Glavnom gradu, recimo, imate primjer da skoro punu godinu imate imenovanje komandira zaštite službe i spašavanja, vrlo specifično, odgovorno mjesto, imate prijedlog gradonačelnice koja dolazi iz vaših redova, ne znam sad kojoj frakciji pripada (da li ovom klubu 11, ili pripada još uvijek Pokretu Evropa sad), ali imali smo gospodina koji se prijavio na konkurs, bio je prijedlog gradonačelnice. Nakon što je imenovan, Ministarstvo javne uprave i Upravna inspekcija konstatuju da nema uslov za imenovanje. Volontirao je u Hramu, ali 'ajde taj dio da zanemarimo, nema formalno period ispunjen za radno iskustvo koje treba za tu odgovornu poziciju. Govorim o vatrogasnoj službi, službi zaštite i spašavanja. Nalaz Ministarstva javne uprave i inspektorke rada, koja je rekla da nema uslova i da se treba postupiti po tom rješenju. Prolazi gotovo pola godine, uporno gradonačelnica odbija da postupi po tom rješenju. Nakon toga, imate korak dalje, nakon ovoga imamo novi nalaz Ministarstva unutrašnjih poslova koje je nadležno, jer se radi o Zakonu o zaštiti i spašavanju - njihova inspektorica donosi novo rješenje gdje kaže da uvaženi gospodin treba da ide sa tog mjesta. Nakon toga prolaze neđelje, doneseno je rješenje u okviru kojeg se kaže da žalba ne odlaže izvršenje, nego da gospodin treba da napusti to mjesto i da se donese novo rješenje. I dalje, nakon svega toga, imate nepoštovanje te odluke. E, sad vi meni recite šta u ovoj državi neko treba da uradi? Koja je to odluka i koji je to sud koji treba da donese odluku koju će neko da poštuje?

Postavljam vam jedno pitanje: Da li vi smatrate da je ispravno i da je korektno da date podršku ovom kandidatu? Ako smatrate da je to ispravno, ja to pozdravljam. Ukoliko ne smatrate da je ispravno, ja intimno znam, veliki broj kolega sa vaše strane koji iskreno govori i razmišlja o meritokratiji, način na koji se borite sa tim ne korespondira sa onim što mi imamo u praksi. Ako se ne slažete sa ovim, onda valjda vi danas nećete podržati takvo rješenje. Ukoliko ga podržite, ja ništa drugo ne tražim od vas samo da nas ne maltretirate sa pričom o meritokratiji, o demokratiji i o slobodi. Jer, ako ovako nastavimo, ovo stanje u koje ulazi naša država se drugačije ne može nazvati sem stanje anarhije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:47:53)

Zahvaljujem, poslaniče Anđušiću.
Poslanica Jelena Nedović. Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (29.04.24 14:48:05)

Ja ću vrlo kratko. Samo ću da kažem ovako. Slon u cirkusu, koji je bio vezan lancima 30 godina, kada su mu makli okove, ostao je na istom mjestu jer nije mogao da prihvati da više nije vezan i da je slobodan da može da ide. Tako da ja poručujem građanima Crne Gore da se Pokret Evropa sad i te kako zalaže za meritokratiju i upravo kada govorimo o ovim javnim pozivima, zašto je tako slab odziv jeste upravo da se vratim na ovu priču slona. Pa pozivam građane da prate sajt Skupštine Crne Gore i da budu slobodni da se prijavljuju, jer ja im sad garantujem da će svi.../upadica/

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ:
Izvolite, poslanice Nedović.

JELENA NEDOVIĆ:

Samo da završim. Suština priče jeste da nije lako poslije toliko vremena promijeniti neke stvari i da to iziskuje.../upadica/

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Molim poslanike da dozvole poslanici Nedović da završi misao. Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ:

Kolege,

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Molim poslanike Mugošu i Pižuricu da dozvole poslanici Nedović da završi misao. Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ:

Da ponovim jer sam prekinuta. Suština priče jeste da se mi borimo za meritokratiju. Nije lako u ovom sistemu se boriti za meritokratiju. Pozivamo građane da se prijavljuju da ne bi bilo da se prijave dva, tri kandidata, a navela sam razlog zbog čega je to tako.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:50:11)

Zahvaljujem kolegini. Ostali ste mi dužni, ovo nije bila procedura, ovo je bio komentar. Shvatio sam da je ovo bio komentar na izlaganje poslanika Anđušića.

Izvolite, poslanice Anđušiću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (29.04.24 14:50:20)

Hvala, potpredsjedniče.

Koleginice Nedović, pustite Vi slona. Odgovorite mi samo na ovo pitanje koje sam vam postavio.

Je li po vama etički, je li po vama korektno, da danas podržite ovaj prijedlog? Je li ovaj prijedlog u skladu sa tezom o meritokratiji koju zastupate? Samo mi na to odgovorite. Kažete da se sa ovim nije lako izboriti. Slažem se, treba vremena, treba procesa. Danas vam je prilika nikad lakša. Možete direktno da utičete na tu priliku, da smanjite tu štetu i da mnogo brže nego što ste računali upravljate tim procesima. Ovo je klasičan primjer zamajavanja javnosti tezom o meritokratiji, a imate priliku da to prevenirate. Znam da intimno mislite drugačije, ali imate priliku da ovo promijenite.

Znate li koliko ću da vam nađem takvih primjera? Znate li da recimo kada govorimo o toj meritokratiji nepoštovanju nalaza, ne moramo to da vežemo samo za pravosudne organe, vi ovih dana imate nalaze Državne revizorske institucije, pa neko tamo kaže da je neko napravio na desetine krivičnih djela. I znate li šta se dešava? Dešava se da nemamo reakciju Specijalnog državnog tužilaštva, a nakon toga imamo nagrađivanje tih ljudi koji su, recimo, bili izvršni direktori tih kompanija tako što budu u bordovima direktora. Tako i vi, između ostalog, radite. Nemojte misliti da mi ne znamo da u Rudniku uglja, nakon što su se desile neke stvari i zarotirali neke ljude u organe upravljanja, niste iz krugova vašeg poslaničkog kluba doveli nekoga na poziciju izvršnog direktora iz rodbinskih veza. Nemojte da me tjerate da o tim detaljima govorim. To nije moj manir, ali ako hoćete na ovaj način da pričamo, evo vam niz konkretnih primjera na koji način možete da utičete na smanjenje meritokratije. Ako ne možete, makar nas poštedite priče. Uradite to kako radite, druge kolege kažu mi smatramo ovako, ali makar ne pominju taj detalj i poštovao bih to. U svakom slučaju, na desetine imate konkretnih primjera kroz koje to možete da uradite kolko je danas, evo za par sati, kad bude kraj ove sjednice, možete to da uradite konkretno i da budete odgovorni prema građanima tako što ćete glasati onako kako znam da intimno smatrate da bi trebali da glasate. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:52:45)

Zahvaljujem, poslaniče Anđušić.
Poslanice Nedović, nemate pravo na komentar.
Sada prelazimo dalje. Diskusija poslanik Boris Bogdanović.
Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (29.04.24 14:52:58)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Dakle, kada smo optimistično vjerovali da smo političko rukovodstvo Radio-televizije Crne Gore negdje izmjestili iz tih političkih centara moći i ponovo uselili u Bulevar revolucije u Podgorici, zaista nam ni na kraj pameti nije bilo da se korijeni medijskih manipulacija ne kidaju tako lako. Čini mi se da smo i olako i negdje prebrzo obećali svim građanima Crne Gore da će Radio-televizija Crne Gore, odnosno Javni servis biti daleko od političkih kandži, ali očito su te kandže mnogo dublje nego što smo mislili. Svakako ću vas podsjetiti da Radio-televiziju Crne Gore prvo pamtimo kao javni servis ratnih profitera, pa onda kao javni servis promotera ličnih interesa ratnih profitera, pa kao džuboks nalogodavaca iz Splendida, pa kao džuboks nalogodavaca iz hotela Podgorica, a onda i kao realizatora u projektu transformacije Crne Gore iz parlamentarne demokratske zajednice, kakva je sada, u enklavu jednopartijske dominacije.

Objasniću i zbog čega tako mislim. Dakle, u trenutku ili u noći izbora vršioca dužnosti direktora Uprave policije, Radio-televizija Crne Gore je odlučila da svoje vijesti pretvori, u nama dobro poznate, stare vijesti. To baš onako kako smo i očekivali - reciklirano, prebojeno, premazano sa novim etiketama laži. Što bi rekli mladi - bravisimo, gospodo, za kreativnost sa portala Radio-televizije Crne Gore. Kada se portal Radio-televizije Crne Gore ili bilo koji drugi dio Javnog servisa na lokalnom ili na državnom nivou pretvori u piona u političkim igrama moći, onda čitavo društvo postaje jedna šahovska tabla na kojoj se igraju opasne političke igre. Imajući u vidu baš takve političke igre, slobodno mogu da ustvrdim ovdje pred svim građanima Crne Gore da medijska manipulacija nije iskorištena, da se ona samo prilagodila, da je ona samo mutirala i da je nastavila širiti svoj otrov. Slobodno mogu da konstatujem da je Radio-televizija Crne Gore se negdje transformisala iz medija u virus koji je postao otporan na istinu. A svi mi znamo da svaki put kada istina umre, ili kada se istina inficira na javnom servisu, bilo lokalnom ili državnom, tada dio demokratije umre. Nažalost, svih ovih godina, svih ovih decenija, a to je i dan danas dio Javnog servisa nije ništa drugo do produžena ruka ili batina dijela vlasti i beskrupulozni protivnik svakog njegovog protivnika. Naravno, za nas ovo ništa nije novo, jer Javni servis nikada nije bio servis građana Crne Gore, servis države Crne Gore, pa čak ni servis grupe građana, nego servis interesne političke šačice. Naša je obaveza da ga istrgnemo iz tih interesnih političkih šačica, da izgradimo javni servis koji neće biti džuboks vlasti, da izgradimo javni servis koji će biti platforma na kojoj će se vlast sudariti sa istinom i koji će biti platforma koja neće služiti kao poligon za vježbanje dominacije bilo koje stranke u vlasti ili u opoziciji. Mi kao opozicija i kao opozicioni politički subjekt smo godinama prolazili medijske vatre na Javnom servisu, iz toga izašli ojačani, ali nažalost ne i nepovrijeđeni. Tako da iz tih iskustava nosimo i ožiljke i lekcije - što će reći da ono što nas ne uništi, to nas ojača u borbi za pravdu. Ali ono kroz šta smo mi prošli i ono što smo mi trpjeli - nikako ne smije da služi drugima, niti ćemo to dozvoliti kao oruđe za manipulaciju. Svi smo dužni da osiguramo i da obezbijedimo ne samo naše pravo da znamo, nego i pravo naših potomaka da naslijede zemlju odlobođenu od straha, odlobođenu od dezinformacije i odlobođenu od političke manipulacije. Ovo je poruka isključivo političkom rukovodstvu Radio-televizije Crne Gore, ne nikako bilo kom drugom dijelu Javnog servisa ili, ne daj bože, bilo kom novinaru ili novinarki u Javnom servisu ili u bilo kom drugom mediju u Crnoj Gori.

Dakle, poručujemo političkom rukovodstvu Radio-televizije Crne Gore da nećemo stati i da nećemo odustati, da svaki udarac koji primimo, da nas svaki izazov čini i jačima i odlučnijima. Vrat ćemo Radio-televiziju Crne Gore građanima Crne Gore i državi Crnoj Gori, oslobodićemo informaciju, učinićemo da ta informacija bude dostupna svakom građaninu i svakom domaćinstvu i pozvaćemo sve da se ujedini oko vraćanja prave RTCG - RTCG koja informiše, a ne RTCG ne samo koja dezinformiše, nego u ovom trenutku i deformiše. Toliko, hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 14:58:45)

Zahvaljujem, poslaniče Bogdanoviću.

Poslanik Čarapić ima komentar. Izvinjavam se da li ste se prijavili za komentar ili za diskusiju?

Diskusij. U redu, kada dođe na Vas red.

Poslanica Sonja Milatović ima riječ.

Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (29.04.24 14:59:15)

Uvažene građanke i građani,

Danas kada govorimo o izboru članova Savjeta Radio i televizije Crne Gore, ne mogu a da se ne osvrnem na stvarno stanje stvari u okvirima nacionalnog emitera. Neću otkriti ništa ekskluzivno kad kažem da živimo vrijeme pravnog haosa, nikad slobodnije interpretacije zakonskih tekstova, brutalnog kršenja zakona. Ta se potpuna pravna anarhija uselila i u Radio i televiziju Crne Gore, čime je svojim činjenjima, odnosno nečinjenjima umnogome doprinio i njen aktuelni Savjet.

Tužno je, porazno i žalosno ono o čemu u kontinuitetu svjedočimo u okvirima nacionalne televizije. Direktor je na tu funkciju izabran ni manje ni više nego kršenjem odredbi Zakona o nacionalnom javnom emiteru, što je i ne samo jednom potvrđeno i sudskim presudama. Još je tužnije, poraznije i žalosnije to što taj nezakoniti čin i ne samo jednom aminovao je time što je u istom i učestvovao aktuelni sastav Savjeta Radio televizije Crne Gore. Znači, funkcija prvog čovjeka ove kuće se, protivno zakonu, uzurpira zahvaljujući Savjetu koji očigledno vrlo svjesno demonstrira silu, pokazuje da ga sudske presude uopšte ne interesuju. Na djelu je, uvažene građanke i građani, otvoreno ruganje pravosudnom sistemu od strane Savjeta javnog emitera, koji neskriveno ne poštuje sudske presude.

Podsjećanja radi, član 24 Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i televizija Crne Gore, kojim se uređuje pitanje statusa Savjeta, propisuje da je isti taj savjet dužan da zastupa interese javnosti. Nekako se samo od sebe nameće pitanje - da li je interes crnogorske javnosti obesmišljavanje postojanja zakonskih normi, nepostupanje po sudskim presudama, nepoštovanje crnogorskih institucija. Ovo što je sve vrijeme od kada je Radio televizija Crne Gore nečim nesavjesnim djelovanjem uvučena u svijet kontroverzi, činio ili čini Savjetu uz generalnog direktora javnog emitera nije interes crnogorske javnosti. Naprotiv. Baš kao što u interesu javnosti nije to što se u informativnom programu državne televizije u više navrata gotovo nije mogla čuti jedna jedina riječ o sad već, nakon svega slobodno mogu kazati fenomenu u crnogorskoj društvenoj zbilji, generalnom direktoru koji je na tu funkciju izabran nezakonito.

Ne očekujem ni da će se ovo o čemu danas vrlo svjesno govorim, smatrajući da mi je kao poslanici u Skupštini Crne Gore dužnost da se zalažem za bespogovorno poštovanje zakona ove države i jačanje autoriteta njenih institucija, koje bahati pojedinci očigledno narušavaju, naći u informativnom programu. Ne očekujem ni od poslanika iz vladajuće većine da će dati doprinos da se toj bahatosti stane na kraj. Ne očekujem, jer smo, nažalost, više puta zarad nekih uskopartijskih interesa svjedočili ovdje pokušaju gaženja Ustava, tako da je uzimajući u obzir i ovu situaciju, suvišno i govoriti o tome gdje se na njihovoj skali prioriteta nalazi poštovanje zakona ove države.

Međutim, ni tu se ne završava agonija koju danas živi Radio televizija Crne Gore zato što je neko umislio da je bogom dat za direktorsku fotelju. Ono što posebno zabrinjava jeste ignorantski odnos koji zauzima resorno ministarstvo, Ministarstvo kulture i medija, koje očajnički pokušava, a na to je i NVO sektor upozorio, da kroz odgađanje roka za primjenu novog zakona produži mandat aktuelnom Savjetu. A oni su ti koji snose direktnu odgovornost za ovo stanje u okvirima javnog emitera, gdje se pokazuje da je pozicija generalnog direktora jača i od sudova, da za nju presude ne važe, te da je iznad zakona - što je ne samo tužno, porazno i žalosno, nego je i nedopustivo.

Dok u Radio televiziji Crne Gore bezakonje doživljava svoj vrhunac, resornom ministarstvu stižu upozorenja da ne doprinosi nastavku tog bezakonja kroz davanje legitimiteta nastavku mandata Savjeta i menadžmenta, Vlada Crne Gore je puna priče o vladavini prava i evropskom putu naše zemlje.

Drage građanke i građani, uz selektivan pristup vam se demonstrira da u ovoj zemlji za neke zakoni važe, za druge ne važe i pokazuje se da je svejedno postoji li sudska presuda ili ne postoji kad se ista bez ikakvih posljedica ne poštuje. Vidimo da ne izostaje ni ismijavanje pravosudnih organa i važnih državnih institucija, a uzurpacija funkcije, zbog zadovoljenja bolesnih ambicija pojedinaca ili nekih grupa, postaje redovnost.

Usljed svega navedenog, ne znam dokle će ova država stići, ali znam gdje sigurno neće - u Evropsku uniju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:05:08)

Zahvaljujem. Sada molim poslanicu Jelenu Nedović da uzme riječ.
Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (29.04.24 15:05:16)

Poštovani predsjedavajući,

Ja nekako za sve u životu počinjem od svog primjera, pa samo želim da kažem za Radio televiziju Crne Gore da sam ja počela RTCG da gledam onog momenta kada je došlo do promjene menadžmenta, kada je na čelu te institucije došao Boris Raonić i odlično se sjećam da sam prosto bila iznenađena, jer ja mislim da je to već drugi ili treći dan bio jutarnji program, jutarnje gostovanje. Evo sad nije tu da svjedoči tome naš kolega poslanik Milan Knežević. E, zamislite tog čuda, a prije toga nije se moglo desiti da je iko iz opozicije mogao da priviri na Radio televiziju Crne Gore. Zato ću ja, upravo iz tog razloga, da podržim ova karovska rješenja i da podržim Borisa Raonića. I još jedna stvar.

Što se tiče nas, generalno mentaliteta, znači nje sporno, počinjem i od svoje političke partije, znači kada neki medij piše nešto i kritikuje nas, onda nije dobar, kad nešto piše što je dobro za nas, onda je super. E to je ta nezavisnost, a tu nezavisnost u odnosu na zadnje godine, mislim da je Radio televizija Crne Gore postigla. I još jedna stvar. Možemo da vidimo istraživanja. Konkretno za ovaj mjesec samo gledanost prvog programa RTCG je porasla za skoro 20%. Pa valjda građani govore o tome koji program upale vjeruju ili kome ne vjeruju. Ja mislim da je pametnome dosta, a samo da se vratim na jednu stvar i na meritokratiju. Ja znam a je nekim kolegama teško da povjeruju kada mi govorimo o meritokratiji, jer meritokratije u njihovo vrijeme nije bilo pa da ne pričam kako su se poštovali zakoni i ustavi. Mislim da se tri puta birala predsjednica Vrhovnog suda, kako se birao predsjednik Filip Vujanović i druga neka kadrovska rješenja.

Kad govorimo o meritokratiji, što se tiče konkretno Bijelog Polja, ko tamo drži vlast? DPS i Bošnjačka stranka. Evo svi funkcioneri će u penziju da odu sa svojih pozicija. Nijesu se mijenjali 20 godina, a valjda bi trebalo poslije pet godina da idu sa svoje pozicije. Toliko od mene.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:07:46)

Zahvaljujem, poslanice Nedović.

Imate prijavljeni komentar. Poslanica Milatović. Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (29.04.24 15:07:54)

Uvaženi predsjedavajući, hvala na datoj riječi.

Koristim priliku da građankama i građanima Crne Gore kažem da sve ovo što danas ovdje slušaju, tonove koje slušaju, ništa od toga ne mijenja činjenicu da predstavnici vladajuće većine opravdavaju nepoštovanje zakona, opravdavaju gaženje crnogorskih sudova, opravdavanu gaženje sudskih presuda. Ništa od navedenih teatralnih nastupa danas ovdje ne može promijeniti tu činjenicu i baciti prašinu građankama i građanima u oči. A to koliko je to prije 2020. godine nekima bilo loše, koliko im je bilo teško i koliko su bili diskriminirani, možda je najbolje da se pojedini poslanici okrenu oko sebe i vide koliko kadrova Demokratske partije socijalista sjedi u njihovoj najbližoj okolini. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:08:53)

Zahvaljujem, uvažena koleginice. Imate pravo na komentar.

Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (29.04.24 15:08:58)

Hvala Vam.

Ja samo ovo vezano za Pokret Evropa sad, to samo govori o tome koliko je politika bila neispravna, kada su svi ljudi toliko nezadovoljni sa vama prešli kod nas. Govori o tome da smo mi vjerovatno bolji od vas, vi ste otišli potpuno desno i tako bliže i tako dalje. Neću više da progovaram. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:09:22)

Zahvaljujem, poslanice.

Nemate pravo na komentar. Imate pravo na proceduru. Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (29.04.24 15:09:52)

Ja znam da je intencija da se u Crnogorskom parlamentu i generalno u javnosti uguši glas opozicionara, ali to vam, vjerujte mi, neće poći za rukom, ne samo vama, nego bilo kome drugome. O tome gdje je neko danas, a gdje je bio do juče, najbolje govori o nečijoj principijelnosti.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ:

Uvažena poslanice, ovo nije procedura.

SONJA MILATOVIĆ:

Predsjedavajući, procedura je jer ste bili dužni da sa pozicije na kojoj danas sjedite opomenete poslanike koji u negativnom kontekstu komentarišu kolege iz opozicije.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ:

Ja ne mogu, poslanice, da opomenem ostale poslanike kako će da komentarišu Vaše izlaganje. Vjerovatno neće pozitivno.

SONJA MILATOVIĆ:

Ne, ne možete da opomenete kako će da komentarišu, ali možete da konstatujete da neki negativan ton nije primjeren za ovaj visoki dom. Jer, iako premijer Spajić pokušava da predstavi da je ovaj parlament cirkus, mi to zaista nećemo dozvoliti.

BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:10:29)

Zahvaljujem, poslanice. Ima negativnih komentara i sa Vaše strane.

Molim sada poslanika Borisa Mugošu da uzme riječ.

Izvolite.

BORIS MUGOŠA (29.04.24 15:10:51)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovane građanke i građani,

Čisto na početku da objasnim što je na dnevnom redu. Nisu želje i čestitke, niti izbor generalnog direktora RTCG-a, niti uređivačka politika Radio Televizije Crne Gore. Mada stvarno ovoliki izliv emocija prema generalnom direktoru ja odavno nisam vidio. Mislim da mi kao poslanici trebamo da imamo kritički odnos prema Javnom servisu, a ne obožavalački. Ovo je meni nevjerovatno, govorim vam i kao predsjednik partije koja nije bila miljenik ni jedne strukture u Javnom servisu, što meni ne smeta. Ja gledam Javni servis bez obzira na rukovodstvo, gledam sport prije svega, tako da u tom dijelu mi nije važno ko je trenutno na kojoj funkciji nego volim sport i zbog toga čini mi se da taj dio sadržaja sam uvijek hvalio kad je Javni servis u pitanju. Imamo i kvalitetne sportske novinare, koji nisu na udaru određenih struktura mada vidimo da pojedini očigledno i jesu. Druga stvar, kvantitet i kvalitet su diskutabilne kategorije. Nije svaki kvantitet kvalitet i zbog toga to kad se neko hvali koliko, što - ja sam uvijek bio pristalica kvaliteta. Naravno dobro je kad imamo i jedno i drugo, ali ne mora da znači kvantitet kvalitet.

Ali ajmo da se vratimo na tačku dnevnog reda, a ona je izbor dva člana Savjeta RTCG. Ja vam samo postavljam pitanje, negativno neću ništa da govorim o ljudima ne poznajem ih, tako da vrlo vodim računa i neću politički zloupotrebljavati bez obzira što sam u opoziciji. Moramo i taj narativ da mijenjamo, jer nekad je opozicija svaki predlog kritikovala samo zato što je dolazio iz parlamentarne većine. Ja to ne radim evo otkad sam u opoziciji, jer mislim da je moj pristup mnogo zreliji nego raniji tadašnje opozicije što je bio. Ali, samo pitam, barem vas nove, poletne, koji okupljaju i one što su bili u našim partijama, legitimno, ali onda kad kritikujete bivši režim i njih kritikujete, pa samo vodite računa - je li bilo potrebe da nekoga ko je tri godine u Savjetu, koji je davao izjavu SDT prošle godine, gdje je SDT formirao krivični predmet, da osoba gdje se o jadu zabavi i Evropski parlament, i Evropska komisija, i komesarka za ljudska prava Savjeta Evrope - je li

moralo to da se desi? Ništa nemam protiv, ne znam, nemam emociju ni prema toj osobi, ali je mogao neko drugi, ljudi, mimo toga. Je li moralo to da se desi? Nije bio niko drugi, nego ko ima tu vrstu trenutno hipoteke. Možda se to kasnije ispostavi da je sve ok, ali dok ima tu vrstu hipoteke, mislim da je postojao ogroman prostor da neko drugi postane član Savjeta. Jeste li se zapitali zbog čega su tri člana Savjeta već podnijeli ostavke? Je li vama to indikativno? Od toga, vi kažete, fantastičnog Savjeta, glasali ste ga, nemam ništa tu da dodam, nisam se oko toga ni opredijelio, već treći član daje ostavku. Zašto? Ako je to sve fenomenalno, ako to ide kako treba, ako sve pršti od kvaliteta - što ljudi daju ostavke? /Upadice/ Nisu, nisu kod svih privatni razlozi. Onda vidite i što se dešava u samom Savjetu, odnos prema jednoj zamjenici predsjednika Savjeta, nije to sve bajno tamo kao izgleda. Prema tome, nekako su puna usta tih evropskih integracija, koliko je to više retorički naporno građani da slušaju, stvarno je degutantno postalo, a onda imate Evropski parlament, Evropsku komisiju, komesarku za ljudska prava Savjeta Evrope i to nije važno. Nama su puna usta EU integracija, ali nam mišljenja Evropske komisije, Evropskog parlamenta ili Savjeta Evrope nije bitno. Nešto mi to ne ide jedno sa drugim.

Zbog toga vam kažem, samo malo manje tih oduševljenja, nije to dobro. Mislim da mi dajemo 18,7 miliona godišnje za Javni servis. Trebamo ozbiljno da povedemo raspravu o Javnom servisu. Kažem nemam apriori i ne želim tako da govorim, imam zamjerki, jer je Javni servis javni servis građanske i sekularne Crne Gore jer su to ustavni principi. Javni servis treba da afirmiše ustavne principe Crne Gore, tako da bi mogli i o tome dosta da pričamo. Ne radi se o tome da li se nekome sviđa nešto ili ne, nego su važni ustavni principi da Javni servis treba da doprinosi jačanju tih principa, jer je to obaveza, jer ga finansiraju građani, a Ustav je nešto čega bi svi trebali da se pridržavamo. Saglasan, ako se promijeni, treba se taj /upadica/ tako je, mijenjao se zadnji put 2013. godine.

U tom smislu, samo postavljam pitanje jesu li neke stvari morale ovako da se dese, ili je trebalo isto ozbiljnije malo pristupiti ovim stvarima. Nikakav problem, proći će, vidite, prije neki dan SDT kaže - cijenićemo kao dokaz odluku Vrhovnog suda kojom se odbija revizija Višeg suda. Sve je to važno. I sad ima i ta varijanta - neko je počeo da gleda od prije pola godine Javni servis. Sad bi neko mogao da vam kaže da je nekad Kadija bila generalna direktorica Javnog servisa. Ja sam tada bio čini mi se u opoziciji, nisam negativno govorio o nekim stvarima. Zamislite vi sada odjedanput - Kadija nije bila dobra je li? Čuo sam iz nekih izjava. Prema tome, samo nemojmo da dozvolimo sebi kad smo u vlasti da je sve ono prije bilo loše dok mi nismo došli i sad je čudo. Zbog vas vam govorim da ne koristite floskulu "30 godina". Ona je toliko netačna da nema smisla. Prvo, ovo je 2024. godina, pa me ispravila koleginica Zdenka nije ni 33 i po, nego 35 godina, a da sad ne vraćam ko je u svih tih 35 godina bio na ideološkoj matrici vlasti. Bilo je tu svakakvih miješanja, nije to baš bilo sve crno-bijelo, pa da ne pominjem da mnogi kadrovi kao što sam rekao što vi kažete bivšeg režima sad su funkcioneri u novom režimu. Pa nije taj bio toliko zlokoban bivši režim i to nisu bilo koji kadrovi, nego značajni funkcioneri iz bivšeg režima. Zato kažem zbog građana malo da pričamo realnije. Ok, vlast, opozicija, super, mijenjaće se. Vidimo kako je ovo zanimljivo u Crnoj Gori, često se to mijenja, možda nije ni loše, politička stabilnost ne postoji - tačka. Nemamo da filozofiramo o tome, ne postoji politička stabilnost.

Tako da evo, nakon upozorenja, dogovorili smo se deset minuta, kolegi Neneziću ću ostaviti ovo preostalo vrijeme, samo nekako da vodimo računa o čemu pričamo i što je tačka dnevnog reda. Podsjećam da je tačka dnevnog reda - Izbor dva člana Savjeta Radio Televizije Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:19:38)

Zahvaljujem, poslaniče Mugoša.

Ostalo je Vašem kolegi još četiri minuta. Pričali ste čak osam, a imali ste pravo na pet minuta uvodnih i sedam minuta za diskusiju.

Sada molim poslanika Momčila Lekovića da uzme riječ
Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (29.04.24 15:19:56)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Poštovani građani Crne Gore, uvažene koleginice i kolege poslanici,

Počecu od definicije: Javni servis je medij osnovan, finansiran i kontrolisan od strane javnosti. Mislim da ova definicija je svima jasna i svima u suštini znači šta treba Radio Televizija Crne Gore da bude. Danas razmatramo jednu izuzetno važnu temu za naše društvo i za našu državu - Izbor članova Savjeta Radio Televizije Crne Gore. Izbor člana Savjeta nosi sa sobom posebnu važnost s obzirom na ulogu koju Radio televizija Crne Gore igra u očuvanju slobode medija, profesionalnosti i nepristrasnosti u našem društvu.

RTCG kao javni servis zaista ima obavezu više da bude primjer ostalima, postavljajući visoke standarde u informisanju javnosti i promovisanju demokratskih vrijednosti.

Međutim, posljednjih nekoliko mjeseci bili smo svjedoci situacija koje su bacile sumnju na nezavisnost i integritet Radio televizije Crne Gore, kada je u pitanju rukovodstvo ove institucije. Ovakvi izazovi i dešavanja podsjećaju nas na ona mračna vremena za koja smo možda mislili da su iza nas. Jer, ja dobro pamtim vrijeme kada je Radio televizija Crne Gore bila oruđe u rukama jednog čovjeka i jednog režima. Tada smo umjesto nepristrasnosti imali pristrasnost, a umjesto nezavisnosti imali zavisnost. Sjećam se dobro namještenih intervjua, pristrasnog izvještavanja, preznojavanja pojedinih bivših novinara kada im u emisiju dođe vrhovni vladar, odnosno nosilac svega onoga što je bio bivši režim, ali i satiranja političke konkurencije. Svega se toga dobro sjećam i pravo da vam kažem neću dozvoliti da me bilo ko vrati u to vrijeme, niti da RTCG nastavi da bude instrument, odnosno agitprop svih tih mračnih vremena. Zaista vjerujem da ovaj Parlament danas, a i u narednom periodu može da postavi branu koja će čvrsto stajati protiv bilo kakvih pokušaja vraćanja u ta mračna vremena, ma od koga ti pokušaji dolazili. Radio televizija Crne Gore, kao Javni servis, ima obavezu da bude stub demokratije i objektivnosti. U današnjem vremenu, kada se suočavamo sa izazovima koji prijete slobodi medija i pluralizmu informacija, RTCG mora biti oslonac istine i nepristrasnosti. Izbor novih članova Savjeta mora biti vođen isključivo načelima kompetentnosti, integriteta i predanosti javnom interesu. Sloboda medija je kamen temeljac demokratije i sa svim tim se moramo složiti. Bez nje demokratsko društvo gubi svoju suštinu i postaje podložno manipulacijama i autoritativnim tendencijama. Zbog toga je od suštinskog značaja da svi članovi Savjeta budu nezavisni od političkih ili ekonomskih uticaja, te da se zalažu za slobodno novinarstvo koje će održavati različite perspektive i mišljenja u našem društvu.

Prvi ključni element koji svi članovi Savjeta moraju imati jeste nepristrasnost, koju sam više puta pomenuo. Oni moraju biti sposobni da odluke donose nezavisno od političkih ili bilo kojih drugih uticaja. Njihova predanost slobodnom novinarstvu i javnom interesu mora biti apsolutna. Samo tako, RTCG može biti pouzdan izvor informacija za sve građane, bez obzira na političku pripadnost ili neke druge faktore.

Drugi važan kriterijum je profesionalnost. Članovi moraju imati stručnost i iskustvo potrebno za vođenje jednog medijskog servisa, a njihova uloga nije samo da budu čuvari nezavisnosti Radio televizije, već i da doprinesu njegovom razvoju i unapređenju. To zahtijeva visok nivo kompetencija u oblastima kao što su novinarstvo, medijska produkcija, pravni poslovi i upravljanje.

Na kraju, RTCG zaista smatram i mora postati svjetionik demokratije i slobode izražavanja u Crnoj Gori, a ne mračna ispostava i oruđe u rukama režima, centara moći, odnosno bilo koje političke partije.

Toliko i zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:24:57)

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Lekoviću.

Sada molim poslanika Oskara Hutera da uzme riječ. Izvolite.

OSKAR HUTER (29.04.24 15:25:07)

Hvala, potpredsjedniče gospodine Pejoviću.

Za razliku od kolegica Vuković-Kuč i Milatović, nijesam očekivao od Vas da ćete se snaći u ulozi, da ćete moći da reagujete sa te pozicije, što doduše pravdam i Vašim iskustvom.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Hvala puno, poslaniče, na komplimentu. Molim Vas, vodite računa o dnevnom redu. Izvolite.

OSKAR HUTER:

Zamoliću Vas da ne prekidate i da ne zloupotrebljavate govornicu, makar kada sam ja govornik.

Što se tiče ove teme, važno je reći da institucionalni problemi u Radio televiziji Crne Gore su više nego evidentni. Danas se ne bih bavio uređivačkom politikom, već isključivo kršenjem sudskih odluka iako iz dana u dan svjedočimo programskom posrnuću Javnog servisa, ili, slobodno mogu reći sunovratu Javnog servisa. Između ostalog, to najbolje ilustruje odnos prema novinarkama i novinarima koji su svojim ukupnim angažmanom stvarali, gradili i izgradili ugled Radio televizije Crne Gore. Govorim o obračunu sa najeminentnijim profesionalcima, od kojih, da je sreće bi trebao da uči aktuelni generalni direktor gospodin

Raonić. Doduše, on bi to tek mogao sa ove pozicije od 2028. godine uraditi, kada bi zakonski mogao biti kandidat za funkciju koju u ovakvoj Crnoj Gori danas obavlja mimo reda i zakona. Za razliku od nekog od prethodnih govornika, koji je rekao da prati Javni servis otkada je gospodin Raonić tu, moj doživljaj je drugačiji jer pratim ga od kad sam dijete, od crtanih filmova, pa i dan danas bez obzira ko je urednik. Onda smatram da ipak moja pozicija je objektivnija makar u tom pogledu, jer mogu da sagledam i onaj period kada je bio neko drugi generalni direktor ove institucije.

Radio televizija Crne Gore je ogrezla u sprovođenju klijentalističko-interesne agende, a potvrdu ovoj tezi imamo i u činjenici da u centralnoj informativnoj emisiji Dnevnik 2 nijesmo mogli čuti ni riječ o pravosnažnoj presudi i nezakonitom izboru generalnog direktora Radio televizije Crne Gore. Pa će ćete veću suprotnost javnom interesu od ove? Naravno, ne zanosim se mišlju da će današnje kritike, krajnje argumentovano utemeljene, imati svoj prostor u večerašnjem centralnom dnevniku, a i zašto bi kada je Radio televizija Crne Gore izbjegla da obavijesti javnost o tome da je komesarka za ljudska prava Savjeta Evrope jasno ukazala da se u centralnom dnevniku kršio profesionalni standard objektivnosti.

Toliko o kredibilnosti Javnog servisa, na čelu sa aktuelnim generalnim sekretarom. Nimalo nije slučajno što Savjet napuštaju neki članovi, vjerovatno, gospodine Mugoša, pitali ste se zašto i čudili, bježeći od krivično-pravne odgovornosti, svjesni činjenice da je i za njihove pojmove ovo prešlo svaku moguću mjeru. Shodno članu 19 Statuta Radio televizije Crne Gore, Savjet je organ Radio televizije Crne Gore i dužan je da vrši svoja ovlašćenja u skladu sa Zakonom i Statutom.

Danas razmatramo predloženog kandidata, koji je u prethodnom periodu radio suprotno statutarnim obavezama RTCG-a, suprotno Zakonu o nacionalnom javnom emiteru RTCG-a, na kraju, suprotno odlukama suda. Ovđe je važno istaći da javašluk koji čini generalni direktor čini uz potpunu saglasnost ili bolje rečeno potporu Savjeta Radio televizije Crne Gore, ili preciznije da se izrazim - onih članova Savjeta koji su većinski glasali sporne odluke i nezakonska rješenja. Kažem većinski, jer se želim ograditi i ne staviti u isti kontekst sa onim članovima Savjeta koji su se odgovorno ponijeli i izuzeli iz legitimisanja nezakonskih odlučivanja. Član Savjeta nije funkcija da se jednom mjesečno pojavi na sjednici Savjeta i prihoduje blizu 1000 eura za to pojavljivanje. Član Savjeta ima odgovornost i obavezu da radi zakonski saznanjem, savješću i sviješću, a u javnom interesu. Konkretno, već sam naglasio, kandidat o kojem je danas riječ je to radio suprotno javnom interesu, suprotno odlukama suda. Valjda niko iz parlamentarne većine, iako smo čuli da hoće, ne bi trebalo da se usudi pored ovih argumenata da glasa za bilo kojeg kandidata čije djelovanje je u suprotnosti sa odlukama suda, ili je ovo neka nova Crna Gora u kojoj ne treba da poštujemo odluke suda, već ih treba tretirati bezvrjednim i shodno slobodnom tumačenju i ophođenju od slučaja do slučaja se odnijeti shodno takvim odlukama sudova. To se, građani i građanke Crne Gore, zove anarhija i nijesmo đavoljom daleko od toga stanja.

Članovi Savjeta moraju, ili bi makar trebalo biti ljudi od integriteta - ne nikako oni koji su rezultati trulih partijskih interesa. Ne ulazeći u profesionalne reference predloženih kandidata, nije zanemarljiva i ta činjenica da je drugi kandidat, koji do sada nije bio član Savjeta Radio televizije Crne Gore, po pisanju Pobjede, bio angažovan kao ekspert konsultant, odnosno ekspert i revizor bivšoj ministrici kulture, prosvjete, nauke i sporta gospođi Vesni Bratić, protiv koje je SDT ranije pokrenulo izviđaj zbog sumnje da je oštetila državni budžet. Očigledno je da je ovo presudna referenca u odabiru i kvalifikaciji, bez obzira na neupitne stručne reference predloženih kandidata. Ono što je sporno je da se u tom angažmanu gospodin Drekalović, shodno Zakonu, bavio poslovima revizije, koje isključivo može obavljati državni revizor zaposlen na osnovu javnog oglasa u toj instituciji. Zašto navodim ovaj detalj? Prosto iz razloga što nije zakonski, nije odgovorno, na kraju, nije ni etički prihvatiti angažman ukoliko ne ispunjavate uslove koji su propisani. Ali, to u Radio televiziji Crne Gore, svjedočimo u posljednje vrijeme, nije obavezujuće. Aktuelni generalni direktor Radio televizije Crne Gore nigđe na svijet bez ovđe bi mogao biti direktor, jer bi, shodno neophodnim uslovima, na konkursu odmah morao biti eliminisan. Ali, ne krivim ni njega, jer za to postoji upravo Savjet Radio televizije Crne Gore - da bi djelovao. Jer, neće gospodin Raonić sam sebe eliminisati - iako bi se i to očekivalo od odgovornih ljudi kada bi bili u saznanju da krše procedure zakonske.

Ono što, takođe, treba istaći je da Savjet, čiji je član predloženi kandidat, nije postupio ni po mišljenju ASK-a, odnosno preporukama koje se odnose na razmatranje donijete odluke o imenovanju generalnog direktora Radio televizije Crne Gore, na osnovu Zakona RTCG-a i Zakona o upravnom postupku. Haos u ovoj medijskoj kući potvrđuje mišljenje koje upućuje na postojanje korupcije iz navedenih razloga, Agencija je izdala preporuku Savjeta RTCG-a da poštuje uslove propisane članom 50 Zakona o nacionalnom javnom emiteru, te da buduće odluke o imenovanju za tu funkciju donosi na način koji ne izaziva sumnju u postojanje korupcijskih rizika i ne dovodi u pitanje integritet institucije.

Prema saznanjima sa kojima raspolazem, Savjet RTCG-a je u roku od 30 dana bio u obavezi da dostavi izvještaj o preduzetim radnjama, a to se nije desilo. Još jedna činjenica koja nikako ne preporučuje za članstvo u Savjetu ukoliko se prema istoj nijesu odnijeli onako kako nalaže zakon. Govorim o članovima koji su ignorisali procedure. Reizbor gospodina Borisa Raonića je pred Specijalnim državnim tužilaštvom, pojedini članovi Savjeta, takođe, zbog nezakonskog reizbora, dok se pored direktora RTCG-a i šef pravne

službe ove medijske kuće sumnjiče da su počinili krivično djelo - neizvršenje sudske presude putem podstrekavanja.

Sve navedeno govori najbolje o ambijentu za koji presudnu odgovornost ima Savjet RTCG-a, a time i dio odgovornosti predloženi kandidat, koji je član ovog organa a koji je obuhvaćen predmetnim postupkom koji sam naveo. Izgleda da ne pomažu upozorenja Evropske unije, koja upozorava RTCG da se poštuju sudske presude. Oni koji u imenu svog političkog subjekta imaju Evropa sad naziv, valjda bi trebali makar da se odnesu ili odrede prema onim mišljenjima, preporukama, odlukama Evropskog savjeta, Evropske komisije, odnosno Evropske unije.

Zajednički konsultativni odbor Evropske unije i Crne Gore je pozvao organe RTCG-a da ispoštuju pravosnažne presude crnogorskih sudova. Kažem, i Evropska komisija je u posljednjem izvještaju, u dijelu koji se odnosi na rad Radio televizije Crne Gore istakla da je nacionalni javni emiter nastavio da proizvodi politički uravnotežen sadržaj, te da je neophodan djelotvoran pravni lijek u slučajevima kako bi Skupština razriješila članove Savjeta RTCG-a. Paradoks je da mi biramo one koji su svojim činjenjem sami sebe diskvalifikovali.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:36:16)

Zahvaljujem, uvaženi poslanice Huter.
Sada riječ ima poslanica Branka Marković.
Molim poslanicu Radinku Ćinćur da se pripremi.
Izvolite.

BRANKA MARKOVIĆ (29.04.24 15:36:27)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovane poslanice i poslanici, uvaženi građani,

Vama se sa najvećom željom obraćam, iz razloga da vas podsjetim na višedecenijski mrak. Sjetite se kakva je bila uređivačka politika Javnog servisa Crne Gore. Nije mogao niko doći do riječi, do članova vladajućeg DPS-a, nije se mogao čuti glas građana a ne opozicije, samo malo pred izbore, a i tada su bili neravnomjerno zastupljeni.

Širila se uvijek i skoro u svim emisijama nepopularna propaganda prema opozicionim strankama, a zadnjih godina i prema jednom dijelu naroda Crne Gore. Ta vremena su prošla, oslobodili smo tv bastilju, konačno imamo prisutne sve političke strukture, što znači - koliko ima zastupljenih gostovanja u emisijama od strane opozicije tj. vladajuće većine, toliko su i zastupljene naše kolege iz opozicije.

Drage građanke i građani, ja bih voljela, jer dolazim iz sfere obrazovanja, da bude više zastupljenih emisija obrazovnog, vaspitnog i kulturnog sadržaja, jer smo uskratili našu djecu i omladinu lijepih sadržaja korisnih za njihovo odrastanje, sazrijevanje i obrazovanje.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:38:09)

Zahvaljujem, poslanice Marković.
Sada molim poslanicu Radinku Ćinćur da uzme riječ.
Izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (29.04.24 15:38:20)

Poštovani predsjedavajući, drage kolegice i kolege poslanici, dragi građani,

Suvišno je govoriti o tome koliko je za crnogorsko društvo važan kvalitetan javni servis kao nepristrasna objektivna medijska kuća svih građana. Bolji je nego što je bio, to treba reći, ali očekujemo da bude mnogo bolji. Kvalitetan javni servis važan je građanima radi informisanja o dešavanju u svijetu i kod nas, važan je radi objektivnog uvida kako se troši novac poreskih obveznika na svim poljima, važan je i nama političarima radi objektivnog predstavljanja.

Danas sam, na Odboru za rodnu ravnopravnost, čula podatak da je Crna Gora, sudeći prema .... indeksu, napredovala u odnosu na 2019. godinu, kada je u pitanju rodna ravnopravnost. Ali, prema istom tom indeksu, u ispunjenju 17 milenijumskih ciljeva (među kojima su održivi razvoj, klima, postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena, ukidanje siromaštva u svim formama, okončanje gladi, obrazovanje kao mogućnost za sve, obezbjeđivanje ekonomskog rasta i sl.) u poređenju sa zemljama regiona i Evrope, nalazi se na 65. mjestu - posljednja od evropskih država. Ovo treba da čuju građani Crne Gore i da donesu sud koliko smo uspješni i na čemu treba raditi.

Javni servis ne smije biti samo servis političara i ljudi koji ih prate, već treba da bude i servis obrazovanja i servis koji promoviše zdrave stilove života, a koliko je to naš javni servis, dragi građani, sudite sami. Javni servis treba da ima i vaspitnu funkciju, jer mora plasirati sadržaje koji promovišu zdrave evropske vrijednosti. Naša djeca žele da imaju na Javnom servisu svoje emisije, emisije koje će promovisati svoje vrijednosti do kojih nam je stalo. Ovdje mislim, prije svega, na toleranciju, poštovanje različitosti, promovisanje znanja, rada i reda. Nadam se da ćemo u budućnosti moći svi da pogledamo emisije o našim talentovanim učenicima i njihovim profesorima, o njihovim uspjesima i interesovanjima, što bi bio vjetar u leđa i nekim neotkrivenim talentima.

Nadam se da ćemo kao redovnu emisiju imati i mi kulturni dnevnik, koji bilježi najznačajnije događaje iz pozorišta, sa izložbi, sa sajмова knjiga i sl. Tako ne bi vijest koja asocira na Radio televiziju Crne Gore bila plata generalnog direktora, ili vijest koliko puta je prekršen zakon prilikom njegovog imenovanja na tu funkciju, na šta kontinuirano upozorava i Evropska komisija.

Nadam se da će gospodin Drekalović, kao čovjek koji dolazi sa Univerziteta humanističkih nauka, uvidjeti manjkavosti o kojima ne govorim samo ja, nego su predmet mnogih osvrta u našem Javnom servisu i da će se zalagati za veće standarde u produkciji, da će se boriti za bolji javni servis. U tom smislu, ja ću mu dati glas, pa ćemo vidjeti svi šta će se dešavati.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:42:40)

Zahvaljujem, poslanice Ćinćur.

Sada molim poslanicu Aleksandru Vuković-Kuč da uzme riječ, a poslanika Vladislava Bojovića da se pripremi.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 15:42:51)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Pozdravljam građanke i građane, jer se javni servis tiče njih, makar po svim značajnim konvencijama i posebno u Rezoluciji UNESCO-a se kaže da taj javni servis nije ni Parlamenta ni Vlade, ni pravosuđa, nego upravo građana i građanki Crne Gore. Zbog toga se i zove Javni servis.

Povodom pomenutog slona, pozivam da ovaj Parlament oslobodimo senzacije, jer ako slon kao životinja svojom veličinom i kao pojam svojom senzacijom treba da pokrije manjkavost i malenost politike PES-a, a to je glasanje za bezakonje i rугanje pravosudnom sistemu Crne Gore, kao i međunarodno brukanje Crne Gore, a povodom Rezolucije o Srebrenici i povodom članstva Kosova u Savjetu Evrope, onda im nije pametan put. Posebno što ću im povodom ovoga što govore o tom strašnom vremenu do 2020. godine, a ovom oslobođenom, demokratizovanom i emancipovanom od 2020, ispričati jednu kratku basnu. Baš se odnosi na slona, ali i na kameleona.

Pošto se kitite onima koji su prelećeli vama, znate tu priču svi, čitali smo je. Išli slon i kameleon, kameleon se ugledao na veličinu slona i zadijevao slona na neki način, kako bismo mi u Nikšiću rekli, a slon mu govorio - kako si mali, kako si mali. Slon naravno nije mogao da vidi koliko je veliki kameleon. Tako se oni dogovore da mu ovaj dokaže da ipak nije mali, da je brži od njega, pa je krenula trka između slona i kameleona. Kameleon se popeo na rep slona, što slon nije ošetio, ali ipak je bio na slonovom repu. Onda su drugi kameleoni čekali iza ugla i onda kad slon naiđe, mislili su da je kameleon njega prestigao. Na kraju se pokazalo da je kameleon stvarno stigao prije slona, ali ne onaj koji je krenuo sa slonom, jer je on ipak ostao na njegovom repu. Ipak, ti koji na taj način promijene politiku ne govore o veličini ili male kosti slona, nego govore o valjanosti karaktera ljudi koji se tako ponašaju, a povodom, kažem, te grozote koja je vladala od 2020. godine.

No, da se vratimo ovoj našoj temi. Najvažnije o svemu što se sada dešava i što sam ja primijetila, kao osoba koja poznaje dvojicu članova Savjeta koji su dali ostavku, jesu ostavke članova Savjeta Radio televizije Crne Gore, ranije doktora Bojana Baće, a sada akademika Miranovića. Znajući da su obojica

doktorirali u svojoj oblasti, iako njihovo obrazloženje nije ovo što ću ja reći, a povodom napuštanja Savjeta, vjerujem da su zaista svjesni šta znači donesena sudska odluka, šta znači pravosudni sistem i šta znači eventualna krivična odgovornost. Šta znači, na kraju krajeva, odgovoran odnos prema državi. U takvoj atmosferi kada vam ti ljudi suptilno šalju poruku kakvo je tamo stanje, vi želite da nam nametnete priču o tome kako je u Javnom servisu sve dobro. Javni servis je, kao što znate, crnogorski javni servis. To je jedina televizija sa nacionalnom pokrivenosti koja jeste servis države Crne Gore. Mi dodatno moramo da zaštitimo taj javni servis, upravo zbog onoga što je jedan veoma značajan čovjek, tada je obavljao funkciju direktora Službe za vanjske poslove Evropske unije, na šednici spoljno-političkog odbora Evropskog parlamenta krajem oktobra 2021. godine izjavio (to je Marko Markovec): Neke od trećih zemalja koriste nestabilnost zemlje za svoje aktivnosti, u visoko polarizovanoj situaciji u Crnoj Gori žele osnažiti svoje pozicije. Imamo naznake da Rusija, kroz određene stranke, utiče na događaj u Crnoj Gori, a sve više se upliće i susjedna Srbija i kupuje medije. Mi znamo da od pet televizija u Crnoj Gori sa nacionalnom pokrivenosti samo jedna, dakle javni servis, pripada državi Crnoj Gori - ostale su u vlasništvu ili dijelom u vlasništvu države Srbije.

Zašto ovo navodim? Veoma je važno, građanke i građani Crne Gore, da Javni servis svojom uređivačkom i kadrovskom politikom pokaže da je građanski, da je crnogorski i da, usljed opšte klerikalizacije društva, upravo pruži otpor svim tim naletima svojom javnom edukacijom građana i građanki i radi na očuvanju Ustava i njenog sekularnog karaktera. Ovo pominjem zbog toga što smo videli da je ukrajinski ambasador, povodom ovih uticaja, reagovao na znak dvojku koja podsjeća na Z, kao logo Drugog programa RTCG-a i tražio objašnjenje od urednika, odnosno pretpostavljam i direktora. Ne znamo kakvo je dobio, ja znam kakvo sam pročitala u javnosti, ali se dozvolilo da u crnogorskoj javnosti krenu spekulacije da je taj znak, znači simbol ruske agresije na Ukrajinu, nešto što prepoznaju kao vizualni identitet našeg javnog servisa. Pozivam opet na ovo što se dogodilo u evropskom Parlamentu 2021. godine, što smo mi naravno prepoznali kao veoma opasno djelovanje.

Dalje, neobično je da se, opet ne ulazim u uređivačko, ali samo da bih pružila dokaz ovome što je ipak završilo u evropskim dokumentima, na tome programu urednicima, duhovnicima, ljudima koji su sveštenici itd, sve vrijeme u njihovom dijalogu obraćaju se s "oče". To se ostavlja za privatnu sferu, ljudi. Svi mi, ili oni koji su vjerujući imaju svoje duhovnike, ali kada uđemo u Parlament, ili uđemo u televiziju, ne možemo na taj način se obraćati ljudima koji ispunjavaju određenu funkciju. /Upadica/ U redu. Hvala na sugestiji, ali samo sam htjela to da kažem, a posebno imajući u vidu nešto što jeste jedan onako znak. Danas sam to prokomentarisala na Twiteru povodom ovoga filma koji je prikazan o Vasojevićima, a čiji je autor, nekada je bio autor filma vrlo afirmativnog o Radovanu Karadžiću, a ovđe se pomenulo, čini mi se od poslanika Bogdanovića, kako je nekada uređivačka politika bila u skladu sa ratnim huškačima itd. Zamislite kada 2024. godine na Javnom servisu imate takav uredak. Prvo što je to petparački u umjetničkom i stilskom smislu, a drugo, ugrožava teritorijalni integritet Crne Gore, s obzirom na to da se šalje poruka da su Vasojevići teritorijalni dio neke druge države, a ne Crne Gore. Bez obzira na to što veliki broj Vasojevića se osjeća kao Srbi, ali izvinite, gospodo, veliki broj velikih Vasojevića od Mojsija Zečevića do vojvode Miljana Vukova, te njegovog sina Gavra Vukovića, do đenerala Radomira Vešovića su se možda ošćali Srbima. Ali, kakve to veze ima, to su bili graditelji Crne Gore kao države u ovim granicama koje danas imamo. To su bili najveći prijatelji Petrovića, oni su se suprotstavili svima onima koji su na bilo koji način željeli da dovedu u pitanje integritet onoga što se dešavalo na Lovćenu, pa zato ima jedna divna misao koju bih poručila sa ovog mjesta. Nadu Boga dunuće vjetar sa Lovćena da razagna tamu nad Vasojevićima. Ja se nadam da će iz ovog Parlamenta u ovom našem pozivu da se odustane od ovoga ataka na sudski sistem Crne Gore, takođe, dunuti neki vjetar razumnosti da odustanete od ovoga što se dešava.

Drugo, što bih prokomentarisala što je danas saopšteno crnogorskoj javnosti, odnosi se na rezoluciju Evropskog parlamenta iz 1996. godine, koja se, kao što znate, takođe odnosi na djelovanje Javnoga servisa, đe se kaže da je Javni servis sredstvo uzornog pluralizma, koji različite grupe u društvu povezuje u zajednički govor koji oblikuje javno mnjenje. Dakle, u službi je interesa manjina.

Mi smo danas imali reagovanje AEM-a, kao što ste videli, na zloupotrebu u emisiji Argumenti, đe je jedna zajednica koja je ugrožena, naše poslanice su baš prije nekoliko dana, kako bi pružile podršku toj zajednici LGBTQ+ i njihovom zakonu, odnosno našem zakonu, zakonu građanske Crne Gore, razgovarale đe su problemi. Dakle, oni su na Javnom servisu bili uskraćeni za profesionalno izvještavanje, za redovno učešće da se čuje i druga strana, nego su jednostavno crkveni velikodostojnici, odnosno reis mitropolit itd. iznosili mišljenje u vezi sa tim - bez mogućnosti da ti ljudi iznesu svoj stav i na kraju odbrane vladavinu prava u Crnoj Gori i ljudska prava. To je jedan segment i treći, zbog čega molim da se obrati pažnja jer Savjet je branič svemu drugom u Javnom servisu; Savjet treba ne samo da savjetuje nego da kontroliše, Savjet treba da bude na neki način kanal onoga dobrog što će se dešavati, ispravljanja lošega što se dešava u Javnom servisu - kadrovska politika izmještanja najvećih profesionalaca koji su gradili Javni servis i koje je Javni servis izgrađivao, posebno onih osoba koje su radile u obrazovnom i dokumentarnom programu. Ta kadrovska klackalica, koja ima za cilj da vrhove crnogorskog novinarstva spusti u podrume, figurativno i bukvalno, mora da zabrine cjelokupnu crnogorsku javnost, jer vi kao ljudi koji ćete danas glasati za članove

Savjeta morate shvatiti da imate odgovornost za ono što će se sutra tamo dešavati i za ovaj film koji pominjem, jer popularizacija takvih sadržaja je nešto što urušava građanski sekularni karakter Crne Gore.

Dakle, vi morate obratiti pažnju na sudske odluke. Ne znam da li je moguće da se služimo ođe nekim floskulama i da u cilju meritokratije i zavodačenja nekog boljeg društva i popravljanja situacije koja je bila do 2020. godine, vi radite nasuprot zakonodavnom i zakonskom sistemu Crne Gore. Vi narušavate pravni poredak i na kraju, ako hoćete, po mom mišljenju, u ovom djelovanju ima i povrede instituta pravde. Ako ti ljudi, koji su se žalili na rad članova Savjeta, odluke itd, ako je u sudskom postupku donesena presuda da je rađeno protivzakonito - ko danas u Crnoj Gori, kada ovako Parlament donosi nehajno odluke suprotno odlukama suda, može više da vjeruje u to pravosuđe? Ko više može da se nada, da sudska odluka bilo šta znači - bila ona za nas povoljna ili negativna? Ovim sve rušite, rušite institucionalni okvir države.

Ja sam zabrinuta za to, nestanak te teže i protivteže koja je postojala Ustavom definisana tripartitna podjela vlasti. Ođe se više ne zna što je sud, što je Parlament, što je izvršna vlast. Veoma sam zabrinuta, zato vas molim još jednom razmislite o inicijativi Kluba poslanika Demokratske partije socijalista. Ne da o ovome ne glasamo, ne da o ovome ne raspravljamo, a evo već smo u raspravci, nego da odgodimo ovaj proces. Ja znam vi ćete reći - ko odgađa, ne pogađa, ali šta u ovom slučaju treba da se pogodi? Treba da se pogodi u srce nekog partijskog i političkog dogovora zbog čega će Javni servis u komentarima Evropske komisije ponovo biti institucija koja će se karakterisati kao veoma politizovana i doći ćemo u situaciju koju imamo i sa izborom vrhovnog državnog tužioca - da postoje dubioze, da je ipak politički uticaj bio prevashodan, zato što su postojala eliminaciona pitanja kada se birao VDT. Dakle, postoje neka poželjna i nepoželjna pitanja i poželjni i nepoželjni odgovori, pa ukoliko se izjasnite ovako i onako - vi ćete biti ili nećete biti član Savjeta ili vrhovni državni tužilac.

Mislim da smo se zaista previše zaigrali, pokidali smo sve što je bila vrijednost čini mi se makar ona institucionalna. Ako ste došli ovđe da popravljate stvari, mislim da ste zabrljali žestoko, ne hajete ni za šta. Razumijem da postoji velika kontradiktornost u vladajućoj većini. Znam da su ođe izrazita desnica i oni koji bi htjeli biti ljevica a ni po čemu to nijesu i da je desnica naravno u ovom smislu odnijela pobjedu i ja čestitam desnici na tome. Čestitam onima koji zagovaraju nacionalističke politike, čestitam im što su pokorili navodno i brojno najjači klub poslanika u Skupštini Crne Gore, koji ima svoga premijera, ali izvinite - kao da ga nema. Taj premijer, koji bi trebalo da prenosi važne političke poruke, kakve su one odnos prema najvažnijim međunarodnim pitanjima, vidite i sami - ponaša se kao DF, ili u skladu sa tim da nikako ne razljuti nekadašnji Demokratski front. To, po mom mišljenju, nije politika. Politika jeste mogućnost i sposobnost pregovaranja i konsenzusa, ali ne podređivanja nacionalnih i međunarodnih interesa onome što su interesi stranih država - u ovom slučaju nama veoma voljene i poštovane države Srbije. Ali, samo kada je, kao što su to i Vasojevići radili, to druga država koja poštuje naše granice i naš nacionalni građanski identitet.

Dakle, da Srbija i srpski narod, da Vasojevići kao Srbi, svi koji se tako osećaju, ali ne, ne i ne prodaja Crne Gore i predaja njenih nacionalnih idržavnih interesa u ruke Srbije, Rusije, Velike Britanije, Amerike - nije ni važno. Ovo je suverena, nezavisna hiljadu godina stara država. Ko će čuvati njen ustav? Onaj od 1905. znamo da su srušili unutrašnji, kako bi to kralj Nikola rekao, izdajnički elementi, ali nemojmo dozvoliti da ovaj iz 2007. godine sruše unutrašnji, navodno, evropski i evroatlantski elementi. Pozivam vas da u skladu sa ovim što danas imamo kao temu, a to je Javni servis, imamo vremena, povučemo ovo izjašnjanje. Nije ovo prilika za kratkoročne partijske dogovore. Ovo je nešto što treba da pošalje poruku stvarnog unutrašnjeg opredjeljenja vladajuće većine prema demokratizaciji crnogorskog društva.

Ukoliko i ovo bude rezultat partijske trgovine, kao što vidimo da jeste, onda Crna Gora nema budućnost. Ona će samo biti deklarativno evropska, a u suštini će biti jedna provincija, jedna palanka opterećena nekim ličnim interesima, partijskim interesima, posebno ako govorimo o ličnim interesima, interesima koji su nekih nedovoljno obrazovanih i politički otriježnjenih ljudi - onda ne piše nam se dobro.

Tako da imate moj apel. Molim vas, stanite, budite politički slon u smislu veličine, pokažite da ste slon time što ćete odustati od ovoga. Jer, onaj koji odustaje, tj. pravi kompromis onim što je zdravo, taj je veliki. Nemojte pretvarati Crnu Goru u miša, koji će da bježi od mačaka raznih interesa koji kruže po Crnoj Gori, a u obliku nekih država koje Crnoj Gori, nažalost, ne žele dobro, osim ako su njene sluge.

Hvala puno.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (29.04.24 15:59:15)

Zahvaljujem, poslanice Aleksandra Vuković-Kuč.
Sada molim poslanika Vladislava Bojovića da uzme riječ.
Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (29.04.24 15:59:22)

Uvaženi građani, poštovane kolege,

Ja razumijem bijes Demokratske partije socijalista i razumijem političku frustraciju Demokratske partije socijalista, jer RTCG više nije pod njihovom kontrolom onako kako je to bio više decenija. Takođe, razumijem i bijes Demokratske partije socijalista zbog činjenice da na RTCG-u više nema propagande, koja se svodila na ekstremni nacionalizam i ekstremni nacionalističku politiku i politički koncept.

Razumijem političku frustraciju imajući u vidu da je RTCG u dugom vremenskom periodu bio medijski servis jedne državne vrhuške, koja je, kako vidimo prethodnih mjeseci, na osnovu hapšenja i dokaza koji isplivavaju, bila u sprezi sa organizovanim kriminalom, odnosno organizovanim kriminalnim klanovima. Mislim da je sva ova današnja rasprava, kad govorimo o temama koje potencira Demokratska partija socijalista, usmjerena sa ciljem da se skrene pažnja sa onih slučajeva /prekid/ koji su se dešavali prethodnih mjeseci. Znamo dobro da je u žiži pažnje javnosti i da su goruće teme u Crnoj Gori činjenica da je uhapšen predsjednik Privrednog suda, da su uhapšena dva direktora Uprave policije iz vremena vladavine DPS-a, da je uhapšena predsjednica Vrhovnog suda, da je uhapšen glavni specijalni tužilac, da je uhapšen specijalni tužilac koji mu je bio desna ruka u brojnim procesima, da je uhapšena direktorica Agencije za sprječavanje korupcije, na čije se preporuke u ovom konkretnom slučaju oni pozivaju. Očigledno da je u pitanju jedan pokušaj manipulacije činjenicama, a o tome ću u svojoj diskusiji dominantno govoriti, kad razmatramo ovo pitanje kao pravno navodno sporno, ne bi li se nekako skrenula pažnja javnosti sa ovih događaja i hapšenja koji su zapravo u pozadini imali više stotina miliona evra opljačkanih od građana Crne Gore.

Idemo redom. Veoma mi je važno da, kao član Administrativnog odbora, kažem da smo mi na Administrativnom odboru detaljno pretresli ovo pitanje i sa stanovišta poštovanja zakona, prava i sudskih odluka. Savjet RTCG-a je bez ikakve dileme, nakon što je presuda suda donesena, poštovao presudu suda. U presudi suda nigdje nije navedeno da kandidat koji je prethodno bio izabran ne može više biti biran. Takođe, ova presuda suda je u ovom trenutku pravosnažna i nepravosnažna, jer se desio reizbor i desio se novi postupak na sudu, koji se upravo vodi nakon podnošenja žalbe. Dakle, u ovom trenutku presuda suda je nepravosnažna, jer je poštovana, donesena je odluka u skladu sa sudskom presudom i pristupilo se reizboru shodno zakonu, i shodno onome što je omogućila sama presuda suda. Ovo je, još jednom ponavljam, jedna providna i neuspjela manipulacija činjenica sa ciljem da se stvori jedan utisak i skrene pažnja javnosti sa onih ključnih predmeta koji su u ovom trenutku u žiži javnosti. Takođe, kad je u pitanju gospodin Miranović i njegova ostavka, koja se ovdje pominje, ja smatram da treba da uzmemo u obzir činjenicu da je gospodin Miranović bio član Savjeta i da je donosio odluke zajedno sa tim Savjetom. Takođe, bio je jedan od članova Savjeta koji je po prijavi saslušan u Specijalnom državnom tužilaštvu. Smatram da je nekorektno da se ovdje tumači njegova ostavka na način što se izlazi izvan okvira što je bilo obrazloženje njegove ostavke. Mislim da to nije pošteno ni prema samom gospodinu Miranoviću. Dakle, reizbor je pred sudom, nije konačno presuđeno i molim kolege da, bez obzira na sve političke ciljeve i interese, ne manipulišu ovako jasnim pravnim i političkim činjenicama.

Kad je u pitanju kandidat kojeg očekujem da ćemo danas izabrati, jer je izabran i većinom glasova na Administrativnom odboru, koga vi ovdje targetirate, jasno je da je targetiran gospodin Naod Zorić, jedan od najvećih umjetnika i slikara u modernoj istoriji Crne Gore, dobitnik Trinaestojulske nagrade, neko za koga smatram da može da služi na ponos Crnoj Gori i Radio televiziji Crne Gore, što je bio jedini kandidat ispred državnih ustanova kulture i nevladinih organizacija i što se, na čemu smatram da svi treba da mu odamo priznanje, pojavio na saslušanju na Administrativnom odboru, bolje reći na intervjuu, bez obzira što nije imao zakonsku i proceduralnu obavezu. Samim tim bio je jedini kandidat, on je mogao da se ne odazove pozivu Administrativnog odbora na intervju. On se odazvao i objasnio do kraja da je sudska odluka poštovana, što govori dodatno o tome koliko osjeća odgovornost i koliko ga možemo smatrati odgovornim u ovom čitavom slučaju. Dakle, kada govorimo dalje o gospodinu Zoriću, mislim da o njemu treba da govorimo kao o čovjeku koji je dao jednu dobru ideju, a to je da se izgradi multimedijalna galerija u samoj zgradi RTCG-a. Plašim se da u pozadini ovih napada na njega, u stvari ne plašim se nego sam skoro siguran, stoji zapravo to što je gospodin Naod Zorić Srbin, što je vjernik Srpske pravoslavne crkve i što je tražio da se na RTCG vrati ćirilica. Imam razlog da sumnjam da je to, između ostalog, ili prije svega u pozadini ovog pokušaja targetiranja manipulacijom činjenica.

Zaključujem. RTCG je, kao što znamo, dugo godina bio generator ili bolje reći glavni instrument generisanja podjela u ovom društvu, politike podjela koja je dovela do toga da nam u periodu litija i pred izbore 2020. godine tadašnji premijer Duško Marković prijeti da će pola Crne Gore praktično biti protjerano na traktorima. Do toga je, između ostalog, dovela i politika koja je promovisana na RTCG-u i u odnosu na to vrijeme mi možemo da konstatujemo da je sadašnji RTCG dostigla jedan zavidan nivo i objektivnosti i nepristrasnosti u odnosu na ono vrijeme koje smo imali, vrijeme jednoulja, vrijeme nacionalističkog ekstremizma.

Što se tiče drugog kandidata, takođe, smo razmatrali njegovu kandidaturu do detalja. Ponavljam, oni su na zbirnoj listi prošli na Administrativnom odboru, dobili su podršku. Vjerujte, jasno je koga targetiraju

gospoda iz DPS-a, ali i promašuju metu i promašuju potpuno ovaj pokušaj skretanja pažnje sa ključnih tema koje sam već naveo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.04.24 16:07:53)

Hvala, gospodine Bojoviću.

Komentar, gospođa Aleksandara Vuković-Kuč.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 16:08:02)

Zahvaljujem, uvaženi gospodine Mandiću.

Da krenem od početka. Razumijem da se Vaša diskusija, gospodine Bojoviću, pretvorila u 'ajde da kažemo jednog malog slona kojim se želi pritisnuti priča koja dolazi iz Kluba poslanidka DPS-a i potisnuti ono što su naši razlozi. Nijedan od članova ovog kluba nije pomenuo kandidata Naoda Zorića, kojem ste Vi posvetili ovu diskusiju. Mi smo ođe govorili o principima, govorili smo o odnosu vladajuće većine prema zakonu i sudskim presudama. Samo o tome i o nepoštovanju zakona i sudskih presuda. To je ono skandalozno što će da danas podrži PES, jer ja sam se nadala da će oni makar voditi računa o tome što su zakoni ove države, posebno u ovom momentu kad je Crna Gora, kako oni kažu, oslobođena. Vi prezirete pravosudni sistem, vi gazite pravdu, gospodo, i ova diskusija je bila upućena samo na to da se skrene pažnja na to što su poslanici DPS samo profesionalno govorili o problemu bezakonja i anarhije koja vlada u Crnoj Gori i odnosa prema sudskim presudama. Vidimo da nije samo ođe riječ o generalnom direktoru Javnog servisa - ođe je riječ o direktoru Policijske akademije, ođe je riječ o izboru direktora Uprave policije. O čemu mi pričamo, ljudi? Koja anarhija? Ođe više nema zakona, što ćemo mi ođe da radimo, što smi mi ođe? Da glasamo za zakone koje ćete vi da gazite svakog dana. Meni nije jasna uloga ovog Parlamenta u ovom momentu.

Što se tiče gospodina Zorića kojeg pominjete, u momentu kada nijesam videla mnogo afirmacije o njegovom djelu, njegovo djelo sam afirmisala ja u svojoj emisiji, baš afirmisala, tako da niko nije u tom smislu doveo u pitanje njegov slikarski talenat ili njegovu umjetničku ulogu u crnogorskom društvu. Što se tiče ćirilice, gospodine Bojoviću, molim Vas da se konačno stavi tačka na tu priču. Ćirilica je, prije svega, pismo crnogorsko, ravnopravno. Prema Ustavu Crne Gore, između ćirilice i latinice je znak jednakosti i niko na ovom svijetu nema pravo nad ćirilicom, možda Crnogorci najviše, kad kažem Crnogorci, mislim građani Crne Gore, jer je Crna Gora kolijevka ćirilice, kolijevka Mirosavljevog jevanđelja, kolijevka Oktoiha.

Dakle, ja ne znam zašto vi DPS-u namećete nacionalistički narativ i nacionalističku ulogu u crnogorskom društvu i ulogu onih koji su dijelili to društvo kada DPS štiti ćirilicu na svakom koraku? Na kraju, na svim odborima moje ime je ispisano ćirilicom. Crna Gora je napravila spomenik ćirilici, Crna Gora je doprinijela ćirilicom pismu toliko da nema nijedne države, nijednog društva, nijedne kulture koja je to i toliko učinila za ćirilicu. Shvatite vi, Mirosavljevo jevanđelje je u svom najvećem dijelu ispisano tzv. zetskom redakcijom, znate onim pismom kojem se na društvenim mrežama meni kao poslanici rugaju što se ja ne znam šekam, đevojka itd. Nije to ovaj vijek, nego je to vjekovima prije nas. Na kraju, Crnojević, Ivanbegovina, Njegoš, Njegoševa Crna Gora, vi ste stalno na Njegoševoj Crnoj Gori, sem kad treba slaviti Podgoričku skupštinu. Pa, to je ćirilica, to je kolijevka ćirilice. Cetinje, ponos grad.

Najzad, dozvolite gospodine Mandiću, znam da ovo nije vrijeme ni za poeziju, a ni za nešto uzvišeno i lijepo, ali kad se dirne u to da je DPS osporavao umjetnički status gospodinu Zoriću, onda stvarno moramo da pošaljemo poruku - DPS je afirmisao umjetnost. To što se vama možda ne dopada što su se za vrijeme vladavine DPS-a na Javnom servisu afirmisali Vasojevići, poput Mihaila Lalića, Radovana Zogovića i tih umjetničkih i ljudskih veličina, nije moj problem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ:

Koleginice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ:

Ali, evo zloupotrijebiću, imam molbu prema Vama - da pročitam jednu pjesmu.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ:

Ako je pjesma, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ:

Nadam se, gospodine Mandiću, da ćete kao inženjer ući u stilsku ocjenu ove pjesme, nemam ništa protiv. Sve je pitanje ukusa. Na kraju, rad Javnog servisa treba da bude konsenzus morala i ukusa - kako kažu evropske konvencije.

"Rukom te pisa dijak Grigorije.

Rukom te dovrši.

Po tankoj koži tanja koža veze, po bijelu.

Danju i noću, narodni duh unosi u svete slogove pisma.

Za širenje duha treba biti hrabar.

Oltaru pismenosti pustiti da priđe puk.

Ko je taj kome slava pripada?

Pismena tvorcu ili pismenima pokornom slugi dijaku mnogom.

Knjiga je onoga koji je naruči. Tako biva.

Knjiga je i onih koji steknu pravo na nju, pravo po pravdi znanja.

Samo onaj koji u svoju baštinu uranja, dubinom njenom koji jeste,

Sopstvenikom se prastare knjige može zvati.

Ćirilica živo glagoli o Bogu, kazuje ga vjerno.

Za kratko bi u Crnoj Gori, no prvo bi, rodi se u njoj.

Pisano bi da bude zetska redakcija.

Ispisano bi po milosti kneza Miroslava rukom u nemilosti njegovoj pisara Grigorija.

Propisano bi Hristu."

Eto, doprinos Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Miroslavljevom jevanđelju, koje bismo voljeli da se jednoga dana vrati u svoju Crnu Goru. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.04.24 16:13:49)

Hvala, gospođo Vuković Kuč.

Ovaj Parlament nema samo političku, nego i prosvetiteljsku ulogu. Hvala.

Gospodine Bojoviću, izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (29.04.24 16:14:01)

Zahvaljujem.

Prije svega, ovako kao neko ko prati i poznaje prilike u kulturnom životu Crne Gore i kada su u pitanju umjetnici i ozbiljni stvaraoci, moram da konstatujem da niste Vi promovisali jednog Naoda Zorića, nego je upravo suprotno, Naod Zorić promovisao Vas pristajući da gostuje u Vašoj emisiji. To je jedna stvar. Drugo, mislim da samim tim što ga toliko poštujete i cijenite, i vama treba da služi na čast što je on uopšte prihvatio da bude kandidat svih ustanova kulture i nevladinih organizacija, dakle, jedini kandidat za člana Savjeta RTCG. Vi iz DPS-a ste, u vrijeme kada ste vladali Crnom Gorom i kontrolisali taj Javni servis, zapravo bili slon u staklarskoj radnji, imajući u vidu šta ste vi od RTCG-a napravili. Govorio sam o samo jednom od segmenata i njega apostrofirao - politika generisanja podjela u ovom društvu, koja znamo da je zavadila i braću u jednoj kući. Naod Zorić, govorimo sada o onome što su činjenice i što je pitanje koje se tiče prava, zakona i poštovanja suda, nije ignorisao sud kao član Savjeta i Savjet RTCG-a nije ignorisao presudu suda. To je, molim vas, ključna stvar, već su postupili po odluci suda, poništili prethodno donesenu odluku, konstatujući da kandidat u to vrijeme kada je izabran nije ispunjavao određene formalne uslove. Pristupili su nakon toga ponovnom izboru, što je samo po sebi moralo da se desi da bi RTCG imao direktora. U obrazloženju presude suda nije nigdje stajalo kao obavezujuće uputstvo, ili kako god ga definisali, da gospodin Raonić ne može da bude ponovo kandidat, ili da ga morate izbaciti sa liste kandidata, što bi bilo protivzakonito, protivpravno i protivustavno. Savjet je nakon toga, potpuno u skladu sa zakonom, poštujući prethodnu odluku suda, pristupio reizboru. Imamo sada sporove koji se tiču reizbora, još uvijek nije sve pravosnažno dovedeno do kraja.

Stvar je nečega što je sudski spor i čekamo presudu suda, a ovdje se na jedan paušalan način sprovode politički napadi, opet kažem, motivisani određenim političkim ciljevima i zataškavanjem određenih slučajeva koji su ključni u ovoj državi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.04.24 16:16:52)

Hvala, gospodine Bojoviću.
Za proceduru se javio gospodin Slaven Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.04.24 16:16:59)

Evo da iskoristim samo, dok se prikupljaju poslanici za glasanje, da obavijestim građane Crne Gore o jednoj tehničkoj stvari u Skupštini Crne Gore da ne bi niko mogao da ih dovede u zabludu. Naime, od 30. avgusta 2020. godine svim poslanicima u crnogorskom Parlamentu na svim odborima imena su ispisana na ćirilici i na latinici. To nije izbor pojedinih poslanika koji su se sjetili ćirilice, nego se toga sjetilo rukovodstvo, prvo ono od 30. avgusta, pa onda i sva ova ostala. Do tada, ćirilicu niste mogli ni lupom da pronađete u crnogorskom Parlamentu iako je u Ustavu čak i prva naznačena kao pismo, osim u izvještajima Odbora za evropske integracije koji sam ja vodio. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.04.24 16:17:58)

Vidi se da je Odbor za evropske integracije napravio najveći iskorak i nastavili smo u tom pravcu. Izvolite, gospođu Vuković Kuč, proceduralno.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (29.04.24 16:18:09)

Skupština je učinila ovaj Parlament prosvjetiteljskim domom. Nemam ništa protiv, pošto mi je Dositej Obradović jedan od najdražih književnika i moram reći najdražih Srba, svakako najdražih Srba uz Svetozara Markovića i Dimitrija Tucovića. Željela bih samo reći, gospodine Mandiću, ovo u odnosu, /upadica/ naravno svaki poslanik za svoju izgovorenu riječ snosi odgovornost, ali i čini mi se govori o našem obrazu ono što kažemo. Dugo vremena sam bila autorka emisija Tekstura i Raskovnik, autorka znači ona koja bira goste, ona koja po svome izboru, po svome ukusu poziva određene goste da budu dio tog spektra onih za koje sam ja smatrala da su valjani, da su doprinijeli izgradnji i uljepšavanju crnogorske, srpske, hrvatske, slovenačke i drugih jugoslovenskih kultura. Dakle, radi se o tome da je evo Andrić govorio o tome, na njemu sam magistrirala - Teško onom ko unizi drugog da bi se sam uzvisio, tj. da bi imao iluziju da se uzvisio.

Povodom gospodina Slavena Radunovića, pošto je reakcija bila na ono što sam ja kazala, upravo to - pošto imamo mogućnost izbora, gospodine Radunoviću, kažem uvijek kad se šetim, kad dođem na odbor, okrenem svoje ime i prezime ispisano ćirilicom i tako mene možete jutros da vidite na Odboru za prosvjetu. Zašto? Nijesam, gospodine Mandiću, napisala samo pjesmu posvećenu Miroslavljevom jevanđelju, nego i Oktoihu, ali, iznenadićete se, i deset pjesama Jeleni Balšić. Pišem o sponama, o onome što je spajalo srpski i crnogorski narod. Moja odbrana u vezi sa ovim filmom, jer je tema Javni servis, jeste odbrana crnogorskog digniteta u smislu crnogorske državnosti. Neću da se sporim je li neki Vasojević Srbin ili nije, nego samo da im pročitam šta su najveći Vasojevići govorili o svome odnosu prema državi Crnoj Gori. Evo citat u duhu prosvjetiteljstva: "Uzvišeni knjaže, milostivi gospodar, svako zna da su Vasojevići rođaci Crnogoraca i da su bili sjedinjeni sa njima sve dok se ne postavi granica koja nas odvoji od naše braće. Mi nikad nijesmo prihvatili ovo razgraničenje". To piše onaj što je vodio onaj pohod, znate vi o tome dobro, prema Srbiji, prema granici, onih 350 Vasojevića. Nego o tome nećemo, ali važno je da se čuje ova poruka i onaj vjetar sa Lovćena da omogući da provedri iznad Vasojevića - da se zaštiti crnogorska država i Javni servis. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.04.24 16:20:50)

Gospođu Vuković, hvala Vam mnogo i na poeziji koju ste nam recitovali i da znate da smo svi na istim zadaku - Crna Gora bez pomirenja, Crna Gora bez stabilnosti nema neku izvjesnu budućnost. Tako da Vi kucate na otvorena vrata kada su u pitanju dobri odnosi Crnogoraca i Srba, to svi želimo u Crnoj Gori.

Poslednji prijavljeni za diskusiju je gospodin Branislav Nenezić. On će iskoristiti preostalo vrijeme njihovog poslaničkog kluba.

Izvolite, gospodine Neneziću.

BRANISLAV NENEZIĆ (29.04.24 16:21:23)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Potrudicu se zaista da budem kratak. S obzirom da sam došao na kraju diskusije, sama diskusija je različita od onoga što sam negdje i planirao. Negde zbog građana, danas se biraju dva člana Savjeta Radio televizije Crne Gore. Savjet Radio televizije Crne Gore broji devet članova i trenutno ima šest, koji su u mandatu. Znači, šest članova koji su većina i koji punopravno mogu da odlučuju.

Ono što se meni negdje postavlja kao pitanje je zašto danas moramo da izaberemo preostala dva. Zašto je danas nastavak ove Pete sjednice? Jedino logično rješenje, tj. odgovor je odluka Osnovnog suda u Podgorici, koji je poništio nezakoniti izbor sadašnjeg generalnog direktora Borisa Raonića i gdje je sud naložio Savjetu da izabere novog direktora iz reda ostalih kandidata. Po meni, danas je samo dovedeno u pitanje da li će Boris Raonić biti ponovo izabran ili neće. S obzirom da će glasanje proći u pravcu da će biti uzabrana dva nova člana Savjeta, očigledno je da će biti postignuta nova većina unutar osam članova, i da smo, u suštini, danas, iako za to nijesmo nadležni, izabrali, tj. reizabrali generalnog direktora Radio televizije Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.04.24 16:22:59)

Hvala Vam, gospodine Neneziću.

Pošto smo iscrpili listu prijavljenih, da li izjaviteljica Odbora gospođa Kordić želi dati završnu riječ?

Ne.

Hvala Vam.

Konstatujem da je pretres završen. Prelazimo na izjašnjavanje, odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog liste kandidata za imenovanje dva člana Savjeta Radio televizije Crne Gore po ovlašćenim predlagačima.

Izvolite, glasajte.

Mogu li da zaključim glasanje? Zaključujem glasanje.

Glasala su 44 poslanika - 43 za, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog liste i za članove Savjeta Radio televizije Crne Gore imenovala Vladimira Drekalovića i Naoda Zorića.

Ovim je današnji radni dan završen. Nastavljamo sutra u 12 sati.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:16:35)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na pretres o **Predlogu zakona o dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.**

Podsjećam da su predlog zakona podnijeli poslanici: Andrija Nikolić, Jevto Eraković, Sonja Milatović, Ivan Vuković i Nermin Abdić.

Izjavitelji odbora su Bojana Pićan, Zakonodavnog odbora i Albin Ćeman, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik predlagača želi dati dopunsko obrazloženje? U redu.

Da li izjavitelji odbora žele riječ? Ne žele. U redu.

Prelazimo na pretres.

Prvi prijavljeni je, u ime predlagača zakona, kolega Jevto Eraković.

Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.04.24 12:17:41)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Danas mi je u ime Demokratske partije socijalista veliko zadovoljstvo da mogu da predstavim izmjene i dopune Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim će građani Crne Gore dobiti mnogo veće mogućnosti za liječenje jednog stanja koje predstavlja jedno od najozbiljnijih stanja u medicini. Da li se čujemo?

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:18:14)

Sada bih dala pauzu jer ne rade mikrofoni ne čujemo se ni ja ni Vi.

Tehnika je u pitanju, sačekaćemo.

Pošto je malo tehnika zatajila, izvinjavam se građanima koji nijesu čuli sve ovo što smo mi govorili do sada, ali evo počecemo ponovo, u ime predlagača zakona daću riječ kolegi Jevtu Erakoviću.

Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.04.24 12:18:53)

Zahvaljujem, nadam se da se sada čujemo.

Kao što sam već i rekao veliko mi je zadovoljstvo u ime Demokratske partije socijalista da kandidujem jedno zakonsko rješenje, Predlog zakona o dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim se na jedan ozbiljan način, na način kako to rade najrazvijenije zemlje Evrope i svijeta, tretira problem koji treba sve jako da nas zainteresuje. Naročito zbog toga što primjenom ovog zakona i ovih zakonskih rješenja imamo i djelimično rješenje tog problema.

Naime, problem je u tome što postoje određena medicinska stanja, kao što je iznenadni srčani zastoj, stručnoj javnosti, dakle, mojim kolegama i te kako poznato zbog čega to nastaje, najčešće zbog ventrikularne tahikardije, odnosno poremećaja rada srčanog mišića iznenada nastaje, dolazi do srčanog zastoja. Objasniću, građanima Crne Gore, ne radi se o srčanom udaru koji prate različiti simptomi prije samog dešavanja, ne dolazi do same ishemije srca, ali usljed srčanog zastoja, ako on traje duže od tri do pet minuta, na žalost dolazi do smrtnog ishoda. Smatra se da u svijetu, odnosno u Evropi, godišnje oko 400.000 ljudi dožive iznenadni srčani zastoj u vanbolničkim uslovima. Dakle, govorim o situacijama van bolnica. U Crnoj Gori, na osnovu podataka koje imamo, godišnje umre oko 1.500 ljudi usljed srčanog zastoja. Vidimo da je to velika brojka i da je to problem koji zaista treba sve da nas zainteresuje.

Imajući u vidu da ispod 10% pacijenata, odnosno u ovom slučaju građana Crne Gore, preživi ovaj iznenadni srčani zastoj ukoliko nema blagovremene intervencije u roku od tri do pet minuta primjenom ovih zakonskih rješenja, koje ćemo mi danas da predložimo, potpuno se mijenja ta situacija i ukoliko se blagovremeno interveniše, dakle, u roku od tri do pet minuta mogućnost preživljavanja je iznad 50%. Dakle, ovo nijesu obične statističke brojke, ovo nijesu pokazatelji preko kojih treba lako da pređemo ovo su životi građana Crne Gore i zahvaljujući ovom zakonskom rješenju, koje moram da istaknem da je na Odboru za zdravstvo, pominjem samo Odbor za zdravstvo zato što je to matični odbor, i svi ostali skupštinski odbori kroz koje prošla ova procedura, dobio jednoglasnu podršku i to me raduje, da prepoznamo koliko su nam važna zakonska rješenja koja direktno utiču na poboljšanje zdravstvene zaštite građana Crne Gore, a naravno i direktno i na njihove živote.

Ono što mi predlažemo ovim zakonskim rješenjima jeste da se na javnim površinama koje su precizno definisane ovim zakonskim rješenjima, moram naglasiti i amandmanom koji smo naknadno priložili, na određenim mjestima se nalaze automatski eksterni defibrilatori, aparati pomoću kojih pacijenti koji dožive iznenadni srčani zastoj, koji je uzrokovan ovom najčešće ventikularnom tahikardijom, mogu biti na adekvatan način tretirani i samim tim, rekao sam, mogućnost njihovog preživljavanja je preko 50%.

Ono što je karakteristično za ovo zakonsko rješenje da nije usmjereno prema zdravstvenim radnicima nego je usmjereno prema svim građanima Crne Gore, dakle, prema laičkoj javnosti. Ovo su rješenja koja su prisutna, već sam rekao, u mnogo razvijenijim zdravstvenim sistemima i mnogo razvijenijim društvima gdje je svijest o potrebi ovih eksternih defibrilatora odavno prisutna i sigurno oni koji su putovali, imali priliku da običu evropske i svjetske metropole vidjeli su da su prisutni na javnim površinama, odnosno na mjestima gdje se okuplja veliki broj ljudi.

Naši građani će se, vjerovatno, zapitati kako je to moguće ukoliko ovi eksterni defibrilatori postoje na određenom mjestu koliki je rizik po njih da ukažu zdravstvenu pomoć i koliki je rizik po njih da ne promaše u dijagnozi i da na taj način ne ugroze, eventualno, pacijenta koji je naglo izgubio svijest i kome je, vjerovatno, nastupio iznenadni srčani zastoj. Predviđeno je da postoji čitav niz edukacija za laičku javnost naročito za zaposlene na onim mjestima gdje bi se nalazili ovi eksterni defibrilatori. Mogućnost greške faktički ni ne postoji. Dakle, ovi aparati, kao što i sama njihova riječ kaže, automatski glasovnim i pisanim porukama usmjeravaju na koji način treba da se radi. Ono što je najvažnije neće isporučiti bilo kakve impulse i praviti bilo kakve defibrilacije ukoliko aparat ne prepozna poremećaj ovog srčanog ritma.

Dakle, mogućnost da bilo ko napravi grešku svedena je minimum. Mogućnost da se svi naši građani, odnosno svi oni koji su zainteresovani, edukuju na ovu temu veoma je jednostavna i laka, za nekih pet do deset minuta svi možemo naučiti kako se rukuje ovim defibrilatorom, kako se ponaša u određenim situacijama, a naravno postoje različita zakonska rješenja danas u svijetu kako se građani motivišu uopšte da prođu tu kratkotrajnu obuku, koju može bilo ko da savlada u veoma kratkom vremenskom roku. Gledajući zakonska rješenja zemalja Evropske unije i gledajući zakonska rješenja zemalja koje su implemetirale ova zakonska rješenja moram reći da je još od 2011. godine Evropska komisija preporučila primjenu ovih

automatskih eksternih defibrilatora za primjenu na javnim površinama i mjestima gdje se okuplja veći broj ljudi. Tako da, evo na primjeru Francuske, vam govorim da u njihovom zakonodavstvu postoji rješenje da prilikom polaganja vozačkog ispita svaki od kandidata mora proći i ovu obuku. Kažem vam, veoma kratko traje i nije uopšte komplikovana, a mogućnost nam je da spasimo godišnje, ponavljam godišnje, veliki broj života u Crnoj Gori.

Ovo je prilika dakle da Crna Gora i naš zdravstveni sistem stane rame uz rame sa razvijenim zdravstvenim sistemima u Evropi i svijetu, da poštujemo preporuke Evropske komisije, da poštujemo ona pravila i one smjernice koje postoje u razvijenim zdravstvenim sistemima. Mislim da je ovo prilika da pokažemo spremnost da prepoznamo koliki je značaj iznenadnog srčanog zastoja. Rekao sam vam u preko 90% slučajeva rezultira smrću naših pacijenata, naših građana, sa primjenom ovih metoda ukoliko uspijemo na vrijeme da ih implementiramo ta smrtnost se može smanjiti za 50% što je, priznaćete, ogromna brojka. Ako uspijemo da spasimo jedan ljudski život u godini primjena ovog zakona imaće potpunu svršishodnost, a ako uspijemo na pravi način ovo da implementiramo ako bude prisutna na svim mjestima u Crnoj Gori, gdje predviđeno da bude, vjerujte, desetine i stotine ljudskih života spasićemo u Crnoj Gori samo u toku jedne godine.

Ponavljam, zadovoljstvo je, u ime Demokratske partije socijalista, da prezentujemo jedno ovakvo zakonsko rješenje, zadovoljstvo je što su kolege prepoznale značaj ovog rješenja i podržale ga na odborima. Tako da očekujem, uz ovaj jedan amandman koji smo naknadno priložili, da ćemo ovo zakonsko rešenje usvojiti na zadovoljstvo građana Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:28:54)

Zahvaljujem kolegi Jevtu Erakoviću.
Sljedeći je prijavio diskusiju Tonći Janović.
Izvolite, kolega.

TONĆI JANOVIĆ (30.04.24 12:29:00)

Uvažena potpredsjednice, uvaženi građani, kolege i kolegice,

Po struci nijesam ljekar, ali sam iznad svega humanista. Zaista smatram da je jedan spašeni život veliki uspjeh i da jednostavno nema cijenu. Moj utisak je, interesujući se za ovaj zakon, da je on ostao negdje na nivou ideje, iako je ta ideja strašno dobra i bitna za Crnu Goru. Zašto? Biću vrlo precizan i svoja razmišljanja ću da podijelim sa građanima Crne Gore. Jer, negdje sam, u konsultaciji sa uvaženom doktoricom Vučević i uvažanim doktorom Danetom Markovićem, razmijenio mišljenje i konsultovao se na ovu temu. Da sam ista pitanja postavio i kolegama doktorima i dokazanim profesionalcima iz svoje struke iz redova opozicije, mislim da bih opet ostao uskraćen za neke odgovore i za neka moja razmišljanja jer mislim da nijesu na pravi način definisana.

Ponuđenim predlogom nije jasno definisano ko je taj ko bi mogao da određenu licencu za ove uređaje koji bi bili instalirani na javnim mjestima, da li je to Ministarstvo zdravlja, da li je to lokalna samouprava ili je to neki drugi resor? Da li bi se morali konsultovati sa Ministarstvom prostornog planiranja i ko je taj ko će da odredi baš tačnu lokaciju gdje će ti defibrilatori biti postavljeni? Da li će na osnovu frekvencije i saobraćaja i ljudi itd?

Negdje postavljam pitanja koja mislim da su bitna za građane i koja su negdje logična. Moje pitanje je ko može da koristi ovaj uređaj da bi nekome spasio život. U ovom predlogu se pominju eventualne obuke. Interesuje me ko može da se prijavi za obuku, da li mogu i maloljetna lica, da li mogu lica koja su opet u nekoj višoj starosnoj dobi? Ko će vršiti ovu obuku, da li će Crveni krst, da li će Hitna pomoć, koliko će da traje ta obuka, gdje bi održavali ove obuke? Moraće se raspisati tenderi za nabavku ove opreme. Nejasno je koliko ćemo u početku nabaviti defibrilatora, da li će to biti pet, deset, 15, 20? Trebalo bi da imamo, kada donosimo neki zakon, finansijsku konstrukciju kako bi i Ministarstvu finansija negdje objasnili odakle ćemo nabaviti ova sredstva. Ako će da spasu i jedan jedini život, svakako taj život nema cijenu. Nabavili ih stotinu, opravdano je ukoliko spasimo i jedan život. Svi smo saglasni da, kada u svom domu planiramo nabavku nekog uređaja, opet planiramo neki kućni budžet. Kada donosimo bilo kakvu odluku u ovom domu, da opet moramo imati makar neku finansijsku konstrukciju.

Drugo pitanje koje me je zainteresovalo jeste, eventualna, odgovornost ukoliko neko pruži neadekvatnu pomoć. Šta ako neko lice koje je prošlo obuku pruži neadekvatnu pomoć i unesrećeni premine? Da li će to lice snositi neku odgovornost, neke posljedice? Jer, složićete se sa mnom da su porodice u tim trenucima veoma emotivne i emotivno nastupaju. Ili, šta ako, recimo, nas je 10 ili 15 ovdje okupljeno, svi smo

prošli obuku, ali se niko ne libi da pruži pomoć unesrećenom? Šta se onda dešava? Da li će se ta lica, recimo, pozvati na neku odgovornost?

Dakle, sva pitanja su za razmišljanje. Mislim, da kao odgovorni ljudi, trebalo bi da razmišljamo preciznije na ovaj predlog zakona i zato sam odmah na početku rekao da je ostao na nivou ideje. Odlična je ideja i mislim da trebamo više ovakvih stvari predlagati u našem društvu i da trebamo pratiti trend razvijenih zemalja, s obzirom na to da ćemo biti prva naredna članica Evropske unije. Mislim da je rok od 90 dana kratak da bi ovako ozbiljnu ideju, Predlog zakona, sproveli u djelo.

Kolege iz PES-a i ja ćemo sigurno podržati ovaj zakon. Imao sam potrebu da se javim i da nekako naglas razmišljam, zajedno s vama, oko ovih nedoumica koje imamo. Smatram da je bitna, prije svega edukacija građana na ovu temu kako bi neko mogao da pristupi ovako bitnoj temi, kada nekome trebamo spasiti život. Jer, to je veoma stresna situacija. Igrom slučaja, prošao sam te kurseve kada sam negdje davno i radio u spasilaštvu, pa sam imao kurseve o prvoj pomoći, to je izuzetno stresna situacija ne samo kada nekome stavite zavoj na koljeno nego kada nekome treba dati vještačko disanje ili masažu srca. Eto, imam neka pitanja za razmišljanje.

Podržaćemo ovaj predlog, samo mislim da ga je trebalo detaljnije razraditi i da krenemo prosto od nekih temelja jer ne možemo kuću početi graditi s krova, a kuća se gradi iz temelja, svi znamo. Mislim da je, prije svega, trebala neka uvodna obuka za sve građane, pa onda da krenemo sa uređajima koje ćemo instalirati na određene pozicije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:35:28)

Zahvaljujem kolegi Tončiju Janoviću.
Pravo na komentar ima kolega Eraković.
Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.04.24 12:35:33)

Zahvaljujem, kolega Janoviću, na interesovanju.

Prvo bih rekao, i složio se s Vama, da sve što radimo treba da krenemo od temelja, a ne od krova. Zato i ovo što pominjete da će Crna Gora biti sljedeća članica Evropske unije upravo je zbog toga što je neko napravio snažne temelje, a ne zbog toga što neko danas radi na krovu. Slično je i sa ovim zakonom. Dakle, ovo nije ideja. Ovo je zakonsko rješenje koje je još 2011. godine Evropska komisija preporučila svim članicama Evropske unije i svakako onima koji namjeravaju da budu, a kažem Vam naša uvjerenja i spremnost ne bi trebalo da dođu ni u jednom trenutku u pitanje. Ja ću sve ove nedoumice koje ste danas izrekli sa zadovoljstvom da riješim. Veoma je važno da se Vi kao neko ko nije iz medicinske struke javio sa ovim nedoumicama jer su to sigurno nedoumice koje građane Crne Gore u ovom trenutku stavljaju pred određene dileme, pa hajmo da ih zajednički i riješimo.

Prvo Vaše pitanje je bilo ko će biti odgovoran za licence za ove uređaje. Dakle, u zdravstvenom sistemu postoji jedna jasna procedura. Prva procedura je da ovi uređaji moraju biti registrovani. Uređaji ne mogu da budu nabavljeni od bilo kog proizvođača koji ne ispunjava stroge kriterijume ili evropskog udruženja ili američkog udruženja, u ovom slučaju naše zakonodavstvo se veže za zakonodavstvo Evropske unije. Svi oni aparati koji su licencirani za primjenu u zemljama Evropske unije jedino takvi aparati mogu doći u obzir da se primjenjuju na teritoriji Crne Gore. Složićete se, ako postoji licenca za ove aparate u Londonu, u Parizu, Rimu ili Berlinu, ista takva licenca će da važi i u Podgorici i u drugim gradovima Crne Gore. Na taj način je jasno da je ovaj uređaj potpuno spreman i adekvatan za njegovu primjenu.

Postavili ste pitanje šta je sa lokacijama, kako se određuju lokacije. To je prepoznato kao, neću reći neprecizno, ali nedovoljno definisano u prvom zakonskom rješenju. Tako da smo kroz amandman koji smo predali dva rješenja dodatno pojasnili. Prvo se odnosi upravo na javnu površinu, odnosno mjesto gdje se postavljaju ovi uređaji. Na osnovu toga, konkretno ako posmatramo, da banalizujem do kraja, ovdje u Podgorici, sigurno bi to bilo na trgovima gdje se okuplja veći broj ljudi, recimo u velikom šoping centru koji se nalazi u Podgorici. Postoje potpuno različita zakonska rješenja. Naše komšije Hrvati su donijeli zakon da se preporučuje, naravno sa određenom dinamikom implementacije, da svaka ustanova koja ima više od 30 zaposlenih ima jedan ovakav uređaj. Naravno, oni odrede ko će biti na toj edukaciji. Nikakav problem oko edukacije nije. Potpuno je logično da hitna medicinska pomoć preuzme ulogu edukacije, tako je i u preporukama našim napisano i ostavljeno je ovih 90 dana da se taj sistem edukacije implementira. Potpuno je jednostavan, potpuno je lak i prosječni građanin Crne Gore za izuzetno kratko vrijeme može doći u poziciju da pruži ovu pomoć.

Što se tiče tendera, za tendere bi, naravno, bio zadužen Fond za zdravstveno osiguranje, neko ko pokriva finansiranje kompletnog zdravstvenog sistema. U skladu sa ovim direktivama i pravilima koja postoje, ko može da učestvuje na tenderu, dakle samo ko ima registrovan aparat u skladu sa pravilima koja važe u zemljama Evropske unije.

Što se tiče finansijske konstrukcije, mi ozbiljno pristupamo svakom problemu, pa i problemu finansiranja. Mogli smo ovdje sada da u ovom zakonskom rješenju ponudimo da Crna Gora implementira dvije ili tri hiljade ovih aparata u sljedećoj godini, ali želimo da Ministarstvo finansija racionalno i na pravi način projektuje budžet za ovu stavku i da u roku od ovih 90 dana projektujemo i brojke do kojih će se doći u Crnoj Gori u narednoj godini.

Dakle, ne razmišljamo da se ovi defibrilatori finansiraju iz sredstava na taj način što će neko ukinuti doprinose za penzijsko osiguranje, ne ukidanje Fonda penzijskog osiguranja nego kroz ukidanje doprinosa, pa da se iz tih doprinosa finansiraju ovi defibrilatori jer smatramo da bi to vodilo urušavanju penzionog sistema i da bi na taj način naši penzioneri i te kako bili ugroženi. Ili da im se ostavlja mogućnost da zaposleni primaju bruto plate, pa da oni odlučuju u koji će i da li će uopšte u penzioni fond da uplaćuju. To je nešto gdje bi naši građani bili u ogromnom i nesagledivom riziku nego želimo na jedan racionalan način da se planiraju finansijska sredstva koja su potrebna da bi polako krenuli postepeno u implementaciju ovih defibrilatora.

Ono što je veoma važno i što, takođe, svakog građanina Crne Gore interesuje kroz Vaše pitanje kakva je odgovornost nekog ako pruži ovu pomoć na neadekvatan način. Dakle, ne postoji neadekvatan način pružanja pomoći. Zbog toga je aparat tako i dizajniran i programiran da ukoliko nema indikacija aparat se neće ni upaliti. On može da promaši, može da mu se učini da je neko ko je, recimo, u kolapsu, obični kolaps, da mu se učini da je iznenadni srčani zastoj, da pokuša da pruži pomoć u tom trenutku, što je pohvalno i adekvatno, aparat se neće upaliti jer neće prepoznati jedinu indikaciju koja je za njega programirana da pruži ovu pomoć. To je, takođe, drugo naše amandmansko rješenje koje smo ponudili da bismo ovo zakonsko rješenje upotpunili. Ono podrazumijeva da nema odgovornosti, jasno se definiše šta je pružanje zdravstvene pomoći i šta je pružanje zdravstvene podrške osim u situacijama kada i laici to mogu da urade, a to je upravo ovaj aparat. Mene raduje što ćete uprkos Vašim dilemama, a nadam se da ih sada više i nema, podržati ovo zakonsko rješenje. Još jednom ponavljam, ovo je zakonsko rešenje koje vodi spašavanju ljudskih života u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:44:30)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.

Zbog važnosti teme dozvolila sam prekoračenje koje je značajno, ali sam takođe procijenila da je vrlo važno da građani čuju o čemu se radi.

Pravo na odgovor na komentar ima kolega Janović. Izvolite, kolega.

TONČI JANOVIĆ (30.04.24 12:44:50)

Hvala, potpredsjednice.

Gospodine Erakoviću, Vi tu kuću što ste krenuli da gradite od temelja, veoma su Vam bili nestabilni temelji pa su vam se na kraju srušili, nijeste stigli ni do krova pregovora sa Evropskom unijom, tako da smo mi to sve od temelja morali da gradimo da bi na kraju došli do krova i završili ovu kuću koja će, nadam se, za godinu, dvije biti završena.

Uvažiću sve Vaše odgovore, kao predlagača. Samo mi je ostalo nedorečeno da li će ta edukacija biti obavezna za svakoga ko je u tom okrugu? Rekli ste postavićete defibrilatore na određenoj lokaciji i svi zaposleni u tom okrugu bi trebalo da prođu tu edukaciju. Da li je obavezno to ili nije obavezno? Interesuje me starosna struktura, ko može da se prijavi za tu edukaciju, da li mogu i maloljetna lica, da li mogu i stariji građani? Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:46:01)

Hvala, kolega Janoviću.

S obzirom na to da je kolega Janović predstavnik predlagača, on ima pravo da komentariše. U svakom slučaju, postavili ste pitanje. Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.04.24 12:46:07)

Prvo van teme. Da ste krenuli da gradite od temelja, trebalo bi mnogo, mnogo vremena. Vidjeli smo gdje su bili pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji u prethodne četiri godine. Potpuno stali i na istom onom mjestu gdje su ostali 2020. godine. Nemam problem da za neke velike ciljeve, kao što je ulazak Crne Gore u Evropsku uniju, poštujem i nešto što ste vi uradili, ma koliko to bilo kratko u ovom vremenskom periodu od pet, šest mjeseci. Naučite se da poštujuete i ono što su prethodnici uradili, a uradili su mnogo. To je jedini put kojim Crna Gora treba da krene, da poštujuemo ono što jedni urade, a drugi nastave. Danas ste vi u toj prilici, možda vas i mi naslijedimo pa nastavimo taj put. U svakom slučaju, ko god da bude, ako je iskreno usmjeren da vodi Crnu Goru prema Evropskoj uniji, taj treba da cijeni šta je onaj prije njega uradio, ne samo u politici nego i u životu.

Što se tiče obuka, obuka, po našem predlogu ovog zakonskog rješenja, nije obavezujuća. Naveo sam Vam primjer Francuske koja je uvela obavezu da svako ko polaže vozački ispit mora da prođe ovu obuku koja je veoma kratkotrajna i lako savladiva. Po našem predlogu mislim da jedino građani koji su punoljetni treba da učestvuju, ipak, u ovim procedurama koji kod laika, slažem se s Vama, mogu prouzrokovati i određeni stepen stresa. Ne bih da bilo ko ispod 18 godina ima mogućnost da ulazi u takve rizike. Drago mi je što sam odgovorio na sva ostala pitanja i što smo dileme, još jednom ponavljam, koje su sigurno prisutne kod građana Crne Gore na ovaj način riješili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:48:52)

Zahvaljujem kolegi Erakoviću.

Sljedeći prijavljeni je kolega Nermin Abdić. Izvolite, kolega.

NERMIN ABDIĆ (30.04.24 12:48:58)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice. Hvala Vam, prije svega, na benevolentnosti da ste uvidjeli značaj ove teme i što Vam vremenski okviri nijesu važni. Ovo je, zaista, kada je u pitanju zdravlje građana, tema koja interesuje, prije svega, svakog građanina u Crnoj Gori. Mislim da nema važnije teme u Crnoj Gori nego što je ova. Pozdravljam vaše saradnice, uvažene kolegice i kolege i poštovane građanke i građane Crne Gore.

Kao ljekar i neko ko se bavi poslom koji je, prije svega, posao human, jedan čestit posao, odgovoran, nijesam mogao da propustim da ne uzmem učešće u raspravi, iako sam na osnovu prethodnog diskutanta, uvaženog kolege Janovića, kolege Erakovića i ono što sam prije samog početka sjednice uspio da čujem od kolege iz drugih poslaničkih klubova, mislim da ova podrška ovom zakonskom rješenju neće biti upitna. Zašto neće biti upitna? Rekao je kolega Eraković oko toga, ne sada, što bi rekli u narodu, ja njemu vojvodo, on meni serdare, ali ovo govorim pred cijelom crnogorskom javnošću. Ne libim se ni ja da podržim svako zakonsko rješenje. Imao sam priliku i da pročitam neke amandmane koje su uvažene kolege iz parlamentarne većine dostavili kada je u pitanju dopuna Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći.

Odmah da vam kažem, s zadovoljstvom ću podržati svako zdravomisleće rješenje koje je u interesu zdravlja građana naše države koje nema cijenu. Dnevne politike tu nema. Meni je žao što pojedine kolege, imao sam priliku, na žalost, da to negativno iskustvo imam u lokalnom parlamentu kada je u pitanju Podgorica gdje su se pojedine kolege, na žalost, vodile usko partijskim interesima. Nijesu vodili računa o zdravlju građana. Imali smo dobre predloge pojedine koji nijesu naišli na podršku, što me veoma ožalostilo. Nadam se da će u nekom budućem vremenskom periodu saznati da su bili u krivu i da su to zakonsko rješenje, iako su kolege ljekari iz tih klubova te naše prijedloge podržali.

Kolega Eraković je govorio puno o ovim statističkim podacima, a ja ću malo prijemčivo našim uvaženim građankama i građanima. Iznenadni srčani zastoj je, poštovani građani, nešto što može da zadesi i svakog zdravog i svakog bolesnog građanina. Ono što je zabrinjavajuće, tu nemate upozoravajućih simptoma. Odjednom nastaju tegobe, ti pacijenti gube svijest, prestanak disanja, nema pulsa i stanje je alarmantno. Ako u roku od tri do pet minuta ne reagujete, nema adekvatnog dovoda kiseonika ka mozgu, nastupa moždana smrt i nastupa smrt. Nadam se da ovim što govorim, a imam to pravo jer sam kao ljekar radio četiri i po godine u Službi hitne medicinske pomoći u Podgorici, nema nijedne, pa čak i najsavremenije zdravstvene organizacije u svijetu hitne medicinske pomoći koja na svakom dijelu grada, teritorije koje pokriva, može u roku od tri do pet minuta da ovaj posao završi. Ne postoji ta služba.

Imali smo slučaj, na žalost, jednog velikana košarkaškog kakav je bio trener nekadašnji naše Budućnosti iz Podgorice, uvaženog i, na žalost, pokojnog Dejana Milojevića. Vidite kako se završila ta njegova karijera i sportska i ljudska. Završila se smrću jer nije bilo adekvatne reakcije. Gdje je to bilo? Možemo reći u državi za koju svi ovdje smatramo da ima možda najrazvijeniji zdravstveni sistem na svijetu, u

Sjedinjenim Američkim Državama. Jesmo li mi svjesni podataka da u Crnoj Gori svake godine 1.500 građanki i građana ove države izgubi život zbog neadekvatnog i nevremenskog reagovanja, nemogućnosti da na licu mjesta reagujemo oko toga. Ako reagujemo u roku od tri minuta u preko 50% tih slučajeva ćemo pomoći da se nečiji život nastavi, ali ako to ne učinimo smrtnost je preko 90%. Italija je spoznala ovu potrebu, kao zemlja u našem okruženju. Dana 04. avgusta 2021. godine donijeto je zakonsko rješenje koje je potpisano i taj zakon je usvojen gdje su dostupni defibrilatori na svim javnim mjestima.

Drage kolegice i kolege, mislim da po ovom pitanju ne treba da budemo, prije svega, u bilo kakvom disonantnom tonu. Ovdje svi treba da budemo u interesu zaštite građana. Razumijem potrebu pojedinih kolega da neke nedoumice riješe, i to potpuno podržavam, kao neko ko je iz laičke javnosti, ko nema dodirnih tačaka s medicinom, ali nadam se da smo i te nedoumice otklonili i da svi radimo kako bi se ovaj zakon implementirao na najbolji mogući način.

Ako mi, kao najveći dom u državi, doprinesemo da se zdravlje građana na najbolji način zaštiti, cijeniće to i uvaženi građani. Nesporno iz kog poslaničkog kluba dolazi prijedlog zakona. Najvažniji su ljudski životi, a oni nemaju cijenu. Najmanje je važno, ovdje je to pomenuto na neki način oko tih zakonskih rješenja oko tendera, neka o tome misle ljudi koji vode računa o tome. Mene zabrinjavaju, kada je u pitanju medicinski sektor, i time završavam, što nijesu bolja zakonska rješenja kada su u pitanju tenderske procedure. Danas bi svaki onkološki bolesnik imao lijekove, ne bi ti lijekovi kasnili.

Odmah da vam kažem, nema dnevne politike, to vam svaki put ovdje kazujem. Je li u prethodnom periodu bilo tih problema, jeste, ali hajmo da ih ne bude. Ti najteži pacijenti koji se liječi ne smiju da budu bez zdravstvene zaštite i bez potpore, jednog jedinog dana, sekunde jedne, minute ne smiju da budu bez zdravstvene zaštite i adekvatne terapije koju primaju. To je borba svih nas.

Zato, želim da građani građani čuju, prije svega da probudimo njihovu svijest da na svakom mjestu gdje budu defibrilatori zakonskim uredbama koje donesemo u ovom parlamentu svako snosi dio svoje odgovornosti, ljudske i moralne svijesti i savjesti da pruži pomoć na svakom mjestu gdje je to potrebno. Onda ćemo svi biti bolji ljudi, svi ćemo cijeniti više jedni druge i poštovati više. Najviše ćemo poštovati ono zbog čega smo svi ovdje, a ovaj zakon to i predviđa - ljudske živote. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:56:54)

Zahvaljujem kolegi Nerminu Abdiću.

Kolega Janoviću, mogu da Vam dam proceduru ako kažete gdje je prekršena procedura i na koji se član Poslovnika pozivate. Izvolite, ali se meni obratite.

TONČI JANOVIĆ (30.04.24 12:57:13)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Prije svega, samo bih htio da reagujem na to da se ovdje u diskusijama želi ispod radara provući priča da će Fond PIO da bude ugašen. Samo želim zbog građana Crne Gore da objasnim da Fond PIO neće biti ugašen, da će socijalna davanja i penzije nastaviti da se isplaćuju, da neće građani i penzioneri i svi ostali upravljati svojom bruto platom već će se desiti samo reforma Fonda PIO, koji ne vrši funkciju Fonda trenutno, ne daje nikakvu multiplikaciju novca, što Fond treba da radi. Moram prosto da reagujem da Fond PIO neće biti ugašen, kao što nije ni Fond zdravstva bio ugašen. To je veoma bitno da napomenem samo zbog građana Crne Gore. Da ne bih zloupotrijebio da se kolegi Abdiću obraćam, neću mu postavljati pitanja jer sam se ipak javio za proceduru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 12:58:18)

Zahvaljujem, kolega Janoviću. Ovo je bilo klasično kršenje procedure, ali, evo, dozvolila sam i to. Sada bih riječ dala kolegi Albinu Čemanu. Izvolite.

ALBIN ČEMAN (30.04.24 12:58:48)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice Skupštine.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, cijenjene građanke i građani,

O značaju ove teme za ljudsko zdravlje ne treba puno govoriti, najbolje je ukazati statistički na par podataka. To je da je srčani zastoje vodeći uzrok smrti u Evropi i da od srčanog zastoja na godišnjem nivou u

Evropi umre oko 700.000 ljudi, računajući i u vanbolničkim i u bolničkim uslovima, a u Crnoj Gori, kako su to moji prethodnici kazali oko 1.500 smrtnih slučajeva za godinu dana.

Iz ovog statističkog podatka postavlja se logično pitanje šta je to srčani zastoj. Dakle, poštovane građanke i građani, srčani zastoj je nagli i neočekivani prestanak cirkulacije izazvan funkcionalnim prestankom rada srca i u 80% slučajeva je uzrok toga neko srčano oboljenje. Uređaj koji nam u tim situacijama može pomoći naziva se automatski eksterni defibrilator i on svakako, u tim slučajevima, i te kako nam može pomoći da spasimo ljudski život. Ovaj uređaj, treba posebno naglasiti, izuzetno je siguran za korišćenje. On vrši analizu srčanog ritma i vrši još, pored toga, ono što je najznačajnije, defibrilaciju, a sve je to praćeno glasovnim i vizuelnim uputima kako bi vodio spasioca koji nema adekvatno medicinsko znanje za tehniku oživljavanja, odnosno reanimaciju. Ono što je za laičku javnost posebno važno jeste da ovaj uređaj, kao što je kolega Jevto rekao, neće aktivirati defibrilaciju ukoliko za to ne postoji potreba nad unesrećenom osobom. Suština je, dakle, u tome da automatski eksterni defibrilator samo može pomoći, a nikako odmoći pacijentu ili unesrećenoj osobi u tom slučaju.

Drugo pitanje koje se nameće jeste kada se automatski eksterni defibrilator može koristiti. Dakle, ovaj uređaj se koristi onda kada imamo sigurne znake srčanog zastoja, kao što je to kolega Nermin kazao, to su gubitak svijesti, prestanak disanja i gubitak pulsa nad velikim krvnim sudovima.

Radi laičke javnosti koja nas prati i koja je većinska u ovom trenutku, dužni smo da objasnimo šta znači termin defibrilacija. Dakle, defibrilacija podrazumijeva da je opremanje električne struje srčanom mišiću dovoljne jačine da omogući prekid ventrikularne fibrilacije, odnosno tzv. treperenja komora i povratak u spontanu cirkulaciju. Indikacije, odnosno stanja kada ćemo koristiti defibrilaciju su dva, to su smrtonosni poremećaj srčanog ritma, odnosno ventrikularna fibrilacija i ventrikularna tahikardija bez pulsa i u ovim slučajevima automatski eksterni defibrilator ima presudan značaj.

Nakon sjednice matičnog odbora povodom ove teme, odnosno Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje, amandmanskim djelovanjem kolega su dodatno precizirani određeni nedostaci prvobitnog teksta Prijedloga zakona koji se odnose na javna mjesta na kojima bi trebalo biti postavljene automatski eksterni defibrilatori, zatim zaštita od zakonske odgovornosti lica koje pruža pomoć unesrećenom, potom ko vrši obuku lica i kontrolu ispravnosti automatskih eksternih defibrilatora tj. Zavod za hitnu medicinsku pomoć, kao i ostale pravno zakonske regule koje će urediti Ministarstvo zdravlja koje je nadležno za ova pitanja.

Neophodno je, dakle, osim obezbjeđivanja ovih uređaja na javnim površinama vršiti redovnu kontrolu njihovog kvaliteta, kao i kontinuiranu edukaciju laičke javnosti, ne samo službe koje pružaju 24-časovnu zdravstvenu zaštitu, a nijesu iz domena zdravstvene oblasti, mislim na policijske službenike i pripadnike zaštite i spašavanja nego i na ostalu laičku javnost. Intervencija koje povezuju žrtvu srčanog zastoja sa preživljavanjem naziva se lanac preživljavanja. Prva karika ovog lanca, svakako, ukazuje na važnost prepoznavanja osobe sa rizikom od srčanog zastoja i pozivanje pomoći. Druga karika podrazumijeva primjenu osnovnih mjera reanimacije tzv. basic life support, odnosno integracija kardiopulmonalne reanimacije i defibrilacije kao osnovnih mjera u ranoj resuscitaciji, odnosno reanimaciji tj. oživljavanju. Treća karika je postresuscitaciona njega koja je usmjerena na očuvanju funkcije srca i mozga.

Zaključak svih zaključaka jeste da, kada se zadesimo u situaciji da imamo unesrećenu osobu blizu sebe, bez osnovnih životnih parametara tj. bez svijesti, disanja i bez palpabilnih pulseva trebamo imati minimum hrabrosti i pokušati pomoći toj osobi. Jer, najveću štetu možemo učiniti ako ništa ne uradimo i ne pokušamo da pomognemo. Pomoć unesrećenom i spašavanje ljudskih života je primarna ljudska dužnost i obaveza ne samo zdravstvenih radnika nego i svih nas, jer onaj ko pomaže unesrećenom ili bolesnom čovjeku njemu i bog pomaže ili ko spasi jedan ljudski život kao da je spasio čitavo čovječanstvo. Ovim ću zaključiti današnju diskusiju.

Dakle, ako uspijemo spasiti pomoći automatskog eksternog defibrilatora ijedan ljudski život u Crnoj Gori opravdali smo i finansijsku i svaku drugu osnovu postojanja automatskih eksternih defibrilatora. Stoga, poslanički Klub Demokratske Crne Gore će podržati predloženo zakonsko rješenje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:04:47)

Zahvaljujem kolegi Ćemanu.

Sljedeća prijavljena je kolegistica Sonja Milatović. Izvolite, kolegice.

SONJA MILATOVIĆ (30.04.24 13:04:54)

Uvažene građanke i građani, poštovane kolegice i kolege,

Kao što ste već imali priliku da čujete, danas razgovaramo o Predlogu zakona o dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti koju su inicirali poslanici Demokratske partije socijalista Crne Gore. Predlog zakona o

kojem su već govorili uvaženi crnogorski ljekari Eraković, Abdić i Ćeman jeste odraz odgovornosti prema građankama i građanima Crne Gore i onome što svakom odgovornom pojedincu, ali i grupi, bi moralo biti prioritet nad prioritetima, a to je zdravlje ljudi.

Dok sam zajedno sa kolegama koji su cijeli svoj život posvetili medicini i podredili pacijentima radila na izradi ovog predloga zakona, analizirala sam praksu i u drugim zemljama, razvijenim evropskim zemljama. Ovdje je važno da istaknem da se ovo zakonsko rješenje tiče svih, nevezano od toga kojoj generaciji pripadamo. Zašto ovo kažem? Kao što ste već čuli od ljekara, iznenadni srčani zastoj se može desiti svakome, bilo da je riječ o mladoj ili starijoj osobi, te da se u slučaju istog očekuje brzo i efikasno djelovanje kako bi se spasio ljudski život. Kako prosto nekada nije izvodljivo da hitna medicinska služba u roku od tri minuta stigne do osobe koja doživi iznenadni srčani zastoj, razmišljali smo na način da je vrijeme da se obezbijede zakonski okviri za realizaciju programa u Crnoj Gori koji se primjenjuju u mnogim zemljama u svijetu, a koji podrazumijeva edukaciju laika da pruži svrsishodnu pomoć u slučaju iznenadnog zastoja srca do dolaska hitne medicinske službe.

Ono što je važno da danas, kada razgovaramo o ovom predlogu zakona, ponovimo, a isto smo naveli i u samom obrazloženju jeste da srčani zastoj nije beznadežno stanje te da edukovani laik uz javno dostupan automatski eksterni defibrilator može u značajnoj mjeri doprinijeti tome da lice koje doživi iznenadni srčani zastoj preživi. O tome koliko je zakonsko rješenje koje predlažemo važno, govori i činjenica da pravovremeno i odgovorno djelovanje laika bitno utiče na zbrinjavanje pacijenta, ali i na smanjenje stope smrtnosti u slučaju iznenadnog srčanog zastoja.

Nacionalni program susjedne nam Hrvatske koji se odnosi na ovu tematiku je poznat kao *Pokreni srce, spasi život*. Vjerujem da je u tom naslovu sadržana sva suština i važnost ovog predloženog zakonskog rješenja. Nadam se da će isto dobiti podršku svih poslanika i poslanica u crnogorskom Parlamentu. Građanke i građani Crne Gore su svakodnevno opterećeni problemima u zdravstvenom sistemu poput, sada već nepodnošljivo, dugih listi čekanja, gdje, recimo, samo na ortopediji, kako nas je na nekoj od prethodnih sjednica upoznao dr Abdić, na operaciju čeka 400 pacijenata ili onoga, na što je nedavno upozorio i dr Eraković, da od 2020. godine do danas u Crnoj Gori nije urađena nijedna transplantacija bubrega.

Vjerujem da na primjeru drugih razvijenih sistema bi trebalo da učimo kako da unaprijedimo i naš sistem zdravstvene zaštite, kako da učinimo da mu građanke i građani više vjeruju, te da državne zdravstvene ustanove budu prava adresa kojoj će se obratiti za pomoć onda kada im je potrebna. Isto tako, vjerujem da se treba ugledati na prakse koje daju rezultate na polju očuvanja zdravlja ljudi, ali i spašavanja ljudskih života. Ako ga sprovede Italija, Hrvatska i druge zemlje i ako su dostupni podaci da je zahvaljujući ovom programu smanjena stopa smrtnosti usljed iznenadnog srčanog zastoja, ne vidim zašto uslove za sprovođenje istog ne bi obezbijedila i naša Crna Gora.

Štaviše, smatram da smo dužni to da uradimo uz punu svijest o tome da zdravlje nema cijenu i da je svaki život neprocjenjivo vrijedan. Zbog svega navedenog se nadam da se prilikom glasanja nećemo voditi uskopartijskim interesima jer nije da nije bilo slučajeva u kojima se protiv nekog predloga zakonskog rješenja glasalo samo zbog toga ko je bio predlagač.

Pozivam vas da ovo zakonsko rješenje podržimo svi, uvažene kolege i kolegice, te da stvorimo uslove da i u našoj zemlji edukovani laik bude važna karika u lancu zbrinjavanja do dolaska hitne medicinske službe, odnosno važna karika u spašavanju ljudskog života onda kada to zatreba. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:10:05)

Zahvaljujem poslanici Milatović.

Sada riječ dajem poslaniku Borisu Mugoši. Izvolite, poslaniče.

BORIS MUGOŠA (30.04.24 13:10:13)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani,

Čini mi se da su danas na dnevnom redu tri zakona koji će biti podržani od svih poslanika i mislim da je to dobro. Mislim da je i dobro za građane da imamo teme oko kojih smo saglasni. Zbog toga, mislim da danas neće biti puno te dnevne politike, jer nema potrebe. Konstantno ih opterećujemo nekim tenzijama i svađama. Čini mi se da smo ovdje postigli visok stepen konsenzusa koji treba često i da potvrdu neku zrelost koju treba mi da pokažemo kao predstavnici građana. Zbog toga mi je drago što će danas dominantni ton diskusija biti pozitivan.

Prvo rješenje kolega i kolegice iz Demokratske partije socijalista ćemo svakako podržati. Vidjeli smo da će i kolege iz ostalih klubova. Mislim da trebamo i tu poruku prema građanima da pošaljemo da je zdravlje

prioritet. Živimo u vremenu konstantnih tenzija, vremenu punom stresa i sve to ima ogromne posljedice po zdravlje građana. Ako vi vidite budžet za zdravstvo, on se povećava iz godine u godinu jer je prosto takva i situacija, imamo i nova oboljenja, rijetke bolesti i o tome ćemo pričati kod drugih tačaka dnevnog reda. Sada govorimo o defibrilatorima koji su značajni iz više aspekata.

Rekao je kolega da negdje u Crnoj Gori imamo tih iznenadnih srčanih zastoja, oko 1.500 građana godišnje. U Evropi od ovog problema izgubi život 700.000 osoba, na primjer, u Americi oko 400.000. Tu je veoma važno vrijeme kao faktor. Zbog toga je neophodno da postoje defibrilatori na javnim mjestima. Jer, svaki minut odlaganja defibrilacije smanjuje šanse za preživljavanje osobe koja ima iznenadni srčani zastoj, od 7% do 10% po minuti. Zbog toga je veoma važno vrijeme. Tu su kolege u pravu, potrebna je i edukacija građana da bi znali kako da postupe u toj situaciji jer tu ima, takođe, stresnih momenata i treba pribranost. Veoma je ovo važno. Ne izmišljamo toplu vodu. Mislim da u Evropskoj uniji postoji od 2001. godine preporuka da se ovi uređaji nalaze na javnim mjestima u poslovnim zgradama, u tržnim centrima, u hotelima, na autobuskim, željezničkim stanicama, u sportskim i fitness centrima.

Čini mi se da sada stvaramo pretpostavke da omogućimo i taj vid zdravstvene zaštite našim građanima i građanima. Naravno, na nama kao zakonodavcima je da donesemo ova zakonska rješenja, da damo određeni vremenski period Vladi koja je po Ustavu zadužena da ih i sprovodi, da ona stvori sve neophodne pretpostavke o kojima smo govorili i oko nabavke tih uređaja i oko mjesta na kojima će biti i oko edukacije kako bi sve bilo spremno da se na adekvatan način primijeni.

Čini mi se da se moramo mnogo više baviti zdravljem naših građana. Jedna tema o kojoj vrlo malo govorimo je mentalno zdravlje. Mislim da to zahtijeva i tematske sjednice i jedan mnogo ozbiljniji pristup svih segmenata društva. Život je drugačiji nego što je nekad bio i hrana je drugačijeg kvaliteta, vazduh je drugačijeg kvaliteta, mnogo se stresnije živi i sve to ima ozbiljne posledice na zdravlje naših građanki i građana. Tako da zaključujem. Apsolutna podrška ovome predlogu. Radujem se što postoji taj visoki stepen saglasnosti koleginja i kolega. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:14:39)

Zahvaljujem kolegi Mugoši.

Sada riječ dajem kolegi Adrijanu Vuksanoviću. Izvolite, kolega.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.04.24 13:14:47)

Hvala Vam, potpredsjednice Popović.

Često je kod nas politika nešto što se doživljava kao pogonsko gorivo za podjele, za sukobe, za razne antagonizme. Međutim, danas evo slušamo ovdje manje-više korektnu i konstruktivnu raspravu. Drago mi je što smo imali prilike da čujemo i naše ljekare koji su ovdje u ovim skupštinskim klupama, ali i nas druge koji, na neki način, predstavljamo laičku javnost.

Svaki zakon uvijek kaska, uvijek kasni za stvarnošću, ali je važno da je u službi života. Možemo slobodno za ovo zakonsko rješenje reći da je ovdje politika u službi života i ako spasimo jedan život učinili smo mnogo ili, kako je kolega Ćeman lijepo citirao časni *Kuran* koji je kazao ako spasimo jedan život, spasili smo čitav svijet. Drago mi je što ćemo taj univerzalni humani princip danas moći izraziti tako što ćemo podržati ovo zakonsko rješenje. Čuli smo i zastrašujuću statistiku koja poziva dodatno na oprez i na odgovornost. Drago mi je i radostan sam što ćemo pritiskom na zeleni taster dati doprinos spašavanju života naših građana. Čuli smo, takođe, da je veliki broj zemalja implementirao ovu zakonsku ponudu. Drago mi je što će Crna Gora doći u red tih država.

Iz svega ovoga, jasno je potpuno da će Klub zastupnika Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative sa velikim zadovoljstvom dati podršku Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i imati svijest da na taj način spašava živote naših građana i sudjeluje u borbi protiv ove statistike koja, moram reći, uliva jezu. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:17:03)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.

Ovim smo iscrpili sve diskusije vezane za ovu tačku dnevnog reda.

Prije nego što nastavljamo dalje, želim da izrazim žalost zbog toga što nema danas više kolega ovdje u ovoj sali. Jer, danas imamo dvije tačke dnevnog reda koje se tiču i pričamo o životu i smrti, o spašavanju života i pričamo o tome koliko je, kako reče koleginja Sonja Milatović, dragocjen svaki ljudski život.

To me sada negdje podstaklo da vas se zamolim da ustanemo i odamo minut ćutanja za žrtve u Murinu. Danas je 25 godina otkako je stradalo šestoro nevinih ljudi, a od toga troje djece. Negdje imam obavezu da pročitam da je život izgubila tada trinaestogodišnja Olivera Maksimović, četrnaestogodišnji Miroslav Knežević i desetogodišnja Julija Brudar, da su u napadu stradali Vukić Vuletić, Milka Kočanović i Manojlo Komatina. Zaista bih vas zamolila, jer se tiče i ta kako ove teme, tiče se teme života i smrti, da ustanemo i odamo počast nevino stradalim žrtvama.

/minut ćutnje/

Zahvaljujem kolege.

Ovim konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na drugu tačku dnevnog reda to je **Predlog zakona o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju**.

Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici Zdenka Popović, Drita Lolla, Simonida Kordić, Kenana Strujić Harbić, Jevrosima Pejović, Jelenka Andrić, Maja Vukićević, Ana Novaković Đurović, Maja Vučelić i Boris Mugoša. Za predstavnicu predlagača određena je poslanica Maja Vukićević, izvjestioci odbora su Darko Dragović Zakonodavnog odbora i Dragana Vučević Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnica predlagača želi dati dopnsko obrazloženje? Hoćete li? Možete li kao uvodno. Izvolite kolegice.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 13:20:01)

Hvala Vam.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Danas na dnevnom redu imamo Zakon o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju i on se danas nalazi na dnevnom redu skupštinskog zasjedanja najviše zahvaljujući Udruženju oboljelih od multiple skleroze koji su se negdje, čini mi se, u februaru mjesecu obratili jednim dopisom Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje sa zahtjevom da održimo jednu tematsku sjednicu kako bi nas upoznali sa određenim svojim problemima i sa zahtjevima kojim imaju prema Parlamentu Crne Gore. Dakle, mi smo tu sjednicu održali sredinom februara i tu su bili prisutni i predstavnici Vlade i upoznati smo sa zahtjevima koje imaju predstavnici Udruženja oboljelih od multiple skleroze i to su bili određeni zahtjevi koji su išli i ka Skupštini i ka Vladi i tu se povela priča o tome šta bi mi mogli da uradimo kako bi oni mogli da imaju kvalitetniji život.

Jedan od njihovih zahtjeva bila je izmjena ovog Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju i to člana 40. U članu 40 u stavu 4 definisano je da *oboljeli od teških oboljenja imaju pravo na naknadu zarade u iznosu od 70%, u slučaju privremene spriječnosti za rad ukoliko ta spriječenost nastupi iz razloga koji nijesu vezani za osnovnu bolest*. Dakle, zahtjev oboljelih je bio da se tretiraju jednako kao one kategorije koje su definisane u stavu 5 istog zakona koje *imaju pravo na 100% naknade za vrijeme privremene spriječnosti za rad bez obzira na uzroke zbog kojih je spriječenost nastala*. Mi smo se, kao odbor, saglasili da treba pristupiti toj izmjeni zakona i moram reći da smo imali saglasnost prisutnih predstavnika resornih ministarstava i bilo je nekoliko njih na tom Odboru za zdravstvo i dogovorili smo ovu izmjenu koja se tiče oboljelih od multiple skleroze. Moram reći da ovo rješenje koje mi danas imamo na dnevnom redu nije idealno rješenje i da bi jedino pravedno bilo da smo sve ove kategorije koje su u članu 40 u stavu 4 izjednačili i da svi imaju pravo na 100% naknade, ali nijesmo pristupili toj izmjeni zbog toga što još uvijek nemamo analizu Vlade i saglasnost, vezano za sve kategorije oboljelih. Mewđutim, plan je Ženskog kluba da u nastavku u narednim mjesecima predložimo ovu izmjenu jer bi to bilo jedino ispravno, ovako je malo i diskriminatorski postavljeno da određena kategorija oboljelih ima pravo na naknadu od 100% dok drugi i dalje ostaju na ovih 70%. Dakle, to je nešto što planiramo da uradimo u narednim mjesecima. Naravno, uz saglasnost Vlade sa kojom smo i o ovom pitanju bili u komunikaciji. Moram reći da do danas zvanično nijesmo dobili pozitivno mišljenje i ako smo dobili saglasnost na odboru zbog koje smo i pristupili izmjeni ovog zakona što je malo čudno, ali moram pomenuti.

Zbog čega Ženksi klub predlaže ovaj zakon? Moram reći da je kolega Eraković kumovao tome, on je predložio da Ženski klub, kao klub koji ima i neku humanu misiju, imao je u prethodnom sazivu, vjerujem da ćemo to nastaviti i u ovom sazivu, predložio je da predlagač ovog zakona bude Ženski klub i ja sam to u ime svojih kolegica i prihvatila i mi smo se veoma lako u tom dijelu saglasile da treba da pristupimo ovoj izmjeni zakona. Naravno, uz plan da u narednom periodu izjednačimo sve ove kategorije koje se pominju u članu 40 u stavu 4.

Ono što smo mogli da čujemo na sjednici odbora je da u Crnoj Gori postoji registar oboljelih od multiple skleroze, ali upravo zahvaljujući ljekarima koji su sami počeli da vode taj registar, dakle, ne može se tretirati kao neki državni registar već je to napor ljekara koji rade sa oboljelima i tada smo u februaru mjesecu dobili podatak da je u momentu održavanja sjednice ukupan broj oboljelih bio 789. Ono što, svakako, treba

pohvaliti je to što se u Crnoj Gori primjenjuje najsavremenija terapija kada je u pitanju ova bolest, to su najsavremeniji protokoli i zaista mogu reći da naši doktori ulažu maksimum, trude se da se olakšaju život oboljelima od multiple skleroze, evo tu je jedan od stručnjaka za ovu bolest, naš kolega Eraković. Na sjednici je bila prisutna i bivša direktorica Kliničkog centra Ljiljana Radulović, koja takođe usko saraduje sa oboljelima. Tako da smo od njih mogli da dobijemo neke informacije koje su veoma bitne, ali i neke sugestije o kojima mi kao poslanici moramo da razmislimo i možda da ih implementiramo u nekom narednom periodu. Dakle, oni su sugerisali da u Skandinaviji postoji model po kojima oboljelima od multiple skleroze može da se prilagodi satnica vezana za radne sate, dakle, da se ona skрати i da bude prilagođena nekom vremenu koje njima odgovara. U skandinavskim zemljama se taj model primjenjuje i značajno je smanjio potencijalna bolovanja i takođe produžio radni vijek oboljelih. Tako da i u tom pravcu možemo razmišljati o nekoj izmeni zakona u narednom periodu.

Moram ponoviti da je ovaj zakon dogovoren na odboru, dogovorili smo da ovu izmjenu predamo i ovo pominjem iz razloga što je bilo određene priče vezano i za ovaj zakonski predlog i za ovaj koji je naredni na dnevnom redu, bilo je čak i priče da li treba da se nađe uopšte na ovoj sjednici Skupštine. Moram reći da moramo da budemo odgovorni. Sjednica Odbora za zdravstvo se prenose javno na zvaničnom kanalu Skupštine, na Parlamentarnom kanalu, sve što izgovorimo i sve što obećamo građani čuju. Ukoliko na sjednici Odbora predstavnici Vlade pristanu na određene izmjene zakone, prenesu odgovornost na poslanike logično je da će poslanici dobijati određena pitanja šta se dešava sa tom izmjenom, kao što smo mi dobijali od zainteresovanih šta se dešava sa izmjenom zakona. Dakle, izmjena zakona je dogovorena na odboru, uz saglasnost predstavnika Vlade, i zaista je nelogično da se uopšte pominje da li ovaj zakon treba da bude na dnevnom redu i da li on predstavlja određeni trošak. Radi se o veoma malom broju lica na koja se ovaj zakon odnosi, jer, na žalost, nema mnogo oboljelih od ove teške bolesti koji su u radnom odnosu, tako da je prilično neodgovorno da do danas nemamo zvanično pozitivno mišljenje Vlade, ukoliko su predstavnici Vlade dali saglasnost da se ovaj izmjena zakona nađe u proceduri.

Moram reći da osim izmjene zakona na istoj sjednici Udruženju oboljelih od multiple skleroze obećana je izrada novog pravilnika o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite, to je nadležnost Vlade. Koliko znam urađen je Nacrt i trenutno se on usaglašava između Ministarstva rada i socijalnog staranja i Ministarstva zdravlja, mislim da je uvažena ministarka Nišić juče nešto govorila o tome i da bi to uskoro trebalo da bude završeno. Svakako dobili smo upit i od predstavnika udruženja dokle je stigao i taj proces i ja se nadam da će se i to uskoro završiti. Dakle, ljudi prate ono što obećamo, ono što izgovaramo na sjednicama odbora i na samom Parlamentu i očekuju da ono što smo obećali i ispunimo. Evo ovo je jedan naš doprinos ka ispunjenju dijela ovih zahtjeva koje smo imali na sjednici odbora i vjerujem da će ovaj zakon biti usojen jednoglasno. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:27:23)

Zahvaljujem kolegici Vukićević.
Pravo na komentar ima kolega Abdić. Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (30.04.24 13:27:31)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Prije svega iskoristio sam pravo komentara da se zahvalim na korektnom uvodnom dijelu uvaženoj kolegici Vukićević. Mislim da kao ljudi koji su predstavnici građana u ovom visokom domu i ljudi za koje građani smatraju da treba da održe riječ i sve ono što obećaju treba da bude ispunjeno, a posebno zbog empatičnosti prema ovoj vrsti pacijenata. Sam sam, kao specijalista druge specijalnosti, bio u prilici dosta puta da pomaže ovako teškim pacijentima, posebno u stanju kada je traumatizam u pitanju i ti pacijenti imaju pravo da polome neki dio svog skeleta, i mogu da vam kažem da su to najkompleksniji pacijenti za liječenje, jedni od najkompleksnijih pacijenata. Smatram da je ovo zakonsko rješenje dobro. Ovo što ste kazali da je postojalo pitanje uopšte oko toga da li će se ili neće naći na dnevnom redu, cijeli se svoj život borim da struka bude iznad politike. Ovde su u pitanju najteži pacijenti i suština čitave ove priče jeste da se tim pacijentima pomogne. Lijepo ste kazali da su ljudi od digniteta od autoriteta u svojoj oblasti moje uvažene kolege neurolozi dali svoj stav i šta treba da nas ekonomisti, pravnici ili bilo koja druga branša uči o tome što su prava i obaveze prema pacijentima oboljelim od multiple skleroze. To je apsurdno. Podržavam u potpunosti ovaj stav i, prije svega, cijenim napore Ženskog kluba ovim opravdavate vaše postojanje. Cijenim da će ovo biti samo još jedna u nizu dobrih inicijativa, a inicijative koje dolaze od strane Ženskog kluba su zaista za svaku pohvalu. Ovime potvrđujete da su žene Crne Gore pokretačka energija i snaga i imate svoju punu podršku u svim ovakvim i sličnim humanim misijama. Zbog toga ste tu i jeste i hvala vam na inicijativi.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:29:56)

Zahvaljujem kolegi Abdiću, posebno na tome što je ishvalio Ženski klub i zaista je naša misija takva da isključimo politiku i posebno dnevnu politiku i da pokušamo da pomognemo građanima Crne Gore, naravno onoliko koliko mi možemo.

Koleginica Maja Vukićević ima pravo na odgovor.
Izvolite, koleginice.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 13:30:20)

Nemam što da odgovorim kolegi Abdiću, evo čisto da iskoristim priliku da se zahvalim na ovom korektnom komentaru i tome što ste vidjeli da su naši napori, vezano za ovu stvar, potpuno iskreni i opravdani. Naravno, mi možemo da imamo brojne političke razlike, ali ne mogu negirati stručnost uvaženog kolege Erakovića niti bilo kog drugog doktora koji sjedi ovdje u Parlamentu. Doktori su, zaista, dali presudni doprinos vezano za ovu temu i uglavnom vodili glavnu riječ na tom odboru jer treba da govori struka i slažem se sa Vama da ova pitanja treba da budu iznad dnevne politike i da o njima češće raspravljamo u Parlamentu. Na žalost, naša politička zbilja je malo drugačija, ali evo danas imamo, čini mi se, dan koji je posvećen upravo ovim korisnim temama tako da mi je drago da smo negdje svi na istom fonu i da će ovi zakoni, koliko vidim, biti usvojeni jednoglasno. Hvala, još jednom, na korektnom komentaru.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:31:17)

Zahvaljujem koleginici Maji Vukićević.
Sada dajem riječ koleginici Dragani Vučević.
Izvolite, koleginice.

DRAGANA VUČEVIĆ (30.04.24 13:31:28)

Hvala, potpredsjednice.

Poštovani građani, koleginice i kolege,

Pred nama je Predlog o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju. Kao što smo čuli ranije, od prethodnih govornika kolega, Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje prihvatio je da na tematskoj sjednici razgovaramo o problemima sa kojim se suočavaju oboljeli od multiple skleroze. Naravno da smo mi iz Pokreta Evropa sad zauzeli stav da se preduzmu koraci koji će olakšati život ovoj grupi pacijenata.

Kratko ću da podsjetim da je multipla skleroza autoimuna bolest nervnog sistema, da se kod većine pacijenata dijagnoza postavi oko 30. godine života, što znači da se radi o mlađim ili osobama srednje životne dobi kada bi trebalo da su najviše radno aktivni. Oboljeli od multiple skleroze imaju različite simptome od otežanog kretanja, uopšte motorike, poremećaja senzibiliteta, pa do problema sa vidom i osjećajem umora. Svi ovi simptomi u značajnoj mjeri otežavaju obavljanje svakodnevnih aktivnosti, a posebno na radnim mjestima, tako da oboljeli od multiple skleroze zbog svih ovih poteškoća češće izostaju sa posla, dakle, češće koriste privremenu spriječenost za rad. Do sada su imali pravo da ukoliko su na bolovanju zbog osnovne bolesti da nemaju umanjenje plate za period kad su odsutni, a novim predlogom Ženskog kluba osobe koje imaju kao osnovno oboljenje multiple skleroze u slučaju da dobiju neku drugu bolest tokom bolovanja imaće takođe punu zaradu, što do sada nije bio slučaj.

Veome je važno da kao društvo podignemo na veći nivo svijest o ovakvim i sličnim oboljenjima da pokažemo empatiju i solidarnost prema našim komšijama, prijateljima i rođacima i svima koji imaju ovo ili slično oboljenje kako bi obavljali svoje svakodnevne aktivnosti sa što manje poteškoća.

Kratko ću se osvrnuti na grupu oboljenja koje nazivamo rijetka oboljenja koja se veoma teško dijagnostikuju. To su osobe, kao i njihovi roditelji, koji se svakodnevno suočavaju sa izazovima u zavisnosti od toga koji organski sistem je zahvaćen. Moram da kažem da je često veoma dug put do prave dijagnoze. Mi ćemo kao klub insistirati da i o njihovim problemima i potrebama razgovaramo i damo određene predloge kako da im pomognemo. Napominjem da Ministarstvo zdravlja radi na pripremi registra rijetkih bolesti i to će biti značajan korak u daljem praćenju ovih pacijenata.

Kao što sam na početku kazala Pokret Evropa sad će podržati predlog Ženskog kluba o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:34:18)

Zahvaljujem kolegici Vučević.
Sada riječ dajem kolegi Albinu Ćemanu.
Izvolite, kolega.

ALBIN ĆEMAN (30.04.24 13:34:28)

Zahvaljujem.

Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju kako su i moji prethodnici kazali, dakle, čije predlagač Ženski klub Skupštine Crne Gore omogućava se licima oboljelim od multiple skleroze da u slučajevima privremene spriječenosti za rad, a koje nije nastalo zbog liječenja osnovne bolesti, na primjer, ti pacijenti mogu imati upalu pluća, da se u tim slučajevima plaća puni iznos zarade u odnosu na postojeće zakonsko rješenje kojim se u tim situacijama smanjivao iznos zarade za nekih oko 30%.

Inicijalno u vezi sa ovom problematikom dakle NVO udruženje koje se bavi oboljelim od multiple skleroze se obratilo matičnom odboru, Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje i na kojem je održana tematska sjednica. Lica oboljela od multiple skleroze su, na žalost, kao i lica oboljela od nekih drugih oboljenja često zbog svoje prirode bolesti, ali i dodatnih komplikacija nevoljno spriječeni da obavljaju svakodnevne radne obaveze. Kada se na to dodaju i neka druga stanja i bolesti koje nijesu vezane za osnovnu bolest onda to apsolutno opravdava ovaj predlog izmjena zakona. Procjena je da je broj oboljelih od multiple skleroze u Crnoj Gori negdje oko 650, od toga, kao i što je rekla kolegica Maja, imamo mali broj onih koji su u radnom odnosu, tako da i finansijski izdaci za ovu izmjenu zakona nijesu veliki.

Ono što je karakteristično za ovo oboljenje jeste da je ono imitator mnogih bolesti i nenajavljeno uđe „useli se u vaš dom“, više nikada ne ode što će reći da jednostavno ste primorani da živite sa njim, a ako ste već primorani da živite sa određenim oboljenjem onda se trebamo potruditi da ga kontrolišemo što više, odnosno da smanjimo svaku mogućnost njegove dalje progresije. Kako bi dijelom olakšali oboljelim od multiple skleroze svakako naš poslanički klub će podržati ovo zakonsko rješenje u nadi da će oboljeli od multiple skleroze što manje koristiti ovo zakonsko pravo, odnosno da što više budu zdravi.

Eto toliko, hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:37:07)

Zahvaljujem kolegi Ćemanu.
Za riječ se javio i poslanik Obradović Vaso.
Izvolite.

VASO OBRADOVIĆ (30.04.24 13:37:17)

Poštovana potpredsjednice Skupštine,

Poštovane kolegice poslanice i kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Zadovoljstvo mi je što napokon nailazimo na teme gdje možemo da, ono što je kolega Abdić rekao, ustupimo struci primat u odnosu na dnevnu politiku. Iskoristio bih priliku da se zahvalim Udruženju oboljelih od multiple skleroze na inicijativi za održavanje tematske sjednice matičnog odbora gdje smo svi mi bili u prilici da se upoznamo iz prve ruke sa izazovima sa kojim se susriječju svakodnevno ljudi oboljeli od multiple skleroze. Dozvolićete mi, iako sam laik, a ovdje u skupštinskim klupama sjedi dosta cijenjenih ljekara, da i ja sa namjerom da podignem svijest građana i da na neki način probudim empatiju prema oboljelima od multiple skleroze obratim se na ovu temu. Laički gledano malo sam se bavio istraživanjima. Dozvolite mi da kažem da je multiple skleroza jedno neuroško stanje koje pogađa mozak, kičmenu moždinu i nervne čelije, da osobe koje žive sa ovim stanjem se svakodnevno susriječju sa složenim i nepridivivim tokom bolesti. Multiple skleroza je bolest koja uzrokuje niz simptoma koji mogu imati izazovan uticaj na svakodnevni život, kako od porodičnih aktivnosti, tako do posla i još mnogo toga.

Multiple skleroza je bolest sa vrlo promjenljivim tokom koju karakteriše često pogoršanje različitog stepena, koji se smjenjuju sa naglim poboljšanjima kliničke slike, to jeste remisije bolesti. Ono što studije naučne koje sam imao priliku da pročitam tvrde je da adekvatnim načinom praćenja i podrške prilikom zaposlenja i tokom radnog angažovanja osobama oboljelim od multiple skleroze omogućuje se duži i kvalitetniji ostanak na poslu, finansijska sigurnost i veći stepen socijalne participacije. Takođe je iz tih studija evidentno da faktori okruženja i faktori koji utiču na radno angažovanje oboljelih od multiple skleroze više utiče na rad oboljelih nego njihova lična želja ili sama bolest.

Na samom odboru smo imali prilike da vidimo da ovo nije jedina inicijativa vezana za izmjene zakona koji bi poboljšala kvalitet života oboljelih od multiple skleroze, ali jeste dobar početak da krenemo sa rješavanjem problema nagomilanih ne samo kod ovih oboljelih, već i niz drugih problema koje imamo kao društvo. Drago mi je iz razloga što smo napokon prešli sa zaključaka na djelo, jer imamo niz odbora, tematskih sjednica koje držimo koje se završavaju za zaključcima, a ti zaključci ostaju mrtvo slovo na papiru. Ovdje, napokon, imamo djelovanje, i ono čime ću zaključiti, što najmanje možemo učiniti je da izađemo u susret zahtjevu Udruženja oboljelih od multiple skleroze, da se u slučaju privremene spriječenosti za rad koja nije nastala zbog liječenja osnovne bolesti omogući da primaju puni iznos zarade, što ovim izmjenama zakona i činimo.

Drago mi je što smo uspjeli, donekle, da se ovim temama koje su danas na sjedenici ne bavimo politikanstvom i mislim da će građani cijeniti nas i naš rad kroz rezultate koji isporučujemo, a ne kroz priče i naše neke svađe, sitne, političke, dnevne. Hvala na pažnji.

ZPREDSJEDAVAJUĆA DENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:41:07)

Zahvaljujem kolegi Obradoviću.
Za riječ se javio, takođe, kolega Jevto Eraković.
Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.04.24 13:41:15)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Prvo želim da se zahvalim svim kolegama na korektnim i, prije svega, dobronamjernim i pravim diskusijama za rješavanje ovog problema oko kojeg smo svi mi saglasni. Naravno, maksimalna podrška za sve aktivnosti Ženskog kluba jer zaista ste pokazali da vaše sve inicijative su maksimalno oslobođene bilo kakvih političkih nadgornjavanja, nego su usmjerene u rješavanju pravih problema. Tako da sam i ja, kao što je koleginica Vukičević rekla, predložio da jedno ovakvo zakonsko rješenje upravo dođe iz vašeg kluba i želimo da bude što je moguće više inicijativa, jer su te inicijative uvijek garant da ćemo doći do pravih rješenja.

Što se tiče ovog zakonskog rješenja neko ko evo sigurno dvadesetak godina se bavim ovom problematikom, naravno izražavam veliko zadovoljstvo zbog toga što ćemo na ovaj način da pomognemo svim oboljelim od multiple skleroze. Ovdje se danas govorilo o različitim brojkama. Moram da kažem da je Crna Gora, uz Sloveniju, jedina zemlja u regionu koja ima i registar oboljelih od multiple skleroze. U ovom trenutku imamo preko 740 registrovanih pacijenata, imamo i onih za koje smo u saznanju, ali nažalost još uvijek nijesu registrovani, tako da baratamo u ovom trenutku sa cifrom između 820 i 850 oboljelih od multiple skleroze u Crnoj Gori. Ono na što sam ponosan, kao ljekar i kao neurolog, iako mi uvijek volimo u Crnoj Gori da se ističemo da smo lideri u mnogim oblastima, opet kažem, uz Sloveniju, možemo da konstatujemo da pacijenti oboljeli od multiple skleroze imaju najbolji tretman za liječenje u Crnoj Gori, u odnosu na sve ostale zemlje regiona. Mnogo veće i mnogo razvijenije zemlje od nas nijesu ni na 50% i terapijskih i dijagnostičkih mogućnosti koje imamo mi u Crnoj Gori. Zahvaljujući tome brzo postavljamo dijagnozu, zahvaljujući tome brzo omogućavamo terapiju našim pacijentima i zahvaljujući tome danas oboljeli od multiple skleroze ni na koji način se ne mogu tretirati kao pacijenti koji su tu dijagnozu dobijali prije desetak i više godina.

Ključni momenat, moram reći, za pacijente koji su oboljeli od multiple skleroze bio je 2018. godine kada smo uspostavili nove kriterijume, kada smo omogućili našim pacijentima da imaju najsavremenije tretmane liječenja. Ni jednog trenutka, i to moram potpuno odgovorno da kažem, nije to zaustavljeno, nego naprotiv, sa novim inovativnim terapijama se nastavilo iz godine u godinu. Tako da na moje zadovoljstvo i na zadovoljstvo svih mojih kolega danas imamo sve opcije za liječenje ovih pacijenata. Ovo jeste i poruka i za naše pacijente, ovo jeste poruka i za sve one koji će dobiti, nažalost, ovu dijagnozu, kažem nažalost zato što će dobiti dijagnozu, ali većina ovih pacijenata kada na vrijeme, a sada i te kako na vrijeme prepoznamo ovu dijagnozu i započinjemo liječenje, jer suština je u što ranijem započinjanju liječenja, ovi pacijenti maltene imaju potpuno idetičan komfor života kao i bilo koji drugi građanin Crne Gore koji nema postavljenu

dijagnozu. Volio bih da i u svim drugim oblastima, a medicina pokazuje velike napretke i tu moramo da ulažemo i za nove inovativne lijekove, za neurološke bolesti, zaista predstoji jedna dobra budućnost u smislu adekvatnog tretmana, a multipla skleroza je pravi primjer za to. Naravno da treba da im pomognemo, prije svega onim pacijentima koji su ranije dijagnostikovani i nijesu bili u prilici da dobiju adekvatnu terapiju. Sa novim pacijentima je potpuno drugačija priča, ali imamo još dosta primjera i siguran sam da ćemo, dominantno kroz Ženski klub, ih afirmisati. Što je još jedan od motiva zbog čega je Ženski klub bio prepoznat kao mjesto gdje treba kandidovati ovo zakonsko rješenje, zbog toga što je, nažalost, mnogo veći broj žena obolio od multiple skleroze u odnosu na muškarce i zbog toga još jedan od razloga zašto je Ženski klub pravo mjesto za kandidovanje ovog zakona.

U zahvalnost svima i u ime pacijenata, i u ime neurologa, u ime svih građana Crne Gore mislim da su ovo prava zakonska rješenja i pravi način kako Skupština Crne Gore može da funkcioniše. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:46:45)

Zahvaljujem se kolegi Erakoviću.
Za riječ se javio kolega Boris Mugoša.
Izvolite.

BOBAN MUGOŠA (30.04.24 13:46:47)

Zahvaljujem potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani,

Samo da još jedan aspekt ovdje osvijetlim, koji je važan. Često nas kritikuju, sa punim pravom, da zaboravljamo na građane od trenutka kad se završe izbori do trenutka održavanja novih izbora, i da smo imuni na brojne inicijative građana i da treba imati taj neposredniji odnos i nakon izbora i nakon konstituisanja Parlamenta, i mislim da je ovo dobar primjer kako to treba da funkcioniše. Zbog toga svi negdje ističemo tu zahvalnost Udruženju oboljelih od multiple skleroze jer su oni dostavili zahtjev, mi smo onda na odboru raspravljali zajedno sa njima i sa predstavnicima Vlade i došli do zajedničkog zaključka da treba mijenjati zakon. Mislim da je to dobar put, negdje je pokazatelj da se i na taj način može uticati na poslanike da se donesu određena rješenja, i prosto nekako trebamo i mi da se potrudimo, ali i skupštinska Služba da u kontinuitetu ukazujemo građanima na sve mogućnosti koje su pružene vezano za njihov neposredniji odnos prema poslanicima. Osim ovakvih dopisa da se održavaju tematske sjednice su i peticije. Mi smo već na Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje, neće mi zamjeriti nijesam subjektivan, po mom mišljenju, jedan od najkvalitetnijih skupštinskih odbora, u smislu odsustva dnevne politike. Mi smo već održali dvije tematske sjednice vezano za peticije i donijeli određene zaključke. Mislim da je to veoma važno i taj projekat Skupštine građana znači, mi moramo kao poslanici da mnogo intezivnije pristupamo direktnijem odnosu sa građanima u periodu između dva izborna ciklusa.

Prosto sam želio i da kroz ovaj primjer pokažem koliko ima prostora i za brojne druge mehanizme saradnje između građana i poslanika koji imaju sad i već formu. Znači, to su zahtjevi udruženja, peticije i mnoge druge stvari. Ovdje kod ovoga zakona, kojeg ćemo zajedno usvojiti, gdje sam jedan od predlagača zajedno sa kolegicama iz Ženskog kluba, i drago mi je da kolege hvale Ženski klub, ali umjesto tih pohvala bih volio da se što više njih priključi radu Ženskog kluba. Tu prisustvujem bez prava odlučivanja, što je potpuno normalno, ali stvarno želim sa kolegicama da zajedno dođemo do kreiranja određenih rješenja. Uvijek kažem, nijesu ženska pitanja kojima treba da se bave samo žene nego su civilizacijska pitanja i prilikom kreiranja rješenja dobro je da postoje, osim žena, i muškarci da bi iz više uglova sagledavale određenu problematiku i došli do rješenja koja su realna za primjenu u praksi. Zbog toga kažem kolegama prijaju pohvale, ali se više uključite direktno u rad Ženskog kluba. Ja bih u tom slučaju bio zadovoljniji od ovih pohvala.

Na kraju, kod multiple skleroze je bitan i taj segment zapošljavanja. Te osobe su inače teže zapošljiva kategorija građana. Što se dešava? Živimo u takvom vremenu gdje nedostaje novac svakome, odnosno većini građana u Crnoj Gori. To što nekome je po postojećem rješenju zbog privremene spriječenosti za rad, ne zbog osnove bolesti nego zbog dodatnih bolesti, smanjena zarada za 30% je nažalost, uticalo na osobe oboljele od multiple skleroze u nekim slučajevima, jer im je značajan taj novčani prihod, i pored tih dodatnih bolesti rade. Sve te dodatne bolesti utiču na progresiju osnovne bolesti - multiple skleroze. Zbog toga je važno i na ovaj način da damo podršku i tom dijelu da nijesu opterećeni zbog smanjenja zarade moraju da rade zbog tih dodatnih bolesti, ne moraju više, važno je imaju svu moguću zdravstvenu njegu da bi na najmanju moguću mjeru sveli posljedice multiple skleroze i zbog toga mislim da je ovo sve veoma značajno.

Tako da čini mi se da ovaj zakon ima višestruki značaj, što je i rekla koleginica Vukićević. Nadam se da će se stvoriti prostor i za neke druge bolesti. Ne možemo mi poslanici da to procijenimo. Mislim da je tu glavna odgovornost na izvršnoj vlasti i prirodna je njena odgovornost i na kraju dijelim tu vrstu kritike jer je ovaj materijal prije 21 dan poslat Vladi na izjašnjenje. Mislim da je zaista bilo dovoljno vremena da imamo i mišljenje Vlade, a dobili smo saglasnost na samoj sjednici, ali važno je i to mišljenje Vlade koje će upotpuniti sliku o cijeloj ovoj problematici. Nije tu važno Parlament i Vlada da se takmiče nego prosto je bitno da imamo tu kompletnu sliku, jer nešto što mi donesemo Vlada stvara mehanizme za adekvatnu primjenu.

Tako da zaključujem, kao i kod prvog zakona, moje zadovoljstvo što čini mi se možda ova rasprava nije građanima preinteresantna, mislim da smo, nažalost, stvorili atmosferu da građani vole nekakve naše svađe. Mislim da je ovo isto suština Parlamenta, a to je da zajedno dolazimo do kvalitetnih rješenja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:52:23)

Takođe se za diskusiju prijavio kolega Adrijan Vuksanović.
Izvolite, kolega.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.04.24 13:52:32)

Hvala, potpredsjednice Popović.

Vi znate kad se govorilo o formiranju Ženskog kluba da je iza zatvorenih vrata bilo i razgovora, a i razmišljanja koja su upućivala na opravdanost postojanja Ženskog kluba. Vidimo i iz ovog primjera da je to potpuno opravdano, ali i bez današnje rasprave koja prolazi u jednom konstruktivnom i pohvalnom tonu ono što je Ženski klub pokazao, a krajnje je pohvalno, to je da postoje teme oko kojih se možemo dogovoriti. Naša javnost često ima dojam da se mi oko ničega ne možemo dogovoriti. Evo i ovaj prijedlog, kao i onaj prethodni vjerujem da će se na kraju finalizirati tako što ćemo svi podržati ovu zakonsku regulativu i na taj način pokazati institucionalnu bliskost sa ljudima koji imaju ozbiljne, nažalost, zdravstvene probleme, a vidjeli smo da se u Crnoj Gori njihov broj kreće oko 800, što nije naravno mali broj. Nakon današnjeg dana njima će biti omogućeno ono što do sada nije, iako je i koleginica Vukićević pošteno kazala da nije idealno zakonsko rješenje, ali je bolje nego što će biti.

Danas smo često puta slušali da su ovo primjeri kada je struka iznad politike. Mi ne možemo pobjeći od politike. Važno je, što je kazao kolega prije mene, kolega koji je izlagao, koji je kazao da nijesmo danas politikanti i to je ono što je važno, a važno je zapravo da politika bude u službi struke i ovo su ti primjeri kada i ogledno se možemo uvjeriti u sve to i naš klub, Klub DUA i HGI će sa zadovoljstvom dići ruku za ovu zakonsku ponudu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:54:43)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.
Javila se koleginica Maja Vukićević.
Izvolite, koleginice.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 13:54:56)

Hvala, potpredsjednice.

Dakle, nije nikakvo završno obraćanje čisto jedan komentar. Prije svega, da se zahvalim svima vama na izuzetno korektnim diskusijama, ali nešto što sam propustila da kažem u prethodnoj diskusiji je da pohvalim i Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje. Trenutno gospodin Petrić nije u sali, ali želim da pohvalim službu Odbora i njega jer taj odbor je čini mi se nekako najotvoreniji za ove inicijative građana. Mi smo imali nekoliko tematskih sjednica i uvijek iz tih sjednica imamo neke zaključke, neke inicijative koje treba da se sprovedu u djelo. Nadam se da ćemo i ono što smo dogovorili na nekim drugim sjednicama u narednom periodu implementirati, da ćemo pratiti šta Vlada radi po određenim pitanjima koja smo pokrenuli na sjednicama odbora.

Kolega je pomenuo i peticije, mislim da smo jedini Odbor koji je postupao po peticiji koja je stigla na adresu Skupštine Crne Gore. Nadam se da će ostali odbori koji su nadležni za peticije koje stižu, iako tu postoji mala dilema vezano za nadležnost koju sam ja i kao predsjednica Zakonodavnog odbora negdje pokrenula, ali mišljenja sam da matični odbori ipak treba da raspravljaju o tim peticijama, pa da onda u

dogovoru sa Vladom vidimo da li poslanici ili eventualno Vlada mogu da riješe neko pitanje koje građani pokreću.

Takođe, još jednom želim da se zahvalim kolegicama iz Ženskog kluba, ali i da pomenem neformalnu sekretarku Ženskog kluba, kao što znate mi nijesmo još uvijek formalni klub, i želim zaista da se zahvalim Anđi Stanišić ona je jedina u službi Ženskog kluba koja nam zaista mnogo pomaže kako bi i sam rad kluba i podaci do kojih dolazimo i sve ono što je naš posao bilo mnogo lakše. Tako da se zahvaljujem svima i unaprijed se zahvaljujem kolegama koji će sigurna sam jednoglasno podržati ovaj zakonski predlog. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 13:56:50)

Zahvaljujem, kolegici Maji Vukićević.

Pa, i ja se sa mjesta potpredsjednice Skupštine i kopredsjednice Ženskog kluba zahvaljujem kolegici našoj Anđi Stanišić koja zaista ulaže ogromne napore da Ženski klub funkcioniše u punom kapacitetu.

S obzirom da više nemamo prijavljenih kolega koji bi diskutovali po ovoj tački dnevnog reda konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na treću tačku dnevnog reda, a to je **Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru**. Podsjećam da su Predlog zakona podnijele poslanice: Drita Lolla, Zdenka Popović, Simonida Kordić, Kenana Strujić Harbić, Jevrosima Pejović, Jelenka Andrić, Maja Vukićević, Ana Novaković Đurović, Maja Vučelić i kolega Boris Mugoša, kao pridruženi član Ženskog kluba. S obzirom da predstavnica predlagača koja je bila određena po ovoj tački dnevnog reda, kolegica Drita Lolla nije tu, van Crne Gore je, za predstavnicu predlagača određena kolegica Maja Vukićević.

Izjesticu odbora su Bojana Pićan - Zakonodavnog odbora i Slađana Kaluđerović Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnica predlagača želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, kolegice.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 13:58:46)

Hvala vam.

Imam novu funkciju, to je predstavnica predlagača za ove zakone Ženskog kluba. Žao mi je što uvažena kolegica Drita Lolla nije tu, jer ona je dala doprinos ovom zakonskom rješenju, posebno u dijelu oko ovog stručnog dijela u koji je i te kako upućena.

Poštovane kolege, danas na dnevnom redu imamo izmjenu i dopunu Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i o ovom zakonu je bilo određene polemike kako u Parlamentu, tako i van njega, ali ono što je važno reći da se ovaj zakon odnosi na jednu kategoriju zdravstvenih radnika koji su bili izostavljeni u prethodnim izmjenama ovog zakona, na farmaceute. Nakon što je оформljen u ovom sazivu Ženski klub mi smo dobili određene zahtjeve od Farmaceutске komore koje su oni negdje i ranije upućivali Skupštini Crne Gore, međutim, nije se tada moglo izaći u susret tim zahtjevima. Na nivou kluba relativno brzo je postignuta saglasnost da treba pristupiti izmjenama ovog zakona u dijelu koji se odnosi na doktore farmacije jer je postojala negdje i obaveza Vlade koju je ona prihvatila usvajanjem Zaključka, uvaženog kolege Mugoše, prilikom usvajanja budžeta, da u toku ove godine obezbijede sredstva za povećanje koeficijenata farmaceutima.

Rekla sam da su oni ranije upućivali dopise Skupštini, ali nije bilo možda ni političke volje, a moguće ni sredstava da se izađe u susret tim zahtjevima i tako su oni nepravedno ostavljeni sa znatno nižim koeficijentom od ostalih zdravstvenih radnika. Moram reći da Skupština jeste, čini mi se, prije dvije godine, uvećala farmaceutima koeficijent na 11,30 amandmanima kolega Konatara i Pavićevića, ali i pored toga ukoliko pogledate aktuelni Zakon o zaradama u javnom sektoru farmaceuti su apsolutno u nepravednom položaju u odnosu na ostale kategorije zdravstvenih radnika, dakle, u odnosu na doktore medicine, doktore stomatologije i doktore veterinarske medicine čiji je koeficijent i u trenutnom zakonu 15,99.

Ukoliko pogledate rješenja iz uporednog prava, posebno u zemljama regiona, vidjećete da su sve ove kategorije zdravstvenih radnika izjednačene i da im je koeficijent za obračun zarade identičan. Jedino u Crnoj Gori postoji ova razlika. Moram pomenuti da je ranijim Kolektivnim ugovorom koeficijent farmaceuta bio izjednačen sa ostalim kategorijama zdravstvenih radnika, međutim, izmjenom posljednjeg Kolektivnog ugovora farmaceuti ne samo da imaju manju zaradu od doktora medicine, doktora stomatologije i doktora veterinarske medicine, već imaju i znatno manju zaradu od nemedicinskog kadra. Složićete se sa mnom da je to izuzetno neodgovorno prema ovoj važnoj profesiji. Posebno mi u Crnoj Gori znamo koliko su farmaceuti

negdje važni u sistemu zdravstvene zaštite. Znae da naši ljudi kad imaju neki problem prvo kome se obrate to su upravo farmaceuti u apotekama, tako da moramo i ovdje da ih nekako uvažimo i da uvažimo i godine njihovog školovanja i da budemo svjesni da oni nijesu samo prodavci lijekova već ljudi koji su izuzetno obrazovani i koji u tom sistemu zdravstvene zaštite imaju izuzetno važnu ulogu.

Ovom izmjenom zakona izjednačićemo koeficijent doktora farmacije sa ostalim zdravstvenim radnicima. Važno je pomenuti da smo ovaj predlog zakona radile uz saglasnost Farmaceutske komore i ove specijalizacije koje su unijete u zakon upravo su bile njihova sugestija da budu prepoznate kroz izmjene i dopune zakona. Razlog zbog kojeg je Ženski klub predlagač ovog zakona je to što po podacima preko 90% žena su farmaceuti, tako da je to bio jedan motiv da mi budemo predlagači ovog zakona.

Na kraju želim da se zahvalim svim koleginicama Ženskog kluba na jednom jedinstvenom stavu koji smo iskazali, jer bilo je određenih pritisaka i kada je ovaj zakon u pitanju. Vi znate da volim ovako prilično otvoreno da govorim, dakle, bilo je određenih pritisaka da se ovaj zakon ne nađe na dnevnom redu, meni iz potpuno nejasnih razloga. Kao što sam rekla - Vlada je prilikom usvajanja budžeta usvojila Zaključak kolege Mugoše, obavezala se da će već u ovom drugom kvartalu imati rješenje, dakle, obezbijediti novac za uvećanje zarada farmaceutima i potpuno je nejasno zbog čega se tu stvorio neki otpor da se ovaj zakon nađe sada na dnevnom redu. Ipak je ovo, kao što vidite, jedinstvenom stavom uspjeli smo da ovaj zakon bude na ovom zasijedanju Skupštine Crne Gore i koliko vidim on će dobiti negdje jednoglasnu podršku. Razumijem da će Vlada raditi neko sistemsko rješenje, predložiti novi zakon koji se očekuje negdje, čini mi se, pred kraj godine, ali to ne znači da mi kao poslanici ne treba da imamo zakonsku inicijativu i da predlažemo ono što mislimo da je korisno i oko čega postoji konsenzus.

Dakle, zahvalna sam koleginicama što smo imali jedinstven stav i vjerujem da ćemo i u budućnosti imati neke inicijative i zakonske predloge koji će donijeti dodatnu vrijednost i crnogorskoj politici, ali i građanima Crne Gore na koje se, u krajnjem, sve naše inicijative i zakoni odnose. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:04:04)

Zahvaljujem kolegici Maji Vukićević.

Pravo na komentar ima kolega Nermin Abdić. Izvolite kolega.

NERMIN ABDIĆ (30.04.24 14:04:09)

Zahvaljujem uvažena potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege,

Ove su teme veoma inspirativne i kao neko ko dolazi iz ovog zdravstvenog sistema ne mogu a da prosto ne uzmem učešće u raspravi i osvrnem se sa par komentara vezno za ovaj Predlog zakona.

Takođe, puna podrška ovoj inicijativi Ženskog kluba. Moram vam reći ono što svi u ovoj sali znamo. Koleginica Vukićević je negde to kazala, obratimo se farmaceutima, a znate kako to najveći broj građana gleda, - a bio sam u apoteku, pa mi ona radnica tamo dade neki lijek. Da vam kažem, to je degradacija profesije, to su jako obrazovani ljudi. Imao sam priliku kao stručni saradnik na Univerzitetu Crne Gore da držim vježbe tim studentima Farmaceutskog fakulteta i mogu da vam kažem da to nije ni malo mali obim znanja iz ovih opštih predmeta kada upoređujemo medicinu, stomatologiju, veterinarski fakultet i tako dalje. To su moje uvažene kolege koje moraju da savladaju jedan širok opus znanja. Koliko je u njihovim glavama informacija o svakom lijeku o kom treba da znaju i indikcije, i kontraindikacije, i neželjena dejstva, i doziranje tog lijeka i tako dalje.

Sjetimo se samo koliko se svijet u čudu našao za vrijeme kovid pandemije, koliko su ti ljudi dali napora da se napravi adekvatna vakcina protiv tog ozloglašenog virusa koji je o jadu zabavio, paralisao čitav svijet. To je njihova žrtva negdje. To su ljudi koje ne treba da omalovažavamo, nego zaista potpuno podržavam da budu u rangu ljekara medicine, stomatologije i veterine. Ljudi intelektualci, završili akademske studije sa specijalističkim stažom pojedini. Nijesu to obični prodavaoci lijekova u apotekama nego ljudi koji imaju akademske titule, ljudi koji zaslužuju da budu u istom rangu kao što smo mi ljekari raznih specijalnosti - stomatolozi, veterinari i drugi koji završe akademske studije. Dakle, ovo je ispravljanje nepravde prema tim ljudima i lično smatram da je ova inicijativa jako korisna. Korisna, prije svega, da uvažimo doktore farmacije, da cijenimo njihov trud i rad i da shvatimo da u sistemu zdravstvene zaštite bez njih ne možemo funkcionisati. To je jasno svima.

Dakle, potpuno jedno zakonsko rješenje koje je opravdano i zakonsko rješenje koje ću, sa zadovoljstvom, podržati kao ljekar. Prije svega, još jedan prijedlog zakona gdje smo svi u ovoj skupštinskoj sali složni, a dijelim impresiju uvažene potpredsjednice da mi je žao što ova sala danas nije punija, jer ovo su zaista teme koje se tiču svakog građanina i građanke u našoj državi. Zdravlje nema cijenu. Sve možete da

kupite kad imate zdravlje, kad izgubite zdravlje ne možete ništa. Zato moramo svi da cijenimo, da kolektivnu svijest građana budimo i sa ovog mjesta. Mi posebno imamo odgovornost, kao ljekari u našim ordinacijama i na svakom drugom mjestu će se pojavimo, da podignemo svijet svakog građanina, ali moramo da shvatimo da su to usko vezane profesije i da bi se čitav opus zdravstvenog sistema zaokružilo, ovo je da jedna pravedna stvar prema doktorima farmacije i mislim da zaslužuje povjerenje, a Ženskom klubu još jednom hvala na ovoj inicijativi. Kako sam rekao u prethodnom obraćanju u potpunosti opravdavate vaše prisustvo i samo nastavite dalje, vi ste pokretačka energija koja sam siguran da može promijeniti Crnu Goru na bolje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:08:48)

Zahvaljujem kolegi Abdiću.

Pravo na odgovor na komentar ima poslanica Vukićević, izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 14:08:54)

Želim da se zahvalim kolegi Abdiću što je sa jednog stručnog aspekta pojasnio koja je uloga farmaceuta u našem zdravstvenom sistemu, ovako bez neke doktorske sujete, jer znate za doktore se uvijek vezuje neka sujeta. Tako da mi je drago da ste Vi to na jedan sturčan način objasnili. Ono što sam ostala dužna da pomenem u svom uvodnom obraćanju je da smo mi sa predstavnicima Vlade dogovorili odloženu primjenu ovog zakona. Takođe, želim da istaknem je da smo kao predlagači od starta imale stav da može da bude odložena primjena, tražile smo od Vlade da odredi neki datum koji je za njih optimalan. U početku moram reći da nije bilo nekog raspoloženja za tu vrstu dogovora, ali na kraju smo ipak uspjeli da dogovorimo da primjena zakona počne 01. oktobra 2024. godine, do kada će se obezbijediti sredstva i sve biti spremno za početak primjene ovog zakonskog rješenja.

Od starta je naš stav je bio pozitivan, bili smo za dogovor, nikome nije bila namjera da remeti bilo šta ili eventualno remeti neki novi zakon koji treba da se donese, ovo je naša zajednička obaveza i nas kao poslanike i Vlade koja je tu obavezu preuzela.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:10:14)

Zahvaljujem kolegici Vukićević.

Idemo dalje za diskusiju se prijavila kolegica Aleksandra Despotović.

Izvolite, kolegice.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (30.04.24 14:10:31)

Poštovani građani i građanke,

Veoma mi je drago da danas, kao profesor Univerziteta Crne Gore, mogu da govorim o farmaceutima, o doktorima farmacije, o ljudima koje školuje Univerzitet Crne Gore.

Saglasna sam sa svim prethodno iznešenim da zaista nije u redu da oni imaju manji koeficijent u odnosu na doktore medicine, doktore stomatologije ili doktore veterine. Zato što svi oni imaju završene studije u trajanju od pet godina odnosno 300 ECTS kredita i zato je veoma bitno da pošaljemo poruku svima, da ljudi koji rade, odnosno kolege koje rade u apotekama zaista pet godina uče, rade, da bi dobili diplomu doktora farmacije.

Vrlo sam saglasna sa tim da su oni neko ko je bio na prvoj liniji odbrane kada je bio COVID-19, možda smo to zaboravili, ali ne smijemo zaboraviti, upravo su oni ti koji daju upustva i oni su ti koji nam, na neki način, budu i prva linija kada govorimo o tome da se zajednički sa njima konsultujemo oko korišćenja određenog lijeka.

Zašto sam rekla da mi je kao profesoru Univerziteta danas zadovoljstvo da govorim o njima? Zato što je to prije svega deficitarno zanimanje. Zato što je to zanimanje za koje se opredjeljuju žene i ovdje smo čuli informaciju da je negdje oko 90% farmaceutkinja koje završavaju studije farmacije.

Moram uvaženoj javnosti i svima nama da kažem da je Crna Gora taj deficit farmaceuta prepoznala još 2007. godine, kada je Univerzitet Crne Gore, zajedno sa Vladom Crne Gore, tada na insistiranje Farmaceutske komore otvorio studijski program farmacije na Medicinskom fakultetu u Crnoj Gori. To

smatram jednim značajnim iskorakom za Crnu Goru prije svega, za prosvjetu i nauku u Crnoj Gori, da je tadašnja Vlada mnogo novca uložila na opremanje Medicinskog fakulteta na kome je otvoren studijski program. To moram da istaknem kao veoma važnu činjenicu, jer je smatram ključnom da danas 2024. godine možemo da raspravljamo o ovim lijepim stvarima.

Druga stvar što mi je zadovoljstvo da kažem jeste da je Univerzitet Crne Gore, na dan 15. odnosno 25. septembra 2023. godine iškolovao 364 farmaceuta u Crnoj Gori na Univerzitetu Crne Gore koji danas rade u našim apotekama.

Moram da iskažem zadovoljstvo kao neko ko je učestvovao u raznim komisijama i akreditacije i reakreditacije da je Univerzitet Crne Gore upravo primao najbolje srednjoškolce na taj studijski program i da je privlačio najbolje srednjoškolce iz regiona. Što znači da država Crna Gora nije sjedela skrštenih ruku nego je uočavajući deficit ovog kadra, i to moramo da kažemo, preduzela sve mjere da ovaj kadar danas imamo i da danas o ovome raspravljamo. Kao profesorici ne zamjerite mi što iz ovog ugla danas razmatram ovaj naš prijedlog za koji sam svakako saglasna.

Sa druge strane, moram da kažem šta je značilo za Crnu Goru otvaranje studijskog programa farmacije, jeste značilo i u naučnom smislu. Zašto ovo govorim? Govorim iz razloga što ne bih željela da farmaceuti budu samo oni koji se nalaze za pultom i samo oni koji nam lijekove prodaju. To su ljudi koji se bave naukom, to su ljudi koji se bave značajnim istraživanjima, a zašto to kažem? Država Crna Gora je otvorila poglavlje nauke i moram vam reći, 2012. ili 2013.godine, odmah zatvorila poglavlje nauke što je nešto što je vrlo dobro za ovu državu. Tada se stvorila podloga da se koriste fondovi i da ovi ljudi sa farmacije kada završavaju idu dalje za naukom, idu u istraživanja, nastavljaju svoje karijere i van Crne Gore i na neki način vraćajući se doprinose svim novim preparatima i ono kad i mi sami kažemo jeli tako idemo možda po neku kremu kod farmaceuta da vidimo da li nam može dati preporuku za određene probleme. To su doprinosi koje smo imali i to je ono što sa stanovišta univerzitetskog profesora želim da osvjetlim i da znamo o kome mi danas govorimo. To su ljudi, to su doktori farmacije, to su oni koji se školuju u državi Crnoj Gori od 2007. godine i kojih danas imamo, sa ponosom mogu da kažem - 364.

Takođe smatram da ćemo dalje sa prijedlogom ovog zakona, odnosno izmjena zakona, podstaći ne samo javne ustanove za koje prijedlog dajemo, nego ćemo podstaći i privatne poduzetnike, koji će na osnovu, možda, izlaganja moje malenkosti shvatiti koliko su ti ljudi žrtvovali svoga vremena. Jer pet godina rada i učenja i odricanja nije malo, pa se će se i oni priključiti javnom sektoru da bi, takođe, razmotrili da njihovi koeficijenti budu u skladu sa ovim koje mi predlažemo vezano za javni sektor. Moramo priznati da nije dopustivo, da u okviru javnih ustanova imamo pravnike, ekonomiste itd. koji imaju veći koeficijent od ovih ljudi koji nose posao.

Ono što bi moja poruka bila za sve farmaceute, i želim da ih informišem, da je Univerzitet Crne Gore 2017. godine akreditovao doktorske studije farmacije i da svi oni koji žele da se usavršavaju, da to mogu dalje da rade u državi Crnoj Gori, na Medicinskom fakultetu, da je školarina za doktorske studije jednog semestra oko 750 eura. Zašto vam ovo govorim? Iz razloga što sam jesenas, kao profesor, bila pogođena činjenicom da se u javnom diskursu pojavila informacija da neki menadžmenti javnih ustanova svoje zapošljene farmaceute motivišu na taj način da idu da se školuju van države Crne Gore, na nekim studijskim programima koji možda nijesu ni licencirani i koji su koštali negdje oko 1.700 eura itd.

Moja poruka, uz potpunu podršku ovo zakona jeste da ih pozovem da te uslove imaju u Crnoj Gori obučen kadar na Univerzitetu Crne Gore, koji od 2007. godine pa do danas upravo radi na njihovom školovanju, a da zatvaranje poglavlja nauke im je dalo mogućnost za usavršavanje, za putovanje. Moram još nešto istaći, što je jako važno, za ovu struku, da Poglavlje 7 koje se tiče intelektualne svojine koje Crna Gora u tri stuba skoro potpuno ispunila i koje će se zatvoriti vrlo brzo, takođe, predstavlja jednu važnu podlogu za njihovo dalje usavršavanje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJICA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:18:44)

Zahvaljujem kolegici Despotović.
Sada dajem riječ kolegici Jelenki Andrić.
Izvolite, kolegice.

JELENKI ANDRIĆ (30.04.24 14:18:51)

Zahvaljujem potpredsjednice.
Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Dozvolićete mi da vrlo kratko doprinesem ovoj današnjoj diskusiji iako su u pređašnjim diskusijama kolege negdje istakle, iz struke naravno, važnost današnje teme. Govorili smo i poslali, čini mi se možda i prvi put, vrlo glasno i vrlo jasno poruke koje su trebali da čuju građani i građanke Crne Gore, da Skupština Crne Gore ima tačku spajanja, a to su upravo oni. Danas su se ovdje čule poruke pravde, pomirenja, poruke osnaživanja društva u cjelini, zdravstvenog sistema i stvarne brige i o tim temama su govorili ljudi iz struke. Ja ću, kao neko ko ne pripada zdravstvenom sistemu, ali svakako ponešto zna i o njemu da svoj skromni doprinos, a kroz rad Ženskog kluba smo usaglasili da su ovo teme o kojima bismo i češće trebalo pričati u ovom domu.

Kao što sam već i istakla danas na dnevnom redu se našao predlog zakona koji će dijelom ispraviti nepravdu koja je nanesena jednom zvanju posljednjom izmjenom Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Naš zadatak jeste upravo to - iznalaženje dobrih i održivih rješenja koje će ispraviti neke pređašnje nepravde. Iako neformalno tijelo, još uvijek, a nadam se ubrzo će postati i formalno, Skupštine Crne Gore, Ženski klub je sačinio Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, a tiče se zarada doktora farmacije, farmaceuta i farmaceutkinja. Ono što sigurno neću a da ne pomenem, da, i ponoviću ono što su i pređašnji govornici kazali, većina zaposlenih u javnim ustanovama odnosno u javnom sektoru, a iz ove su struke su upravo žene, 96,3% su žene otuda i ova izmjena pred Ženskim klubom.

Ova kategorija zdravstvenih radnika neopravdano, rekli bismo i nepravedno, nije tretirana kroz uvećanje koeficijentata zarada u Zakonu o zaradama posljednjom izmjenom. Da bi se izdavali lijekovi u apoteci, mislim da je kolega Abdić to lijepo kazao, naši građani upravo tako i percipiraju rad farmaceuta i farmaceutkinja, kao onih koji izdaju lijekove, potrebno je završiti nimalo lak fakultet koji traje punih pet godina i potrebno je položiti čak 49 nimalo lakih ispita. Vi ste to, kolega Abdiću, u svom izlaganju jasno naznačili.

Farmaceuti predstavljaju zdravstvene radnike koji učestvuju u liječenju pacijenata, možemo reći da oni predstavljaju grupu medicinskih radnika koji su u prvoj liniji liječenja pacijenata. I te kako treba pojasniti na koji način se uloga ovih profesionalaca zanemaruje u društvu i kako je njihovo znanje umanjeno i nipodaštavano, smatrajući da drugi zdravstveni radnici mogu na pravilan način nadoknaditi sve ono što jedan magistar farmacije može da upotrijebi u cilju prevencije i u cilju liječenja pacijenata.

Izazovi sa kojima su se srela tokom kovid pandemije i načina koji su odgovorili istima se ne smije zanemariti i potvrđuje prethodno kazanu tezu. U jeku pandemije kada su brojne ustanove zatvorile svoja vrata, vrata apoteka su ostala širom otvorena, a farmaceuti među najdostupnim zdravstvenim radnicima. U toku pandemije nestašica dezinfekcionih sredstava, rukavica i maski nije rijetkost, a rizik od zaraze COVID-19 na radnom mjestu je bio izuzetno visok. Dok su milioni ljudi širom svijeta bili u izolaciji, farmaceuti su rame uz rame sa ostalim zdravstvenim radnicima istrajno i predano vodili brigu o pacijentima. Vođeni principima humanosti, svojim znanjem i stručnošću, farmaceuti djeluju u interesu i dobrobiti kako pojedinca tako i društva u cjelini.

Ono što bi možda valjalo napomenuti da je država Crna Gora tokom kovid pandemije davala stimulacije za rad zdravstvenim radnicima, ali i određena novčana sredstva, što je svakako pohvalno, ali i tom prilikom su farmaceuti izostavljeni iako su apoteke bile, opet naglašavam, širom otvorene i oni su bili na toj prvoj liniji i prijetila im je stalno zaraza, a onda bi u svoje porodice donosili rizik od zaraze COVID-19.

Zato je važno da svima onima koji su predano radili na očuvanju našeg zdravlja, a i dalje to čine, zajednica na adekvatan način i uzvрати, a to bismo sigurno dijelom i uradili i eventualnim usvajanjem ovog predloga izmjene Zakona o zaradama. Stoga koristim priliku da pozovem sve kolege da glasaju za ovaj Prijedlog izmjene Zakona o zaradama, jer su ovi ljudi to zaslužili i da nezavisno od političkih uvjerenja ili nekih drugih svi zajedno treba da pošaljemo snažnu poruku da zaista cijenimo struku i zalaganje farmaceuta i farmaceutkinja u očuvanju i jačanju našeg zdravstvenog sistema u cjelini.

Čini mi se da smo skloni da zaboravljamo da je i prije nas bilo sjajnih retoričara i mnogo oštroumnih ljudi i dok sam razmišljala o ovoj temi sjetila sam se jedne misli našeg proslavljenog nobelovca Andrića. Sve su Drine ovog svijeta krive, i vjerovatno se, naravno parafraziraću da bih prilagodila ovoj današnjoj diskusiji, neke nikada neće potpuno ispraviti, ali mi kao društvo, a posebno mi koji ovdje sjedimo u ovom domu i pokušavamo da učinimo nešto za naše građanke i građane, nikada ne smijemo dozvoliti sebi da prestanemo da se trudimo da ispravimo ove Drine. Mislim da današnji zakoni zaista jesu to, trud, zalaganje, predstavnika građana i građanki, za malo pravde.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:26:12)

Zahvaljujem kolegici Jelenki Andrić, posebno na interpretaciji ovih mudrih riječi nobelovca Iva Andrića.

Pravo na komentar ima poslanik Adrijan Vuksanović, izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.04.24 14:26:23)

Hvala Vam, potpredsjednice Popović.

Koleginice Andrić, javio sam se za komentar ne da bih vam oponirao niti da bih polemizirao već iz jednog razloga što ste upotrijebili jedan termin koji mi se svidio i mislim da je adekvatan današnjoj raspravi. Spomenuli ste pravdu i pravednost, pravednost je vrlina ili krijepost koja podrazumijeva da svakome date ono što zaslužuje i mislim da ste ga potpuno ispravno i adekvatno upotrijebili i uistinu farmaceuti zaslužuju ovakvo zakonsko rješenje kojim ćemo ispraviti nepravdu o kojoj smo danas govorili. Da, zaslužuju i zbog korona krize kada su bili na prvoj liniji odbrane, ali zaslužuju i zbog drugih nekih činjenica. Znači, svi smo imali to iskustvo da u pola noći moramo ići u apoteku i tražiti određeni medikament kako bi ublažili bol ili poboljšali neko svoje zdravstveno stanje. Ali ovim zakonskim rješenjem aktueliziramo njihov društveni status koji je često nepravedan prema njima. Oni se u javnosti percipiraju obično kao prodavci lijekova ili oni koji vam izdaju lijek, a to nije istina, oni i pripremaju lijekove, oni sarađuju sa ostalim medicinskim osobljem, oni moraju zbog velikog broja dodira i socijalnih kontakata tokom dana i radnog vremena moraju imati određeni stepen socijalne inteligencije i emocionalne stabilnosti. Sve tu to neke činjenice koje su nepravedno marginilizane u javnom diskursu i u percepciji naših građana i mislim da ćemo ovim zakonskim rješenjem aktuelizirati i dodatno podstaći da se na pravi način vrednuje njihov rad koji je često i vikendom, koji je često i državnim i vjerskim blagdanima i kad drugi odmaraju oni ne odmaraju. Tako da veoma sam zahvalan što je danas ovaj prijedlog zakona na dnevnom redu i zahvalan sam onima koji su i iza zatvorenih vrata izborili se da mi danas raspravljamo o njemu i da možemo dati glas za njega. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:28:46)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.

Za diskusiju se prijavio kolega Boris Mugoša. Izvolite kolega.

BORIS MUGOŠA (30.04.24 14:28:59)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani,

Moram stvarno reći da osjećam jedan iskreni vid satisfakcije iz prostog razloga, evo tu je i koleginica Zdenka Popović, mislim da od kad su se donijele te izmjene Zakona o zaradama polovine od 2022. godine ukazivali smo da postoji ovaj vid nepravde prema jednoj kategoriji zdravstvenih radnika, radnica sa integrisanim akademskim studijama koje su izostavljene iz povećanja koeficijanta na 15,99 i nakon onog povećanja na 11,3 opet je postojala ogromna razlika. Bili su razni pokušaji, pa neki kompromisi da bude neki međukoeficijent, nismo nailazili na odobravanje i na kraju smo došli do ovoga, na moje veliko zadovoljstvo, konačno, nikad nije kasno. Volio bih da je ovo bilo već polovinom 2022. ili krajem 2022. godine kada se i doktorima stomatologije i veterinarske medicine povećao koeficijent, ali opet dobro je što imamo ovo sad.

Dobro je iz više razloga. Prije svega našeg odnosa prema struci, tu ne smijemo da imamo selektivnost. Kolege su pričale koliko je nekorektna percepcija kvaliteta, odnosno vrijednosti struke farmaceuta. Čini mi se da smo svi negdje zajedno doprinijeli tome. Mi smo trebali malo glasniji u ovom Parlamentu da budemo kad se govorilo o zdravlju, jer se često zapostavljao samo taj segment. Prvo, izuzetno je kompleksan fakultet koji završavaju, a izuzetno je kompleksna njihova odgovornost i nemojmo da prenebregavamo tu činjenicu. Nije jednostavno preporučiti nekome kojim lijekom da se liječi, nije jednostavno pravljenje i krema raznih i to smo zaboravili i na taj dio njihovog posla i tako dalje, da ne pričam o tom cijelom lancu i stvaranja lijekova i tako dalje. U milion segmenata učestvuju farmaceuti i uvijek sam se borio protiv onoga da su oni samo prodavci lijekova, što je klasična neistina, duboka neistina, vrlo nekorektan, opet ponavljam, odnos prema toj struci. Sada to na određeni način ispravljamo.

Imali smo tu situaciju da je u javnoj zdravstvenoj ustanovi *Montefarm*, evo ja kao ekonomista smatram da su ekonomisti i pravници trebale da imaju takve zarade, ali nije bilo logično da administracija ima u određenim slučajevima mnogo veće zarade nego što to imaju farmaceuti u apotekama. Zbog toga kažem, negdje je moja satisfakcija značajna, zajedno smo se borili za neke stvari i izborili smo se. Naravno, da sada budem do kraja iskren, ne smijemo da zaboravimo jedan drugi segment rada u apotekama, mi smo negdje kao poslanici u Parlamentu definisali koeficijent za farmaceute konačno na 15,99 i to je negdje naš vid odgovornosti u dijelu Zakona o zaradama. Ono što sada preostaje je odgovornost, prije svega, Vlade kroz pregovore sa sindikatima je da riješi status farmaceutskih tehničara. Reći ću vam o čemu se radi. Farmaceutski tehničar imaju 6,05 koeficijent, ako ga pomnožite sa vrijednošću koeficijenata to je jedna plata

koje je približna minimalnoj zaradi u Crnoj Gori, što stvarno mislim da nije adekvatan odnos. Rad farmaceuta izuzetno cijenim, ali isto tako izuzetno cijenim i rad farmaceutskih tehničara. Mislim da jedni bez drugih ne bi mogli da rade na adekvatan način u apotekama. Sada kada smo sa 11,30 povećali koeficijent farmaceutima na 15,99 mora doći do korekcije koeficijenata farmaceutskih tehničara jer oni zaslužuju veći koeficijent od ovoga koji trenutno imaju.

Tako da se nadam da smo mi odradili taj prvi važni korak, ključni u cijeloj problematici, ali da smo zahvaljujući ovome koraku uticali i na Vladu da u ovom periodu, do primjene ovoga zakona, riješi i status i farmaceutskih tehničara. Mislim da smo danas sa jednom korekcijom zakona vjerovatno uticali da dođe i do korekcije zarada ne samo farmaceutima nego i farmaceutskim tehničarima. U tom smislu - pozdravljam naš zajednički rad u Ženskom klubu. Mislim da je važan.

Ne treba samo Ženski klub da se bavi pravima žena i to po hiljaditi put pričam, nije ovo samo zato što su dominantno farmaceutkinje, jeste važan razlog, ali mi u okviru toga Ženskog kluba trebamo da se bavimo pravima i žena i djece i porodica, ali i muškaraca. Ponavljam po hiljaditi put kad smo povećali broj vještačkih pomognutim oplodnjama uveli smo po prvi put i da muškarci imaju pravo na jedan tretman ukoliko imaju određenih problema u tom dijelu. Tako da mislim da radimo prave stvari u okviru Ženskog kluba, ne samo što se tiče prava žena, iako tvrdim da su žene diskriminisane u mnogim segmentima i spreman sam da tu svoju tezu branim na svakom mjestu.

Na samom kraju kažem - izuzetno mi je zadovoljstvo, čuo sam neke naznake i ne bih volio da su tačne, da će do primjene ovog zakona Vlada pripremiti novi Zakon o zaradama gdje možda neće biti ovi koeficijenti. Mislim da su to dezinformacije, nego da će ovaj koeficijent biti koeficijent farmaceutima i kad se bude primjenjivao ovaj zakon. Nijesu velika finansijska sredstva i to građanima da kažemo. Sa ovim korekcijama za farmaceute, njih je oko 160 u sistemu, to je negdje oko 800.000 na godišnjem nivou. Ako je budžet za zdravstvo oko 400.000.000 i onda sada vidite što je 800.000 povećanje, na kraju to je investicija, jer vidite što nam se dešava i sa činjenicom da su mnogi farmaceuti zbog nižih zarada otišli da se bave nekim drugim poslovima koji jesu vezani negdje za zdravlje, ali nijesu vezani bili za ono za šta su studirali. Isto tako imamo i taj potencijalni nedostatak farmaceuta u državnim apotekama. Mislim da ćemo na ovaj način i motivisati, i što je rekla koleginica, važno je i za privatni sektor, je nije naš cilj da povećamo samo zarade farmaceutima u državnom sektoru nego da negdje utičemo na adekvatno vrednovanje kvaliteta struke, da se to ne odnosi samo na javni sektor. Mi ne možemo da definišemo zarade u privatnom sektoru, ali čini mi se da smo i na ovaj način uticali da dođe i do korekcija zarada farmaceutima u privatnom sektoru, tako da zbog toga svega kažem da mislim da smo uradili jednu dobru stvar.

Čitam i različite komentare - a nijeste to trebali da radite, nije to toliko kompleksna struka, negdje je naša obaveza da i tim građanima koji imaju pogrešnu percepciju, neću reći iz loše namjere, ali da mi ovdje utičemo i na njih da im kažemo zaista da se o struci farmaceuta govori na neadekvatan način, da je to izuzetno važna struka.

Tako da evo završavam, ovo sam rekao čini mi se 20 puta, da završavam, prosto negdje mi je vidite i po mom izrazu, zadovoljstvo i nadam se da će ovakvih stvari u narednom periodu biti sve više i više. Zahvaljujem još jednom kolegincama iz Ženskog kluba.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:37:18)

Zahvaljujem kolegi Mugoši, posebno na tome što je i on dao doprinos u rješavanju ovog zakona i predlaganja ovog zakona i posebno zbog toga što je kolega Mugoša jedini muškarac koji je pridružen član Ženskog kluba.

Pravo na komentar ima poslanica Vukićević. Izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 14:37:38)

Samo želim da se osvrnem na dio diskusije kada je poslanik Mugoša otvorio jedno pitanje mogućnosti da Vlada u novom zakonu ne uvaži ovo što je danas predloženo. Mislim da ne treba da otvaramo ta pitanja ukoliko nemamo neke pouzdane informacije. Stvarno jednu konfuziju i šaljemo jednu pogrešnu poruku. Takve informacije nemam i prosto mi je nevjerovatno da povjerujem da se tako nešto može i dogoditi, jer u Vladi sjede ozbiljni ljudi bez obzira što nekada možemo o nečemu da se ne slažemo i gospodina Vukovića doživljam kao izuzetno ozbiljnog čovjeka i vjerujem da se ne bi igrao sa ovim stvarima. Posebno iz razloga što će ovaj zakon, koliko vidim, dobiti jednoglasnu podršku u Parlamentu i zaista bi bilo nevjerovatno da Vlada ne ispoštuje ono što svi poslanici u Parlamentu podrže i što je potpuno normalno i što je negdje i obaveza Vlade. Mislim da nije dobro, uvažavam sve što je rekao kolega Mugoša, možda je i dobro iz predostrožnosti upozoriti na neke stvari, ali danas kada donosimo ovaj zakon i kada smo podigli

koeficijente farmaceutima da sada otvaramo priču da će neko možda do stupanja na snagu ovog zakona smanjiti taj koeficijent. Mislim da to nije dobro i da to nije dobra poruka koja danas treba da se pošalje.

Dakle, ne vjerujem da je taj scenario moguć i svakako bi bio neprihvatljiv jer je ovo nešto što ćemo svi da podržimo i vjerujem da će Vlada to da ispoštuje. Znam da shvataju ozbiljnost i ove profesije i ovog zakona koji danas donosimo na kraju krajeva sa njima smo usaglasili i odloženu primjenu, a i oni su negdje sami rekli da su svakako planirali da na ovaj način uvažavaju farmaceute tako da mislim da tu ne bi trebalo da bude nikakvih problema.

Osvrnuću se na priču oko farmaceutskih tehničara, oni su pisali i vama i meni i gotovo svim članicama Ženskog kluba. To je nešto što je nadležnost Vlade. Pozvala sam ih da upute dopis uvaženom kolegi Petriću i sekretarki Odbora za zdravstvo. Oni su to i uradili i vjerujem da ćemo mi otvoriti Odbor, kao i uvijek do sada, za jednu sjednicu gdje će oni moći da iznesu sve probleme sa kojima se suočavaju, ali kažem da njihovi koeficijenti nisu u nadležnosti Skupštine, to je nadležnost Vlade. Koliko znam, ti pregovori sa sindikatom su već u toku i ima određenih pomaka i vjerujem da će se to u nekom narednom periodu riješiti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:40:04)

Odgovor na komentar ima poslanik Boris Mugoša.
Izvolite.

BORIS MUGOŠA (30.04.24 14:40:18)

Samo da objasnim, upravo mi je ovo bio cilj, što je rekla kolegunica Vukićević, da preveniramo takve vrste dezinformacija jer prosto ako je odložena primjena onda u tom periodu od tri, četiri mjeseca se mogu dešavati ovakve dezinformacije. Dobio sam ih, uvjerio se da to tako sigurno neće biti. Na kraju to zavisi od poslanika taj zakon će doći u Parlament i opet ćemo mi odlučivati. Zbog toga je važno da otvorimo sve vrste tih dezinformacija jer se radi o jednoj osjetljivoj kategoriji koja čekala toliko vremena da se ispravi ta vrsta nepravde. Zbog toga sam siguran da će postojati naša saglasnost da to ne dozvolimo ukoliko se dese te stvari. Nijesam nikoga, naravno, optuživao niti imao negativnu kritiku prema bilo kome, samo kažem da je naše da pomognemo da se ne dešavaju takve stvari, odnosno da mi, u skladu sa našim mogućnostima, kažemo da do toga sigurno neće doći. Znači, ako donesemo zakon, ako se primjenjuje od 01. oktobra od 01. oktobra će koeficijenti biti 15,99, shodno onome što ćemo svi zajedno izglasati.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:41:28)

Zahvaljujem, kolega Mugoša.
Sada pravo na komentar ima i kolegunica Jelenka Andrić.
Izvolite.

JELENKI ANDRIĆ (30.04.24 14:41:33)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Javila sam se kao članica Pokreta Evropa sad koji jeste stožer ove sadašnje vlasti, ako gledamo po snazi koju klubovi imaju. Ono što bih htjela, mada kolega Mugoša je negdje i u svom drugom javljanju i rekao ono što je bila poenta mog izlaganja, odnosno moje reakcije na njegovo izlaganje, ne postoji mogućnost, sigurna sam, da se tako nešto desi, 100% sam sigurna iz razloga što u komunikaciji sa Vladom sam dobili ovo uvjerenje koje vama sad prenosim. Dakle, pominjani su razlozi zbog kojih je negdje bilo osporavanja da ovi predlozi zakona uđu na dnevni red. Nijesam htjela da reagujem apsolutno i da budem branilac Vlade niti mi je to intencija sada. Ja sam dijelom kolegijuma Ženskog kluba i znamo svi da sam bila na istom kada je bila priča ovim zakonskim rješenjima. Prosto, reakcija Vlade vezano za ove izmjene Zakona o zaradama u javnom sektoru su se ticale samo i isključivo iz razloga što već rade na izmjeni tog zakona, pa su negdje cijenili da je bespotrebno i bespredmetno da mi predložimo ovo zakonsko rješenje prije same izmjene koju će Vlada predložiti.

Dakle, mišljenja sam da smo trebale, i da je potpuno opravdano ovo što smo uradile, i zaista želim da razuvjerim apsolutno svakoga ko sumnja da će Vlada nekim novim izmjenama ukinuti ovo što smo mi danas ovdje toliko zdušno branili i negdje čini mi se vrlo jasno svi poslali poruku jedinstva ne Ženskog kluba nego Parlamenta Crne Gore jer se ovdje radi o zdravlju ljudi, ako govorimo o multiple sklerozi, govoriću samo o dva

zakona koji je podržao Ženski klub Skupštine Crne Gore i govorimo o zaradi ljudi koji brinu o zdravlju svih nas. Na fakultetu, dozvolićete mi potpredsjednice samo jednu rečenicu, pošto sam studirala u Nikšiću jedna profesorica sa tog fakulteta nam je negdje objašnjavala koliko se jezik upotrebljava na nepravilan način i navela je baš taj primjer. Kad pođete u apoteku niko od vas ne kaže dajte mi nešto da suzbijete glavobolju koju sada osjećam. Jer svi naravno kažemo dajte mi nešto za glavobolju, prosto tako smo svikli, što bi naš narod rekao, jedna koleginica se našalila i rekla da ne kažemo čak ni glavobolju nego dajte mi nešto za glavu. Onog trenutka, ali bukvalno sam vam prenijela i akcenat i sve što je od tačke do tačke bilo na tom predavanju, i ono što je suština ovoga što sam sad vam kazala da ti ljudi koje mi percipiramo, kao prodavce lijekova u stvari znaju da čitaju naše misli. Jer za glavu može biti traka za kosu i šešir, ali oni znaju šta im mi zaista tražimo.

Time bih zaključila tako da apsolutno sve teme koje smo danas ovdje otvorili o kojima smo ovako lijepo diskutovali treba da su što češće na dnevnom redu, jer kao što sam u svom izlaganju istakla mnogo je krivih Drina koje treba da ispravimo i građani to odlično znaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:45:22)

Zahvaljujem, kolegici Andrić.
Sada bih riječ dala kolegici Radinki Ćinćur.
Izvolite, kolegice.

RADINKA ĆINĆUR (30.04.24 14:45:32)

Poštovana, potpredsjednice Skupštine, kolegice i kolege poslanici, dragi građani,

Možda ću ponoviti neke činjenice koje smo čuli, prosto čini mi se da slično razmišljamo, ali neće biti naodmet. Moje polje interesovanja, kada je riječ o ovom zakonu, bilo je više usmjereno na to zašto se baš našao na Ženskom klubu da bi se borili negdje za njega.

Najnoviji prikaz rodne ravnopravnosti u našoj državi dala je Državna revizorska institucija u posljednjem izvještaju gdje se kaže - *Državna revizorska institucija je sprovela reviziju uspješnosti sprovođenja politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori i nakon sprovedenog postupka revizije uspjeha i utvrđenog činjeničnog stanja ocijenila da sprovođenje politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori nije u dovoljnoj mjeri uspješno. Utvrđeno je da važeći normativni okvir podržava i afirmiše rodnu ravnopravnost u Crnoj Gori, iako još uvijek postoje izazovi u ostvarenju jednakosti u tretiranju i ostvarivanju prava za žene i muškarce.*

Svi smo saglasni, nadam se, u ocjeni da je ekonomska ravnopravnost uslov za ravnopravnost na bilo kom polju. Neću sada ponavljati odavno poznate cifre i činjenice o tome koliko su žene vlasnice nekretnina kod nas, koliko su daleko od ravnopravnosti kad je riječ o odnosu žena i muškaraca, ali evo zaključicu da zakone možda i mijenjamo u korist ravnopravnosti, ali stvarnost tj. njihova primjena je vrlo teška.

Jedan od načina da se nešto na tom polju ubrza je i djelovanje Ženskog kluba u Skupštini Crne Gore koji će se baviti osnaživanjem žena kako na socijalno-ekonomskom polju tako i na polju borbe za veću participaciju u svim centrima moći u crnogorskom društvu. Koliko je to potrebno najbolje govore podaci da su žene i dalje manje plaćene za iste poslove da ih je manje na mjestima gdje se donose odluke, ali ih je zato više tamo gdje je potrebno raditi stručne i odgovorne poslove. Nedopustivo ih malo na ministarskim mjestima, ali je zato više njih na mjestima direktorica direktorata u zdravstvu i prosvjeti. Razlog za rad na ovom zakonu je neobjašnjiva diskriminacija diplomiranih farmaceuta prilikom promjene koeficijenta zarada tokom kovid pandemije koja se odnosila na ljekare, koji su bili u prvim redovima u borbi protiv pandemije. Ako su oni prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti izjednačeni sa doktorima medicine, doktorima stomatologije, neobjašnjivo je da i njima nijesu povećani koeficijenti zarade. Zaboravili smo da su u prvim redovima, uz ljekare, bili i njihove kolegice i kolege farmaceuti.

Interesatno je da je ovo zanimanje skoro prepoznato kao žensko, jer većinu ove profesije obavljaju farmaceutkinje. Dobro je da je Ženski klub prepoznao ovu nepravdu i sa pravom je stao na čelu borbe za njeno ispravljanje. Ovo je početak borbe za ispravljanje mnogih nepravdi i drago nam je da smo u ovom jedinstvenom, da smo prevazišle partijske razlike i našle zajedničke ciljeve na dobrobit svih diskriminiranih subjekata društva u Crnoj Gori. Naravno, kad govorim u ženskom rodu to ne isključuje ni kolegu Mugošu, kojem se zaista svesrdno zahvaljujem što nas podržava u borbi za ravnopravnost u crnogorskom društvu, a ne samo u borbi za ženska prava. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 14:50:09)

Zahvaljujem, koleginići Ćinćur.

Posljednja diskusija za danas, po ovoj tački dnevnog reda, je moja. Ja ću ustati, prije svega zbog poštovanja prema svima vama koji sjedite ovdje, a naroĉito zbog poštovanja prema građanima Crne Gore.

UvaŹene koleginiće i kolege, kako je rekao kolega Mugoša, naša borba za ispravljanje nepravde kada su u pitanju farmaceuti traje dvije godine, najmanje devije godine. Pokušavali smo na sve moguće naĉine da dozovemo pameti bivše vlade i da im ukaŹemo na Zakon o zdravstvenoj zaštići koji na isti naĉin tretira doktore medicine stomatologije, veterine i doktore farmacije. Pokušavali smo, takođe, da ukaŹemo na ĉlan 99 Zakona o radu koji kaŹe, da se mora primati ista zarada za isti posao koji se obavlja. Ukazivali smo takođe i na prethodni Grandski kolektivni ugovor koji je na isti naĉin tretirao i doktore farmacije i sve ostale doktore koji su prepoznati Zakonom o zdravstvenoj zaštići. Međutim, nije nam uspelo da ispravimo tu nepravdu, nijesmo mogli da postignemo konsenzus, i negdje mi je danas neizmjerne zadovoljstvo i drago zbog toga što, ne samo Źene koje su ĉlanice Źenskog kluba i naravno kolega Mugoša, koji je pridruŹeni ĉlan Źenskog kluba, nego imali smo prilike da ĉujemo i kolege koji shvataju da je uĉinjena nepravda i koji danas kaŹu da će podrŹati i da će ovaj zakon imati puni konsenzus svih političkih predstavnika političkih partija.

Kao potpredsjednica Parlamenta i kao jedna od ĉetiri kopredsjednice Źenskog kluba, i kao ĉlanica Źenskog kluba, sam neizmjerne zahvalna, prije svega, na tome što smo bile ĉvrste, što smo bile jedinstvene, što smo bile solidarne, što nijesmo dozvolile da nas bilo ko porementi, jer bilo je pritisaka, Źestokih pritisaka da se ova taĉka dnevnog reda stavni na dnevni red. Negdje imam obavezu da se posebno zahvalim poslanici Jelenki Andrić na koju je bio najveći pritisak, koja se oduprla pritisku i koja prosto nije htjela da povuče potpis sa zakona, i koja je prosto traŹila, sa svima nama, da se zakon nađe na dnevnom redu. Ponovo, koleginiće Andrić, zahvalnost i kao potpredsjednica Skupštine i kao kopredsjednica Źenskog kluba. Šta da kaŹem, kao predstavnice Źenskog kluba pokazale smo da zaista je neophodno bilo crnogorskom Parlametnu postojanje jedne ove poslaniĉke grupe, jer smo dokazale da kada zatvorimo vrata našeg Źenskog kluba, iako je to političko tijelo, imamo zajedniĉkih taĉaka oko kojih smo saglasne. Tada ne razmišljamo o dnevnoj politici, ne Źelimo da rješavanjem pitanja koja su od znaĉaja za građane stiĉemo pojedinaĉne političke poene, apsolutno nas to ne interesuje, nego prosto Źelimo da, kako smo sad uradile malim koracima, ali znaĉajnim za određene grupe građana, doprinesemo poboljšanju Źivota, zdravlja, i uopšte standarda svih građana i građanki Crne Gore.

Na kraju, dokazale smo da moŹemo da budemo solidarne, da moŹemo da budemo jedinstvene i pokazale primjerom kako to treba da rade i muškarci. Posebno kako to treba da rade kad treba da se rješavaju pitanja koja su od ogromnog znaĉaja za sve građane Crne Gore. Pokazale smo da nema političke trgovine sa nama, pokazale smo da, kako sam i sama rekla, nema sticanja političkih poena na određenim pitanjima. Takođe, pokazale smo, ovo sad moŹda građani prvi put će ĉuti od mene, da poslanica koja pripada jednoj političkoj strani, poslanica Demokratske narodne partije Maja Vukićević, moŹe da napiše zakon, a da obrazloŹenje zakona piše poslanica Demokratske partije socijalista, koleginića Drita Lolla. Pokazale smo, takođe, i bile potpuno saglasne sa tim da koleginića Drita Lolla, kao farmaceut, kao doktor farmacije, treba da obrazlaŹe zakon na sjednici Skupštine prilikom uvrštavanja te taĉke na dnevni red. Meni je zaista Źao što ona danas nije u Crnoj Gori, jer bi ona svakako bila predstavnica predlaĹaĉa i ona bi, takođe, danas uzela uĉešće u ovoj diskusiji.

Drage kolege, muške kolege, nadam se vi ovdje koji ste prisutni da salgasni sa mnom, a i svi oni koji nas moŹda slušaju i gledaju negdje ugledajte se na nas, ugledajte se na to kako radimo, koliko smo solidarne, koliko smo podstakle koheziju makar o koheziji priĉamo, samo priĉamo, a evo mi smo primjerom pokazale da je ona moguća. Bez obzira što pripađamo razliĉitim političkim polovima, moŹemo i moramo. Na kraju, još jednom se zahvaljujem svakoj ĉlanici Źenskog kluba, kolegijumu Źenskog kluba, i negdje se nadam da ćemo se vrlo brzo formalno prepoznati kao jedna poslaniĉka grupa koja će imati svoju sluŹbu. Građani sigurno ne znaju mi nemamo ni prostor, nemamo finansije, nemamo sluŹbu, kod nas naša koleginića Anđa Stanišić radi potpuno volonterski. Bez obzira na sve to vidite da ipak imamo rezultata, za vrlo kratko vrijeme smo predloŹile dva znaĉajna zakona i nastavljamo tim tempom. Do kraja godine imamo plan rada, predloŹićemo, vidjećete vrlo brzo zakone koji će, takođe, nadam se biti izglasani punim konsenzusom. Zahvaljujem.

Sada doktor Nermin Abdić, ima proceduru.

Izvolite, kolega.

NERMIN ABDIĆ (30.04.24 14:57:47)

Zahvaljujem, uvaŹena potpredsjednice.

Ćini mi izuzetno zadovoljstvo, prije svega, što smo danas pokazali u ovom najvećem domu u Crnoj Gori ozbiljnost. Prije svega, pokazali smo empatiĉnost, pokazali smo naš humani karakter i jedan odgovoran odnos prema građanima. To je nešto što najvaŹnije, to je poruka koju treba da ĉuju i da vide svi građani, kako

kada je interes građana u pitanju, a posebno kada je zdravlje u pitanju mogu i moraju partijski interesi biti po strani. Lijepo je rekao uvaženi kolega Vuksanović, politiku ne možemo istjerati, jer smo mi zahvaljujući politici ovđe đe smo, ali možemo da je stavimo po strani kada je u pitanju opštedobro i opšti interes. Prije svega da pokažemo da smo ljudi, da one najvažnije stvari u društvu koje čine pažnju prema određenoj kategoriji stanovništva, prema bolesnicima, i to teškim kategorijama bolesnika, kada je u pitanju, prije svega, život ljudi, a to smo pokazalina primjeru Prijedloga dopune Zakona o zdravstvenom osiguranju i postavljanju ovih eksternih defibrilatora i to je model kako možemo ići naprijed. Model koji treba da slijede svi, još jednom se zahvaljujem Ženskom klubu na ovakvim inicijativama, kao ljekar, prije svega ne dozvoljava mi ljekarska etika i profesija kojom se bavim da drugačije razmišljam, već sve ono što je u interesu građana i zdravlja građana mora da ima prioritet i to nema cijenu. Ne želeći da zloupotrebijavam ovu govornicu, prosto osjećam potrebu zbog građanki i građana Crne Gore ovo da kažem.

Na kraju, svim građanima i građankama Crne Gore da čestitam 1. maj - Međunarodni praznik rada, da ga provedu onako kako su sami zamislili, da sva prava svoja ostvare. Da, prije svega, mi ovđe prisutni budemo na strani radnika, da štitimo njihove interese, da im obezbijedimo adekvatne uslove rada i djelovanja. Sve ono što im pripada, zakonski, i što donesemo kao dobro rješenje sprovedemo, a ne da se tim manipuliše, već da nam radnik bude na prvom mjestu. Jer ti radnici bilo koje branše su nešto bez čega ova država ne može da napreduje.

Takođe, koristim priliku da svim vjernicima pravoslavne vjeroispovijesti čestitam nastupajuće vaskršnje praznike da ih provedu u zdravlju, sreći, porodničnom miru i blagostanju ljubavi i da poruke mira i ljubavi pokažu da nemaju cijenu. Mi nemamo bližih jedni od drugih.

Zaključiću riječima velikog pokojnog Đorđa Balaševića *I Bogu je prosto bilo krstimo se ili klanjamo*. Mi smo svi ljudi od krvi i mesa, da poštujemo više jedni druge, da se uvažavamo, da se suočimo sa svim nepravdama iz prošlosti, da pogledamo lošim stvarima u prošlosti, da se okrenemo ka svetlijoj i vedrijoj budućnosti, tada će nam biti svima u društvu bolje. Neka u blagodeti i miru i ljubavi i blagostanju provedu naši građanke i građani sve ove predstojeće praznike, a mi smo tu da pokažemo na primjeru da zaista to i naši građani zaslužuju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA PEROVIĆ (30.04.24 15:01:53)

Zahvaljujem kolega Abdiću, pridružujem se čestitkama, takođe čestitam građanima 1. maj i predstojeće vaskršnje praznike.

Sada komentar koleginica Vukićević,
Izvolite, koleginice.

MAJA VUKIĆEVIĆ (30.04.24 15:02:15)

Hvala.

Negdje mi je prosto žao nego tako se namjestilo, tražio je doktor Abdić da govori prije mene i prosto mi je žao što moram sada ja nakon ovih njegovih zaista sjajnih i divnih riječi da zaključim ovu današnju raspravu. Ton današnje diskusije je bio, čini mi se, izuzetno prijatan i koristan, mogle su se čuti korisne stvari bez nekog politikanstva.

Željela sam da se osvrnem na ono što je rekla potpredsjednica Skupštine, jedna od kopredsjednica Ženskog kluba. Bez obzira na naše političke razlike koje nesumnjivo postoje u samom klubu, kada imamo neki cilj i nešto što je prioritarno i nešto je korisno za sve građane Crne Gore, mislim da je veoma lako postići taj nivo saradnje i vjerujte da je meni bilo zadovoljstvo da radim na ovom zakonskom rješenju.

Žao mi je što uvažena koleginica Lolla nije danas ovdje, jer bi ona mogla da da jedan osvrt iz stručnog ugla, ali mi smo se potrudile da maksimalno je zamijenimo, koliko je to bilo moguće na tom dijelu. Nadam se da smo uspješno obrazložili zbog čega smo danas dali Predlog zakona u skupštinsku proceduru i drago mi je što je najavljena podrška, čini mi se, svih poslaničkih klubova tako da će na kraju, vjerujem, biti jednoglasno usvojen. To je jedan doprinos Ženskog kluba, uglavnom su svi predlozi koji su dolazili iz kluba bili usvojeni jednoglasno i nadam se da ćemo tako nastaviti i u budućnosti. Hvala vam..

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (30.04.24 15:03:43)

Zahvaljujem koleginici Maji Vukićević.

Za kraj želim da pročitam jednu poruku koju smo dobili od predsjednice Farmaceutске komore.

Predstavnice svih poslaničkih klubova su stale iza ovog zakona, nevjerovatan, divan osjećaj i radost saznanja da će ipak žene napraviti svijet boljim. Hvala Ženskom poslaničkom klubu Skupštine Crne Gore, jer razbija stereotipe i unosi svjetlost na političkom i društvenom nebu Crne Gore. Bore se protiv nepravdi svake vrste, ovaj put su stale protiv diskriminacije naše farmaceuske struke, a ne sumnjam da će se izboriti i protiv drugih nepravdi. Hvala im svima zajedno, i svakoj pojedinačno, u ime Farmaceutске komore, u ime farmaceuta, i u svoje lično ime.

Hvala kolege na tome što smo zaista napravile dobru stvar, ispravile nepravdu.

Sada konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno, ovim konstatujem da smo za danas završili rad.

Zahvaljujem.

Dobićete poruku i obavješćenje kada ćemo nastaviti rad.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:09:32)

Kolege poslanici, nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2024. godini.

Prelazimo na objedinjeni pretres o dvije tačke dnevnog reda, o **Predogu odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u misiju Ujedinjenih nacija na Kipru i Predlogu odluke o učešću pripadnika Vojske Crne Gore u NATO pomorskoj operaciju Gvardijan.**

Ovlašćeni predstavnici Savjeta za odbranu i bezbjednost su Dragan Krapović, ministar odbrane i brigadni general Zoran Lazarević, načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore kojeg ovim putem pozdravljam. Takođe pozdravljam i majora Želimira Pojužinu, šefa kabineta ministra odbrane.

Izvjestioci odbora su: Artan Čobi i Oskar Huter Zakonodavnog odbora i Miloš Pižurica i Nikola Janović Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Savjeta za odbranu i bezbjednost želi dati dopunsko obrazloženje? Želite. Izvolite, ministre.

DRAGAN KRAPOVIĆ (07.05.24 11:10:49)

Hvala vam, uvažena potpedsjednice Popović.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, uvažene poslanice i poslanici u Skupštini Crne Gore,

Trudiću se da ne oduzimam previše vremena danas, ali mislim da je potrebno vrlo kratko da obrazložim ove dvije tačke koje danas nalaze pred vama.

Kada se radi o slanju misije na Kipar, pravni osnov za donošenje ove odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u misiju Ujedinjenih nacija na Kipru sadržan je u odredbi člana 82 stav 1 tačka 8 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Skupština Crne Gore odlučuje u upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama.

Na sjednici Savjeta održanoj 01. februara 2024. godine, Savjet je prihvatio Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske u misiju

Ujedinjenih nacija na Kipru. Misija u UN na Kipru uspostavljena je 1964. godine sa ciljem sprečavanja dalje eskalacije nasilja između etničkih Grka i etničkih Turaka. Upućivanje pripadnika Vojske Crne Gore u misiju UN na Kipru predstavlja doprinos Crne Gore opštoj bezbjednosti u ukupnim naporima koji imaju za cilj prije svega poboljšanje ugleda naše države u međunarodnoj zajednici, ali svakako i priliku za pripadnike vojske da učestvuju u aktivnostima u multinacionalnom okruženju u realnim uslovima. Naravno, predstavljaju priliku za doprinos miru i bezbjednosti u Evropi i u svijetu.

U ovu misiju predvidjeli smo da će se uputiti do tri pripadnika Vojske Crne Gore uz mogućnost rotacije čije će trajanje odrediti Ministarstvo odbrane. Za vrijeme učešća u navedenoj misiji pripadnici vojske imaju pravo na novčanu naknadu i istu tu visinu će Vlada Crne Gore svojom odlukom odrediti. Sredstva su obezbijeđena budžetom za 2024. godinu.

Kada se radi o drugoj tački dnevnog reda, isti je osnov i ustavni i zakonski i Savjet za odbranu i bezbjednost je na predlog Ministarstva odbrane na sjednici održanoj 20. jula 2023. godine utvrdio predlog o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u operaciju Gardijan, operaciju Sjeveroatlantske alijanse. Uspostavljanje ove operacije inicirano je na samitu u Varšavi u julu 2016. godine, a cilj je proširenje uloge Sjeveroatlantske alijanse na Sredozemnom moru i ona predstavlja stalnu pomorsku bezbjednosnu operaciju koja funkcioniše u okviru savezničke pomorske strategije.

Učešćem pripadnika Mornarice Vojske Crne Gore u ovoj operaciji Crna Gora daće svoj doprinos poboljšanju bezbjednosti prije svega kada se radi o Mediteranu, a izvršavanje dužnosti na savezničkim brodovima omogućiće pripadnicima Vojske Crne Gore unapređenje postojećih sposobnosti, kao i svakako sticanje novih znanja.

U ovu misiju uputiće se do četiri pripadnika Vojske Crne Gore i dužinu trajanja njihove rotacije će odrediti ponovo Ministarstvo odbrane kao i kada je riječ o prvoj misiji koju sam obrazlagao i naravno visinu novčane naknade koju će takođe odrediti Vlada Crne Gore. Sredstva se nalaze u budžetu za 2024. godinu.

Za sva dodatna pitanja stojimo na raspolaganju ja i brigadni general. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:14:34)

Zahvaljujem ministru odbrane.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Želite.

Izvolite. Kolega Miloš Pežurica.

MILOŠ PIŽURICA (07.05.24 11:14:43)

Poštovana potpredsjednice, poštovani gosti,

Pošto sam izvjestilac za misiju za Kipar, želim da podsjetim na prvu međunarodnu misiju koju je imala crnogorska vojska na Kritu 1897. do 1899. godine, kada su crnogorski vojnici bili u prvoj mirovnoj misiji na svijetu, pa je tako i govoreno da je prvi plavi šljem bila crnogorska kapa. Prva svjetska mirovna misija je bila, koliko se zna, povjerena Crnoj Gori, odnosno njenom gospodaru knjazu Nikoli, kako bi sa onima koji su se kasnije pridružili iz ostalih zemalja posredovali i pomirljivo djelovali između kritskih Grka i Turaka u ustanku koji je tada uznemirio ne samo Evropu već i svijet. Knjaz Nikola nije krio zadovoljstvo što su velesile na mucu kako da smire i ugase žarište na Kritu izabrali baš Crnogorce da među prvima pođu u misiju mira.

Mirovna misija na Kipru i tenzije koje tamo traju gotovo cijeli vijek je nakako slična mirovnoj misiji na Kritu, rekao bih da je nastavak tradicije koju je crnogorska vojska još tada ustanovila.

Nakon obnove nezavisnosti Vojska Crne Gore učestovala je u mirovnim misijama pod okriljem NATO, Evropske unije i Ujedinjenih nacija u Avganistanu i u Liberiji, Somaliji, Maliju, Zapadnoj Sahari. Iz svih tih mirovnih misija Vojska Crne Gore je došla sa velikim uspjesima i na ponos svima nama. Vojnici koji prolaze mirovne misije donose dodatna iskustva koja dijele sa kolegama, tako da pripadnici Vojske Crne Gore se još više usklađuju sa NATO standardima i doprinose povećanju ugleda kako Vojske Crne Gore tako i naše države. Vojska Crna Gora tako pokazuje da iako brojčano mala može biti aktivna u misijama održavanja mira u svijetu. Odbor za bezbjednost i odbranu je na sjednici 15. marta 2024. godine jednoglasno predložio Skupštini Crne Gore da usvoji Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Crne Gore u misiji Ujedinjenih nacija na Kipru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:17:00)

Zahvaljujem kolegi Pižurici.

Krećemo sa raspravama. Riječ dajem kolegi Nikoli Janoviću. Izvolite, kolega.

NIKOLA JANOVIĆ (07.05.24 11:17:06)

Hvala, potpredsjednice Popović.

Uvažene kolegice i kolege, ministre Krapoviću, uvaženi generalmajori,

Misija učešća crnogorskih vojnika u ovakvim akcijama je duža od jednog vijeka, nešto je govorio i kolega prije mene, posebno što je značajno reći da poslednjih decenija obučenost i profesionalnost naših vojnika apsolutno se pokazuje kada se vrate iz tih misija i znamo da su dobitnici velikog broja priznanja i medalja. Danas govoriti o učešću naših predstavnika u misijama NATO-a, samim pristupom skandinavskih država, prije svega Finske u martu ove godine i Švedske NATO savezu, govori koliko je to značajno za naš region. Agresijom Rusije na Ukrajinu prije dvije godine praktično se pojam kolektivne bezbjednosti promijenio iz korijena i ako jedna Švedska koja nije ratovala od 1814. je shvatila da je za njenu bezbjednost važno da uđe u NATO onda moramo reći koliko je značajna odluka bila za nas 2017. godine da glasamo da postanemo članica NATO-a.

Značajno je reći da to nije samo pitanje kolektivne bezbjednosti, nego je pitanje i ekonomsko u smislu da znamo koliko je važno da svako ko je iole ozbiljan strani investitor, koliko je značajno da ulaže u državu koja ima tu bezbjednost. Takođe, rekao bih da je značajno s aspekta našeg učlanjenja u Evropsku uniju. Znamo da postoje četiri države koje su članice Evropske unije, a nisu ujedno i članice NATO-a. To su Kipar, Malta, Irska i Austrija. Znamo informaciju i činjenicu da u protekle tri decenije nijedna država nije primljena u Evropsku uniju, a da prethodno nije članica NATO saveza.

Crna Gora je nekad država apsurdna, tako moramo da kažemo i tu situaciju da danas u vladajućoj većini praktično ne postoji partija koja je tada, 2017. godine, glasala za ulazak Crne Gore u NATO, a danas zdušno podržava upravo naše učlanjenje. S te strane apsolutno pozdravljam tu evoluciju koja se dogodila u poslednjim godinama.

Bez obzira na to, moram da kažem da je veoma važno obratiti pažnju na pad rejtinga podrške učlanjenju naše države u NATO i to prema istraživanju NATO-a, upravo iz razloga ovih godina i atmosfere koja se kreira. Pri tom, u vlasti imamo partije koje su suštinski protiv učlanjenja Crne Gore u NATO, čak govore da bi trebalo razmotriti ideju da Crna Gora izađe, tako da realno treba da budemo zabrinuti za naš spoljno-politički kurs, a ostaje nam svima nada da se naše unapređenje i razvoj s NATO alijansom neće ugrožavati u narednom periodu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:21:06)

Zahvaljujem kolegi Janoviću.

Sada riječ dajem poslaniku Nikoli Rakočeviću. Izvolite, kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 11:21:13)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvaženi ministre, uvažene poslanice, uvaženi poslanici, poštovani građani,

Najveći uspjeh u politici je kada vaši kritičari i vaši najveći oponenti postanu vaši sledbenici. Kao što znate, danas u opoziciji svi oni koji su 2017. godine glasali da Crna Gora postane članica NATO-a sada su u opoziciji, a svi oni koji su bili protiv na ovaj ili onaj način, dakle koji nisu učestvovali u odluci da Crna Gora postane članica NATO-a sada su u vlasti.

Postavlja se onda pitanje zbog čega je 12% pad povjerenja u NATO alijansu u Crnoj Gori u poslednje tri godine, po riječima Jensa Stoltenberga. Zbog čega tako dramatičan pad? Zbog čega Eskobar godinu i po dana kaže da Crna Gora više nije kredibilna članica NATO-a i da se s njom ne dijele povjerljive informacije? Dakle, dijele se određene informacije, ali ne one klasifikovane i koje su pod oznakom tajnosti. Zbog čega nam kaže Eskobar dok je Mandić predsjednik Parlamenta Crna Gora neće biti kredibilna članica NATO-a, saveznik i partner? Zato što danas u vlasti imamo one koji se protive suštinski učlanjenu Crne Gore u NATO ili, da budem precizan, Demokratski front. Jer, svi drugi podržavaju bilo deklarativno, bilo suštinski, ali vidimo evoluciju u političkom funkcionisanju dijela vlasti. Međutim, dio trenutne političke garniture koja upravlja državom, a to je Demokratski front, ako mene pitate, neodgovorno prema državi, ali principijelno je i dalje protiv članstva Crne Gore u NATO-u. Koliko je to pogrešna odluka, to vidimo danas. Vidimo da samo u prvoj godini, dakle u 2018, povećan je broj direktnih stranih investicija iz država članica NATO-a za 64% nakon što je Crna Gora postala članica NATO-a. Ne samo to nego i sve druge investicije, ne samo posle 2017. nego i prije 2017. godine koje su naišle na plodno investiciono tlo u Crnoj Gori su upravo tu i ti investitori su ulagali u Crnu Goru jer je Crna Gora, u preambuli svog Ustava, kazala da će biti NATO članica i članica Evropske unije. To je politika trenutne opozicije. Pozdravljamo, ohrabrujemo, promovišemo

potrebu evolucije i zapravo finalnu evoluciju dijela parlamentarne većine koji su bili protivnici tada onima koji su danas u opoziciji. Ipak, to nije dovoljno.

Svakom prijateljstvu, svakom partnerstvu, svakoj ideji se treba dokazivati iznova i iznova. Dakle, nije dovoljno samo 2017. godine glasati za članstvo Crne Gore u NATO. Treba na svakom koraku pokazivati kredibilitet i pokazivati suštinsko vrednosno pripadanje ne samo NATO savezu nego civilizovanom svijetu. Na žalost, to ova parlamentarna većina ne radi, ne zato što u njoj ne sjede neki koji, zaista, baštine civilizacijske vrijednosti, vjerujem da da, i neka me ako hoće neko i kritikuje zbog toga. Vjerujem i dalje da u parlamentarnoj većini sjede oni kojima je stalo do civilizacijskih vrijednosti, ali oni su u manjini. Kadgod se osmjele da naprave korak, pa da kažu da je u Srebrenici bio genocid, ne da bi nekog optuživali nego da bi iskazali stav prema civilizacijskim vrijednostima, kadgod zarad dobrosusjedskih odnosa požele da grade dobre odnose s Bosnom i Hercegovinom, s Kosovom, tada predsjednik Skupštine Mandić izađe i dovoljan je jedan tvit da Vlada bude ustrojena. Poslednji u nizu bio je onaj koji se tiče Rezolucije o Srebrenici koju nije predložila ova parlamentarna opozicija, đe se niđe ne pominje kolektivna krivica bilo kakvog naroda ili bilo kojeg naroda, dakle koju su predložile najrazvijenije i najcivilizovanije demokratije svijeta, oni su tu rezoluciju podnijeli u Ujedinjenim nacijama. Dakle, umjesto Crna Gora da kosponzoriše tu rezoluciju i da se vrednosno dokaže kao što i treba da se dokazuje i Amerika i Njemačka, pa tako i Crna Gora zajedničkom savezništvu i partnerstvu, ona odlučuje da relativizuje zločin genocida u Srebrenici. Naravno, stav prema Kosovu u članstvu Savjeta Evrope je ponovo lutanje Crne Gora na njenom međunarodnom putu. Zbog svega toga Crna Gora gubi ugled u međunarodnoj zajednici. To je jedan od razloga, i time završavam, što poslednjih tri i po godine - četiri vi nemate ozbiljnu investiciju i nemate ozbiljnog investitora koji će da dođe u Crnu Goru i koji će da u vladama Crne Gore prepozna ozbiljnog saveznika i ozbiljnog strateškog partnera zato što je zabrinut kojim putem Crna Gora ide. Ipak, biće vrlo dobro vidjeti kako se i na ovom primjeru sprovodi taj posebni drugi put Demokratskog fronta koji su nam ovdje kazali, neposredno prije toga što nam je Mandić kazao da se zalaže za izlazak Crne Gore iz NATO saveza, on nam je prije toga kazao, podsjetiću vas, i time završavam, da je politika Demokratskog fronta ostala nepromijenjena. Samo put kojim se dolazi do ostvarenja tih ciljeva koji su krajnje pogubni za dobre međususedske odnose s zemljama regiona, ali za Crnu Goru, za demokratiju u Crnoj Gori, za civilizacijske vrijednosti biće dobro da vidimo kako se taj put očitava u ovoj odluci.

Podsjetiću sve građane Crne Gore da od 2016. godine otkako sam ja u ovom parlamentu, Demokratski front je veoma žustro, ne samo oni nego cjelokupna tadašnja opozicija reagovali povodom ideje da Crna Gora šalje vojnike...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:28:45)

Kolega Rakočeviću, molim vas, završite. Ta vaša rečenica traje evo već dva minuta.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 11:28:49)

Koleginice, ne znam čemu nervoza, čemu nestrpljenje. Sačekajte, saslušajte, odbijte od kluba ako hoćete, ali dopustite. Znam da vas žulja ovo što govorim. Znam da znate da je ovo tačno. Znam da vam nije ugodno što ste s onima koji negiraju genocid u Srebrenici i negiraju evroatlantski put Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:29:14)

Kolega Rakočeviću, da li vi možda sada polemišete sa mnom?

Kolega Rakočeviću, dozvolite, ja vodim sjednicu, a ne vi. Odakle vi znate o čemu razmišljam, kakva su moja politička opredjeljenja i ostalo. Molim vas, nemojte da polemišete sa mnom. Tema je Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u misiju Ujedinjenih nacija. Izašli ste iz teme, imam pravo da vam oduzmem riječ ako nastavite tako. Molim vas, završite. Dozvoliću vam da završite, samo budite u temi.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 11:29:53)

Mislim da je svima u Crnoj Gori sada, nakon ove vaše polemike, jasno koji su vaši politički svjetonazori i koji je vaš politički stav povodom NATO-a i povodom svega ovoga o čemu ja govorim čim nalazite za shodno da me prekidate u poslednjoj rečenici povodom potpuno jasnog stava.

Dakle, vidjećemo kako će Demokratski front glasati oko slanja vojnika u misiju NATO saveza, jer ću vas podsjetiti da su uvijek žustro kritikovali tadašnju vlast u Crnoj Gori kada smo god to radili, imajući u vidu interese

Crne Gore. Biće dobro ako tom današnjom odlukom ili kada već budemo odlučivali o ovom pitanju pokažu elementarnu političku zrelost i možda to bude nagovještaj njihove evolucije, u šta sumnjam. Vjerujem da će odluka kakva god da bude biti samo demonstracija tog puta kojim se dolazi do istog pogubnog cilja za nacionalne interese Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:30:50)

Zahvaljujem kolegi Rakočeviću.

Kolega Rakočeviću, imali ste prekoračenje od četiri minuta, ali nema veze, neka ste imali. Hoću da vam kažem ovo. Uopšte nisam nervozna. Mene mogu da iznerviraju samo moja djeca i niko više. To je jedna stvar.

Druga stvar, da znate da vas izuzetno uvažavam i cijenim i smatram da ste jedan od najperspektivnijih političara Demokratske partije socijalista. Vi ste dugo u crnogorskom parlamentu, znate kakav je naš Poslovník. Otkako vodim sjednicu Skupštine tolerišem određena prekoračenja, ali ni u jednoj varijanti neću dozvoliti da bilo ko od vas polemiše sa mnom, posebno ako ja nisam prijavljena za diskusiju i ako niste čuli šta mislim o određenoj temi. Toliko. Zahvaljujem vam, u svakom slučaju.

Sada riječ dajem kolegi Ervinu Ibrahimoviću. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (07.05.24 11:31:50)

Zahvaljujem.

Poštovana potpredsjednice Skupštine sa saradnikom, uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Na početku želim da ponovim ono što zna cjelokupna javnost. Poslanici Bošnjačke stranke su uvijek glasali kada je u pitanju mir, sigurnost i ne samo na unutrašnjem nego i na vanjskom planu, tako da će Klub Bošnjačke stranke podržati ovu odluku o slanju naših vojnika u misije.

Možda će neko reći da slanje naših vojnika u ove misije je jedan skroman doprinos, ali ja to gledam i s druge strane. Mislim da je ovo veliki doprinos kada je u pitanju globalno očuvanje mira u svijetu, naravno i na Kipru i u Sredozemnom moru. Da podsjetim sve da je Bošnjačka stranka jedna od prvih političkih partija u Crnoj Gori insistirala i promovisala učlanjenje Crne Gore u NATO jer smo mislili zajedno s tadašnjim koalicionim partnerima da je to značajno za jednu malu državu i da je značajno biti s onima najjačima, odnosno s najrazvijenijima kako bismo

zajedno očuvali globalni mir i sigurnost u svijetu. Naravno, s ove historijske distance možda ne duge, ali možemo da vidimo koliko je Bošnjačka stranka imala ispravno i kvalitetno razmišljanje kada je u pitanju bezbjednost naše države Crne Gore.

Dakle, koliko je značajno biti u onom sistemu vrednosnom, a moramo reći i snažnom vojnom kao što je NATO. Naravno, bili smo svjesni tada kada smo glasali u Parlamentu da Crna Gora bude punopravna članica NATO alijanse, bili smo svjesni i benefita, ali isto tako i naše obaveze koje imamo članstvom u NATO alijansi. To je jedno. Kada je u pitanju slanje naših vojnika, iako je izazovno, ali sigurno doprinosi kvalitetu naše vojske i našem položaju u globalnom svijetu. Ali, vodili smo se s više činjenica. Prije svega, značajem kolektivne odbrane i globalnog mira i sigurnosti. Naravno, jedna mala država ne može sebi da obezbijedi kvalitetnu sigurnost i mir kao što je Crna Gora, ali članstvom u NATO-u ostvarili smo jedan od najvažnijih projekata u novoj historiji Crne Gore. Možemo da kažemo sa sigurnošću da Crna Gora ima kvalitetnu odbranu i od klasičnog konvencionalnog napada, ali kada pričamo i o nekonvencionalnim izazovima i napadima kao što je terorizam, sajber bezbjednost itd.

Dakle, treba pozdraviti glasanje u Parlamentu Crne Gore da Crna Gora bude u članstvu i vrednosno u NATO alijansi. Imamo danas ljude koji razmišljaju da je možda dobro biti neutralan. Mislim da je danas malo takvih i da je to bilo razmišljanje možda 60-ih, možda smo mogli 60-ih godina prošlog vijeka da pričamo o tome. Da li nekom treba objašnjavati šta je globalizacija, bilo da su oni globalisti, antiglobalisti. Danas smo svi prisutni u globalizaciji u cijelom svijetu i ne možemo reći ako neki važniji događaj se dešava na jednom kontinentu da neće stići i do našeg kontinenta. Imamo sijaset tih primjera, kratko ću, pošto ću samo ja govoriti iz našeg kluba.

Sjetimo se, nažalost, COVID-19 koji je, možemo reći, zarobio planetu. Hajdemo dalje. Ako dođe do zastoja na svjetskom kanalu odmah imamo promjene na svjetskom tržištu. Ako smo svjedoci danas agresije Rusije na Ukrajinu gdje već imamo, kada je tržište u pitanju žitarica, određeno ugrožavanje tržišta ili ako imamo određene plovne puteve na moru, ako imamo neki određeni zastoj odmah dođe do usporavanja, plasiranja i rasta cijena na tržištu itd.

Dakle, ne možemo pričati da možemo ostati izolovani u svom svijetu. Zato ova odluka tadašnje vlasti da budemo punopravna članica NATO alijanse je veliki doprinos bezbjednosti i sigurnosti i miru ne samo Crne Gore nego i regiona. Naravno, još samo jednu napomenu, uvažena potpredsjednice. Danas se cijeli svijet nalazi pod određenim izazovima i prijetnjama. Svi ti izazovi i prijetnje zahtijevaju jedan zajednički odgovor.

Mislim da je NATO alijansa spremna da da kvalitetan odgovor jedino trenutno u svijetu. Isto tako, naša država Crna Gora teži, to nam i građani kažu, Evropi i savremenim društvima, odnosno onim civilizacijskim vrijednostima u kojima i treba Crna Gora da je. Samim tim, ako želimo da smo u društvu razvijenih civilizacija onda treba da budemo dio te priče zajedničkog odgovora na aktuelne prijetnje i izazove.

Zato, Klub Bošnjačke stranke će, ali prije svega vodeći se interesima građana i interesa Crne Gore, podržati ove odluke, uz iskrene želje da naši vojnici obave svoj zadatak i dođu živi i zdravi i da se vrate svojoj porodici i svojoj domovini Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:37:30)

Zahvaljujem, kolegi Ibrahimoviću.

Poslednju diskusiju po ovim tačkama dnevnog reda ima kolega Andrija Nikolić. Izvolite, kolega.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 11:37:39)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Poštovani ministre, poštovani predstavnici Vojske Crne Gore,

Moram na početku da konstatujem da je Crna Gora danas zemlja apsurdna. O upućivanju vojnika crnogorske vojske u NATO misiju odlučuju i treba da glasaju oni koji se u svom stranačkom programu zalažu za isčlanjenje Crne Gore iz NATO-a. To su danas konstituenti vlasti u Crnoj Gori. Nije to samo jedna od deformacija našeg političkog sistema, brojne su deformacije. Ova aktuelna Vlada je nastala na političkim kompromisima koji su neodrživi i ova parlamentarna većina nije konačno rješenje za ono što su željeni civilizacijski standardi ovog društva.

Kada kažem da je crnogorska vojska danas dio najvećeg kolektivnog sistema bezbjednosti, najuspješnijeg saveza u istoriji čovječanstva, to možda ne zvuči dovoljno atraktivno i dovoljno značajno za jedan broj ljudi u Crnoj Gori, ali to je ono što čuva glavu našoj državi. Član 5 Kolektivnog bezbjednosnog sistema govori o potrebi da se svaka država zaštiti ukoliko joj prijete neposredna opasnost od strane nekoga ko želi da naruši njen teritorijalni integritet i suverenitet. To je najveća vrijednost naše države u novijoj političkog istoriji, vrijednost koja je ostvarena uprkos velikom broju protivnika koji su za tuđe interese pokušali da zaustave put Crne Gore u NATO.

Ovdje su ne tako davno ispred Skupštine Crne Gore razapinjani šatori, bojkotovao se Parlament, ulica je uvedena u Skupštinu Crne Gore s transparentima, sa Sedmim bataljonom ne bi li se Crna Gora zaustavila u namjeri da postane članica NATO-a. Jedna politika sa svojim tradicionalnim saveznicima je uspjela da ostvari taj strateški cilj državne politike. Danas je, u tome je kolega Rakočević u pravu, velika satisfakcija kada vidite političke protivnike za koje pouzdano znate da su bili protiv članstva Crne Gore u NATO-u kako govore o prednostima i benefitima članstva u tom kolektivnom sistemu bezbjednosti. Dakle, nema veće satisfakcije za jednu politiku nego kada oni koji su mislili drugačije evoluiraju pa dođu na vašu političku platformu, kud ćete veće i bolje priznanje od toga.

Danas Demokratski front, o kojem je takođe govorio neko od kolega, treba da glasa za ovu odluku, a u njihovim stranačkim dokumentima još uvijek stoji da se zalažu za iščlanjenje Crne Gore iz NATO-a. Crna Gora je stvarno u mnogočemu primjer koji će se jednog dana izučavati u teoriji političkih sistema, jer to što u Crnoj Gori danas možete da vidite ne možete niđe da vidite. Vidim da se kolega Radunović prijavljuje za komentar.

Drago mi je, kolega Radunoviću, ako se dogodila evolucija u vašem političkom radu. Drago mi je jer je to dobro za građane Crne Gore, ali nijesam siguran da to odgovara istini, jer nedavno je vaš politički lider u ovom parlamentu s predsjedavajuće pozicije govorio o tome da su ciljevi ostali isti, ali da su putevi koji treba da vas dovedu do tog cilja promijenjeni. Žao mi je što vaši politički partneri pristaju na tu vrstu političke demagogije. Čak i da pretpostavimo da se kod vaših partnera dogodila istinska evolucija, a nijesam siguran makar na bazi onoga što su odluke koje se donose na planu vanjske politike, nijesam siguran, skloniji sam tome da mislim da se nije dogodila evolucija i da zapravo ono što je intimno razmišljanje svih pojedinaca koji su dio vlasti danas u Crnoj Gori, odgovara onome što je bila politika 90-ih godina. Jer, danas u Vladi Crne Gore nema nijednog političkog subjekta, nema nijednog poslanika koji je učestvovao u obnovi crnogorske nezavisnosti i koji je odlučivao o tome da Crna Gora postane članica NATO-a. Dakle, kud ćete pozdaniji dokaz o tome koliko je konfuzna vanjska politika Crne Gore.

Demokratska partija socijalista će, kao što su kazale moje kolege, kao i uvijek u svim dosadašnjim situacijama podržati slanje naših vojnika i u misiju Ujedinjenih nacija i u misiju u NATO-u zato što je to dio prava, ali i obaveza koje Crna Gora ima kao članica najmoćnijeg saveza u istoriji čovječanstva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:44:41)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću.

Pravo na komentar ima kolega Slaven Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (07.05.24 11:44:50)

Zahvaljujem, potpredsjednice i trenutna predsjedavajuća.

Razmišljao sam da se javim kada je govorio gospodin Rakočević, ali rekoh neću, on je ipak srpsko krilo u DPS-u, bijelo krilo, i da njega poštedim, ali kada se javio gospodin Nikolić s ovolikom gomilom nabacanih floskula, rekoh da mu ipak odgovorim.

Pošto se bavio najvećim dijelom evolucijom kako su neki došli na njihove pozicije, na njihove vrijednosti, kažete tako je, moram da vam kažem da sam strašno zadovoljan što ste vi došli na naše pozicije. Kao što znate, mi baštinimo politiku koja se uvijek zalagala za višepartijski sistem, za privatnu svojinu, za slobodu medija. To su tzv. zapadne vrijednosti. Vi ste ispili iz jedne partije koja se zalagala za jednopartijski, komunistički sistem, zalagali ste se za društvenu svojinu ili državnu, ne daj bože privatnu, pa to su kulaci privatnici, a o medijima da ne pričam.

Prema tome, ne znam ko je došao i na čiju politiku. To je politika, gospodine Nikoliću, a ne dnevna politika gdje vi od tačke do tačke tražite ko je kome prišao. Krupne stvari su bitne. Vi ste došli na naše. Znači, vaš predsjednik partije dugogodišnji je govorio da će Crna Gora biti poslednje komunističko ostrvo u Evropi. Zašto je on lažno prihvatio ove vrijednosti o kojima vi pričate. Jer mu je to bio uslov opstanka. To svako zna. Vi ste i za NATO bili iz razloga da se dodvorite Zapadu kako bi omogućio Đukanoviću i njegovoj porodici i prijateljima da nastavi da vlada ovim feudom koji je ovdje osvojio na način kako je htio. Iz tog razloga. Inače, mnogo su bliži Đukanoviću, a i vašoj partiji sistem vladanja na Bliskom istoku ili na Dalekom istoku, mnogo bliži. Uostalom, kada pominjete te veze s Rusijom, vi ste prva partija koja je potpisala s jedinstvenom Rusijom ugovor o saradnji, da ne pričamo o tome.

Znači, sve ono što smatrate i propagirate danas kao zapadne vrijednosti koje ste usvojili, vi ste ih usvojili samo iz razloga lične koristi i da preživite pad komunizma. Uspio je Milo Đukanović, uspio je da ne padne jedini od svih komunističkih lidera, on i Slobodan Milošević u prvom momentu. Međutim, Slobodan Milošević je pao 2000. godine, a Milo Đukanović je preživio. E, nije mogao da preživi kada je krenuo na crkvu, gospodine Nikoliću, jer mu se učinilo da je on važniji i veći od boga i pao je.

Sada umjesto da vi iz ovoga svega izvučete neku pouku i neku korist, vi danas jedinu svoju politiku koju baštinite je politika stvaranja razdora u Crnoj Gori. Razlika između Demokratskog fronta i DPS-a. Hoćete na tome da pobijedite. Ne možete. Na toj priči više ne možete da se vratite na vlast. Ne možete iz prostog razloga što DF kakav je takav je borio se muški i ljudski za slobodu i za svoja prava, a vi ne. Da se nije DF muški borio, ne bi bilo pobjede 2020. godine.

Pominjete razne transparente i povike ovdje. Da vas podsjetim, ti povici nisu bili protiv NATO-a, protiv Bajdena, ne znam protiv koga, nego protiv Mila Đukanovića. Da ne govorim, da ih ne ponavljam ovdje, hoćete da otpjevam još jedanput zajedno vi i ja onu pjesmicu o Milu koju smo pjevali mi ovdje. Znači, odnosila se na Mila Đukanovića. Ne poistovjećujte Mila Đukanovića, DPS i zapadne vrijednosti, barem ne nama.

Što se tiče i NATO-a i misije, posebno ove na Kipru, tamo je situacija, srećom, mnogo bolja, počeli su čak i da razmjenjuju i radnu snagu kako bi im turističke sezone bolje funkcionisale. Kako ćemo mi da glasamo to je naša stvar, to morate da razumijete. Mi nećemo dozvoliti, budite sigurni, da nas vi nekim seljačkim lukavstvima uvlačite u neke igre. Nema od toga ništa, gospodine Nikoliću. Ostavljamo vas u magarećoj klupi. Tu ćete da ostanete ko zna koliko decenija dok se ne promijenite. Ako pokušate da se promijenite, ako pokušate da saradujete sa svim ostalim ljudima u Crnoj Gori na ravnopravnim osnovama, ako budete željeli da gradite Crnu Goru sloge, Crnu Goru budućnosti, dobrodošli ste. Dok god ste svađalice, nema od toga ništa.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:50:37)

Zahvaljujem kolegi Radunoviću.

Pravo na odgovor na komentar ima kolega Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 11:50:42)

Mislim, gospodine Radunoviću, da ste vi svađalica i da vaš temperament i diskurs u javnoj diskusiji ne odgovara vašem članstvu u vlasti Crne Gore. Dakle, vi se i dalje ponašate kao opozicija. Imate pravo na to. Neka misle o tome oni koji su s vama u vlasti.

Imate ozbiljan problem s činjenicama. Demantuju vas činjenice. Govorite o Crnoj Gori koja je, prema vašem viđenju, bila autoritarni sistem ili diktatura, kako god, a sve vrijeme dok ste prigovarali autokratiji i diktaturi

vi ste zagovarali savez, gledajte s kim, s Rusijom i s Bjelorusijom. Dakle, vi ste zagovarali čvrste veze s Rusijom i s Bjelorusijom, s zemljama koje su hermetički potpuno zatvorene i ne postoji opozicija ili je u zatvorima, i ne postoji nevladin sektor, i ne postoji drugačije mišljenje i vi nama pričate o demokratiji.

Dakle, imate konstrukcionu grešku, gospodine Radunoviću. Demokratska partija socijalista je izgubila izbore s 35% podrške građana Crne Gore, priznala izbore i otišla u opoziciju. To može da se dogodi samo u demokratskim sistemima. To nije autokratija i to nije diktatura. To je funkcionalna demokratija u kojoj se vlast smjenjuje na izborima i na kojima su posle 30 godina prvi put akteri izbornog procesa priznali rezultate izbora. Dakle, Demokratska partija socijalista je trebala da izgubi izbore za hiljadu i po glasova, da ode u opoziciju i da prizna te rezultate izbora da bi se konačno desilo u Crnoj Gori čestitka onima koji su pobijedili, da bi neko rekao - u redu, pobijedili ste, čestitamo, preuzmite odgovornost za vođenje državom, tu smo kao opozicija da budemo konstruktivni i da vam pomognemo ako možemo da vam pomognemo.

Šta ste vi uradili za ove četiri godine. Hvalite nam se sve vrijeme o tome kako ste napravili neko čudo u Parlamentu, formirali ste većinu od 46 poslanika, pa ste nadomjestili i mimo većine jedan broj poslanika, dogovorili se političkom trgovinom o određenim imenovanjima u pravosuđu i time nam barjačite svakog dana ovdje. Nijedna parlamentarna većina od obnove nezavisnosti do 2020. godine nije formirana s nekom ubjedljivom većinom u Parlamentu. Uvijek je to bilo od 41 do 45. Uvijek su presudnu podršku toj parlamentarnoj većini davale stranke manjebrojnih naroda.

Hoćete li da kažete da su oni ljudi i da oni žele sebe da svrstaju u red s nekim ljudima koji su necivilizovani i koji ne poznaju demokratiju. Nijesu. Nijesu ti ljudi slučajno glasali ni za manjebrojne narode ni za Demokratsku partiju socijalista. Glasali su zato što im je Demokratska partija socijalista pružala sigurnost i stabilnost. Danas Demokratska partija socijalista ima 26%. Znate li zašto, gospodine Radunoviću? Zato što je to politika koja ima kičmu, koja ima vrednosnu ideologiju, koja će se zanoviti, biće 20% ili 25%, ali ja vas uvjeravam da će to i u perspektivi biti najjača politička partija u Crnoj Gori jer je to partija koja ima vrijednosti u koje istinski i iskreno vjeruje. Ne kažem da ni vi ne vjerujete iskreno u neke vaše vrijednosti, samo što su te vrijednosti, prema našem viđenju, vrijednosti koje ne treba da slijede civilizovane države i civilizovana društva. U tome je razlika između nas i vas.

Nemojte da mislite da smo mi skloni onome čemu ste vi skloni. Nikada ne bih isključio nijednog glasača Demokratskog fronta iz bilo kog procesa. Danas se vi s vašim partnerima u vlasti utrkujete u tome ko će da kaže da

Demokratska partija socijalista nije poželjan partner. Da nije poželjan partner neko ko ima 25% podrške građana Crne Gore. Zašto nije poželjan. Da biste vi mogli da podijelite kolač u vlasti bolje i organizovanije bez Demokratske partije socijalista, bez nekoga ko je najjači. Završio sam. Hvala vam na toleranciji, gospođo Popović.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:56:29)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću.

Kolega Radunoviću, naravno, daću vam riječ, ali vi ste imali prekoračenje od dva minuta, a kolega Nikolić je imao prekoračenje od dva minuta i 45 sekundi. Izvolite, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (07.05.24 11:56:55)

Isto je kolega Nikolić prije toga imao i u diskusiji još jedno dva, tri minuta, ali nije sporno. Samo hoću da kažem jednu stvar. Pošto svaki put kada se ovako pokušava naći neka argumentacija da se suprotstavi stavovima Demokratskog fronta nekadašnjeg ili sada Nove srpske demokratije, ubaci se poneka neistina. Apsolutna je neistina da je Nova srpska demokratija ikada bila za nekakvu federaciju s Bjelorusijom i Rusijom. To je apsolutna neistina. Tijesne veze, što god hoćete, sve to nije tačno. Mi smo uvijek govorili da nikad, za razliku od vas koji ste 2006. godine napravili suverenu državu ruskim parama, nećemo zaboraviti što je ruska država, posebno Carevina Rusija učinila za Crnu Goru i na bliske, prijateljske, kulturne, jezičke i svake druge veze s Rusijom. Mi se ne odričemo braće i braće od stričeva čim to nije korisno na dnevnom nivou kao što vi radite. Naravno, živimo u Crnoj Gori, živimo u realnosti gdje smo i kako smo i mi to uvažavamo. To da se zalažemo za nekakve, ne znam više nije federacija nego sada ste spustili već za bliske veze, u redu, to isto nije istina. Ako se dobro sjećam to je bilo u vrijeme Savezne Republike Jugoslavije. To je možda bio projekat SPS-a ili nekoga, nije bitno, ali nije Nove srpske demokratije, daleko od toga.

Još jedna stvar koja je vrlo bitna. Tim ljudima u koje vi nemate danas povjerenja, tom autokrati Putinu i njegovim oligarsima ste prodali pola Crne Gore. Vi ste prodali pola Crne Gore, vi koji baštinite te zapadne vrijednosti. Nije ni Nova srpska demokratija ni Slaven Radunović. Prema tome, trebalo bi stvarno malo da se vodi računa i kada se razmjenjuje argumentacija. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 11:59:00)

Zahvaljujem kolegi Radunoviću.

Izvolite, kolega Nikoliću, hoćete li proceduru ili šta?

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 11:59:16)

Hvala vam, potpredsjednice Popović.

Čini mi se da gospodin Radunović nije koristio proceduru u skladu s Poslovníkom, da se obraćao meni, odnosno da je komentarisao moju poslednju intervenciju. Tako da će u jednoj rečenici biti dovoljno da odgovorim na navode koje je iznio.

Dakle, gospodine Radunoviću, da li ste vi zagovarali čvrste veze s Rusijom ili Bjelorusijom, neću ođe sad da izvodim materijalne dokaze, nije ovo sud. Ali, vaši politički lideri su 2016. godine, u susret parlamentarnim izborima, u finalnoj dionici puta Crne Gore ka učlanjenju u NATO boravili više u Moskvi nego u Podgorici. To je jedno.

Drugo, 2019. godine vaši politički lideri i Andrija Mandić i Milan Knežević i Marko Milačić i ne znam ko je još bio s njima, bili su u Beogradu na dočeku Vladimira Putina. Dočekujući Vladimira Putina kazali su javno da je to predsjednik većinske Crne Gore. Vi izvolite pa to demantujte, a ja vam kažem ne možete demantovati jer je ostao materijalni trag o tim izjavama. Dakle, o tome koliko vi vodite računa o suverenitetu svoje države i koliko brinete o njenom međunarodnom ugledu najbolje govori ta izjava i najbolje govori vaš ideološki pravac. Dakle, u vašem političkom programu, vraćam se namjerno na to, i dalje stoji da ste za isčlanjenje Crne Gore, da ste protiv učlanjenja Crne Gore u NATO. Odlično, vi ste za neutralni status. Ako ste za NATO, kažite mi da vam čestitam odmah. Jeste li za NATO. Kada mi kažete da niste, razjasnili smo se. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:01:34)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću.

Kolega Nikoliću, ni Putin ni Rusija, ni Bjelorusija danas nisu tačka dnevnog reda. Da vam nešto kažem, kolega Nikoliću, nećemo kršiti Poslovník danas.

Sada dajem riječ kolegini Nedović. Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (07.05.24 12:02:03)

Hvala vam, potpredsjednice.

Zaista bih malo da relaksiram ovu situaciju što se tiče NATO-a. Nekako se mi iz ovog poslaničkog kluba osjećamo prozvanim. To da ne postoji u ovom parlamentu nijedan poslanik koji je učestvovao u vezi NATO-a itd i tako bliže. Da objasnim prosto neke stvari.

Što se tiče NATO-a, NATO je prvo bio vojna organizacija, pa je postao vojno-politička organizacija. Ono što se spočitava nekim ljudima što su razmišljali drugačije, moramo da shvatimo da su neki građani Crne Gore i neki politički subjekti NATO posmatrali kroz vojnu intervenciju 1999. godine kada smo imali žrtve te intervencije. Potpuno je prirodno da postoje ljudi koji preispituju da li je nešto u redu, da li je nešto bilo dobro, kakve benefite može da donese Crnoj Gori. Zašto sebi dajem za pravo da govorim o NATO-u? Zato što sam 2011. godine, između ostalog, bila na čelu NATO karavana koji je služio promociji NATO vrijednosti u Crnoj Gori. Sjećam se odlično da smo počeli s Cetinja, a završili u Bijelom Polju. Vi morate da shvatite da nakon NATO intervencije naši građani nisu znali šta je NATO. Bilo je potrebno da se objasni da je to postala politička organizacija i da ova država od toga može samo da ima benefite.

Zato politički subjekat koji sada čini ovu većinu potpuno je bilo razumljivo i prihvatljivo da oni razmišljaju na način kako su razmišljali. Nemojte da zaboravimo, kada govorimo o neutralnosti da su Finska i Švedska bile do skoro neutralne države. Ne znam zašto bi se to posmatralo kroz tu prizmu kao da neko sada hoće neko čudo da napravi Crnoj Gori što predlaže da ona treba da bude neutralna država. Samo govorim o tome da treba da imamo senzibiliteta za malo drugačije razmišljanje. Ne možemo svi isto da razmišljamo. Vjerujem, drage kolege, da je ovoj Vladi i svima nama poslanicima, kao i ovim građanima u Crnoj Gori isključivo stalo do mira i da niko nije nijednim postupkom pokazao da je to drugačije.

Uvjeravam vas i građane Crne Gore da ćemo mi ostati na ovom evropskom i evroatlantskom putu. Tako da, molim vas, samo da ne koristimo da nekako dobijemo neke političke poene, da stavljamo kolegama u usta neke riječi koje nisu izrečene, da neke postupke koji su se dešavali spočitavamo kao da su oni htjeli da ugroze Crnu Goru, da su htjeli da ugroze građane ove Crne Gore jer vas uvjeravam da tako nije bilo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:05:15)

Zahvaljujem kolegini Jeleni Nedović.
Komentar ima kolega Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 12:05:20)

Može komentar, iako je kolegini Nedović komentarisala moju diskusiju.

Koleginice Nedović, mnogo bih više cijenio ove vaše opservacije kada bih istinski znao u šta vi politički vjerujete. Ne znam za šta se zalaže politička grupacija kojoj vi pripadate, vaš poslanički klub. Vi ste najkonfuznija politička partija koja se pojavila na političkoj sceni. Vi imate ozbiljan problem da artikulirate ono što je vaša politička ideja. Rekao sam vam to jednom. Dobili ste podršku zahvaljujući obećanjima koje ste dali građanima na izborima. Onda ste stavili veto na tu temu zabranivši poslanicima i ukupnoj crnogorskoj javnosti da se informišu o ciljevima i načinima sprovođenja programa Evropa sad 2. Pazite šta vi radite. Vi nama pričate o demokratiji ođe. Vjerujte mi, nijesam nailazio na slične primjere u demokratskim državama. Razumijem šta je populizam, posebno kada idu dva kilograma populizma i kilogram nacionalizma jedno ispod ruke s drugim. Znam šta to znači. Vrlo brzo će to uvidjeti i crnogorska javnost kao što je već uvidjela. Jer, vi ne znate šta vam je odnos prema genocidu u Srebrenici, prema strahoti u kojoj je u nekoliko dana ubijeno 8.000 ljudi, sistematski istrijebljeno, vi ne znate šta vam je odnos civilizacijski prema tome. Vi se pozivate na to što ne piše u Rezoluciji Ujedinjenih nacija. Zašto. Da biste vi ostvarili neki politički poen. Vi to radite. To ne radimo mi. Da smo razmišljali o političkim poenima mi bismo glasali za ono što ste predložili. To je bilo unosno, vjerovatno i politički profitabilno.

Znate šta, nije bilo prijatno izaći na ulicu kada vas ljudi gledaju i kada donosite odluku o tome da se povećaju plate svima, a vi glasate protiv toga. Znate li zašto smo glasali protiv, i tada smo vam to rekli, nemojte da dođete u situaciju da vas za nekoliko godina jure građani po ulicama. Nemojte da dođete u tu situaciju. Zato što ne mogu da glasam za nešto što znam da nije održivo. Ne može administrativni akt da poveća ...(prekid) ljudima, a da prethodno nijeste stvorili ekonomsku vrijednost koja treba da stane iza tog povećanja. Pa, ne može to, pa će to ima? Vi ste jednu rečenicu napisali - povećaćemo plate i povećaćemo penzije. Na šta to liči?

Zar se tako radi u ozbiljnim sistemima? Onda nijeste dozvolili da o tome razgovaramo u Parlamentu, da građani Crne Gore čuju na koji način vi to planirate da uradite. Dakle, zato vam kažem postoji konstrukciona greška, konstrukciona greška. Razumijem da ste vi novi u politici i da se učite politici, ali bih mnogo više cijenio kada biste pred one neke razumijevajuće samokritike imali malo i širine da uvažite i da prepoznate neke stvari. Vi ste danas nastavljači jedne politike koja se uspješno etablirala tokom prethodnih dvije decenije, uspješno. Vi ste preuzeli tu politiku i neka ste. Kada biste bili iskreniji i kada biste iskreno vjerovali u tu politiku vjerujte mi možda ne bih imao nikakvu potrebu ni da se bavim ovim poslom, ali vaš je problem što nijeste iskreni i što govorite nešto u šta intimno ne vjerujete. Vi pričate o Evropskoj uniji i o NATO-u i o Rezoluciji o Srebrenici i o sankcijama Rusiji i o mnogim drugim pitanjima, a u njih iskreno intimno ne vjerujete. U tome je vaš problem. Završio sam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:10:28)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću.

Odgovor na komentar ima koleginica Jelena Nedović. Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (07.05.24 12:10:37)

Hvala.

Znate li kako, kolega, ja jesam možda mlada i nemam političkog iskustva, ali sam toliko srećna što ne plivam u onim temama na kojima ste vi baštinili politiku 30 godina, a to su teme nacionalizma. Srećnija sam još što smo, tako je, vi znači 30 godina zasnivate politiku i dijelite narod Crne Gore, a Pokret Evropa sad šta radi, šta je naša ideologija? Naša ideologija je da građanima Crne Gore bude bolje. Vi ste ubjeđivali naše građane da je 250 eura veće od 450 eura. E, to je vaša politika. Naša politika je da budu veće penzije, da budu veće plate i sve ovo što mi radimo što možete da vidite kakvu podšku imamo međunarodnih partnera i cijele zajednice. Znači, svaki dan se dobije neka izjava, svaki dan je postignut neki rezultat. Mi smo za pola godine postigli što neka vlada nije uradila za četiri godine.

Vi nama govorite o evropskim integracijama. Zašto ste stali sa putem evropskih integracija zadnjih deset godina? Šta je bilo sa poglavljem 23 i 24, đe su vam hapšenja, đe vam je borba protiv korupcije i organizovanog kriminala? Vi ste, čovječe, državne službenike, znači ljude visokoškolce sa završenim fakultetom, držali na plati od 420 eura. Šta je uradila Evropa sad

II? Konačno pokazla dostojanstvo. U stvari Evropa sad I. Mi smo pokazali da su naši građani vrijedni tih plata i svega toga što treba. Upravo Evropa sad II će da nastavi tu politiku. Poenta priče je, dakle, nemojte da govorimo o podjelama, dajte nekako da smirujemo strasti. Poenta svega, kad kažete da mi ne vodimo ozbiljnu politiku. Zna li šta je ozbiljna politika? Pa upravo ekonomija. Meni je, čovječe, bitno šta će onaj čovjek gore na ševeru Crne Gore da sjedne i da pojede. Mislite li da je sa 150 eura mogao da se prehrani? Āe su mu računi za struju i za sve ono što treba da plati, komunalije, šta mu ostane, šta će da jede, hoće li patiku da pojede? E tako ste vi sa svojim građanima postupali dok nije došao Pokret Evropa sad i napravio iskorak u ekonomskom smislu i pokazao građanima da se može kad postoje ljudi koji znaju, poznaju ekonomiju, finansije, pa povećaju plate, pa povećaju penzije i hiljadu nekih drugih benefita koji će naši građani tek da vide. Tako hvala Pokretu Evropa sad, hvala ovoj većini što ne pričamo o nacionalnim temama, o zastavama, ko je Srbin, ko je Crnogorac, ko je Musliman, ko je Bošnjak, ko je Hrvat, nego pričamo o tome kako će da se jede. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:13:38)

Zahvaljujem, kolegkinice Nedović.

Kolegkinice, hvala vam na tako energičnom nastupu. Zahvaljujem.

Sada riječ dajem kolegi Adrijanu Vuksanoviću. Izvolite, kolega.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (07.05.24 12:14:01)

Hvala, predsjedavajuća. Dugujem vam izvinjenje, naknadno sam se javio i evo primite moje izvinjenje što nisam ispoštovao proceduru, a svakako ovo je tema koju bih teško propustio da ne kažem nešto o njoj jer stranka kojoj pripadam i koju predstavljam ima čitav jedan dugi kontinuitet godina iza sebe u kojima je zastupala, baštinila i branila upravo ove vrijednosti o kojima danas govorimo.

Hrvatska građanska inicijativa postoji na političkoj sceni od 2002. godine. Ovdje ću ponoviti ono što sam često ponavljao, a to je da smo od tada u programskim dokumentima četiri godine pred referendum zapisali da ćemo se zalagati za crnogorsku nezavisnost, za članstvo Crne Gore u NATO i članstvo Crne Gore u EU. Ostvarili smo dva strateška cilja, vjerujem da ćemo i treći. Što sam htio da kažem? Htio sam da kažem da smo imali viziju crnogorske nezavisnosti onda kada je bilo teško imati bilo

kakvu viziju. Jednako tako imali smo i viziju članstva Crne Gore u NATO kada to za nas nije predstavljalo onaj kalkulantski dio politike, već izraz svoje unutarnjosti. Zbog toga sasvim je prirodno i očekivano da ćemo danas podržati sudjelovanje naše vojske u mirovnim misijama jer smatramo da je to pitanje vrijednosnog sustava. Sudjelovanjem Vojske Crne Gore u mirovnim misijama mi dajemo svoj kvalitativan doprinos općoj bezbjednosti, a s druge strane i naši vojnici se vraćaju sa većim iskustvom i znanjima što daje na kvalitet i same Vojske Crne Gore.

Imao sam potrebu da uradim ovu retrospektivu djelovanja Hrvatske građanske inicijative i da aktueliziram da smo anticipirali određene procese i slijedili određene vrijednosti kada to nije bilo nimalo lako i drago nam je što danas su te vrijednosti prihvaćene u širem dijapazonu nego onda kad smo ih propagirali. Dakle, Hrvatska građanska inicijativa, a mogu reći slobodno i naš zastupnički klub će podržati ove prijedloge. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:16:58)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.

Za diskusiju se javio kolega Slaven Radunović. Izvolite, kolega.

SLAVEN RADUNOVIĆ (07.05.24 12:17:07)

Da budemo potpuno jasni, javio sam se za diskusiju zato što nisam imao više pravo po Poslovniku da nastavim polemiku sa gospodinom Nikolićem, ali pravo da vam kažem nakon ovog nastupa gospođe Nedović pitanje je ima li potrebe pošto je razbila u paramparčad argumentaciju gospodina Nikolića. Između ostalog ono oko NATO-a, to je stvarno bilo najbolje, kad ga je pitala je li značilo da su Švedska i Finska dok nisu ušle u NATO do prije pola godine bile neke neprijateljske zemlje i da su one željele zlo čovječanstvu zato što su bile za neutralnost. Znači, nije pošteno kad pokušavate u argumentaciji, a uz to znate da nemam pravo da odgovorim, da govorite neistinu u zadnjem momentu i da citirate djelove recimo programa moje stranke na netačan način. Znači, nigdje ne piše da smo protiv nečega ili da smo za nešto, već da smatramo da je za Crnu Goru najbolji neutralni status. To je napisano na pretposlednjoj skupštini naše stranke. Pravo da vam kažem i dan danas mislim da bi bilo najbolje da je Crna Gora neutralna jer Crna Gora se ne nalazi ni u kakvoj zoni gdje joj prijeti ne znam kakva opasnost, a u ekonomskom smislu, kao neutralna zemlja bi možda imala ozbiljnih efekata ekonomskih, iako vi mislite

obrnuto. Podsjetiću vas da u nakoliko godina od kad je Crna Gora ušla u NATO nijedne ozbiljne investicije iz zemalja kao što su SAD, Velika Britanija, Francuska i drugih velikih država Evropske unije nije bilo jer se nije vjerovalo ovom sistemu, iako je Milo Đukanović potpisao ulazak u NATO. Znalo se, znaju ljudi u diplomatiji zbog čega neko nešto radi i znali su da je ovo zemlja u kojoj je mnogo plodnije tržište za investicije sa Bliskog istoka nego iz zapadne Evrope. Stvari će se vremenom mijenjati, nadam se u pravcu da budemo pogodno tle i za one sa Bliskog istoka i za one sa Dalekog istoka, a naravno najviše za one koji su nam najbliži, a to su zemlje zapadne Evrope što se tiče ulaganja.

Uspjeli ste u svojoj diskusiji da dođete i do Srebrenice, naravno sve pokušavajući da posvađate ljude iz vlasti, a ja vam ponavljam, radite stvar od koje nemate nikakvu korist, samo štetu, jer svi smo vas pročitali. Možete li da razumijete da smo vas pročitali i mediji i NVO sektor i inostrani partneri i mi koji se bavimo politikom u Crnoj Gori. Bazirate potencijalno uspjeh vaše stranke na svađi drugih i raspadu. E, kad su ti drugi dovoljno inteligentni da to znaju, do toga neće doći. Možemo mi između sebe da se kačimo oko raznih stvari koliko god hoćemo, ali vama niko neće pružiti ruku zato što se sjećamo svega onoga što je pomenula maloprije gospođa Nedović. Evropska unija 2017. godine je uvela klauzulu balansa nezvanično Crnoj Gori. To sam govorio od prvog dana kad sam to primijetio, a i načuo po sastancima koje sam imao sa evropskim zvaničnicima, neformalnim. Ovdje su skakali da to nije tačno, pa onda su zvali portparolku Pobjede i ove medije bliske DPS-u da provjere, pa naravno niko to nije htio zvanično da potvrdi, pa je onda bilo kako ja pričam neistine. Međutim, ispostavilo se da je to istina. Sve dok Milo Đukanović ne ode sa vlasti, ovo su moje riječi i stidim se što moram na sebe da se pozivam, ali je uputno za ovaj momenat, dok Milo Đukanović ne ode sa vlasti mi nećemo zatvoriti nijedno poglavlje. Tako je i bilo. Sad evo kakvi smo vidite, čitava Evropska unija, svi nam pružaju ruke i svi željno žele ovakvu Crnu Goru u Evropskoj uniji, sa ovakvim Demokratskim frontom kako ga vi i dalje zovete, iako Demokratski front praktično više ne postoji, ali meni se bude lijepa sjećanja na ime Demokratskog fronta uvijek, to nije nikakav problem. Znači, nas ovakve hoće, njih populiste, kako kažete, nas ne znam kako zovete, nas hoće, a vas neće. Znači to je problem i treba da se zapitate. Pominjete, kao što rekoh maloprije, Srebrenicu ne bi li ste nas posvađali. Ponavljam vam, ono što smo vam rekli deset puta odavde, nikad nijednu bošnjačku majku ni albansku nije ništa zaboljelo što su uradili ili Andrija Mandić ili Slaven Radunović ili bilo ko od nas, a po svjedočenju ministra Republike Srpske Momčila Mandića gorivom koje je slao Milo Đukanović su operisali tenkovi tada i kamioni oko Srebrenice. Samo da

znate. Znači, nemojte se mnogo vi Srebrenice držati kao u svoju neku odbranu. Nemojte to da radite iz prostog razloga što znamo da vam Srebrenica opet služi da pokrivete neke druge stvari. Tačno je da je Međunarodni sud u Hagu proglasio u jednoj od presuda zločin u Srebrenici genocidom. To je tačno, ali tačne su i stotine drugih stvari, kad su i međunarodni sudovi i međunarodne arbitraže u pitanju dosta zavise od geopolitike, vi to znate. Takođe, vi znate, direktor Simon Vizental centra kaže da je to bio veliki zločin, sa čime se slažem, ali nažalost za čovječanstvo takvih zločina je bilo na stotine. To je zločin u kojem su, nažalost, pobijeni razoružani muškarci, vojno sposobni, ali su djeca i žene pošteđeni, srećom, srećom makar to da se desilo. Znam slučajeve mnogo bliže nama gdje su učestvovali kao žrtve i kao dželati Crnogorci gdje nisu pošteđene ni žene ni djeca jer je Komunistička partija mislila da treba tako da se obračuna sa svojim građanima, po kratkom postupku nenaoružane pobili 10 ili 12 hiljada ljudi na Zidanom mostu, svoje braće i sestara itd. Nikad ljudi sa takvim vrednosnim stavovima kakve vi navodno imate nisu ustali da to osude. Nikad. Mislim da ta politika dvostrukih aršina je došla do kraja. Svi smo vas, kao što sam vam rekao, razotkrili, svi znamo što želite i nećemo vam pružiti šansu da se varatite.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:24:51)

Zahvaljujem kolegi Slavenu Radunoviću.
Komentar, je li, kolega Nikoliću? Komentar.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 12:25:02)

Nek bude komentar, nije sporno, da nastavimo ovu polemiku.

Gospodine Radunoviću, mislim da bi u svakoj javnoj prilici trebalo da se držimo činjenica i da se služimo istinom. Vi ste sad ponovili nešto što ste više puta aktuelizovali u izjavama u poslednje vrijeme. Kazali ste da je neko slao gorivo za tenkove. Znam koji je to ministar i znam za čije interese nastupa i znam šta radi njegov sin u ime njegovo i u ime politike u koju, između ostalog, vi vjerujete. Dakle, to je izaslanik koji obavlja posao i u Beogradu i u Crnoj Gori, govorim o njegovom sinu koji je akreditovan da radi za vaše političke interese. Tako da o kredibilitetu tog ministra neću da govorim posebno. Zna li šta o kredibilitetu te izjave najbolje govori, pa i da je to tačno, gospodine Radunoviću? Zar mislite da bi majke Srebrenice i ti ljudi koji su postradali u toj strahoti tamo dozvolili Milu Đukanoviću da se

primakne onom tabutu kad se obilježava dan sjećanja na žrtve? Zar mislite da bi mu dozvolili da se primakne tamo? Ne bi mu dozvolili, naravno. Toliko o toj vašoj istini. Šta je rekao Međunarodni sud pravde - za više od 50 ljudi je presudio više od 700 godina zatvora i time je sve rečeno. Time je sve rečeno. Dakle, gospodine Radunoviću, ako vama to nije jasno, vi imate drugi problem i ja vam ne mogu pomoći da taj problem riješite. Ne mogu da vama pomognem da vi uspostavite civilizacijski odnos prema onome što se dogodilo u Srebrenici. U tome vam ne mogu pomoći. Ja sam svojevremeno ovđe ministra pravde, bivšeg, pitao o Srebrenici ne uvodeći to kao neku političku igru, nego da provjerim civilizacijski odnos ljudi koji su šedeli u toj vladi. Tada i danas znam i znao sam šta o tome misle. Tada i danas znam i znao sam šta o tome misle. To je vaša stvar. Kad izađete pred ogledalo, vi u ogledalu sebe tamo vidite i vi tražite građanima Crne Gore šta o tome misle. Nije to tema koju je kandidovala Demokratska partija socijalista, nego civilizovani demokratski svijet zato što o toj temi treba da se razgovara i treba da se uspostavi dan sjećanja na te žrtve, da ta tema uđe u obrazovne sisteme, da se nikad ništa slično ne bi ponovilo. To smo gledali u holokaustu za vrijeme Drugog svjetskog rata i to smo videli u Bosni krajem prošlog milenijuma. Ako neko ima probem da uspostavi civilizacijski odnos prema tome, vjerujte, njemu ne mogu pomoći ni psihijatri ni bečki doktori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:29:12)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću.

Pravo na odgovor na komentar ima poslanik Slaven Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (07.05.24 12:29:15)

Da se odmah složim s vama. Tačno, ako neko ima s tim pblem njemu ne mogu pomoći ni bečki doktori, ali bečki doktori ne mogu da pomognu ni onome ko nema takav odnos prema onih 10.000 - 12.000 žrtava koje sam pomenuo, gospodine Nikoliću. Niko iz vaše partije, izuzimajući Miomira Mugošu koji je u momentu kada je počelo obilježavanje grobova u predjelu Kamniške Bistrice - Zidanog mosta ponio vijenac u ime Crne Gore kao ambasador, mada je to uradio dan prije ili kasnije nego što je bila odavde zvanična delegacija da ga baš ne vide sa četničkom djecom, ali dobro, makar je to on uradio, niko drugi od vas to nije

uradio ni dan danas. Crna Gora je jedina država bivše Jugoslavije koja nije spremna da pođe do Slovenije i da sa njihovim vlastima dogovori da se tamo napravi neko spomen-obilježje i da se nešto učini vezano za grobove tih ljudi. Sve druge bivše jugoslovenske države su uradile, a posebno Slovenija, na čemu su potomci tih ljudi svi zahvalni, čak iz samodoprinosna građani Kamnika su podigli neka obilježja, ali da to stavimo po strani. To se zove civilizacijski napredak, gospodine Nikoliću, a nekad zbog politike i zbog političke koristi se držite, kako bi rekao vaš bivši predsjednik partije Josip Broz Tito, kao pijan plota. Znači, pustite vi to, ja vas moram podsjetiti. Znači, deset puta su ovdje govorili ljudi iz moje stranke, što se tiče Srebrenice to je najstrašniji zločin u pitanju, kao i svaki drugi takav zločin kad se ubijaju nenaoružani ljudi. Nema toga ko podržava takvo nešto, ali znate li da postoji Bratunac samo na par desetina kilometara odatle koji niko ne pominje, gdje je preko 3.000 ljudi na isti način ubijeno? Ne može se tako u svijet i u Evropu i na Zapad, gospodine Nikoliću, sa duplim aršinima. Ja žalim sve te žrtve jednako, sve ih žalim i vjerujte, da se pitam ja ili bilo ko iz ovih klupa koga mi ovdje predstavljamo, budite sigurni takve stvari se ne bi nikada dešavale. Nikada se ne bi dešavalo. Mi pokušavamo odavde da šaljemo i poruke mira i poruke potrebe pomirenja u Crnoj Gori, ali treba druga strana da pruži ruku. Mi stalno to pokušavamo, a vi stalno pokušavate da pravite od druge strane baba-rogu kako nikada ne bi došlo do pomirenja, jer na tome baštinite potencijalni vaš uspjeh u politici. Zato vam kažem, nema od toga ništa i to vam ne može uspjeti. Probajte nešto da promijenite ukoliko hoćete da tih 25-26% ljudi koliko kažete da vas podržava saosjeća sa dijelom vlasti u Crnoj Gori u širem smislu i da budu na svaki način ravnopravni građani, ali ne da budu građani koji podržavaju stranku koja nikada ne može da bude vlast više. Mi smo bili u toj poziciji. Od nas stvarali baba-rogu jer vam je to bilo isplativo, politički isplativo. Mediji vaši, sudovi vaši, tužioc i vaši, policajci vaši sada su svi u zatvoru. Svi oni koji su protiv nas pravili akciju, kada je u pitanju i državni udar i sve ostalo da bi pravili od nas baba-rogu, kažem tako da bi mogla i mala djeca da razumiju, sad su svi u zatvoru. Toliko o tome i o tim institucijama sistema na koje ste se pozivali.

Zato još jednom nudimo ruku pomirenja svima u Crnoj Gori. Broj jedan, nemojte da nas svađate sa manjinama, jer manjine od nas nikada nisu imale apsolutno nikakvu štetu niti bilo kakav problem, a od vas jesu i na taj način nećete moći da prikrijete. Mi smo dovoljno iskusni u politici i korektni da to mogu da vide danas pripadnici manjina i njihovih predstavnika i nećete više moći da ih ubijedite u ...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:34:09)

Zahvaljujem kolegi Radunoviću i sada dajem riječ kolegi Jeftu Erakoviću. Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (07.05.24 12:34:17)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Prvo da pozdravim naše uvažene goste iz Ministarstva odbrane, posebno naše crnogorske oficire, da pošaljem poruku u ime partije kojoj ja pripadam, a siguran sam u ime većine građana Crne Gore. Za razliku od svih drugih komentara koje ste mogli da čujete u prethodnom periodu, treba da vam bude čast da nosite tu uniformu, treba da vam bude čast što nosite crnogorski grb i tu crnogorsku zastavu i što predstavljate jednu od najčasnijih profesija koje su prisutne danas u Crnoj Gori, a da ne pričamo o tradiciji koje sve junake i koje sve istaknute ličnosti nasleđujete na toj poziciji. Prema tome, neka vam je čast i na ponos zbog toga što predstavljate na taj način Crnu Goru. Neka vam je čast i na ponos zbog toga što predstavljate Crnu Goru i što delegirate naše crnogorske vojnike u misije NATO-a zato što je to jedno veliko priznanje ne samo za crnogorsku vojsku nego jedno veliko priznanje i za crnogorsku državu, da jedna mala država koja je svoju nezavisnost obnovila 2006. godine nakon kratkog perioda je uspjela da uđe u najmoćniju vojnu silu na svijetu i da bude njen ravnopravan član. Prema tome, kao vojnicima, kao Crnogorcima, kao građanima ove države treba da vam bude čast što je predstavljate i u NATO-u.

S druge strane, evo i danas kroz ove diskusije vidimo kojim putem ide Crna Gora i zaista u ovom trenutku se nalazi na jednoj prekretnici gdje vidimo da jedna kombinacija nacionalizma i populizma kroz različite političke poruke pokušava našu Crnu Goru da odvede na jedan potpuno pogrešan put. To smo vidjeli i na osnovu današnjih diskusija gdje su se potegle teme još iz perioda Drugog svjetskog rata kada je jedna, opet na ponos Crnoj Gori, struktura koja je predstavljala antifašističku politiku uspjela da pobijedi i da Crnu Goru svrsta u red najnaprednijih država svijeta. To je naravno još jedan pokazatelj zbog čega treba da budemo ponosni i zbog čega treba da negujemo te tekovine i tu našu tradiciju antifašizma koja nas je svrstala u najnaprednije zemlje svijeta.

Kažem vam, danas je ovdje pokušaj relativizacije svega što postoji u naprednom svijetu. Nije crnogorski parlament niti je Demokratska partija socijalista u ovom trenutku pokrenula Rezoluciju o Srebrenici. Pokrenule

su je druge razvijenije države i vidjeli su prostor da u ovom trenutku treba civilizacijska poruka da se pošalje o jednom gnusnom genocidu koji se nažalost desio na našim prostorima. Možemo mi da pravimo komparacije sa ovim ili sa onim, onaj ko je častan, onaj ko je pošten i onaj ko je human ne treba samo da osudi, nego da prizna, kao što se to radilo u razvijenim i civilizovanim zemljama svijeta, da prizna da se desio zločin i da se desio genocid.

Međutim, koliko god pokušavali na različite načine da interpretirate vašu koalicionu saradnju, mi smatramo da ukoliko glasanje crnogorske Vlade, da je jedino ispravno u ovom trenutku, glasanje predstavnika crnogorske države, odnosno kroz delegiranje Vlade Crne Gore za glasanje o Rezoluciji o Srebrenici, što predstavlja jedan jedini ispravan civilizacijski, politički čin, da oni koji čine ovu vladu i oni koji čine ovu parlamentarnu većinu na taj način daju legitimnu podršku tome. Vjerujte, mi nemamo ništa protiv. Mi želimo samo da konačno budemo jedni sa drugima načisto da li predstavnici Demokratskog fronta, da li predstavnici parlamentarne većine u ovom trenutku daju podršku Vladi Crne Gore da glasaju. Ako ne daju onda je potpuno jasno da Vlada nema potrebnu većinu za tu odluku. To je jedini principijelni stav kojeg imamo ispred Demokratske partije socijalista.

S druge strane imamo premijera koji je najavio povećanje broja pripadnika crnogorske vojske na Kosovu. Jeste na marginama i ne toliko medijski ispraćeno saopštio takve stavove, ali to su opet stavovi potpuno drugačiji od predstavnika parlamentarne većine koji podržavaju ovu vladu. S druge strane moramo konačno da pogledamo jedni druge u oči.

Kolega Nikolić kada je komentarisao i kada je raspravljao sa poslanicima Pokreta Evropa sad jasno vam je stavio do znanja da sve ono što ste uradili u prethodnom periodu uradili ste bez pokrića. Saopštili ste građanima povećanje plata kroz program Evropa sad 2, onda u obrazloženju programa Evropa sad 2 vi pričate o podjelama i vi pričate o nekom nacionalizmu. Takođe, kolega Anđušić je prije desetak dana na ovu vašu čuvezu tezu da li je 250 veće od 450 pokazao vam na konkretnim primjerima da je 250 nažalost veće od 450. Evo, ne bih da zloupotrebljavam, ali ću zbog građana Crne Gore da ponovim ono što je kolega Anđušić saopštio crnogorskoj javnosti. Uzeo je, gospodo, katalošku promociju iz 2019. godine i cijene u crnogorskim marketima.

Građani Crne Gore, 2019. godine jedan kilogram krompira je koštao 19 centi, otiđite u prodavnicu pa vidite koliko sad košta. Kilogram jabuka je koštao 23 centa, otiđite u prodavnicu pa vidite koliko sad košta. Kilogram pomorandži je koštao 28 centi, otiđite sad pa vidite koliko košta. Svježe pileće meso je koštalo 1,49, otiđite sad pa vidite koliko košta. Možda je nekome smiješno, možda je nekome neprimjereno, svakako nije u okviru

teme o kojoj smo pričali, a nije bio ni komentar kolega iz Pokreta Evropa sad, ali sigurno nije smiješno onim naših građanima koji odu u prodavnicu i suoče se sa ovim katastrofalnim cijenama koje su prisutne u ovom trenutku. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:42:59)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću. Nisam vas opomenula zbog toga, već zbog prekoračena od tri i po minuta. Zahvaljujem.

Ovo je bila poslednja diskusija po ove dvije tačke dnevnog reda.

Sada pitam da li predstavnik Savjeta za odbranu i bezbjednost želi dati završnu riječ. Želite. Izvolite, ministre.

DRAGAN KRAPOVIĆ (07.05.24 12:43:28)

Hvala vam, uvažena potpredsjednice Popović.

Kao što ste rekli, ja danas sam ovlašćeni predstavnik Savjeta za odbranu i bezbjednost, ne predstavnik Vlade Crne Gore u ovom konkretnom slučaju, već sa ove dvije tačke predstavnik Savjeta za odbranu i bezbjednost u kojem sjede, kao što svi znate, shodno Ustavu tri predsjednika, predsjednik Skupštine, predsjednik države i predsjednik Vlade.

Ova rasprava danas jeste pošla u više pravaca, izašla je iz okvira ove teme i ja bih mogao da dam neke kratke komentare na sve ovo što sam čuo danas. Međutim, s obzirom da sam predstavnik Savjeta za odbranu i bezbjednost zadržaću se isključivo na onome što je vezano za ove konkretne tačke dnevnog reda u ovom trenutku.

Ja sam neko ko vjeruje u demokratiju. Vjerujem u demokratiju, vjerujem u parlamentarnu demokratiju i moram da kažem mnogo se puta ovdje danas čulo vi delegirate, vi ovo, vi ono. Ne radimo ništa sa ove strane niti odlučujemo mi sa ove strane, ja sam rekao već da sam predstavnik Savjeta za odbranu i bezbjednost Crne Gore, a odluku donosi upravo Skupština Crne Gore i upravo poslanice i poslanici u Skupštini Crne Gore. Smatram da za svaku odluku poput i ovih danas, gdje će naše oružane snage biti angažovane u mirovnim misijama ili u nekim vrstama operacija, u konkretnom slučaju Ujedinjenih nacija i Sjeveroatlantske alijanse, treba da postoji ozbiljna debata, treba da se pretresu i treba da se preispituju takve odluke. To je suština demokratije. Tako ćemo donijeti najbolje moguće odluke za državu Crnu Goru i naravno za Vojsku Crne Gore.

Naravno, kada dođe do Skupštine Crne Gore, poslanici i poslanice imaju glavnu riječ, međutim, shodno dnevno-političkim potrebama, ponekada poslanice i poslanici pribjegu i nečemu što je zamjena teza i nečemu što je izvrtanje činjenica, posebno o ovako osjetljivim temama. Mislim da tome danas nije bilo mjesta, ali jesmo u jednom dijelu svjedočili tome i čini mi se da jedan dio ovog doma kao da čeka neki negativan podatak kako bi istome aplaudirao i pokušao kroz takvo nešto da dokaže neku svoju političku tezu o ovoj vladi, o ovoj većini i o onome što rade ova vlada i ova većina, a ja podsjećam sve u ovom parlamentu da i ova većina i ova vlada imaju veoma jasan politički dogovor i politički sporazum u kojem su potcrtani svi politički prioriteti, bezbjednosni prioriteti države Crne Gore i apsolutno Vlada i većina za sada taj sporazum poštuju i po svim tim tačkama djeluje. Moje prisustvo danas ovim tačkama dnevnog reda je potvrda poštovanje takvog sporazuma.

Ovdje je izrečeno niz nekih konstatacija koje ne stoje. Prvo se referiralo u odnosu na pad podrške Sjeveroatlantske alijanse u Crnoj Gori, naravno ne ulazim u kredibilitet istraživanja koja su objavljena od strane NATO-a, lamentira se nad padom podrške kako je za to zaslužna ta većina i tako dalje. Međutim, ne sagledava se cijelo istraživanje. U tom istom istraživanju 77% građana Crne Gore se osjeća bezbjednim u svojoj državi i niko nije taj podatak zapazio. Po tom podatku mi smo u top tri države unutar NATO saveza. Najveći mogući broj građana se osjeća bezbjednim, znači da nešto ova vlada i ova većina sigurno rade dobro u tom pravcu. Sa druge strane, rekao sam da ne ulazim u kredibilitet istraživanja, ali postoje neka istraživanja koja smo i mi u Ministarstvu odbrane radili zajedno sa našim saveznicima. U konkretnom slučaju najnovije istraživanje smo radili sa Ujedinjenim Kraljevstvom, ambasadorom Ujedinjenog kraljevstva u Crnoj Gori i ono pokazuje da je stepen podrške članstvu u Sjeveroatlantskoj alijansi 52,5% u Crnoj Gori u ovom trenutku. Postoji jedan manji, što nije ekskluzivno vezano za Crnu Goru, već je ekskluzivno vezano za globalne bezbjednosne i spoljnopolitičke okolnosti i izazove sa kojima se suočava ne samo Crna Gora nego cijela Evropa i većina slobodnog svijeta u ovom trenutku. Nadalje se pokušavalo ustvrditi da Crna Gora nije kredibilna članica Sjeveroatlantskog saveza, da se sa njom ne dijele obaveštajni podaci i tako dalje kako bi se opet prikazalo da ova Vlada i većina nisu kredibilan partner. Moram da kažem da to nije tačno i o tome svjedoči nedavna posjeta pomoćnika generalnog sekretara NATO-a za obavještajne poslove gospodina Skota Breja sa kojim sam se susreo i u Briselu i ovdje u Podgorici. On se vidio i sa još jednim brojem zvaničnika, sa gospodinom Bečićem, sa gospodinom Spajićem i imao veoma produktivne sastanke na kojima nam je iskazano puno povjerenje i podrška

ka nastavku kredibilnog članstva unutar NATO-a, tako da ni ta konstatacija ne stoji.

Kada se radi o investitorima i tome da ove vlade poslije 30. avgusta nisu dovele nijednog kredibilnog investitora tzv. strateškog investitora, to me podsjetilo na neka prethodna vremena kada je stratešk investitor recimo bio Oleg Deripaska u Kombinat u aluminijuma. Znate kako se ta strateška investicija završila u Crnoj Gori, tako što je tadašnji ministar vanrednih situacija, a sadašnji ministar odbrane Ruske Federacije došao u Crnu Goru i javno na konferenciji za štampu pitao - gdje je naših trista miliona dolara. Tako da ne stoje sve te konstatacije da se političkim promjenama nakon 30.avgusta sve urušilo, nema investicija, nismo kredibilna članica itd. Naravno, to se može pokušati, pa se igrati za dnevno-političke potrebe, ali činjenice govore drugačije. (Govor iz klupa) Ja nisam pomenuo uopšte, ja sam rekao ono što se čulo i osvrnuo se i dao kontraargumente.

PREDSJEDAVAJUĆAZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:50:37)

Kolege, mi ćemo poštovati Poslovnik Skupštine Crne Gore i ne možemo razgovarati u Skupštini kao da smo na pijaci.

Dozvolite, ovo je završna riječ ministra, ima pravo da odgovori.

Molim vas, dozvolite da završi ministar.

DRAGAN KRAPOVIĆ (07.05.24 12:51:18)

Trudiću se da ne idem previše široko i da ne otvaram prostor za bilo kakvu polemiku i nedoumicu.

Dakle, prvo je pogrešno citiran član 5 Vašingtonskog ugovora, nema veze idemo dalje, ali smo čuli da je Vojska Crne Gore dio NATO-a, član NATO-a, i to nam je bitno da proklamujemo, da glasno kažemo. Međutim, pod jedan, nije Vojska Crne Gore član NATO saveza, nego je država Crna Gora član dio NATO saveza. Ali kad nam je već bitno da to proklamujemo i da uskliknemo takvo nešto, zašto nam nije bitno da se zapitamo u kakvom je stanju Vojska Crne Gore i kakvo je stanje u tom sistemu, kako je taj sistem pripreman za članstvo u NATO i za ova izazovna vremena u kojima se danas nalazimo? Kakva je interoperabilnost Vojske Crne Gore sa savezničkim vojskama, kakvo je imovno i materijalno stanje pripadnika sistema? O svim tim stvarima se u godinama za nama nije vodilo računa i

zato se danas nalazimo u izuzetno izazovnim okolnostima u kojima moramo tri ili četiri puta brže da opremamo vojsku i da jačamo kapacitete kako bismo odgovorili adekvatno na te izazove. U tim godinama nije se brinulo o tome, nego se po sistemu čovjek po čovjek prebiralo po nacionalnoj pripadnosti, prebiralo po političkoj pripadnosti, prebiralo po vjerskoj pripadnosti i samo su tada podobni dobijali priliku da budu unaprijeđeni, da idu na škole, da idu u misije itd. Dakle, podobni. Sad više neće podobni, nego će sposobni i nemate jednu jedinu vojsku u NATO sistemu da su rađene ove stvari o kojima sam pričao, da su ljudi politički usklađivani, nacionalno usklađivani i vjerski usklađivani. To nije standard unutar NATO saveza, već je vojska nešto što političke partije ne zloupotrebljavaju, jer to je nešto malo više od dnevne politike. Zato ćemo mi odnosno 44. Vlada uraditi epohalne korake kada se radi o opremanju Vojske Crne Gore, o poboljšanju statusa pripadnika sistema i vojnika, o doprinosu miru i stabilnosti širom svijeta kroz ove misije i kroz druge i sve te odluke će doći ovdje u parlament i raspravićemo o njima i bićete svjedoci da će na kraju mandata 44. Vlade i moje malenkosti kao ministra odbrane ovaj sistem biti bolji nego ikada prije u svojoj istoriji. To je moja poruka za kraj i želim da se zahvalim svim poslanicama i poslanicima koji su uzeli učešće u ovoj raspravi i koji će glasati o ovim tačkama.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:54:05)

Zahvaljujem ministru odbrane.

Može procedura, samo mi recite koji član Poslovnika je prekršen. Ja sam rekla jedino mogu moja djeca da me iznerviraju, a vi svakako ne, ni vi niti bilo ko u ovoj sali.

Hoću, ako je već procedura, da mi kažete koji je član Poslovnika prekršen.

BORIS MUGOŠA (07.05.24 12:54:37)

Prvo, dobar dan, potpredsjednice Parlamenta. Da javnost ne misli da ste se meni sad obraćali vezano za opservacije sa djecom, nego ste to uputili drugim poslanicima.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:54:52)

Kolega Mugoša, ja sam na početku rekla, nijeste bili u sali, da mene jedino moja djeca mogu da izbace iz takta, niko više. Tako da se nije odnosilo ni na jednog člana niti poslanika Parlamenta.

BORIS MUGOŠA (07.05.24 12:55:12)

Ne bih komentarisao koga ko može iznervirati, ja imam djecu, ali prija ta nervoza svakako kada je u pitanju sa djecom.

Ja ću se pozvati, kao što znate vrlo sam precizan, na član 96 gdje predstavnik predlagača ima pravo u toku rasprave da se javi poslije svakog izlaganja poslanika i da odgovori i da pojasni stavove i da odgovori na određena pitanja, ali na kraju, u završnoj riječi, predstavnik predlagača ne polemiše sa stavovima poslanika koje je čuo tokom rasprave jer je za to imao vremena tokom diskusije. Poslovnik, što je i logično, daje prednost poslanicima, jer mi kontrolišemo rad izvršne vlasti. Vi i ja smo ovdje dugo godina, sad ne znam, u završnoj riječi ne može to da se radi jer onda poslanici ostaju skraćeni za odgovor na komentar predlagača. Danas je bilo - kao što sam rekao nisam učestvovao ali sam pažljivo pratio iz kancelarije raspravu - dosta kršenja Poslovnika, ali mislim da je trebalo prvo da ukažete uvaženom ministru da ne odgovara na opservacije, izlaganja poslanika u završnoj riječi, a onda mislim da je korektno ukoliko neko od poslanika smatra da treba da odgovori na osnovu ovoga što je rekao ministar, da mu date to pravo.

Izvinjavam se, nadam se da dajem doprinos poštovanju Poslovnika Skupštine Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:56:54)

Zahvaljujem uvaženom kolegi Mugoša.

Evo sada da pročitam što piše u predzadnjem stavu člana 96: "Predlagač odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja, pojašnjenja stavova, a nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ".

Dakle, nigdje ne piše da se u završnoj riječi ne može osvrnuti na pitanja koja su mu prethodno postavljena. U zadnjem stavu se kaže: "Izvjestilac odbora i predstavnik predlagača u toku pretresa može govoriti više puta". To su zadnja dva stava člana 96.

Prema tome, sada mi samo recite gdje piše da predstavnik predlagača u završnoj riječi ne može dati odgovor na pitanje bilo koje. Izvolite, kolega Mugoša.

BORIS MUGOŠA (07.05.24 12:57:55)

Koleginice Popović, ja i vi smo u ovom parlamentu, ja šest godina, a vi malo duže. Kad se piše poslovnik, poslovnik se ne piše za maloljetnu djecu, za djecu koja ne razumiju proces, nego se piše za poslanike, da reguliše njihov rad i odnos sa Vladom. Svi smo mi učestvovali u radnim grupama i svi smo mi to na kraju primjenjivali u praksi. Ako u prethodnom stavu kaže da pojašnjava stavove i odgovore, pa onda ima završnu riječ, u ovom parlamentu dok smo i vi i ja u završnoj riječi se uvijek upozoravao predstavnik predlagača da ne komentariše izlaganja poslanika. Nemojte da pišemo poslovnik na 350 strana jer je dovoljno i zbog pravno-tehničkih pravila da sadrži određene norme na adekvatno pravni način. Ja vam govorim ovo iz iskustva, nije nikakav problem, mislim ministrima ne smeta da odgovaraju poslanicima. Nije ovo sad tema oko koje se ne znam kako ne slažemo, ali prosto uvijek se dešavalo od kada sam ja tu da se sugerije predstavniku predlagača da ne komentariše izlaganje poslanika.

Ja vam govorim nije ovo ništa strašno, ali mislim da ukoliko neko od poslanika ima potrebu da odgovori, da ste trebali to da mu pružite jer to je praksa koja je postojala do danas. Ukoliko ćemo danas da uvedemo novu praksu, mislim da je kokrektno na kolegijumu da sjednemo i da kažemo da u završnoj riječi može predstavnik predlagača da komentariše izlaganja poslanika.

Pošto je neko dobacio od kolega da je logično da u završnoj riječi komentariše, nije logično. Završna riječ je jedan krajnji osvrt predstavnika predlagača nakon iscrpne rasprave gdje on zaokružuje tu priču, ali ne na način polemisanja sa poslanicima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 12:59:46)

Zahvaljujem, kolega Mugoša.

Tačno je, ja i vi smo dugo u ovom parlamentu i ja i vi dobro znamo Poslovnik i u Poslovníku je baš onako kako ste vi citirali, to je član 96. Jasno se kaže da nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ i tačka. Nema ni tri tačkice, nema ni zareza, nego tačka stoji nakon toga.

Prema tome, mislim da sam ja u pravu, a vi možete da držite do svog mišljenja koliko god želite.

Pravo na proceduru je prijavio i kolega Rakočević.

Recite mi na koji član Poslovnika.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 13:00:30)

Hoću, uvažena potpredsjednice, zahvaljujem.

Dakle, tražim pravo odgovora na komentar. Dopustite samo da obrazložim.

Ja ću vrlo kratko obrazložiti, naravno uvažavajući način na koji vodite sjednicu, to je vaše pravo, ali i pravo javnosti da zna i primijeti kako se odvijaju procesi u Skupštini. Dakle obrazložiti, a to što bude vaša odluka ja ću naravno poštovati.

Uvaženi ministar ima pravo kao predstavnik predlagača da u toku pretresa se javi kad god želi da komentariše izlaganje poslanika. Zbog čega on ima pravo da se javi kad god želi - upravo da bi u trenutku kada nastane neki politički stav ili bude saopšten, on uzeo učešće u raspravi i komentarisao taj stav i išlo se dalje sve do završne riječi u kojoj predstavnik predlagača treba da saopšti svoj finalni stav sličan onome iz uvodne riječi i da se na taj način završi rasprava. Ovo ne govorim napamet, ovo govorim na bazi iskustva jer smo uvijek tako funkcionisali i tada kada bi u završnoj riječi predstavnik predlagača pokušao da komentariše stavove koji su se čuli ranije u toku sjednice, predsjedavajući bi ga uvijek prekidaio i ne dozvoljavao mu da to izvede do kraja.

Zbog toga smatram da je kolega ministar Krapović između ostalog komentarisao i moje izlaganje. Ja tražim odgovor na komentar jer shvatam dio njegovog izlaganja komentarom na moje izlaganje. Prema tome, mislim da treba svako ko se našao prozvan, odnosno prepoznao, jasno se može prepoznati iz stenograma šta je referirao uvaženi ministar kada je komentarisao, ima pravo na odgovor na komentar.

Razumijem da vi možete tumačiti Poslovnik na način na koji to želite, međutim, znajte jednu stvar, posmatraju vas i poslanici, ne samo vas nego sve nas, i građani. Mislim da nije imao lošu namjeru ministar, ali ovdje je zloupotreba bila procedure iz završne riječi. Umjesto da kao ministar odbrane stojički, junački uzme komentar i komentariše ono što sam ja kazao, ja bih imao naravno pravo da odgovorim na taj komentar i idemo dalje, i tako svakom poslaniku, on je sačekao na kraju završnu riječ da mimo procedure, mimo prakse ovog parlamenta odgovara na ono što su bili komentari poslanika, ne samo mog, možda u dva stava je polemisaio

sa mnom, polemisaio je sa ostalim poslanicima. Zbog toga ja tražim odgovor na komentar, naravno poštujem ono što bude vaš stav.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:03:30)

Kolega Rakočeviću, nemate pravo na odgovor na komentar jer se radilo o završnoj riječi predstavnika predlagača.

Sada dajem proceduru kolegi Lakoviću. Izvolite. Na koji se član pozivate?

MIODRAG LAKOVIĆ (07.05.24 13:03:45)

Poštovana predsjedavajuća, pozivam se na član 96 koji ste vi tumačili, a povezao bih ga sa članom 98. Imam potrebu da se javim u ime ovih ljudi koji sjede iza mene, a nas ima 20 u poslaničkom klubu koji smo svi novi u parlamentu, ima i u drugim poslaničkim klubovima ljudi koji su novi u parlamentu. Vidimo kad se tumači Poslovnik, da se neke kolege pozivaju na neku praksu koja nama nije poznata i koja nije inkorporirana u Poslovnik. To se dešavalo i u vezi člana 75 stav 7 koji se odnosi na kontrolna saslušanja, dešava se i sad.

Apelujem na vas i na kolege koji su članovi kolegijuma predsjednika Skupštine da se te teme pokrenu na kolegijumu i da se zauzme zajednički stav i da imamo jedno tumačenje koje će biti obavezujuće, a ne ovako istorijski tumačimo što je kad bilo u Skupštini u prethodnim sazivima.

Druga stvar, koja se odnosi na član 98. Da se kolege drže teme kao što su dužni po članu 98, ne bi izazivali ove komentare od strane ministra, ali ministar mora prokomentarisati u završnom izlaganju ako su kolege suprotno članu 98 govorile i otvorile dvadeset drugih tema koje nisu danas na dnevnom redu. To sam imao za potrebu da saopštim.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:05:13)

Zahvaljujem kolegi Lakoviću.

Saglasna sam sa vama u potpunosti, ko god smatra da ovaj Poslovnik nije onako kako se tumači i kaže da je praksa bila drugačija treba da podnese predlog za izmjenu određenih članova Poslovnika.

Sa ovim smo završili pretres po ovim tačkama dnevnog reda.

Kolega Anđušiću, procedura, je li tako?

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.05.24 13:05:50)

Javio sam se za proceduru i obraćam se isključivo vama još jedanput.

Dakle, kolega Mugoša, a nakon toga i kolega Rakočević vam je dao toliko detaljno i precizno opservaciju, da ne kažem doktorsku opservaciju vezanu za praksu koju smo imali ranije i način na koji se poštovao Poslovnik.

Obraćam se samo vama. Ako je ovo vaš prilog onome što iza zatvorenih vrata na kolegijumima i kroz komunikaciju sa nama štitite kao pravo poslanika, ako je ovo vaš prilog tome, sve je okej. Građani i kolege polsanici koji su čuli ovo neka sude o tome na koji način se odnosite prema ovim pitanjima.

Dakle, vrlo jasno vam je rekao kolega Mugoša, to je vaše pravo i ja ga poštujem, samo recite, vi ste spremni na današnji dan da promijenite praksu, evo sad da ne govorimo o Poslovniku, vi ste spremni da promijenite dobru praksu koju smo ovdje dogovorili i to je vaše pravo i vi nastavite od današnjeg dana. Znamo kako to izgleda i znamo kako funkcionišete kad dobijete partijsku direktivu da neku odluku donesete sa tog mjesta, a kako funkcioniše kad vi mislite da treba da štitite prava poslanika.

U svakom slučaju samo hoću da kažem da je ovo danas vaše pravo i ja ga poštujem, vi ste izmijenili ovu praksu i molim vas ubuduće da je koristite uvijek.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:07:18)

Kolega Anđušiću, ja sam dužna sa mjesta predsjedavajuće da poštujem Poslovnik, a ne praksu, a Poslovnik kako sam pročitala jasno u članu 96 kaže, ne poziva se na praksu, dakle kaže da predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi da dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja i pojašnjenja stavova. Znači, nema tačke, nema ni zarez, a nakon završenog pretresa kolega Anđušiću, ima pravo na završnu riječ.

Prema tome, Poslovnik se ne poziva na praksu, mi smo dužni ovdje kao poslanici u Skupštini Crne Gore da poštujemo Poslovnik. Dok ja budem predsjedavala ovoj skupštini, ja sam dužna da poštujem Poslovnik, a ne praksu.

Zahvaljujem se, konstatujem da je pretres završen po ovim tačkama dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno.

Još jednom pozdravljam ministra odbrane Dragana Krapovića, pozdravljam i brigadnog generala Zorana Lazarevića, načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore i majora Želimira Pojužinu. Zahvaljujem.

Sada prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, to je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti**.

Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici: Zdenka Popović, Boris Bogdanović, Anđela Vojinović, Nikola Rakočević, Nikola Rovčanin, Albin Ćeman, Momčilo Leković i Duško Stijepović. Izvinite, kolega.

Za predstavnika predlagača određen je poslanik Momčilo Leković. Izvjestioci odbora su Vasilije Čarapić - Zakonodavnog odbora i Vaso Obradović - Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnik predlagača želi dati dopunsko obrazloženje?

Ima riječ Momčilo Leković. Izvolite, kolega.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 13:09:36)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Zaista važna je tema i smatram da treba dodatno obrazložiti ovaj naš predlog.

Prilikom svog osnivanja još 2015. godine Demokratska Crna Gora položila je zakletvu pred svim građanima Crne Gore. Ta zakletva bila je prosta i jednostavna, a glasila je: "Od danas pa dok postojimo radićemo u interesu svih građana. Radićemo na jačanju države, ali i jačanju porodice, jer jake države definitivno nema bez jake porodice i jakih porodica. Dolaskom na vlast ulagaćemo u porodicu kao osnovnu ćeliju društva koja je osnova i naše države." To je bila naša misija, ali i naše obećanje dato 2015. godine. Vraćanjem dječijih dodataka za svu djecu do 18 godina, besplatnih udžbenika, vraćanjem naknada majkama, ali i povećanjem naknada za novorođenčad sa tada 109 na 900 eura, naše obećanje, naša misija i naša zakletva počela je da se ispunjava. Kažem, počela jer mi smo jasno naznačili i tada, a i svih ovih prethodnih godina, da tu ne želimo da se zaustavimo. Mi ne želimo da ova država i ova vlada ni za milimetar uspori ulaganje u porodicu i da prestane da pomaže mlade roditelje. Mi ne želimo da sada kada smo konačno počeli da skidamo jaram kriminala i korupcije zaustavimo napredak socijalne države i porodice, mi ne želimo da naši mladi odlaze u druge države jer im sopstvena država koja treba da im bude

partner i podrška ne obezbjeđuje uslove da baš ovdje u svojoj kući, na svom parčetu zemlje zasnuju porodicu. Zbog toga novi progresivni model podrške predstavlja ne samo jaču finansijsku podršku roditeljima već je izraz naše duboke predanosti, izgradnji bolje i prosperitetnije budućnosti. Ova mjera nije zasnovana samo na ekonomskim aspektima, već na našoj moralnoj odgovornosti, tu mislim na moralnu odgovornost svih nas u ovom parlamentu prema budućim generacijama. Dajući finansijsku potporu porodicama šaljemo snažnu poruku da cijenimo i podržavamo roditeljstvo, da se brinemo za dobrobit naše djece i da gradimo društvo koje njeguje osjećaj zajedništva i solidarnosti. Šaljemo jaku i snažnu poruku da država brine i njeguje porodicu. Kroz ovu mjeru postavljamo temelje za održivu budućnost našeg društva, postičemo mlade parove da se slobodnije odluče za proširenje porodice stvarajući tako stabilnu i održivu populaciju koja će biti ključna za našu ekonomsku i socijalnu sigurnost u godinama koje dolaze.

Osim toga, ova mjera ne tiče se samo broja novorođene djece već se odnosi i na podršku svakom djetetu kao individui. Pravedan sistem koji nagrađuje roditelje za svako novo dijete šalje snažnu poruku da svako dijete ima svoju vrijednost i da zaslužuje jednaku priliku za sretno i ispunjeno djetinjstvo. Naknada za novorođenčad nije samo ulaganje u budućnost već i u naše vlastito sadašnje vrijeme. Smanjenje demokratskog jaza i stvaranje stabilnog i blagostanjem obilježenog društva koristiće svima nama, to će stvoriti novi talas pozitivnih promjena, podstaknuti državni rast i stvoriti okruženje u kojem svako može ostvariti svoj puni potencijal. Isto tako, svjesni ograničenja ne predlažemo nemoguće, kao ozbiljni i odgovorni ljudi, a to smo uvijek bili i bićemo, bavimo se mogućim i realnim. Kao što se za sve prethodne mjere, a pratio sam, nisam bio poslanik ali sam pratio, tvrdilo da su nemoguće i da za njih nema novca i sredstava, a nakon toga se vrlo lako ispostavilo da novca ima i da sredstava ima, isto tako danas tvrdimo i za ove mjere da su moguće i da sredstava ima. Zašto ima? Zato što budžetom Crne Gore više ne gospodare kriminalci, zato što budžet više ne planiraju režimski političari, a usmjeravaju režimski analitičari, zato što ruku nad budžetom više ne drže propali tajkuni, zato što budžet Crne Gore, draga gospodo, više ne služi za pokrivanje palih garancija, službenih putovanja, reprezentacija, skupih markiranih torbi, ispijanja najskupljih šampanjaca, kupovinu stanova partijskih i javnih funkcionera i zato što budžet više ne punimo oporezivanjem siromašnih. Zato je i ovaj budžet i svaki sledeći budžet naroda i kao takav može i mora u narednim godinama podnijeti planirano povećanje koje je nekih 2,5 miliona eura. Zna li šta su ta dva i po miliona eura? To je tačno jedan i po posto imovine najbogatijeg političara na

Balkanu i Evropi. Od njegove imovine narednih 66 godina mogli bismo da finansiramo ovo povećanje. To je peti dio godišnje čiste dobiti firmi sina najbogatijeg političara u Crnoj Gori, to je jemstvo porodice Lazović, to je devetnaesti dio bankovnog računa odbjeglog policajca Ljuba Milovića, to je, draga gospodo, 1,45% ukupne vrijednosti zaplijenjenih cigareta. Zbog toga ova država ova sredstva mora obezbijediti i mora ih imati, jer ova država je godinama, kao što znamo, kriminalcima bila majka, a običnim građanima maćeha. Praksa oporezivanja siromašnih, a gledanje kroz prste bogatima je konačno završena.

Zato danas pozivam sve vas moje kolege, bilo sa lijeve, bilo sa desne strane, da podržite ovaj predlog, jer glasanjem za povećanje ove naknade pokazujemo da smo ozbiljni i da smo ozbiljno posvećeni stvaranju bolje budućnosti za sve nas. Neka naše djelovanje i danas i u narednim danima bude odraz naše duboke predanosti i naše humanosti i naše želje da izgradimo društvo koje će biti ponosno na svoje temelje solidarnosti i brige za svakog člana. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:16:26)

Zahvaljujem predstavniku predlagača.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Krećemo sa diskusijama. Prvi za diskusiju se prijavio kolega Nikola Rakočević.

Izvolite, kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 13:16:48)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Nikako da pobjegnute danas od mene.

Dobro je da govorimo o ekonomiji, o socijalnoj zaštiti, ali uvijek treba voditi računa o održivosti budžeta, o fiskalnoj odgovornosti, uvijek treba planirati i prihode u budžetu, ne samo rashode. Ipak izlišno je to govoriti onima koji su kupovnu moć građana poslednje tri godine ili četiri godine doveli na rub egzistencije. Danas ono što je u prodavnicama, pa dakle što se može kupiti i za naknade koje se danas predlažu i svih ovih godina, što ste mogli kupiti za 50 eura, danas košta 135 eura. To je vrlo ubjedljivo kolega Anđušić prije nekoliko dana obrazložio u ovom parlamentu.

Kupovna moć i standard življenja građana je opao uprkos tome što su nominalno povećane plate. Zašto? Zato što ova parlamentarna većina ili

vlade koje je formirala ovakva parlamentarna većina ne umiju da upravljaju ekonomijom Crne Gore. Dakle, nijedna investicija, nijedan ekser nije zaboden u poslednje četiri godine. Iz čega onda mislite da se pune budžeti? Nijedno radno mjesto u realnom sektoru nije otvoreno. Od čega onda mislite da može da se puni budžet i da građani žive? Naravno, pretrpana su preduzeća u vlasništvu države, od Elektroprivrede, Solara, CEDIS-a, Rudnika ublja i tako dalje i tome slično i na lokalnom nivou i na centralnom nivou. Državna revizorska institucija ređa negativno mišljenje za negativnim mišljenjem zbog katastrofalnog stanja partijskog zapošljavanja. Dakle, nagomilavaju se radna mjesta u javnom sektoru, a gase se sva održiva radna mjesta jedno po jedno u realnom sektoru. Sve kredibilne investitore ste potjerali, gospodo iz većine, počevši od Svetog Stefana pa redom, ugasili ste naravno Montenegroerlajns, imamo probleme sa zaposlenim u Montenegroerlajnsu, problem sada i sa Željezaram, imamo niz problema od KAP-a. Dugo bismo mogli da nabrajamo šta ste sve zatvorili, šta ste ekonomski uništili, a naravno nametnuli, pazite sad, sve populističke rashode na grbaču onoga što smo mi radili, odnosno građani Crne Gore od 2006. godine do 2020. godine. Dakle, danas se planira finansirati i ova mjera, znate iz čega - ne iz novog prihoda koji je obezbijeđen prethodne četiri godine, jer nije nijedan, nego svega onoga što je generisanje prihoda iz budžeta od turizma prije svega, energetskih projekata, infrastrukture od 2002. godine do 2020. godine. Dakle, mi imamo milijardu eura ili milijardu i po eura uključujući neformalnu ekonomiju u turizmu. Ova većina umjesto da je osmislila nove projekte, da je gradila infrastrukturu, nastavila sa gradnjom infrastrukture da bi privukla strane investitore, dakle da imamo punjenje budžeta još veće, da ne bude milijardu ili milijardu i po ukupno gledano, nego da bude dvije milijarde, mi sa inflacijom i sa povećanjem cijena imamo punjenje budžeta kao što smo imali u 2019. godini od turizma. Namjerno govorim o turizmu i energetici jer je to ključni prihod budžeta iz čega se finansiraju svi ovi predlozi.

Da ne bude nikakve zabune, ovakve inicijative podržavamo, ali vas pozivam na odgovornost i na ozbiljnost, ne vas u Parlamentu nego one koje sjede u Vladi, da stvorite prepostavke za punjenje budžeta i za održivo finansiranje svih rashoda koje namaćete da bi kupovna moć građana bila veća. Podsjetiću vas, sa 32% evropskog prosjeka u 2006. godini uspjeli smo da dođemo do 52%. Gospodo, vratili ste se od 2020. godine do 2022. godine sa 52% na 49% evropskog prosjeka života građana u Crnoj Gori, da biste naravno od 2020. godine do danas popravili taj prosjek, pa je on sada na nivou 2020. godine. To nije ozbiljno upravljanje ekonomijom, to nije ozbiljno punjenje budžeta, to nije ozbiljno planiranje da ono što možemo imati u Crnoj Gori bude održivo, da kupovna moć građana bude

bolja, jer suština je u kvalitetu života, a ne u nominalnim cijenama. Dakle, u finalu podržavamo rješenja poput ovog, da obezbijedimo zajednički i djeci i onima kojima je pomoć najpotrebnija, porodicama, mladim bračnim parovima što bolju perspektivu. Ali vas pozivam, apelujte na one koje sjede u Vladi, prije svega na premijera Spajića da obezbijedi punjenje budžeta kako bi se sve ove naknade finansirale, jer ako to ne uradi onda će ovo biti još jedan od djelova omče oko vrata svih građana Crne Gore.

Postoje ovdje eventualno neki problemi oko ovakvog rješenja, eventualno, i zbog toga tražimo od predlagača da nam objasni kroz raspravu da li i stranci imaju pravo na naknade po osnovu drugog i trećeg djeteta, shvatili smo da imaju. Na koji način, da li postoji procedura, kako će se utvrditi? Kolega Mugoša je vrlo ubjedljivo govorio prije sjednice o tome, pa me je motivisao da postavim ovo pitanje, vjerujem da će on o tome detaljno govoriti. Pitam predlagača dobronamjerno, jer prihvatamo ovaj predlog i podržaćemo ga, ali hajde da pokušamo da doradimo ako je potrebno, kako će se dokazivati da li je drugo, ili treće, ili četvrto dijete, kroz koju proceduru ako se radi o strancima. Istovremeno pitanje za predlagača, ima vremena da odgovori dok budemo raspravljali o amandmanima ako se bude rasprava vodila i u pojedinostima, da li se prihvata amandman Evrope sad koja traži odgađanje ove dobre socijalne mjere. Nijesam razumio s kojim obrazloženjem se traži odgađanje, ali se traži odgađanje. Prema tome, vrlo je važno da znamo kakav je odnos predlagača, pa samim tim kakava je sudbina teksta zakona. Zahvaljujem, potpredsjednice, na toleranciji.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:24:10)

Zahvaljujem kolegi Rakočeviću.

Prije nego što dam riječ kolegi Lekoviću, da kažem, novca ima. Ako ste čitali šta kaže Manival, tamo se kaže da Crnu Goru korupcija i organizovani kriminal košta milijardu i po, a da je u sivoj zoni negdje oko milijardu i 200 ili 300 miliona eura. Ako uspijemo da spriječimo organizovani kriminal samo za 20%, biće novca i za dječje dodatke i za sve ono što su potrebe građana Crne Gore.

Izvolite, kolega Lekoviću.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 13:24:46)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Upravo ste rekli ono što sam i ja mislio, novca ima i novca će sve više i više biti. Dakle, to je jedan proces koji je počeo, koji je krenuo, slijevaće se to u državnu kasu i tokom narednih mjeseci, a vjerujem i tokom svih narednih godina s obzirom na sve ono što je radio bivši režim i koliko je uzimao i oduzimao od građana i naše djece.

Kratko ću samo odgovoriti. Dakle, što se tiče samih procedura one već postoje i one su već utvrđene, tačno se zna kako se ostvaruje pravo na ovu naknadu, ovdje se samo vrši povećanje postojećih iznosa i uvodi se ovaj progresivan model. Mišlim da je svakome jasno i svakom građaninu je jasno kakva je procedura za dokazivanje da li neko ima ili nema dijete.

Što se tiče amandmana, upravo smo ih dobili tako da ćemo ih razmotriti tokom rasprave. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:25:47)

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 13:25:57)

Zahvaljujem za ovaj konkretni odgovor na ova dva pitanja, ali vrijeme za komentar ću iskoristiti da samo o jednoj stvari polemišemo, zbog čega smo mi zabrinuti.

Mi kažemo, gospodo, nađite način da napunite budžet jer sve što radite je populistički. Osmišljavate nove rashode, dajte nove prihode da bi novi primitak, dakle povećane plate bile efektuirane kad pođu u Voli, Laković markete, Lidl itd. Ljudi pođu tamo, nešto što je 50 eura bilo košta sada 130 eura i kažemo u redu. Hajmo da osmislimo zajedno načine, mehanizme punjenje budžeta, privlačenje investitora da to nebi bilo tako. Znete li koji je odgovor na moje pitanje - biće para, slijevaće se to u kasu, puniće se pare od kriminalaca bivšeg režima. Zamislite koliko je to neozbiljno. Dobronamjerno razgovaramo sa kolegama iz vlasti, tražimo objašnjenje, tražimo inicijative, tražimo da priznaju odgovornost zato što se kasa ne puni dovoljno dobro. Podsjetiću vas, mi vas ohrabrujemo, ohrabrujemo sve nas, posebno Tužilaštvo da se pozabavi organizovanim kriminalom i korupcijom ,obavezno da i to bude prihod za punjenje budžeta. Ali gospodo, ja moram da vas probudim, da vas podsjetim, vi ste četiri godine na vlasti, četiri godine se bavite pitanjima između ostalog i oduzimanja imovine, nelegalnih radnji, kriminala itd. Mi smo najavili

podršku tim zakonima, uskladite ih sa Venecijanskom komisijom, Evropskom komisijom i da glasamo. Nema građanina Crne Gore koji je normalan, a da ne digne svoj glas protiv organizovanog kriminala i korupcije, i naravno da se oduzme imovina onima koji su se bavili kriminalom i da država od toga prihoduje. Međutim, gospodo, ako ćemo da pričamo ozbiljno, odgovorno, ne mogu samo to biti izvori za punjenje budžeta jer su oni u srednjem, a najčešće u drugom roku, dakle pet i više godina. Nama je potreban novac odmah, jer mi ove mjere koje predlažu uvažene kolege iz Demokrata podržavamo, mislim da je dobra inicijativa, dakle mi treba ove mjere da implementiramo odmah i novac nam treba odmah. Zbog toga apelujemo na vas da utičete na ekonomski dio Vlade, prije svega Pokret Evropa sad da uozbilji svoju ekonomsku politiku, da sem socijalnih mjera koje podržavamo imamo punjenje budžeta, ali istovremeno. Siguran sam da ćete se usaglasiti sa tim, to je treći aspekt o kojem valja razgovarati, a to je socijalni karton. Nijesu potrebne svakoj porodici iste naknade za djecu, a nekim porodicama je potrebno i više od onoga što ste predložili, a naravno, smatramo da ono što ste predložili je korektno i pošteno za građane kojima je to potrebno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:29:22)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću.

Samo da pomenem da se ista ovakva priča čula i kada smo pričali o naknadama za majke i kada smo pričali o stračkim naknadama, a ja samo podsjećam na podatak Manivala, nije moj podatak nego podatak Manivala, da organizovani kriminal i korupcija Crnu Goru košta milijardu i 500 miliona eura, 20% sprečavanja organizovanog kriminala i korupcije puni budžet sa 300 miliona eura.

Replika ili šta?

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.05.24 13:30:03)

Zahvaljujem.

Neću polemisati, usaglasiću se sa vama, ali ću vas podsjetiti, mi smo tu zajedno sa vama da osnažimo institucije, da ne budu selektivne, nego objektivne, prije svega Tužilaštvo da procesuiraju slučajeve korupcije i kriminala u državnim preduzećima i naravno procesuiraju i sve ostalo.

Međutim, gospodo, četiri godine ste u vlasti, gdje je punjenje budžeta iz tog izvora ili je to farsa? To je jedno pitanje.

Drugo pitanje, nadam se da ovaj tekst zakona neće doživjeti sudbinu zakona za majke sa troje ili više djece. Kao što znate, proglašen je neustavnim. Bez ako nećete sada da mi kažete da je Ustavni sud nelegitiman, nezakonit i kriminalizovan tada kad je proglasio neustavnim vaše rješenje, a obratno u drugim slučajevima. Dakle, ne polemišem sa vama, smatram da ste u pravu, ali pozivam i povodom vladavine prava, ali i povodom punjenja budžeta održivim ekonomskim mjerama, a vrlo cijenim vaš doprinos ekonomiji Crne Gore u naučnom smislu i svakom drugom i znam da ste realni ekonomista, da baštinite realni ekonomski model, ali imam problem kad nećete politički da se usaglasite sa tim da poslednje četiri godine nije dovoljno urađeno, naprotiv, da se stvori održivo punjenje budžeta koje će da finansira veće plate, veće penzije, veća socijalna davanja i samim tim da ljudi kad pođu u prodavnicu mogu da kupe za novac više nego što su mogli da kupe prije četiri godine, a ne manje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:31:48)

Zahvaljujem kolegi Rakočeviću.

Samo još jedno podsjećanje. Vi ste poslanik duži niz godina, nismo mi u vlasti četiri godine, nego dvije godine, što se tiče Demokrata, a da vas podsjetim da ste vi jednu godinu dana podržavali 43. Vladu.

Evo da sada dam riječ kolegi Borisu Mugoši. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (07.05.24 13:32:22)

Zahvaljujem.

Uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovani građanke i građani, Moram reći, jedan sam od rijetkih poslanika koji se bavi oblašću socijalne i dječije zaštite u Parlamentu i trudim se da potpuno eliminišem bilo koju dozu populizma, jer je to najopasnije kad se tiče te oblasti, a vrlo je podložna tome. Iz prostog razloga što se radi o sistemskoj oblasti i sistemskom zakonu i svaka promjena koja nema sistemsko utemeljenje kad - tad dođe na naplatu. Podsjetiću vas da je postojeći Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti donijet 2013. godine i da je do sada izvršeno 13 izmjena i dopuna i zaista je vrijeme da se donese novi Zakon o socijalnoj i dječijoj

zaštiti, jer praksa je pokazala brojne manjkavosti postojećeg normativnog okvira.

Vezano za predlog kolegistica i kolega iz Demokrata, vjerujem u dobre nemajere i to sam uvijek govorio, svaki predlog, svaka inicijativa koja je u pravcu toga da se ranjivim kategorijama pomogne uvijek nailazi na moju podršku. Međutim, imam par dilema vezano za ovo zakonsko rješenje, a sve su sistemskog karaktera.

Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti definiše oblast socijalne i dječije zaštite u članu 2, a to znači podrška porodici i pojedincima sa nepovoljnim okolnostima uz zadovoljenje osnovnih životnih potreba. Znači, poenta Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti nije podrška svima, nego podrška socijalno ugroženim kategorijama, građanke i građani. Meni se čini da kako se vrše izmjene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti zaboravlja se suština. Znači, Zakon o socijalnoj zaštiti nije podrška svima, nego socijalno ugroženima. O tome ja stalno govorim. Nema univerzalnih davanja u Zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti, jer vi nećete promijeniti socijalnu kartu ako nekom date iz bogate porodice isto kao nekome iz siromašne, opet ostaje isti socijalni jaz. Kad sam ja jedni u ovom parlamentu bio protiv dječijeg dodatka za svu djecu, politički veliki minus za mene, ali ja smatram da u ovom vremenu socijalnog raslojavanja ne treba sva djeca da primaju dječiji dodatak, jer imamo ogromne razlike u položaju djece. Djeca roditelja koji imaju ogromne zarade ne treba da primaju, nego da se te pare usmjere na djecu iz socijalno ugroženih jer se tako smanjuje socijalni jaz. Ako moje dijete dobije 30 eura i dijete iz socijalno ugrožene porodice, nije se smanjio socijalni jaz. Moje dijete ima mnogo više prilika u životu nego to drugo dijete. Zbog toga sam kritikovan, ne interesuje me. Taj politički poen mene ne interesuje.

Sad dolazimo u sledeću situaciju, kažem, dobra je namjera, ja to pozdravljam, ali je problematično sa aspekta primjene. Ajmo sad da krenemo od diskriminacije. Vi pravite razliku između prvog, drugog i trećeg djeteta na rođenju, vrlo diskutabilno sa aspekta diskriminacije, jer vi u diskriminaciji imate Zakon o zabrani diskriminacije, imate Ustav. Vi morate da nađete argument, javni interes da pravite razliku u nekim kategorijama. Ne postoji, po mom ubjeđenju, na rođenju javni interes da se razlikuje dijete je li prvorođeno, drugorođeno ili trećerođeno. Druga stvar, pošto vi ovaj dodatak za novorođeno dijete, naknadu, možete da uzmete do kraja prve godine od kad vam se rodi dijete, neki ljudi koji su u 2023. godni dobili dijete su dobili po starom zakonu, postojećem, a neki u 2023. godini imaju pravo još četiri mjeseca da dobiju tu naknadu, jer imaju godinu dana od rođenja, pa se može desiti ako se usvoje ova rješenja za dijete koje je rođeno u 2023. godini da jedan roditelj je dobio 1.000 eura po postojećem,

a drugi roditelj dobija veći iznos 1.500, 2.000, 2.500 po novom zakonu, a rođeni su u istoj godini, po tadašnjem zakonu. Znači, to su dva osnova gdje moramo da vodimo računa, kako to eventualno da "ispeglamo".

Imamo i sledeće probleme u implementaciji, po Zakonu o socijalnoj zaštiti prava imaju stranci sa privremenim ili stalnim boravkom u Crnoj Gori. Kako ćete vi strancu, Rus, Ukrajinac, iz Turske, nebitno, da utvrdite koje mu je dijete, je li mu prvo, drugo, treće ili četvrto? Da dostavi dokaze? Pa će da tumače socijalne radnice kad on dostavi dokaz iz Ukrajine, Turske, pa treba li mu da se prevodi na naš jezik i tako dalje. Tih problema će postojati, jer je suština zakona i do sad bila da nema razlike između djece kad se rode. Jedino su djeca iz porodica sa materijalnim obezbjeđenjem imala pravo na veće, e to je suština zakona. Znači, sva su djeca ista, ali više ima pravo onaj iz socijalno ugrožene kategorije. Kako su do sad bila sva djeca ista nije bilo potrebe da utvrđuješ koje je dijete prvo, drugo, treće.

Postavlja se sledeće pitanje: Razvedeni brakovi, drugi, treći brak, ako neko u prvom braku ima dvoje djece, pa u drugom dobije dijete, koje mu je to dijete? Ne, treće njemu, a prvo je supruzi u tom braku. Ne dovodim u pitanje dobru namjeru, nego primjenu, jer vi nemate podzakonskih akata koji to razrađuju. Možda to djeluje smiješno, ali ja govorim o realnosti. Imate sledeću situaciju, dijete se rodilo, roditelj je uzeo naknadu, uzeo ga je staratelj ili usvojitelj, da li on ima pravo... (prekid) uvećano ili tu razliku u odnosu na roditelja koji više nije u porodici sa tim djetetom? Imate dvojke, trojke, hoćemo li da mjerimo koje se prvo rodilo? Da vam kažem nešto, ja mogu da ustanem i da kažem ovo podržavam 150%, reći ću svakom građaninu 1.500, 2.000, 2.500. Tako ne pristupam politici jer su ovo sistemski zakoni. U drugim zemljama, što je logičnije, postoje posebni zakoni o finansijskoj podršci porodici sa djecom jer u zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti se samo govori o socijalno ugroženim kategorijama. Znači, može neko da postavi pitanje da milioner može da ima troje, četvoro dece i vi ćete milioneru da date 2.500 za treće dijete, a onome što ne može bez jedno da rodi 1.000. Je li to Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti? Samo vam govorim, dobra namjera, dobra inicijativa, da je dobro izvagamo zbog primjene jer mislim, da mi niko ne zamjeri, da neće ispuniti svrhu, neće se povećati, nemojte me pogrešno shvatiti, natalitet. Ne rađaju ljudi, ne stvaraju porodicu zato što će imati naknadu 1.000 ili 1.200 eura kad im se rodi dijete, nego razmišljaju o zaposlenju i o tim stvarima koje im dugoročno stvaraju uslove da mogu da formiraju širu porodicu. E zbog toga vam kažem, tu smo zajedno, ako vam znače što moje konstruktivne sugestije možemo da sjednemo da razmislimo da li ovo treba preformulisati, da li ove potencijalne dileme koje će imati oni koji

primjenjuju zakone da otklonimo i da donesmo zakonsko rešenje kojim ćemo svi biti zadovoljni i koje će biti pravedno.

Izvinjavam se, još dva minuta jer neće niko govoriti ispred kluba. Mi smo podnijeli amandmane na ovaj zakon obuhvatajući drugu kategoriju. Ovo smo rekli da smo spremni da razgovaramo, iz najbolje namjere, ne kritikujem nikoga samo pokušavam da dam konstruktivni doprinos. Međim, postoji jedna kategorija gdje mi dvije godine u Zakon o budžetu usvajamo zaključak, nebitno je da je na moj predlog, vjerujte mi da mi je to nebitno jer da mi je to bilo bitno možda bih imao veću podršku kod građana na izborima. Znači, usvaja se zaključak da se moraju iznositi materijalnog obezbeđenja porodice povećati. Korisnici materijalnog obezbeđenja su po zakonima Crne Gore najsiromašnija kategorija u Crnoj Gori. Njima je 2013. godine definisano za pojedinca 63 eura. Od 2013. do 2024. godine mrduo taj iznos nije u zakonu. Zamislite 2013. troškove života i 2024. godinu. To je, ljudi, biću grub, bezobrazluk prema tim ljudima jer ti ljudi su najsiromašniji u Crnoj Gori. Znate li koliko je njima sa prilagođavanjima materijalno obezbeđenje - 90 eura sad, prošle, preprošle godine, prije tri, četiri, pet godina, nije mrduo 11 godina osnovni iznos u zakonu. Dvije godine usvajamo zaključak uz budžet da to uradi Vlada i Vlada to ne radi. Evo godinu i po, neću da kritikujem 42. ili 43. ili 44. ili 45. ili 41. Nije uradila ni 41. ni 40. ni one vlade đe sam ja bio, ali to moramo da uradimo. Zato sam predložio amandmane, da izvršimo korekciju i na koji način.

Kad su određeni iznosi materijalnog obezbeđenja, gleda se u odnosu na minimalnu zaradu, bilo je za pojedince 33% minimalne zarade, za porodicu sa četiri, pet članova 60% minimalne zarade - od 60 do 120 eura. Predložio sam, pošto je minimalna zarada dvije godine 450 eura, da sad isto iznose materijalnog obezbeđenja odredimo procentualno - za pojedince 33% minimalne, za porodice sa pet i šest članova 66. Znači isti procentualni iznos koji je postojao 2013. godine kad je utvrđen zakon. Reći ću vam što je tek najbolnije u socijalnoj politici. Od 212.000.000 za prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite znate li koliko se daje na najsiromašnije u Crnoj Gori - osam miliona (0,47%) za korisnike materijalnog obezbeđenja. Oni koji imaju najmanje dobijaju manje od 5% ukupnog budžeta. Znači, ne vodimo adekvatnu socijalnu politiku. Imamo dovoljno sredstava za socijalne potrebe, ali ih distribuiramo na pogrešan način. Zbog toga se nadam da možemo zajednički da razgovaramo i oko ovih amandmana i da na kraju napravimo izmjene i dopune Zakona sa kojima ćemo svi biti generalno zadovoljni, prije svega oni na koje se zakon odnosi.

Izvinjavam se, potpredsjednice, na ogromnom prekoračenju, vjerujte mi, nema grama dnevne politike u ovome jer Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti, socijalna politika ne smije da bude predmet bilo kakvih

dnevno-političkih opservacija niti jedne partije, niti jednog poslanika u crnogorskom parlamentu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:43:50)

Zahvaljujem kolegi Borisu Mugoši. Bilo je vrlo korisno, tako da sam dozvolila prekoračenje.

Dajem riječ kolegi Momu Lekoviću. Izvolite, kolega.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 13:43:59)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Zaista da sam očekivao, s obzirom da sam čuo još na matičnom odboru da je gospodin Mugoša pripremio argumente povodom ove tačke dnevnog reda, da će ti argumenti biti mnogo jači i mnogo ubjedljiviji. Moram priznati da me je malo razočarao, ali dobro i to je u redu.

Gospodine Mugoša, sve ovo što govorite bilo bi odlično da ste o tome pričali prije 30. avgusta 2020. godine. Dakle, da ste se tada sjetili i da ste svi tih prethodnih godina koliko ste bili vlast govorili o ovome i predlagali ova rešenja, možda bih vas podržao, ali tada se na žalost niste čuli ni vi niti predstavnici vaše partije. Zato jeste 28. novembra 2020. godine, dakle nakon parlamentarnih izbora kada ste dali jednu izjavu čini mi se za UNICEF, kada ste rekli da moramo stvarati uslove za povećanje materijalnih davanja, dječijih dodataka, naknada po osnovu rođenja djeteta i obezbijediti da usluge socijalne i dječije zaštite budu pod jednakim uslovima dostupne svakom djetetu bez obzira u kojoj sredini živi. Danas ovdje govorite da moramo razvrstavati djecu. Po meni je to diskriminacija bez obzira što se radi o podjeli na siromašne i na bogate, a ponavljam ono što smo ovdje više puta ponavljali, te socijalne kartone nažalost nemamo zaslugom bivšeg režima koji nije radio u interesu djece i u interesu naših najmlađih.

Ovdje se govorilo o investicijama. Šta će nama, ljudi, investicije i investitori ako ovdje nema ko da živi? Vidite li da mladi ljudi masovno odlaze iz naše zemlje zato što im ne stvaramo neophodne uslove za život i zato što ne podupiremo razvoj same porodice. Danas je mnogo efikasnije otići u neku stranu zemlju i tamo zasnovati porodicu jer sve te strane zemlje, ali i zemlje u regionu već imaju ovo zakonsko rešenje. Kada sam govorio o novini, ta novina se odnosi na našu zemlju. U Srbiji takođe postoji ovakav sistem, a čini mi se i u mnogim zemljama Evrope, dakle kad su oni

to razradili i usvojili, ne vidim problem da i mi to razradimo i da mi to usvojimo. Podsjetiću, pominjao se ovdje dosta i taj populizam, često je to bilo nešto što je znalo nama da se imputira i da se nama nameće. Mi smo do 2020. godine u Crnoj Gori imali elitizam. Elitizam, potpredsjednice Popović, pročitacu vam, to je naziv koji se koristi za ideologije, pokrete i praksu bazirane na uvjerenju da odlučivanje upravljanje i vlast u nekom društvu, organizaciji ili državi mora biti ograničeno isključivo na pripadnike njegove elite, odnosno pojedince koji se od njenih običnih pripadnika ističu po porijeklu, materijalnom bogatstvu, obrazovanju, fizičkim ili mentalnim sposobnostima. Takav stav se opravdava tvrdnjom da običan narod nema intelektualne ili moralne kvalitete, odnosno finansijsku nezavisnost što bi mu omogućilo da donosi odluke od opšteg dobra, odnosno da se na njegovo rasuđivanje može uticati potkupljivanjem, kratkoročnim zadovoljavanjem potreba ili podilaženjem predrasuda. E, to smo mi do 2020. godine imali, dragi građani, u Crnoj Gori, imali smo elitizam. Šta je taj elitizam značio? On je značio da je minimalna plata bila 222 eura, on je značio da je minimalna penzija bila samo 130 eura, on je značio da je prosječna plata, za razliku od sadašnje koja je nekih 800 eura, tada bila samo 500, da besplatnih udžbenika tada nije bilo, a da ih danas ima, da dječijih dodataka nije bilo, ali da ih danas ima, da naknade majkama nije bilo, odnosno da su im čak bile oduzete, a da su im danas vraćene i da ih imaju, da je staračka naknada bila nekih 70 eura, a da je danas 300 i da su naknade za novorođenčad bile nekih 109 eura, a da su danas 900, odnosno da ćemo ih ovim predlogom dići na 1.000 i na mnogo više. Na čemu se zasnivala tadašnja ekonomska politika, potpredsjednice Popović? Zasnivala se na palim garancijama koje su građani platili u iznosu od preko 200 miliona eura. Sjećam se dobro one takse za sim kartice, brojila i čini mi se još nešto što je neustavno bilo uvedeno 2020. godine i što je trajalo punih dvije godine gdje se budžet eto napunio nekih 15 miliona eura. Kada se predlagalo oporezivanje bogatih, evo imam ovdje tu vijest, tada ništa od progresivnog oporezivanja bogatih. Tadašnja vlast koju su sačinjavale partije koje su danas ovdje na mojoj desnoj strani nisu bile za to da se bogati oporezuju, a nije samo to, potpredsjednice Popović, već je i gorivo za crnogorske uslove bilo luksuz. Dakle, podsjećam i na tu izjavu kada je rečeno da gorivo za sve građane Crne Gore mora da bude luksuz. Ova taksa, ovo mi je zanimljivo, dakle nametom euro po euro svaka kuća Vladi časti jagnjetinom. Eto to je tadašnja praksa bila i to je jako zanimljivo.

Drago mi je što kolege prihvataju ovaj naš predlog, ali da bi malo više govorili o ovome moraju definitivno da se vrate u prošlost. Da ne govorim, a mogu da govorim, o propalim investicijama i o svemu tome što je građane Crne Gore dosta koštalo i što im je dosta štete nanijelo i zbog čega danas

imamo ovakav mali natalitet. Dakle, ne može sve da se riješi preko noći. Mi smo svjesni, govorili smo o tome da je ovo jedna od brojnih mjera koje planiramo u narednom periodu, jer je u proteklih 15 ili 20 godina bivši režim uništavao ovu državu da se te posljedice vide i dan danas.

Očekivao sam, zaista, mnogo jače argumente ovdje u diskusiji, ali na osnovu svega ovoga sad sam još više ubijeđen da smo na pravom putu i da treba da nastavimo i da podržimo i ovaj predlog, ali i brojne druge koji dolaze. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:51:26)

Zahvaljujem, kolega Lekoviću, četiri minuta i 25 sekundi prekoračenja. Molim vas, ubuduće svodite diskusiju na malo kraće vrijeme. Pravo odgovora na komenar ima kolega Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (07.05.24 13:51:42)

Poslaniče Lekoviću, vi ste novi poslanik, žao mi je što ulazite na teren koji je klizav, moram reći, sa aspekta vašeg poznavanja problematike, a to ste demonstrirali kroz određene opservacije koje nemaju dodira sa realnošću. Prvo, hvala vam što pratite moj rad, iako mislim da to nije tako, jer da ste ga pratili, poslanik sam od jula 2018. godine, dvije godine u poziciji, četiri godine u opoziciji. Uvijek sam se bavio ovim temama, kritikovao i tadašnju vladu, a ja sam bio dio većine, pa su me zvali kritičar, imamo sam nadimak kritičar u vladi za koju sam tada glasao. Prema tome, nije to tačno. Nema potrebe kad ja pričam o stručnim stvarima da vi pokušavate dnevopolitički da mi odgovarate jer to ne može tako da ide.

Kad je u pitanju sistem socijalne i dječije zaštite, vratimo se struci. Moram reći, kad smo bili i vi i ja opozicija vladi Dritana Abazovića, nije bilo davno, fantastično smo funkcionisali, niste imali takvu retoriku prema nama iz SD-a, nego smo odlično funkcionisali i moram reći jednoglasno ste podržavali svaki moj predlog zakona, a bilo ih je četiri u tom periodu. Nemojmo sad u zavisnosti jesmo li na ovoj ili na onoj strani da mijenjamo međusobno odnose kad se radi o ozbiljnoj problematici.

Druga stvar, puna su usta socijalnog kartona, nema ga. Ima ga, nemojte to da pričate, a ne znate. Socijalni karton postoji od 2015. godine, UNDP implementaciona jedinica. Vi ste do tada morali svakih pola godine 40 dokumenata da nosite u Centar za socijalni rad da biste ostvarili pravo, sad samo lično. Prije ste morali svakih pola godine da obnavljate

dokumentaciju, sad vam sistem to automatski radi. Sistem je uvezao sve, imate socijalni karton. Pitanje je da li su podaci iz državnih institucija tačni, ali to ne rešava socijalni karton, on postoji. Trebamo li ga unapređivati - da, ali postoji i prilično je kvalitetan. Morate da znate da nema niko pravo da ima socijalni karton svih građana u Crnoj Gori jer je to protivustavno. Ne može službenik da klika na Zdenku Popović da gleda što sve ima, ili na Bogdana Božovića, ako nema saglasnost. Prema tome, samo treba ozbiljnije da razgovaramo i o toj problematici.

Kažete, ovakvi primjeri postoje u regionu. Zato sam vam ja rekao, ali ne u ovim zakonima. U Zakonu o dječijoj i socijalnoj zaštiti pročitajte stav 2 što je socijalna i dječija zaštita - podrška ranjivim kategorijama u zadovoljenju osnovnih životnih potreba. Zato sam vam i rekao da sve ove stvari koje su dobre treba da budu dio posebnog zakona kao što je na primjer u susjednoj državi Zakon o finansijskoj podršci porodici sa djecom. Znači, nema potrebe da kritikujete tamo gdje nema kritike. Na kraju, nisam ni kritikovao, samo sam ukazao na određene potencijalne manjkavosti. Ponavljam hiljaditi put, stojim iza svake riječi koju sam rekao za UNICEF, svako dijete treba da ima jednake uslove za razvoj u Crnoj Gori, ali nema. Dijete moje ima mnogo više prostora nego djeca iz mnogih porodica u Crnoj Gori i ako mom djetetu dajete isto kao i toj djeci onda ništa postigli nismo, ne smanjuje se socijalni jaz. Mi smo za dječije dodatke godišnje dajemo 53 miliona. Garantujem vam da deset miliona ili 15 dobijaju djeca iz ultrabogatih porodica i bogatih porodica kojima ništa ne znače te pare. Zamislite da smo mi tih 10 ili 15 miliona preusmjerili na socijalno ugrožene. Mi nemamo dnevne centre za djecu sa smetnjama u razvoju u trećini opština. E to ne volim da radimo sa socijalnom politikom. Saglasan sam sa svim ovim kad budemo Švedska, Danska, kad bude podrška države svoj djeci jer sva djeca korektno žive, ali u Crnoj Gori gdje je ... socijalna stvar. Krivite vi režim u kojem sam ja bio, potpuno mi je ok, to ne mijenja realnost, slobodno kritikujte do sutra, 30 godina neka vam je svaka druga riječ bivši režim, bivši režim, 30 godina, nemam nikakvih problema, ja sam u opoziciji zbog nekih grešaka dok smo bili u vlasti, ali se stanje ovako ne popravlja. To je moja poenta. Hoću da pomognem i vama koji ste u vlasti, ne smeta mi. Ako su kvalitetna rešenja, ko će znati za četiri, pet godina ko je predložio rešenje. Jesmo li mi iz SD-a povećali naknade svršenim višeškolcima u programu sa 260 na 450, mislite li da se toga ko sjeća više? Je li to važno više, ljudi? Zbog toga vam govorim i zbog toga imam ovakav nastup, iako sebi obećavam svaki vikend da ću biti mirniji od ponedjeljka. Kada je u pitanju socijalna i dječija zaštita emocije mi rade zato što ne radimo dobro, ne pravimo pravedan sistem i zbog toga imamo situaciju ovu koja se dešava. Ponavljam, 30 eura ili 1.000 ili 1.500 eura djetetu iz

porodice koji imaju 30.000 zarade nije isto kao djetetu iz porodice koji imaju 500 ili 1.000 eura zarade. Zbog toga vam govorim, na kraju, spreman sam, ako želite, ako ne želite dobro je, do viđenja prijatno, ne šekiram se puno, da pomognem da zajedno dođemo do određenih rješenja jer ovu oblast pratim u kontinuitetu deset godina i kritičan sam i prema onome što smo mi radili, ali iz najbolje namjere da ne pravimo određene greške koje su se nekad pravile, nego da kreiramo adekvatna rešenja koja će popraviti sliku.

Na kraju, nemojte o životnom standardu, evo i koleginica Popović i ja smo ekonomisti, životni standard 2019. i 2024. godine je isti. Isti, mrdnuo nije. Ne po podacima Borisa Mugoše nego po Eurostatu. Znači, građani su 2019. imali 50% prosjeka EU i imaju 2024. godine. Prema tome, nemojmo da mislimo da je životni standard ako nešto povećaš, ali su se povećali i cijene i troškovi života i u balansu je isto. Zbog toga hajmo da se potrudimo da bude drugačije i da bude bolje u narednom periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 13:58:14)

Zahvaljujem kolegi Mugoši. Vama treba dati dodatno vrijeme kad pričamo o dječijoj i socijalnoj zaštiti.

Sada riječ dajem kolegi Pižurici. Izvolite, kolega.

MILOŠ PIŽURICA (07.05.24 13:58:26)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

U bivšoj Jugoslaviji danas živi oko tri i po miliona ljudi manje nego 1991. godine kada je počeo krvavi raspad države. Najveći gubitak stanovništva pretrpjela je Bosna i Hercegovina u kojoj danas prema procjenama Zavoda za statistiku živi čak četvrtina ljudi manje nego prije rata, u Srbiji u odnosu na 1991. godinu taj broj je manji za čak 1.200.000 ljudi, u Hrvatskoj sada živi petina stanovnika manje nego 1991. godine, a tamošnji demografi su izračunali da svakog dana državu napusti čak 180 osoba. Rezultati popisa stanovništva u Sjevernoj Makedoniji govore da je izgubila gotovo 10% stanovništva, a na Kosovu danas živi takođe 10 procenata stanovništva manje nego 1991. godine. Iako Slovenija danas ima oko sedam posto stanovništva više nego početkom devedesetih, demografi su ovaj podatak tumačili u svjetlu činjenica da u nju već decenijama emigriraju stanovnici pretežno iz Bosne i Hercegovine i Srbije.

Što se tiče Crne Gore, u posljednje tri godine bilježimo negativan prirodni priraštaj, što znači da broj umrlih prevazilazi broj rođenih. Na

primjer, prošle godine je samo u sedam od 24 opštine zabilježen pozitivan rast, Podgorici, Budvi, Rožajama, Tivtu, Tuzima, Plavu i Ulcinju. Jasno je da je smanjenje stope nataliteta uslovljeno nizom različitih faktora, prije svega biološkim i ekonomskim. S druge strane, prosječna starost populacije u Crnoj Gori od 40 godina predstavlja biološko ograničenje što znači da ne može se očekivati dimačni rast nataliteta kao što se dešava u državama sa prosječnom starošću populacije od 25 godina i niže. Iako ekonomski faktor ima ograničeno dejstvo na kretanje nataliteta, jer u najrazvijenim državama bilježe pad, ipak u Crnoj Gori to nije slučaj. Posljednje povećanje nataliteta u Crnoj Gori desilo se upravo u periodu ekonomskog rasta, u godinama nakon obnove državne nezavisnosti, kada je stopa nataliteta zabilježila svoj maksimum od 14 rođenih na hiljadu stanovnika. Međutim, već 2009. godine, kada nastupa svjetska ekonomska kriza i pad BDP-a u Crnoj Gori od 5,6%, bilježimo smanjenje nataliteta za 14,2%. Stopa nataliteta u Crnoj Gori nikada nije vraćena na period prije krize iako je bio zabilježen period ekonomskog oporavka. Nivo nataliteta u Crnoj Gori nije dovoljan da bi obezbijedio rast ukupnog stanovništva. Za rast ukupne populacije bilo je potrebno imati više od dvoje djece po jednoj ženskoj osobi, što u Crnoj Gori nije slučaj, prosječan broj djece u Crnoj Gori iznosi 1,8 pokazale su analize. Očigledno da do sada nismo imali dobro osmišljenu i planiranu populacionu politiku koja bi davala pravovremene odgovore na navedene i druge negativne demografske tokove.

Kako u drugim državama Balkana tako i u Crnoj Gori imamo odliv stanovništva u zemlje Zapadne Evrope zbog ekonomskog razloga. Imamo istraživanja iz 2019. godine, koje je zaista zabrinjavajuće, u njemu na pitanje da li žele da napuste ili ostanu u svojoj zemlji imamo sledeće odgovore: Srbiju želi da napusti 75% stanovništva, Makedoniju 73%, Albaniju 66%, Sloveniju 65% i Crnu Goru 63%. Jasno je da se moraju sprovesti mjere u kojima će se smanjiti odliv stanovništva i povećati prirodni prireštaj u Crnoj Gori. Ovo je naročito bitno i zbog najava da će naša država veoma brzo ući u Evropsku uniju. Kratkoročne novčane nadoknade i ako potrebne, nisu dovoljne i ne mogu nadomjestiti nove funkcije i potrebe koje je država dužna obezbijediti kako bi ohrabrila novi život i opstanak u Crnoj Gori. Takođe, nadoknada za rođenje djetete nije svima jednako potrebna, tu se moram složiti sa kolegom Mugošom, ono što je jednako ne mora uvijek da bude i pravedno. Zbog toga smatram da je potrebno uraditi dodatne analize i taj dio učiniti pravednijim. Resorno ministarstvo već radi na tome i to me veoma ohrabruje, priprema se i set zakona, sprovode se i kontrole koje pokazuju da je i po nekoliko miliona eura na godišnjem nivou završavalo u džepovima onih koji na određena

davanja nisu imali prvo. To je ogromna suma koja će biti usmjerena na uvećanje socijalnih davanja, tako da ima nade da je u tom dijelu pravda dostižna.

Naglašavam da su najvažnije mjere kojima će se povećati suficit budžeta, što znači njegova prihodna strana, na tome se konstatno radi jer je održiv i socijalno odgovoran budžet sigurno jedna od mjera koja će smanjiti odliv stanovništva i zadržati posebno mlade da ostanu i da žive u Crnoj Gori. Siguran sam da smo u konačnom na pravom putu, jer sve mjere Vlade, vladine politike da obezbijede opšte uslove koji su van realnih mogućnosti roditelja, vladavina prava, dovoljan broj preškolskih ustanova, osnovnih škola, obavezan produženi boravak u osnovnim školama, škole bez vršnjačkog nasilja, adekvatna saobraćajna infrastruktura, rodna politiku koja jača položaj žene u društvu, bezbjednost društva i mnoga druga koja smanjuju cijenu podizanja djeteta. Punjenje prihoda strane u našoj kući, u našoj državi je prioritet, to su jasne poruke naše Vlade. U tom dijelu svi dodatni predlozi su dobrodošli, jer svi podjednako u tom smjeru treba da razmišljamo kako bismo išli naprijed, kreirali održivi ekonomski ambijente i sačuvali populaciju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:04:01)

Zahvaljujem kolegi Pižurici.

Pravo na komentar ima predstavnik predlagača. Izvolite, kolega Lekoviću.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 14:04:08)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Kolega Pižurica, složio bih se sa vašim komentarem, ali u jednom dijelu i ne bih, u dijelu u kojem ste se složili sa kolegom Mugošom da za sve ne treba da bude jednaka ova naknada. To bi možda značilo, kad bismo tako gledali, da i ovu prosječnu platu koja se najavljuje ili minimalnu zaradu takođe treba da dijelimo na bogate i siromašne tom logikom. Ja ću pomenuti da sam sa kolegom Stijepovićem imao sastanak sa ministarkom Nišić, jedan zaista plodotvoran i korektan sastanak, gdje ona niti jednom riječju nije osporila ovo naše zakonsko rješenje, odnosno ovaj naš predlog, već ga je afirmisala, upoznala se sa nekim detaljima koje smo joj mi prezentovali i bila je potpuno spremna da prihvati ovo zakonsko rješenje uz neke modifikacije koje su vezane za sami softver. Tako da mi se sad

ovo vaše izlaganje ne slaže sa ovim razgovorom koji smo imali na sastanku sa ministarkom Nišić. Takođe, s obzirom da ste vi prvi put u Parlamentu, upoznaću vas upravo na ovaj period o kojem se govorilo. Dakle, kada smo mi zaista bez bilo kakave sujete i bez bilo kakvih problema prihvatili sve amandmane i sve predloge zakona koji su bili korektni i koji su bili u interesu građana, dok smo u proteklih 20 i 30 godina, kolega Pižurica, tada ja nisam bio poslanik, niste ni vi, imali stotine predloga i amandmana i zakonskih rješenja od kojih su mnogi bile u interesu građana i države Crne Gore, a koji su glatko bili odbijani i nije nam to bio problem i ne pominjemo to više, ali zaista nam je pomalo licemjerno kada se sada govori o tome na ovaj način.

Dakle, mi ćemo uvijek bez problema prihvatati svaki korektan predlog i to smo pokazali kada smo glasali možda bez bilo kakave analize za povećanje minimalnih penzija i glasaćemo uvijek, iako su ta izdvajanja mnogo veća, u stotinama miliona eura. Ponavljam i vraćam se na sami početak, ovdje se radi o dva i po miliona, bojim se da ćemo onda svi zajedno ući u problem i da će kolege iz opozicije biti u pravu. Znete zbog čega? Jer ako mi ne možemo u budžet da integrišemo ova dva i po miliona eura, kako ćemo sledeće godine integrisati stotine miliona eura koje treba da uđu u budžet, shvatate li? Mislím da svi ovdje treba da budemo na jednom istom fonu, apsolutno smo otvoreni, to je i kolega Bogdanović rekao tokom prošle sjednice i za samu primjenu ovog zakona i na sve sugestije, ali samo ne želimo da se ovdje integrišu i da se uvode neke stvari, neka mišljenja koja definitivno po nama nisu korektna. Toliko za sad, sigurno ću se opet uključiti.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:07:48)

Zahvaljujem.

Pravo na odgovor na komentar ima poslanik Pižurica. Izvolite, kolega.

MILOŠ PIŽURICA (07.05.24 14:07:53)

Uvaženi kolega Lekoviću, ja sam iznio svoj stav da možda sve što je jednako ne mora uvijek da bude i pravedno. Nadovezaću se znam da je potpredsjednica jedanput pričala, to ja znam iz ličnog iskustva jer sam bio prisutan, o jednoj donaciji gdje su djeca koja nemaju pravo na socijalnu zaštitu jer su im roditelji ili neko iz porodice na sebe registrovali neku livadu na planini ili na nekom selu i nemaju pravo na socijalu. Ja se sjećam kad

ste vi to pričali, to je po zakonu, ali nije pravedno. Vi da ste vidjeli tu djecu znali biste da to nije pravedno. Zato govorim da sve stvari koje radimo moramo uraditi sa dubljom analizom, da osjetimo gdje su djeca kojoj najviše treba naša pomoć, u stvari pomoć države, i koja će da najviše osjete benefite te pomoći države.

Kolega Lekoviću, vi ste od cijelog mojeg govora samo na jednu rečenicu reagovali. Siguran sam da treba raditi na održavanju i povećavanju nataliteta u Crnoj Gori, da treba spriječiti odlazak ljudi u inostranstvo, samo mislim da treba napraviti jednu dublju analizu, bolju analizu. Ja vjerujem da ćemo je svi zajednički u sledećem periodu i odraditi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:09:37)

Zahvaljujem kolegi Pižurici.

Sada riječ dajem poslaniku Mirsadu Nurkoviću. Izvolite, kolega.

MIRSAD NURKOVIĆ (07.05.24 14:09:49)

Zahvaljujem, poštovana predsjedavajuća.

Koleginice poslanice, kolege poslanici, uvaženi građani, a posebno uvaženi mladi roditelji koji ste u namjeri da osnujete porodicu ili da širite vaše porodice,

Danas, kao što vidite, imamo na dnevnom redu jedan zakon, to jest dopunu Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Ja bih rekao da bi ovo trebalo biti populacione mjere i tako sam i shvatio ovih prethodnih dana kada smo razmatrali na odborima, međutim danas slušajući ovdje komentare čini mi se da sve više ulazimo u populističku priču i koristimo najosjetljiviju kategoriju, a to su djeca, za populističke teme koje, čini mi se, ne pogađaju cilj u konačnosti.

Na samom početku htio sam u vezi sa ovim da kažem da Klub Bošnjačke stranke, kao i uvijek do sada kada su bili u pitanju obrazovanje, zdravstvo, ekonomija, pravosuđe i one teme koje znače život građana, da su svi prijedlozi nailazili na našu podršku. Tako će biti i ovoga puta, s tim što zaista ovom pitanju ne možemo prići na tako jednostavan način, jer kao što sam već rekao, radi se o vrlo senzibilnom pitanju.

Stalnim predlaganjem izmjena Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ne znam koliko se u realnom životu dobija pozitivan ishod, konkretno iz sadašnje predložene mjere, imajući u vidu da je MONSTAT unazad dva-tri

dana objavio vrlo zabrinjavajuće podatke kada je u pitanju natalitet u svim opštinama u Crnoj Gori. Određene mjere od 2021. godine, konkretno naknade za majke sa troje i više djece, jednokratna pomoć od 900 eura za novorođenčad, dječji dodatak i tako dalje ne doprinose povećanju nataliteta u sjevernim opštinama, kako je MONSTAT objavio da imamo bijelu kugu. Ovdje je suština da mi dođemo do većeg nataliteta i mislim da je ovo trebalo zaista biti populaciona priča iz koje ćemo izvući ono najbolje, a to je kako da ohrabrimo našu mladu populaciju da širi svoju porodicu, a podaci su, čini mi se neumoljivi. Podaci MONSTAT-a govore kako je u januaru i februaru u Crnoj Gori, znači u tekućoj godini, ukupno bilo 1.160 novorođenčadi, dok u istom periodu je preminulo 1.285 ljudi, što daje indeks u minusu 125. Najviše djece rođeno je u Podgorici 371, govorim o dva mjeseca za koje je MONSTAT dao podatke, slijedi Nikšić 122, Bijelo Polje 80, Bar 71, Budva 60, Berane 56, a najniže brojke u tom pogledu vezane su za naše najslabije naseljene opštine, pa tako u Šavniku tokom ta dva mjeseca nije bilo novorođene djece, na Žabljaku ih je bilo svega dvoje, u Andrijevidi troje, a u Plužinama četvero.

Kada je u pitanju odnos između živorođenih i umrlih u svega osam opština je taj skor pozitivan. U Podgorici je taj bilans u plusu 46 za prva dva mjeseca, u Budvi 20, u Bijelom Polju 17, Rožajama 15, Plavu 14, Tivtu i Zeti devet, a u Tuzima četvero. Dakle, slobodno se može reći da nam bijela kuga kuca na vratima, ali što je čak zabrinjavajuće, to se dešava i u primorskim opštinama. Kada pogledamo da je u Gusinju taj skor bio jednak onda vidimo da negdje imamo 16 opština koje zaista imaju problem sa natalitetom.

Najdrastičnije brojke vezane su za Pljevlja i za Nikšić. U Pljevljima minus 57, u Nikšiću minus 37. Zanimljivo je, kao što sam rekao, da dvije primorske opštine imaju negativan skor, to je minus 24 u Kotoru i u Baru minus 19. Saldo je negativan u Beranama - minus 19, na Cetinju i Ulcinju minus 17, u Mojkovcu i na Žabljaku minus 11, u Kolašinu minus 10, u Herceg Novom i u Danilovgradu minus devet, u Plužinama minus osam, u Andrijevici minus četiri i u Petnjici i Šavniku minus tri.

Čini mi se predlaganjem ovih mjera ponovo se nije ušlo u detaljnu analizu šta ovo treba da donese i koji su to efekti koji bi trebali da se odbace i na koji način. Zašto kažem da se nije detaljno ušlo u analizu ovih predloženih populacionih mjera, zadržaću se na tome da su ipak populacione mjere? U prvom obrazloženju predlaganja ovih mjera imali smo tri i po miliona očekivani rast budžeta da bi na odboru to se evidentiralo da je tri, a danas čujemo da je dva i po miliona. Tvrdim da nismo na precizan način se bavili ovom tematikom, tim prije jer nemamo mišljenje Vlade Crne Gore kada je ovaj zakon u pitanju ni do dana

današnjega kada treba da vodimo i polemiku i raspravu i da glasamo, vjerovatno ne danas nego nekog narednog dana, nemamo i dalje stav Vlade. Negdje se može naslutiti kakav je stav Vlade povodom ovih predloženih mjera ako uzmemo u obzir da je poslanik Vasilije Čarapić u ime Kluba PES-a podnio amandman da se primjena odlaže za 01. 01. 2025. godine, ako se ne varam, to ja tumačim kao stav Vlade da u ovoj godini niti su obezbijedena sredstva, niti se mogu obezbijediti za ovu namjenu.

Ovdje treba da postavimo pitanje šta se dešava dalje sa mladim bračnim parovima kada potroše tih 900, 1.000, 1.500, 2.000 ili 2.500 eura za prvo, drugo, treće ili četvrto rođeno dijete i tako dalje. Ovo je zaista jedna vrlo dobra mjera koja omogućava bračnim parovima da opskrbe svoje porodice, to jest da opskrbe potrebe svoje novorođene djece na način da se to dijete može donijeti u neke pristojne uslove u svojim domovima i da se može intervenisati na pravi način u tim prvim danima nakon rođenja. Međutim, ovdje imamo zaista problem šta sa tom djecom nakon toga, kada se potroši tih 1.500 eura. Sve ove mjere ćemo, nadam se, danas podržati svi, a tako smo čini mi se glasali i na Odboru za ekonomiju i na Odboru za zdravstvo. Ovdje se zaista postavlja pitanje kako će one porodice koje su, da ne kažemo siromašne, nego da kažemo koje su manje platežne moći opskrbiti potrebe jednog novorođenčeta, dvoje, troje. Bilo je priče šta i na koji način se primjenjuje ukoliko su rođene dvojke, trojke, nisu česti slučajevi da to budu trojke i više, ali imamo dosta slučajeva kada su blizanci u pitanju, što takođe nije definisano ovim prijedlogom mjera. Ono što je zaista bitno jeste da u narednom periodu kada se bude konačno neko rješenje predlagalo, a nešto je poslanik Mugoša pričao o tome, treba da nađemo formu iz koje ćemo doći do rješenja koja će dati sigurnost mladim bračnim parovima da se odlučuju i na jedno dijete i na više njih. Plašim se, sve dosadašnje mjere i ova mjera neće biti indikator zbog kojih će se naši mladi bračni parovi odlučivati na uvećanje svojih porodica i na rađanje djece, jer ovo su jednokratne pomoći. Mi moramo voditi računa kako ćemo se ophoditi prema toj populaciji i moramo obezbijediti sigurnost za odgoj te djece.

Podaci koje je objavio MONSTAT su zaista frekventni, ja sad zbog vremena neću se obazirati na sve podatke, samo ću se još bazirati na podatku da od 2019. do 2023. godine ukupni saldo je minus 1.053 odnos novorođenih i umrlih u Crnoj Gori, s tim što 628 je bilo u 2019. godini, onda imamo negativan saldo sve do 2023. godine kada imamo 681 više rođenih nego umrlih, s tim što nemamo analizu da li i u kojoj mjeri u ovih 681 iz 2023. godine je učešće stranaca koji znamo da su preplavili upravo 2022 i 2023. godine Crnu Goru.

Predsjedavajuća, izvinjavam se na prekoračenju. Ovim sam i završio. Hvala vam na razumijevanju.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:20:07)

Zahvaljujem, kolega Nurkoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Leković. Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 14:20:13)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Nije da nijesam očekivao da ću se javljati ovoliko puta, tako da sve je u redu.

Poslaniče Nurkoviću, vrlo vas uvažavam, ali zaista sam očekivao od vas da ćete se ohrabriti i da ćete bez nekih primjesa koje smo vidjeli kod ostalih kolega podržati naš zakon. Mogao bih i ja da sam zlonamjerman reći da niste ni vi postupali kako treba kada ste bili uzdržani kada se glasalo o naknadama za majke, a čini mi da na primjer u Rožajama ima preko 1.000 takvih slučajeva. Mogao bih i ja to da kažem, ali neću i ne želim i uvijek ću podržati svaki vaš korektan i pošten predlog, i vaš i svih ostalih kolega. Tačno je da bijela kuga hara državom i tačno je da imamo velike probleme i zbog toga smo rekli ovo je jedna od mnogih mjera koje ćemo predložiti u narednom periodu. Ko je zaslužan za bijelu kugu? Neću reći jeste li ili niste podržavali režim, preskočiću to, ali definitivno ta kriminalna struktura koja je nametnula kompletnu ovu krizu i ekonomsku krizu, a i razvoj kriminala u našoj zemlji, gdje se mladi ljudi sigurno misle i razmišljaju da li ovdje da dozvole svojoj djeci da žive, da li ovdje da stvaraju porodicu, to je po meni jedan od ključnih problema zbog čega danas imamo pad nataliteta. Kao što sam rekao na početku, ne možemo preko noći riješiti ovaj problem, već će se postepeno rješavati. Ja zaista očekujem da u svim narednim godinama ovaj broj raste i da iznos raste. Pravo da vam kažem, sada će to možda biti dva i po miliona ako bog da, neka bude sledeće godine pet miliona i treba da bude, vjerujem da ćemo svi to podržati i da ćemo lako naći ta sredstva i lako naći taj novac. Definitivno mislim da treba ovdje da ostavimo partijske neke stvari i da budemo hrabri kao poslanici i da jednom ovako podržimo jedan kvalitetan predlog kao što je definitivno ovaj naš koji je samo jedan od brojnih predloga koji će uslijediti, kao što rekoah, u narednom periodu.

Čini mi se da ste i vi pomenuli ovo kako će se utvrđivati prvorođeno, drugorođeno, svako dijete. Mora imati krštenicu i tu mora pisati datum i

vrijeme rođenja, isto kao kod blizanaca. Uvijek će se jedno prvo roditi, vremenski nemoguće je da se rode istovremeno, uvijek će se jedno roditi par minuta prije, a drugo poslije i samim tim znaće se jasno i jednostavno koje je prvorođeno, koje je drugorođeno.

Zaboli me i smeta mi kada neko kaže da su sve ove mjere populističke. Nisu populističke, prosto, ovo je nešto što je sve u interesu samih građana, jer ranije nismo imali ništa od toga, a bilo je i tada u saopštenjima, sjećam se, opet to pominjem i ovdje u parlamentu, da su to populističke mjere i da građani neće biti zadovoljni tim. Samo izađite među građane i na sjeveru i na primorju i ovdje u Podgorici i pitajte građane jesu li zadovoljni tim mjerama. Naravno da jesu i naravno da očekuju još više i još bolje. Zbog toga ne smijemo i ne treba da ovo nazivamo bilo kakvim populizmom. Kako stoje stvari, čini mi se da ćemo osporavati te besplatne udžbenike, odnosno da ćemo možda u jednom momentu reći da odlikaši samo treba da imaju besplatne udžbenike, a oni koji imaju loše ocjene da za njih da važi neka drugačija mjera. Po meni to nije pošteno, prema svim građanima moramo biti jednaki. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:24:44)

Zahvaljujem poslaniku Lekoviću.

Odgovor na komentar ima poslanik Nurković. Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (07.05.24 14:25:03)

Hvala, predsjedavajuća.

Gospodine Lekoviću,

Zaista ne vidim utemeljenje sada u ovome što ste rekli, naprotiv, bio sam vrlo jasan i decidan da ćemo podržati ovaj zakon kao izmjenu i dopunu zakona, kao što je potrebno i nešto što je kvalitetno. Zašto sam rekao da mi se čini? Vi se dobro sjećate da sam na Odboru za ekonomiju rekao populacioni, da me neko ne shvati loše, populistički.

Međutim, danas u vašem izlaganju u smislu komentara, osvrćući se na sve ono što je bilo unazad 30 godina, kao što je rekao poslanik Mugoša, nemam ja problem niti sa svim nepravilnostima niti sa svim onim što je za kritiku prethodnih 30 godina. Da li sam i u kojoj mjeri i na koji način podržavao sve to narednih 30 godina - oni ljudi koji me poznaju dobro znaju na koji način sam podržavao i kritikovao sve ono što se radilo prethodnih 30 godina. Moram vam reći da sam vrlo ponosan i na sebe i na

ljude sa kojima sam danas ovdje i na neke koji danas nisu ovdje sa nama, na sve ono što smo radili svih tih godina kada je prije svega stvaranje države u pitanju, a bogami mnogih ekonomskih mjera koje su rezultirale mnogo čim dobrim u ovoj državi, ne opravdavajući naravno nijedan akt, nijedan događaj koji je za kritiku. Kad su te stvari u pitanju kucate možda na pogrešna vrata, ali evo, vjerovatno treba vrijeme i da se upoznamo. Hvala vam na onoj konstataciji, na uvažavanju i samo ostajem pri tvrdnji da se nije radila analiza ovih prijedloga na pravi način, jer smatram da je ovo trebalo unaprijediti još više. Evo prizajem, bolje i ovo nego ništa, ali mislim da bi možda bilo svrsishodnije da smo otvorili neku raspravu na ovu temu i da smo ušli u veću reformu ovog zakona na način da to bude dugotrajnije, a dobro je i ovo. Da nije dobro, mi ga ne bismo podržali i zbog toga ćemo biti za ove vaše predložene mjere ili izmjenu i dopunu Zakona, preciznije rečeno. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:27:27)

Zahvaljujem kolegi Nurkoviću.

Sada riječ dajem kolegi Borisu Bogdanoviću. Izvolite, kolega.

BORIS BOGDANOVIĆ (07.05.24 14:27:34)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, o jednom predlogu akta koji je za nas iz Demokratske Crne Gore kamen temeljac za oporavak porazne demografske slike. Ovim predlogom zakona se uvodi novi model naknada za novorođenčad i ovaj novi model naknada za novorođenčad, kao i našim prethodnim predlozima za uvođenje besplatnih udžbenika, dječjih dodataka, većih naknada majkama, većih staračkih naknada, povećanja naknada za novorođenčad sa 109 na 900 eura, odgovor je na poraznu demografsku krizu koja zaista prijete da nas odvede na rub opstanka ili na rub propasti. Ta bijela kuga je tihi ubica naroda i države, nije samo statistički broj, samo statistička cifra, za nas je to i prazna kolijevka, prazan vrtić, i prazna školska klupa, i prazna učionica, i tišina u parkovima, tamo gdje bi trebao da se čuje dječji smijeh i dječja graja. Dakle, danas te demografske brojke ne samo da upozoravaju, ne samo da šire strah nego pozivaju na reakciju svih kojima je stalo do Crne Gore. Zašto pozivaju na

reakciju i gdje je utemeljenje za takvu reakciju najbolje govore porazni statistički podaci zvanične statistike Crne Gore, koja bilježi najmanju stopu prirodnog priraštaja u posljednjih 70 godina, a mjesta poput Pljevalja i Nikšića i drugih 14 opština u Crnoj Gori su postali simboli te krize sa prirodnim priraštajem koji nosi oznaku minus. Za nas je zaista ta oznaka minus zvono koje zvonu za uzburu i zvono koje ne smijemo ignorisati. Dakle, statistika može biti slovo i broj, ali minus je nešto što ne smijemo dozvoliti, jer porazna demografska kriza ne smije biti naša stvarnost, a kakva je stvarnost u Crnoj Gori ponovo najbolje govore statistički podaci, zvanični podaci MONSTAT-a koji govore da broj novorođene djece je u konstantnom padu od 2009. godine, kada smo imali ukupno 9,5 hiljada novorođene djece, do 2023. godine kada imamo 7.000. Dakle, dvije i po hiljade manje sa konstantnom tendencijom pada.

Obaveza nas kao političara nije samo da brojimo glasove nego da omogućimo i da obezbijedimo da u ovoj zemlji ima ko da stvara, ima ko da radi i naravno na kraju da ima ko da glasa. Naša je obaveza da stvaramo Crnu Goru za narednih 100, 200 ili 300 godina, ne za naredni četvorogodišnji period poslanika ili ministra ili za naredni životni vijek. To su naše obaveze i mi ćemo kada su u pitanju te obaveze u tome i istrajati.

Zašto je ovo važno za Crnu Goru? Kada obezbijedimo 1000 eura za prvorođeno dijete, 1.500 eura za drugorođeno dijete, 2.000 eura za trećerođeno, 2.500 eura za četvororođeno i svako naredno, mi ne dajemo samo finansijsku pomoć, ne dajemo samo finansijsku podršku. Ovo je i obećanje i nada svakom roditelju i svakom djetetu u Crnoj Gori i svima njima govorimo da je ova zemlja tu za njih. Sad da li je to malo za njih, ja mislim da nije, ja mislim da nije sigurno, da nikada nije malo, ali mislimo da je od države dovoljno za prvi zamajac.

Koliko će državu Crnu Goru koštati ovaj prvi zamajac, prema našim proračunima svega između 2,4 i 3,5 miliona eura i to ako dođe do rasta nataliteta novorođene djece na godišnjem nivou. Svako ko smatra da je ovo previše, svako ko smatra da je ovo mnogo, mi ga zaista pitamo šta će se desiti ako ovo ne učinimo. Šta će se zaista desiti ako zatvorimo oči pred gradovima koji stare, ako zatvorimo oči pred selima koja nestaju, ako zatvorimo oči pred simptomima opake demografske bolesti, ako počnemo djecu da mjerimo eurima i centima, kakvu ćemo tek tada cijenu platiti? Kakvu cijenu plaćamo odmah danas za prazne učionice, kako ćemo sutra platiti za prazne fakultete, kako ćemo preksutra platiti za prazne kuće i za prazna dvorišta? Ja mislim da ako tu ništa ne učinimo, ako se ne trgnemo, ako zaista ne budemo proizvodili ovakve zakonske projekte, da ćemo plaćati cijenu porazne demografske, ali bogami i moralne propasti.

Predlog zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odnosno Predlog zakona o uvođenju novog progresivnog modela naknada za novorođenčad kojim se, da ponovim, obezbjeđuje svakom prvorođenom djetetu 1000 eura, svakom drugorođenom djetetu 1.500 eura, svakom trećerođenom 2000 eura, svakom četvrtorođenom i svakom narednom 2.500 eura, nije samo zakon o finansijskoj pomoći, finansijskoj podršci, već zakon kojim svakom novom životu želimo dobrodošlicu i svakom ocu i svakoj majci šaljemo jasnu i nedvosmislenu i direktnu podršku i poruku da nisu sami u svojoj borbi. Jer, ova zemlja kada je danas tu za svoje ljude, sigurno će i ti ljudi sutra biti tu za nju, kada ovoj zemlji to bude bilo potrebno.

Toliko i hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:33:45)

Zahvaljujem kolegi Bogdanoviću.

Sada riječ dajem kolegi Bogdanu Božoviću. Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (07.05.24 14:33:51)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Poštovani građani Crne Gore,

Usvajanjem ovog predloga zakona mi direktno utičemo na našu budućnost. Takođe, ovo je jedan od načina da se suočimo sa možda najvećim izazovom današnjice, sa demografskom krizom. Crna Gora se suočava sa zaista alarmantnim padom nataliteta, najvećim posljednjih sedam decenija. U čak 16 opština u Crnoj Gori, mi u ovom trenutku imamo negativan prirodan priraštaj.

Dakle u 2023. godini rođeno je svega 7.000 beba i ova kriza sa kojom se suočavamo se naziva još i bijela kuga i ona zahtijeva niz hitnih i konkretnih mjera. Suštinski to je i osnovni razlog zbog kojeg će poslanici Socijalističke narodne partije podržati ovaj predlog. Za svako novorođeno dijete predviđena je jednokratna novčana naknada i ona se kreće u rasponu za prvo dijete od 1000 eura, odnosno za četvrto i svako naredno dijete 2.500 eura i ovo za nas nisu samo mjere finansijske podrške, ovo je prije svega naša investicija u perspektivu ovog društva i u porodice koje grade ovu zemlju.

Napomenuo bih da u okviru predloga kolega iz Demokrata je navedeno da postoji retroaktivna primjena od 1. januara 2024. godine, što nam kazuje da niko neće biti izostavljen. Takođe, precizno su navedeni

zakonski rokovi do kada se mogu predati zahtjevi, što nas upućuje na to da će biti omogućeno svim porodicama, posebno beba rođenih u 2024. godini, pravo na ovu jednokratnu novčanu naknadu.

Drage kolegice i kolege, ovo je jedan u nizu koraka koje su preduzeli u proteklom periodu kako bi se zaštitio i unaprijedio životni standard naših građana. Mnogi od tih koraka je preduzela upravo Socijalistička narodna partija u prethodnom periodu. Podsjetiću samo na neke od njih. Na predlog SNP u Skupštini je usvojen zakon na osnovu kojeg ženama se ne smije dati otkaz tokom trajanja trudnoće i porodiljskog odsustva, omogućili smo majkama sa troje i više djece da imaju doživotnu mjesečnu naknadu. Takođe, poslodavci su u obavezi da objave oglas za svako slobodno radno mjesto, a predsjednici opštine koji su dolazili iz redova Socijalističke narodne partije su faktički bili prvaci u obezbjeđivanju besplatnih udžbenika za sve osnovce. Sve ovo navedeno pokazuje našu dugoročnu opredijeljenost da zaštitimo i unaprijedimo socijalni status svih građana Crne Gore. Mi smo dužni da vodimo računa o našim najmlađima, o našim porodicama, o našoj budućnosti, dužni smo da na djelu pokažemo da štitimo naše najmlađe, ali da smo kadri da donosimo hrabre odluke u onim situacijama kada se to od nas zahtijeva.

Dozvolite da malo izađem iz teme. Želim da poželim sreću našim kolegama koje danas predaju izbornu listu za učestvovanje u lokalnim izborima u Andrijevici. Poznavajući te ljude kao ljude od integriteta i kao ljude koji su poštovani u svojoj zajednici, apsolutno ne sumnjam u odličan izborni rezultat, kao i naših kolega u Budvi gdje ispred SNP-a učestvuju u vlasti perspektivni, poletni ljudi i siguran sam da će ta izborna lista imati najbolji rezultat u našoj metropoli turizma.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:37:23)

Zahvaljujem kolegi Božoviću.

Predstavnik predlagača. Izvolite, kolega Lekoviću.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 14:37:26)

Ovoga puta ću zaista kratko.

Samo da pohvalim korektnu raspravu, izlaganje kolege Božovića, evo konačno je neko hrabro i pošteno istupio u ovom parlamentu i bez bilo kakvih dodatnih primjesa podržao ovaj naš kvalitetan predlog. Pomenuću

da smo mi takođe tokom ranijih sjednica i u ranijim mjesecima i godinama takođe podržavali sve poštene i sve kvalitetne predloge Socijalističke narodne partije. Dakle, ne umanjujem ovdje ni sve ovo što smo do sada čuli od diskutanata, a želio sam da istaknem i ovu korektnu i poštenu raspravu na kojoj zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:38:19)

Zahvaljujem kolegi Lekoviću.

Sada riječ dajem kolegi Mihailu Anđušiću. Izvolite, kolega.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.05.24 14:38:28)

Zahvaljujem potpredsjednice.

Čuli smo dosta kvalitetnih analiza i opservacija na temu predloženog zakonskog rješenja. Čujemo da predlagači, ja to tako gledam, nisu zadovoljni stepenom podrške ovom zakonskom rješenju od strane kolega iz parlamentarne većine, što je iskazao kolega Leković. Na kraju krajeva, odnos prema ovom rješenju pokazuje se i prisustvom u sali i brojem diskusija najvećeg parlamentarnog kluba i ostalih kolega, tako da očigledno nisu svi zadovoljni time i to je legitimno i ja pozdravljam to. To govori da su naši argumenti dobrim dijelom na mjestu i odmah da vam kažem, u svakoj prilici ću podržati zakonska rješenja koja se tiču poboljšanja životnog standarda građana koji je u posljednje četiri godine u velikoj mjeri narušen i zakonska rješenja koja se posebno tiču socijalne i dječje zaštite.

Takođe, sa ove distance, s obzirom da smo nekako uspjeli kroz budžet i zaduženja da obezbijedimo sredstva, smatram da je bila dobra odluka o uvođenju naknade za novorondenčad u iznosu od 900 eura i to nemam problem ovdje da kažem. Do kada će to stanje biti održivo, ostaje da vidimo. Nakon toga smo imali onaj broj zaduženja koji smo imali i to uspijeva nekako da se održi i zbog toga sa ove distance moram reći da ta odluka jeste bila dobra.

Ono što mislim da nije dobro, a kolege su o tome govorile ubjedljivo, smatram da nije dobro da bez obzira na činjenicu imamo li uređene socijalne kartone ili ne imamo jednu situaciju koja nije do kraja korektna na način što jedan recimo bankarski menadžer sa platom od više desetina hiljada eura i neko u stanju socijalne potrebe treba da prima isti iznos naknade. Na kraju krajeva, mi kao poslanici roditelji djece treba da

preuzmemo naknadu istu kao što je preuzima neko u stanju socijalne potrebe i to su stvari koje smatram da su morale srećnije da se regulišu.

Dozvolite mi da smatram da se sve to moglo uraditi na precizniji način. Usud vlada od 30. avgusta i praksa je bila nepogrešiva da svako ozbiljnije zakonsko rješenje koje smo donijeli je bilo bez kvalitetne ekonomske analize, bez analize fiskalnog uticaja i vi gotovo svake neđelje imate neki takav primjer. Vi imate primjer, recimo, prethodne neđelje da je Vlada prvo u pet minuta na sjednici donijela odluku o ukidanju, pazite sad, Uprave za inspekcijske poslove, a tek u danima koji su pred nama i godinama ćemo da se bavimo na koji način ćemo da regulišemo to pitanje. Neko je tamo rekao na sjednici to ćemo raditi tako što ćemo svakom ministarstvu pripojiti inspektore itd, međutim, jasan plan niko ne može da vidi. Isto kao što niko ne može da vidi jasan plan kako ćemo uspijevati da obezbijedimo novčana sredstva i za ove naknade i za program Evropa sad itd. Najbolji odgovor o tome daju vam prazne klupe u dijelu gdje sjede kolege iz Pokreta Evropa sad. Iz razloga što, jednostavno, ljudi priznaju da nemaju jasan plan, ljudi priznaju ni za ovo pitanje za koje će glasati i podržati ne znaju do kad će moći da obezbijede sredstva. Ja to razumijem, ja pozdravljam tu inicijativu, podržavam je, ali kažem da će ekonomija populizma, i to nije moje predviđanje, ja to tvrdim, dovesti do kraha crnogorske ekonomije. Hoće li to trajati godinu, dvije, tri ili pet ili deset, ostaje da vidimo. Ako neko bude nam dozvoljavao da se zadužujemo pa i po ne znam kakvim uslovima i po kamatnim stopama od 10 do 11% itd, mi ćemo to uspijevati za jedan period, do kad će to biti moguće ostaje da vidimo.

Isto tako smatram da kada govorimo ovdje odakle se sve mogu nadomjestiti ova sredstva, da li sa određenim zakonskim rješenjima, da li sa oduzimanjem određenih sredstava koja su stečena kriminalnim aktivnostima, čuli smo dosta o tome, mislim da ovdje možete da iskoračite kao parlamentarna većina, jer mi očigledno kao pozicija nemamo podršku da sprovedemo sva zakonska rješenja, tako što ćete recimo predložiti zakonska rješenja koja će omogućiti da se spriječi pohara državnih preduzeća koju imamo na snazi u prethodne četiri godine. Mislim da bi bilo korektno i pametno da uštedimo stotine miliona, ne desetine miliona nego stotine miliona, tako što ćemo predložiti zakonsko rješenje koje će obezbijediti potpunu profesionalizaciju preduzeća recimo u elektroenergetskom sektoru tako što ćemo korigovati, optimizovati organe upravljanja tih preduzeća. Mislim da i to može da bude prilog realizaciji ovakvih ciljeva, jer bih volio da ovo zakonsko rješenje zaživi, volio bih da bude održivo, ali ako želimo da bude održivo moramo da napravimo da oživi ekonomski sistem. Iz tog razloga smatram da treba da donesemo

setove mnogih drugih mjera koje će omogućiti između ostalog da naša djeca dobijaju ove naknade, da imamo pozitivan prirodni priraštaj i da imamo porast nataliteta u odnosu na mortalitet. Dakle, ja podržavam to, ali način na koji se dolazi do toga, vjerujte da je poguban za crnogorsku ekonomiju. Danas je neko od kolega u zanosu kada je govorio o socijalnim pitanjima rekao - mi se bavimo ekonomijom, vi se bavite nekim drugim temama. Nije ovo ekonomija, ovo je dio određenih ekonomskih, privrednih aktivnosti, socijalna davanja itd. vezana su za ekonomiju, ali ekonomija je, drage kolege, potpuno nešto drugo, pogotovo održiva ekonomija. O održivoj ekonomiji mi ovdje nismo četiri godine mogli da čujemo ama baš ništa. Nismo mogli da čujemo iz razloga što bilo koga da pitamo od kolega ovdje za prethodne četiri godine da nabroji ozbiljne kapitalne investicije, da nabroji ozbiljne investitore koji su došli u Crnu Goru, da nabroji realizacije kapitalnih budžeta u opštinama u kojima su na vlasti, da nabroji domaće kapitalne investicije, direktne strane investicije, ne bi znali da nabroje preko jednog ili dva projekta.

Hoću samo da kažem da je posljednji momenat da se dozovemo kako bismo uspjeli da spasemo našu ekonomiju. Ovakve inicijative ću uvijek pozdraviti, pozdraviću ih i u ovoj situaciji, ali vjerujte doći će dan kada se sami budemo uvjerali zbog čega neće moći da bude održivo takvo stanje. Još jednom apelujem na parlamentarnu većinu koja dominantno danas nije tu. Mi danas nismo mogli da čujemo nikakav stav po ovom pitanju od kolega iz DF-a koji su ozbiljni politički subjekti, koji čine dominantnu većinu, ili od kolega iz Pokreta Evropa sad. Čuli smo blage kritike ili nismo čuli ništa. To znači da imamo problema sa različitim rezonovanjem ekonomskog koncepta koji treba da zaživi u Crnoj Gori.

Ovo je dobar pokazatelj šta svi suštinski mislimo o ovome, a šta je proizvod ekonomije populizma i šta je proizvod politike populizma koja stanuje u Crnoj Gori u posljednje četiri godine.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:46:40)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Ja ću umjesto kolege Lekovića, koji je predstavnik predlagača. Takođe sam i ja učestvovala u pisanju ovog zakona i predlaganju ovog zakona.

Stalno se vraćate na 2020. godinu i pitate se šta smo to uradili da budžet bude održiv, da ekonomija ove zemlje bude održiva. Kao što vidite od 2020. godine u većini slučajeva imamo suficit, nama je deficit i javni dug

u granicama mastrihta kao što znate, dobili smo zbog toga i pohvale od Međunarodnog monetarnog fonda i od Svjetske banke.

Kolega Anđušiću, ekonomista ste, htjela bih da vas pitam za prethodnih 30 godina ili 25 godina koji su to kapitalni projekti koje ste vi izrodili, da tako kažem, sem regionalnog vodovda, sem podmorskog kabla i ove dionice auto-puta, a kažete bilo je ulaganja stranih investitora, direktnih stranih investicija, ne znam koliko ste rekli, dvije - tri milijarde eura, a istovremeno smo imali javni dug koji je od 2006. godine sa 700 miliona narastao na tri milijarde i 700 miliona. Gdje je otišao taj novac i kakvu ste vi vodili politiku, socijalnu i ekonomsku, da li je sada vaša priča populistička priča? Ne možete reći da nešto što se odvaja za građane ove države, posebno kada su u pitanju djeca i porodica, da je to populizam. Ne možete reći da je populistička priča to što su se uveli dječji dodaci, što su se uveli besplatni udžbenici, što su se povećale staračke naknade. Jer kako ste tada govorili budžet će bankrotirati, nećemo imati novca za isplatu tih socijalnih davanja, vidjeli ste da je budžet bio i te kako održiv. Vidjeli ste da pored svih tih davanja pa čak i uz povećanje izdataka za ovu minimalnu penziju, 170 i nešto miliona eura je više planirano sredstava za isplatu minimalnih zarada, vidite da je budžet održiv. Dakle, dešava se nešto pozitivno.

Kada pitate gdje obezbijediti novac za pomoć građanima, pa ja sam vam samo navela jedan podatak Manivala. Milijardu i 500 miliona neko stavlja u džepove. Umjesto da to ide građanima, neko to stavlja u svoje džepove. Milijardu i 500 miliona eura po Manivalu je otišlo u organizovani kriminal i korupciju. Imate podatak sada da neki policajci imaju po 50 miliona na računu, a primaju platu 800 eura. kada opet pitate odakle novac, ako uvodimo progresivno davanje za svu djecu koja će se rađati u nekom narednom periodu, ja predlažem da uvedemo i progresivni porez na luksuz. Zašto bi neko mogao da plaća isti porez na cipele koje koštaju 5.000 eura, ili na torbe od 10.000, ili na tompuse, čivase, na krzna itd, a prosječni građanin ne može da kupi cipele ni od 50 ili 100 eura.

Ja se nadam da me čuje neko iz Vlade, posebno neko iz Ministarstva finansija, dajte da uvedemo porez na luksuz, hajde ako treba da uvećamo porez na dobit i da bude progresivno veća stopa poreza na dobit, posebno za sve one koji koriste sada ovu situaciju ovakvu kakva jeste i inflaciju i zbog uvećanih marži ostvaruju nevjerovatnu dobit. Hajmo da razmišljamo u tom pravcu.

Kolega Anđušiću, vi ste i odbornik u Skupštini Gavnog grada, da li ste se ikad zapitali koliko je građevinara investitora platilo porez na novoizgrađene stanove? Jeste li ikad tražili podatak od Uprave lokalnih javnih prihoda da vam se kaže koliko je novoizgrađenih stambenih jedinica

oporezovano i koliko se novoizgrađenih stambenih jedinica vodi kao zaliha gotovih proizvoda u skladu sa zakonom? Predviđeno je da to traje tri godine, međutim ja mislim da ovakvo stanje traje 30 godina. Da investitori, čast izuzecima, koji peru novac i na taj način grade stanove, prodaju stanove, znamo svi, u temelju, ne plaćaju porez na te stanove, ne prevode se stanovi blagovremeno na krajnje korisnike i tu je novac koji treba da ide građanima Crne Gore kako bi im se unaprijedio ekonomski i socijalni status.

Ja sam saglasna sa kolegama koji kažu da treba unaprijediti ekonomiju, da treba uraditi sve da se ekonomski ojača porodica, svaka porodica, jer na taj način neće da trpe djeca. Ne smijemo stvarati državu socijalnih slučajeva, socijala se može davati, socijalna pomoć, samo tamo gdje je neophodna, ali kada stvorite uslove, kada ojačate porodicu onda će i porodica koja je osnovni stub svakog društva i djeca iz te porodice uživati sve blagodati ovog društva.

Toliko.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.05.24 14:53:17)

Hvala, uvažena potpredsjednice, da na ovu temu dodatno razgovaramo. Doduše, vi ste iz sjedećeg položaja iskoristili svoju poziciju potpredsjednice i ne ograničavajući sebi vrijeme, ali bili ste korektni što se tiče tolerancije u dijelu vremena svim kolegama danas. Zaista bi mi bilo potrebno puno vremena da vam nabrojim argumente koji su kontrateza onome što ste rekli, ali se nadam da ćete i meni dati dovoljno vremena.

Ja sam rekao u svom izlaganju kako smatram da ste kroz ovaj period od četiri godine, ako govorite o ovim investitorima i ovim policijskim službenicima kriminalizovanim i svemu ovome, dakle ti ljudi funkcionišu na taj način i dalje, posljednje četiri godine. Je li tako? Siguran sam da podjednako na policijske službenike iz prethodnog vremena koji žive određenim životnim stilom smatrate tu recimo u ovom trenutku i gospodina Šukovića za koga smo vidjeli ovih dana kakvu imovinu ima, pa se nalazi i dalje tu, pa ga podržavate itd. Nadam se da su vam aršini jednaki za svakoga, jer dozvolite da je prošlo četiri godine i da ste preuzeli ozbiljnu odgovornost za sve to. Isto tako se nadam da imate jednake aršine kada pominjete Skaj komunikacije, kad se pomene i vaša partija u tim Skaj komunikacijama i finansiranje i kriminalne organizacije. Ja samo hoću da kažem da smo mi odgovarali za svoje greške 30. avgusta, vi ste preuzeli odgovornost i ta odgovornost traje već pune četiri godine, na svim nivoima dobili ste priliku da pokažete kako ćete da se uhvatite u koštac sa ovim

problemima. Mi vidimo kako to danas izgleda. Mislim da se odraz ekonomske politike vaše najviše ogleda u onim primjerima koje sam ja ovdje prezentovao prije nekoliko dana, to je kupovna moć i životni standard građana.

Vi ste pragmatični, vi dolazite dijelom iz realnog sektora, realne ekonomije i znate da svi ovi faktori o kojima ste govorili, na kraju krajeva puna su nam usta da treba da to sve efektuiramo kroz naknade socijalne, kroz plate itd. Ja mislim da ovakvo stanje treba da se efektuira i kroz kupovnu moć i životni standard građana. Zaustavite prosječnog građanina Podgorice ili bilo kog drugog grada u Crnoj Gori pa ga pitajte, nemojte da pitate ni Mihaila Anđušića ni bilo kog iz DPS-a, pitajte na koji način funkcioniše njihova kupovna moć i životni standard i jesu li zadovoljni, znate kakav će vam biti odgovor. To je jedno.

Druga stvar, mislim da zaista imate problem da jednom sami sebi priznate kako su funkcionisale investicije u ovoj državi u posljednje četiri godine. Koleginice Popović, vi ste meni pomenuli par investicija, pomenuli ste one najmarkantnije, da su za mnogo ozbiljnije države Evrope bile bi reprezentativne, u dijelu podmorskog kabla koje danas između ostalog na godišnjem nivou donosi Crnoj Gori 180 miliona eura. Od tih 180 miliona eura na današnji dan između ostalog mogu da se finansiraju neke obaveze. Zna li kako ste obezbijedili ove suficite i kako ste finansirali ove stvari - samo na jedan način, tako što se samo Milojko Spajić zadužio za tri godine 2,1 milijardu, a ove vlade o kojima smo pričali uz sve ove investicije, a nabrojaću vam kasnije još neke, zadužile su se četiri milijarde. E, na taj način vi obezbjeđujete i suficit i ove naknade. Dok god imate da krckate te pare koje se između ostalog uvećavaju kroz zaduženja svakog kvartala, kvartalno smo počeli da se zadužujemo za iznos od 100 miliona eura. Na taj način, dragi građani, uspijeva se finansirati sve ovo.

Kada smo kod ovih ušteda, između ostalog uštedu možete da napravite tako što ćete recimo kroz ono što je bilo javni izvještaj Državne revizorske institucije, konvencionalna brojila stara čija tržišna cijena je bila 50 eura, kupljena su u CEDIS-u po 100 eura. Govorimo o desetinama miliona eura, neko je raspisao bez javnog poziva tender i kupio brojila koja trenutno na tržištu vrijede 50 eura u iznosu od 100 eura. Na taj način smo mogli makar da obezbijedimo iznos za ove naknade, da ne brinemo kako ćemo ih na drugi način regulisati. Ja vas pozivam, evo prošlo je četiri godine, da svakog policijskog službenika, da do kraja izgurate tu situaciju, i ove aktuelne koji se danas nalaze tu i sve ostale. Dakle, izvucite svaki euro kako bismo mogli danas da obezbijedimo da ovo profunkcioniše. Ja vas pozivam, izvolite, trenutno je na snazi vaša odgovornost da se pozabavite sa ovim između ostalog. Ovdje je nedavno bio Zakon o oduzimanju

imovine, o kriminalnim aktivnostima ili kako već, vaša politička partija je uzdržana, ako sam dobro razumio, po tom pitanju. Koji su to motivi, politički ili neki drugi, ja ne znam. Pozivam vas da svaki euro iscijedite jer će nam biti dragocjen, biće nam prijeko potreban da obezbijedimo ekonomsku održivost ove države.

Vraćam vas na to i tu završavam. Sve ovo što ste rekli, nemam vremena da nabrajam, sve ove bulevare i puteve, tunel Sozinu, put Risan-Žabljak, i ovaj bulevar prema Zeti, i ove zaobilaznice, i put prema Cetinju i Budvi, i podmorski kabl, i rizorte, i skijalište, ove diirektne strane investicije kojih se vi niste mogli sjetiti, ja ću vas posjetiti da su to i Porto Montenegro i Porto Novi, nemojte ih uzimati za životni standard, uzmite ih samo kroz nova radna mjesta koja su otvorena tamo i koliki je to bio impakt na razvoj naše ekonomije i na kraju krajeva na punjenje budžeta države Crne Gore. Tako se na realnim osnovama to finansira i vi to vrlo dobro znate, nisam siguran koliko druge neke kolege percipiraju to ispravno. Znam sigurno da vi to dobro znate, ali politika je jedno i vi to prezentujete i ostvarujete na ovaj način, mi na neki drugi. Možda smo zbog toga izgubili, ali siguran sam da naša ekonomska politka na dugi rok će pobijediti u odnosu na ovo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 14:59:50)

Zahvaljujem kolegi Anđušiću.

Prije nego što dam riječ kolegi Stijepoviću, samo da vam kažem, to što ste pomenuli Demokratsku Crnu Goru iz Skaj aplikacije to je jedna ogromna laž. Odmah da vam kažem, u Skaj aplikaciji smo se jedino mogli naći na način što su nas kriminalci, policajci i razni bjelosvjetski gansteri pratili, prisluškiivali i uhodili. Jedino na taj način smo mogli da se nađemo u Skaj aplikaciji, nikako drugačije. To je jedno.

Drugo, kolega Anđušiću, ja se zaista kad je u pitanju ekonomija trudim da budem maksimalno realna, da sve ono što je dobro i svaki projekat koji je urađen u prethodnom periodu koji je dobar i koji je bio značajan za građane Crne Gore pohvalim, a da sve ono što je bilo ružno i dio naše ružne ekonomske prošlosti i te kako pokudim. Ne zaboravite kakvu ste ekonomsku politiku vodili od 1990. godine, ugasili ste kompetnu privredu cijele Crne Gore, ne Podgorice, nego cijele Crne Gore, ostavili ste radnike na ulici, privatizovali ste sve. Rasprodali ste zemljište, kome ste rasprodali - raznoraznim tajkunima, raznoraznim biznismenima koji su došli sa of šor destinacija, počeli da grade stambene zgrade, počeli da grade, opet kažem čast izuzecima, hotele, motele itd. Ne znamo kojim novcem je to građeno,

da li je to prljavi novac, mjesta za čiste investitore je bilo najmanje. Kad pogledate sada ko su nam investitori koji su napravili gro tih rizorta, kako kažete, hotela, koji su napravili nešto iz oblasti privrede, a najviše iz oblasti stanovanja, onda ćete da vidite da su to uglavnom biznismeni koji su došli sa of šor destinacije ili da su to gradili ljudi za koje makar mi koji živimo u Podgorici znamo kakav im je početni kapital bio, i zašto smo bili uzdržani kad je u pitanju Zakon o porijeklu imovine.

Kolega Anđušiću, vrlo je važno da mi utvrdimo prvi milion kako je ko zaradio, to je važno, a nadam se da će se takav zakon naći vrlo brzo u skupštinskoj proceduri i da ćemo o tome raspravljati vrlo brzo. Samo trenutak, ja ne znam zašto nervoza sad u redovima Demokratske partije socijalista, jer nisam pomenula policajce i milicajce koji su se stvarali, nisam imala komentar. Kolega Anđušiću, samo trenutak, ja sam imala diskusiju, vi ste imali komentar na moju diskusiju, ovo je sad odgovor na komentar. (Upadica)

U redu je, tako je, u pravu ste, vi ste imali diskusiju, ja sam imala odgovor na vašu diskusiju, ja sam uzela komentar jer je Demokratska Crna Gora pomenuta u negativnom kontekstu i sad šta vi želite? (Govor iz klupe)

Ja vas pitam je li vi sad hoćete repliku ili šta želite. (Govor iz klupe)

Po Poslovniku. Molim vas, kolega Anđušiću, ja sam rekla da ću se javiti umjesto kolege Stijepovića, jer ste nas spomenuli u negativnom kontekstu.

Javio se prvo za proceduru kolega Stijepović.

Zahvaljujem.

DUŠKO STJEPOVIĆ (07.05.24 15:04:36)

Hvala najlepše, potpredsjednice.

Ja sam mislio da uzmeme repliku zbog toga što je gospodin Anđušić, kolega poslanik, u svom izlaganju prekršio član 101. Vama se obraćam u ovom poceduralnom reagovanju. Stav 2 gdje se kaže - ako se izrazi u negativnom kontekstu odnose na klub poslanika, političku partiju i grupu građana, pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Da niste vi to ovom prilikom učinili, ja sam mislio da se javim, a vjerujte mi da ste ih vi prilično blago opomenuli i odgovorili na ono što sam ja mislio da im kažem, jer zaista sve ono što je pokušaj izjednačavanja nas i Demokratske partije socijalista kada je u pitanju sadržaj pominjanja na Skaj aplikaciji ne može u istu rečenicu da se stavi. Nije isto ako kažete da gospodin Bečić je taj koji nam smeta, pa moramo da ga pripratimo i to je

pominjanje u Skaj aplikaciji između organizovanog kriminala i grupa organizovanih u Crnoj Gori, i nije isto kada aplaudirate na sjednicama predsjedništva glavnom odboru ili drugim partijskim organima onima koji imaju kodirana imena i koji se dopisuju u toj Skaj aplikaciji. Zaista smatram da nije u redu, da nije korektno da na ovaj način imputirate nešto što ne može da stoji nikako, nikako, ni jednom riječju Demokratskoj Crnoj Gori. Ne možete u istu vezu da dovedete taj nivo pominjanja i kada oni pomenu nekoga kome bi trebalo o glavi raditi. Da su o glavi radili znamo, i praćenje gospodina Bogdanovića, gospodina Bečića, i nas svih, visokih funkcionera, za što postoji u ovom trenutku otvoren sudski postupak za nezakonito praćenje itd, što je sve bilo u tom smislu vezano za taj sistem, da vas posjetim tako potiče sami pojam organizovanog kriminala, bio uvezan sa onime što su prvaci države i prvaci organizovanog kriminala. Tako da jesmo konstituisali pravo na repliku i crpili iz onoga što je vaše izlaganje. Ja ću se zaustaviti na tome, neću vam sada odgovoriti jer bih mogao dalje da budem nekorektan, čini mi se da ste tu nekorektnost zasluživali vašim izlaganjem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:07:07)

Zahvaljujem, kolega Sijepoviću.
Procedura, kolega Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 15:07:15)

Poštovana predsjedavajuća, moram da vas upozorim da se vratite Poslovniku i poštovanju Poslovnika, jer od kada ste sjeli danas tu zloupotrebljavate zloupotrebljavate mjesto predsjedavajućeg u Skupštini i činite to vrlo ciljano kada su na dnevnom redu zakoni koje vi predlažete ili kad u Parlament dolaze ministri iz vaše stanke. Dakle, to nije u redu i nemojte da imate iluziju da građani Crne Gore to ne primjećuju, a vi možete imate pravo to da radite dok tu sjedite. Nemojte da nas provocirate da vam otežavamo vođenje ove sjednice, nemojte to da radite. Govorim vam kolegijalno i govorim vam na ljudskoj ravni sad. Znači, komentarisali ste kolegu Anđušića, niti ste kazali da li je to komentar, niti ste kazali da li je to replika, niti pritiskate taster za vrijeme kada govorite, što znači da zloupotrebljavate mjesto na kojem sjedite. Zbog čega biste vi bili van protokola koji podrazumijeva ostale poslanike? Zbog čega Andiji Nikoliću teče vrijeme od jednog minuta, a Zdenki Popović kao potpredsjednici

Skupštine ne teče to vrijeme? Nemojte to da radite. Ako ste se prijavili da komentarišete diskusiju čovjekovu, kažete prijavljujem se za komentar, ustanite i dajte komentar, ili ne morate da ustanete, to je stvar vašeg poštovanja prema kolegi ili nepoštovanja prema kolegi sa kojim polemišete, ali molim vas vratite se poštovanju Poslovnika.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:09:06)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću. Kao što evo kažete, ja kršim Poslovnik, kršite ga i vi sve vrijeme, a ja sam to dozvolila. Evo sad ste imali prekoračenje od 44 sekunde. Vaši poslanici su danas imali prekoračenja od četiri i po minuta i tolerisala sam i uvijek tolerišem zato što želim da se čuje opoziciona riječ u ovom parlamentu, zato što želim da čujem vaš stav po bilo kom pitanju. Svjedoci su mi svi poslanici u ovom parlamentu da nikad nijednog vašeg poslanika nisam ni zaustavila niti prekorila.

Što se tiče vremena, u pitanju je tehnička greška, jer ja ovdje ne mogu sebi da palim vrijeme, to tehnika radi. Samo je tu problem. Sa ovim završavam.

Nemate pravo, zato što član 101 me je obavezao da vam odgovorim i sada idemo dalje.

Dajem riječ kolegi Vladimiru Bakraču. Izvolite, kolega.

Izvinite, kolega Bakrač.

Izvolite, kolega Anđušiću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.05.24 15:10:55)

Vjerujte mi da ne ide uz vas ovo što ste danas uradili sa Poslovníkom. Vi se precizno čitavo vrijeme pozivate na Poslovnik, a toliko ga uredno u kontinuitetu cio dan kršite. Samo mi smeta ta pristrasnost, znate do koje je mjere je vidljivo. Zbog čega vi to danas radite? Vi se potpuno drugačije ponašate kada su sa druge strane ministri iz reda Pokreta Evropa sad i neki drugi ministri nego kada dođe vaš ministar ili kada su predlagači zakona kolege poslanici iz vašeg kluba. Samo je to problem. Ja sam imao potrebu da pojasnim gospodinu Stjepoviću.

Gospodine Stjepoviću, ja nijesam neko ko ovdje maše prepiskama sa skaja, ja samo govorim da moramo da imamo istu ravan i iste aršine kada o tome govorimo. Ako su za vas relevantni dokazi, ako dan noć iz vašeg poslaničkog kluba slušamo o kriminalcima i o skaj prepiskama, a ja vas pitam koji su to na današnji dan funkcioneri DPS-a u pritvoru koje ste vi

zatvorili. Kada govorite o skaj prepisci, ja sam govorio o jednoj koju je imala prilike čitava crnogorska javnost da vidi i ja je ni dan danas ne smatram istinitom, dok se ne dokaže, demantovana je. Znate li što je, građani Crne Gore, problem? Kada se vi pominjete u skaj prepiskama one nisu tačne, a kada se mi pominjemo one su tačne. Kad neka kriminalna organizacija kaže za Demokrate da će po 50 eura da plaća glas, to onda nije istina i mi manipuliramo, a kada se pomene neko ko je povezan za DPS onda su to autentične rasprave u okviru skaja. Ja vas stvarno molim da onda makar uskratite sebe za te komentare. Samo sam o tome govorio i nemojte misliti da vas ja zbog ovoga prozivam, pominjem konkretno tu prepisku na koju smo mislili, vjerovatno će se dokazati da ona nije istinita, ali molim vas, recite, ako se mi pomenemo skaj ne postoji, ako se DPS pomene skaj je autentičan. To je to.

Ovu situaciju ste lično vi, predsjedavajuća, izazvali, ovaj kaos danas, đe se ne zna ko komentariše, ko replicira, kada će biti kraj ovome. Ali dobro, danas je bio takav dan. Zahvaljujem.

ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:13:21)

Kolega Anđušiću,

Ne znam o čemu pričate, jer Poslovnik je jasan. Član 101 je potpuno jasan - ako se izrazi u negativnom kontekstu u odnosu na klub poslanika, političku partiju ili grupu građana, pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Vi ste se u negativnom kontekstu odnijeli prema jednoj političkoj partiji. Pomenuli jednom, pa evo sad ponovo. Ja sad opet moram zbog toga da dam riječ kolegi Stjepoviću, jer nije u redu, kolega, da pričamo danas o Zakonu o dječjoj i socijalnoj zaštiti, a da vi pričate o skaj aplikaciji, posebno o tome kolega da se u skaj aplikacijama nalaze Demokrate, što nije tačno, to je notorna neistina. Negdje ćete morati da to dostavite, da vidimo to što ste našli, što ste pročitali, gdje ste našli Demokrate i gdje se pominje tih 50 eura za glas i ko priča o tome, ako to postoji.

Izvolite, kolega Stjepoviću.

DUŠKO STJEPOVIĆ (07.05.24 15:14:35)

... raspravci u životu, a pogotovo u političkoj jeste jedna teška i zlonamjerna zamjena teza. Ja sam, gospodine Anđušiću, rekao da nije isto kada nekoga pomenete kao treće lice u toj skaj aplikaciji, bez obzira kakvu

mu konotaciju stavite, negativnu, pozitivnu, ili kada imate prvake vaše koji su bili u vašim organima partije koje ste vi postavljali, sa kojima ste se kitili, kojima ste aplaudirali i tako dalje, koje imamo između sebe, da su na toj skaj aplikaciji koja je tada smatrana da je kriptovana u tom smislu da se ne može provaliti, najstrašnije monstruoze stvari dogovarale da se rade po Crnoj Gori.

Gospodine Nikoliću, do sada ste bili poznati kao neko ko ima visoki prag tolerancije, parlamentarac sa iskustvom, ako imate nešto da mi kažete uzmite repliku. Ovih dana što se optužuju i hapse, vi ste taj ambijent, vi ste Vesnu Medenicu za treći na primjer nezakoniti i neustavni mandat izabrali, nisam ja, gospodine Nikoliću. Jeste li vi stvorili taj hibridni režim koji vam je iz međunarodne zajednice sugerisan da je hibridni režim i da je nesloboda i tako dalje? Okej, odlično, možemo da razmijenimo dokumentaciju s tim u vezi, ali nećete me skrenuti sa onoga što je moja poenta ovdje. Ne može se niko iz Demokrata staviti tako što je možda negdje pomenut ovlaš, pomenut, dakle ne učestvuje u prepiskama nego je pomenut, u istu ravan sa Lazovićem koji je po riječima njegovih podređenih naredio da se puste Belivuk i Miljković u zemlju kako bi klali i mljeli te ljude koje su prethodno zaklali, u mlincu, pored Spuža. Između ostalog i ja sam iz Danilovgrada, pa dobro znam gdje su to radili na kraju krajeva. Ne možemo u istu ravan to da stavimo. Ja znam da je vama lakše da sve svoje grehove iz prošlosti na taj način operete, tako što ćete sve u istu ravan da nas stavite i da nas uporedite. Ne može. Nisam ja aplaudirao Vesni Medenici, nisam ja sve ove ljude koji su korupcijom oduzeli nama mogućnost da povećamo ovu naknadu možda na 5.000 ili 10.000 eura. Hoćemo li da govorimo o ruskim investicijama o kojima vi govorite. Sad ne pominjete da su to bile ruske, nelegalne i oprane pare koje su ulazile u Crnu Goru, to ste zaboravili da kažete kad pominjete investitore, a na prethodnoj tački dnevnog reda ste se hvalili oko NATO-a i kako ste vi NATO uveli u Crnu Goru. Vi ste takođe i ruske investicije doveli u Crnu Goru, nelegalne tajkune, čovjeka, prijatelja vaše partije sa kojima ste potpisali sporazum o političkoj saradnji koji ni dan - danas niste raskinuli, evo je na snazi. Ne može, gospodine Anđušiću, na taj način da se ne govori, da se vodi politika, jer toliko su vam dupli aršini izašli na površinu da ih je prosto više nemoguće otčutati. Ja inače jesam neko ko je poslovično miran, nemam djecu da bi me iznervirali kao gospođu Popović, ali vjerujte mi, sav se svojim bićem bunim protiv onoga što je tad bio vaš pokušaj onako ispod žita da skaj nama pripisete i nekakvo pojavljivanje i pominjanje u skaju. To ni u kom slučaju nećete moći i ja ću svaki put da ustanem ovdje kada to pokušate, da vam kažem da to nije korektno.

Gospođa Popović je čak bila popustljiva prema vama, evo i ja da se osvrnem na Poslovnik, zato što je svaki put kada je neko od vaših poslanika govorio davala duplo vrijeme i preko duplog, možda i trostruko vrijeme za vašu diskusiju. Da ne govorimo da su neke vaše kolege ovdje umjesto o NATO-u govorili o cijeni paradajza i paprika na tržnicama širom Crne Gore. Mislim, gospođo Popović, da ste čak i za moj ukus bili previše popustljivi prema opoziciji, vjerovatno iz želje da dokažete kako u tom smislu imate demokratski kapacitet. Moramo da se vratimo u poštovanje Poslovnika, ali ne ono poštovanje Poslovnika na koje se oni pozivaju, kada im je u korist onda može da se krši Poslovnik, ali kada je nekome drugome možda u korist onda se larma ovdje.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:19:28)

Zahvaljujem kolegi Stijepoviću.

Kolega Anđušiću, nisam vam dala riječ.

Dajem riječ kolegi Vladimiru Bakraču.

Kolega Anđušću, samo trenutak, nemojte meni da čitate Poslovnik jer ja Poslovnik znam mnogo bolje nego vi, jer sam malo duže poslanica nego vi. Molim vas, nemojte mi čitati Poslovnik. Znam šta piše, znam takođe da piše u tom članu 101 da replika na repliku nije dozvoljena, ako ste mislili, osim ako predsjednik Skupštine, u ovom slučaju ja predsjedavajuća, ocijeni da su navodi u replici uvredljivi i dozvoli tu repliku. Jesu li bili navodi u replici uvredljivi?

Kolega Anđušiću, ne dam proceduru.

Pauza pet minuta.

- Pauza -

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ

Kolege poslanici, nastavljamo sa radom.

Kolega Anđušiću, izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.05.24 15:28:31)

Hvala vam na datoj riječi.

Radi građana da budem korektan, obećao sam i vama da neću se vraćati na određene polemike koje bi potencijalno zbog ovakve rasprave danas i ovakvog poštovanja Poslovnika nas dovelo u stanje u koje nas je dovelo i mislim da je svima jasno kako je to danas funkcionisalo. Moja poenta priče i proceduru samo koju sam tražio, tražio sam je i obraćam se lično vama i navodim član 101 poslednji pasus gdje se jasno kaže da replika na repliku nije dozvoljena osim ako predsjednik Skupštine ocijeni da su navodi u replici uvredljivi i dozvoli tu repliku. Ovo je vrlo jasno. Vaše je pravo kako ćete karakterisati koju repliku, ja sam stekao utisak da sve drugo što sam pomenuo od državnih preduzeća i svega ostalog nije bilo uvredljivo ni za koga. Danas su se ovdje kroz svaku diskusiju pominjali kriminalci iz redova bivše vlasti i bivšeg režima, neko kaže niste pominjali partiju, jeste, mislili ste na ne znam koju partiju, najmanje bitno, ali onog trenutka kad sam ja pomenuo neke škakljive teme došlo je od toga da je to uvredljivo i da je neko dobio priliku za repliku. Po meni je prekršen Poslovnik. Vjerujte, mene kao nekoga ko se najmanje bavi ovim temama više je isprovociralo i povrijedilo što vi kao dokazani ekonomista ste jednu mnogo opasniju tezu i od Skaja i od bilo čega drugog i DPS-a i kriminalaca izrekli, a to je da su sve direktne strane investicije u Crnoj Gori bile pod sumnjivim kapitalom. Za vas je jedan Piter Mank i Aman i svi u bili sumnjivi investitori. Ja bih se mogao vraćati ovdje na stotinu tema, ali neka građani prosude na koji način ste doveli do ovakve situacije. Vjerujte, sve je ovo nastalo iz načina na koji ste danas kanalisali raspravu. Neću izazivati ovo, zato što ste mi na kraju dali riječ, ali se nadam da ćemo ovo raspraviti, jer ubuduće ćemo imati veliki problem što se vi vrijeđate što neko nekoga pomene, a kad vi pomenete nekoga u negativnom kontekstu da to bude ok. Ako to bude problem i ubuduće onda ne znam kako će se završavati ove sjednice. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:30:43)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Opet manipulacija. Molim vas, ja nisam rekla, nije tačno da sam rekla da su sve strane direktne investicije sa of šor destinacija da su sumnjive, nije tačno. Rekla sam čast izuzecima. Molim vas, nemojte da mi stavljate usta nešto što nisam rekla. Završili smo sa tim.

Sada riječ dajem kolegi Bakraču. Izvolite.

VLADIMIR BAKRAČ (07.05.24 15:31:06)

Poštovane građanke i građani Crne Gore, poštovana potpredsjednice Parlamenta, poštovane kolege poslanici,

Ovo je zaista jedna inspirativna i jedna osjetljiva tema. To se pokazalo i čitavom ovom raspravom i procedurom tokom današnjeg dana i uvijek kada govorimo o djeci. Zaista, opet ponavljam, jedna vrlo osjetljiva tematika. Neću da dužim svoju današnju raspravu, korišću u stvari svoje vrijeme prilično racionalno, prosto što smatram da su kolege poslanici, moji prethodnici, dosta toga već rekli što sam ja htio i želio da problematizujem, tako da vidim da je ova jedna problematika sagledana iz više različitih uglova. Naravno, bilo bi nesuvislo sa moje strane da dovodim u pitanje jednu humanu ideju jednog ovakvog predloga, jednog ovakvog zakona. Takođe smatram da ne bi bilo suvislo da komentarišem, prosto nije to u domenu moje naučne eksperitze, da ja sada komentarišem kako i na koji način možemo .. novac za realizaciju, odnosno implementaciju jednog ovakvog predloga.

Međutim, samo sam želio da čitavu ovu raspravu i čitav jedan ovakav predlog sagledam iz jednog naučnog aspekta, odnosno jednog naučnog ugla, budući da dolazim iz svijeta nauke, tako da se prosto nijesam mogao amnestirati od jednog takvog izazova. O čemu se zapravo radi? Ja moje studente, kada držim predavanja na temu koja se tiče faza poliitčkog odlučivanja obično krećemo od artikulacije jednog problema, pa prođemo na pet faza dok dođemo do implementacije jednog takvog problema. Isto tako smatram i kada je sam predlog u pitanju, treba da prođe kroz svih tih šest, odnosno sedam faza, pa onda dođem na jednu skupštinsku raspravu, pa me prosto interesuje da li jedan ovakav predlog prošao proceduru, odnosno saslušao mišljenje naučne javnosti, šta na to kaže ekonomija, šta na to kažu pravne nauke, sociiologija i na koncu šta o tome kaže i sama demografija kao nauka. Da li smo ispoštovali tu četvrtu fazu, odnosno naučnu fazu i da li postoji dovoljno argumentovana naučna ekspertiza koja bi nam garantovala da bi jedan ovakav zakon mogao zaista da doprinese i poboljša natalitet u Crnoj Gori, odnosno demografsku sliku u Crnoj Gori. Takođe, zaista je neosporno i ne treba ponovo govoriti koliko je sumorna demografska slika u Crnoj Gori. Prosto dolazim iz grada koji je pogođen jednom takvom, mogu slobodno da kažem, nepogodom, slobodno to mogu da kažem, ali prosto me intresuje da li imamo jednu naučnu ekspertizu koja bi na neki način garantovala da će dovesti jedan ovakav zakon do poboljšanja nataliteta u Crnoj Gori. Takođe, jako me zanima da li je konsultovana neka uporedna analiza u zemljama regiona, da li je jedan takav zakon još negdje postojao i da li je u toj komparativnoj analizi, odnosno komparativnoj ekspertizi imamo negdje slučaj da je zaista došlo

do poboljšanja nataliteta, odnosno demografske slike u jednoj zemlji, u jednom društvu i tako dalje. Toliko od mene i zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:35:02)

Zahvaljujem kolegi Bakraču.

Predstavnik predlagača. Izvolite, kolega Lekoviću.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 15:35:09)

Mogu reći da je ovaj naš predlog zakona prošao, gospodine Bakrač, istu onu proceduru koju je prošao i vaš zakon o penzijama, dakle i tu četvrtu i ukupno tih sedam faza o kojima ste govorili, bez razlike. Podsjetiću vas takođe da je naučna javnost tada problematizovala povećanje visine penzija bez usklađivanja. Što se tiče konkretnog ovog našeg zakona mislim da nam tu ne treba neka prevelika priča, jer samo treba da počnemo od sebe, samo trebmo da počnemo od svih onih mladih roditelja koji žele i koji hoće da zasnuju porodicu u našoj državi i šta im znači kada im se dijete rodi a na računu imaju nula eura ili na računu dobiju 1.000, 1.500, 2.000 ili 2.500 eura. Vjerute mi, pretpostavljam da znate, to dosta znači, još prije dvije godine kada smo predlagali ove početne iznose tada smo jasno obrazložili šta se za ove iznose može kupiti i koliko to znači roditeljima. Ja uvijek kad imam neku dilemu, to sam više puta isticao, odem među građane i pitam ih, naravno, slažem se da uvijek treba konsultovati i naučnu javnost i stručnjake apsolutno, ali pod broj jedan treba da oslušnemo šta su potrebe i šta su razmišljanja građana Crne Gore. Običnih građana, mladih ljudi koji žele ovdje da ostanu, koji i dalje imaju želju, koji se nisu predali i koji nisu otišli da žive i to je jedan potez ovako koji se možda i može razumjeti, koji su otišli odavde i koji su zasnovali porodicu na primjer negdje u nekim zemljama Evrope, ali sad moramo da radimo zbog svih ovih koji su i dalje tu. Moramo da sve te nule koje oni imaju izbrišemo i da na svim tim njihovim računima i u svim tim njihovim stvarima zaista im pomognemo da napreduju i da žive ovdje onako kako bi živjeli u svim tim uređenim evropskim zemljama.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:37:36)

Zahvaljujem, kolega Lekoviću.

Pravo na komentar ima kolega Bakrač. Izvolite.

VLADIMIR BAKRAČ (07.05.24 15:37:42)

Zahvaljujem se.

Naravno, ja nisam uopšte ni želio da izazovem bilo kakvu polemiku i tome slično, samo sam želio da čujem jednu čvrstu naučnu argumentaciju, da li postoji jedna takva argumentacija koja bi zaista doprinijela poboljšanju demografske slike u Crnoj Gori, odnosno povećanju nataliteta našeg stanovništva, ako bi smo usvojili jedan takav zakon, da li postoji čvrsta naučna argumentacija, da li neko to može, da se tako izrazim, da potpiše iz svijeta nauke i da li postoji neka uporedna ili komparativna analiza negdje u regionu ili šire. Samo sam to htio da znam čisto da bi donio neku suvislu ili racionalnu odluku, ništa drugo i da budemo precizni. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:38:29)

Zahvaljujem kolegi Bakraču.

Sada riječ dajem kolegi Nikoli Rovčaninu. Izvolite, kolega.

NIKOLA ROVČANIN (07.05.24 15:38:31)

Hvala potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Zaista danas u crnogorskom parlamentu jedna veoma lijepa tema i lijepo je čuti jednoglasje svih poslaničkih grupa koje su se okupile oko ovog našeg predloga. Bez obzira na iskakanje iz teme i raspravu o drugim nekim temama, sve će se na kraju dana svesti na glasanje o ovom predlogu koji će zaista da pomogne porodicama i pomogne djeci Crne Gore. Da li je alarm u Crnoj Gori za donošenje izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti - jeste i on je jedna krarika u ukupnom lancu za poboljšanje demografske slike. Za samo poboljšanje demografske slike trebale su da uslede mjere mnogo ranije, koje su nažalost izostale. Vidjeli smo izvještaj MONSTAT-a koji je pogodio svakog poslanika, vjerujem i svakog ministra i svakog građanina, da imamo najgoru demografsku sliku u poslednjih 70 godina i da je u Crnoj Gori lani rođeno sedam hiljada i osmoro djece.

Kada postavljamo pitanje da li imamo novca, da li su ovo dobri modaliteti, kao što sam rekao ovo je jedan element u ukupnom mozaiku, novca za djecu Crne Gore i novca za porodicu u Crnoj Gori uvijek mora da ima. Odakle novac, to je ključno pitanje u današnjim raspravama. Pomenuli ste na zvaničnom izvještaju Manivala milijardu i trista miliona u svioj zoni, to je jedan veliki ledeni brijeg koji se gomilao decenijama i godinama, počeo je sa milion, završio na milijardu i trista miliona. Naš je zadatak da taj ledeni brijeg topimo. Sjetimo se, krajem godine donijeli smo ovdje izmjene i dopune Zakona o igrama na sreću i izmjene i dopune Zakona o koncesijama, prema izvještaju Nacionalnog koordinacionog tijela za borbu protiv korupcije u prva tri mjeseca - januar, februar i mart - prihodovano je tri miliona eura više nego što je to bio slučaj upravo zahvaljujući djelovanju ovog zakona u praksi. Evo za tri mjeseca su skupljeni prihodi da se realizuje godišnje plaćanje u ovoj mjeri. Dakle, umjesto novac koji ostaje u džepovima privilegovanih prerađivača igara na sreću, sada taj novac ide u džepove djece Crne Gore. Smatram da ovo treba da bude samo početak niza mjera, kada pogledamo demografsku sliku, pored jednokratne pomoći, pored dječijih dodataka, udžbenika, veoma je važna i politika zapošljavanja. Boli me zaista kada sam čuo danas više puta iz opozicionih klupa kada govore o viškovima zaposlenih upravo u onim sredinama koje su pogođene lošom demokratskom slikom, to su prvenstveno Pljevlja i Nikšić. Da li je dobra slika i zašto se ćutalo kada je iz Željezare Nikšić pušteno sedam hiljada ljudi ili iz Vektre Jakić u Pljevljima hiljadu i po ljudi? Dakle, ta dva grada su izgubila 30-40 hiljada radnika i sada se napada vrlo lošim argumentima najjači sektor u Crnoj Gori, koji je upravo posle 30. avgusta napravio istorijske rezultate. Tih šest hiljada ljudi koji se danas problematizuju napravili su samo prošle godine profita za ovu državu i za ovaj budžet 110 miliona eura. Dakle, ponavljam, 110 miliona eura čistog profita, energetska grupa koja je izuzetno efikasna i za taj rezultat su zaslužnici svi radnici. Uzalud hidrologija, uzalud povoljni uslovi ako spremnost pogonskih postrojenja nije na nivou, a da bi pogonska postrojenja bila na nivou spremnosti mora radna snaga da odgovori svojom stručnošću, svojom adekvatnošću i zaista boli kad neko napada najači i najuspješni sektor u Crnoj Gori potpunim izostankom argumenata. To je izuzetno loša priča.

Kada govorimo o mjerama prema građanima, kada sam se dotakao energetskega sektora želim da govorim o 8,8 miliona eura za energetskega efikasnost. Dakle, za energetskega efikasnost, za nepovećanje cijena električne energije gdje je građanima uštedeno za ovih tri, četiri godine od energetskega krize više stotina miliona eura. Sada želimo da problematizujemo broj zaposlenih u energetskega sektoru koji je postigao

najbolje moguće rezultate, pozivajući se na određene probleme, recimo kao što je Željezara Nikšić, koji nastaju, ali koji nisu produbljeni i koji se rješavaju, kada zakasni plata 20 dana, odmah iz opozicionih klupa napadaju cjelokupan energetski sektor. Ja ću vam govoriti na mom ličnom primjeru. Ja sam dijete radničke porodice i meni su i otac i majka radili u jednom privrednom gigantu koji je propao. U momentu kada su ostali oboje u istom danu bez posla, zbog druge strane u dijelu političke pripadnosti u odnosu na onu koje je vladala, kasnilo je 13 plata. Pljevlja su izgubila šest hiljada radnika, Nikšić 10 - 20 hiljada radnika, i sada se recimo problematizuje jedan najuspješniji sektor sa jako, jako lošom argumentacijom. Ja zaista afirmišem opoziciju da nastavi da udara tamo gdje će sigurno ostvariti negativan politički saldo u toj diskusiji.

Na kraju želim opet da se vratim kratko na ovaj zakon. Smatram da je ovo jedan izuzetno dobar zakon koji će učvrstiti i ojačati crnogorsku porodicu, koji će pomoći konkretno djeci. Nažalost sva ona davanja socijalna, penzije, plate, najbolje bi bilo i najveća je socijalna pravda kada bi mogli da se iznevelišu u dijelu socijalnog statusa crnogorske porodice, ali to se ne može uraditi ni sa penzijama niti sa platama, zbog jednakosti ne može se uraditi ni sa ovim davanjima. Uglavnom, svih sedam hiljada novorođene djece nadam se da će ovim stimulansom da se poveća za desetero djece. Svako dijete u Crnoj Gori je danas bogatstvo i svako je važno. Koliko god djelovala stimulatívna ova mjera, smatram da je uspješna, pa makar to bilo povećanje za desetero djece, naročito u onim ugroženim područjima. Da li novca ima - dao sam vam samo jedan vrlo konkretan primjer koje su mjere odnosno zakon koji je usvojio ovaj parlament u praksi prihodovali u državni budžet za tri mjeseca tri miliona eura, a podsjećam, za ovu mjeru je potrebno dva i po miliona eura. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:45:46)

Zahvaljujem kolegi Rovčaninu.

Sada riječ dajem koleginići Slađani Kaluđerović. Izvolite, koleginiće.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (07.05.24 15:45:53)

Zahvaljujem.

Uvažene koleginiće i kolege, poštovani građanke i građani Crne Gore,

Pred nama se nalazi jedan od važnih zakona u pravcu izgradnje humane i pravedne Crne Gore i Socijalistička narodna partija je uvijek stajala na braniku socijalne pravde. Zato možemo kao partija da budemo ponosni, zato što smo uvijek bili uz narod, uz svakog čovjeka i uz svaku porodicu. Zato smo i ponosni što se danas na dnevnom redu nalazi predlog vezan za povećanje naknade za novorođenčad. Treba svi da se zapitamo što pomislimo i što osjetimo kad čujemo ili izgovorimo sledeću rečenicu: Svako treće dijete u Crnoj Gori živi na ivici siromaštva. To je porazna činjenica, i to nije slika zemlje koju volimo, i to nije slika zemlje koja pruža sigurno utočište za najmlađe i generalno za sve građane Crne Gore. Mi smo u prethodnom periodu obezbijedili besplatne udžbenike, vratili smo dječje dodatke, uveli smo i naknadu za novorođenčad, evo danas pričamo i o povećanju tih naknada. Ovdje ne smijemo da se zaustavimo, da bude jasno, jer ovim povećanjem mi niti počinjemo niti završavamo proces pružanja podrške porodici kao osnovnoj ćeliji društva. Treba da se preispitamo prethodne neke strategije, politike, posebno populacionu, da vidimo da li smo zaista u realnoj mjeri podržavali porodicu, od trudnoće do roditeljstva, od vrtića do školstva. Dakle, mi treba da shvatimo da nam nije potreban populizam koji mnogo nudi a malo daje, nama je potrebna strategija, nama je potrebna vizija koja iz temelja treba da gradi bolju budućnost za sve građane Crne Gore, posebno za najmlađe, i zato SNP ima viziju Crne Gore gdje svako dijete ima adekvatan pristup vrtiću, gdje ima pristup kvalitetnom obrazovanju od najmanjeg uzrasta, gdje roditeljska odsustva traju dovoljno dugo da stvarno naprave razliku i da olakšaju funkcionisanje porodice i da na taj način se podstiče rađanje. Ekonomski rast da znači rast za sve građane Crne Gore, a ne samo za privilegovane, to je Crna Gora za koju se ja zalažem. Zato mi ovu podršku ne vidimo samo kao finansijsku podršku jednokratnu porodicama, već vidimo kao jasnu poruku da je svako dijete blagoslov i da država od prvog dana rođenja stoji uz svoje građane.

Zato pozivam kolegkinice i kolege poslanike da svi zajedno podržimo ovaj predlog jer on predstavlja investiciju ne samo u djecu nego investiciju u našu zajedničku budućnost i pomaže nam da zajedno izgradimo društvo koje će da brine za svakog svog člana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:49:04)

Zahvaljujem kolegkinici Kaluđerović.

Sada riječ dajem kolegi Andriji Nikoliću. Izvolite, kolega.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 15:49:09)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Već su kolege iz Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista najavili kakav će biti naš odnos prema ovom pitanju. Ne sporimo se s idejom, ona je dobra, ona ima smisla i čini mi se da tu nema ništa sporno. Ono što može biti sporno je na koji način ova država, odnosno ova parlamentarna većina planira da organizuje punjenje budžeta i na koji način Vlada koja kreira ekonomsku politiku, a istovremeno zaustavlja i onemogućava javnost da dobije valjane informacije o tome kako izgleda i kakvi će biti načini sprovođenja programa Evropa sad 2 koji se tiče svakog građanina u Crnoj Gori, kako onda ta Vlada planira da organizuje punjenje budžeta da bismo isplanirali i ovu rashodnu stranu, odnosno trošak za ovo zakonsko rešenje. Kažem nije sporna dobra namjera. Ono što jeste sporno da se bauk populizma uselio u Crnu Goru poslije 2020. godine. Neki su na krilima tog populizma dobili političku podršku, ne tako beznačajnu, ozbiljnu, a populizam je danas najozbiljniji izazov za demokratske zajednice i za uređene države.

Kada kažete da se zalažete za opšti interes i da imate ideju da udovoljite svima, to može da liči na neku političku floskulu, ali to jeste populizam. Jer, vjerujem da nema normalnog čovjeka koji bi prigovorio potrebi da se životni standard građana poboljša, da im budu bolje plate, da im budu bolje penzije, da im bude bolja zdravstvena i socijalna zaštita, dakle da žive kvalitetnije, nema toga, samo je bitno kojim putem se dolazi do tog cilja.

Rekao sam ođe danas polemišući ođe s nekim od kolega da nije logično da administrativni tekstovi ili administrativne odluke kreiraju ekonomski ambijent. Ne možete da kažete mi ćemo povećati plate i penzije, a da ne znate na osnovu čega ćete to da uradite i da nijeste isplanirali prihod u budžetu na osnovu kojeg ćete da podijelite plate i penzija ljudima. U tome je suština. Znete kako se danas puni budžet Crne Gore. Pošto je i predsjedavajuća, a i bilo je polemike u prethodnim diskusijama među poslanicima o tome koliko ta ekonomska vrijednost koja je stvorena od obnove nezavisnosti od 2020. godine utiče na ekonomsku sliku Crne Gore, samo ću da pročitam nekoliko investicija koje su za 14 godina realizovane u Crnoj Gori. Jedna milijarda eura za autoput, blizu jedne milijarde eura investicija u podmorski kabal, 800 miliona eura Porto Novom, 700 miliona eura u Porto Montenegro, 430 miliona u Luštici Bay i Mamuli, od 150 do 200 miliona u infrastrukturu zimskih ski centara, 70 miliona za tunel Sozinu itd.

Dakle, obim investicija u turizmu koji je bio oko tri milijarde eura sa 600 novootvorenih hotela kreiraju turističku sliku i kreiraju ekonomiju ove zemlje i danas u značajnoj mjeri. Za četiri godine, naveo sam vam koje su bile investicije, nije se dogodila nijedna ozbiljna investicija u Crnoj Gori. Crna Gora danas živi i danas puni budžet zahvaljujući ovim projektima. Koliko se popravio životni standard, vjerujte, ako vi možete da ubijedite građane Crne Gore da danas žive bolje nego što su živjeli 2019. ili 2020. godine, svaka vam čast. Mene ne možete da ubijedite zato što znam kada primim poslaničku platu koja nije mala i kada realizujem obaveze koje imam kao odgovoran građanin prema režijama i prema kreditima, znam s koliko novca raspolažem. Nekad se dogodi da ne mogu da izguram mjesec do kraja. E, sada zamislite kako je ljudima koji imaju mnogo niža primanja s ovakvim cijenama, s ovom inflacijom. Kolega Anđušić je prije neki dan govorio o tome da ono što ste kupovali za 50 eura 2019. i 2020. godine danas plaćate 130 eura.

U istraživanjima koja sam gledao od renomiranih istraživačkih kuća građani Crne Gore, njih 75%, smatra da životni standard na današnji dan nije unaprijeđen. Niko ne spori da je mogla Demokratska partija socijalista s koalicionim partnerima voditi malo senzibilniju ekonomsku politiku u dijelu prava i onoga što su primanja radnika i penzionera u Crnoj Gori. Ali, koliko god to paradoksalno zvučalo, s tih 250 eura ste mogli da kupite više nego što možete da kupite danas s 450 eura. Niko nije negirao potrebu da se tim ljudima povećaju i plate i penzije, ali na održivim osnovama, da se ozbiljno planira ekonomija, da se planiraju sredstva na prihodnoj strani budžeta, ne onako optimistično kako je to urađeno s ovim poslednjim budžetom đe ste planirali da ćete prihodovati od stane Rusa i Ukrajinaca čiji se broj u Crnoj Gori u međuvremenu prepolovio, dakle da ćete od njih dobiti onoliko novca koliko su potrošili u prethodnoj godini.

To nije ozbiljna analiza. Ne rade se tako ekonomske analize. Tek nije ozbiljno da govorite o programu Evropa sad 2 i da insistirate na tome da je danas bolji životni standard u Crnoj Gori. Ako ste uspjeli da ubijedite građane u to, svaka vam čast, ali je nedopustivo da, onda, ne dozvolite da u Parlamentu razgovaramo o načinima i modelima sprovođenja tog programa. Jer, stvarate onda otvorenu sumnju kod ljudi da tu nijesu čista posla i da tu nešto nije u redu. Ako predsjednik Vlade i ministar finansija neće da dođe u Parlament da razgovaraju o tako važnom pitanju i da objasne građanima, pa to je valjda u vašem interesu da im objasnite kako to želite da uradite i šta želite da uradite za građane. O čemu pričamo mi. Kakva je to ekonomska politika parlamentarne većine. Ni povodom ovog pitanja nijeste sinhronizovani. Jedna članica vladajuće koalicije predlaže ovo zakonsko rešenje, druga članica vladajuće koalicije, ona stožerna koja

čini okosnicu Vlade iznosi određene prigovore, što znači da vi vodite dvostruku ekonomsku politiku. Jedni danas govore odakle ćemo da obezbijedimo taj novac, nijesmo to isplanirali, drugi predlažu da se primjena tog zakona odloži za početak naredne godine jer se u međuvremenu gleda da se uštine đe god se može da bi se dobio neki dodatni novac da bi se servisirale tekuće obaveze.

Što se tiče Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, mi ćemo podržati ovo zakonsko rješenje, tako je, bez amandmana, ali s još jednim pozivom da počnemo racionalno da vodimo ekonomsku politiku i da razgovaramo u Parlamentu Crne Gore o ključnim vladinim politikama u oblasti ekonomije.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 15:58:56)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću, uz četiri i po minuta prekoračenja. Vidite koliko sam tolerantna, je li tako?

Pravo na komentar ima kolega Pižurica. Izvolite, kolega.

MILOŠ PIŽURICA (07.05.24 15:59:09)

Hvala, potpredsjednice.

Morao sam samo da komentarišem izlaganje kolege Nikolića.

Često pominjem dva intervjuja koji su dali gospodin Đukanović i gospodin Marković posle 2020. godine, gdje daju isti odgovor na pitanje šta nisu dobro uradili u toku svoje tridesetogodišnje vladavine. Obojica su dali isti odgovor da su malo uradili za standard građana. Isto je sada izjavio gospodin Đukanović u intervjuu Anteni M da je malo urađeno za standard građana. Zna li zašto je malo urađeno, gospodine Nikoliću. Zato što vas to nije interesovalo. Djeca, rođaci, prijatelji i gospodina Đukanovića i gospodina Markovića su živjeli u jednoj paralelnoj stvarnosti. Oni nisu vidjeli nedostatak sredstava i težak život svojih građana. Živjeli su životom kakvim se živi u Dubaiu, kako se živjelo u Majamiju i na destinacijama koje su često posjećivali. Živjeli su život nekih kneževa ili nekih vojvoda iz Engleske tako da njih nije interesovalo uopšte kako živi narod u Crnoj Gori. Zato su oni malo uradili, ne malo nego ništa.

Ne znam koji put danas pominjete paradajz i krompir iz koje godine, 2019. je li tako. Pomenite, onda, koje su te cijene bile 2010. ili 2006. godine. Zna li što je jedino bilo isto za sve to vrijeme od 2006. do 2020. godine. Minimalna plata od 192 eura. Cijene su se mijenjale uvijek svake

godine, ali je plata minimalna i svaka druga bila ista jer vas nije interesovalo koliko prima građanin Crne Gore. Pominjete investicije u kojima su redom učestvovali vaši istaknuti članovi. Samo od investicija zaboravili te hidroelektrane. Zaboravili ste porez na telefonske brojeve. Zaboravili ste porez na tarifna brojila. Zaboravili ste hotele vaših članova. Zaboravili ste kafiće, restorane svih vaših članova. Vas to ne interesuje. Vi ste živjeli u nekom svijetu koji je vama donosio samo najbolje, a ostalima šta ostane.

Vjerujte da se ovih dana stvarno vidi da se u Crnoj Gori živi bolje. Kako se to vidi. Vidite za vrijeme ovih praznika koliko ljudi putuje na različite destinacije, koliko ljudi posjećuje evropske gradove. Po tome se vidi. Jeste, kvalitet života je poboljšan. Ne gleda se samo da se preživi. Ne živi se ništa specijalno. To je nešto što jedan normalni čovjek treba da vidi, treba da proputuje svijet, neke destinacije i da vidi. To za vrijeme vaše vladavine nije moglo. Sada imamo društvene mreže i vidimo da je gotovo svaki građanin otišao negdje za vrijeme praznika. Da li je to moglo da se vidi ranije. Nije. Da li su vaši članovi istaknuti funkcioneri svaki dan posjećivali neke prelijepo predjele svijeta. Jesu i objavljivali sve. Sjećamo se slika s Duškom Kneževićem iz bazena. Preljepe slike, nema što. To je sve bilo lijepo vidjeti, ali to niko nije mogao da doživi bez vi, vaši članovi, vaši istaknuti funkcioneri. Nadamo se da se to vrijeme više neće ponoviti i da svi zajedno radimo da svi bolje žive, da svi mogu da putuju, da svi mogu da vide svijet. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:03:18)

Zahvaljujem kolegi Pižurici.

Pravo na odgovor na komentar ima kolega Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.05.24 16:03:27)

Kolega Pižurica, vas smatram za jednog korektnog poslanika. Izašli ste malo iz okvira one tradicionalne korektnosti koju ste uspostavili optužujući nas da nas nije interesovalo kako žive građani. Dakle, moram da vam kažem da to nije baš primjereno da se kaže, posebno da se kaže nekome ko dolazi iz skromne i normalne porodice, u smislu imovinskog statusa i kako god hoćete. Možete i o imenima da pričate. Ne zavirujem u tuđe novčanike i ne gledam šta ko ima, vjerujte. Time se ne bavim. Zamislite da sad uzmem i preispitujem šta ko od vaših kolega ima od

lokala, restorana ili sličnih objekata i će putuju vaši funkcioneri, na šta bi to ličilo. Time se neću baviti dok se bavim ovim poslom. Ima ko će time da se bavi, gospodine Pižurica.

Dakle, nijeste vi baš najpozvaniji da budete moralne sudije u Crnoj Gori jer bi se imalo štošta prigovoriti i vama, iako ste relativno nov politički subjekat na političkoj sceni. Vaš premijer je zadužio ovu zemlju za 750 miliona eura tajno i za to zaduženje dobio negativno mišljenje Državne revizorske institucije. Ne znam šta tamo ima ili nema. Ovakvim pristupom tužilaštva vjerovatno nećemo ni saznati. Je li neko uzimao provizije i kakve je dilove sklapao ođe ili neđe van Crne Gore, to ne znam. Nijeste me čuli da optužujem ni vas ni premijera samo se držim onoga što su činjenice. Činjenica je da je Izvještaj DRI-a negativan i da neko treba da pogleda pod kojim uslovima i kako se dogodilo to zaduženje.

Druga stvar, gospodine Pižurica, kada pričate o životnom standardu u Crnoj Gori i kvalitetu žviota, dajem vam jednu sugestiju kao neko ko je malo iskusniji poslanik od vas. Čak i da je mnogo bolja situacija nego što je, a nije dobra, ne biste smjeli da govorite o tome kako ljudi danas žive kvalitetno ili kvalitetnije i kako putuju za praznike itd. Nije situacija idealna. Otiđite, a idete sigurno kao i ja što idem povremeno, u nabavku, do tržnice ili do nekog marketa pa vidite kakve su cijene tamo. Rekao sam ođe na raspravi prije nekoliko dana da sam vidio teglu ajvara koja košta devet eura i frapirao se. Dobro, ima jeftinije, vjerovatno, ali saglasićete se da je to neprimjereno, to je bezobrazluk. Zna li zašto se to desilo, gospodine Janoviću. Zato što ste povećali ljudima plate i penzije, što je dobra odluka, ali nije dobra odluka način na koji je došlo do tog povećanja. Vještački ste akumulirali novac. Došlo je do jake inflacije i zbog toga su cijene porasle. To zna neko ko je pročitao jednu lekciju iz ekonomije.

Na kraju, gospodine Pižurica, pošto ste pominjali prethodnu Vladu, Vlada Duška Markovića, ne znam jeste li imali ovu informaciju, ali ja ću da vam je dam, zadužila se 500 miliona eura na međunarodnom finansijskom tržištu po kamatnoj stopi od 2,7%. Vaša Vlada se zadužila 700 i kusur miliona eura nedavno po efektivnoj kamatnoj stopi preko 7%. Zna li zašto. Zato što to nijesu performanse ozbiljne i stabilne ekonomije. Onaj ko krizira njemu se daju veće kamatne stope i od njega se uzima više novca jer je prinuđen da izađe na finansijsko tržište.

Da zaokružim na kraju, sve ove odluke koje ste donijeli, donijeli ste ih zahvaljujući ovim projektima, gospodine Pižurica, koji danas pune budžet Crne Gore. Pročitao sam vam koji su to projekti. Zahvaljujući tim projektima se budžet Crne Gore puni. Rekao vam je kolega Anđušić, 180 miliona od podmorskog kabla svake godine. Milioni i milioni od Sozine. Milioni od

turizma. Preko milijardu je priliv do turizma u ovaj budžet. Mislite li da bi moglo bez 600 hotela i bez ovih investitora koji su došli tu. Oni plaćaju porez ovoj državi i pomažu ovu državu finansijski na taj način. Zato je prosječna plata u Tivtu najveća prosječna plata u Crnoj Gori jer je tamo došao Piter Mank, zato što je tamo došao Porto Montenegro i zato što su tamo došli drugi kredibilni investitori koji su donijeli novac, zaposlili ljude i povećali im plate. U tome je suština ekonomske filozofije koja razlikuje naše i vaše viđenje.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:09:50)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću.

Kolega Pižurica, kolega Nikolić je imao diskusiju, vi ste imali komentar na diskusiju, kolega Nikolić je imao odgovor na komentar. Vi sada možete jedino proceduru, ako hoćete obratite se meni minut, i to je to. Nemate pravo na komentar.

MILOŠ PIŽURICA (07.05.24 16:10:21)

Samo jedan dio koji je iznio kolega Nikolić, kratko ću.

Nisam komentarisao nikog lično osim ljudi iz Demokratske partije socijalista koji su sami to izjavili, niti sam targetirao vas lično, čak ni vas kao partiju. Samo sam iznio stvari koje su odgovorili na pitanje i Duško Marković i Milo Đukanović. Neću da zloupotrebljavam i neću dalje ništa komentarisati.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:10:51)

Zahvaljujem, kolega Pižurica.

Ovo nije bila procedura, ovo je bila zloupotreba procedure. Kratko jeste trajalo, ali je bila zloupotreba procedure, ali danas kršimo Poslovnik svi uključujući i mene, izvinjavam se u svoje ime zbog toga. Ne znam da li će kolege poslanici da se izvinu građanima zbog toga što u kontinuitetu kršimo Poslovnik i danas i svih prethodnih dana.

Sada ću riječ dati kolegici Anđeli Vojinović.

ANĐELA VOJINOVIĆ (07.05.24 16:11:21)

Hvala, poštovana potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Morala bih na početku samo da se saglasim s kolegom iz opozicije i da kažem da ovo jeste tema i od izuzetnog značaja jer govorimo o našoj budućnosti, o djeci, o budućnosti Crne Gore i da mi je žao što je na ovako značajnoj i važnoj temi sala poluprazna.

Mogli smo iz izlaganja poslanika prethodnih da čujemo poražavajuće statističke podatke o demografskoj slici Crne Gore. Pokušala sam jednim dijelom da prikupim podatke i da izračunam ono što su kolege navodile, što je zvanična statistika u Crnoj Gori. Mogu vam reći da je situacija katastrofalna jer je na osnovu onoga što sam mogla da izračunam, Crna Gora u nešto malo više od poslednjih deset godina izgubila grad veličine Nikšića. Dakle, cijeli jedan grad iz Crne Gore se ili odselio ili se nije naselio, odnosno nije se stanovništvo obnavljalo i nijesu se djeca rađala. Ako imamo činjenicu da stanovništvo Crne Gore ide ka pragu duboke starosti i da svake godine svjedočimo negativnom prirodnom priraštaju, prošle godine u 17 od 24 opštine od kojih je najviše Nikšić i Pljevlja, onda ovo mora biti alarm za sve nas i zabrinjavajuća situacija jer je porodica mjesto gdje sve počinje. Demografska politika je pitanje svih pitanja i problem svih problema. Tema porodice i podrške porodici je jedna od najznačajnijih tema koja se može naći ovdje pred poslanicima. Ona mora predstavljati jedno od strateških temelja naše budućnosti, odnosno budućnosti svih nacija, naroda i zajednica koje žive ovdje u našoj Crnoj Gori.

Baš zbog toga što i osjećamo odgovornost i obavezu i dužnost prema građanima Crne Gore i prema budućnosti Crne Gore, mi smo predložili jedan od koraka, odnosno jedan od načina kako da se pospješi natalitet u Crnoj Gori, kako pružiti podršku roditeljima, odnosno porodicama koji žele da imaju djecu, jedno ili više, na način što će im se pružiti jednokratna finansijska pomoć prilikom rođenja prvog, drugog, trećeg, četvrtog i svakog narednog djeteta, u onom možda najosjetljivijem i najkritičnijem i najpotrebnijem momentu za svakog roditelja, ali i za svako dijete.

Istina, da li će se porodica odlučivati da rodi jedno ili više djece ili da li će se uopšte odlučivati da rađa djeca, ne zavisi toliko od finansijske i materijalne podrške. Materijalna podrška u tom smislu i ne mora biti presudna. Ali, ona poruka koju mi šaljemo danas ovim predlogom izmjena Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti je mnogo više od onoga što je zapravo i materijalna i finansijska podrška. To je poruka da brinemo o djeci, da brinemo o porodici, da je roditeljstvo, da je porodica za razvoj naše nacije prioritet nad prioritetima u Crnoj Gori. Da pokažemo roditeljima da onda

kada se odluče na ovako jedan značajan korak, da će država biti tu, da će država i društvo biti tu uz njih, da će da im pruže podršku i da će ih podsticati na tom putu ma koliko god on bio dug.

Naša pomoć porodici i razvoju porodice i djece i nataliteta u Crnoj Gori ne ogleda se samo kroz ovu finansijsku mjeru koja se nadovezuje i naslanja na ono što je Klub Demokrata i u prethodnom sazivu radio, povećao naknadu novorođenčadima s 109 na 900 eura. Pomoć porodicama podrazumijeva i povećanje dječijih dodataka, obezbjeđivanje besplatnih udžbenika, povećanje plata, povećanje penzija, omogućavanje i razvoj ekonomske, obrazovne i zdravstvene politike. Sve su to mjere koje Klub Demokratske Crne Gore i koje Demokratska Crna Gora od 2015. godine od svog osnivanja sprovodi jer je to nešto na šta smo se mi zavjetovali, kako reče u svom uvodnom izlaganju kolega Leković. To je naš najveći cilj i naš najveći prioritet.

Možda, da se i na to osvrnem, neke kolege su pomenule, da ove mjere nisu podigle natalitet u Crnoj Gori i da bijela kuga vlada već godinama. Samo da se zapitamo zašto je to tako. Da li je to zbog toga što je u Crnoj Gori, u prethodnih 30 godina, izuzetno teško i zbog ekonomske situacije i zbog bezbjednosne situacije bilo podizati djecu. Je li istina da smo na neki način preokrenuli sistem vrijednosti u Crnoj Gori. Imala sam poslaničko pitanje koje sam postavila ministru Šaranoviću s opet još jednim zabrinjavajućim podacima. To je da je u prethodnoj godini porastao broj maloljetnih delinkvenata na 15% koji vrše teška krivična djela. Zašto. Zato što smo dozvolili da nam djeci uzori budu kriminalci umjesto istaknutih umjetnika, naučnika, književnika. Je li to isto problem s kojim moramo da se suočavamo. Naravno da jeste. Da li je to problem koji se rešava samo ovim zakonskim rešenjem. Naravno, nije. Mi smo potpuno toga svjesni. Ovo je problem koji zahtijeva mnogo širu borbu, mnogo širu podršku, mnogo širi front. Problem pada nataliteta i opstanka i naše mladosti i porodice u Crnoj Gori je problem koji zahtijeva kontinuirane, smislene, sistematizovane intenzivne korake na osnovu detaljno razrađenih strategija i detaljno razrađenih planova.

Apelujem na sve ovdje i na Vladu Crne Gore i na naučnu, odnosno stručnu javnost, na civilno društvo, akademsku zajednicu da se suštinski, etički, kulturološki posvetimo ovom problemu. Jer, mi nemamo, hajde da kažem, u našem jeziku možda najplemetijih riječi koje bi mogle da pariraju riječi kao što je porodica, kao što je dijete, kao što je majka, otac, ljubav i podrška. Hajde da pokažemo da zaista suštinski znamo šta te riječi podrazumijevaju i šta te riječi znače, a ja vam obačavam da će Klub Demokratske Crne Gore i u budućnosti raditi na unapređenju socijalne politike, na unapređenju uslova da naša djeca i naši mladi ovdje ostaju, da

ovdje rade, da ovdje studiraju, da ovdje zasnivaju svoje porodice i da ćemo uvijek biti podrška. Zapravo, sva ekonomska obrazovna i bezbjedonosna politika nam ništa ne znači ako nema ko poslije nas da nastavi da se njom bavi.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:19:37)

Zahvaljujem kolegini Vojinović.
Kolega Anđušić, komentar. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.05.24 16:20:54)

Zahvaljujem potpredsjednice, komplimenti kolegini Vojinović na jednoj lijepoj, korektnoj diskusiji.

Ja sam htio da pokušate vi ispred predlagača da mi date odgovore na par pitanja i nejasnoća koje sam registrovao u međuvremenu, čini mi se prije par sati na mejl sam dobio amandman kolege Vasilije Čarapića, igrom slučaja evo i on je tu jer sam očekivao da se i on oglasi, računam da hoće.

Koliko sam shvatio u obrazloženju amandmana se traži neka vrsta odlaganja primjene ovog zakonskog rješenja, to je jako bitan detalj po meni. Nije precizno navedeno o kom vremenskom intervalu se radi. Mislim da je za ovaj momenat i za građane koji vidim da dobro reaguju danas na ovo zakonsko rješenje koje smo svi pozdravili. Mi ispred Kluba Demokratske partije socijalista smo najavili da ćemo dati podršku jednom ovakvom zakonskom rješenju. Mene zanimaju sad detalji, kad bi potencijalno, ukoliko se prihvati ovaj amandman, bila primjena ovog zakonskog rješenja, da li za tim potencijalno ima potrebe s obzirom da smo čuli da usljed suficita i dovoljnog broja sredstava, koje imamo iz različitih izvora, imamo sredstava sa kojima bismo omogućili primjenu ovog zakonskog rješenja. Građanima je jako bitan detalj, da li će ta primjena biti krajem ove, početkom naredne godine ili za dvije godine.

Ne znam da li vi imate informaciju, ukoliko nemate, evo mogu i kroz komentar zamoliti kolegu Čarapića da nam on pojasni svoj amandman. Naš stav možda nekome nije bitan, ali svakako će zavisiti i u odnosu na to kad će biti primjena ovog zakona i u odnosu na to kako ćete se vi kao predlagači odnijeti prema tom amandmanu, hoćete li glasati za taj amandman ili ćete glasati protiv amandmana.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:21:50)

Zahvaljujem kolegi Anđušiću.

Odgovor na komentar. Koleginice Vojinović, izvolite.

ANĐELA VOJINOVIĆ (07.05.24 16:21:59)

Hvala, kolega, na pitanju.

Mi smo amandman dobili, praktično dok sam ja izlagala upoznali smo se sa amandmanom, a mi kao odgovorni ljudi, kao odgovorni poslanici, posebno prema građanima Crne Gore, svaki amandman ćemo dobro razmotriti i ni o jednom amandmanu koji nije precizan i detaljan i koji ne podrazumijeva opštu korist, opštu dobrobit se nećemo pozitivno izjašnjavati. Svakako, svaki amandman treba da prođe preventivno odbore, zakonodavni i matični, i nakon konsultacija će i naš predlač kolega Leković jasno obrazložiti svoj stav.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:22:35)

Zahvaljujem koleginici Vojinović.

Sada dajem riječ kolegi Tončiću Janoviću. Izvolite, kolega.

Ovo je posljednja diskusija po ovoj tački dnevnog reda za danas.

TONČI JANOVIĆ (07.05.24 16:22:41)

Hvala, potpredsjednice.

Uvaženi građani, koleginice i kolege,

Moram priznati da sam malo i razočaran današnjim vođenjem, ne vođenjem sjednice, nego tema koju smo dotakli. Bilo je tu kršenja procedura, ali najviše me brine tema. Čak sam u svom govoru htio i da pohvalim današnju tačku dnevnog reda i kako treba da pričamo o ekonomiji, ali opet smo se vratili na Srebrenicu, na Kosovo, ne znam kako dođemo na te teme i kako prosto zastranimo. Jer ne vidim kako građani u Crnoj Gori imaju korist od toga, ne vidim kako će od toga sutra da imaju

veću platu, veću penziju, ne vidim kako će od toga sutra da stvore kruh na sto, ali dobro.

Ono što bih htio prvo da apostrofiram i da ponovim jeste da Pokret Evropa sad kao jedan od ključnih programskih ciljeva jeste izdvojio i socijalnu pravdu. Sva ona obećanja koja smo dali građanima u predizbornoj kampanji ćemo sprovesti do kraja u datom roku. U četvrtom kvartalu o.g. jeste planirano da se donese novi zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji će u mnogome da poveća izdvajanja za ovu kategoriju društva i u mnogome će poboljšati život kako porodice, tako i pojedinca.

Moram da kažem da će Pokret Evropa sad uslovno da podrži ovaj zakon, s tim što mi tražimo da se ova primjena odgodi za 01.01.2025.godine. Zašto? Iz prostog razloga što smo mi prije nekih pet mjeseci usvojili fiskalno održiv budžet, odnosno budžet gdje imamo tekući suficit, odnosno će su nam tekući prihodi veći od tekućih rashoda i da svako dodatno opterećivanje rashodne strane budžeta nam pravi problem. Imali smo Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o zdravstvenom osiguranju, bio je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama u javnom sektoru i sve se to dodatno akumulira i dodatno opterećuje budžet.

Sad vi znate kad smo glasali budžet za 2024. godinu decembra 2023.godine, pa smo tada i pričali o zaduženju i svi su ovdje dizali paniku i glas zašto se zadužujemo toliki novac. Kad smo objašnjavali građanima da se zadužujemo da bismo vraćali stara dugovanja, čuli smo kritike kako ne bi trebalo da se zadužujemo za plate, za penzije, socijalna davanja. Upravo je toga mene strah, da ako bismo krenuli opterećivati rashodnu stranu, a bez nekakvih mjera na prihodnoj strani, kako da nađemo novac za to a da se dodatno ne zadužujemo.

Vi ste pominjali, uvažena potpredsjednice, novac od Manivala tj. da imamo milijardu i po u sivoj ekonomiji, ja se tu potpuno slažem i uvaženi kolega Leković je isto to pominjao. Ali malo miješamo babe i žabe, iz kojeg razloga? Zato što taj novac nije još u legalnim tokovima i mi ga nismo planirali u budžetu i onda je malo čudno kada pričamo o milijardu i po. Kolega Rovčanin je pominjao da mi trebamo da otopimo tu santu leda od milijardu i po eura i ja se tu potpuno slažem, ali opet moramo voditi računa o tome da ih prvo kanališemo u legalne tokove i onda od te novčane neke sume dijelimo socijalna davanja, plate, penzije itd.

Smatram da pored ovoga što imamo ovaj zakon koji je u stvari generalno dobar, moramo da imamo i neke zakone na prihodnoj strani makar u ovoj godini samo da vidimo odakle ćemo to finansirati. Mislim da nije dobar put da kažemo valjda ćemo naći dva i po, tri i po miliona, četiri, koliko već jeste ovaj predlog zakona. Trebalo bi da imamo jednu jasnu finansijsku konstrukciju i da kažemo - donosimo ovaj predlog zakona,

finansiraće se iz ovih sredstava ili ćemo u nekoj potrošačkoj jedinici smanjiti potrošnju, pa ćemo onda iz svojih izvora finansirati to. Opet kažem, zakon jeste dobar, zakon ima dobru poruku za našu djecu i za stvaranje boljih uslova za porodicu, ali smatram da samo treba srećnije napraviti i potpuno sam saglasan i sa gospodinom Mugošom kada je pominjao način raspodjele tog dohotka. Ja isto smatram da moje dijete ili nekoga ko prima znatno više nego što je prosjek plate u Crnoj Gori ne treba da prima isto onoliku svotu novca kao neko ko ima recimo platu 600 ili 700 eura.

Pozdravljam zakon, mislim da je trebalo malo ga bolje urediti, pravičnije i mislim da ne bi trebalo da ga usvajamo u ovoj godini, nego da se primjenjuje od 01.01.2025.godine, a svakako ne i retroaktivno.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:28:29)

Zahvaljujem, kolega Janoviću.

Kolega Janoviću, da vas podsjetim da je Vlada predvidjela set ekonomskih poreskih zakona koji treba da donesu dodatne prihoda kako bi se... (prekid) Program Evropa 2. Je li tako? Je li rečeno da će se taj set poreskih zakona naći u fiskalnoj strategiji u drugom kvartalu? Jeste. Ja onda očekujem da, ako će se donijeti set poreskih zakona koji treba da donesu dodatne prihode, trošak koji će proizvesti ovaj zakon od dva i po miliona do tri miliona eura neće praviti apsolutno nikakav problem.

Kada pričate o sivoj ekonomiji, znate li kako se siva zona uvodi u legalne tokove? Pojačanom kontrolom, dodatnom fiskalizacijom iz svih onih oblasti koje do sada nisu fiskalizovane. Znate koliko ih ima? Ima ih jako puno. E, na taj način ćemo sivu zonu, ja kažem makar 10% sive zone da svedemo u regularne tokove, to vam je sto pedeset miliona na godišnjem nivou i apsolutno ne vidim nikakav problem kada je u pitanju prihodna strana budžeta.

Kolega Janoviću, izvolite.

TONČI JANOVIĆ (07.05.24 16:29:55)

Ja ću samo kratko. Uglavnom, samo sam htio da kažem da kada donosimo ovakve zakone trebalo bi prvo da se konsultujemo i tražimo odobrenje od resornog ministarstva i Ministarstva finansija i Ministarstva

rada i socijalnog staranja i ako oni daju zeleno svjetlo, ja zaista nemam nikakav problem oko ovih zakona.

Uvaženi kolega Leković je pričao da je u nekom afirmativnom smislu od uvažene ministarke Nišić dobio potvrdu, ali ja nemam tu informaciju. Ako gospodin Leković ima neki papir da je dobio zeleno svjetlo od resornih ministarstava, ja s tim stvarno nemam nikakav problem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:30:39)

Kolega Janoviću, vi jeste mlad poslanik, ali evo da vam kažem da osim što Vlada predlaže zakone koji moraju da prođu javnu raspravu, moraju da se usaglašavaju sa evropskom pravnom tekovinom i tako dalje, i mi poslanici imamo pravo da predložimo određena zakonska rješenja koja se ne nalaze na javnoj raspravi. Naravno, vodeći računa o tome da svaki predlog zakona bude usaglašen sa evropskom pravnom tekovinom tamo gdje je to potrebno. Ovaj zakon smo predložili zbog populacione politike i demografske slike Crne Gore. Prosto smo negdje osjetili potrebu da je potrebno predložiti jedno zakonsko rješenje koje će dovesti do većeg nataliteta, jer čuli ste koleginicu Vojinović koja kaže da jedan grad veličine Nikšića nestaje. Morali smo nešto uraditi.

Kolega Leković vam je rekao da je u razgovoru sa ministarkom rada i socijalnog staranja dobio pozitivno mišljenje. Naravno, znate da se ministar finansija nikada ne može saglasiti sa nečim što znači uzimanje određenih sredstava, odnosno povećanje rashodne strane budžeta iz bilo kog razloga. To je ne samo kod ministra finansija, nego kod svih nas koji se bavimo finansijama, ekonomijom, uvijek gledamo i prihodnu i rashodnu stranu budžeta, ali ako Vlada priprema set ekonomskih zakona i set poreskih zakona koji će značiti do kraja ove godine značajno povećanje prihodne strane budžeta onda zaista ne vidim razlog da ovaj zakon ne stupi na snagu onda kad je i predviđeno. U krajnjem, viidjeli smo amandman maloprije, amandman koji je predložio poslanik Čarapić. Mi ćemo, naravno, to razmotriti, pogledaćemo, vidjećemo prvo kako će to proći na odborima i izjasnićemo se kada za to dođe vrijeme. U svakom slučaju imali ste prilike da čujete da ovaj zakon ima većinu. Znači zakon će proći, on ima većinu, samo ipak moramo voditi računa o tome da ono što su namjere Vlade kada je u pitanju sprovođenje Programa Evropa sad 2, nekom našom neopreznom pričom i neopreznom diskusijom kod građana ne stvorimo dilemu, da se građani pitaju da li je Program Evropa sad 2 zaista realan, da li će biti prihoda za ostvarenje tog programa, ili je program nerealan i neostvariv. Samo da vodimo računa o tome. Ja sam na strani

toga da ako je Vlada rekla da će se sprovesti Program Evropa sad 2 do kraja godine, računam da će biti prihoda, računam da će se uvesti taj set poreskih zakona, da će se to sprovesti i da ćemo imati do kraja godine Program Evropa sad 2. Toliko. Zahvaljujem.

Hoćete li diskusiju?

Izvolite, kolega.

VASILIJE ČARAPIĆ (07.05.24 16:33:55)

Hvala, potpredsjednice.

Javio sam se za riječ iz razloga što sam podnio amandman na ovaj predlog zakona, a želim ovdje da relaksiram diskusiju. Ne želim sad da ponavljam stvari koje su rekle moje kolege, već u okviru ovih teza koje smo ovdje razmijenili samo da dam neko svoje mišljenje.

Što se tiče amandmana, moj predlog amandmana ide ka tome da se primjena ovog zakona odloži za 2025. godinu, odnosno za novu budžetsku godinu, budući da ove godine u budžetu nisu predviđena sredstva za ovaj zakon, a smatram, pošto se radi o dugoročnoj politici, da je sasvim opravdano da ne idemo u retroaktivnu primjenu, već da, pošto se radi o nečemu što će trajati 10, 15, 20 godina i u tom kontekstu doprinosiće rastu nataliteta, da mi imamo dovoljno prostora da ovo postavimo na nekim zdravim budžetskim osnovama.

Što se tiče samog tog koncepta budžetski odgovornog predlaganja zakona, mi čvrsto vjerujemo u to da kada predlažemo nešto što ima rashodnu stranu da moramo da vodimo računa o prihodnoj strani.

Program Evropa sad koji je spomenut ovdje je bio fiskalno neutralan u smislu da su se našli prihodi da bi se finansirala ta reforma. U tom kontekstu Program Evropa sad 2 će takođe biti fiskalno neutralan u smislu da će se novom fiskalnom politikom i reformama koje se predlažu uspostaviti sistem tako da ta nova reforma bude fiskalno neutralna i budžetski održiva. Zlatno pravilo budžeta je da tekući rashodi ne smiju biti veći od tekućih prihoda i to će biti princip koji će se primjenjivati u narednom periodu. Negdje sam uvjeren da mi možemo zajednički da dođemo do dodatnih prihoda kojima možemo da finansiramo ovaj zakon do naredne godine i da bi trebalo svi mi kao poslanici kada predlažemo neke zakone koje su načelno dobri da vodimo računa o tome da smislimo koji to prihod možemo da obezbijedimo koji bi pratio usvajanje tog zakona. Time bismo imali mnogo bolju poziciju, mnogo veći legitimitet zato što kreiramo politiku. Ovo što se danas predlaže je jedna sjajna javna politika iz oblasti demografije koja može da bude okosnica svih budućih javnih

politika iz ove oblasti, da je postavimo na početku na zdravim finansijskim osnovama kako bi ona mogla da traje što duže, jer smo vidjeli u prethodnom periodu izvjesni revizionizam, kako su se smjenjivale vlade, da se određene javne politike koje su u jednom trenutku bile popularne na neki način obesmišljavaju ili pokušavaju obesmišljavati onda kada nekome to odgovara. Da bismo zaštitili ovu mjeru od svake naredne vlade koja bi eventualno negativno djelovala na nju, treba da je sada postavimo na zdravim temeljima kako bismo mogli da to jednom uspostavimo i nastavimo dalje.

Osvrnuo bih se samo na jednu stvar. Mi smo dugo razmišljali oko toga kako doći do toga prihoda, imali smo i različite modele koje smo predlagali, međutim nekako smo se uvijek vodili intencijama predlagača koji je naš koalicioni partner i imali smo taj stav da što god da mi predložimo, a kao poslanici imamo pravo da predložimo eventualne korekcije ako smatramo iz bilo kog razloga da su one neophodne, da ipak da čujemo i njihovo mišljenje. U tom kontekstu ostvarili smo neku komunikaciju i nadam se da ćemo na matičnom odboru, na Zakonodavnom odboru podržati amandman koji mi predložimo, jer je on dobronamjeran i smatramo da ne bi bila nikakva šteta ukoliko bi se usvojio.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:38:12)

Zahvaljujem kolegi Čarapiću.

Sada pitam, da li predstavnik predlagača želi dati završnu riječ. Izvolite, kolega Lekoviću.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.05.24 16:38:28)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Nakon što smo sumirali raspravu sada na kraju dana slobodno mogu konstatovati da kao predlagač sa mojim kolegama zaista mogu da budem srećan zbog toga što je ova tema danas ujedinila ovaj parlament. Da je sada glasanje ili da je sutra glasanje o ovoj temi, definitivno bi ona imala većinu, zbog toga sam srećan i zadovoljan. Kao što sam negdje istakao tokom same rasprave, zaista smatram da je ovo pokazatelj da smo kao vlast na pravom putu, a da smo i kao parlament na pravom putu. Naravno, bez obzira na tu činjenicu da danas imamo većinu, prije svega poštujući naše koalicione partnere, kao i uvijek postavljajući se fer i korektno prema njima, razmotrićemo i ove predložene amandmane i u roku koji je

predviđen odlučiti o njima. Ono što ja mogu reći to je da definitivno nećemo prihvatiti ništa što znači skretanje sa ovog puta koji smo zacrtali, odnosno suštine samog ovog predloga i samog ovog zakona. To sam uvijek isticao i ističem i danas. Veliki i jako bitan socijalni ... koji smo danas ostvarili, nakon uvođenja dječjih dodataka, nakon povećanja staračkih naknada, nakon uvođenja besplatnih udžbenika, nakon povećanja sa 109 na 900 eura naknada za novorođenčad, danas smo došli i do ovoga, a nekada smo imali 109 eura upravo za ovu mjeru i za ovu namjenu. To je, po meni, bila jedna brutalna neodgovornost koja na svu sreću polako postaje prošlost. Ako bismo govorili o populizmu onda bi to definitivno bio populizam uz dodatak elitizma o kojem sam već govorio i zbog toga mi danas predlažemo da se za prvorođeno dijete obezbjeđuje naknada od 1.000, ali da se ne stane samo tu, već da se za drugorođeno dijete obezbjeđuje naknada od 1.500, trećerođeno 2.000, a četvrto rođeno i svako sledeće 2.500 eura. Smatramo zaista da je to u ovom trenutku jedna mjera mogućeg, nešto što je po meni i po svemu ovome što smo danas čuli lako ostvarljivo.

Zaista bih se zahvalio svih kolegama koji su uzeli učešće i onima koji su bili odvažniji, koji su odmah prihvatili fer i korektno i koji su pohvalili mjeru, ali i onima koji su možda manje bili odvažni zbog politike i svega onoga što politika nosi. Potpuno razumijem i uvažavam sve te argumente i sve to što su oni danas rekli i apsolutno im neću na tome zamjeriti, jer kao što smo mogli da čujemo, svi oni na samom kraju, u finišu, prihvataju ovaj naš predlog i ovu našu mjeru.

Takođe ću podsjetiti da su uz nas ovaj predlog potpisali i poslanici Slaven Radunović i Ilir Čapuni, što dodatno osnažuje ovaj kompletan predlog. Na kraju, kao što sam u svom uvodnom izlaganju rekao, mi ćemo nastaviti da u prvi plan stavljamo teme koje ne dijele, nego koje ujedinjuju javnost, da ćemo u prvi plan stavljati teme koje jačaju porodicu, odnosno sve porodice u Crnoj Gori, a ne kao nekada jednu kriminalnu i par kriminalnih porodica, da ćemo ulagati u naše najmlađe, da ćemo im biti podrška, da ćemo brinuti o njima i da ćemo im obezbijediti najbolje moguće uslove za život. Ja mislim da je to dužnost svakog poslanika iz koje god on političke grupacije, ideologije, partije ili bilo čega drugog dolazio, da jednostavno moramo da se okrenemo ka onima koji su nas glasali i da im pružimo najbolje moguće uslove koji postoje. Jedino ćemo na taj način opravdati našu obavezu i našu dužnost kao poslanika. Na taj način ćemo stvoriti bolju državu i stvoriti bolju perspektivu za sve građane, a najviše za one najmlađe građane Crne Gore. Zahvaljujem.

ZDENKA POPOVIĆ (07.05.24 16:43:20)

Zahvaljujem kolegi Lekoviću.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno i najavljujem da sutra nastavljamo u 11 časova.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 11:56:37)

Nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja u 2024. godini.

Prelazimo na pretres o Predlogu zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Vladimir Martinović, ministar turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nenad Vitomirović, državni sekretar Ministarstva.

Sjednici prisustvuju i Tamara Đurović, šefica Odsjeka za jonizujuća i nejonizujuća zračenja, nuklearnu i radijacionu bezbjednost u Direktoratu za ekologiju i Slavica Braunović, samostalna savjetnica u Direktoratu za ekologiju i ovim putem iz pozdravljam.

Izjesticci odbora su: Darko Dragović, Zakonodavnog odbora i Vladislav Bojović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi riječ? Želi.

Koleginica Vuković Kuč, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (08.05.24 11:57:48)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Pozdravljam građanke i građane Crne Gore i koristim ovu proceduru da pozovem Pokret Evropa sad i gospođu Jelenu Nedović da se izvini građanima Crne Gore, da se izvini našim prijateljima u Sjedinjenim Američkim Državama i da se izvini majkama Srebrenice zbog lažne informacije kojom su obrukali međunarodno dostojanstvo Crne Gore, a u vezi sa amandmanima na Rezoluciju o genocidu u Srebrenici u Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija jer su kazali decidirano da u tim amandmanima učestvuje ili posreduje Sjedinjene Američke Države. Upravo je objavljen demanti Stejt Departmenta i ovo je još jedan diplomatski šamar i naravno skandal koji ova vladajuća većina, a u ovom slučaju Pokret Evropa sad, koji ima premijera u stvari svog predsjednika Pokreta kao premijera, mislim da moraju hitno da se izvine da se izvine, zbog toga što su majke Srebrenice zahvalile premijeru Milojku Spajiću, što je kazao da će naša država glasati za Rezoluciju o genocidu u Srebrenici Ujedinjenim nacijama, da se izvine i svima nama ovđe poslanicima, jer nemamo više nikakvo povjerenje u vezi sa onim što oni kažu i saopšte crnogorskim građanima, ali prije svega crnogorskim građanima. Jer, je na neki način stavljena stigma mentomana, dakle onih koji imaju bolesnu sklonost laganju na građane Crne Gore i na Crnu Goru. Nije čudo, ima jedna latinska izreka *Asinus Buridani inter duo prata* ili Buridanov magarac između dvije livade ili dva plasta sijena kada imate dvoličnu politiku, politiku neodlučnosti kada igrate između onoga što su naše evroatlantske tendencije i s druge strane podigravate Demokratskom frontu i njihovom interesu da prije svega služe interesu države Srbije, onda se dešavaju ovakve stvari, ovakav auto gol i to ne bi bilo ništa strašno za PES kao PES ništa novo, pod suncem, ponašaju se neozbiljno, brukaju Crnu Goru, ali je važno zbog Crne Gore. Jer ovaj demant nije upućen PES-u, nego je upućen državi Crnoj Gori.

Dakle, mi smo pred jednim od najvažnijih međunarodnih partnera u Sjedinjenim Američkim Državama ispali zaista kao jedna neozbiljna društvena zajednica i zato molim bez kalkulacije, bez manipulacije, bez špekulacije gospođu Jelenu Nedović, ako je ona prva plasirala ovu PES sjajno ovaj paf, paf stil da se izvini građanima Crne Gore je prešlo svaku mjeru.

Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:00:53)

Zahvaljujem koleginici Vuković Kuč.

Evo kao što vidite tišina je s druge strane nastavljamo dalje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (08.05.24 12:01:17)

Uvažena potpredsjednice, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Ja ću dati kratko obrazloženje, nakon čega smo se i dogovorili i ako je po zaključku i po Poslovniku da i državni sekretar može apsolutno braniti zakon zbog toga i stoje te odredbe. Ipak zahvaljujem kolegama zbog mojih obaveza koji su prihvatili da dam uvodno obrazloženje, nakon čega će moje kolege nastaviti, ali čisto radi pojašnjenja nikakav niti smo prekršili niti Poslovnik i po zaključku Vlade mogu i ja i državni sekretar braniti zakon.

Dakle, danas imamo situaciju da od 2009.godine, u ovoj oblasti se značajno izmijenila pravna tekovina Evropske unije i u sprovođenju postojećeg zakona registrovano je dosta ograničenja i poteškoća kao i nemogućnost donošenja određenih podzakonskih akata. Zbog potrebe velikog broja potrebnih izmjena i usaglašavanja pristupilo se izradi novog zakona u koja su utkana sva prethodna saznanja i iskustva iz primjene postojećeg zakona.

Predlog zakona zbog velikog broja propisa Crne Gore, pa je na taj način usklađen sa nacionalnim propisima, između ostalog sa Zakonom o prevozu opasnih materija, Zakonom o spoljnoj trgovini, naoružanja i vojnom opremom, Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata i drugo.

Što se tiče usklađenosti sa pravnim tekovinama Evropske unije međunarodnim standardima u Predlog zakona su transponovane važeće odredbe primarnog i sekundarnog prava Evropske unije, kao i pojedine odredbe drugih međunarodnih organizacija poput međunarodne Agencije za atomsku energiju i Međunarodne komisije za zaštitu od janzirajućih zračenja.

Predlog zakona je u potpunosti usklađen sa poglavljem tri ugovora o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju i donošenjem ovog zakona je planirano i programom pristupanja Crne Gore u Evropsku uniju u okviru pet poglavlja 15 energetika, 19 socijalna politika i zapošljavanja, 24 pravda slobode bezbjednost, 30 vanjski odnosi i 31 vanjska bezbjednost i odedbama politika iz navedenog se može zaključiti da se on horizontalno proširuje kroz i druge oblasti i to se upravo određuje ovim pravnim aktom, tako da je ovo još jedan u nizu zakona koji nas vodi ka onome što je naš evropski put i definitivno mislim da kada smo dobili i kada je prošao i matične odbore i kada smo dobili sve ove regulative, odnosno da je usklađen sa regulativama, ja mislim da poslanici definitivno nemaju razloga da ne glasaju, jer ako smo oko čega saglasni u Crnoj Gori, to je da Evropska unija nema alternativu. Ja vam se zahvaljujem, još jednom zahvaljujem kolegama na razumijevanju što će moje kolege moći da daju ostale odgovore.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:04:19)

Zahvaljujem ministru Martinoviću. Sada pitam da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele. U redu. Prelazimo na raspravu.

Prvi prijavljeni poslanik je kolega Oskar Huter. Izvolite, kolega.

OSKAR HUTER (08.05.24 12:04:39)

Hvala, uvažena potpredsjednice gospođo Popović.

Nepodjenjujući današnju temu, želim ipak naglasiti da se neću o istom baviti makar ne u ovom dijelu zakonskih normi predloženog zakona. Ono će se iste dotiči je ovaj dio koji se odnosi na bezbjednost.

Pravo na život i neprikosnovenost života elementarno pravo čovjeka koje se priznaje u svim ustavima. Nadam se da se to pravo priznaje još uvijek i u Crnoj Gori.

Danas iz ovog doma, želim poslati poruku da nijesmo zvijeri no ljudi, da u nama ima makar malo empatije. Ono što se često spočitava Demokratskoj partiji socijalista je obična laž, mislim na to kada nam kažu da branimo ovoga ili onoga. Branimo neke principe. Ko god se ogriješio o zakonima Crne Gore treba da odgovara, ali treba da odgovara živ. Danas se želim zapitati ovako na glas, sam sebe pitati, ali i sve vas redom je li ikome cilj da se ovđe sudi i presuđuje mrtvome čovjeku? Kad je to Crna Gora likovala i slavila mučenike ili nad tuđom mukom? To nije crnogorski. Složićete se to nije ni srpski, a to nije ni ljudski. Zašto sve ovo govorim? Iz razloga što moramo dozvoliti da se ona prava koji svako od nas ima poštuju, ako odavde čutimo, evo videli smo da se čuti i kada je kolegica Vuković ukazala na dio koji se odnosi na laž koja je plasirana od jednog političkog subjekta konkretno Pokret Evropa sad, a ta laž, ili je laž plasirana od strane Vijesti, znači ipak bi trebali da čujemo sa druge strane ko to laže, ali i to čutanje se može podnijeti, ali podnijeti čutanje kada je u pitanju jedan ljudski život. Ko god da je, da li je kriv taj za genocid, da li je taj ubica, da li je bilo kojom kaznom opterećen moramo da djelujemo makar odavde da se čujemo. Nema potrebe da se svijete

gospodine Camaj ništa, mene je jasno zašto se smijete, rekli ste da volite više sa četnicima nego sa onima drugima, to je vaš izbor, ali nije lijepo se smijati pogotovo kada je ovakva tema u pitanju. Pravo na život ima svako i dajte da zajednički odavde apelujemo i djelujemo da se presudi ljudima, ali živima. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:08:16)

Zahvaljujem kolegi Huteru.

Kolega Camaj, vi ste htjeli komentar ili repliku? Komentar. Izvolite, kolega.

NIKOLLA CAMAJ (08.05.24 12:10:18)

Mislim da sam pomenut na baš u primjerenom kontekstu bez te kurtoazije prijavljivanja na početku samo želim reći gospodinu Huteru da imam pravo da se smijem na upadice sa strane, pred vama je prošlost, jer iza nas je prošlo to vrijeme kad je neko mogao reći da li se može smijati ili ne. Vi ste jedni i drugi svojevremeno nazvali i četnicima i partizanima i ja se sjećam jednog mogeg teksta i mislim da i tad kad se iskazala ta kovanica hvalila je ona glavna riječ kako ste vi jedni druge nazvali. Za mene nijeste vi partizani nijesu ni su ovi četnici vi ste poslanici izabrani od građana Crne Gore ravnopravni u iznošenju suda, kako mislim da je najprimjerenije, tako da mislim da način, kako pokušavate često i s mjesta dobacivati. Danas ste ipak pred mikrofonom rekli nije na mjesto nije u redu i mislim da bez obzira na to što se razlikujemo u stavovima mislim da moramo da poštujemo jednu glavnu odrednicu Poslovnika da se poslanici obraćaju jedni drugima sa poštovanjem. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:10:29)

Zahvaljujem, kolega Camaj. Pravo odgovor na komentar ima kolega Huter. Izvolite.

OSKAR HUTER (08.05.24 12:10:36)

U svojoj diskusiji, gospodine Camaj, nijesam imao namjeru vas da pominjem. Pomenuo sam vas, jer sam govorio o čovjeku i životu. Vi ste se tokom mogeg izlaganja smijali. Da li ste se smijali na račun tog izlaganja, da li ste se smijali meni iz tog razloga sam vas spomenuo? Šećam se dobro da ste rekli, ja nijesam pominjao ni partizane, četnika sam pominjao, jer su to vaše riječi da ćete radije da idete sa četnicima nego sa lopovima, jel' tako? Citirao sam vas. Ne vidim što je tu uvredljivo. Volio bih da znam ko su ti lopovi? Ima li će lupeža, ovđe da ga vidite? Ako ga ima odmah pravo u policiju da kažete ko je što ukrao, do tada je i ta riječ, ako ste izgovorili neistinita da ne kažem ovaj eufemizam za tu riječ neistina da vas ne bih uvrijedio, ali vi ste nas uvrijedili i imate prostor da se ispravite, dao sam vam priliku da se ispravite. Nadam da će vam dati gospođa Popović priliku. Ja sam mislio da ćete vi da govorite o Srebrenici, da ćete da govorite o rezoluciji, ja sam mislio da ste se za to digli, a vi ste se digli da pominjete neke stvari koje nemaju veze ni sa čim.

U prethodnoj diskusiji, nijesam govorio o slobodi čovjeka nego o pravu naš život i rekao sam da se radi o jako ozbiljnoj temi. Konkretno sam mislio na bivšeg glavnog specijalnog tužioca i odavde treba da poručimo da bilo koji glavni specijalni tužioc sadašnji ili budući treba da se brani živ da mu mi odavde pošaljemo makar poruku da treba da se brani živ svako i da mu se dokaže ako ima krivice, ili da dokaže svoju nevinost, ali nikako da se sladimo tuđoj mucu i da ćutimo. Ćutanje tu nije zlato, gospođo Nedović. Nikako tu nije zlato.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:12:27)

Zahvaljujem kolegi Huteru. Izvolite, kolega Camaj.

NIKOLLA CAMAJ (08.05.24 12:12:33)

S obzirom na to da je to bila kaznena replika ja nijesam mislio da on ima pravo na dodatni komentar i time me proziva da bih ja dodatno ponovo pričao. Juče se dosta pričalo ovdje mimo Poslovnika i o Srebrenici i o prošlim vremenima, ali mislim da naš stav i o Srebrenici i o prošlosti u ovom dijelu je jasan. Čak se i ovdje

pomenulo gdje smo mi bili u prošlosti, tačno je da su se Albanci pridružili onoj većini koja je otela program Liberalnog saveza i da su se pridružili da bi ostvarili jedan dio svog programa za suverenu Crnu Goru.

Vaš je program i vi ste načeli put evropske integracije. I to je tačno, ali vi ga niste ćerali dalje, jer jednostavno zbog svoje prezauzetosti sa onim što sam već napomenuo jednom a neću više da se vratim tamo, bili ste prezauzeti drugim poslovima, odustali ste od puta evropskih integracija i preuzeli su neki drugi i neka su preuzeli. Meni je drago da sam sa tom grupom koja će vjerovatno napraviti istoriju, ja vjerujem da će napraviti, kao što ste vi napravili istoriju zajedno sa nama dakakao, da stvarate suverenu Crnu Goru. Mislim da će neki drugi napraviti istoriju tim što će ovu Crnu Goru uvesti u Evropsku uniju i i pono zajedno sa nama. Znači, mi smo tu taj faktor koji je pomagao i presrećan je zbog toga što je pomagao u tom dijelu kad se Crna Gora proglasila suverenom, kad je postala članica NATO-a, a presrećni smo što i sad, ako budemo, a ja računam da hoćemo, da ćemo uspjeti u tome, da se napravi ponovo jedan istorijski korak, da ova većina Crnu Goru uvede u Evropsku uniju.

Gospodine Huter, ne morate Vi meni dati šansu da se ispravim, trebali ste iskoristiti šansu pa reagovati na onu bljuvotinu vašeg potparola odmah dan posle toga i onda biste mi dali šansu da se ja ispravim. Vi ne zaslužujete da se u odnosu na Vas ispravim upravo zbog te bljuvotine što je Vaš potparol napisao već dva - tri dana posle toga. Tako da tu smo jasni. Mislim da niti sam bilo šta dužan, niste ni Vi meni do duše. Hvala.

PREDSJEDAVALJICA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:15:09)

Zahvaljujem, kolega Camaj.

Evo da razjasnimo sada ovu situaciju. Ja sam Vas pitala posle prozivke kolega Hutera hoćete li komentar ili repliku, rekli ste bilo šta. Znači, ja sam vam dala pravo na komentar, imate pravo na komentar imali ste pravo i na repliku. Dala sam Vam pravo na komentar jer se niste decidno izjasnili. Odgovor na komentar, pravo je imao kolega Huter, sad sam Vam dala kaznenu repliku, zato što Vas je pomenuo kolega Huter u negativnom kontekstu. Sa tim smo završili.

Hoćemo li da natakimo dalje?

Poslanica Nedović je prozvana. Poslanice Nedović, hoćete li?

Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (08.05.24 12:16:05)

Samo da ponovim nešto što sam juće rekla. Imala sam, ovo je meni prvi put da budem dio ovog Parlamenta i dio politike, odlično se sjećam izbora ove Vlade i toga da smo ostali do 7 sati ujutru, ništa dugačije od DPS-a nisam očekivala. Kao što smo i tog dana slušali od pretkosovskom, kosovskom i postkosovskom ciklusu, tamo svaki put kad se uđe u ovaj Parlament mi slušamo isključivo o nacionalnim temama i onim temama u kojima su oni prvaci u plivanju i to i slobodni stil i muški stil i delfin, koji god hoćete. Tako da je vrijeme majstorsko rešeto i za sve ovo što su oni danas govorili sačekajmo par dana pa ćemo da vidimo šta će da se izdešava. Upravo kad govorimo o žrtvama genocida Srebrenice ovaj njihov način govora i prozivanja žrtava jeste da im ne daju ni u miru da počivaju. Hvala.

PREDSJEDAVALJICA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:17:14)

Zahvaljujem kolegici Nedović.

Kolega Radunović, izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (08.05.24 12:17:23)

Pošto je kolega Huter govorio o jednom zaista ozbiljnom i akutnom problemu, a to je štrajk glađu bivšeg glavnog specijalnog tužioca, kao predstavnik grupacije koja je pod njim najviše propatila, imala i najviše razloga da bude ljuta na njega, želim da kažem da mu niko od nas apsolutno ne želi zlo, ja mu želim zdrav i dug život i priliku da odgovara pred sudom za sva svoja zlodjela koja je napravio. Znači, ja mu želim i ako treba davaćemo mu krv svaki dan mi iz Fronta da ostane živ i zdrav, jer želimo da ga vidimo kad bude odgovarao i kad se bude jednog dana bavio Sindelićima i Velimirovićima i ostalim, vrlo nam je to drago. Prema tome, samo bih podsjetio građanstvo u jednoj slučajnoj situaciji kad je isti Milivoje Katnić nezakonito uhapsio Nebojšu Medojevića, oteo ga je iz kola mojih i poveo u pritvor, Medojević je 13 dana štajkovao glađu

i ta gospoda koju vi predstavljate sad, jer kažete da su ovamo sa druge strane neki ljudi koji se raduju tuđoj nesreći i slično, su od toga pravili štoševu, kad je Andrija Mandić štrajkovao ovdje u Skupštini danima pričalo se i puštale su se priče odavde kako mu donose masan burek i slično i ismijavali ga od strane DPS-a i njihovih sledbenika. Prema tome, ovo je Crna Gora i ljudi su takvi. Kažem vam, što se tiče gospodina Katnića, iako je tada on reagovao tako što je rekao- a što, evo da vas sve podsjetim, nije to ništa strašno, to je neko vas optuži idete u pritvor, pritvor je za ljude, ako ste krivi odgovaraćete, ako niste krivi nećete odgovarati. Sad kad je on uhapšen, sad on štajkuje glađu, isto kao što je radio Medojević, isto kao što su radili mnogi drugi ljudi. To je potpuno legalno i legitimno, način borbe, ali samo, kao što smo juče pričali na jednu drugu temu, dajte da imamo iste aršine. Ja ga ne podržavam u ovome jer mu želim život dug i zdravlje, da izdrži sve što je pred njim. Evo kažem, ako bude trebala kakva pomoć medicinska, jesmo li svi tu, evo tu smo svi, svi imamo dobru krv, što god treba samo da nam bude živ i zdrav gospodin Katnić, da dočeka da odgovara za sva svoja nepočinstva, on i njegove kolege.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:20:04)

Zahvaljujem kolegi Radunoviću.

Za proceduru se javila koleginica Kuč, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (08.05.24 12:20:40)

Dakle, Pokret Evropa sad je dobio jasno pitanje i očekivali smo jasan odgovor, a ne da se jedna od najtragičnijih tema koja se desila na Zapadnom Balkanu svodi na priču o jedenju. Ne ponižavajte Crnogorce. Crnogorci su i gladni i žedni išli da brane slobodu Crne Gore. I na kraju Molijer je rekao "čovjek ne živi da bi jeo", Izvinjavam se, "nego jede da bi živeo." Mi ovdje govorimo o životu glavnog spcijalnog tužioca nekadašnjeg. Mi ovdje govorimo o grobnici kakvu ne pamti Evropa od Drugog svjetskog rata i Vi ustajete i pričate o jedenju, bruka. Dakle, mi nijesmo došli odgovor na postavljeno pitanje, a PES je ipak imao petlju da da ovakvu izjavu. DPS poziva na kosponsorisanje Rezolucije, a oni gorivom sponzorirali tenkove za vrijeme užasa u Srebrenici. To kaže Pokret Evropa sad. Sjutra se jave majke Srebrenice, one bi voljele da njihovi mrtvi počivaju u miru, ali nas svake godine podsjećaju na taj užas koji se desio, da se više nikad ne bi ponovio. Majke Srebrenice kažu da nikada ni jedan dokument nije prikazan koji govori o učešću Mila Đukanovića ili Demokratske partije socijalista u tom nedjelju. Sramite se za svako buduće saopštenje koje bude iskazano u ovom kontekstu. Slobodno ću reći, građani i građanke Crne Gore, sram ih bilo.

Uprkos tome što kažu majke Srebrenice, uprkos tome što kaže čovjek koji vodi Memorijalni centar Srebrenice, uprkos tome što su kao ljudi posvetili svoj život na žalost ne živima oko sebe nego mrtvima oko sebe, jer su ih zločinci i genocidaši ubili. Vi nama brukajući nas pred Sjedinjenim Američkim Državama i Stejd departmentu govorite ove stvari. Jesmo li mi stavili naslovnu stranu u Vijestima jutros? Evo pogledajte portal Vijesti, pogledajte portal Analitika, pogledajte Antena M, pogledajte Pobjedu, pogledajte sve moguće portale u Crnoj Gori i vidjetćete jedan naslov, "Demanti Stejd departmenta" u odnosu na ono što je PES izbovorio. Je li to tema koju je pokrenuo DPS? Tu bruku ste pokrenuli vi, gosodo iz PES-a. Nemojte ih Vi, gospodine Radunoviću, braniti, molim Vas. DPS je pokrenuo pitanje laži, šta god da se dogodi za dva, tri dana gospodo vi ste slagali crnogorsku javnost i nema, gospodine Huteru, priče i neistini. Nema eufemizama više, laž, laž i laž. A laž koja bruka državu se mora kazniti. Vi ste javni funkcioneri i morate javno odgovarati za sve što kažete, a posebno kada kažete to u odnosu na Sjedinjene Američke Države jer ovde nijeste kazali kao što svakog dana govorite da je DPS lopov, odnosno da su ovi poslanici lopovi, pa se mi branimo kako znamo i umijemo. Znao kako se branimo, svojim časnim životom, svojim časnim životom se branimo od tih vaših brukanja svakoga dana, ali kada brukate Stejt department i Sjedinjene Američke Države način na koji to radite ćutati nećemo. Molim sve kolege iz DPS-a da u znak protesta ustanemo i pokažemo da smo mi stvarno partner i Sjedinjenim Američkim Državama i da nikada im se nije desilo, u saradnji prethodnoj sa nama, da dožive ovakvo nešto pa makar se i dogodilo glasanje o Rezoluciji o Srebrenici.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:24:09)

Koleginice Vuković, tri minuta preoračenja.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (08.05.24 12:24:11)

Neće izbrisati ljagu da ste vi izgovorili laž i to kome i o kome, o SAD-u. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:24:18)

Koleginice Vuković, zaista ne volim da prekidam nijednu ženu koja prekorači vrijeme negdje tolerišem žene, samo trenutak, kažem ne volim da prekinem nijednu ženu poslanicu, političarku koja govori samo zbog toga što se žene ipak na drugačiji način izražavaju i odnose nego što to radete vi muškarci. Vi ste muškarci kolege konkretniji. Vi to konkretnije kažete. Mi ipak to malo suptilnije znamo da kažemo. Koleginice, zaista tri minuta je bilo prekoračenje i negdje vas molim zaista da ne koristimo teške riječi. Mogu li da vas zamolim samo da ne koristimo teške riječi da ipak držimo do digniteta ovog doma i poslanika i naravno političkih partija. Imaćete pravo. Javio se prvo kolega Huter pa vi.

Izvolite, kolega Čarapiću.

VASILJE ČARAPIĆ (08.05.24 12:25:52)

Moram proceduralno da reagujem u ime našeg kluba budući da smo mi primili žestoke uvrede od strane Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista koje su apsolutno neutemeljene.

Dakle, za svu javnost Crne Gore kada Demokratska partija socijalista sa svim svojim tekovinama i sa svom svojom istorijom i sa svim problemima sa kojima se trenutno suočava optužuje Pokret Evropa sad, koji se pojavio prošle godine, da laže. I da je kriza nešto javnost mora da zna prvo da ćemo mi da reagujemo, a druga stvar oni moraju da se zapitaju gdje oni žive, kakva je to realnost, da se uštinu kada čuju da nama morališe Demokratska partija socijalista koja je stala iza svih nepočinstava koji su njihovi funkcioneri napravili u prethodnih 30 godina. Dakle, vi niste nijednom ovdje došli da kažete vaša grupica od 20-ak ljudi šta smo mi uradili, jeste li jednog vašeg funkcionera rekli on nije trebao to da radi, on je kriminalac, odrekli ste se njegovih nedjela, nikoga, niste se nikoga odrekli. Vi stojite iza svih nedjela koje je vaša partija učinila ovim građanima, a ta nedjela su brojna, ona se odnose i na ekonomsku deprivaciju i na krađu i ekonomska deprivacija ove zemlje je zarad ličnog bogaćenja i krađa i policijska represija nad slobodnim građanima nad političkim protivnicima nad medijima i sl. Vi nama prebacujete, vi nama nemate pravo da prebacujete nijednu jedinu stvar. Mi ne lažemo. Mi ovdje imamo jednu situaciju iz koje želimo da izvučemo maksimum. Mi želimo da izvučemo maksimum iz jedne situacije. Zašto? Zato što mi živimo u zemlji u kojoj ste vi držali 30 godina na nivou etničkih podjela i tamo gdje je moglo i tamo gdje nije moglo ste pokušali da podijelite ovaj narod. Zašto? Zato što niste imali program sa kojim bi mogli da izađete na izbor i pobijedite nego ste stalno gledali kako da podijelite ljude i da onda idete na izbore u atmosferi visokih tenzija i podjela. Vaša svaka izborna strategija se svodilo na to da napravite situaciju da se bira između propasti ili između neke budućnosti. Sada smo vas pošteno pobijedili, pošteno smo pobijedili na osnovu programa i sada vi smatrate, građani vide Crna Gora niđe nije pošla, Crna Gora nikada nije bila ugrožena, vi ste stvarali atmosfere tenzije pokušavate sada da bi se izvadili iz mraka, u kojem se trenutno nalazite, zato što se vaši funkcioneri hapse, zato što su vaši ljudi sada iza rešetaka, zato što se otkriva istina. Upravo one institucije koje su se oslobodile, za koje ste vi rekli da treba da rade svoj posao, se sada oslobađaju i oni otkrivaju istinu i ta istina kaže da su vaši funkcioneri i vaša partija bili najveći teg ovoj zemlji u prethodnih 30 godina. To što ste vi radili 30 godina i to što bi sigurno htjeli da nastavite da radite je nešto čemu se sada staje na put i u toj atmosferi vi nas nećete uvući u nove podjele. Vi nas nećete navući na vašu retoriku. Moje koleginice kažu da mi slabo plivamo u nacionalizmu, mi polivamo iznad tih tema. Mi smo pobijedili na izborima zahvaljujući našoj platformi koja je platforma ka budućnosti, mi smo budućnost, a vi ste mračna prošlost i tako će biti i sad i tako će biti za ubuduće i vidjećemo na kraju istorija će pisati šta je uradila Evropa sad za građane Crne Gore, a šta je uradio DPS.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:29:40)

Zahvaljujem, kolega Čarapiću.

Je li ovo bila replika ili procedura? Zašto ste se vi javili?

Ovako pošto je ovo otišlo u lošem smjeru, prvo smo van teme, drugo kršimo procedure, kršimo Poslovnik, dajem pauzu od 10 minuta da se dogovorimo kako ćemo da nastavimo da radimo. Zahvaljujem. Pauza.

ZPREDSJEDAVAJUĆA DENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:41:04)

Kolege poslanici, nastavljamo.

Pravo na repliku ima kolega Andrija Nikolić. Izvolite kolega. Kaznena replika.

ANDRIJA NIKOLIĆ (08.05.24 12:41:21)

Zahvaljujem, potpredsjednice,

Mislim da je u obraćanju kolega Čarapića bilo više uvreda na račun Kluba Demokratske partije socijalista.

Na početku samo da pošaljem jedno upozorenje mladom kolegi da ubuduće kada bude govorio u Parlamentu obrati pažnju o tome kako nam se obraća, da dobro obrati pažnju kako nam se obraća, da ne bismo razgovarali drugačije. Povešćete ozbiljno računa i želim da ovo shvatite krajnje ozbiljno.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:42:02)

Kolega Nikolić, molim vas, ovo sada što ste rekli negdje neko može doživjeti kao prijatnu. Molim vas nemojte da koristite te riječi, sve se može reći ljepšim riječima. Nemojmo da upućujemo riječi prijatne ili makar da to neko doživi kao prijatnu. Nemojte to da radite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (08.05.24 12:42:29)

Meni je, potpredsjednice, važno da građani Crne Gore pravilno razumiju ovu moju intervenciju. Nikad nijesam nikome dozvoljavao da se poigrava sa mojim integritetom. Nikad, ni sa integritetom ni sa mojom ličnošću. Ako sam rekao to što sam rekao kako će to neko da razumije i da shvati meni je važno da shvate građani Crne Gore. To je jedno.

Drugo, gospodine Čarapiću, nemojte vi ođe nekom politikanskom agesijom da zamjenjujete teze, nego vi kažite građanima zašto se ih slagali, zašto ste slagali građane Crne Gore? Treba li da vas podsjećam na ove javne šamare koje dobijate i prije ovog današnjeg? Vi nosite ozbiljnu frustraciju zato što čutite ponizno kada dobijate pljuske iz zvaničnog Beograda. Tada čutite, tada se ne javljate, pa onda kažete tačnije vaš potpredsjednik Parlamenta ,gospodin Pejović da je DPS sponzorisao gorivom genocid u Srebrenici. Kako vas nije sramota. Čitate li vi šta pišu majke Srebrenica. Jeste li pročitali demanti da su u svim dokumentima koje su do sad analizirali i pogledali? Da nikada tamo nijesu mogli pronaći ime Mila Đukanovića zahvaljujući mu se za odnos koji pokazuje prema žrtvama Srebrenice. Kako možete da se poigravate sa žrtvama. Kako možete to da radite. Nije Demokratska partija socijalista kandidovala temu Rezolucije o genocidu u Srebrenici, to je uradio civilizovani svijet, a zante li zašto da bi se ljudi poput vas i sličnih vama koji nam prigovaraju da se vraćamo u prošlost da bi se dozvali pameti da se tog dana obilježava sjećanje na te žrtve i da ta tema uđe u obrazovne sisteme razvijenih država. Dozvolite mi molim vas da zaršim i tamo smo imali prekoračenje budite toliko tolerantni i strpljivi da saslušate predsjednika poslaničkog kluba najveće opozicione partije u Skupštini. Zavšiću svoje izlaganje za minut - dva.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:48:20)

Kolega, oduzeće vam se od vremena koje je predviđeno.

ANDRIJA NIKOLIĆ (08.05.24 12:48:20)

Oduzmite od vremena kluba i drugi demanti. Obavijestili ste javnost zvaničnim saopštenjem da Sjedinjene Američke Države učestvuju u izradi amana i da one posreduju u izradi amandmana pred Ujedinjenim nacijama i danas američki Stejsi partnerstva obaviještava građane Crne Gore nema nikakve veze. Vi odgovorite građanima zašto ste ovo izmislili i ko vam je to rekao? Ako vas je neko odmanuo, a ako vas nije odmanuo zašto izmišljate i nemojte da okrećete teze, nemojte da okrećete teze. Pokrenuli smo temu koja je mnogo važna. Ovo je i ljudska i moralna obaveza. Sa ovim se ne smijemo poigravati. Ovo je stvar dostojanstva svakog pojedinačno od nas.

I na kraju, kolega Čarapiću.

Pošto ste politiku zasnovali na ovim paf, paf akcijama u kojima iz dana u dan trpište demantije i ispravne vaših neistina da bi bili istinski borci za ono zašta se retorički zalažete vi treba potpuno da

promijenite pristup, vi ste prebrzo došli u ovaj Parlament. Ja sam vam to rekao već nekoliko puta. Prebrzo. Vi ne znate šta je ozbiljna politika, da znate ne bi kao javni funkcioneri iznosili neistine. U drugim zemljama kada javni funkcioner izrekne ovakvu neistinu kao on, javnost hoće da ga proguta, jer mu traži ostavku, a vama ne pada na pamet da podnesete ostavku. Vi pričate o Evropi sad 2 u Skupštini Crne Gore, o projektu koji se tiče svakog građanina u ovoj zemlji, a vi ne dozvoljavate da se obavi kontrolno saslušanje koje nam garantuje Poslovnik i vi prčate o vladavini prava, pa vi ste čovječe mali diktatori koji ne želite da se sprovede zakoni u Skupštini Crne Gore. Vi želite da učutkate opoziciju, ali to neće moći, neće moći, ima nas 17 u Poslaničkom klubu Demokratske partije socijalista, ali nas ima dovoljno da razobličavamo svakoga dana vaše laži.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:48:52)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću uz prekoračenje od četiri minuta, odbiće se naravno od kluba. Pravo na kaznenu repliku zbog prijetnji koji je uputio kolega Nikolić, makar ih je tako doživio kolega Čarapić, imate pravo na repliku. Izvolite.

VASILJE ČARAPIĆ (08.05.24 12:48:55)

Prije svega, jesu bile prijetnje, ali ja nikada nijestam ustuknuo ni pred jednom prijetnjom, a ponajmanje pod prijetnjom koja dolazi od strane vas. Nikada neću ustuknuti pred takvim prijetnjama, tako da tu slobodno prijetite koliko želite, ja moje ponašanje neću promijeniti pod vašim prijetnjama. Kada pričamo o lažima ko je to lagao narod Crne Gore, komunikacijama sa svim partnerima kada su donosila Rezolucija o Ujedinjenim nacijama je sasvim redovna pojava vi ste vidjeli u tom saopštenju da su imali uvid u naše amandmane. Mi nijesmo pravarili građane Crne Gore, nijesmo obmanuli javnost, svi su imali uvid u naše amandmane, to je dio diplomatskog pregovora i razgovora i to je standarda retorika, standardna praksa koja se svaki put tako sprovodi, a vi od toga pokušavate da napravite spin i da nas nazovete lažovita. Sram vas bilo.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:49:43)

Dajem pauzu od deset minuta.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (08.05.24 12:56:21)

Prekida se sjednica.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 15:49:55)

Kolege poslanici, nastavljamo **Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini**. Nastavljamo pretres o Predlogu zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti. Podsjećam da su ovlašćeni predstavnici Vlade: Vladimir Martinović, ministar turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nenad Vitomirović, državni sekretar Ministarstva. Sjednici prisustvuju i Tamara Đurović, šefica Odsjeka za jonizujuća i nejonizujuća zračenja, nuklearnu i radijacionu bezbjednost u Direktoratu za ekologiju i Slavica Braunović, samostalna savjetnica u Direktoratu za ekologiju. Izvjestioci odbora su Darko Dragović, Zakonodavnog odbora i Vladislav Bojović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Ko želi riječ?

Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (13.05.24 15:52:40)

Zahvaljujem, predsjedniče Mandiću.

Javljam se u skladu s Poslovnikom o radu Skupštine, ne dešava se to često, ali dopustićete da objasnim da je prekršen član 95. Odmah na početku da kažem da nećemo problematizovati to što se krši taj član po ko zna koji put, da ne bude zabune i da ne pravim nikakvu destrukciju rada Parlamenta jer je važno da i ovaj zakon i svi drugi se razmatraju i budu usvojeni u ovom parlamentu. Međutim, ipak dozvolite da naglasim

zbog građana koji nas gledaju i zbog vas, uvaženi poslanici, budući da je ovo samo jedan od priloga nepoštovanja Parlamenta od strane Vlade Crne Gore.

Dakle, član 95 je vrlo precizan. Bez obzira na to što imamo s ove strane poštovanje i prema gospođi Đurović i gospođi Braunović i gospodinu Vitomiroviću, to su ljudi koji znaju posao i s njima, vjerovatno, treba da razgovaramo o ovome i sličnim pitanjima iz resora. Međutim, dopustite jednu stvar. Ovdje se jasno kaže u Poslovniku o radu Skupštine Crne Gore da su na sjednici Skupštine dužni da prisustvuju predlagači, dakle množina, odnosno predstavnici predlagača akta koji se razmatra. U suprotnom, razmatranje predloga akta se odlaže ili odgađa. Dakle, ovdje su predlagači gospodin Vitomirović, ali prije njega ministar Martinović. U drugom stavu istog člana kaže na sjednici Skupštine dužan je da prisustvuje nadležni ministar ako je određen za predstavnika predlagača akta. U ovom slučaju, ministar je predložen za predlagača ovog akta. On se nije pojavio i mi bismo trebali u skladu s Poslovníkom o radu Skupštine da odgodimo razmatranje ovog akta. Mi to nećemo predložiti, da vam odmah kažemo, nego ćemo da vodimo raspravu.

Ipak, uvaženi predsjedniče gospodine Mandiću, mislim da je krajnje vrijeme da pozovete Vladu na poštovanje ovog parlamenta jer je ovo samo jedan u nizu brojnih zloupotreba očigledno moći koju Vlada ima nad Parlamentom da ljudi ne dolaze, ne poštuju, ne odgovaraju na pitanja poslanika i na taj način iskazuju nepoštovanje.

Da budemo jasni, uvaženi ministar Martinović je prošle sedmice pitao poslanike da li je u redu da odsustvuje te sedmice zbog obaveze koju je imao toga dana, pazite, i poslanici su kazali nije sporno. Došla je naredna sedmica, došao je naredni dan, a danas je, podsjetiću vas, uvaženi ministar bio na Odboru, dakle on je bio u Parlamentu, u ovoj zgradi je bio prije pet minuta. Izvinjavam se, hvala vam što ste mi dozvolili da produžim vrijeme, ali shvatićete da je iskrena namjera, ne da opstruiramo rad jer ćemo raditi bez obzira što je prekršen član Poslovnika nego da ukažemo na nepoštovanje koje je ovaj parlament, ne poslanici, možemo želju nositi svakome od ministara, ali je dobro da dođu i pokažu poštovanje prema građanima i Parlamentu i da raspravljamo o tome. Dakle, samo vodite računa o tome. Pozivamo da ovakva kršenja procedure ne budu praksa jer želimo ovdje ministre da razgovaramo s njima posebno, budući da se radi o ministru turizma, a sezona je počela, a priprema te sezone nije postojala. Zahvaljujem, predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 15:56:28)

Hvala, gospodine Rakočeviću.

Želim da vam dam neke odgovore na ovo što ste vi rekli.

Prvo, ne slažem se s vama da Vlada ima dominaciju nad ovim parlamentom. Ovaj parlament bira i razrešava Vladu. Ono što je prednost Vlade je što se u Vladi samo nalaze predstavnici parlamentarne većine, a u Parlamentu se nalaze predstavnici naroda, dakle i oni koji pripadaju i parlamentarnoj većini i opoziciji, ali ovaj parlament je najmoćnije mjesto i najmoćnija institucija države Crne Gore. Bira i razrešava Vladu, poštovani građani. Može da smijeni i predsjednika Crne Gore ako prekrši Ustav. Kontroliše i nadzire Vladu. Dakle, ovo mjesto gdje su predstavljeni svi građani Crne Gore ne može biti poniženo niti može biti bilo čijom akcijom stavljeno u podređeni položaj. Biramo i dio Sudskog savjeta, biramo vrhovnog državnog tužioca, učestvujemo u izboru Tužilačkog savjeta. Dakle, sve ono što čine grane vlasti u Crnoj Gori donosi se, u konačnom, u ovom parlamentu. Tako da bih vas zamolio na osnovu ustavnih ovlašćenja koje imamo ulogu parlamenta ni po koju cijenu ne smijemo da dozvolimo da je on neko periferno tijelo. Nije.

Što se tiče gospodina Martinovića, nisam bio tu kada ste pravili dogovor, imam informaciju da je napravljen dogovor da će on podnijeti uvodno izlaganje po ovoj tački dnevnog reda i da će biti odsutan. Ne bih pravio takvu razliku između ministara i državnih sekretara i svih onih ljudi koji čine Vladu. Ako bismo samo odvojili ministre i njih predstavili u svjetlu kako vi želite da ih predstavite, a državne sekretare, direktore direktorata, članove svih onih važnih službi koji čine Vladu da predstavite da su oni nebitni, to nije baš tako.

Ovo što će saopštiti danas državni sekretar to je ono što saopštava to ministarstvo. To može da bude dobro za to ministarstvo, može da bude loše. Podjednako se računa kao da je saopštio i ministar. Iza onoga ko pripada opoziciji vi treba da navijate kao opozicija da možda danas državni sekretar ne bude na visini zadatka, pa da vi to možete da kasnije konstatujete kao veliku pobjedu koju ste imali u odnosu na Vladu. Mi smo tako radili nekada, vi danas procjenjujete sami, ali samo da kažem ne želim da se složim s vama da je Parlament neka periferna ustanova, a da njome može da upravlja bilo ko. Nije. Najvažnija ustanova u Crnoj Gori je Parlament.

Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (13.05.24 15:59:35)

Zamjena teza, manipulacija onim što sam kazao, očekivano vjerovatno.

Na početku sam kazao da imamo iznimno poštovanje prema gospođi Đurović, gospođi Braunović, gospodinu Vitomiroviću. Siguran sam da vi njihova prezimena ne znate, ali mi ih znamo i znamo da su to ozbiljni profesionalci, to smo kazali, bez obzira što sjede u Vladu u kojoj smo mi opozicija. Dakle, to je prva teza.

Netačno je da sam na bilo koji način kazao da su ovi ljudi manje kompetentni. Štaviše, kazao sam da su oni jedino kompetentni u Ministarstvu i s tim u vezi, s njima treba voditi polemiku. Upravo zbog toga smo kazali ne tražimo odgađanje rasprave o ovoj tački. U skladu s Poslovnikom o radu Skupštine imamo svako pravo, a vi nijedno da tu takvu želju, ukoliko bi je imali, ili zahtjev, ne sprovodite u djelo. To je drugo.

Treće, kazali ste da ovaj parlament nije periferno tijelo ili institucija u državi. Nije. Ono je najvažnije u skladu s našim Ustavom i državom. U skladu s vašom praksom, gospodine Mandiću, i ove većine, ono nije periferno nego je potpuno beznačajno u ovoj državi. Zašto. Zato što Vlada ne dolazi, Parlament ne vrši kontrolnu ulogu Vlade. Najzad, imali ste premijera koji je kazao, u holu Skupštine Crne Gore, da je ovo gubljenje vremena, da je to cirkus gdje ne treba gubiti vrijeme nego treba raditi nešto korisno. Vi hoćete meni da kažete da je ovo način da ministri ne dolaze, još jedan prigod nakon odbijanja kontrolnih inicijativa u odborima, nakon potrebe da razgovaramo s ministrima, ne da se bijemo s njim nego da razgovaramo s njima.

Pazite sada, ministar turizma, u jeku turističke sezone, ne dolazi u Parlament da razgovaramo o zakonu koji će i opozicija da podrži, ne postoji razlog, samo jedna stvar nepoštovanja. Zbog toga mi kažemo da se vi potrudite na prvom mjestu, a onda svi mi zajedno da ova institucija ne bude periferna u našem društvenom uređenju nego najznačajnija, što joj pripada. Nisam htio uopšte, nakon obraćanja vama i ovom parlamentu, da diskutujem. Međutim, tražili ste očigledno od mene da s ove tri stvari koje su bile zamjena teza polemishem, i time završavam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 16:02:26)

Gospodine Rakočeviću, moram da vas uputim na Poslovnik. Imate dovoljan broj poslanika u opoziciji da možete da pokrenete inicijativu za smjenu Vlade, da sve ovo iznesete. Možete da pokrenete tu proceduru, dakle da s riječi pređete na djelo i objasnite i ubijedite djelove parlamentarne većine da je to dobro i da treba smijeniti Vladu i izabrati novu vladu. Vi imate i tu mogućnost, pa ćemo se opredjeljivati u odnosu na tu vašu inicijativu.

Ono što moram da vam kažem, čvrsto sam uvjeren da će ova vlada u proširenom sastavu trajati četiri godine i da će ta Vlada napraviti velike iskorake ne samo na polju evropskih integracija, svi vide da će u tom polju napraviti, ali prvenstveno na onom polju gdje će biti povećane plate, penzije, neće biti nezaposlenih u Crnoj Gori. To su one stvari koje očekujem da će da završi ova vlada i čvrsto vjerujem u to. Ali, vi kao opozicija kao što smo mi pokretali, pokrenete inicijativu, iznesete argumente, mi se opredjelimo. Jer, nije vam dobar pristup.

Dakle, vi ste rekli da su ljudi iz Ministarstva veoma kompetentni za ovo, a vi tražite ministra koji nije kompetentan da bi danas mogli u duelu da ga pobijedite. Ministar je podnio svoje uvodno izlaganje, rekao da ne može prisustvovati sjednici, dakle nikog nije prevario, prema informacijama koje imam od potpredsjednika Parlamenta, nisam bio tu, ali čvrsto vjerujem da je sve to bilo tako. Predlažem da pređemo na raspravu. Imaćemo danas dug dan u Skupštini.

Izvolite, gospodine Rakočeviću. Vi želite još jednom.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (13.05.24 16:04:20)

Motivisali ste me jer ste kazali jednu važnu stvar, kako mi iz opozicije to i mislimo da ova vlada zaslužuje inicijativu za skraćenje njenog mandata. Mi smo vam kazali, ne želimo nikakvu prekompoziciju, da mi uskačemo i ne uskačemo. Mi mislimo da treba da idemo na izbore. Vi ste, uvaženi kolega Mandiću, još juče kazali da ćete izvršiti pritisak na Vladu da odustane, kako ste vi kazali, od ideje da bude antisrpska. Pravo je pitanje zapravo za vas da li ćete vi predložiti inicijativu ili, s druge strane, zbog nekih drugih razloga prihvatiti našu inicijativu. Ponavljam vam, mi nemamo nikakvu ambiciju da uskačemo na bilo čije mjesto. Imamo ambiciju da kako mi smatramo popravimo stanje demokratije, ekonomsko i svako drugo stanje u državi na način što ćemo delegitimisati, odnosno smijeniti ovu vladu.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 16:05:23)

Hvala vam, gospodine Rakočeviću.
Mislim da je dobro da pređemo na dnevni red.

Samo sam podsjetio na mogućnosti koje daje Poslovnik vezano za odnos prema Vladi.
Predlažem da sada pređemo na dnevni red.
Prvi prijavljeni je Dušan Raičević. Izvolite, gospodine Raičeviću.

DUŠAN RAIČEVIĆ (13.05.24 16:05:49)

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedavajući,

koleginice i kolege, uvaženi predstavnici Ministarstva, nekako je kolega Rakočević dao jedan svojevrsan šlagvort za moju diskusiju.

Na samom početku moram da vam se zahvalim što ste u kontinuitetu prisutni bilo na plenarnim zasjedanjima, tako i na sjednicama Odbora i da upravo predstavnici vašeg ministarstva pokazuju spremnost da sarađuju s poslanicima i da odgovore na sve ono što su obaveze prema ovoj instituciji. Onda se prosto nameće kao pitanje da li će planirana i najavljena rekonstrukcija Vlade da počne od onih ministarstava u kojima se najviše radi i zašto baš će ta rekonstrukcija da krene od vašeg ministarstva, pa će se nastaviti preko Ministarstva prosvjete i nauke, s obzirom na to da se zaključuje da upravo ova ministarstva, bar po utisku cjelokupne crnogorske javnosti, možda i najviše rade i doprinose.

S druge strane, da se vratimo na ovo zakonsko rešenje koje je pred nama. Ono je još jedno u nizu koje čini usaglašavanje našeg zakonodavstva s zakonodavstvom Evropske unije. Negdje je za očekivati da ćemo upravo ovim zakonskim rešenjima da posvetimo i najviše pažnje. Upravo zbog toga što je ono definisano i kroz poglavlje 27 o kojem se, na žalost, u crnogorskoj javnosti malo govori, a još ranije smo ovdje kada smo raspravljali o Predlogu zakona o upravljanju otpadom konstatovali da je poglavlje 27 najzahtjevnije i finansijski najopterećujuće za Crnu Goru i za crnogorsku ekonomiju. Zašto ovo naglašavam. Upravo zbog informacija koje su prethodnih dana upućene kao jedna svojevrsna kritika donosiocima odluke s nivoa Vlade, konkretno s adrese MMF-a, koji kritički komentariše sve ono što su najave Vlade Crne Gore, a tiče se sprovođenja programa Evropa sad 2 i njihovog mišljenja i stava, ukoliko se bude insistiralo na implementaciji upravo ovog programa, da će biti neophodno da dođe do radikalnih promjena u samom finansijskom sistemu. To, između ostalog, predviđa i povećanje stope PDV-a do čak 30%.

Govorili smo o tome da će za poglavlje 27 trebati najviše novca. Postavlja se pitanje gdje, kako i na koji način ćemo uspjeti da obezbijedimo toliko novca neophodnog za realizaciju svih ovih obaveza koje su stavljene pred Crnu Goru, a tiče se ispunjavanja svih obaveza iz poglavlja 27. Ono što mene lično zabrinjava jeste i činjenica da je ovo jedan u nizu zakona, odnosno zakonskih rešenja koji se nalazio dugo vremena u fiokama resornog ministarstva, da su upravo ova zakonska rešenja kao proizvod rada prethodne Vlade djelimično kozmetički modifikovana i predložena upravo pred poslanike Skupštine Crne Gore.

Zabrinjava, takođe, činjenica i odložene primjene. S obzirom na to da je i u ovom zakonskom rešenju, između ostalog, navedeno da će primjena biti od 1.01.2027. godine. Šta ćemo mi konkretno raditi do tog datuma, da li ćemo obezbijediti nedostajuća sredstva s obzirom na to da, između ostalog, vi kao predlagači ovog zakonskog rešenja navodite da će biti neophodno obezbijediti finansijska sredstva. Mi danas ne znamo o kojim finansijskim sredstvima se radi niti gdje ćemo ta finansijska sredstva obezbijediti. Koji će to fond, koji će to finansirer obezbijediti neophodna sredstva Vladi Crne Gore ukoliko imamo jasnu, preciznu poruku MMF-a koji je veoma zabrinut za sve ono što se planira u Crnoj Gori, a tiče se implementacije najavljenog programa Evropa sad 2.

S druge strane, takođe, želio bih danas da prodiskutujemo da li Crna Gora ima dovoljno kadrovskog potencijala za sprovođenje ovog zakonskog rešenja, s obzirom na to da smo svjedočili da upravo od avgusta 2020. godine u ministarstvima, institucijama gdje je, siguran sam, radilo puno stručnog i edukovanog kadra sprovodi se permanentan odstrel kadrova koji nijesu politički podobni, a upravo su oni najstručniji. Negdje se postavlja pitanje s kojim kadrovima ćemo mi sprovođiti upravo ovo zakonsko rešenje.

Vratiću se na poglavlje 27, jedno od najzahtjevnijih. Da li će Crna Gora biti spremna, sposobna i dovoljno stručno obrazovana da realizuje sve ono što jesu naše obaveze. Mi nijesmo bili spremni niti smo još uvijek pokazali punu dozu spremnosti da realizujemo sve ono što je bilo definisano kroz grantove naših partnera iz Evropske unije, govorim o postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici, gdje ni danas, evo već pet mjeseci ove godine, nemamo jasnu poruku da li će doći do početka realizacije ovog vrlo značajnog projekta ne samo za Glavni grad već i za cijelu Crnu Goru, a u svijetlu nečega što smo, takođe, prije par dana čuli jeste i otvaranje sanitarne deponije u Podgorici za kanalizacioni mulj iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda iz Tivta, Kotora tj. iz Budve i Herceg Novog.

Da zaključim moju diskusiju. Da li mi danas imamo dovoljno mogućnosti, finansijske sposobnosti, da odgovorimo na sve ono što jesu obaveze koje se stavljaju pred nas, a tiču se poglavlja 27, odnosno da li ćemo konkretno imati dovoljno sredstava da sprovedemo sve ono što je predviđeno ovim zakonom, u odloženoj primjeni do 2027. godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (13.05.24 16:13:09)

Zahvaljujem poslaniku Raičeviću.

Riječ dajem poslaniku Nerminu Abdiću. Izvolite, kolega.

NERMIN ABDIĆ (13.05.24 16:13:18)

Zahvaljujem.

Uvažena potpredsjednice Parlamenta, uvažene kolegkinice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani, uvaženi predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma,

Na početku moram da se složim s mojim uvažanim kolegom Rakočevićem da mi je, zaista, žao u jednu ruku što resorni ministra danas nije ovdje. U drugu ruku, pravo da vam kažem, nije mi žao. Jer, u životu sam navikao da polemishem sa strukom. Smatram da su uvaženi predstavnici Ministarstva, gospođa Đurović, gospođa Braunović i gospodin Vitomirović više nego kompetentni da odgovore na sva pitanja i moja i svih ostalih kolega u ovoj plenarnoj sali i da odgodimo, eventualno, dileme ukoliko postoje vezano za ovaj složeni zakon. Smatram da je, ipak, zakon koji glasi, prije svega, zaštitu od jonizujućih zračenja, od racijacione i nuklearne bezbjednosti i sigurnosti, jedan zakon koji je Crnoj Gori prijeko potreban, ne sumnjajući i ono što znam iz vaših biografija, a da vas puno ne hvalim da se ne pokvarite u međuvremenu, siguran sam da ste ovo na stručnoj osnovi realizovali.

Ono što me posebno raduje, vidim da su ovi članovi zakona usklađeni s Evropskom unijom, to mi je posebno drago, svima su puna usta Evropske unije, svi jedva čekamo da budemo nova članica Evropske unije. Daj bože da se to desi sutra, što bi rekli. Ali, ono što je moja neka dilema jeste, moram to iz kolegijalnosti da pitam, kolega Raičević je malo o tome govorio, koji su sve kadrovi učestvovali u izradi ovog zakonskog rešenja. Posebno me ovo brine zbog uvaženih kolegkinica i kolega. Ipak, vidio sam ovdje koji su to nadležni organi za zaštitu od ovih zračenja, da se nigdje ne pominje resorno Ministarstvo zdravlja. Prosto moram to da kažem. Ne znam, pretpostavljam da malo ko u ovoj sali zna ili znaju ljudi, ako ne svakako je dobro da čuje javnost, da jedan dobar dio mojih uvaženih kolega je svakodnevno izložen jonizujućim zračenjima. To su, prije svega, kolege na radiologiji, na onkologiji, zatim kolege koje učestvuju u operativnim zahvatima koje se vrše pod kontrolom rendgen aparata itd. Mislim da to nosi jednu veliku odgovornost. Posebna zaštita za te ljude i posebne beneficije za te ljude koji svoje zdravlje na neki način ispoljavaju u cilju pomoći drugim osobama. To je nešto što je strašno važno. Volio bih da mi odgovorite na pitanje da li je ovdje neko od predstavnika Ministarstva zdravlja bio prisutan, da li je neko od uvaženih kolega specijalista medicine rada učestvovao u ovome, koji su kontrolni mehanizmi, prije svega kada je u pitanju zdravlje mojih uvaženih kolegkinica i kolega koji su izloženi jonizujućim zračenjima, kako se kontrolišu ti dozimetri i što ćete preduzeti da to bude jedan odličan kontrolni mehanizam, a sve u cilju zaštite zdravlja tih ljudi koji su svakodnevno izloženi.

Ono što moram da istaknem, rekao sam to na početku, ne zamjerite mi što ću malo odskočiti od teme, ali prosto ne mogu da ne zabilježim kao neko ko je stanovnik grada Podgorice cijeli svoj život. Pravo da vam kažem, kada sam dolazio na ovo današnje zasijedanje, mislio sam da se kroz Podgoricu, kada sam vidio jedan podatak, već uveliko radi autoput. Zato mi je bio značajan ministar turizma da pita svog kolegu ministra saobraćaja je li u pitanju izgradnja nekog autoputa za koji mi ne znamo kroz Podgoricu. Jer, podatak koji sam danas dobio, zvanični dokument koji je uputio direktor jednog preduzeća iz Podgorice, da je za godinu dana zaposleno 190 ljudi. Ta radna snaga može da krene i u izgradnju autoputa po čuvenim sloganom paf-paf, ašovi, motike, lopate i krenimo svi da pravimo autoput. Da ga pitam liči li metropola crnogorskog turizma Budva na sve osim na metropolu crnogorskog turizma. Jesu li oni razrovani bulevar i ulica pristupni putevi do starih zidina Budve, liči li ono na metropolu crnogorskog turizma ili na nešto drugo.

Vezano za ovaj dio priče, a o tome su polemicali kolega Rakočević i žao mi je što nije tu predsjedavajući Mandić da se uključim vezano za ovu priču, a ja je često zovem med i mlijeko u državi. Ovo što je stigao zvanični podatak 15.000 imamo viška u administraciji. Nije to podatak Demokratske partije socijalista. Ja slobodno kažem je li bilo grešaka - jeste, svi kritikuju zapošljavao DPS, mi ćemo to na bolje, nema partitokratije, nema nepotizma, a ono deset puta više. O čemu se radi. Ako je neka loša praksa zašto je nastavljati. Zašto ne sasjeci tu lošu praksu u korijenu, da svima nama bude bolje, a ne samo vraćati se krivi su prethodnici, pa polako mi smo tu tek jedan mali period, ispravićemo se. Kako da se ispravljamo, vesela nam majka, kada ovo ide deset puta više nego što je to bilo za vrijeme 30 godina, kako to navode naši politički oponenti.

Na kraju, po pitanju ovog meda i mlijeka, evo čujemo svi, nije, što bi rekli, javna tajna nego dostupni podaci. Sva lokalna preduzeća traže mišljenje Ministarstva finansija da smanje plate. O čemu se radi ovdje.

Kako da se smanjuju plate ljudima koji pošteno zarađuju koru hljeba u tim preduzećima kada im je najavljeno nešto sasvim drugo.

Završavam definitivno s tim da nismo bili spremni da damo saglasnost na matičnom Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje za jedan korektan Predlog zakona. Kolege su iz druge političke strukture to predložile, da najugroženiju populaciju u ovoj državi, ljude koji žive od materijalne pomoći da se to poveća za 60 eura. Kako da mi činimo drugo. Kako da mi implementiramo zakone.

Vi znate, uvaženi predstavnici Ministarstva, koliko treba finansijskih sredstava da se implementira ovo zakonsko rešenje za koje navijam, odmah da vam kažem, nesporno od svega ode. Kao ljekar, kao čovjek koji zna što su radijacione i nuklearne bezbjednosti i koji su rizici od toga, posebno jonizujuće zračenje, glasaću nesporno od svega toga i čitav Klub Demokratske partije socijalista će podržati to zakonsko rešenje. Isto tako me brine da vidimo jesmo li mi kadri i kadrovski i finansijski i u svakom svom segmentu da ovaj zakon implementiramo na najbolji mogući način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (13.05.24 16:21:21)

Zahvaljujem kolegi Nerminu Abdiću. To je bila poslednja diskusija po ovoj tački dnevnog reda.

Prije nego što pitam predstavnika predlagača da li želi dati završnu riječ, samo da napomenem kolege da je 2012. godine Ministarstvo javne uprave donijelo Plan o racionalizaciji i optimizaciji zaposlenih u javnoj upravi, da je tada rečeno tim planom da se mora racionalizovati javna uprava za 20%. Od 2012. do 2020. godine taj procenat je iznosio 2%. Toliko o tome koliko smo poštovali Plan racionalizacije i optimizacije zaposlenih u javnoj upravi.

Sada dajem riječ predstavniku predlagača. Želite završnu riječ? Izvolite.

NENAD VITOMIROVIĆ (13.05.24 16:22:10)

Poštovana potpredsjednice, poštovane poslanice i poštovani poslanici,

Odmah da vam kažem da će poglavlje 27 biti spremno za ulazak u Evropsku uniju. Vezano za budžet i troškove sprovođenja ovog zakona već ste dali pola odgovora. Upravo je ovo odlaganje primjene zakona pokazatelj da vodimo računa o povremenom, odnosno pravovremenom opterećenju budžeta. Znači, kada se pišu zakoni, oni se pišu ne samo da budu efikasni i efektivni već i da imaju što manji negativan učinak po budžet države i po džep samih građana.

Što se tiče saradnje ovog ministarstva s drugim ministarstvima u donošenju ovako složenog zakona, mogu vam samo reći ne radi se ovdje o zakonu koji se tiče samo poglavlja 27 nego se tiče još nekoliko poglavlja, tačnije pet, znači energetika, socijalna politika i zapošljavanje, pravda, sloboda, bezbjednost, vanjski odnosi, vanjska bezbjednost i odbrambena politika, što znači da je ovo intersektorski rađen zakon. Zbog javnosti bolje da pročitam ko su ljudi koji su radili ispred Ministarstva zdravlja i Instituta za javno zdravlje. Znači, predstavnici Kliničkog centra, Instituta za javno zdravlje i Ministarstva zdravlja. Iz Kliničkog centra dr Sanja Ivanović, iz Ministarstva zdravlja Milica Dašić i iz Instituta za javno zdravlje dr Darko ...

Kada pričamo o jednom ovako kompleksnom zakonu, potpuno je nemoguće da samo Ministarstvo bez saradnje s drugim institucijama i Univerzitetom dođe do ovako dobrog zakonskog rešenja. Zahvaljujem na pitanjima. Nadam se da je odgovor bio dovoljan. Vama hvala što ste unaprijed podržali ovaj zakon.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (13.05.24 16:24:19)

Zahvaljujem.

Sada konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na drugu tačku dnevnog reda. To je Predlog zakona o dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici: Milan Knežević, Maja Vukićević, Milun Zogović i Vladislav Bojović. Za predstavnicu predlagača određena je poslanica Maja Vukićević. Izvjestioci odbora su Vasilije Čarapić, Zakonodavnog odbora i Albin Ćeman, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnica predlagača želi dati dopunsko obrazloženje?

Ima riječ kolegica Maja Vukićević. Izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (13.05.24 16:25:02)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Da pozdravim sve kolege poslanike i poslanice, uvažene građane koji prate ovu sjednicu. Konačno ćemo raspravljati danas o ovom predlogu zakona. Čini mi se da je već dva puta odlagana rasprava.

Dakle, Poslanički klub Demokratske narodne partije predložio je izmjene Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći kako bi se u Opštini Zeta organizovao rad jedinice hitne medicinske pomoći. Stvorila se potreba za tim onda kada je i formirana Opština Zeta i inače taj problem postoji tamo, čini mi se, skoro deceniju. Stanovnici tog područja su tražili da im se omogući da imaju kontinuiranu uslugu hitne pomoći na raspolaganju, što nije bio slučaj do sada. Ovim našim zahtjevom i inicijativom složio se i direktor Zavoda za hitnu medicinsku pomoć koji kaže da sada trenutno imaju dovoljno uslova što se tiče i tehničkog osoblja, kao i sanitetskih vozila kako bi ova usluga bila uspostavljena. U zakonu smo ostavili rok od 12 mjeseci za organizaciju rada hitne medicinske pomoći u Zeti, ali imamo očekivanja i neke najave da će se to desiti u najkraćem roku. Moram da kažem zbog javnosti da trenutno tamo postoji podstanica jedinice hitne medicinske pomoći čija je centrala u Podgorici. Problem je što kada se predaje smjena mora se ići u Podgoricu. Imali smo jednu situaciju od prije nekoliko mjeseci koja nas je negdje i podstakla dodatno da predložimo ovu izmjenu zakona. Osobi koja je povrijeđena u požaru pomoć je malo kasnila zbog toga što se desila nesreća baš u momentu kada je izvršena primopredaja smjene u Podgorici. Dakle, takav je propis jer je to podstanica jedinice kojoj je centrala u Podgorici i upravo je razlog podnošenja ovog zakonskog predloga kako bi se ova usluga obezbijedila stanovnicima Zete. Inače sa radom te podstanice bilo je mnogo problema tako je čini mi se prije dvije godine bio totalno obustavljen na jedan period od mjesec dana zato što nekada stvarno iz objektivnih razloga nije bilo dovoljno ljekara ili tehničara ili nije bilo sanitetskih vozila koliko razumijem, ali sada su se ti uslovi promijenili. Sada ima dovoljno ljekara koji mogu biti na raspolaganju stanovnicima Zete i očekujem, po najavama i direktora Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, da se ovo što prije riješi u skladu sa ovim zakonskim predlogom koji smo mi predali. Inače iako to nije tema moram da pomenem da su često stanovnici ovog područja tretirani kao građani drugog reda u Crnoj Gori. Sjetimo se samo na koji način je oformljena Opština Zeta u momentu kada su već bili raspisani izbori u Podgorici. Dakle, preko noći je Zeta odvojena od Podgorice bez precizno urađenog elaborata održivosti, bez jasno definisanih granica Opštine Zeta što je bio zahtjev stanovnika Zete i vidimo posljedice te odluke danas. Dakle, Opština Zeta još uvijek nema jasno definisane granice i pokazuju se pretenzije iz djelova Glavnog grada da se od Zete oduzmu one teritorije koje su u tradicionalno uvijek pripadale zetskom području, prije svega, mislim na naselja Cijevna i Botun i kao ljudi koji su dobili najveću podršku od strane stanovnika Zete da tamo vršimo izvršnu vlast jasno poručujemo da nećemo dozvoliti nikakvo prekrajanje granica Opštine Zeta i da ono što je uvijek bilo zetska teritorija to će i ostati. To se odnosi na Botun i na Cijevnu, a mi smo iz tih razloga podnijeli u skupštinsku proceduru i Zakon o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore i očekujem da će se on ubrzo naći na dnevnom redu Skupštine i jasno pokažujemo da ćemo štiti interese stanovnika Zete. Vratću se na ovaj predlog zakona, očekujem da on dobije jednoglasnu podršku, imam negdje i najave svih kolega jer ipak radi se o zdravlju građana gdje treba dosta i ove naše političke razlike po strani i naravno mi smo raspoloženi za sve sugestije koje bi eventualno možda unaprijedile ovaj predlog zakona, ali kao što sam rekla očekujem da on bude jednoglasno usvojen ovdje. Hvala.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 16:29:01)

Zahvaljujem uvaženoj kolegici.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Sada prelazimo na diskusije.

Imamo četiri prijavljena poslanika.

Molim poslanika Jevta Erakovića da uzme riječ.

Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (13.05.24 16:29:18)

Zahvaljujem.

Prvo želim da konstatujem u ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista da su naše kolege predložile jedno kvalitetno zakonsko rešenje, da je veoma važno da hitna medicinska pomoć bude dostupna u svim mogućim gradovima što je moguće više s tim podržavamo naravno implementaciju ovog zakona hitnoj medicinskoj pomoći i u Zeti. Mislim da ovom problemu treba pristupiti na mnogo kvalitetniji način jer imamo prakse u zdravstvenom sistemu Crne Gore da imamo na žalost mali broj ljekara koji su specijalisti urgentne medicine i ljekari koji su opredijeljeni da zaista čitav svoj radni vijek provedu u hitnoj medicinskoj pomoći i

onda usljed neracionalnog raspisivanja specijalizacija dođemo u jednom trenutku u tešku situaciju. Tako da hitna medicinska pomoć ne može na adekvatan način da obavi svoju primarnu ulogu, zbrinjavanje onih hitnih pacijenata zbog toga što veliki broj ljekara odlazi na dalje stručno usavršavanje. Zbog toga mislim da je u okviru Ministarstva zdravlja potrebno da napravi jednu potpuno drugačiju strategiju prilikom raspisivanja specijalizacija sa posebnim osvrtom na hitne medicinske pomoći jer u tom slučaju ovaj kontinuitet razvoja ove službe mora biti prisutan. Napominjem vas da u razvijenim zdravstvenim sistemima danas u svijetu to predstavlja bazu i osnovu svakog zdravstvenog sistema, na žalost, upravo kod nas zbog toga što ljekari koji tek završe fakultet i koji, siguran sam, imaju dobro medicinsko znanje, ali nemaju ono potrebno iskustvo koje se stiče i kroz specijalizacije i kroz vrijeme ne mogu na adekvatan način u potpunosti da odgovore naročito u prvim mjesecima svog ljekarskog poziva. Zbog toga ovo treba potpuno sa jednog drugog aspekta da se sagleda i da tu hitnu medicinsku pomoć i u kadrovskom, a naravno i u tehničkom smislu mnogo bolje osposobimo. Ovo nije jedini problem našeg zdravstvenog sistema u ovom trenutku. Ono što treba sve nas ovdje da zabrine bili ljekari ili ne jeste izvještaj koji smo dobili od Međunarodnog monetarnog fonda koji je analizirao šta je državi Crnoj Gori doprinjelo ukidanje doprinosa za zdravstveno osiguranje. Dakle, konstatacija Međunarodnog monetarnog fonda da će javni dug države Crne Gore da raste iz godine u godinu upravo zbog toga što se budžet ne puni na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, odnosno da prevedemo to našim građanima država će morati iz godine u godinu da se zadužuje da bi morala da nadoknadi dugove koji proizvodi zdravstveni sistem Crne Gore zbog toga što je neko ukinuo doprinose za zdravstveno osiguranje. Dakle, na osnovu izvještaja Međunarodnog monetarnog fonda Program Evropa sad I već evo najavljujemo i Evropa sad II, iako ga niko nije nikada ni vidio niti čuo, na osnovu Programa Evropa sad I javni dug države će da raste iz godine u godinu i mi ćemo morati da se zadužujemo zbog eksperimenta i ukidanja doprinosa za zdravstveno osiguranje. Međutim, to nije jedina ocjena Međunarodnog monetarnog fonda. Sledeća ocjena Međunarodnog monetarnog fonda da je zbog neracionalne potrošnje u zdravstvenom sistemu s tim što je Međunarodni monetarni fond u ovom svom izvještaju analizirao 2022. godinu ukazuju da zbog takve neracionalne potrošnje dolazi do ozbiljnog narušavanja pružanja zdravstvenih usluga u Crnoj Gori, odnosno i na ovaj način finansiranja zdravstvenog sistema kada dođe na red 2023. godina koja je bila još veća u potrošnji u odnosu na 2022. godinu ovaj izvještaj Međunarodnog monetarnog fonda sigurno će biti još lošiji ili možemo ga slobodno nazvati katastrofalnim. Neću ovdje sada da analiziram Izvještaj Međunarodnog monetarnog fonda na osnovu nekih samo najava ne ukidanja Fonda za penzijsko invalidsko osiguranje, kako neko želi da intepretira, nego samo kako oni navode izmjena u prihodima za doprinos za penzijsko-invalidsko osiguranje. Ako do toga dođe prognoziraju da će jedini način da se taj dodatni namet na građane Crne Gore riješi da će biti povećanja PDV-a. Povećanje PDV-a možda nekom ne znači mnogo, međutim to povećanje PDV-a automatski znači povećanje cijena. Ako PDV sa 21 ode na 28 ili kako oni predviđaju 30%, dakle, ako PDV poveća se za 50% poštovani građani Crne Gore, očekujte i povećanje cijena. Dakle, ovo je rezultat u finansijskom smislu gdje se danas nalazi naš zdravstveni sistem. Govorili smo i ovdje diskutovali sa predstavnicima Ministarstva zdravlja u prethodne četiri godine šta je ovaj zdravstveni sistem sve propuštio. Vidimo da smo za četiri godine u Crnoj Gori imali nula transplantacija u zdravstvenom sistemu Crne Gore. Znamo koliko imamo teških i ozbiljnih pacijenata koji čekaju i taj transplatacioni program je bio kruna crnogorske medicine i nešto sa čime smo se ponosili. Na žalost, za ove prethodne četiri godine smo imali nula transplatacija, telemedicina i vještačka inteligencija i digitalizacija je nešto što smo takođe isticali što je neophodno implementirati u svakom razvijenom zdravstvenom sistemu, nešto što je naravno bilo započeto u prethodne četiri godine je doživjelo potpuni krah, tako da smo opet konstatovali, ovdje u razgovoru sa predstavnicima Ministarstva zdravlja, da smo imali nula telekonsultacija i telemedicinskih usluga u Crnoj Gori za prethodne četiri godine.

Poštovani građani Crne Gore, izuzev ovoga o čemu smo se pozitivno izjasnili vezano za primjenu hitne medicinske pomoći i njeno pozicioniranje u Zeti, vidjeli ste kakvi su katastrofalni finansijski rezultati po zdravstveni sistem nešto zbog eksperimenta, nešto zbog neracionalnog trošenja, odnosno slabe organizacije tog zdravstvenog sistema. Želim da upozorim sve građane Crne Gore ono što sada u ovom trenutku predstavlja najveću opasnost za zdravlje naših najmlađih građana, dakle, crnogorske djece i želim da upozorim ono što u ovom trenutku takođe predstavlja najveću opasnost i za crnogorsku ekonomiju ako vam nije stalo barem do zdravlja sigurno vam je stalo do ekonomije. Dakle, u ovom trenutku Crnoj Gori prijete epidemija morbila. Garantujem vam ukoliko se u Crnoj Gori proglašuje epidemija morbila prihod od turizma u ljetnjoj turističkoj sezoni će biti prepolovljen barem za 50%. Niko normalan neće da dolazi i da dovodi svoju djecu u Crnu Goru ako je to država gdje je proglašena epidemija morbila. Nalazimo se na korak od toga. Imamo već registrovana tri slučaja i imamo obuhvat vakcinacije predškolske djece u Crnoj Gori na istorijskom minimumu. Dakle, 22% crnogorske djece koja su predškolskog uzrasta su imunizovana u ovom trenutku MMR vakcinom. To je četiri puta pad za prethodnih šest godina. Gospodo opet jedan alarmantni podatak. Komisija za zdravstvo Demokratske partije socijalista u septembru 2021. godine je podnijela set mjera, prije tri godine, koje je potrebno preduzeti da bi se crnogorska djeca spasila da ne došlo do, ne daj bože, smrtnih slučajeva u Crnoj Gori ili do razvoja encefalitisa, dakle, teških stanja obolijavanja naše djece koja žive u Crnoj

Gori. To su sve posljedice ovih morbila. Prema tome, mislim da Vlada Crne Gore nema preči zadatak u ovom trenutku nego da formira komisiju koja će hitno da se bavi problemom slabe imunizacije u Crnoj Gori, da ne dozvoljavamo da je pojedinci koji su svojevremeno izjavljivali da se dijele pare da bi neko priznao da je obolio od korone ili eventualno hospitalizovan ili neko ko je smišljao na koji način se različitim vjerskim ritualima po crnogorskim ulicama mogu otjerati virusi da ne dozvolimo da se takve misli šire našom državom nego da poslušamo struku da poslušamo nauku i da pozovemo građane Crne Gore da vakcinišu svoju djecu. Gospodo, epidemija morbila nam je na vratima. Ugroženo nam je zdravlje naše djece i ugrožena je turistička sezona. Tri godine vam ponavljamo kolika je to opasnost, ništa još nije preduzeto. Odmah da vam kažem nije odgovornost ni na predstavnicima Instituta za javno zdravlje ni odgovornost ni na ljekarima, pedijatrija koji u sistemu zdravstva Crne Gore najodgovornije obavljaju svoj posao odgovornost je na onima na donosiocima odluka i na onima koji su morali ovo na vrijeme da shvate i da krenu u konkretnu realizaciju i rešavanje ovog problema. Sa ovog mjesta apelujem još jednom nema nam prečeg zadatka u ovom trenutku nego da se posvetimo rešavanju ovog problema.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 16:40:58)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.

Na listi prijavljenih, molim vas, molim kolegu Nermina Abdića da uzme riječ.
Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (13.05.24 16:41:13)

Zahvaljujem.

Zahvaljujem kolegi Kneževiću.

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege,

Prije svega, moram da izrazim veliko zadovoljstvo kao neko ko je dugi niz godina bio zapošljen u službi Hitne medicinske pomoći. Tada je služba Hitne medicinske pomoći bila u sklopu domova zdravlja, sada je prerasla u Zavod za hitnu medicinsku pomoć. Moram da izrazim zaista veliko zadovoljstvo što je prijedlog dopune Zakona o Zavodu za hitnu medicinsku pomoć taj da se formira jedinica, odnosno služba hitne medicinske pomoći u novoformiranoj Opštini Zeta. Odmah moram da vam kažem za razliku od pojedinih koji su htjeli da sprovedu pojedine socijalne eksperimente kako je to kad pojedini predstavnici opozicije nešto predlože pa ga parlamentarna većina ne usvoji kako to izgleda socijalni eksperiment. Kolega Eraković je već rekao, odmah ću da vam kažem sa zadovoljstvom glasati ovaj prijedlog dopune zakona iako dolazi od kolega iz parlamentarne većine. Zašto? Imam ovo za pravo zato što kažem da sam dugi niz godina bio zaposlen u službi Hitne medicinske pomoći i znam kroz šta prolaze kolege koji rade u ovoj instituciji. Sam sam sa svojim kolegama koje ovom prilikom pozdravljam sve zaposlene u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć, svako selo i svaki zaseok na teritoriji tadašnje Opštine Podgorica u kojoj su bile i Opština Zeta i Opština Tuzi uzduž i poprijeko naučio će se koje mjesto nalazi i koja je specifičnost istog zato što smo žurili da svakom unesrećenom i bolesnom ukažemo pomoć. To je čar posla kojim se bavi služba hitne medicinske pomoći. Koristim priliku takođe da pozovem predlagače ove dopune zakona da napravimo još jedan napor. Kolega Eraković je malo više govorio o tim stvarima pa ću ja isto se bazirati na struku, da odavde pokrenemo jednu inicijativu o formiranju katedre za urgentnu medicinu na Medicinskom fakultetu u Podgorici što je i logično da ljekari specijalisti urgentne medicine zaista stižu znanja na matičnom univerzitetu. To je jedno. Drugo, kao neko ko cijeli svoj život živi u Podgorici moram vam reći, složićete se svi, da moramo obezbijediti bolje uslove i za kolege koji su u Podgorici. Prije svega, mora se napraviti centralna ustanova Zavoda za hitnu medicinsku pomoć i njeno mjesto mora biti u Podgorici, kao glavnom gradu države. Ovo je jako dobra stvar, ali ne želim da ovaj predlog zakona bude mrtvo slovo na papiru. Spreman sam, kao neko ko je prijatelj sa dosta kolega u Hitnoj pomoći, da pomognem u organizaciji ove službe jer neće to biti lako. Vi ste, kolegice Vukićević, kazali lijepo oko toga da ima entuzijazma u ljekarima, ali samo ću vas upozoriti da u ovoj službi mora da radi osam ljekara. To su četiri smjene minimum po dva ljekara i minimum po dva ili tri člana, da kažem, srednjeg ili visokog srednjeg kadra. Zašto? Govorili ste o nekom slučaju sa kojim sam upoznat takođe to je ukoliko neko izađe na teren preko svog dispečera za jedan hitan slučaj da li je to saobraćajna nezgoda ili infarkt srca koji može da se desi u kućnim uslovima itd. taj ljekar mora da izađe na teren, ali služba hitne pomoći, odnosno institucija mora da bude pokrivena sa drugim ljekarom. To je osnova svega. Ne smijete ostaviti jer u tom momentu ko zna šta može sve da naiđe da mu ukažete pomoć. To su strašno važne stvari. Prije svega, pozivam uvaženog kolegu Kneževića da svojim autoritetom da doprinos da ta ustanova hitnoj medicinskoj pomoći u Zeti zaista bude reprezentativna, da ima sve tehničke i kadrovske uslove za pružanje

ljekarske pomoći svim stanovnicima Zete. Meni lično i partiji kojoj pripadam Zeta nikad nije bila na drugom mjestu. Mi tamo svi imamo i prijateljstava i kumstava i drugarstava itd. itd. tako da ta priča o Zeti u drugom smislu itd. ne stoji jer sam mnogo puta imao priliku da budem tamo na teren i zaista će smo god imali priliku da pomažemo pomagali smo. Ovo što takođe moram da istaknem, a govorili smo to kad je bio resorni ministar mi moramo takođe da damo puni napor da smanjimo ove liste čekanja za ambulantne preglede, da smanjimo ove liste čekanja za operacije koje čekaju određeni pacijenti da se nikada ne desi u bilo kom trenutku da nedostaje lijekova za najteže pacijente u prvom redu onkološke pacijente i pacijente koji zavise od biološke terapije. Svi mi moramo da damo napor da to bude bolje. Neću da pričam nikada na ove teme ne volim političansku priču, nikad i ko se bavi politikanstvom kad je u pitanju tema zdravlja daleko mi bio od kuće odmah da vam kažem. Govorim iskreno i od srca. Svi vi ovdje znate jako dobro, svi vi dobijate poruke svakodnevno kad možete zakazati jedan pregled bilo čega dijagnostičke procedure ili kod specijaliste. Nisu to krivi moje kolege ljekari, odmah da vam kažem, oni daju maksimum napora da budu u svojim ambulancama, ali mora biti bolja organizacija posla. To sam više puta govorio. Nije svako, evo ovo je primjer u interesu zdravlja građana kako jedno zdravo normalno rješenje dopune zakona podržavamo i biće vazda tako, vazda vam to govorim u svoje ime i u ime ovih ljudi koji sede u Klubu Demokratske partije socijalista. Vazda ćemo podržati. Ako je neko stručan, ako neko radi ozbiljno taj posao nezamislivo je to je poraz države, to je poraz zdravstvenog sistema da za četiri godine nije urađena jedna transplatacija. Ljudi o čemu mi pričamo, o čemu mi pričamo. Moramo svi napraviti da to bude bolje, da svi građani kojima je to prioritet moraju doći do ljekara što prije da nađemo način. Ako nešto nije dobro treba konsultovati ljude iz države iz regiona, treba napraviti najbolje za naše građane jer ako ne sačuvamo zdravlje građana nismo na dobrom putu. Ovo je jedan od koraka i sa zadovoljstvom, završavam, podržaću ovaj predlog dopune zakona o Zavodu za hitnu medicinsku pomoć uz svu podršku i pozdrav kolegama koje pošteno ljudski rade taj posao, a vjerujte mi onaj ko ne zna i ko nije jednom izašao na teren da ne vraćam sjećanja jer od toga bih sad zaplakao kako smo reagovali kada je bila nesreća na Bioču. Tada sam bio zaposlen u Hitnoj pomoći. E, to treba da bude Crna Gora, da nam svima građani budu na prvom mjestu, a ne da se na ovim temama bavimo politikanstvom. Puna podrška i tada sam rekao kad su u pitanju one liste čekanja i sad govorim doću ako treba u Zetu da radim honorarno, volonterski da radim da pomognem građanima Zete jer to oni zaslužuju. Ne smijemo ih ostaviti bez zdravstvene zaštite. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 16:49:36)

Zahvaljujem, kolega Abdiću.

Imate komentar poslanika Kneževića. Izvinjavam se i u ime kluba imate još šest minuta, imate dva prijavljena poslanika. Izvinjavam se.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (13.05.24 16:49:51)

Prvo da vam zahvalim što je prije neki dan kad je bio onaj incident i kad je pisalo na onim portalima umalo fizički obračun u Skupštini kad je moja supruga pročitala mislila je da sam ja. Pošto sam ovdje poznat po incidentima dok sam došao do stana već je bila brakorazvodna parnica u pitanju. Međutim, kad je vidjela da i vi imate sličan temperament i meni je malo lakše bilo i njoj i hvala vam na doprinosu u razrešavanju bračnih nesuglasica u porodici Kneževića, a povodom mog nekadašnjeg ponašanja u Skupštini Crne Gore.

Što se tiče Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći moram reći da smo mi na njemu radili već nekoliko mjeseci u dogovoru sa direktorom Hitne pomoći u Podgorici koji nas je zamolio da iniciramo ovaj zakon upravo zbog potrebe i želje za tim da dođe do kvalitetne medicinske pomoći u Zeti, ali naravno i da se olakša u Podgorici djelovanje pošto su stvarno u Hitnoj pomoći u Podgorici davali veliki doprinos na liječenju građana Zete i ne samo Hitna pomoć u Podgorici nego i Klinički centar. Moram da vam kažem, znate ko će najviše da počine zbog formiranja hitne pomoći u Zeti - ja jer su kod mene dolazili ljudi za sve i svašta počeo sam da liječim, gospdine Abdiću ovako malo ove slabije dijagnoze od bronhitisa do kukova do žuči do štitne žlijezde, počeo sam da izbjegavam mamografiju i to ne mogu baš toliko da se zaletim ipak sam ja profesor književnosti onda sam odlučio da ne nagrdim nekoga bolje je da se otvori hitna pomoć u Zeti nego ja da ulazim u ova liječenja. Po čitav dan zovem gospodine Abdiću i vas i doktora Mikulića i razne doktore za različite vrste pregleda, snimanja, dijagonza i znam da ljekari u Kliničko-bolničkom centru daju puni i maksimalni doprinos na liječenju građana i Podgorice i Crne Gore. Na žalost, ne mogu da sve stignu jer su kapaciteti prebukirani, ali ovom prilikom stvarno želim da odam priznanje svim doktorima u Kliničkom centru, svim doktorima u Urgentnom centru u Hitnoj pomoći jer zbilja čine sve da pruže adekvantnu medicinsku pomoć i nadam se da ćemo oko ovakvih stvari uvijek imati konsenzus jer će se u toj hitnoj pomoći valjda neko

ko glasa DPS neće zbog toga što sam ja predložio zakon puštit da umre nego će doći da izmjeri pritisak i da mu daju infuziju ili će ići negdje tamo gdje DPS vrši vlast da ga pregledaju. Dok dođe do tamo će vi vršite vlast on će tri puta umrijeti jer u okrugu tu nema niđe opštine će vi vršite vlast. Znači, malo se šalim, ali razumijete da ovo je u interesu svih građana Zete nije ni DNP-a, ni Koalicije za budućnost Crne Gore nego svih građana Zete i drago mi je da ste prepoznali u svemu ovome jednu dobru inicijativu, ali ipak želim da vas zamolim gospodine Abdiću i vas ostale kolege iz DPS-a nemojte nas previše hvaliti da nas što ne fišti, a tek smo počeli pomalo da dišemo. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 16:53:09)

Zahvaljujem, kolega Kneževiću.
Imate pravo na komentar.
Odgovor na komentar.
Kolega Abdiću, izvolite.

NERMIN ABDIĆ (13.05.24 16:53:16)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.
Zahvaljujem, prije svega, kolegi Kneževiću.

Kolega Kneževiću, nastaviću u vašem stilu, vi i vaša supruga mi dugujete bar taj ručak što sam te bračne nesuglasice riješio bar na ovaj način da sam vas zamijenio kao jedan od veterana ipak sam ja početnik u ovim skupštinskim klupama. Zahvaljujem, slični smo po temperamentu. Rekao sam opet hvala vam prije svega što ste uputili hvalospjeve svim mojim kolegama, ne vjerujem i ne želim da vjerujem da ima ijedan jedini kolega moj ili koleginica koji nosi bijeli mantil, a da mu je bitno glasali neko DNP, PES, DPS. Ako ima ijedan daleko mi lijepa kuća od njega, odmah sad da vam kažem, daleko mi lijepa kuća od njega. Samo želim da građani Crne Gore konkretno Opštine Zete dobiju što bolju zdravstvenu zaštitu. Hoće li to biti savršeno, odmah da vam kažem, neće. Mora proći vremena, moraju građani da sarađuju prije svega. Moramo da napravimo dobru informisanost građana znači oko toga. Moraju da znaju koja su njihova prava i obaveze kako mogu i na koji način dobiti mogućnost da budu liječeni. To je suština priče.

Što se tiče ove druge stvari o kojoj ste govorili malo ću se i tu našaliti dok bi došao naš glasač na pregled ovamo će mi vršimo vlast siguran sam da vi znate onu epsku pjesmu od Sloba Kovačevića - od Ulcinja pa do na kraj Boke. Polako samo sa anđelima ili što bi rekli, uvaženi kolega Kneževiću, vaše i moje kolege i prijatelji i da kažem komšije iz Malesije ili Opštine Tuzi, kako ko voli, upotrijebiću i taj izraz kadalj, kadalj ili da prevedem polako, polako. Tako da samo sa anđelima drago mi je da ste uvideli da polako se sužava taj krug i nadam se da će i po tom pitanju Zavod za hitnu medicinsku pomoć biti bolji kako bismo mi bili bolji svi zajedno. Drago mi je, završavam, da smo se složili oko ovoga, šala po strani, ali ovo me raduje da smo po pitanju zdravlja građana ne nastupamo populistički, ne nastupamo politikanski nego nastupamo pošteno i korektno da bismo zaštitili život i zdravlje svakoga građanina bilo će on živio, bilo čime se bavio, bilo koju političku partiju glasao. Za nas treba da je primarno čovjek i samo čovjek i svakom čovjeku kome treba pomoć treba pomoći sa obje ruke i sa obje noge, što se kaže. Tu smo da pomognemo da podržimo svako zdravomisleće rješenje i rješenje koje ide u korist građana Zete i čestitam građanima Zete ovo zakonsko rješenje, čestitam im prije svega sigurniju i bolju zdravstvenu zaštitu i nadam se da će sve kolege koje budu tamo radile biti na visini zadatka i dati doprinos u pravom smislu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 16:56:44)

Zahvaljujem, kolega Abdiću. Sada molim poslanika Albina Čenama da uzme riječ. Izvolite.

ALBIN ČEMAN (13.05.24 16:56:58)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Pejović.
Pa, evo poštovane koleginice i kolege, cijenjene građanke i građani,

Predloženim dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći stvaraju se i formalne zakonske pretpostavke za otvaranje jedinice za hitnu medicinsku pomoć na teritoriji novoformirane Opštine Zeta. Sljedeći korak ka tom cilju jesu izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od

strane Zavoda za hitnu medicinsku pomoć. Takođe, ovim predlogom predviđen je i vremenski rok od godinu dana za pripremu i realizaciju ovog za građanke i građane Opštine Zeta veoma važnog projekta.

Postojanje jedinice za hitnu medicinsku pomoć na ovom ili bilo kom drugom području je zaista važno, time se pruža dvadesetochasovna zdravstvena zaštita na primarnom nivou. Pružaju se usluge hitne medicinske pomoći kod hitnih medicinskih stanja. Hitno medicinsko zbrinjavanje koje često zna da bude presudno po ljudski život, to jeste da nema alternativu. S toga građanke i građani Opštine Zeta na ovaj način će prije svega dobiti bržu, valitetniju i dostupniju zdravstvenu uslugu i želim da kažem, da će Poslanički klub Demokrata apsolutno to podržati.

Podizanje nivoa kvaliteta zdravstvene usluge otvaranjem jedinice za hitnu medicinsku pomoć, pored kadra iziskuje adekvatan prostor opremljenosti uslove za rad, kada kažemo opremljenosti uslove za rad, prije svega mislim na adekvatna terenska vozila, jer poslije hitne medicinske pomoći taj veći dio se zasniva na izlazak medicinskih timova na teren.

Naročito je važno u sjevernom regionu naše zemlje naročito u zimskim mjesecima gde sniježni nameti mogu blokirati praktično rad hitne medicinske pomoći u koliko nemate adekvatno terensko vozilo sa pogonom na sva četiri točka, te stoga sa ovog mjesta apelujem na Zavod za hitnu medicinsku pomoć čiji sam nekada bio radnik, pa imam i dodatnu slobodu, ali i na Ministarstvo zdravlja da jedno takvo terensko vozilo obezbijede za jedinicu za hitnu medicinsku pomoć Petnjima, koja evo ima tri godine kako je formirana, a da ni do dan danas nema adekvatno terensko vozilo sa pogonom na sva četiri točka za izlazak medicinskih ekipa na teren, što često može da posebno u zimskim mjesecima opstruira njihov rad, te posledice nažalost trpe potencijalni korisnici, odnosno građanke i građani sa ovog područja.

Ono što želim još da kažem da se formiranje jedinice za hitnu medicinsku pomoć otvara mogućnosti novih radnih mjesta što je jako značajno za svaku novoformiranu opštinu, pa i Opštinu Zeta, time se zadržava taj medicinski kadar na teritoriji Opštine Zeta.

Na kraju, želim da čestitam svim građankama i građanima Opštine Zeta na ovom projektu koji će izvjesno ovdje u Parlamentu dobiti podršku svih poslanika i da im poželim da što manje koriste usluge hitne medicinske pomoći, odnosno da ostanu zdravi, ali da imaju ovaj vid zdravstvene zaštite na usluzi. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:00:11)

Zahvaljujem kolegi Ćeman. Sada molim poslanika Mihaila Anđušića da uzme riječ. Imate šest minuta u ime kluba. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (13.05.24 17:00:17)

Hvala, potpredsjedniče.

Pa evo, ja ispred Kluba Demokratske partije socijalista da kažem da nijesam imao nikakvu dilemu na Matičnom odboru, čini mi se inicijalno za ekonomiju, da sam se i konsultovao sa kolegama iz kluba poslanika da podržim izmjene i dopune ovog zakonskog rješenja i odmah da vam kažem jako me je obradovalo u susret potencijalno i drugim aktivnostima vezano za razvoj ove opštine, ako to bude u skladu sa ovakvim zakonskim rješenjima. Do god to budu ovakva zakonska rješenja, mislim da onda možemo da utabamo neki put koji će omogućiti da tu opštinu razvijamo na mnogo bolji način. I odmah da vam kažem sa druge strane namam nikakav problem to da kažem da tadašnja ekspozitura doma zdravlja nikad nije funkcionisala kako treba, građani Zete sa tog područja nikada do kraja nijesu bili zadovoljni sa, ajde da kažem i kadrovskom politikom i logističkom i svakom drugom, ali sve je to bila i nedostatnost situacije u okviru koga iziskuje samostalnost opštini i neke druge ingerencije i tako dalje. U svakom slučaju nadam se da će sa ove strane sve više dolaziti ovakvih zakonskih rješenja, jer je to pravac, ako zaobiđemo neke druge teme da se bavimo kvalitetnim razvojem lokalnih samouprava.

Ono što negdje me malo brine to je opšte stanje kada je u pitanju i primarna i sekundarna zdravstvena zaštita i vidimo ovih dana da imamo problem u okviru zakonskih rješenja dobrih koje donosimo da prolongiramo primjenu ovih zakonskih rješenja uz razumijevanje da i finansijska i logistička i svaka druga sredstva nijesu na raspolaganje. Ja mislim ukoliko bi na određenim o drugim stavkama povelu računa da bi i te kako mogli da izfinansiramo određena zakonska rješenja. Govorio sam na tom primjeru kada je u pitanju Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti kako smo mogli skratiti period primjene tog zakona da uštedimo na neke druge stavke. E, kada je ovde situacija ja se moram osvrnuti kako je nekada izgledao taj zdravstveni sistem uz sve njegove anomalije i nedostatnosti, a kako izgleda dana. Zašto ovo govorim?

Mislim da ubrzati proces otvaranja hitne pomoći u Zeti mogao bi biti još brži ako bismo recimo sredstva koja se neracionalno troše u određenim drugim segmentima raspodijelili ovamo. Od jedan politički

subjekt, evo mogu slobodno reći koji SNP, čini mi se 2020.godine dobio djelatno priliku da upravlja slobodno mogu reći dominantno zdravstvenim sistemom. E, ja pitam sad građane kako to izgleda na današnji dan. To su ljudi koji su se 30 godina borili da dođu u poziciji da nešto mijenjaju. Često su nam ukazivali na čast, na poštenje i na stručnost i na korupciju potencijalno, ja sa ove distance mogu da primijetim da na današnji dan u odnosu na prethodni period nijesmo mogli doći u situaciju da fali ljekova onkološkim pacijentima, a to je recimo parekselans odgovornost, između ostalog Montefarma, Fonda za zdravstvo i Ministarstva zdravlja.

Podsjetiću vas, da jedan politički subjekt imao je i ministra zdravlja i direktora Fonda za zdravstvo i direktora Montefarma. Kako to izgleda u prethodnom periodu građani imaju prilike da vide. Još jedan put želim da ukažem na dešavanje u djelovima tog zdravstvenog sistema i pozivam sa ovog mjesta ponovo specijalnog državnog tužioca Vladimira Novovića da nam makar odgovori šta se dešava sa prijavama podnijetim protiv direktora Preduzeća Montefarm, koji između ostalog za ove stavke dobrim dijelom odgovoran, jer videli smo da u međuvremenu je bilo dovoljno da se u nekim slučajevima koji nose mnogo manje elemente krivične odgovornosti reaguje od neđelju dana. Samo da podsjetim na tri - četiri stavke šta je to uradio po nalazima, zvaničnim nalazima Državne revizorske institucije ovaj gospodin. Ovaj je gospodin potrošio milion i po eura bez sistematizacije i odluka upravljačkih organa jedan i po milion eura na ugovore o privremeni, povremenim poslovima i na troškove Agencije za posredovanje pri zapošljavanju. Potrošio je 200.000 eura bez odluka organa upravljanja na naknade dodatne zaposlenima, 210.000 je otpisao dug jednoj privatnoj veledrogeriji i između ostalog videli smo u finalu, ja ne volim tim pikanterijama da se bavim, ali to su nam njegovi naslednici rekli da je između ostalog kupio za iznos od 830 eura parfen u jednoj podgoričkoj parfimeriji. E, ja samo vas pitam kad naprvite paralelu i uporedite ozbiljnost zdravstvenog sistema iz prethodnog perioda, kažem uz sve njegove anomalije, uz sve nedostatnosti, kako to izgleda danas kada neko ko nas je pozivao na čast, na stručnost, koji nas je pozivao na elemente korupcije, kada preuzme odgovornost u poslednje četiri godine da rješava ove probleme. Nama su puna usta bila, odnosno njima su puna usta bila da su prisutni u farmaciji, farmaceutske lobi, ja pitam danas. Evo, četiri godine je bila prilika što ste uradili po tom pitanju, jesu li razbijeni ti farmaceutske lobi. Će su ona imena i prezimena kompanije koje su tobož bile zaštićene od DPS-a, što nijeste razbili te lobie. Da li ti shvatate da mi imamo paradoksalnu situaciju, da zvanično ministar zdravlja optuži bivšeg direktora i kaže vi ste napravili prekršaj u tom i tom dijelu odgovaraćete krivično i da do današnjeg dana niko drugi ne nađe za shodno da se oglasi po tom pitanju, a u finalu ne nađe za shodno poslije reakcije između, ajde da ne zanemarim sve ostalo i sve reakcije selektivne Specijalnog državnog tužilaštva da se makar Specijalno državno tužilaštvo javilo nakon zvanične reakcije ministra resornog koji je krovna institucija, koji je nadređeni ovom čovjeku da kaže ovo je makar za reakciju da nešto preispitamo. E, samo sam htio da napravim jednu paralelu i da ukažem na stanje šta se sve to obećavalo, našta se sve ukazivalo, a šta mi zapravo mi imamo danas. Mi danas kao proizvod svega ovoga imamo situaciju da onkološki pacijenti ne mogu da prime svoju terapiju na vrijeme. To je proizvod ovakvog upravljanja i to smo, između ostalog dobili kroz promjene, jer ja kao pripadnik ove partije imao sam očekivanje poslije 30 godina kako mnogi to ovdje kažu da valjda ove stvari će ići na bolje. Ako nijesu mogle da idu bolje u prvoj godili ili u prvih pola godine, ili u drugoj godini, ili u trećoj, valjda poslije četiri godine možemo da imamo neke naznake poboljšanja. Izvinjavam se u ovom dijelu što sam malo odužio, ali i te kako nijesam izašao iz teme, jer između ostalog direktno se ovo tiče državnih apoteka, odnosno Montenefarma čija je jedna ekspozitura upravo je u sastavu Doma zdravlja u Golubovcima, tako da sve te stvari su uzročno posredično povezane i ja mislim ukoliko nam ovo bude pristup u narednom periodu da ćemo naš zdravstveni sistem i definitivno dovesti do kolapsa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:08:09)

Zahvaljujem, kolega.

Sada molim poslanika Admira Adrovića da uzme riječ. Izvolite.

Izvinjavam se, uvaženi kolega, imamo komentar. Imamo prijavljeni komentar poslanika Božovića. Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (13.05.24 17:10:58)

Zahvaljujem, poštovani predsjedavajući. Nijesam bio u sali, pa nijesam uhvatio, ali eto tako se uvijek namjesti kada je diskusija kolege Anđušića da nijesmo tu, a da se pominje SNP, pa evo prilike da malo raspravimo o ovome što je urađeno u zdravstvenom sistemu u prethodnom periodu.

Vjerujem da su građani mogli da vide šta je za veoma kratak period koliko je trajala manjinska vlada učinjeno u suštini u zdravstvenom sistemu, dok se na čelu zdravstva nalazi Dragoslav Šćekić neću govoriti o

broju klinika, a koje su otvorene, zatim jedinica hitne pomoći, samo jedna u Plužinama koliko se sjećam i tako dalje.

Što se tiče Montefarma, stalno se vraćate na tu priču. Evo, mi smo pokazali dobru volju u Parlamentu, ponudili da se održi kontrolno saslušanje bivšeg direktora Montefarma, gospodina Gorana Marinovića, o njegovom radu najbolje govore rezultati koje je postigao za vrijeme dok se nalazio na čelu te institucije, pozvali ste nadležne institucije da ispituju poslovanje Montefarma. Mi smo to hiljadu puta uradili, evo čekamo, nadam se da ćemo ubrzo imati to saslušanje na Odboru za zdravstvo, čekamo to kao novu godinu, niko ne bježi od toga ponajmanje iz Socijalističke narodne partije, svaki naš član zna da je odgovoran, prije svega pred zakonima ove države, pred građanima, na kraju i prema partijskim kolegama to nije potrebno posebno naglašavati i stalno kad dolaze diskusije iz vašeg kluba neko ko nije živio u Crnoj Gori stekao bi utisak dok ste vi bili na vlasti da je ovdje teklo med i mlijeko u svim oblasti, a evo za ove četiri godine mi potpuno rasturismo ovu državu. Ništa više nije ostalo od Crne Gore, a neće baš biti tako. Možda je sazrelo vrijeme da se izmijene neki zakoni u okviru zdravstvenog sistema, da se omogući Montefarma da on može neposredno da nabavlja lijekove, jer se po ovim postojećim zakonskim rješenjima neki privatnici su se enormno obogatili. Teba i u tom pravcu razmišljati i u mjeri koja nam to dozvoljava zakoni koje su u našoj mogućnosti da zaštitimo državne interese, tako da ipak treba i ako je ovo politika i ako je ovo Skuština Crna Gora, znam da poslanici često diskutuju u skladu sa onim što interesi partijski žele da pošalju određenu poruku građanima, treba biti objektivan i sagledati stanje kako je bilo, što je unaprijeđeno, a siguran sam ako to mi ovdje ne radimo u ovoj sali da građani Crne Gore najbolje vide kako se radilo u prethodnom periodu i što se sve postiglo za kratko vrijeme trajanja konkretno manjinske vlade. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:11:05)

Zahvaljujem, kolega. Odgovor na komentar ima Mihailo Anđušić. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (13.05.24 17:11:11)

Kolegba Božoviću, hvala na prilici da dodatno razmijenimo argumente i nijesam pomenuo bilo koga lično od vas, a i nije mi drago bilo što niko od predstavnika SNP-a nije bio u tom trenutku u sali, ali ja, prije svega sam pozvao lično specijalnog državnog tužioca, kao što ste i vi to uradili, ja to pozdravljam i ja nemam problem sa vama, ja sam ukazao na to kako ste vi iskoristili svoju šansu da upravljate procesima od 30. avgusta. To je jedno.

Druga stvar, ja sam pozvao specijalnog državnog tužioca i vi nemate problem ni sa poslanicima DPS-a, nemate problem ni sa Tužilaštvom, jer Tužilaštvo ne reaguje, vi imate problem sa vašim koalicionim partnerima. Da vas podsjetim na ovakvo stanje je ukazao ministar koji dolazi iz redova Pokreta Evropa sad i potvrdio je sve ono što se nalazi u izvještajima DRI samo što je rekao da je to bilo dodatno još gore, makar po onome što sam ja imao prilike da pročitam. Tako, da.

Kada govorimo i o drugim stavkama i o drugim izazovima koji su tu bili, ja ću vas podsjetiti da je Fond rada kada je na njegovom čelu bio vaš kolega ispred SNP-a dobio dušlo negativno mišljenje i da vas podsjetim na Fond zdravstva, da vas podsjetim na onim 89 miliona koji su isto tako kroz izvještaj negativni DRI dupli negativni izvještaj, dupli negativni izvještaj konstatovan, tako da ja uz svu dobru volju, pokušavam da zagrebe bilo koji dio zdravstvenog sistema đe ste upleli prste da nađem nešto dobro. Ja vas razumijem da pokušavate da odbranite dobro je što i vi pozivate na neku vrstu odgovornosti, ali ođe mi očigledno imamo problem sa nekim drugim organima, a to na koji način kako ćete se vi odnijeti ka tome, hoćete li između ostalog ostati u Vladi, ako vas ministar proziva na ovaj način ili nećete ostati na Vladi to je stvar nekakvog vašeg političkog integriteta, ne vašeg lično nego vaše političke partije i tu imamo određene nelogičnosti koje su zaista neouobičajene. U svakom slučaju vi ste korektan kolega poslanik koji uvijek sa određenom mjerom ukazuje na neke stvari, ali zaista i to sam vam negdje ranije rekao kada govorimo konkretno o situaciji Montefarma i bivšeg izvršnog direktora, ja onako najiskrenije, kao što bih nekom svom rođenom preporučio nemojte braniti toga čovjeka, molim vas.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:13:45)

Nemate pravo na komentar. Imate pravo na proceduralno, ali to bi već bilo potencijalno kršenje procedure.

Molim poslanika Adrovića da uzme riječ. Izvolite.

ADMIR ADROVIĆ (13.05.24 17:13:58)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene kolege, dragi građani,

Prije svega, želim da kažem da će Klub Bošnjačke stranke podržati Prijedlog zakona sa dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći koje su predložile kolege iz Demokratske narodne partije. Smatramo da je veoma važno da svi građani imaju što lakšu i bolju dostupnost medicinskoj zaštiti u ovom slučaju hitnoj medicinskoj zaštiti i smatramo da je dobro da u novim opštinama se formiraju ovakve jedinice, odnosno centri hitne pomoći.

Takođe, smo imali u prethodnom periodu da su formirani u novim opštinama koje su nastale u Gusinju i u Petnjici. Ovim putem koristim priliku da se pridružim inicijativi koju je spomenuo kolega Čenam da se u Opštini Petnjica obezbijedi to vozilo, jer znajući da je Opština Petnjica veoma razučena i da postoji objektivna potreba za jednim takvim vozilom, nije mi jasno zbog čega već tri godine od kako je uspostavljena jedinica u Petnjici nije obezbijeđeno to vozilo.

Ono zbog čega sam se javio je to da i ako imamo izgradnju, odnosno implementaciju novih jedinica hitne pomoći u ovim opštinama, svakako ne smijemo zapostaviti i jedinice hitnih pomoći u drugim opštinama. Ovdje, prije svega mislim na jedinicu hitne pomoći u Rožajama i Plavu. Naime, te jedinice u tim opštinama blago rečeno ne zadovoljavaju onaj nivo i standard kvaliteta koji zaslužuju, jer evo što se tiče Rožaja jedinica Hitne pomoći je smještena u podrumu Doma zdravlja u Rožajama i ti prostori sigurno ne ispunjavaju osnovne uslove za adekvatnu medicinsku zaštitu kako za osoblje koje radi tamo, siguran sam da ne može na pravi način i ako znam da daju sve od sebe i da su veoma spremni da obavljaju svoje zadatke, ali u tim okolnostima smatram da ima prostora da se ti uslovi značajno unaprijede. U saznanju sam da je od Zavoda za hitnu pomoć dogovoreno i obećano da se izvrši rekonstrukcija tog objekta i ako je postojala inicijativa da se jedinica Hitne pomoći izmjesti iz tog na neko adekvatnije mjesto, ali nije postojala spremnost i dogovoreno je da se izvrši rekonstrukcija te jedinice, ali i dan danas mi nemamo, nisu započeti nikakvi radovi, nije ništa urađeno po tom pitanju i ako imamo najave i za donacije za određena sredstva od strane nekih građana iz dijaspore i takođe i koliko mi je poznato i Turska agencija za razvoj je spremna da donira neka sredstva ili neku opremu za Hitnu pomoć u Rožajama, još nemamo nikakve aktivnosti na tom polju i pozivam Zavod da obrati pažnju.

Takođe i jedinca Hitne pomoći u Plavu i ona se nalazi u uslovima koji ne zadovoljavaju propisane standarde. Postoji inicijativa da se ona izmjesti u susjednu zgradu gdje bi mogli da se naprave optimalniji uslovi, urađena je potpuna planska dokumentacija, ali nedostaju sredstva i ovom prilikom sam želio da pozovem Zavod da se pozabavi ovim pitanjima u te dvije opštine. Siguran sam da i u drugim opštinama, moguće, na sjeveru ima ovakvih problema, ali meni je poznato za ove dvije opštine i iz toga razloga nadam se da ljudi koji se bave ovim poslom slušaju danas ovo o čemu mi razgovarimo i da će na taj način, da će se malo više potruditi da se ovi problemi riješe. Još jednom građanima Zete čestitam na implementaciji jedinice Hitne pomoći koja se, nadam se, što prije riješiti kako je to predviđeno u ovih 12 mjeseci, tako i oni, svakako, a i svi ostali zaslužuju da imaju prije svega Hitnu medicinsku pomoć na adekvatnom nivou. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:18:49)

Zahvaljujem, kolega Adroviću.

Ovim smo zaključili diskusije. Da li predstavnica predlagača želi završnu riječ?

Izvinjavam se, prije toga, da li se javljate za diskusiju ili odustajete? Kratko, je li tako?

Poslanik Bogdan Božović. Izvinjavam se. Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (13.05.24 17:19:07)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovane kolegice poslanice i kolege poslanici,

Na samom početku želim da kažem da SNP-e će naravno podržati Predlog zakona o dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. Ujedno se pridružujem čestitkama koje su uputile kolege prije mene. Čestitam prije svega građanima Zete što će imati pouzdanost, odnosno što će im biti na adekvatan način u budućem periodu pružena zdravstvena zaštita. Svakako Zeta kao samostalna opština apsolutno zaslužuje da ima sve one epitete koje karakterišu sve ostale samostalne opštine u Crnoj Gori.

Što se tiče konkretno nekih komentara mogao bih postaviti ja pitanje, evo nešto što mi je sada palo na um, odnosi se na nabavku respiratora, sjećamo se koliko je to bio težak period sa kakvim izazovima su se posebno suočili naši zdravstveni radnici koji su i tada i sada zaslužuju svako poštovanje po kojoj cijeni je

nabavljen, po kojoj je kasnije prodat os trene određenih firmi, mogao bih da postavim pitanje i kada, kolegame iz Demokratske partije socijalista, kada je predhodno napravljena neka bolnica u Crnoj Gori, da li znaju koja je poslednja napravljena i kada, a koliko je za ovaj kratak period nekih projekata realizovano. Što se tiče Montefarma, vjerujte mi, kolega Anđušiću, ja nikoga ne branim, niti imam potrebu za tim bez obzira da li je neko član SNP-a ili nije. Njega najbolje brane njegovi rezultati koje je postigao u prethodnom periodu. Ono zašta se zalažemo i zašta se borimo i što nam pružaju poslovničke mogućnosti u ovom domu da svakoga saslušamo, da poslanici mu postave pitanje u vezi bilo koje teme koje se konkretno odnose na poslovanje Montefarma, sve sa ciljem da postignemo veći nivo transparentnosti, konkretno u radu ove važne državne institucije. Tako da mi nismo ovdje u ulozi advokata bilo čijega, samo tražmo da se čuje druga strana a institucije slobodno neka rade svoj posao jer smo se borili za to dok smo bili u opozicija i nismo od toga principa odustali, da svako bude jednak pred zakonom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:21:06)

Zahvaljujem, kolega Božoviću.
Imamo komentar poslanika Nermina Abdića. Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (13.05.24 17:21:14)

Zahvaljujem.

Uvaženi kolega Božoviću prije svega zbog korektnosti, Vi uvijek u Vašem obraćanju korektno nastupite i neovisno od toga, ali samo radi građana da pojasnimo neke stvari. Vi ste puno mlađi od mene, na mlađim svijet ostaje, pa nije na odmet i da učite vremenom ili da dođete do prave informacije. Moram Vam, uvaženi kolega Božoviću, reći samo kad su u pitanju ove nazovimo kapitalne investicije, kad kažete nigdje ni jedna bolnica, ništa nije napravljeno za 30 godina. Uvaženi kolega Bogdane, je li Institut za javno zdravlje institucija? Je li ona napravljena za vrijeme ove vladavine DPS-a, ovo što kažete? Je li se slažete sa tim? Je li Zavod za transfuziju krvi napravljen za vrijeme vršenja vlasti Demokratske partije socijalista? Jeste. Je li jedna ozbiljna institucija kakav je Onkološki institut napravljena za vrijeme Demokratske partije socijalista? Jeste. Znate li Vi koji je period od 2006.godine do 2020.godine i koliki je iznos sredstava uloženo u zdravstveni sistem Crne Gore, 200 miliona eura. Je li izazov bio i u zdravstvenom sistemu formiranjem medicinskog fakulteta u Podgorici 1997.godine, jesu li to projekti ili nisu projekti? Sad idemo dalje. Projekti izgradnje Klinike za psihijatriju, Klinike za dermatologiju i infektivne bolesti, to je su projekti Vlade čiji je stožer bila Demokratska partija socijalista, stožer je bio DPS. Ništa sporno nema, je li bog dao da se završe te klinike, ali u narodu ono moramo da kažemo, nemojte da se kitite tuđim perjem. Da je sreće sve te ljude koji su pokrenuli tu proceduru kada bude otvaranje Infektivne klinike da pokažemo, evo građani nama je svima u interesu što su se napravile ove klinike imaćete bolju zdravstvenu zaštitu, to je suština priče. Ali moramoi sto tako, uvaženi kolega Božoviću, da Vas pitam samo ili sam ja možda to previdio, mislim da nisam, jer pratim taj sistem zdravlja. Jesmo li zabolili kakav, što bi rekli u narod, kiljan za ovu bolnicu u Pljevlja? Gje je ta bolnica, jesu li krenuli radovi? Gdje je ova bolnica u Budvi, čuvena? Jesu li krenuli tamo radovi ili sam možda previdio neke rabote? Samo momenat, znači, gdje je izgradnja novog Urgentnog centra? Svi uslovi tehnički, sve je bilo završeno samo da se krene sa radovima. Zamislite sad ovo, po riječima Vašeg koalicionog partnera, para u izobilju, nikad više novca, pa hoćemo li napraviti to ili nećemo? Ja koliko vidim radovi ne kreću, o čemu se radi? Ja samo Vas molim jednu stvar, ali najljubaznije, ljudski, ja Vas znam, Vi ste čestit i pošten momak, nemojte da branite neodbranljivo i nemojte da se vodite onom kljantelističkom, populističkom pričom, razumijete i nemojte me samo ubjeđivati da vjerujem u ono što Vi pričate, a da ne vjerujem svojim očima. Kumim Vas bogom dragim, nemojte to da radite. Mi smo za napredak svega, ali nemojmo da stavljamo pod otirač sve ono dobro što je urađeno. Samo nastavite ovim putem, nek se naprave samo tri ova projekta koje sam sad nabrojao ja ću biti srećan, ali za ove četiri godine ozbiljnog infrastrukturnog projekta vaši projekti, vaše sadašnje parlamentarne većine, ja ih ne vidim iz sistema zdravlja, a volio bih da ih vidim na svakom koraku da imamo preporod kada je u pitanju ta oblast. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:25:12)

Zahvaljujem, kolega Abdiću.
Odgovor na komentar Bogdan Božović. Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (13.05.24 17:25:18)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Cijenim Vašu dobru namjeru, svakako da neke informacije podijelite ovdje sa nama i sa građanima, nisu mi neophodne lekcije, shvatićete, ni sa Vaše ni sa bilo čije druge. Ako su ti projekti postojali u prethodnom periodu zašto onda nisu realizovani, ako su to vaši projekti, je li bilo prostora, je li bilo vremena, je li bilo sredstava? Nemam ništa protiv da čujemo i Vaše mišljenje, vaše stavove, samo nemojte nas barem ovdje ubjeđivati da je prije 2020.godine ovdje bilo sve sjajno i bajno, kad Vi intimno znate da nije tako, Vi intimno znate da nije tako, kolega Abdiću. Da ne govorimo u drugim oblastima. Evo da se zadržimo na zdravstvo i ako vi dolazite iz te struke.

Razumijem i političku poruku koju želite da pošaljete građanima, ali nedostaje vam doza objektivnosti i ne možete vi očekivati od nas da mi ne spominjemo period koji je postojao kako se prije vladalo prije nego što smo mi došli u poziciju da vršimo vlast. Mi samo možemo da upoređujemo taj period i ovaj da se građani na osnovu toga opredjeljuju, a vas su imali za 30 godina dovoljno vremena da upoznaju i da vide kakav je to način i model kako se vladalo u Crnoj Gori. Ne konkretno za ovu oblast, za sve ostale, da ne ulazimo u neke teme kojima mogu izazvati neke negativne emocije i reakcije a možemo i o bezbjednosti i o ekonomiji itd. Kako su se neki basnosno obogatili, kako je 30.000 mladih ljudi napustilo Crnu Goru, kako su se ljudi ubijali po ulicama Podgorice, ko je sve stradao u prethodnom periodu, a da ne ulazimo u te teme, da se zaustavimo na ovome? Žao mi je, ali moramo pričati o svom stvarima koje su se dešavale i upoređivati taj period da bi stekli neku objektivnu sliku i ako u ovoj vlasti i onoj od 2020.godine naravno da može bolje. Nijesmo mi komunistička partija ovdje da je savršeno i sjajno, postoje propusti, naravno da postoje. Ne želim neko da brani neodbranljivo, ali nas nemojte ubjeđivati da je sve bilo bajno do 2020.godine kad građani to mogu da vide svojim očima.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:27:19)

Zahvaljujem, kolega Božoviću. Nemate pravo na komentar, imate pravo na proceduru. Samo kratko.

NERMIN ABDIĆ (13.05.24 17:27:27)

Prihvatiće da mi je uvaženi kolega Božović, kazao, evo da čuje i to.

Drago mi je, prije svega da vam je prijemčio u ovaj slogan Demokratske partije socijalista možemo bolje, hvala vam na tome, drago da vam to ovako negdje zapalo za uši i lijepo je čuti i neću da zloupotrebim.

Gospodine Božoviću,

Evo još jednom vam kažem najljudskije. Prije svega znate što mi se ne dopada u ovome uz svo, naravno slobodu koju možemo svi ovdje da kažemo u granicama kulture i civiliziranog dijaloga. Jedno mi se samo ne dopada. Nijeste se zadržali na terenu zdravstvene teme. Rekao sam i najviše se zalažem za to kada su u pitanju iz zdravstva da to ne politizujemo, da ne gađamo neke druge teme bezbjednost i ostalo ko je sve. Tema zdravstva i još ću vam reći. Ako ja pričam nešto što nije tačno slobodno spreman sam pred cijelom crnogorskom javnošću da vam se izvinim. Znao kako. Gledajte, vratite, oslušajte sjednice Parlamenta ima li puta da ne kažem i stojim iza toga što kažem da je za vrijeme naše vladavine je li bilo sve sjajno? Nije bilo sjajno. To sam uvijek rekao. Rekao sam i uvaženom kolegi ministru zdravstva kada je bio ovdje, je li za vrijeme prethodnih ministara bilo sve sjajno po pitanju liste čekanja? Nije bilo sjajno. Moramo pošteno da kažemo ljudima, ali je li sad to bolje? Nije bolje, jer je za tri godine taj procenat porastao deset puta više imamo sad liste čekanja. Ja samo o tome govorim. Zalažem se da bude bolje. Nema nikakvog politikanstva ođe. Ođe samo ide priča u interesu građana, vjerujte mi. Je li se moglo uraditi više? Jeste. Nije sporno. i građani su nas kaznili na izborima, sad imamo opozicioni status. Nema ništa sporno. Hoćemo li da se vratimo uvijek na to. Ništa nije valjalo za vrijeme DPS-a i tako dalje, evo mi ćemo nešto bolje, pa dajte da učinimo to bolje. Ja se zalažem za to. Vi mislite da bi meni žao bilo i bilo kome od nas ođe da se koliko je sutra krene sa radovima, bolnica Budva, bolnica Pljevlja, da se izgradi novi urgentni centar, pa ima li koga u Crnoj Gori da bi rekao ne to nije dobro. To su dobre stvari. Isto tako sam rekao navijam da se napravi bolnica Ulcinju neovisno od ovih zadnjih dešavanja i tako dalje. To su prave, zdrave stvari razvijamo zdravstveni turizam da bude bolje, da se ova kasa puni na pravi način, da građani imaju sigurnost kada je u pitanju zdravlje. E, to je poenta priče. Ja se za to borim, a prvo sam samokritičan i prema meni i prema mojim partijskim kolegicama i kolegama, pa onda i prema svima vama koji se dio aktuelne parlamentarne većine. Zašto? Zato, ponavljam i time zaključujem. Što bi bilo u interesu, prije svega zdravlje svakog građanina, e to nema cijenu i zato svi treba da se borimo. Ako je nešto bilo loše napravimo ga boljim, ali ne da ga čiimo lošijim. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:30:34)

Zahvaljujem, kolega Abdiću. Želite kratko završnu riječ? Izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (13.05.24 17:30:41)

Čisto da malo relaksiram ovu situaciju koliko god da to sad neobično zvuči kada dolazi iz ovih klupa. Ja samo želim da zahvalim kolegama koji su najavili podršku o ovom zakonskom predlogu. Koliko razumijem biće jednoglasna podrška. Takođe, želim da se zahvalim i kolegama iz struke koji su primijetili šta je bio problem zapravo u Zeti. Ja sam to malo u uvodu pomenula. Znam da nema dovoljno ljekara i mi smo razgovarali sa direktorom Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, on nas je uvjerio da u ovom momentu ima dovoljno osoblja i da će brzo krenuti sa radom, tako da očekujemo da se zakon implementira u što kraćem roku. Zahvaljujem vam na vašim sugestijama. Naravno, ni jedna priča ovdje kod nas ne može da prođe bez politike. Negdje je to normalno. Nalazimo se u Parlamentu o čemu ćemo drugo da pričamo nego o politici, ali i vi sami znate da sam ja izuzetno otvorena da o svim ovim temama razgovaramo i na Odboru za zdravstvo, da smo milion puta pokrenuli neke teme koje ovako nijesu prijatne, ali su tu da o njima raspravljamo, jer iz tih tema iz naše rasprave možda izađe nešto što je dobro, što je pozitivno za građane. Znam kada smo imali nekoliko zajedničkih inicijativa kako bi se rješavali problemi i sa ljekovima i svi drugi problemi koji postoje u zdravstvenom sektoru, ali ne možemo reći da nijesu postojali prije 2020.godine. Ja, naravno ne želim da se vraćam na te stvari. Ja sam milion puta imala rasprave i sa uvažnim kolegom Erakovićem, bez ikakve želje da sad izazivam polemiku. Mi smo i ranije dok je bila gospođa Borovinić, ministarka raspravljali o ovim temama, ukazivala sam ja na nešto što se meni nije sviđalo. Naravno, u vašim stavovima vi imate pravo da iskažete ono što vi vidite kao ljekar. Meni je samo drago što smo se mi ovdje složili da nemamo zamjerke na rad ljekara, na rad medicinskog osoblja i mislim da smo tu jednoglasni.

Takođe, osvrnula bih se na riječi uvažnog kolege Adrovića, u koliko su zaista takvi problemi, a vjerujem da jesu u Plavu i Rožajama, mislim da mi svi zajedno odavde treba da možda neku zajedničku inicijativu ili neki zajednički predlog zakona kako bi se i ti problemi riješili, jer zaista radi se o dva grada i u koliko nemaju adekvatnu medicinsku pomoć građani, ja im želim da je što manje koriste, ali na nama je da svima jednak tretman, pa kako smo to riješili za građane Zete, treba to isto da učinimo i za Plav i Rožaje i u tom smislu ja stojim i Bošnjačkoj stranci na raspolaganju da zajedno uputimo neku inicijativu ili možda predlog zakona kako bi se ovi problemi riješili. Hvala vam još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:33:15)

Zahvaljujem, uvažena kolegice. Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda - Izvještaj Odbora za ljudska prava i slobode sa kontrolnog saslušanja ministra zdravlja, ministra finansija, zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, direktora Instituta za javno zdravlje Crne Gore, VD direktorice Zavoda za socijalnu u dječju zaštitu i generalne sekretarke Zajednice opština Crne Gore sa predlogom zaključaka na temu.

Praćenje realizacije zaključaka Skupštine Crne Gore donesenih povodom razmatranja Predloga zaključaka Odbora za ljudska prava i slobode sa kontrolnog saslušanja ministra rada i socijalnog staranja, ministra prosvjete, ministra zdravlja i ministra pravde na temu - Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori, sa posebnim akcentom na praćenje realizacije zaključaka Odbora za ljudska prava i slobode sa konsultativnog saslušanja, održanog 25.septembra 2019.godine na temu - Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori i preporuka iz Analize intersektorske podrške različitih sistema djeci sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori koju su pripremile ekspertkinje angažovane od strane UNICEF-a, objavljenih u Službenom listu Crne Gore broj 8422 od 01.avgusta 2022.godine.

Odbor za ljudska prava i slobode povodom kontrolnog saslušanja na navedenu temu odlučio je da podnese Skupštini na usvajanje predlog zaključaka.

Izvestiteljka Odbora za ljudska prava i slobode je Jelenka Andrić. Da li želi riječ?

Sada prelazimo na diskusije i molim kolegicu Zoju Bojanić Lalović da uzme riječ. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (13.05.24 17:35:44)

Zahvaljujem ,predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, građanke i građani,

Pred nama je jedan Izvještaj sa dobrim Zaključcima koji otvaraju mnogo pitanja ali i otvaraju mnogo prostora za djelovanje kada je riječ o najosjetljivijoj kategoriji. Ono što ćemo prvo primijetiti u Izvještaju jeste jedan kontinuitet u nedešavanju. Tu, prije svega, mislim i na opšti zaključak koji postoji u ovom izvještaju, a to je da se ni jedan od zaključaka odbora iz 2019.godine pa istog odbora iz 2022.godine nije realizovao, što izaziva, ne može a da ne izazove, zabrinutost svih nas ovdje iz više razloga. Prije svega, zato što se radi o djeci sa smetnjama u razvoju i osobama sa invaliditetom. Podsjetiću da kao dopunu ovom Izvještaju možemo posmatrati, odnosno možemo uzeti u prilog i i Izvještaj Stejd departmenta koji upravo kaže da se kada se govori o ljudskim pravima i slobodama upravo ništa nije desilo na ovom polju i da prepoznaju zapravo nejednake uslove za osobe sa invaliditetom i djecu sa smetnjama u razvoju. Ono što takođe zabrinjava, a stoji u konstataciji ovoga Izvještaja jeste da se na odboru nije pojavio premijer, stoji u konstataciji, i ministar Milović. Dakle, govorimo o ljudskim pravima o slobodama i konačno možda najvažniju, ne možda nego najvažnijim pravima, dječijim pravima, a oni koji negdje treba da budu uzori u rukovođenju, liderstvu, u kreaciji društveno političkog života ne prisustvuju.

Sa druge strane ono što bih izdvojila a što negdje iz ovog Izvještaja budi interesovanje jesu upravo dječija prava uopšte. Kako sam dugo u obrazovanju pitanje inkluzije jeste i jedan od najvažnijih aspekata reforme obrazovnog sistema i na tom polju se puno radilo. Od 1997.godine kada je kroz jedan projekat vrtić i škola po mjeri djeteta četvero djece uključeno u obrazovno vaspitni sistem pa 2000.godine kada je već bilo 14-oro, pa se nastavilo dalje kroz reformu i krenulo je sa uvođenjem asistenata u nastavi, sa prilagođenim planovima i programima, zatim sa Dnevnim centrima o kojima je konačno u ovom Izvještaju riječ, sa Resursnim centrima, ali ovo je oblast koja je ostavljala prostora da se i dalje djeluje. U međuvremenu vidjeli smo da prava djece su široka. Ona podrazumijevaju i djecu sa izuzetnim osobinama i naravno djecu kojima je potrebna određena podrška, ali ono što svi negdje možemo zaključiti u ovom trenutku jeste da smo mi ta prava u ovako kreiranom društveno političkom kontekstu zanemarili. Da smo zaboravili ne samo na prava već i na njihovo mentalno zdravlje. Kroz razgovor o vršnjačkom nasilju ili kroz prepoznavanje određenih anomalija među mladima, zaboravili smo zapravo da konstatujemo da su oni ogledalo i našeg djelovanja, zaboravili smo da taj nedostatak empatije i ta netolerancija je odraz nedostatka empatije svih nas ili uopšte društva i nedostatak te sposobnosti da prihvatimo drugačijeg. S toga bih pomenula i dva poslednja primjera sa jedne strane manipulacije, a sa druge strane primjer i jednog nedostatka empatije prema maloljetnom djetetu.

Prvi primjer odnosi se na najnoviju informaciju iz medija, pri tom molim vas, želim da naglasim da ne pripadam ljudima koji se oslanjaju na medijske informacije u koliko iza informacije ne stoji ime i prezime, a ovdje zaista u tom tekstu imamo izjavu jednog profesora, riječ je o dešavanju u Opštini Žabljak i tiče se posjete pjesnika Ljubivoja Ršumovića. Priznaćete da nema ničeg ljepšeg nego kada učenicima kojima govorite o poeziji ili govorite o piscima omogućite da ih posjeti živi pjesnik, jedan sjajno zamišljen događaj. Saradnja Opštine Žabljak i Osnovne škole "Dušan Obradović", a na kraju sega jedan novinski tekst i realcija profesora na činjenicu da se ovaj događaj iskoristio kao teren za političko djelovanje novoizabrane direktorice biblioteke iz Pljevalja Bojane Đaćić. Kažem, ne bih koristila ni imena, ni događaj, ni situaciju da o ovome u novinskom natpisu nije govorio profesor Vojinović iz upravo škole koja je ovaj događaj organizovala. Ne tvrdim da je to tako, ali jeste događaj koji sreće pažnju, odnosno jeste priča koja sreće pažnju i zahtijeva da bude provjerena. Ko će to uraditi, da li je to u nadležnosti Ministarstva prosvjete, ako je riječ o dešavanju u jednoj obrazovno vaspitnoj ustanovi ili će to uradili opština, a mislim da to treba da urade i jedni i drugi i svako iz svog ugla.

Mislim da djeci treba omogućiti da se kroz ove programe okupljaju oko nekakvih zajedničkih, univerzalnih vrijednosti, a da ih udaljavamo sa ovog terena politike ili terana koji prosto može da stvori utisak politikanstva. Kažem, očekujemo reakciju i ako se ona, evo već neko dana je ova vijest, nije desila. Sa druge strane podsjetću i na još jedan vrlo aktuelan događaj. Imali smo jedno senzacionalno hapšenje gospođe Jelene Perović. Jedni su likovali, drugi su osuđivali, a između i jednih i drugih pojavio se jedan novinski članak u kome se konstatuje da je njeno maloljetno dijete pretreseno sa nemjerom da se tu traže dokazi i da joj je uskraćeno tog dana da ide u školu. Ako je riječ o maloljetnom djetetu, znate da ovakva jedna situacija zahtijeva i reakciju psihologa i pedagoga i svih onih koji bi trebali da reaguju a koliko znam, a evo sigurna sam da i kolegice i kolege u ovoj sali, to je ostalo nekako neuočljivo za sve ili se smatralo manje bitnim. Smatram da su ovo vrlo važna pitanja pred kojima svi treba da se zamislimo, bez obzira kojoj političkoj partiji pripadali, bez obzira u koje vrijednosti vjerovali i koje razvijali, kada su djeca i mladi u pitanju onda moramo usmjeravati naše djelovanje upravo u pravcu koji će njih okupljati oko onoga što je njima zajedničko, a priznaćete mladost ima puno toga oko čega može da se okupi, a da to ne bude politikanstvo i da ne bude ideologija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:45:58)

Zahvaljujem, kolegkinice Bojanić Lalović.

Sada molim poslanika Jola Vučurovića da uzme riječ. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (13.05.24 17:46:06)

Hvala.

U pravu ste, gospođo Bojanić Lalović, mi smo u Izvještaju kritički pristupili, jesmo i uvijek ću kritikovati iako sam dio parlamentarne većine, kritikovati i Vladu i sve drugi koji se ne bave ovim pitanjima koja su možda i najozbiljnija u Crnoj Gori, ako ćemo iskreno da pričamo. Ja bih se na početku i prvenstveno i zahvalio i predsjedniku Skupštine što je uvrstio u dnevni red ove sjednice Supštine Izvještaj Odbora za ljudska prava i slobode jer to se nije dešavala često u proteklih, da kažem, deset godina. Sa kontrolnog saslušanja predstavnika devet nadležnih institucija o praćenju realizacije Zaključaka Skupštine Crne Gore, radilo se o jednoj zaista važnoj i čini mi se kvalitetnoj sjednici, na kojoj su svoje stavove i predloge i komentare i sugestije saopštili oni najvažniji činioци kada je u pitanju ova, kao što rekoх, važna oblast. Nadam se da ćemo kroz sprovođenje Zaključaka uspjeti da pomognemo da se ova pitanja rješavaju efikasnije nego do sada na dnevnih centara, na korsit korisnika usluga i roditelja. Nadam se da će sprovođenje u djelo ovih zaključaka ići mnogo efikasnije i brže nego u prethodnom periodu i da će ova Vlada raditi posvećenije na ovim pitanjima nego što je to bio slučaj i sa onom prethodnom, govorim i ovoj gospodina Abazovića i Krivokapića i Markovića i svih drugih. Da kažem da je Odbor za ljudska prava i slobode na Petoj sjednici održanoj 21.februara ove godine realizovao pomenuto kontrolno saslušanje u skladu sa Zaključkom Skupštine Crne Gore broj 29 donesenim povodom prethodnog kontrolnog saslušanja o radu dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori. Podsjetio bih da je prethodne zaključke na ovu temu donesene u julu 2022.godine, da je glasao za njih 71 poslanik, koji je tada prisustvovao zasijedanju čime je iskazana nepodijeljena posvećenost poslanika i poslanica unapređenju prava djece u Crnoj Gori i izražavam očekivanja da će i ovaj Izvještaj glasati svi poslanici u Parlamentu, mislim da nema razloga da ne glasaju.

Takođe, Odbor za ljudska prava i slobode se u svom radu apsolutno fokusirao na unapređenje, promociju, afirmaciju poštovanja prava djeteta sa posebnim akcentom na djecu sa smetnjama u razvoju, a sve u cilju dostizanja standarda definisanih Konvecijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta i Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom. Upravo vođeni tim ciljem radi praćenja implementacije Zaključaka Skupštine Crne Gore, radi se o 29 Zaključaka, realizovali smo kontrolno saslušanje predstavnika devet nadležnih institucija sa koje smo i podnijeli i ovaj Izvještaj sa predlogom zaključaka u 16 tačaka. Takođe, kontinuiranim praćenjem stanja u ovoj oblasti, te posjetama pojedinim dnevnim centrima za djecu sa smetnjama u razvoju u Bijelom Polju, Nikšiću i Pljevljima realizovan je u januaru i februaru ove godine kao i nakon dodatne petosatne rasprave na Petoj sjednici odbora ja bih istakao da nema nekog velikog razloga za zadovoljstvo i da nadležne institucije, a posebno Ministarstvo rada i socijalnog staranja moraju snažnije i posvećenije raditi na realizaciji Zaključaka Skupštine Crne Gore donesenih 2022.godine. Kažem da sam apsolutno nezadovoljan radom ovog ministarstva kao i drugih vezano za ispunjavanje ovih Zaključaka. Kada sam pomenuo posjete dnevnim centrima koje sam imao zajedno sa članovima odbora prethodnih mjesecim, moram prije svega da odam priznanje, da pohvalim rad rukovodstva i radnika u tim dnevnim centrima. Dakle, ljubav koju pokazuju prema korisnicima i moram da pohvalim da oni imaju apsolutnu podršku lokalnih samouprava, da pohvalim direktno i gradonačelnika Smolovića, gradonačelnika Nikšića - Marka Kovačevića i gradonačelnika Pljevalja gospodina Vraneša, gospodina Smolovića gradonačelnika Bijelog Polja.

Da se vratim na sjednicu i kontrolno saslušanje, moram takođe istaći da nismo u potpunosti zadovoljni onim odgovorima koje smo čuli, Vi ste prisustvovali sjednici izvinite što se Vama obraćam, ali imali ste izlaganje baš vezano za ovo o čemu pričam. Nadam se da će se većina ovih tema otvoriti u trenutku kada se priprema novi Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti, rečeno nam je na toj sjednici da se njegovo usvajanje očekuje u četvrtom kvartalu ove godine. Takođe, ukazali su da će se određena pitanja riješiti donošenjem Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta i strategije koja se takođe očekuje u četvrtom kvartalu ove godine. Da kažem, nezadovoljni dosadašnjim tempom realizacije Zaključaka izrazili smo očekivanja da ćemo na narednoj sjednici koja će biti posvećena ovoj temi dobiti konkretne podatke od naležnih institucija i evo još jednom apel Vladi da se bavi ozbiljno ovim pitanjem i da će biti realizovano mnogo više aktivnosti u cilju unapređenja položaja djece sa smetnjama u razvoju, kao i da će se pokazati odgovorniji odnos prema obavezama utvrđenih Zaključcima Skupštine koji su, kao što rekoх, usvojeni jednoglasno ovdje 2022.godine. Imajući u vidu da Zaključci Skupštine nijesu realizovani cilj je da treba pozvati nadležne subjekte da sa dužnom pažnjom i ozbiljnim pristupom u što je moguće kraćem roku preduzmu aktivnosti na realizaciji ovih Zaključaka. Svjesni smo takođe da dnevni centri za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju predstavljaju dobar

model decentralizacije i čine važnu uslugu koja je od velike pomoći djeci sa smetnjama u razvoju, njihovim porodicama jer pružaju mnogo širu lepezu usluga od onih koji su definisane u okviru usluge dnevnih boravaka. Međutim, i dalje postoje određene nejasnoće u pogledu njihovog finansiranja i ne postoji jasna metodologija za izračunavanje cijene koštanja usluga na koje se radi duže od 15 godina, potpuno jedna situacija nejasna, niti jasno definisan model učešća države u finansiranju ovih usluga, što je potrebno hitno realizovati.

Naglašavam da se za finansiranje dnevnih centara mora pronaći održivo rješenje i donijeti pravilnik kojim će se utvrditi metodologija i izvori finansiranja čime će se stvoriti osnov da država preuzme veći dio troškova. Može se zaključiti takođe da je i dalje veoma izraženo odsustvo multisektorske saradnje između javnih institucija kao i odsustvo saradnje državnih institucija i predstavnika lokalne samouprave, a naročito u dijelu rane intervencije kod djece sa smetnjama u razvoju. Eto, dakle, to je ukratko taj Izvještaj i stoji ono što sam kazao na početku, moja direktna kritika i ovoj Vladi i onoj prethodnoj i onoj prije nje da se nije dovoljno uradilo na ovom veoma važnom pitanju koje, nadam se, ne razdvaja već može negdje da nas spoji i da ovaj Parlament treba da pošalje i glasanjem za ove Zaključke, da pošalje jasnu poruku da možemo svi zajedno da uradimo mnogo toga posebno ovaj dio što sam kazao oko finansiranja na mnogo boljem radu dnevnih centara i na poboljšanju uslova rada i života korskornika i rukovodstva i ljudi koji su zaposleni u dnevnim centrima. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 17:54:39)

Zahvaljujem, kolega Vučuroviću.

Sada molim poslanika Dušana Raičevića da uzme riječ.

Izovolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (13.05.24 17:54:47)

Uvaženi predsjedavajući,

Negdje ću moju diskusiju vezati i za komentar poslanika Vučurovića i njegovu ocjenu i mislim da je svima više jasno da je vrijeme koje je iza nas omogućavalo prostor da možemo da apelujemo, ali da smo pokazali svi kao predstavnici sistema da je to vrijeme davno prošlo i da sad već moramo konkretno da uputimo zahtjev Vladi Crne Gore da se ova problematika konačno krene rješavati. Više puta sam isticao da ću ovdje u svom djelovanju nastojati da pružim podršku i svim mojim kolegama predsjednicima opština i raduje činjenica da je upravo i zajednica opština dala doprinos isticanju još jednom neophodnosti multisektorskog djelovanja sa ciljem da se problematika finansiranja dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju konačno definiše, odnosno na adekvatan način formalizuje. Nije lijepo čuti da upravo u ovoj oblasti nama nedostaje jasne i konkretne strategije iako smo od ministra dobili informaciju da u oktobru 2023. godine je usvojena ta strategija, čekamo da vidimo da li ćemo imati konkretne rezultate iz iste. Međutim, vrijeme protiče i ono što je sa nivoa Zajednice opština istaknuto jeste činjenica da su opštine u prethodnom periodu pružila punu podršku i formiranju, odnosno funkcionisanju dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju, da su konkretno kroz razne vidove učešća dale doprinos u iznosu od tri miliona eura, a da se iz lokalnih budžeta opština u prethodne tri godine izdvojilo šest miliona eura kako bi ti dnevni centri funkcionisali.

Takođe, ono što želim ovom prilikom da istaknem jeste i činjenica da mnogi od ovih centara, vi ste posjetili samo tri, ne funkcionišu baš u adekvatnim uslovima, da mnogi od ovih centara nisu niti izgrađeni u skladu sa pravilnikom koji predviđa izgradnju ovakvih sličnih objekata oni su nešto drugačiji u odnosu na one koji definišu izgradnju objekata predškolskih ustanova. Moramo istaći da je krajnje vrijeme da se država ozbiljno pozabavi sa nedostatkom stručnog kadra koji bi radio u ovim dnevnim centrima.

Dozvolite i ovo da još jednom istaknem, a to je činjenica da opštine zaista pružaju maksimalnu podršku funkcionisanju, da su naše procjene da upravo cijena koštanja boravka jednog korisnika je blizu 900 eura, sa druge strane država participira sa 250 eura. Ukoliko znamo da skoro 20 opština od 25 u Crnoj Gori su korisnice Egalizacionog fonda tj. tretiraju se kao opštine koje nemaju stepen razvoja adekvatan i da u moru mnogih obaveza koje se nameću opštinama od primjene granskih kolektivnih ugovora, govorili smo u nekom prethodnom periodu i kolega Bojović je istakao to, između ostalih, da primjena odredbi granskog kolektivnog ugovora za oblast komunalnih djelatnosti i te kako opterećuje opštine. Zaista ovom prilikom moram da stanem u odbranu svih mojih kolega s obzirom da ovih dana se govori o tome kako su opštine prenatrpale brojem izvršilaca da je ovo pored onih oblasti koje su zakonom definisane, a govorimo o komunalnoj policiji, govorimo o službama zaštite i spašavanja pa čak i funkcionisanju dnevnih centara to su oblasti koje su zakonom nametnute opštinama i do sada nijesmo adekvatno ponudili izvor finansiranja kako bismo pomogli opštinama, odnosno kako bismo omogućili adekvatniju uslugu upravo u ovim centrima. Drago

mi je da smo se usaglasili da stvari kako su prezentovane upravo na sjednici odbora, odnosno tokom kontrolnog saslušanja nijesu se pomjerile sa mrtve tačke od 2022. godine i da je vrijeme za apele prošlo i da moramo uputiti konkretne zahtjeve prema resornim ministarstvima da se u ovoj oblasti ponude konkretna i adekvatna rešenja. Pozdravljam upravo ovo što ste vi rekli da mnoge moje kolege pružaju punu podršku sa nivoa opština funkcionisanju sistema pozdravljam ih između ostalog i najavu otvaranja Centra za autizam u Nikšiću. Na žalost, plašim se da ćemo takve centre morati otvoriti u mnogim drugim opštinama i da je to poslednja opomena koju evo danas ovdje javno svi možemo da pošaljemo da se u ovoj oblasti moraju ponuditi adekvatna i konkretnija rješenja i da moramo sa riječi konačno preći na djela. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:00:47)

Zahvaljujem, kolega.
Pravo na komentar poslanik Slaven Radunović.
Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (13.05.24 18:00:56)

Hvala, predsjedavajući.

Ne želim, gospodine Raičeviću, da oponiram ništa jer slažem sa vašom diskusijom nego samo mislim da je red da se čuje još nešto što bi bilo da kažem nadgranjama ovoga o čemu priča, a to je da na žalost iz nekog razloga stalno pričamo o djeci sa posebnim potrebama i to ograničavamo nevjerovatnom granicom od 27 godina kao da ta djeca ikad prestaju da budu djeca i kad napune 28 i 35 i 40 oni su uvijek djeca, ne zato što su nečija djeca nego zato što su jednostavno ometeni u razvoju i što ne mogu ni u kasnijem periodu ništa se novo ne desi u njihovom životu kad pređu 27 godina da bi mogli sami o sebi da brinu. Mislim da je polako vrijeme da mijenjamo ne samo vokabular kad je u pitanju ova tema nego i odnos posebno iz razloga što dok su ta djeca mlađa 10 ili 12 ili 15 ili 17 godina oni imaju mlađe roditelje još uvijek relativno snažne, zdrave koji mogu da se nose sa tim velikim problemom. Kad napune 30 ili 40 godina njihovi roditelji su, ako su još živi, na granici iscrpljenosti i tada im treba najveća pomoć. Tako da kao što rekoh pošto se ništa ne dešava prelaskom 27 godine ne vidim zašto bismo izdvajali samo djecu do 27 godina nego bi ti dnevni centri, uz naravno možda još neka dodatna poboljšanja, trebali da služe svima koji su zainteresovani i kojima mogu da pomognu. Ljudi koji imaju nekoga u porodici sa sličnim problemom, ja imam u najbližoj porodici, znam koliko sebe moraju da daju ljudi na dnevnom nivou da bi koliko toliko omogućili tom djetetu normalan život. Reći ću vam da tako nešto malo djece može da dobije tako neku dobru njegu da ne mu ne bi trebao, recimo, taj dnevni centar i znam koliko tim roditeljima znači tih pet, šest ili sedam sati koje mogu konačno da posvete sebi ili drugom djetetu ili poslu ili bilo čemu drugom. Tako da ovom prilikom, evo pošto smo danas svi čini mi se pričamo u istom pravcu kad je ova tema u pitanju i svi mislimo na isti način, mislim da možemo da pošaljemo jednu poruku institucijama iako vidim da ljudi koji se bave ovom problematikom nisu zadovoljni ni tretmanom ove djece do 27 godina u potpunosti, ali da pokušamo da ipak ovom problemu prilazimo sveobuhvatno jer problem postaje sve veći i veći sa godinama, ne smanjuje se, on je sve veći i veći kako ta djeca rastu. Institucije koje su nadležne da se bave ovim stvarima, ali i mi kao zakonodavci da pridemo na jedan novi način rešavanja ove problematike i da uključimo apsolutno sve osobe kojima je takva pomoć potrebna. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:04:32)

Zahvaljujem, kolega Radunoviću.
Odgovor na komentar ima prvo poslanik Raičević, a onda možete u drugom krugu. Ovo je sada odgovor na komentar. Molim vas, da poštuemo samo proceduru.
Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (13.05.24 18:04:45)

Zahvaljujem, kolega Radunoviću, što ste u vašoj diskusiji spomenuli jednu izraženu problematiku koje smo, manje više svi mi koji razumijemo potrebe korisnika ovih usluga, svjesni. Ono što posebno zabrinjava jeste činjenica da upravo ta djeca nakon 27 godina su prepuštena roditeljima, roditelji prepušteni radu ili oslanjanju na rad nevladinih organizacija i da su institucije sistema upravo i tu pokazale potpunu nemoć.

Istaći ću primjer jedne nevladine organizacije iz mog grada koja ima i poseban status, kao nevladina organizacija od posebnog značaja, a ona se bavi upravo radom sa osobama koje navrše 27 godina i negdje upravo ta nevladina organizacija pomaže roditeljima koji upravo tada možda i najviše trebaju tu pomoć.

Ono što bih vas zaista zamolio, kao iskusnog parlamentarca, nadam se da mi nećete zamjeriti da ipak moramo biti politički korektni i koristiti pravilno terminologiju ovo jesu djeca koja zahtijevaju posebnu pažnju, ali nijesu djeca sa posebnim potrebama već djeca sa smetnjama u razvoju. Dajte da budemo konačno na istom putu i da stvari nazovemo pravim riječima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:06:38)

Zahvaljujem, kolega Raičeviću.
Imamo još jedan komentar poslanika Miloša Pižurice.
Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (13.05.24 18:06:44)

Poštovani potpredsjedniče, samo kratko ću se nadovezati na ovo što su dvojica kolega prije mene govorili jer imao sam priliku da učestvujem u jednoj humanitarnoj akciji gdje su djeca koja koriste dnevni centar i isto tako prije svega ukazano je na taj problem da djeca koja navrše 28 godina više ne mogu da budu korisnici tog dnevnog centra.

Ono što zaposleni u dnevnom centru, konkretno to je ovdje u Podgorici bilo, pokazali su svoju dodatnu humanost i oni na svoju inicijativu nekoliko godina posle navršenih 28 godina i dalje zadržavaju tu djecu još nekoliko godina ne dobijajući neku konkretnu pomoć već samo pokazujući svoju humanu stranu i to im predstavlja zaista jedan veliki problem i veliko opterećenje, ali i veliku pomoć roditeljima kao što je sve kolega Radunović rekao sve su i oni to negdje naveli i zaista mislim da svi ovdje kada smo na nekom istom fonu da apelujemo na nadležne institucije da riješe taj jedan veliki problem koji opterećuje i tu djecu i roditelje, ali i zaposlene u dnevnom centru širom Crne Gore. Zaista ta pomoć je neophodna i nadam se da se može naći neko rešenje i da se pomogne svim tim ljudima. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:08:20)

Zahvaljujem, kolega Pižurica.
Da li kolega Raičević želi odgovor na komentar? Ne.
U međuvremenu imamo još jedan komentar poslanika Marka Kovačevića.
Izvolite.

MARKO KOVAČEVIĆ (13.05.24 18:08:29)

Samo bih želio da zahvalim kolegi Raičeviću što je pomenuo ovaj važan projekat Centra za autizam u Nikšiću kroz koji može da se tretira i sve ovo što smo sada čuli kao probleme koji se javljaju u ovoj oblasti. Mi smo to predložili posebno imajući u vidu dvije stvari da je potrebno u radnoj fazi otkriti spektar autizma i upravo ovo poslije 27 godine kako tretirati taj problem jer tada roditeljima treba najveća pomoć. Mislim da mi kao parlamentarci zaista treba da iskoristimo i ovu govornicu i mogućnosti koje imamo da apelujemo da se više posveti Vlada i sve institucije ovom problemu. Evo ja ću reći kakav smo mi kao Opština Nikšić imali problem u svemu ovome. Dakle, prethodne dvije vlade uopšte nisu imale razumijevanja na naše apele kad je Centar za autizam u pitanju jer smo mi pronašli i prostor gdje bi se taj centar nalazio. Dakle, u pitanju je stara osnovna škola u Ozrinićima kraj Nikšića. Mi smo slali niz apela, išli na razgovore i sve ostalo do skoro se ništa nije promijenilo. Sada već imamo i jedno radno tijelo koje se time bavi i ono što je posebno važno jeste i da uključimo upravo i te roditelje i djecu da čujemo ono šta su njihove sugestije, a imamo priliku da kroz taj centar stvari široko postavimo i da tako kažem riješimo što više problema. Samim tim kapaciteti koje pruža taj prostor oni mogu biti i na taj način postavljeni da ispunjavaju potrebe za čitavu državu, dakle, za čitav prostor ako na kvalitetan način uradimo projekat i sve ostalo. Dakle, to je jedna tema koja je otvorena o kojoj možemo svi zajedno da razmišljamo i da neki način postavimo Crnu Goru u ovoj oblasti kao lidera u regionu jer imamo prostor za tako nešto.

Što se tiče osoblja tu je malo teže kreirati i stvoriti kvalitetno osoblje, ali mislim da ima dovoljno humanih ljudi u Nikšiću i u Crnoj Gori koji bi mogli i kroz neke prekvalifikacije i sve ostalo da nam pomognu u

ovoj oblasti. Tako da ovo zaista jeste jedna tema za razmišljanje, Vlada se uključila u sve to, imamo radno tijelo koje se time bavi i naravno da je pomoć svih dobrodošla kada je ova tema u pitanju. Tako da vam hvala još jednom što ste ovo pomenuli.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:10:46)

Zahvaljujem, kolega Kovačeviću.

Sada molim poslanika Duška Stjepovića da uzme riječ.

Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (13.05.24 18:10:53)

Hvala najljepše, potpredsjedniče Pejoviću.

Malo ću možda neobično početi, a to je da mi smeta ovakva kamerna atmosfera kada na dnevnom redu imamo jedan šokantan, za moj pojam, izvještaj. Ko ga je god čitao on je šokantan u svim svojim stavovima pogotovu njegovi zaključci. Volio bih da mi kao država dostignemo taj nivo razvoja da će se ovdje jedan alarm upaliti u svakom smislu, institucionalan alarm u našem Parlamentu, u retorici da se mi onako do usijanja izdignemo u svojim zaletima i usponima, kada imamo jedan ovako šokantan izvještaj, a sada ću preći polako da ga komenarišem i da vidite zbog čega je šokantan. Za mene je šokantno ne samo ono da je nepoštovanje zaključaka nastupilo od 2022. godine znam da vi kolege iz DPS-a niste preskočili, pretpostavljam namjerno da su ti zaključci se odnosili na ono što su zaključci iz 2019. godine je li tako gospodine Vučuroviću. Dakle, još iz 2019. godine pa čini mi se unazad pošto ti zaključci iz 2019. godine su posmatrali određeno stanje koje je bilo i prije toga. Dakle, sve ono što mi imamo unazad decenijama je poražavajuće i šokantno, a najviše me šokira jedna možda i prva stavka iz ovih zaključaka, a to je da Skupština Crne Gore zaključuje da nadležne institucije i organi nisu pokazali očekivanu odgovornost i posvećenost realizacije i zaključaka Crne Gore objavljenih u tom i tom listu. Zbog čega? Što smo ih onda donosili sve ovo vrijeme. Zar mi kao Skupština, a pričali smo o tome da imamo glavnu ulogu u smislu institucija u Crnoj Gori nemamo dovoljno snage bez obzira što nemamo zakon o Skupštini i Vladi da ne tjeramo Vladu da radi svoj posao. Mislim da mi to moramo poslije ovakvih zaključaka koje ćemo nadam se jednoglasno usvojiti da natjeramo Vladu da radi svoj posao. Ovdje se ne radi uopšte o politici ni o stranačkoj politici ni o bilo kakvoj pripadnosti te vrste. Zašto? Prosto dozvolite mi da kažem jednu tezu od koje bih trebalo i možda da počnem od nje, da smo mi kao društvo i država zreli onoliko koliko nam je dobra politika poštovanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, a naročito prava osoba sa invaliditetom, a naročito prava djece sa invaliditetom, odnosno djece sa smetnjama u razvoju. Iz ovog zaključka mi čak pokažemo, kao Skupština u ovom slučaju odbor da uvažavamo nezadovoljstvo koje su poslanici i ostali učesnici kontrolnog saslušanja izrazili odgovorima predstavnika nadležnih institucija koji su uglavnom dali uopštene i neprecizne odgovore na precizno postavljena pitanja. Ako ne možemo za jednu, dvije, tri godine stvoriti finansijske uslove da se ovo stanje popravi, a i o tome se radi u zaključcima, jedan od zaključaka, onda valjda možemo očekivati od svojih kolega koje smo mi izabrali da se pojave na odboru i da daju precizne odgovore na ono što ih pitamo. To je način uvažavanja ove skupštine kao Parlamenta i to je način uvažavanja svih nas kao poslanika bez obzira da li smo iz parlamentarne većine ili iz opozicije i na tome želim da odam zaista priznanje Odboru za ljudska prava na čijem čelu je gospodin Jovan Jole Vučurović koji nije ni u kom slučaju ni za jedan trenutak što se vidi iz zaključaka pokušao da stanje koje je poražavajuće u oblasti socijalne i dječije zaštite stavi pod tepih ni u kom slučaju jer vidimo da ovdje ima još zaključaka koje se odnose na kadar koji radi u centrima. Tu moram da se ogradim, ovdje se samo govori o deficitu kadra i o deficitu adekvatnog kadra. Nije ovo kritika ni na jednog čovjeka, ženu koja radi u centrima za djecu sa smetnjama u razvoju, osobe sa invaliditetom. Evo ja sam kao potpredsjednik Opštine Danilovgrad čini mi se prošle godine učestvovao u jednoj manifestaciji onako jednom tradicionalnom dijeljenju novogodišnjih paketića toj djeci. Vidio sam sa kakvom ljubavlju ti ljudi tamo rade, sa kakvom posvećenošću oni ulaze u svaki onaj kontakt sa tim osobama. To nisu ljudi koji su pali s Marsa. To su ranjive kategorije ovog društva koji imaju svoja ljudska prava. Sva ljudska prava, to je nešto što sam specijalizirao pa znam, proističu iz onoga što je ljudsko dostojanstvo. Mi u odnosu na te osobe, u odnosu na tu djecu sa smetnjama u razvoju moramo da pokažemo takav odnos koji će iznad svega da poštuje njihovo ljudsko dostojanstvo koje izvire iz njihovog prosto statusa kao čovjeka, kao ljudskih bića. Da li mi to radimo na način što imamo već neko vrijeme neusaglašen nivo finansiranja između države i opštine, ako sam dobro shvatio jedan od zaključaka, da li mi to radimo tako što pozovemo neke ljude koji se time bave, koji bi trebalo da se time prvenstveno bave možda na sjednici Odbora, pa nam oni kažu nešto što ne bi trebalo da nam kažu ili nam uopšte ne saopšte to što bi trebalo da nam saopšte. Smatram da je to nedopustivo. Svi moramo da radimo svoj posao.

Vjerujte, što se tiče poštovanja Skupštine, to ću još jednom da kažem, sutra ili preksutra, u srijedu, biće Osma sjednica Odbora za međunarodne odnose i iseljenike. Malo mi fali da bilo koju tačku dnevnog reda Odbora kojim predsjedavam odložim, odnosno da je ne stavim na dnevni red dok se ne pojavi resorni ministar. Osma sjednica Odbora za međunarodne odnose još ga nismo vidjeli i ovo neka bude javni apel, a ja sam pokušao par puta neformalno da taj apel saopštim, očigledno nije urodio plodom. To je jedna stvar.

S druge strane, nisam htio da se javim kada smo imali prethodnu tačku dnevnog reda oko zdravstva. Ne bih želio da niko shvati ovdje da je sada sve sjajno niti da je onda sve bilo sjajno, ali je moj apel da s ovog mjesta, kada su pitanju dnevni centri, kada su u pitanju domovi zdravlja, bolnice, zdravstvene institucije, ako ne možemo potpuno izbaciti politiku u smislu strančarenja, tako ću reći strančarenje, ali onda da ograničimo taj uticaj. Jer, sjećam se, još jedan primjer, Dom zdravlja u Danilovgradu je procvjetao, mogu slobodno reći, i dostigao neki svoj vrhunac kada je u pitanju i zdravstvena usluga i zaštita i sve toga tipa, kada je na njegovo čelo došla Zorica Kovačević koja je bila iz DPS-a. Ali, ono što svi znamo jeste da se s drugog sprata toga doma zdravlja vršio pritisak na birače na dan izbora. To ne smije da se dešava. Da su se pisali plusevi i minusi u kabinetu direktorice Doma zdravlja. To ne smije da se dešava. Ako to postoji i dan danas, to je užasna praksa s kojom moramo da raskinemo svi. Jer, na ovaj način, čini mi se, neće biti dobro nikome ukoliko se to nastavi.

Dakle, zakonski okvir, takođe jedan od zaključaka koji je potcrtan. Mi smo upravo ti kao poslanici koji bismo mogli da unaprijedimo taj zakonski okvir, ali je dobro pošto je u pitanju jedna materija, a ovako taktilna i pipava i koja u tom smislu zahtijeva određenu stručnost, da ta zakonska rešenja koja bi bila pogodna za popunjavanje zakonskog okvira u ovoj sferi dođe upravo iz Vlade Crne Gore i iz resornog ministarstva da nam se ne bi posle opet spočitavalo kako mi ovdje kreiramo neka rešenja koja bi trebalo onda posle usaglašavati. Evo ih, čekamo ih, neka predlože. Mi kao Parlament i svi poslanici, bez obzira na političku pripadnost, moramo da ih, što bi rekli, držimo za ono što je riječ, za ono što je odgovornost, za ono što smo im mi kao obavezu stavili time što smo ih birali, mnoge od njih čak i neposredno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:20:11)

Zahvaljujem, kolega Stjepoviću.

Imate pravo na komentar. Za komentar se javila poslanica Zoja Bojanić Lalović. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (13.05.24 18:20:21)

Prije svega, samo sam htjela zbog ovog početka koji se odnosi na izvještaj, odnosno na realizaciju zaključaka. U svom izlaganju sam, što možete i provjeriti, rekla za 2019. i 2022. godinu. To je jedno.

Drugo, kada govorimo o onome što se u inkluziji radilo, prosto zbog poštovanja prema nastavnom kadru koje od 2000, kao što sam rekla, tačnije 1997. pa je 2000. već to krenulo intenzivnije pa do sada, na sve načine nastoji da kvalitetno uključi djecu sa smetnjama u razvoju u obrazovno vaspitni proces. Moramo reći da je puno urađeno.

Vi znate da kao pomoć ovoj djeci postoje asistenti u nastavi. Takođe jedno izazovno pitanje za ovo društvo. U ovom trenutku ću vam reći da Udruženje asistenata u nastavi u Crnoj Gori vapi za obukama, ništa se po tom pitanju nije uradilo. Kada govorimo o roditeljima, evo i u prethodnom izlaganju smo čuli, odnosno u svim izlaganjima negdje to postoji kao lajtmotiv, roditeljima je neophodna podrška. Ni na tom planu ništa nije urađeno. Konačno, kadar. Ne samo u obrazovno-vaspitnim ustanovama kada govorimo o inkluziji i o tom procesu već kada govorimo uopšte o dnevnim centrima, resursnim centrima, vi nemate obuka za kadrove, a da ne kažem da nedostaju i defektolozi i logopedi. To su sve otvorena pitanja.

Ja sam u startu govoreći o ovom izvještaju rekla da i on pokazuje jedini kontinuitet u nedešavanju. Ne možete očekivati, svjesni smo toga svi, da će se nešto i bitnije promijeniti kada imamo stalno smjene. Praktičar sam i govorim kao neko ko o tim pitanjima govori iz tog ugla. Kako možemo govoriti o zakonskim okvirima ili o procedurama kada smo svi svjedoci ovdje da nam nijedan predlog nije stigao ni za jedno od ovih pitanja. Tako da je puno otvorenih pitanja. Mislim da o njima možemo otvoreno. Dobro je da i u ovom izvještaju imamo zaključke koji upravo ovo i konstatuju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:23:26)

Zahvaljujem, uvažena kolegice.

Da li želite odgovor? Ne.

Pravo na komentar poslanik Dušan Raičević. Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (13.05.24 18:23:35)

Dozvolite da možda damo doprinos nečemu što jeste konstruktivna i kvalitetna diskusija koja bi konačno trebala da nas približi u nečemu što jeste opšti interes.

Kolega Stjepoviću, zaista cijenim sve ono što ste naveli i posebno činjenicu da ste bili toliko oštri i strogi u ovim ocjenama koje su konstatovane u ovom izvještaju. Negdje ćemo se svi složiti da je vrijeme za apele prošlo, kao što sam rekla, i moramo uputiti konkretne zahtjeve prema donosiocima odluka.

Do ovog patentiranog termina strančarenja, mislio sam da možemo da se pronađemo oko zajedničkih tema, odnosno da ovo mogu da budu teme koje će nas ujediniti, ali očigledno to je jače od vas, razumijem, politika koju propagirate je takva i nemam ništa protiv toga, to je legitimno. Međutim, ono što želim da istaknem jeste činjenica da u mnogim opštinama još uvijek nemamo otvorene dnevne centre za djecu sa smetnjama u razvoju. Jedan od takvih će biti do kraja godine otvoren u Baru. Već sada je prisutan problem angažovanja adekvatnog stručnog kadra u ovom dnevnom centru. Upravo poučen nekim informacijama, odnosno iskustvima mnogih roditelja koji su isticali da ni dovoljan broj logopeda nema u Domu zdravlja u Baru i da će to upravo biti možda jedan od najvećih izazova s kojima ćemo se susresti. Da li novaca ima. Očigledno ima. Jer, samo u prošloj godini je bilo planirano 1,62 miliona eura za participaciju upravo finansiranja dnevnih centara, da je realizacija bila samo milion i 180 hiljada, što dovoljno govori da novaca ima sasvim dovoljno, a mi ovdje treba zajednički da se izborimo da ova sredstva budu mnogo veća, da se ovaj teret koji je dominantno pao na opštine podijeli, iako je u komentaru Zajednica opština navedeno da Glavni grad i primorske opštine mogu da finansiraju ove centre. Mislim da bi pravo jednakosti trebalo da bude apsolutno primijenjeno i da ovaj teret adekvatno podijele i država i sve opštine zajedno. Jer, upravo govorimo o nekim servisima koji su zakonom definisani i ovdje nema ni milimetar prostora za bilo kakvo politikanstvo već da ujedinito snage. Koleginica Bojanić Lalović je govorila da smo mi kritički posmatrali neki period i prije 2022. godine i nema razloga da još dodatno otvaramo diskusiju po ovom pitanju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:27:00)

Zahvaljujem, kolega.

Odgovor na komentar Duško Stjepović. Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (13.05.24 18:27:06)

Kolega Raičeviću, gradonačelnice Bara, predsjedniče Opštine Bar,

Vjerujte mi da me znate malo bolje, znali biste da sve što kažem debelu argumentaciju za to imam, bukvalno skoro svaku rečenicu koju sam rekao, a kada sam pomenuo strančarenje naveo sam primjer zašto sam to rekao, imam argumentovano.

Jedan od razloga zašto sam rekao da vjerujem da nije namjerno preskočena 2019. godina kao godina, znate, koja je bila u kojoj je Skupština usvojila izvještaj, taj argument ste mi vi dali pošto niste pomenuli, gospođa Zoja jeste, vi niste, rekao sam da sam siguran da ne postoji namjera, ali vi niste pomenuli tu godinu.

S druge strane, upravo ono što sam potencirao, a i vi ste to pomenuli, a to je finansiranje dnevnih centara. Nije tamo u ovom izvještaju, odnosno u zaključcima koji su uslijedili na ovom drugom dijelu izvještaja, problematizovano da nema tamo dovoljno novca nego udio finansiranja države i s druge strane finansiranja opštine u svemu onome što je ukupno finansiranje tih dnevnih centara. Pošto ste bili prilično nekorektni jer ste sve ono što je moja diskusija i moje djelovanje i moje partije obojili nekakvim politikanstvom i strančarenjem, što mislim da ničim, pogotovo ne diskusijom koja je prethodila vašem komentaru nisam zaslužio. Jer, da je neko sada uključio i da ne zna da sam poslanik Demokrata, kako sam komentarisao ovaj izvještaj, mislim da bi vjerovatno mislili da sam iz DPS. Daleko bilo. Samo da vam kažem, ničim to nisam zaslužio.

Sada ću, kada ste me već povukli za jezik, da vam kažem jedan podatak iz moje opštine, iz Danilovgrada, koji su svi znali godinama unazad koji se, nadam se, promijenio u posljednje vrijeme, siguran sam da se promijenio. To je kakvu su monstruoznost radile vaše kolege kada su bile na čelu tog čuvenog doma zdravlja. Sada ću vam reći, to svi Danilovgrađani znaju, a vi mi recite da li je to normalno, s druge strane da li je to nešto što se može okarakterisati kao prihvatljivo u našem društvu. Obično su za 8. mart pozivali žene koje su oboljele od raka i, između ostalog, moja majka se tih godina liječila od raka, nikada na tu neku manifestaciju kada su prigodne poklone uručivali, čini mi se u kovertu i po 100 eura, ogroman broj

tada opozicionih žena nisu pozvane. Moje je pravo da smatram da to nije greška. Neću da kažem rezolutno da je to neko namjerno radio, ali ako jeste neka mu je na čast i na obraz jer je to monstruoznost da se po političkoj osnovi dijele žene oboljele od karcinoma. Samo kažem ako je to namjera, to je monstruoznost, to je sramno, ali vam govorim da je to rađeno. Samo toliko o strančarenju i onome što je bilo prije. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:31:00)

Zahvaljujem.

Sada molim poslanika Vladislava Bojovića da uzme riječ.

Kolega Bojoviću, uzmite riječ, molim vas. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (13.05.24 18:31:18)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, uvažene kolege,

Mislim da je dobro što smo negdje zajednički na ovaj način razmatrali ova pitanja. Ukazaću na određene konkretne probleme i izazove s kojima se suočavaju i djeca i mladi i odrasli kao lica s invaliditetom, ali i sami dnevni centri. Mislim da, bez obzira što resorni ministri, mislim prije svega na ministarku rada i socijalnog staranja, ministra zdravlja, nisu imali obavezu danas da budu ovde, bilo bi veoma važno da se određeni konkretni predlozi, sugestije ili problemi na koje smo ukazali prenesu samim ministrima jer su oni ti koji u izvršnoj vlasti treba da budu na potezu i treba da povuku određene konkretne poteze.

Ukazujem na činjenicu da smo mi nakon 15 ili 20 godina, dakle od trenutka kada su osnovani dnevni centri u Crnoj Gori, a to je 2004. godina mnogo puta u ovom parlamentu razgovarali na ove teme, mnogo puta smo usvajali određena zakonska rešenja i vršili intervencije na određenim zakonskim rešenjima. Sprovodila se i realizovala u djelo određena organizaciona struktura, pružala se i podrška, ali je činjenica, i to je poražavajuće za ovu državu, da nakon 20 godina od trenutka kada su počeli da se osnivaju dnevni centri koji treba da pruže zdravstvenu zaštitu, njegu i brigu licima s invaliditetom, mi i dalje imamo brojne probleme u funkcionisanju tih dnevnih centara i brojne izazove s kojima se sama lica s invaliditetom, njihovi roditelji, njihove porodice suočavaju. Govoriću o konkretnim problemima, apelovaću i insistiraću da se ovi konkretni predlozi prenese i da se s njima upoznaju resorni ministri jer ovo je interesorno pitanje, međuresorno pitanje. Ovde treba da budu uključeni osim nekoliko ministarstava i same jedinice lokalne samouprave kao što vidimo. Dakle, ovo je pitanje za sistem u cjelini i za Vladu u cjelini.

Očigledno da do sada nije bilo cjelovitog i sveobuhvatnog pristupa u obezbjeđenju zdravstvene zaštite. Toliko je toga rečeno u ovom parlamentu i toliko smo puta intervenisali kada su u pitanju zakonska rešenja. Eto, 20 godina nakon što su počele da se osnivaju dnevni centri imamo sledeći konkretan problem. Tokom dosadašnjeg rada s djecom, mladim i odraslim licima s invaliditetom, uočena je potreba za zdravstvenim pregledima zbog probleme zdravstvenog stanja ove kategorije stanovništva, u cilju očuvanja zaštite i unapređenja njihovog zdravlja.

Dakle, činjenica je da kako vrijeme odmiče tako se zdravstveno stanje tih lica mijenja. Zbog zdravstvenog stanja djece, mladih i odraslih lica s invaliditetom, kao i zbog godina i lošeg zdravstvenog stanja njihovih roditelja, odnosno staratelja teško je izvodljivo da oni sami odlaze iz dnevnih centara širom Crne Gore u Podgoricu da obave određene zdravstvene preglede u Kliničkom centru jer u svojim sredinama i u svojim bolnicama i domovima zdravlja nemaju tu vrstu zdravstvene zaštite jer ne postoje te vrste doktora, ljekara specijalista i fizijatar, neurologa, koji god oni bili u pogledu kategorija koje su potrebne.

Dakle, djeci, mladima i odraslima koji su korisnici usluga ili kojima se obezbjeđuje određeni vid zdravstvene zaštite u dnevnim centrima se u kontinuitetu i vrlo često mijenja zdravstveno stanje. Njima je na polugodišnjem ili godišnjem nivou, makar na polugodišnjem ili godišnjem nivou, potreban pregled određenog ljekara specijaliste bilo da je to psihijatar, bilo da je to dječiji psihijatar, bilo da je to fizijatar, bilo da je to neurolog.

Međutim, oni se suočavaju s problemom da u ovom trenutku u Crnoj Gori postoje samo dva dječija psihijatra i da dnevni centri širom Crne Gore, a svi imaju isti problem, ne mogu da obezbijede da jedan od te dvojice dječijih psihijatar iz Podgorice dođe, recimo, u Pljevlja ili u drugu ustanovu dnevni centar širom Crne Gore i da pruže tu vrstu zdravstvene zaštite i pregledaju pacijente u njihovim sredinama već sami roditelji zajedno s rukovodiocima dnevnih centara moraju nekako da se snalaze, da se izlažu troškovima, da prevaljuju toliko put, a prije toga da čekaju da im se zakaže pregled u Kliničkom centru kako bi bili pregledani. Mislim da je to poražavajuće za državu što smo došli u tu situaciju da ta lica moraju da se izlažu toj vrsti samoorganizacije, da tako kažem, i napora, između ostalog i troškova.

Mislim da s nivoa Ministarstva zdravlja, Ministarstva rada i socijalnog staranja, s nivoa Vlade sasvim sigurno da je moguće naći rešenje da li kroz potpisivanje određenih memoranduma, izdvajanjem posebnih sredstava, da se plati tom ljekaru specijalisti u Podgorici koliko god treba da on dođe u određene dnevne centre u Pljevljima, Nikšiću, gdje god to bilo širom Crne Gore i da na licu mjesta izvrše preglede, dakle u sredini u kojoj ta djeca, mladi ili odrasli kao lica s invaliditetom žive.

Dakle, molim vas, jedna konkretna inicijativa, konkretan apel, kontaktirali su me ljudi direktno iz određenih dnevnih centara u Crnoj Gori. Jedan organizacioni problem koji, kažem opet, nije jednostavan i nije mali ako ga posmatramo iz ugla roditelja samih iz dnevnih centara koji vrše brigu.

Mi vidimo, poštovani građani, i to jeste zabrinjavajuće da je sve više lica koja imaju potrebu da budu korisnici dnevnih centara. Suočeni smo kao društvo i ne samo ovo društvo s bolešću modernog doba autizmom i sve je više djece koja trebaju ovu vrstu zdravstvene zaštite, njege i brige. Zaista je krajnje vrijeme, ponavljam još jednom, nakon 20 godina od osnivanja prvih dnevnih centara u Crnoj Gori, da se bar ovo pitanje u organizacionom i svakom drugom smislu postavi na svoje mjesto. Potrebno je postaviti stvari na svoje mjesto anticipirajući potencijalne probleme i izazove koji će se pojaviti, imajući u vidu kakvo nam je stanje u zdravstvenom sistemu u pogledu odliva kadra i ne samo u zdravstvenom sistemu.

Ponavljam još jednom, neophodni su pregledi psihijatra, dječijeg psihijatra, neurologa, fizijatra. Svi korisnici dnevnog centra u jednom trenutku imaju potrebu za procjenom stanja te djece, mladih i odraslih. Neprihvatljivo dugo traje zakazivanje u Podgorici. Zato, apelujem da se nađe rešenje, da se doktori šalju u dnevne centre makar jednom u pola godine ili jednom godišnje. Ako kao država to nismo u stanju da obezbijedimo, ne znam šta jesmo. Umjesto toga, imamo situaciju da pola roditelja takve djece ne vozi svoj auto, pa se organizuje prevoz toj djeci, pa im dnevni centar daje kombi ukoliko je u mogućnosti da im to da, a sve bi bilo lakše da se pregledi organizuju u samim opštinama.

Još jedno pitanje želim da ovdje otvorim s vama, a to je pitanje velikog broja ili problem, za mene je to ozbiljan problem, diplomiranih psihologa koji u ovom trenutku nemaju posao i koji se nalaze na Birou rada. Za mene je to, takođe, zapanjujuća činjenica, imajući u vidu koliko je danas ne samo zbog problema vršnjačkog nasilja potrebno da postoje psiholozi u školama. Vi imate činjenicu na sjeveru koji se gasi i koji demografski prolazi kroz šta prolazi, ne može da se angažuje i zaposli psiholog u školama zbog toga što postoje kriterijumi da se psiholog zapošljava ukoliko u određenoj školi postoji određeni broj djece. Sada ako ta škola ima 300 djece onda može da se zaposli psiholog, a ako ima 295 ne može da se zaposli psiholog. Za mene je to apsolutno neprihvatljivo imajući u vidu novonastale okolnosti. Jer, bez obzira koliko god djece bilo u određenoj školi baš u toj školi u kojoj ima malo djece, može da se pojavi potreba za psihologom.

Umjesto toga, psiholozi koji su završili fakultete, uložili ogromni trud pokušavaju da se zaposle negdje u privatnom sektoru gdje im nije mjesto, a recimo, završavam s primjerom, odnosno s jednom problematikom koja se tiče palijativnog liječenja tzv. to je ublažavanja tegoba kod neizlečivih bolesti, zar ne bi bilo prirodno da se izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti obezbijedi da domovi zdravlja angažuju u timovima koji se bave palijativnim vidom liječenja i pružaju brigu ljudi s neizlečivim bolestima da se angažuju i psiholozi i da se tako omogući da ljudi kao psiholozi sada stoje na Birou rada budu konačno i zaposleni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:42:32)

Zahvaljujem, kolega.

U međuvremenu, imamo prijavljenu proceduru poslanika Jevta Erakovića. Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (13.05.24 18:42:39)

Potpredsjedniče, u obavezi sam proceduralno da reagujem i vama se obraćam. Nisam bio u sali, ali sam u saznanju da se pominjalo ime uvažene koleginice Zorice Kovačević koja je bila direktorica Doma zdravlja u

Danilovgradu i da su u negativnom kontekstu saopštene insinacije vezane za vođenje politike prema pacijentima u Domu zdravlja Danilovgrad.

Dakle, želim ovdje pred crnogorskom javnošću i pred građanima Danilovgrada da kažem nešto što ću reći kao ljekar. Nema veze s bilo kakvom političkom pripadnošću i nema veze s bilo čim osim s ljudskosti. Kada je Zorica Kovačević bila direktor Doma zdravlja u Danilovgradu, garantujem vam da je taj dom zdravlja najbolje funkcionisao, zbog toga što su u tom trenutku sve specijalističke grane bile prisutne u tom gradu, zato što su građani Danilovgrada u roku od sedam dana mogli da dobiju najbolju i najkvalitetniju zdravstvenu zaštitu i nijesu bili rijetki slučajevi da pacijenti iz Podgorice ili nekih drugih gradova dolaze u Danilovgrad da bi ostvarili svoje pravo na zdravstvenu zaštitu.

S druge strane, kao ljekar u Kliničkom centru, kao direktor Klinike za neurologiju u trenutku dok je ona obavljala tu poziciju, imao sam nebrojeno poziva i molbi da se pomogne građanima Danilovgrada bez obzira na bilo kakvu političku pripadnost. Ako postoji sinonim za nekog ko je želio pomogne ljudima u nevolji, to je bila ova žena. Možemo se slagati s njom oko ovih ili onih stvari, ali moramo da istaknemo da nikada ljude u pogledu pružanja pomoći nije dijelila po bilo kakvoj drugoj liniji. Ako postoje neki dokazi da su neki pacijenti tretirani na jedan način zbog toga što su pripadali određenoj političkoj grupaciji, a neki drugi na drugačiji način, pozivam da se to objelodani i da se pruže dokazi na osnovu kojih možemo da vidimo da je to, zaista, tako. Ako toga nema, neka služi na čast onima koji to saopštavaju.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:45:57)

Zahvaljujem.

Kolega Erakoviću, ovo ipak nije bila procedura, više je bio komentar na izlaganje kolege Stjepovića. Dozvoliću sada kolegi Stjepoviću da odgovori na vaš komentar. Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (13.05.24 18:46:05)

Gospodine Erakoviću, mogu da shvatim da niste bili u sali, da vam je neko prenio što sam rekao o Zorici Kovačević. To što su vam prenijeli da sam ja rekao o Zorici Kovačević veze s vezom nema s onim što ste vi sada rekli. Nema niko potrebe da brani Zoricu Kovačević od mene. Znaete zbog čega. Jer sam u svojoj diskusiji rekao da je taj dom zdravlja najbolji bio i na vrhuncu kada ga je Zorica Kovačević vodila. Pretpostavljam da vam taj dio nisu rekli, je li tako. Samo sam rekao da za sve postoje plusevi i minusi, uz pohvalu na koji način je taj dom zdravlja funkcionisao kada ga je Zorica Kovačević vodila. Na stranu što mislim da joj je svaka druga funkcija ministarka i poslanička bila preko njene mjere, ali dok je vodila Zorica Kovačević Dom zdravlja svi će se složiti u Danilovgradu, da se ona tada kandidovala ispred DPS-a ne bi bilo koliko ste otprilike imali nego 70%. Ali, rekao sam za jednu lošu praksu, čak sam se ogradio. Rekao sam ako je namjerno rađeno to da se žene oboljele od raka dijele po političkoj pripadnosti onda je to monstruoznost. To je jedna stvar.

S druge strane, nemate potrebe da branite Zoricu Kovačević od mene. Znaete li zbog čega. Bio sam odbornik i neko sam ko je na osnovu svog odborničkog pitanja poslao u penziju. Odao sam joj priznanje tada. Zašto. Bilo je nekih drugih predsjednika opština okolo, pa se nisu sami povukli s funkcije nego su zloupotrebjavali zakonsku normu i do sudnjeg dana su bili na toj poziciji. Zorica Kovačević to nije napravila nego čim sam je ja pozvao da je izašla izvan zakonskih okvira, odnosno izvan dozvoljene granice za odlazak u penziju, ona je to i napravila. Kao neko ko je poslao u penziju, na toj sjednici kada je Zorica Kovačević izašla za govornicu, počela je da plače jer su joj se, u međuvremenu, uputile prijetnje i njoj i članovima njene porodice, mizogeni komentari itd. niko iz reda odbornika DPS-a nije ustao da odreaguje, ja sam kao opozicioni tada odbornik ustao i rekao da Skupština mora da donese zaključak da se osude svi mizogeni u uvredljivi komentari na račun Zorice Kovačević. Onda je bio aplauz za mene. Tako da vodite računa o tome kada nekoga niz vodu politički pustite kako se ponašate prema njemu. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:48:45)

Zahvaljujem, kolega.

Molim vas, ovo je bio komentar. Prvo ste vi imali pravo na komentar, ovo je bio odgovor na komentar, i to je to.

Imate pravo na proceduru. obraćajte se meni ako je procedura.

JEVTO ERAKOVIĆ (13.05.24 18:49:21)

Proceduralno se obraćam.

Prije svega, ne volim nikada bilo kakve loše relacije ma koliko se politički razlikovali, naročito ne u malim sredinama kao što je Danilovgrad. Nema potrebe ma koliko drugačije politički razmišljali da se postavljaju bilo kakve insinacije na nečiji rad. To što ste vi sada u obrazloženju na jedan drugačiji način saopštili, opet govori o nekim potencijalnim insinucijama. Dakle, nema potrebe o ljudima koji nijesu u ovoj sali i nema potrebe o ljudima koji su osvjedočeni humanisti da se na taj način diskutuje i da se na taj način komentariše.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:50:38)

Zahvaljujem.

Opet nije bila procedura.

Molim vas, kratko i da završimo. Imate jedan minut i da završimo s ovom pričom.

DUŠKO STJEPOVIĆ (13.05.24 18:50:47)

Vrlo kratko.

Nijednom svojom riječju nisam na ružan način komentarisao ovo što ste vi sada uporno insinuirali. Rekao sam da je to bila određena praksa i niko ovdje među vama to ne zna. Evo neka me Danilovgrađani slušaju jer mene moji sugrađani i sugrađanke slušaju, pogotovo sugrađanke. Kažem da je to bila praksa. Ako je bila namjerna praksa, ako je to neko radio, rekao sam da je to bilo monstruozno. Ako je bila slučajno i dalje je bilo nekorektno, ali onda nema tog tereta namjere. Ne znamo je li ili nije. Dozvolite da nešto kažem, pa se drugi put javite kad treba.

Da vam neko saopšti nešto i da onda insinuirate da sam nešto protiv Zorice Kovačević rekao, a ja sam je više odbranio i sada nego što ste vi to ikad uradili. Nemojte, molim vas, da se bavimo tim insinuacijama, a ja znam zbog čega sam rekao ako. Nije bila, sada ćete me opet za jezik povući, rijetka praksa da se do drugog sprata Doma zdravlja u Danilovgradu gdje se nalazila uprava prati izlazak na izbore i zovu birači da izađu do 12 sati u Osnovnu školu "Vuko Jovović" na biračko mjesto. Nemojte dalje. Ne znate, niste u temi. Molim vas, nemojte dalje da otvaramo priču.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:52:27)

Zahvaljujem, kolega.

Molim vas da se vratimo na tačku dnevnog reda.

U međuvremenu imamo reakciju, odnosno javila se riječ poslanica Radinka Činćur, takođe i poslanik Adrijan Vuksanović. Ako je diskusija, molim vas onda kasnije, ja ću vas prijaviti ovdje za diskutante, samo da ispoštujemo red. Imate pravo na diskusiju, molim vas samo da ispoštujemo red jer, u međuvremenu, imamo spisak prijavljenih.

Poslanik Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (13.05.24 18:53:05)

Vi to klasificirajte u formi koja vam najviše odgovora, neću izazvati nikakvu raspravu.

Imam potrebu da kažem i da se pridružim svemu onome afirmativnom što se danas čulo o gospođi Zorici Kovačević jer sam sam bio svjedok određenih njenih, slobodan sam tako reći, intervencija dok je bila na čelu Kliničko bolničkog centra zahvaljujući čemu su danas određeni ljudi doslovno živi. Osjetio sam jednu potrebu da to izrazim.

Puno puta se u našem medijskom prostoru, a i u ovoj sali o mnogim ljudima čulo u ovom političkom brlogu svega i svačega, a ovo je krajnje jedna afirmativna činjenica koja nadilazi sve naše političke podjele, sve naše sukobljenosti, sve naše animozitete i osobne i ideološke i ne znam sve kakve ne. Zorica Kovačević, ono što sam imao prilike da vidim u pojedinim slučajevima, prije svega bila je i ostala jedan humanista i čovjek. Imao sam potrebu na ovaj način to da istaknem. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 18:54:35)

Zahvaljujem, kolega.

Molim vas da se sada vratimo na tačku dnevnog reda.

Poslanik Boris Mugoša ima riječ. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (13.05.24 18:54:42)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani,

Tema dnevnog reda je nevjerojatna važna. Mislim da bi se ovakvim temama morali mnogo više baviti u crnogorskom parlamentu jer one dotiču problematiku na više načina, problematiku ne samo djece sa smetnjama u razvoju, njihovih roditelja, pitanja diskriminacije, nejednakog položaja djece u Crnoj Gori, pitanje neadekvatne međusektorske saradnje, pitanje neadekvatnog odgovora Vlade na probleme u društvu, pitanje decentralizacije i centralizacije vrlo osjetljivo u dijelu socijalnih usluga itd.

Prvo ću poći od segmenta para. Često mi pričamo. Kažem da se značajna sredstva izdvajaju za segment socijalne zaštite, ali ne izdvajaju se na pravi način. To svaki put pričam i to ću stalno pričati dok se u Crnoj Gori ne promijeni način na koji se dijele sredstva za socijalnu zaštitu. Ako pogledate budžet najmanji dio se izdvaja za socijalne usluge, a najveći dio za jednokratne novčane pomoći. Vi kod usluga znate imate li rezultat, kod novčanih pomoći znate samo na žalost da imate glas tog birača. To je tragedija crnogorske politike. Vi ne znate kad date pare gdje te pare idu zašto se koriste. Kad uradite socijalnu uslugu vi znate jeste li pomogli ranjivom biću. Zbog toga je i kroz ovaj izvještaj opet skenirana situacija da mi pogrešno lociramo sredstva. Ako vi vidite činjenicu da mi govorimo stalno o decentralizaciji, lijepo je to u Švedskoj, Finskoj to je super govoriti o decentralizaciji. U Crnoj Gori da vi prepustite lokanim samoupravama da upravljaju određenim servisima pa to je neprimjereno jer oni nemaju kapacitete. Kad su u pitanju dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju u jednu trećinu crnogorskih opština ti dnevnih centara nema. Sad postavljamo pitanje jesu li djeca diskriminisana iz tih gradova ako imaju smetnje u razvoju - jesu. Jesu li njihovi roditelji diskriminisani? Jesu. Zato što dijete u Podgorici ima usluge dnevnog centra ako ima smetnje u razvoju u nekom gradu na sjeveru nema. Pa, jesu li ta djeca zaslužili da imaju jednake uslove za razvoj, zaslužuju. Mi time trebamo da se bavimo. Drugi stepen diskriminacije i tamo gdje imamo dnevne centre sa smetnjama u razvoju pružaju li svi ti centri isti kvalitet. Ne pružaju, nemamo jednak broj, odnosno adekvatan broj stručnih radnika u svim tim dnevnim centrima - nemamo. Opet diskriminišemo tu djecu.

Treći nivo diskriminacije, što će da se desi kad ta djeca porastu pa imaju 28 godina, pa su odrasli sa smetnjama u razvoju i to je jedan od kolega govorio. Pa, jesu li oni bića. E, njima nema podrške. Znači, nevjerojatan nivo diskriminacije. Govorimo o problematici djece sa smetnjama u razvoju, a mi ne znamo, mi znamo da 11% po poslednjem popisu je lica sa invaliditetom, a mi ne znamo koliko ima djece sa smetnjama u razvoju kojima treba, a ne primaju usluge dnevnih centara. Mi pričamo u 2024. godini o nekim stvarima. Mi bazične stvari nismo odradili kako treba. Mi se najmanje bavimo bazičnim stvarima. Mi socijalnu politiku doživljavamo na način da svakoj porodici nešto damo, finansijska sredstva od države. Imaju li problema ili nemaju. E, ne možemo tako. U porodicama gdje nema problema trebamo podršku da usmjerimo tamo gdje trebamo da pomognemo tim porodicama. Ja to stalno pričam i to mi strašno smeta. Mi u ovom Parlamentu o socijalnoj politici ne govorimo na ozbiljan način nego na dnevno politički što je pogrešno. Kratkoročno nekome donese korist, dugoročno urušava supstancu društva. Govore kolege 20 godina i u pravu su, 20 godina od osnivanja prvog dnevnog centra mi pričamo o osnovnim stvarima i dalje da ne funkcionišu. Pa hoćemo li za 20 godina da ponovimo istu tu priču. Imamo zaključke iz 2019/20/21/22. godine koji se ne realizuju. Pa pazite konstataciju u ovom izvještaju što je afirmativno izvještaj realan kažu država ne vodi ozbiljnu politiku. Ko je država? Jesu li to tamo neki ljudi? Mi smo država, mi odlučujemo. Ima li odgovornosti u našem sistemu, je li je bilo prije ima li je sad. Nije je bilo prije nema je ni sad. Je li neko odgovara za to što ga ne interesuju zaključci Skupštine. Je li iko ikad odgovarao za to? Postavljam pitanje što nam onda služe izvještaji? Što nam služe kontrolna konsultativna saslušanja? Kad nas, narodski rečeno, kuliraju oni koje smo mi obavezali na nešto. Onda ćemo mi svake godine da se sastanemo, izvještaj je takav, loše je stanje, nema elementarnih uslova, pa sledeće godine izvještaj je loš, loše stanje, pa za tri godine izvještaj je loš, loše stanje, pa za četiri godine, ali ni ono prije četiri godine nije realizovano. Mislim da je ovo potpuno, nećete me pogrešno shvatiti, ovo su promašena izlaganja, ovo je izgubljeno vrijeme jer mi nemamo rezultate toga što mi pričamo, a rezultati su toga da djeca sa smetnjama u razvoju imaju skromne ili nikakve uslove za razvoj. Kažem vam duboko sam u toj problematici, učestvovao sam i u osnivanju nekih dnevnih centara sa smetnjama u razvoju, postavlja se i pitanje samog funkcionisanja dnevnih centara u smislu da mi ne radimo na inkluziji nego da djecu odvajamo pa nekako ta djeca kao da posebno negdje ne pripadaju, a ne pripadaju sa ostalom djecom sve je to ozbiljna problematika. E zbog toga kažem žao mi je što se sa ovim stvarima mnogo ozbiljnije ne bavimo. Ovdje što svi kažete, poštujem to, struka i zbog toga vas molim da nema politike. Nema politike iz prostog razloga što političke poene na ovim temama niko ne treba da dobije, niko ne treba da dobija, a znate zašto, jer iskoraci u ovoj oblasti nisu stvar podrške birača na izbore nego ljudske i moralne obaveze svakog od nas, a to nema veze hoće li nas ko glasati ili neće nego to jesmo li ljudi ili nismo ljudi. E, mislim kad je ova problematika u pitanju da smo kao ljudi pali na ispitu i to je to, kao ljudi smo pali na ispitu i dok se drastično ne promijene uslovi mi nemamo što da pričamo. Kad se drastično promijene nabolje uslovi mi možemo da kažemo da smo kao ljudi dobili prelaznu ocjenu do tada smo klasični ponavljači koji ne učimo iz grešaka nekih drugih, a što je najgore ne učimo iz svojih grešaka. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:03:17)

Zahvaljujem, kolega.

Sada molim poslanicu Jelenku Andrić da uzme riječ, a da se pripremi poslanica Sonja Milatović. Izvolite.

JELENKI ANDRIĆ (13.05.24 19:03:26)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Uvažene građanke i građani, uvažene kolegice i kolege,

Danas bih krenula sa mišlju Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i negdje bih se nadovezala na ono što je bila osnovna poruka izlaganja uvaženog kolege Mugoše, a to je da mi djecu sa smetnjama u razvoju posmatramo kao problem, a ne kao resurs iz tog razloga su nam i ovakvi zaključci Odbora za ljudska prava i slobode.

Ono što svakako, ako izuzmemo naravno ove političke diskusije koje su bile u jednom trenutku iako je ovakva tačka, odnosno ovakva tema na dnevnom redu željela bih da napomenem da stanje u društvu kada je dječija i socijalna zaštita nije jučerašnje već traje 20 godina i ne vidim da se nešto unaprijedilo značajno tako je, imamo inkluziju u obrazovnom sistemu, ali da li se zapitamo koliko je ta inkluzija zaista doprinijela negdje podsticanju razvoja osoba, odnosno djece sa smetnjama u razvoju.

Ono što svakako na Odboru za ljudska prava, kao članica mogu i da posvjedočim je odsustvo apsolutno odsustvo političkih ideologija, ideja zato su i zaključci ovakvi kakvi jesu. Svakako kolega Mugoša je istakao na koji način mi sve diskriminišemo osobe sa invaliditetom, ali hajde da sagledamo i jednu cjelokupnu sliku. Djeca, odnosno osobe sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori se suoče sa diskriminacijom od samog rođenja.

Ono što sam pitala ministra zdravlja on dolazi iz Pokreta Evropa sad na istom saslušanju bilo je upravo usmjereno u cilju ove moje dosadašnje diskusije. Na koji način će Ministarstvo zdravlja prvenstveno unaprijediti zdravstvenu zaštitu djece sa smetnjama u razvoju? Negdje u izlaganju, uvaženog ministra, sam dobila hajde nadu, da tako kažemo, nadu da će u toku mandata učiniti sve da afirmiše, odnosno da se bolje zdravstveni sistem bori sa problemima djece sa smetnjama u razvoju.

Dozvolićete mi da se vrlo kratko osvrnem na ono što je ministar Šimun kazao na samom odboru, a niko od diktanata to nije pomenuo tokom diskusije. Saopštio je da u oktobru 2023.godine usvojena Strategija ranog razvoja djeteta za period od 2023. do 2027.godine. Koordinaciju njenog sprovođenja vršiće Ministarstvo zdravlja a u tom cilju formirana je multisektorska radna grupa u kojoj su i predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete, nauka i inovacija, zajednica opština Crne Gore i javnih ustanova koje se bave zaštitom djeteta. Negdje ovo što je kazao između ostalog uvaženi ministar Šimun daje mi za pravo da povjerujem da ćemo nešto unaprijediti u narednom periodu. Ne zaboravimo da djeca sa smetnjama u razvoju nisu u istom položaju, da od ovih 17 centara pojedini centri nemaju prisustvo ljekara opšte prakse, odnosno Centri nemaju dobru saradnju sa domovima zdravlja o čemu sam i upoznala, odnosno o čemu sam i govorila uvaženom ministru, što je nedopustivo svakako, ali kroz obraćanje, odnosno završnu riječ ministra vjerujem da će se upravo ovom multisektorskom saradnjom između navednih ministarstava od zajednica opština i javnih ustanova koje se bave problemima djece sa smetnjama u razvoju poslati jedan imput svima nama da utičemo da se ovi zaključci jednom, ne samo čuju, nego zaista nešto i tim povodom uradi.

Navešću samo jedan podatak, Dnevni centar "Tisa" u Bijelom Polju koji radi u punom kapacitetu. Kapacitet ovog dnevnog centra je do maksimuma uvijek popunjen i upravo je taj centar u pilot projektu za korisnike iznad 27 godina, što je sjajna pohvala za njihov rad. Međutim, ono što svakako je diskriminatorno, čak i u njihovom radu je nemogućnost da dopru do svakog djeteta. Njihovi kapaciteti su ograničeni, međutim, postoje opštine u kojima centri od ukupnog broja korisnika koje moguće primiti na početku svake godine ne koriste ni polovično te kapacitete iz razloga što se pojedini korisnici prijave, odnosno apliciraju da dolaze u centre, a nakon toga se ne pojavljuju. Mislim da je i to prostor negdje za unapređenje rada centara i sigurna sam da ono što bi trebalo da bude poruka svih nas, ne da odgovornost prebacujemo na ovu ili onu Vladu nego da damo priliku ovoj Vladi koju, složićete se sa mnom, nije imala do sada možda dovoljno vremena da se studiozno pozabavi, a zaista želim da vjerujem da svi i u Vladi Crne Gore i u ovom domu misle prvenstveno o dobrobitu djece sa smetnjama u razvoju. Zahvaljujem potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:09:27)

Zahvaljujem uvažena kolegkinice.

Sada molim poslanicu Sonju Milatović da uzme riječ, a kolegkinicu Radinku Činčur da se pripremi. Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (13.05.24 19:09:48)

Uvažene građanke i građani,

Na dnevnom redu je tema koju je kandidovao Odbor za ljudska prava i slobode i prije nego što krenem da govorim o onom što je danas i najvažnije a to jesu dnevni centri u Crnoj Gori, zaista imam obavezu prema vama i samo isključivo prema vama uvažene građanke i građani da objasnim još jednom zašto Demokratska partija socijalista ne učestvuje u radu Odbora za ljudska prava. Zato što je uvažene građanke i građani veoma teško o ljudskim pravima polemizirati sa politikama koje vrše progon ljudi zbog slobodno izrečenog stava ili slobodno izraženog mišljenja pa i sa onima koji kroz teatralne nastupe nastoje objasniti kako podržavaju kritičku misao, pa onda kada dobiju kritiku podnose je tako što svim silama pokušavaju pa i kroz pokušaje lične diskreditacije političkih protivnika da istu tu kritičku misao ugase, do duše bezuspješno. Teško je uvažene građanke i građani debatovati na temu ljudskih prava sa politikama koje ista ta prava povređuju jer bi to značilo da dajemo legitimitet onima koji su u svojim javnim nastupima izrekli da Crnogorci ne postoje, a učesnike patriotskih skupova nazvali neonacistima. Ja tim časnim ljudima sa kojima sam na svakom patriotskom skupu bila i sa kojima ću uvijek i biti i uz koje ću uvijek biti danas iz ove Skupštine kažem - hvala, jer čuvate obraz i dostojanstvo Crne Gore. Teško je, uvažene građanke i građani sebi dozvoliti da o ljudskim pravima diskutujemo sa politikama koje su Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola nazvale - nakaradnim, a pripadnike LGBT-i populacije agresivnom manjinom, uz napomene koje ću citirati "da taj zakon Crnu Goru gura u ponor besmisla i srama", a besmisleno je jedino to što ti i takvi se danas u Crnoj Gori nastoje predstaviti kao borci za ljudska prava, a od njihovog evropejstva, uvažene građanke i građani, naprosto ne da živjeti. Srećom u atmosferi progona zbog slobode govora i prava na mišljenje i spaljivanja lutaka sa likom pisaca, pamćenje nam ne mogu izbrisati. Zato smo izabrali da čuvamo i svoje i tuđe dostojanstvo time što sa onima čiji su stavovi na koje sam podsjetila potpuni ali putpuni mrak ne polemišemo o vašim pravima, o ljudskim pravima uvažene građanke i građani.

Danas dok se obraćam samo i isključivo vama imam prije svega ljudsku i moralnu obavezu da javno saopštim da je ovo zemlja koja, priča se, trči u Evropu dok se u istoj jedan život gasi, jer pokušava sebi da obezbijedi pravo na pravično suđenje i poštovanje ljudske ličnosti i dostojanstva. Naravno, da ne bi bilo nekih nedoumica govorim o Milivoju Katniću i zamislite pravo na pravično suđenje koje članom 32 garantuje Ustav Crne Gore i poštovanje ljudske ličnosti i dostojanstva u krivičnom ili drugom postupku u slučaju lišenja ili ograničenja slobode ili za vrijeme izvršenja kazne koje se jemči članom 31 najvišeg pravnog kata u zemlji.

Najzad, kako se Izvještaj koji se danas razmatra odnosi na rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe s invaliditetom, dozvolite da nekoliko rečenica kažem i na tu temu kojoj vjerujem i želim da je tako. Svi pristupaju sa posebnim senzibilitetom, rijetko kad se usuđujem da govorim o temama kao što su dnevni centri, jer smatram da je ovo polje na kojem je mišljenje struke ipak neprikosnoveno, ali ono kao Nikašićanka moram istaći jeste da se u Nikšiću kroz godine mnoge stvari mijenjaju, ali da je jedan od rijetkih primjera dobre prakse u kontinuitetu bez obzira na to ko upravlja gradom dnevni centar koji je sa radom počeo 2010.godine. Podsjećanja radi, prvi dnevni centar je otvoren u Bijelom Polju 2004.godine a isti moram podvući u kontinuitetu diktira standardne kroz konstantno unapređenje sadržaja za korisnike, a onda su se u periodu od 2010. do 2020.godine neprestalno stvarali uslovi za otvaranje i otvarli dnevni centri u mnogim crnogorskim opštinama. Dobro je što se sa tim i nastavilo i što su, koliko sam ispratila, barem još dva otvorena i nakon 2020.godine, čini mi se, za vrijeme mandata tadašnjeg ministra, a sadašnjeg poslanika gospodina Adrovića. Ono na šta sam posebno ponosna jeste što je 2017.godine uz zajedničko zalaganje između ostalih tadašnje lokalne samouprave i Nikšićkog centra za socijalni rad otvoreno odjeljenje za korisnike iznad 27 godina i to kao takvo prvo u Crnoj Gori. Bilo bi dobro kada bi tako odjeljenje funkcionisalo u okvirima svih opština u kojima funkcionišu centri, jer koliko sam se iz Izvještaja mogla upoznati trenutno to nije slučaj. Naravno, bilo bi dobro kad bi se problemi koji se prepoznaju u smislu ograničenih kapaciteta dnevnih centara u pojedinim opštinama brže i efikasnije rješavali razumijući važnost i značaj ovih ustanova Crne Gore, širom Crne Gore od Ulcinja do Rožaja, želim da odam priznanje zaposlenima u dnevnim centrima, koji obavljaju jedan od najhumanijih i najplemenitijih poslova te da istaknem da oni jesu stvarni i suštinski borci za ljudska prava, jer su svoj život u velikoj mjeri posvetili zaštiti, promociji i unapređenju prava djece sa smetnjama u razvoju osoba sa invaliditetom, njihovoj socijalizaciji i integraciju u zajednicu i unapređenju kvaliteta njihovog života. I kad već odajem priznanje ne mogu, a da ne istaknem moj duboki naklon danas i geronto domaćicama koje vode brigu o onima koji su gradili ovo društvo i ovu državu, govorim o starim ljudima. Ako je suditi po dostupnim podacima starih lica u Crnoj Gori je sve više, a geronto domaćica manje nego što je to ranije bio slučaj. Mapiram još jedan problem. Ne tiče se direktno ove teme, ali mislim da

je važno da ovu priliku danas iskoristim i da istaknem i to da je potrebno rješavati pitanje dnevnog boravka za stara lica koji je nažalost nakon 2020.godine sveden na minimum, a isti predstavlja bitan socijalni resurs, zato apelujem nadležnima da se i tim pozabave. Zato i ovu diskusiju zaključno koristim da pozovem Vladu Crne Gore da pomogne dnevnim centrima i lokalnim samoupravama na način što će između ostalog povećati finansijsku podršku, te posvećeno raditi na kreiranju primjera praktičnih politika koje će promijeniti zbilju u kojoj su defektolozi i logopedi deficitarni kadar u Crnoj Gori, a koji u okvirima teme o kojoj sam govorila vrijede kao suvo zlato. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:18:09)

Zahvaljujem kolegini Milatović. Sada molim poslanicu Radinku Ćinćur da uzme riječ. Izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (13.05.24 19:18:16)

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege poslanici, dragi građani,

Nijesam se posebno pripremala danas za ovu temu nekim sticajem okolnosti, ali zaista želim da se složim s većinom ovoga što smo danas čuli o problemima djece i osoba sa invaliditetom moramo da konstatujemo nažalost da ne dajemo dovoljno ili još gore što je, ne dajemo čak možda ni ono što možemo ovoj djeci i ovim osobama. Ja se nadam da će se to promijeniti i prije svega želim da skrenem pažnju na jedan po meni zaista veliki problem. Naime dobila sam apel, obratili su mi se roditelji djece sa smetnjama u razvoju iz Nikšića zato što Ministarstvo zdravlja nije uvažila njihov apel da se stomatološka pomoć toj djeci obavlja u gradovima u kojima oni žive zbog svih stomatoloških problema oni moraju dolaziti u Podgoricu. Naime, riječ je o djeci koja ne mogu tu pomoć dobiti bez totalne anestezije. Možete li zamisliti kakav je to problem kad vas, ili vaše dijete boli zub, a vi ne možete da mu pomognete nego čekate red, a lista čekanja ponekad traju i po nekoliko mjeseci. Bila sam potpuno začuđena da čak i peticiju građana koja je upućena Ministarstvu zdravlja da je Ministarstvo odbilo i zaista želim i ovog puta da uputim još jedan apel i mojim kolegama ovdje danas da ovaj problem problematizujemo što više i da pozovemo Ministarstvo zdravlja i prije svega ministra koji je najodgovorniji za ovo da učini što može. Mislim da to nijesu velika ulaganja da se ovoj djeci omogućiti da stomatološke potrebe to jeste popravljavanje zuba ili vađenje zuba mogu da obavljaju u opštoj anesteziji i u gradovima u kojima žive a ne da moraju zbog toga dolaziti i čekati možda po nekoliko mjeseci u Podgoricu. Za sad toliko. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:21:13)

Zahvaljujem kolegini Ćinćur. Sada molim komentar. Pravo na komentar ima poslanica Jelenka Andrić. Izvolite.

JELENKA ANDRIĆ (13.05.24 19:21:22)

Zahvaljujem, potpredsjedniče,

Kolegice Ćinćur, isto slično pitanje sam postavila ministru, pošto sam članica odbora na samoj sjednici nije se ticalo stomatoloških intervencija, već onoga što je uvaženi kolega Bojović u svom izlaganju istakao. Mnogo novca država Crna Gora izdvaja za boravak djece sa smetnjama u razvoju dok se ne uspostavi konačna dijagnoza, evo uvaženih ljekara ovdje koji sugurno znaju onu granicu, mislim i spektra autizma da se do pete godine ne uspostavljaju dijagnoze. Mnogo novca odlazi u Srbiju, najčešće u Srbiju, Institutu i ono što je meni tada ministar kazao je da Crna Gora ne posjeduje stručnjake koji bi se bavili, jer sam ja naravno insistirala na tome da bi se mnogo olakšalo i državi, a i roditeljima te djece, prosto ako imamo dijete iz tog spektra autoizma, odvojiti ga iz sredine na koju je naviklo ne doprinosi njegovom napretku nego naprotiv nazaduje, jeli tako. Ministar mi je tada kazao da imamo veliki problem sa stručnjacima, specijalistima i da dječja specijalizacija je nešto što na mnogim nivoima nedostaje Crnoj Gori, tako da predpostavljam ne odgovaram u ime ministra, ali prosto želim da negdje vam pošaljem ono što je meni rečeno na istu temu. Vrlo često smo suočeni sa nedostatkom kadra koji bi se bavio. Sasvim slučajno imam prijateljicu koja ima dijete sa smetnjama u razvoju, to je sada već djevojka i sa istim problemom se i ona suočavala u Bijelom Polju, a dijete je sa cerebalnom paralizom i stalno je morala dovođiti u Podgoricu iz razloga što u Bijelom Polju niko nije smio da joj da anesteziju. To je negdje tako meni objašnjeno samo prosto pokušavam da doprinesem vašoj diskusiji, a svakako temu koju ste otvorili jeste za djecu, a ona bi trebala da su glavna u ovoj priči.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:23:45)

Zahvaljujem kolegini Andrić. Imate pravo, odgovor na komentar. Izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (13.05.24 19:24:04)

Poštovana kolegice, meni je drago da smo u ovome na istom i ja se nadam da ćemo se svi zauzeti da se nešto od ovih problema počne rješavati. Kad je riječ o problemima djece sa autizmom koja odlaze većinom u Beograd potpuno se slažem da nemamo još uvijek dovoljno uslova za sve to što toj djeci treba i znam da to iziskuje velike troškove, ali iz razgovora sa roditeljima djece kojima su potrebne stomatološke usluge tipa popravljane zuba ili vađenje zuba sam saznala da zato prosto nijesu potrebna neka velika sredstva i što se tiče struke tu je potreban anesteziolog. Oni ne misle da neki specijalni anesteziolog to treba da radi, razgovarala sam sa logopedom, znači ne sa lajkom nekim koji ne zna ništa o tome, oni su čak spremni kada je riječ o opremi, riječ je o nekoj stolici posebnoj koja bi vjerovatno bila potrebna za ta liječenja, oni su čak spremni da učestvuju u nekim troškovima ili nalaženju nekih donacija da se to nabavi, ali u svakom slučaju smo obavezni da pokušamo da uradimo sve da se taj problem riješi. Mislim zaista, ako postoji volja da ćemo uspjeti i da ćemo pokušati dobru volju da to riješi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:25:29)

Zahvaljujem kolegini Ćinćur. Nemate pravo na komentar. Proceduralno imate pravo. Izvolite.

JELENKA ANDRIĆ (13.05.24 19:25:41)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo, obraćam se vama i građanima Crne Gore. Ono što sam dobila kao odgovor ministra zdravlja za konkretno pitanje uvažene kolegice Ćinćur i obećanje da će u naredna dva mjeseca ovaj problem biti riješen u smislu čekanja pacijenata, ovo je za roditelje za oni koji su zaista zainteresovani koji su u problemu, a da ovo što bi bio zahtjev roditelja u ovom trenutku za crnogorsko društvo je nemoguće.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:26:13)

Zahvaljujem, kolegice Andrić.

Idemo dalje. Sada komentar na izlaganje poslanice Ćinćur, je li tako? Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (13.05.24 19:26:27)

Evo i ja da se javim na komentar zbog toga što mi je ova tema i te kako poznata iz različitih grana iz moje struke, a naravno i iz perioda dok sam obavljao funkciju direktora Kliničkog centra. Ovo nije problem od juče, slažem se apsolutno sa vama, ali od onog trenutka kada je formiran Centar za autizam krenulo se u rešavanje problema i mnogo su bolji uslovi u tom trenutku bili u Crnoj Gori nego prije toga. Na žalost, moram da konstatujem da u prethodne četiri godine apsolutno ništa nije urađeno na poboljšanje ovih uslova i ovaj novac koji komentarišete i koji se u ogromnoj mjeri jer imali smo barem presjek da vidimo koji su to najveći troškovi upućivanja pacijenata na liječenje izvan Crne Gore. Ovo je jedna od najvećih stavki i razmišljali smo tada koji su to modaliteti mogući da bi se taj novac iskoristio da sve to imamo u Crnoj Gori. Tako da jedino na taj način može da se razmišlja, ali prostorni i kadrovski kapaciteti Centra za autizam iako tamo rade sjajni i ljekari i osoblje koji su posvećeni pacijentima i koji rade nekada i preko svojih mogućnosti mora se razmišljati dakle da budu i prostorno i kadrovski i na svaki drugi način unaprijeđeni. Dakle, dovoljna je jedna investicija u godini onoliko koliko se novca potroši za upućivanje pacijenata van Crne Gore da se napravi adekvatan centar.

Što se tiče ovog drugog pitanja mislim da je takođe jedan od problema koji postoji duži vremenski period nikad se vjerovatno nije ovoliko čekalo koliko se sada čeka i to je problem i mislim da se to može u

veoma kratkom roku završiti. Ne znam sad trenutno u ovom trenutku koliko ima ljekara specijalista dječije anestezije ako dobro baratam podacima, mislim da ih je devet u ovom trenutku u Institutu za bolesti djece. Sa organizacijom službe sa devet dječijih anesteziologa ovaj problem se može riješiti za dva dana, a ne za dva mjeseca. Prema tome, naravno da bilo koji anesteziolog može ući u taj problem u rešavanje i asistenciju, nije sporno, ali ipak treba da se pridržavamo pravila za mlađ od 16 godina da su to dječiji anesteziolozi. Imamo ih dovoljno u ovom trenutku u Crnoj Gori i ovaj problem ne treba da se čeka dva mjeseca nego slažem se može biti riješen za dva dana. Prema tome, bojim se da mnoge probleme odlažemo, ponudili smo rešenja za mnoge od njih, ne dopada mi se to što se odlažu, kažem vam, iz ovog ugla i sa ovim kadrovskim potencijalom koji imamo ovo se može i mora mnogo brže završiti. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:29:59)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.

Da li koleginica Ćinćur želi odgovor na komentar?

Idemo dalje. Sada molim koleginicu Branku Marković da uzme riječ.

Izvolite.

BRANKA MARKOVIĆ (13.05.24 19:30:16)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolege poslanici i poslanice, poštovani građani,

Javila sam se za riječ da bih onako se sa jednog ugla prosvjetnog radnika dala doprinos ovoj diskusiji današnjoj. Mnogo sam srećna što smo konačno na pravom putu i svi nekako saglasni da u rešavanju problema, fokusiraću se znači na djecu sa smetnjama u razvoju. Želim da poručim odmah na početku nisam nešto spremala, prosto onako sam emotivno se prijavila da kažem nešto što želim. Želim da građani znaju da će ova vlada i resorsna ministarstva, a mislim da nije samo u pitanju ovo problem i zadatak Ministarstva zdravlja nego i te kako je zadatak Ministarstva prosvjete i Ministarstva rada i socijalnog staranja.

Počecu od svog jednog iskusta radnog iz škole gdje sam imala i bila sam, što se kaže, u pilot projektu nekom u tim začecima inkluzije u podgoričkoj jednoj osnovnoj školi. Imala sam učenika koji je pohađao nastavu po inkluzivnom programu, nisam čak imala ni asistenta, to su bili tek neki začeci. Znači, dala sam sve od sebe i onda sam mišljenja da mogu moje kolege iako im je teško kada imamo volju i želju da tu djecu izvedemo na pravi put to može uspjeti. Znači, opismenila sam ga, završio je osnovnu školu, završio je srednju školu, sada je već uključen u rad, radi sa svojim ocem u privatnoj jednoj firmi tako da mislim da imaju budućnost i ta djeca ne smiju nikad i ti ljudi i omladina ne smiju biti diskriminirani u našem crnogorskom društvu. Samo ću sada ukratko navesti neke probleme sa kojima se susrijeću moje kolege u školi, u predškolskim ustanovama. Znači, ako u predškolskim ustanovama u kojima borave 3.000 mališana postoje samo dva psihologa, dva logopeda i jedan defektolog, a budite sigurni da u skoro svakoj grupi postoje djeca koja imaju smetnje u razvoju, što znači da im je jako otežan rad i teško mogu pružiti maksimum koliko je toj djeci potrebno. Znači, kreće se od predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjoškolskog. Svaka škola ima po jednog psihologa, jednog pedagoga, a te škole su brojne imaju hiljadu i više učenika. Tako da je apel i u stvari svi trebamo da se založimo za to zajedno znači Ministarstvo prosvjete i mi ovdje iz Odbora za prosvjetu skupštinskog da se moraju otvarati nova radna mjesta, više psihologa, pedagoga.

Šta sam još htjela da kažem, izvinjavam se, da sad skrenem pažnju na dnevne centre. Osim inkluzivnog obrazovanja potrebni su nam dnevni centri. Upravo sam danas imala sjednicu jer sam uključena u savjetu sam u Glavnom gradu odbornica, onda sam u savjetu za ljude ili djecu i omladinu koji su, izvinjavam se. Danas smo upravo pričali o dnevnom centru u Podgorici koji broji samo 20-ro djece, a trenutno je na spisku 50 zainteresovanih i prosto nema ni kapaciteta i nema zaposlenih dovoljno koji bi mogli se posvetiti i raditi sa tom djecom. Što znači da je potrebno hitno u svakoj opštini proširiti, raditi na tome da se otvore i dnevni centri za omladinu preko 27 godina. Na kraju, reći ću jedino možemo zajedničkim snagama i mi ovdje u Parlamentu i naravno resorna ministarstva i Ministarstvo zdravlja da pokrenemo neke inicijative da se pomogne u stvari da se skrene pažnja da su nam djeca kao sva djeca najvažnija i njihov sistem obrazovanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:35:21)

Zahvaljujem, koleginice Marković.

Sada molim poslanicu Aleksandru Vuković Kuč da uzme riječ i nakon toga imamo prijavljenog još kolegu Albina Čemana.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (13.05.24 19:35:33)

Zahvaljujem, (prekid)

Ja ću objasniti zašto Klub poslanika Demokratske partije socijalista bojkotuje rad Odbora za ljudska prava, nama toliko važnog, a i odbora kome bismo mogli svojim radom i svojim znanjem mnogo doprinijeti, a videćete i u primjerima koje ću navesti zašto je to tako i koliko smo mi bili posvećeni otvaranju i radu socijalnih centara, domova za stare i naravno dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju.

Naime, na njegovom čelu, kao što znate se nalazi gospodin Vučurović, čovjek koji negira Crnogorce u crnogorsku naciju, čovjek koji negira genocid u Srebrenici, čovjek koji diskriminiše ljudska prava LGBT zajednice i čovjek koji je kazao da je glasanje o takozvanom Zakonu o istopolnim zajednicama moralno posvrnuće crnogorskog društva. Kako biti u odboru kojem prešedava čovjek koji diskriminiše najranjivije grupe, kako biti, kako davati doprinos u takvom prostoru, kako se ne zapitati zašto nevladine organizacije koje se bave ljudskim pitanjima, osim onim jednim saopštenjem kada je on došao na čelo toga odbora su nastavile da dolaze na taj odbor i pokazale svoju, priznaćemo neodgovornost povodom ljudskih prava, jer ljudska prava se brane uvijek na svakom koraku, na svakom mjestu, je u koliko ne poštujemo ljudska prava mi nijesmo ljudi, a o čemu se ovdje radi?

Demokratska partija socijalista dala je veliki doprinos da se socijalne politike razvijaju na dobar način, bilo je grešaka i nije se uradilo dovoljno, jer se u koliko želimo ostvariti Crnu Goru prema Ustavu definisanu kao državu socijalne pravde na tom polju nikad ne može dovoljno učiniti, ali ako danas imamo informaciju da dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju nemaju automobile, a vozni park Vlade Crne Gore košta 20 miliona eura. Šećate se one Vlade koju čine ministri na čijem čalu ili apostoli na čijem čelu je bio Zdravko Krivokapić koji je perpedesa ili apostolorum ili pješice ili taxijem stigao da populistički samo u jednom danu pokaže kako je on posvećen tome poboljšanju i popravljaju crnogorskog društva. Danas gospodo vozni park Vlade Crne Gore košta 20.000.000 eura. I pored toga, što je od 2020. godine vrijednost voznog parka do danas za četiri godine porasla za 13.300.000 eura. Oslobodioci došli da se voze taxijem, da idu per pedes apostolorum i šta su uradili povećaliza ovu sumu voznog parka, a znamo da je Eko fond i ta vlada je usvojila nažalost u 2023. godine njihovu sugestiju inicijativu o uvođenju električnih i hibridnih automobila. No, nažalost Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima svakako bi trebalo zamijeniti Zakonom o zaštiti bezbjednosti puteva od vozila pod pratnjom, jer se danas ni u jednom crnogorskom gradu vi ne možete voziti suvislo kao građani, a da vas ne pretiču, ne sviraju, ne svijetle, ne rotiraju, svi oni koji su, kažem ponovo najavili ste kao apostole per pedes apostolorum idi pješke, skromno tiho, bez senzacije, ali da se vratimo mi danas o ovoj veoma važnoj temi.

Čujemo kolege koje se čude i kažu da je glavni problem što ne postoje dnevni centri za osobe sa smetnjama u razvoju, odnosno decu kada napune 27 godina. Postoje u gradu Nikšiću, čuli ste moju koleginići Odjeljenje 27 plus, 2017. godine Vesko Grbović i Ivan Mitrović otvorili su Odjeljenje 27 plus i to je jedino odjeljenje te vrste koje postoji i funkcioniše u tom formatu. Znao zašto? Zato što je to mjesto pokrivala osoba koja poznaje materije. Nije to nikakva revolucija samo ostvarivanje potrebe najranjivije kategorije društva. Ništa manje ni ništa više. U gradu Nikšiću će je otvoreno mnogo toga, otvoren je Dom za stare prema projektu koji je započet 2015. godine, a gospodo moja, pošto starosna populacija se, kao što vidite u Crnoj Gori intezivira, 2011. godine imali smo 13% starih građana ili onih građana koji spadaju u kategoriju starih, ove godine prema svim indicijama biće 17% i šta se dešava? Povećava se broj starih u Crnoj Gori, ali se zato domovi za stare u Crnoj Gori zatvaraju, zatvaraju se gospodo moja. Dok je Demokratska partija socijalista vodila vlade do 2020. godine šta se dešavalo? Otvorili smo ukupno od 2010 do 2020. godine 15 dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju. Znao koliko je otvorila ova vlada ili ove vlade od 2020. godine? Nula. Ministar Adrović, kao što znamo nije imao dovoljno vremena, pokušao nešto raditi u toj oblasti, ali shvatite za četiri godine nula i pričaju nam o strategijama i pričaju nam o borbi za ljudska prava i dostojanstvo dece, sve su to naša deca.

Možete li navesti i jedan socijalni centar ili centar za socijalni rad sa proširenim kapacitetom za ove četiri godine? Ne. Ni jedan nije proširen. Možete li to da pretpostavite? Ni jedan. Šta radi ova država ove četiri godine? Je li ovo država socijalne pravde, je li ovo država apostola koji su došli da učine ovo društvo boljim i svijet bolji, boljim za najbolje, za najranjivije u ovom društvu za djecu sa i bez smetnji u razvoju. A, zatekli ste implementiran socijalni karton, zatekli ste urađenu digitalizaciju cjelokupne dokumentacije, zatekli ste otvorene brojne domove za stare. Šta u ovoj oblasti radi ova vlada, osim što nam obećava neke strategije?

Danas dnevni centar nema ni Kolašić, ni Petnjica, ni Gusinje, ni Šavnik, ni Žabljak, ni Plužine, ni Tuzi, ni Bar, čuli smo poslanika Dušana Raičevića da će krajem ove godine Bar dobiti dnevni centar i zaista je dobro što će tako biti, to je očigledno, onda poslednji primorski grad koji će biti bez dnevnog centra, ali šta je sa ovim malim gradovima? Bila sam u inostranstvu kada sam slušala jutarnji program Televizije Crne Gore i čula da oko 40 mališana ima probleme sa autizmom samo u jednom malom Kolašinu i nema dnevni centar za decu ometenu u razvoju ili sa smetnjama u razvoju. To su problemi gospodo. Ako ste uočili da u Crnoj Gori nema registra osoba sa invaliditetom, jer bez toga registra se ne može razvijati politika u vezi sa ovom oblasti, zašto odmah nijeste prisegnuli i počeli taj rad. Jedno je dobro što sam pročitala u ovom izvještaju jeste ideja da se Centar za autizam transformiše u Centar za rani razvoj, upravo zbog toga što postoji stigma u vezi s nazivom autizam. Moramo biti veoma osetljivi kada je u pitanju ova kategorija društva, jer znamo da, prije svega roditelji prolaze veoma tešku psihičku fazu spoznavanja, a zatim i prihvatanja i znamo da prije svega njima treba pomoć i razumijevanje onda svima drugima. Mi smo se potpuno pogubili. Umjesto da se ovoj temi pristupa strateški, da kažemo, kao što sam rekla 2011 -13%, 2024 - 17% starih u Crnoj Gori, ništa, nema centara, nema domova za stare, pa detemo mi sa takvom politikom, kud smo krenuli? Bila bih vjerujte i mi i svi ođe najsrećniji kada bi se politike u ovoj oblasti vodile tako da svakoga dana dobijate aplauz, ali nažalost nije tako. Mi smo radili, ali je očigledno vi ili razgrađujete ili samo posmatrate.

Ono što je takođe dobro jeste najava nečega što je takođe bio skandalozni postupak prethodnih vlada, a to je da se ono što je najvažnije u okviru Ministarstva za ljudska i manjinska prava to je Direktorat za zaštitu jednakost lica sa invaliditetom konačno uspostavi, ali znate li zašto se upostavlja? Ne zato što ministarstvo ili ljudi koji razmišljaju o tome, a trebalo bi da imaju vizionarski pristup tome. Tako rade spondano i sistemski, ne, nego zato što su od Evropske komisije dobili opomenu da je skandalozno što taj direktorat ne postoji. Evo dobili smo sada kroz ovaj izvještaj saznanje da će eventualno početi sa radom, samo kancelarije koje se bave ovim pipavić i veoma osetljivim temama mogu nama dati impute kako mi kao poslanici sa ovih klupa govoreći stalno o ovim problemima možemo doprinijeti da se zaista desi određeni razvoj i raskid sa negativnim politikama koje su vođene u oblasti socijalne politike.

Zaista ne želim ni pod razno da politizujem ove teme, ali želim da podvučem da se ne smije napustiti dobra praksa koja je postojala u Nikšiću i kojoj su doprinijeli ljudi iz Demokratske partije socijalista kojima se ponosim u ovom trenutku kako su radili, kako su pristupali toj temi, meni velikoj nepoznanici, ali meni kojoj je to velika nepoznanica su pokušali svojim jednostavnim načinom, pa i izradom doktorata u toj oblasti, približiti šta se dešava i zbog čega su pokrenuli tako važne institucije u našem gradu pa se danas ni država Crna Gora ne može pohvaliti onim što kao instituciju, kao oblik i kao sadržaj ima grad Nikšić. Znate, baš bi trebalo biti Milutin Đukanović ili direktor Rudnika uglja pa srušiti to što je tako dobro izgrađeno i postavljeno na zdrave osnove kao što su ti centri za socijalni rad, a i valjda tamo rade ipak ljudi koji su psiholozi, koji su intelektualci, koji imaju osjećanje za rad sa djecom kojima je potrebna pomoć. Jednostavno neće dozvoliti da baš politika toliko hrupi i deprofesionalizuje tu instituciju kao što se desilo sa našim, na žalost, energetskim sistemom. Dakle, probudimo se. Ovdje nema mjesta politikanstvu, ali ima mjesta politici, jer mi moramo da istaknemo ono što smo radili, dobro uradili, u ovoj državi. Zamislite 15 dnevnih centara za 10 godina, od 2010. godine do 2020. godine, a za četiri godine ni jedan. Nešto zaista dobro ne štima u ovim prethodnim Vladama. Nema opravdanja što su bile Vlade kontinuiteta i vlade stabilnosti, to su ipak bile Vlade koje su se najavile kao revolucione koje kidaju i raskidaju sa nekim sistemom koji je trajao 75 godina. Meni se čini da je u tom sistemu koji je trajao 75 godina bilo mnogo više pravde, mnogo više osjećanja za ljudska prava, mnogo više poštovanja ljudskih prava. Tako da paradoks da se na čelu Odbora za ljudska i manjinska prava nalazi čovjek koji ih u svakom segmentu negira se mogao desiti samo u takvoj Vladi i samo u takvoj vlasti i samo u takvoj većini. Zbog toga, iskreno, samo zbog toga želim da uskoro budete manjina na izborima koji će se brzo desiti i koje Demokratska partija socijalista priželjkuje kao rezultat krize vlasti, nepodobnosti politika koje postoje u Crnoj Gori i prije svega raštimovanosti svih političkih elemenata ili subjekata koji ovu Vladu čine. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:48:40)

Zahvaljujem, kolegice Vuković - Kuč.

Sada molim kolegu Albina Ćemana da uzme riječ. Izvolite.

Izvinjavam, kolegice Vuković Kuč, hoćete li proceduru? Hoćete. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (13.05.24 19:49:04)

Zbog toga što ste me prekidali, ukidali i tako dalje. Sad Vam zahvaljujem na datom vremenu i izvinjavam se na tome što sam oduzela vrijeme koje je bilo predviđeno za nekog od kolega, ali Vi ste bili tolerantni. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:49:17)

Zahvaljujem.

Vi ste samo prekoračili jedan minut, tako da to apsolutno nije nikakav problem. Izvolite, sada kolega Albin Čeman. Izvolite.

ALBIN ČEMAN (13.05.24 19:49:28)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Pejović.

Poštovani kolegice i kolege, cijene građanke i građani,

Roditelji, djeca, osobe sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom su tihi heroji koji se svakodnevno suočavaju sa bezbrojnim preprekama i tom prilikom pokazuju nevjerovatnu snagu, volju i poštovanost. S obzirom na to zaista bi trebalo koristiti svaku priliku da se o tome priča u Skupštini Crne Gore da dobiju glas i podršku ovdje, jer su ovo ključne životne teme koje trebaju da nam budu prioritet, jer svako zaslužuje priliku za srećan i ispunjen život. Posebno imajući u obzir da institucije sistema značajno kaskaju u ostvarivanju njihovih prava i što im u nekoj značajanoj mjeri ne pomažu u toj njihovoj svakodnevnoj borbi, čast naravno izuzecima, poput Instituta za javno zdravlje koji je uspješno završio sve svoje obaveze u dijelu koji se odnosi na izradu metodologije procjene i vještačenja osoba sa invaliditetom. Na žalost nadležne institucije nisu pokazale očekivanu neophodnu odgovornost i posvećenost i iz tog razloga su zaključci Skupštine u vrlo kritičnom tonu, sa vrlo ozbiljnim primjedbama, ali i konstruktivnim prijedlozima i sugestijama, jer je i situacija takva. Dakle, kritična. O tome koliko država brine o djeci i osobama sa smetnjama govori i činjenica da o njihovom broju nemamo nikakav podatak, niti koliko imamo djece, niti koliko imamo roditelja, dakle, nemamo statistiku. Kao što ni dalje nemamo registar osoba sa invaliditetom, niti jedinstven registar djece osoba sa autizmom. Registar je jedn od najvažnijih preduslova za kreiranje politika usmjerenih na poboljšanje njihovog položaja u Crnoj Gori. Ovolika inertnost je nedopustiva jer naš je sistem suviše mali, nemamo mi toliki broj stanovnika da dozvoljavamo da nam treba ovoliko mnogo vremena za najosnovnije stvari i procedure koje su od suštinskog značaja. Potreban je mnogo ozviljniji pristup i pažnja i agilnost da se u što kraćem roku preduzmu koraci kako bi se riješili svi uočeni problemi djece sa smetnjama u razvoju i njihovih roditelja, a kojih na žalost nije malo.

Problema je toliko da ne znam prosto odakle da počnem. Možda od dnevnih centara za djecu koji predstavljaju dobar model decentralizacije i deinstitalizacije da njih nema mnoga djeca i osobe sa smetnjama u razvoju bi boravili u ustanovama što bi i što je za njih pogubno. Da nema dnevnih centara roditelji ne bi imali sigurno mjesto gdje da ostave djete a nekoliko sati dok završe svakodnevne obaveze ili dok su na poslu. Ne znam kakva je situacija u cijeloj Crnoj Gori, ali ono što se moglo čuti od kolega na Odboru za ljudska prava i slobode da kvalitet usluga u svim dnevnim centrima nije isti. Kadar koji radi tamo, posebno stručni kadar je toliko posvećen, toliko vrijedan i radan bez obzira na to što prima nesrazmjerno male plate, uzimajući u obzir količinu posla i posvećenost koju lažu. Apelujem da se zaposlenim usklade koeficijenti zarade, da im se omoguće stabilne finansije, odnosno održivi modeli finansiranja kao uopšte preduslov za rad, da se rieši problem kapaciteta, jer ima djece, osoba koji godinama čekaju da koriste usluge dnevnih centara i ako imaju rješenje o korišćenju. Dodatno, moraju se omogućiti adekvatne obuke za zaposlene u dnevnim centrima, da se primjenjuju odgovarajući standardi i normativi, jer se moraju razdvojiti usluge i način rada sa djecom, mladima i odraslim osobama. Sa druge strane, neopohodno je jačati i druge servise i usluge u zajednici jer dnevni centri i ne mogu preuzeti sve obaveze i aktivnosti i prosto nemaju kapacitete za tako nešto. Ono što sam bio u prilici da čujem od mnogih roditelja, jeste potreba da se dobiju sve informacije na jednom mjestu, što se, kako je lijepo navedeno u Izvještaju, može ostvariti u okviru jednog centralnog mltisektorskog tijela na nivou opštine u okviru Komisija za usmjeravanje u obrazovni sistem, domova zdravlja ili centara za socijalni rad jer sistem pružanja usluga mora učiniti jednostavnim za djecu sa smetnjama u razvoju i njihovoj porodici.

Stanovanje uz podršku ne postoji u Crnoj Gori, i dalje je veoma izraženo odsustvo multisektorske saradnje između javnih institucija kao i odsustvo saradnje državnih institucija i predstavnika lokalne samouprave, a naročito u dijelu rane intervencije kod djece sa smetnjama u razvoju. Zabrinjava podatak da jedan broj dnevnih centara uopšte nema saradnju sa izabranim doktorima i doktorima specijalistima što je veliki problem i o tome je kolegice prije mene govorila. Da pomenem još jedan ogroman problem koji imaju roditelji osoba sa smetnjama u razvoju jeste problem nedostatka ustanov za smještaj lica koja su ostala bez roditeljskog staranja. Šta se dešava sa onom djecom, onim osobama koja ostanu bez roditelja, smještanje u ustanovu nikako nije rješenje. Ovo su ozbiljne stvari o kojima moramo da pričamo, koje moramo da rješavamo i vremena više nema. Zaista vam kažem, tužno bi i porazno za državu bilo ako ne bismo što prije

i u skorije vrijeme se uhvatili posla i omogućili makar ovaj minimum prava djeci i roditeljima sa smetnjama u razvoju i osobama sa invaliditetom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:55:12)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Imamo jedan prijavljeni komentar poslanice Jelenke Andrić. Izvolite.

JELENKA ANDRIĆ (13.05.24 19:55:17)

Koristim pravo na komentar da ne bih tražila proceduru, da je ne bih kršila. Nije ništa vezano za Vašu diskusiju, ali želim da iskoristim priliku, negdje sam očekivala da će nam se pridružiti potpredsjednica Skupština Zdenka Popović ida će ona imati priliku ovo da najavi. Da najavim da će 06.juna u Vili Gorica biti organizovana humanitarna, odnosno donatorska večera koju organizuje Skupština Crne Gore Ženski klub u saradnji sa UNICEF-om i Međunarodnim klubom žena. Tako da eto prilike da unaprijedimo rad ovih centara ako se svi iz ovog doma odazovemo ovoj večeri, mislim da ćemo poslati i privrednicima i uticajnim ljudima iz našeg društva poruku da su ove teme, teme dječije i socijalne zaštite teme oko kojih ćemo se i u budućnosti uvijek ujediniti. Danas smo vrlo otvoreno pričali na ove teme ajde da i ovoreno podržimo unapređenje rada ovih centara i osnivanje onih prijeko potrebnih u opštinama gdje isti ne postoje. Zahvaljujem potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:56:29)

Zahvaljujem, uvažena koleginice.

Imate pravo kao izvjestiteljka odbora da date završnu riječ ako želite.

JELENKA ANDRIĆ (13.05.24 19:56:45)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Vratću se na onu misao koju sam kazala prije nekoliko dana u istoj ovoj sali, da su sve Drine ovog svijeta krive i naše je samo da pokušavamo i da se trudimo svakog dana da ih ispravljamo. Pitanje djece, lijepo je koleginica Kuč kazala u svom izlaganju, to su naša djeca, nikako ne smiju da nas dijele i odavde svi zajedno treba da učinimo sve da pozovemo na odgovornost i da pošaljemo impute onima koji su na pozicijama da mijenjaju situaciju u dječijoj i socijalnoj zaštiti, da to što urgentnije čine. Čuli smo sve poteškoće sa kojima se suočavaju, ali smo čuli i neke od razloga zbog kojih iste još uvijek nijesu dovedene do kraja, odnosno koje nijesu unaprijeđene. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (13.05.24 19:57:37)

Zahvaljujem uvažena koleginice.

Dozvolite mi da konstatujem da je pretres završen a izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda Predlog odluke o izmjeni Poslovnika Skupštine Crne Gore. Podsjećam da su Predlog odluke podnijeli poslanici Vasilije Čarapić, Slaven Radunović, Boris Bogdanović, Milan Knežević, Bogdan Božovi i Nikola Camaj. Izvjestilac Zakonodavnog odbora i Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je Darko Dragoivć.

Otvaram pretres, da li predstavnik predlagača želi dati dopunsko obrazloženje?

Predlažem da dam kratku pauzu kako bi neko od predlagača bio u prilici da obrazloži izmjenu Poslovnika Skupštine Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 20:46:32)

Poštovani poslanici, kao što smo u pauzi dogovorili mi ćemo tačku dnevnog reda vezano za izmjene Poslovnika, pošto postoji veliki broj poslanika zainteresovan za raspravu o toj tački dnevnog reda, ne želeći da ostajemo ovdje do jutarnjih sati, dogovorili smo se da tu tačku odložimo i o njoj ćemo raspravljati kada

bude sledeća sjednica 17. maja. Sada, pošto Zakonodavni odbor ima obavezu da završi posao vezano za dva zakona i amandmane predložene za taj zakon oni će raditi dok mi budemo vodili raspravu o izborima, imenovanjima i razrješenjima.

Dakle, prelazimo na izbor, imenovanje i razrješenja, a o izmjenama Poslovnika raspravljamo 17. maja. U okviru ove tačke imamo nekoliko predloga i to: Predlog odluke o imenovanju predsjednika i šest članova žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade; Predlog odluka o izboru jednog člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i Predlog odluke o izboru jedne članice Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava iz reda nezavisnih eksperata koji se bave ljudskim i manjinskim pravima.

Prelazimo na Predlog odluke o imenovanju predsjednika i šest članova Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o imenovanju predsjednika i šest članova Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade i predložio da se za predsjednika žirija imenuje prof dr Nikola Vukčević, a za članove žirija: doc dr Miloje Šundić, Sulejman Kujević, Milivoje Aranitović, prof Nikola Rakočević, Želidrag Nikčević i doc dr Adnan Prekić.

Izvjestilac Administrativnog odbora je Mihailo Anđušić.

Otvaram pretres.

Da li izvjestilac odbora želi riječ? Ne želi.

Da li neko drugi želi riječ o ovoj tački dnevnog reda? Ne.

Da li izvjestilac odbora želi dati završnu riječ? Ne.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se večeras u okviru ovog izjašnjenja.

Predlog odluke o izboru jednog člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o izboru jednog člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i predložio da se za člana izabere Predrag Milačić, predstavnik Skupštine Crne Gore. Izvjestiteljka Administrativnog odbora je gospođa Simonida Kordić.

Otvaram pretres.

Da li izvjestiteljka Odbora želi riječ? Ne.

Hvala, gospođo Kordić.

Da li neko drugi želi riječ? Ne.

Hvala.

Da li izvjestiteljka Odbora želi završnu riječ? Ne.

Hvala.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Predlog odluke o izboru jedne članice Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava iz reda nezavisnih eksperata koji se bave ljudskim i manjinskim pravima. Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o izboru jedne članice Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava iz reda nezavisnih eksperata koji se bave ljudskim i manjinskim pravima i predložio da se za članicu izabere Envera Dukaj. Izvjestilac Administrativnog odbora je gospodin Vasilije Čarapić.

Otvaram pretres.

Da li izvjestilac odbora želi riječ? Ne.

Hvala, gospodine Čarapiću.

Da li neko drugi želi riječ? Ne.

Hvala.

Da li izvjestilac odbora želi završnu riječ? Ne.

Hvala.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se večeras u okviru ovih izjašnjenja koje imamo.

Sada ćemo sačekati da Zakonodavni odbor završi svoj posao. Pretpostavljam da će to trajati 20 do 30 minuta i nakon toga pristupamo glasanju. Hvala. Dajem pauzu.

Pauza.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 21:44:14)

Kolege poslanici,

Stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjenje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres. Pozivam sve poslanike koji još nisu ušli u salu da nam se priključe.

Predlog zakona o računanju vremena. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Dame i gospodo, zaključujem glasanje.

Glasalo je 56 poslanika, svih 56 za, protiv i uzdržanih nije bilo. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, glasajte kolege.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 59 poslanika, svih 59 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o računanju vremena.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 47 poslanika. Svih 47 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čine tri amandmana Zakonodavnog odbora. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 48 poslanika, svih 48 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda - Predlog zakona o potvrđivanju Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma o imenima porijekla i oznakama geografskog porijekla. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 60 poslanika, svih 60 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma o imenima porijekla i oznakama geografskog porijekla.

Predlog zakona o dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 61 poslanik, svih 61 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 58 poslanika, odnosno glasalo je 59 poslanika, 59 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u cjelini. Dakle, Skupština je usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći.

Predlog zakona o dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 60 poslanika, 60 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su tri amandmana i to: Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanici Andrija Nikolić, Jevto Eraković, Sonja Milatović, Ivan Vuković i Nermin Abdić predlagači zakona dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 60 poslanika, 60 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Predlog zakona o izmjenama Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 60 poslanika, 60 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Sastavni dio Predloga zakona čini jedan amandman Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, glasajte.

Hvala.

Zaključujem glasanje. Glasao je 61 poslanik, 61 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju.

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege, glasajte.

Dakle, ovo je predlog Ženskog kluba, evo da građani Crne Gore znaju čiji je to predlog.

Zaključujemo glasanje. Glasao je 61 poslanik, 61 za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su dva amandmana i to: Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona i poslanici Zdenka Popović, Drita Lola, Simonida Kordić, Kenana Strujić Harbić, Maja Vukićević, Jelena Andrić, Jevrosima Pejović, Ana Novaković Đurović, Maja Vučelić i Boris Mugoša predlagači zakona i jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 60 poslanika, svi za, nema protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Zahvaljujem našim damama.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 53 poslanika, 52 za, nema protiv i jedan uzdržani. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je sedam amandmana i to: Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Vasilije Čarapić jedan amandman koji je povukao iz procedure, poslanici Boris Mugoša, Branislav Nenezić i Nikola Zirojević tri amandmana. O amandmanima jedan i dva koji su korigovani na Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje treba glasati, a amandman tri su povukli iz procedure. Četiri poslanik Momčilo Leković jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Izvolite, ko želi?

Izvolite, poslaniče Mugoša.

Ima riječ, poslanik Mugoša.

BORIS MUGOŠA (13.05.24 21:56:02)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani,

U Crnoj Gori postoji kategorija stanovništva koja je najsiromašnija. Po zakonima naše države to su korisnici materijalnog obezbeđenja porodice. Ti ljudi primaju pojedinačno 90 eura, pazite što kažem, 90 eura mjesečno porodica sa pet i više članova 160 eura mjesečno. Taj iznos godinama primaju nije im povećavan. Ista je osnovica za obračun MOP-a 2013. kada je donijet zakon i 2024. godine najsiromašnija kategorija građanki i građana gdje u drastičnom rastu troškova života svi dobro znamo kolka je inflacija bila u posljednjih ne znam ni ja četiri, pet godina. Ti ljudi nikakvu podršku od države nisu dobili i žive sa 90 eura pojedinačno, 160 eura porodica sa pet ili više članova. Naša obaveza je dva puta smo u ovoj Skupštini usvojili zaključak uz budžet da im se poveća iznos materijalnih davanja, odnosno MOP-a i mi predlažemo shodno tim zaključcima i mimo i da ih nije bilo jer sve drugo bi bilo nenormalno i nepošteno prema tim građanima da se poveća skromno za pojedince sa 90 na 150 eura, samo 60 eura, i za porodicu sa pet i više članova sa 160 na 280. Kažem vam najsiromašnija kategorija građanki i građana koji da bi ostvarili MOP gotovo ne mogu ništa da imaju i pazite situaciju od 8.000 porodica 2012. koji su primali MOP danas prima 5.500 porodica što znači da u ovoj kategoriji nema zloupotreba jer da ima zloupotreba povećavao bi se broj, a ne drastično smanjivao broj korisnika. Mislim, uvažene kolegice i kolege, da je to naša prioritarna obaveza da ovim ljudima koliko koliko učinimo život dostojniji. Ponavljam trenutno primaju 90 eura pojedinačno, 160 eura porodica sa pet i više članova. Ako mi neko kaže ima li sredstava u budžetu za ovo - ima. Kad smo usvojili zaključak kao Skupština svi jednoglasno u tom zaključku smo rekli da ovo neće tražiti nova sredstva, kažem vam svi smo zajedno glasali obavezali izvršnu vlast, nego iz budžetske rezerve i racionalizacijom postojeći budžetskih izdataka. Znači, ovaj predlog ne traži nova sredstva u budžetu nego onako kako smo mi svi zajedno donijeli zaključak uz budžet.

Druga stvar, deset miliona eura je predviđeno za ovu kategoriju. Trenutno se 700.000 mjesečno daje za to. Na kraju godine ostaće milion i po eura u postojećoj budžetskoj jedinici u okviru ove kategorije. Prema tome, nema niti jedan normalni ljudski argument da mi ovo ne glasamo jer naša obaveza je da pomažemo onima koji najmanje imaju, a ponavljam ovo je kategorija koja po zakonima Crne Gore najsiromašnija kategorija i svi oni koji koriste MOP ne mogu da zloupotrijebe to pravo jer postoji 16 radikalnih uslova da bi neko dobio ovo pravo i ovo pravo dobijaju ljudi koji nemaju ni prevozno sredstvo ni poljoprivredno zemljište, ni poslovni prostor, ni adekvatan stambeni prostor. Prema tome, oni koji jedva preživljavaju tokom mjeseca. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 21:59:57)

Hvala, gospodine Mugoša.

Prelazimo na izjašnjanje.

Imamo dva amandmana poslanika Mugoše, Nenezića i Zirojevića.

Stavljam na glasanje amandman 1.

Izvolite, kolege, glasajte.

Izvolite, obrazloženje drugog amandmana.

BORIS MUGOŠA (13.05.24 22:01:07)

Moram da budem potpuno iskren, vjerujte mi da nemam riječi da opišem koliko se loše osjećam trenutno i ovo je najiskrenije. Kažem vam ne postoji nijedan argument da se uradilo ovo što se uradilo. Jesmo mi danas odlučili da onima koji najmanje imaju, a koje je inflacija dodatno nagrdila da im ne damo podršku, ali isto tako smo odlučili, odnosno kad ste glasali za budžet da za ugovore o djelu sa nekadašnjih devet miliona bude 21 milion godišnje, da za službena putovanja bude šest i po miliona godišnje, da za konsultanske usluge bude 30 miliona godišnje, a ovo je socijalno davanje koje obuhvata samo 4,7% ukupnog budžeta za socijalna davanja. Ovo drugo može, a ovo ne može. Sada nekome ko prima 87 eura trebate kad vas pita da objasnite zašto niste htjeli da mu se poveća na 150 eura mjesečno nego ste odlučili da živi sa 87 eura. Kad sretnete porodicu sa pet i više članova i njima objasnite da će nastaviti da žive s 160 eura mjesečno jer ste vi smatrali da ne treba da dobiju još 120 eura mjesečno. Tuga i klasični jad. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 22:02:43)

Stavljam na glasanje amandman 2 kolega: Mugoše, Nenezića i Zirojevića. Izvolite, glasajte.

Molim vas, omogućite nam glasanje za zakon u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 56 poslanika, 56 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u misiju Ujedinjenih nacija na Kipru. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Sastavni dio Predloga odluke čini jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 55 poslanika, 55 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u misiju Ujedinjenih nacija na Kipru.

Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Crne Gore u NATO pomorskoj operaciji "Sea Guardian". Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Sastavni dio Predloga odluke čini jedan amandman Zakonodavnog odbora. Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Crne Gore u NATO pomorskoj operaciji "Sea Guardian".

Sada prelazimo na sledeće. Ovo je za Odbor za ljudska prava. Ima dosta dug naziv.

Izveštaj Odbora za ljudska prava i slobode s kontrolnog saslušanja ministra zdravlja, ministra finansija, zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, direktora Instituta za javno zdravlje Crne Gore, vršioca dužnosti direktorice Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu i generalne sekretarke Zajednice opština Crne Gore s Predlogom zaključaka na temu: "Praćenje realizacije zaključaka Skupštine Crne Gore donesenih povodom razmatranja Predloga zaključaka Odbora za ljudska prava i slobode" s

kontrolnog saslušanja ministra rada i socijalnog staranja, predstavnicu ministarstva rada i socijalnog staranja, ministra prosvjete, ministra zdravlja, predstavnika Ministarstva zdravlja i ministara pravde na temu: "Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe s invaliditetom u Crnoj Gori, s posebnim akcentom na praćenje realizacije zaključaka Odbora za ljudska prava i slobode s konsultativnog saslušanja održanog 25. septembra 2019. godine na temu: "Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori" koju su pripremile ekspertkinje angažovane od strane UNICEF-a objavljenih u Službenom listu Crne Gore br. 84/22 od 1. avgusta 2022. godine. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za ljudska prava i slobode je povodom navedenog kontrolnog saslušanja podnio Skupštini Predlog zaključaka.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora za ljudska prava i slobode. Izvolite, kolege, glasajte. Samo me nemojte pitati da vam ponovim tačku dnevnog reda.

Kolege, zaključujem glasanje. Glasala su 44 poslanika, svih 44 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora za ljudska prava i slobode.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda Izbor, imenovanja i razrešenja.

Predlog odluke o imenovanju predsednika i šest članova Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju predsednika i šest članova Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Izvolite, kolege, glasajte.

Hvala vam, kolege. Zaključujem glasanje. Glasalo je 46 poslanika, svih 46 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Predlog odluke usvojen i za predsednika Žirija je imenovan prof. dr Nikola Vukčević, a za članove Žirija doc. dr Miloje Šundić, Sulejman Kujević, Milivoje Aranitović, prof. Nikola Rakočević, Želidrag Nikčević i doc. dr Adnan Prekić.

Prelazimo na sledeću tačku. Predlog odluke o izboru jednog člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o izboru jednog člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Izvolite, glasajte.

Hvala vam. Zaključujem glasanje. Glasalo je 47 poslanika, 47 za, nema protiv, nema uzdržanih. Čuo sam dobacivanje da se o Srbini, pa je to popravilo za jedan glas. Objavljujem da je Predlog odluke usvojen i za člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava izabran je Predrag Milačić.

Važno je da je politika svih nas u Parlamentu politika pomirenja, stabilnosti, da je ona ključna poruka koja gura Crnu Goru naprijed.

Prelazimo na Predlog odluke o izboru jedne članice Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava iz reda nezavisnih eksperata koji se bave ljudskim i manjinskim pravima. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog odluke o izboru jedne članice Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava iz reda nezavisnih eksperata koji se bave ljudskim i manjinskim pravima. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 49 poslanika, svih 49 su bili za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih. Objavljujem da je Predlog odluke usvojen i za članicu glavnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava iz reda nezavisnih eksperata koji se bave ljudskim i manjinskim pravima izabrana je Envera Dukaj - 49 glasova. Čestitamo gospođi Enveri.

Sada predsednica Zakonodavnog odobara, gospođa Maja Vukićević je tražila da nešto pojasni. Izvolite, gospođo.

MAJA VUKIĆEVIĆ (13.05.24 22:12:49)

Dakle, neću ništa vezano za Zakonodavni odbor. Čisto vraćanjem snimka vidjela sam da moj glas prilikom glasanja za amandmane kolege Mugoše prilikom glasanja za prvi amandman kolege Mugoše nije registrovan. S obzirom da sam podržala taj amandman na Odboru, željela sam da ga podržim i danas ne bi promijenio ishod ovog glasanja, ali čisto sam željela da pojasnim, jer je to principijelno. I s obzirom da će to da se nađe ubrzo u formi zakona u proceduri već unaprijed najavljujem da ću podržati taj predlog zakona. Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.05.24 22:13:44)

Vrlo je važno, gospođo Vukićević, da je ovo ušlo u stenogram i da bude potpuno jasna situacija i vaš odnos prema onome što ste obećali, a ovdje zna tehnika da zataji, tako da su građani Crne Gore čuli što ste imali da kažete.

Nastavljamo sa radom u petak u 13,30 časova. Iako smo imali zakazano da počinjemo u 10 časova, imali smo molbu od naših kolega iz DPS-a da ne počinjemo u 10, tako da nastavljamo u 13,30, izlazeći u

susret kolegama iz Bošnjačke stranke. Imamo još nezavršene dvije tačke dnevnog reda i onda prelazimo na novu sjednicu. Hvala vam. Živjeli.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (17.05.24 14:23:41)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,
Nastavljamo Petu sjednicu prvog redovnog (proljećnjeg zasijedanja) u 2024. godini.

Prelazimo na pretres o **Predlogu odluke u izmjeni Poslovnika Skupštine Crne Gore.**

Podsjećam da su Predlog odluke podnijeli poslanici: Vasilije Čarapić, Slaven Radunović, Boris Bogdanović, Milan Knežević, Bogdan Božović i Nikola Camaj.

Izvjestilac Zakonodavnog odbora i Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu je Darko Dragović.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik predlagača želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, gospodine Čarapiću.

VASILIJE ČARAPIĆ (17.05.24 14:24:32)

Hvala vam, predsjedniče.

Mi smo predložili izmjene Poslovnika u osnovnom dijelu koji se tiče načina na koji se predlaže potpredsjednik Skupštine iz reda manjinskih naroda. Po postojećem poslovniku 10 poslanika iz reda manjinskih naroda daje predlog za potpredsjednika Skupštine. Međutim, mi smo amandmanski djelovali na kraju, dodali smo - u slučaju da u roku od šest mjeseci nakon konstituisanja Skupštine ne može da se izabere potpredsjednik iz reda manjinskih naroda, u tom slučaju ne mora deset poslanika da predlaže potpredsjednika Skupštine iz reda manjinskih naroda, već to može uraditi jedan poslanik ili grupa poslanika iz reda manjinskih naroda. Dakle, našli smo jedan mehanizam koji može, ali ne mora biti deblokirajući i koji omogućava da više lica, u slučaju da se ne može naći saglasnost oko jednog, mogu biti kandidati za potpredsjednika u kom slučaju se oni biraju kao i svaki drugi potpredsjednik, glasovima većine. Ukratko to je predlog naš za izmjenu Poslovnika.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (17.05.24 14:25:44)

Hvala vam, gospodine Čarapiću.

Da li izvjestilac Odbora želi riječ? Ne.

Ko želi riječ?

Imamo prijavljene poslanike: Nikolu Rakočevića, Aleksandru Vuković Kuč, Sonju Milatović, Ivana Vukovića, Jevta Erakovića i Andriju Nikolića. Prijavite se iz ostalih poslaničkih klubova.

Da damo najjačem poslaničkom opozicionom klubu prednost. Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 14:26:19)

Zahvaljujem.

Uvažene poslanice, uvaženi poslanici, poštovani građani Crne Gore, Još jednom je pred nama diskusija o potrebi crnogorske opozicije da valjda u ime svih vas, čak i vas koji predlažete ovakav akt, uputimo poruku molbe da ne uskraćujete demokratska prava i demokratske uzuse u Crnoj Gori. Podsjetiću građane da mi pričamo danas o Poslovniku i dva su ključna problema ove izmjene Poslovnika. Prvi je taj što se partijama koje predstavljaju manjebrojne narode uskraćuje pravo koje je ista ova parlamentarna većina kada je uvaženi gospodin Bečić bio predsjednik Parlamenta predvidjela i tada su napravili demokratski iskorak da se partije manjebrojnih naroda dogovore ko će u njihovo ime biti potpredsjednik Skupštine, da li je to logično i pošteno ako je potpredsjednik Skupštine zagarantovan da bude iz reda manjebrojnih naroda. Parlamentarna većina bez ikakvog valjanog razloga, a mi se nadamo da ćemo dobiti valjani razlog, dobićemo pregršt razloga, ali valjani razlog nam treba sada, uskraćuje to pravo da se dogovoraju partije koje predstavljaju manjebrojne narode, već parlamentarna većina odlučuje da oni većinom glasova odluče ko će to biti. Dakle, korak unazad kada je u pitanju demokratija u Crnoj Gori i funkcionisanje ovog parlamenta. Nijedan poslanik pa samim tim nijedna politička partija koja predstavlja manjebrojne narode u ovom parlamentu nema od crnogorske opozicije ili crnogorska opozicija nema na njihov račun nikaku zamjerku, da se i tu razumijemo. Dakle, nijesmo ni protiv jednog rešenja, što bi se reklo na neviđeno, povodom predstavnika manjebrojnih naroda u crnogorskom parlamentu bez obzira što je dio trenutno u parlamentarnoj većini, a veći dio je u opoziciji, ali bez obzira na to potreba crnogorskog društva i crnogorske politike je da predstavnici manjebrojnih naroda budu na pozicijama odlučivanja. Međutim, praviti razdore na političkom nivou na ovaj način, umjesto da podstičete dijalog partija predstavnika manjebrojnih naroda, vi odlučujete za razliku od onoga što je prijedlog bio tada predsjednika Bečića, da se u dogovoru dođe do rešenja. Znaete što se desilo - u dogovoru se došlo do rešenja. Sada za taj

dogovor, i to je tačno, treba duže vrijeme i odlučujete da podstaknete taj dogovor i dijalog, da uradite kako hoće parlamentarna većina. Ponovo uz još jednu napomenu, da ni protiv jednog poslanika iz reda partija manjebrojnih naroda koje predloži ova crnogorska opozicija nećemo imati ništa protiv, ali imamo protiv principa, a ovo je princip koji ugrožava demokratski iskorak, koji ste upravo vi postavili 2021. godine kad su kolega Bogdanović i tada predsjednik Parlamenta iz Demokratske Crne Gore predložili to rješenje, da budem potpuno objektivan. Ali postavlja se pitanje čemu potpis na korak unazad kod svih vas.

Drugi razlog zbog kojeg treba da se zabrinemo svi mi to je kontrolna uloga Parlamenta Crne Gore. Pazite sad, ponovo iskorak koji je napravljen 2021. godine, ponovo kad je kolega Bogdanović to predložio i kolega Bečić bio tu, ponovo tada iskorak da parlamentarna opozicija, kako god se zvala, od koga god bude sačinjena ili je sačinjena, ima pravo u toku redovnog zasijedanja na dva kontrolna saslušanja u okviru svakog odbora. Napravili ste taj iskorak koji, da podsjetim, vlast kada smo mi bili njen dio nije načinila, dakle takav iskorak i takav korak, i to smo tada pohvalili. Ali sada vi isti - a mi tražimo odgovor zbog čega - pravite korak unazad i nakon što onemogućavate crnogorske poslanike i građane da imaju kontrolna saslušanja, dakle gdje treba da razgovaramo sa Vladom, valjda da im pružimo priliku budući da imaju objektivno u parlamentarnoj demokratiji superiornu poziciju, da imaju većinu u tim odborima, da imaju vlast izvršnu i da dođu u odbor i da prezentuju svoju politiku ili da brane teme za koje ih sumnjiči crnogorska opozicija, oni ne dolaze, parlamentarna većina im to obezbjeđuje. Da stvar bude potpuno ogoljena, sada ono što nijeste smjeli u odnosu na Poslovnik o radu Skupštine Crne Gore, dakle nijeste smjeli da uskratite pravo crnogorske opozicije da ima dva kontrolna saslušanja u toku redovnog zasijedanja, niste imali pravo, vi ste to radili, a sada to i priznajete time što ovim Poslovnikom uskraćujete to pravo crnogorskoj opoziciji. Kažete, pazite ovo sad je veoma zanimljivo - jedno kontrolno saslušanje dobija opozicija, a jedno kontrolno saslušanje dobija vlast. Pa vlast valjda može da ima stotinu kontrolnih saslušanja, imate većinu, ali naravno potreba da bacite prašinu u oči. Zajedno smo tu da odgovorimo na pitanje ili da čujemo vaš odgovor na pitanje zašto.

Da se razumijemo potpuno, možda nijesmo ni u prethodnom periodu imali dovoljno sluha kad smo mi imali vlast za određena kontrolna saslušanja. Ali to nije put kojim se ide, bez obzira na to što je kontrolnih saslušanja u sazivu Parlamenta od 2016. godine do 2020. godine, ja sam tada bio poslanik pa o tome mogu da svjedočim, bilo nebrojano puta više nego u ovom sazivu Parlamenta, kao što ih je, da se odmah razumijemo, bilo i u onom sazivu Parlamenta od 2020. godine do 2023. godine, pa se

postavlja pitanje zbog čega. Zašto to radite i ovim poslovnikom potpuno onemogućujete kontrolni mehanizam Parlamenta Crne Gore, urušavate demokratske principe na banalnom primjeru. Mi molimo parlamentarnu većinu da to ne radimo, jer će ova parlamentarna većina nekada biti parlamentarna opozicija. Znaete što će se tada desiti ako usvojite ovakvo rješenje, ja vam sad to kažem jer znam kroz razgovore koje sam imao, zbog kojeg je zabrinuta međunarodna zajednica koja ocjenjuje naš napredak na demokratskom putu, da znate to, naravno birate svoj put, dakle ako napravite ovakvo rešenje tada kad budemo bili vlast ili kad budemo bio dio parlamentarne većine ili kada budemo imali bilo koga od vas za Poslovnik, ne za vlast nego za Poslovnik kao partnera u odlučivanju, pa makar bili vlast, naravno promijenimo ih, jer naš princip je sledeći - da Vlada mora doći u crnogorski parlament da odgovara građanima Crne Gore u odnosu na sva pitanja iz djelokruga rada Vlade kad god bude pozvan, ne dva puta u toku redovnog zasijedanja nego kad god je pozvan. Šta krijete u radu Vlade? Zašto štitite Vladu od građana? To je zapravo pitanje. Treba vi da postavljate pitanje Vladi, jer najbolje znate eventualne mane, a mi možemo da pretpostavljamo. Zbog toga vas molim, odustanite od ovog rješenja, odustanite od ideje da ugrozite demokratski proces i kontrolni mehanizam Parlamenta Crne Gore i dajte šansu dijalogu i parlamentarnih partija iz reda manjebrojnih naroda bez obzira na stavove crnogorske opozicije o svakom poslaničkom klubu i svakom poslaniku koji predstavlja manjebrojni narod, dajte šansu i dijalogu vlasti opozicije makar o Poslovniku radu Parlamenta, jer u radu Parlamenta učestvujemo svi. Zahvaljujem, predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (17.05.24 14:36:58)

Gospodine Rakočeviću, imate prijavljenog za komentar gospodina Slavena Radunovića, tako da imate još tri minuta.

Izvolite, gospodine Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.05.24 14:37:05)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kolega Rakočeviću, potpuno razumijem zašto u poslednje vrijeme vas izbacuju u prvi plan, jer ste vi najblaži u nastupu i djelujete pomirljivo, i to je pametno. Mislim da je to pametan pristup da se malo jastrebova klonite, nego tim pomirljivim pristupom da probate da promijenite položaj

vaše stranke. Ja ću probati da vam odgovorim na ta pitanja. Vidjeli ste da su potpisali svi iz većine.

Prvo što se tiče izbora potpredsjednika, potpredsjednik iz redova partija nacionalnih manjina je nešto dobro što smo naslijedili iz prethodnih saziva i postojala je namjera, naravno kao i svaki put do sada, da se omogući ljudima iz tih partija da se dogovore. Međutim, ne postoji nikakava šansa da se dogovore, jer gospoda iz albanskih stranaka koje su u vlasti insistiraju na tom mjestu, s druge strane, gospoda iz Bošnjačke stranke koja imaju najviše poslanika iz partija nacionalnih manjina takođe insistiraju na tome i to je jasno. Sad ja pitam i vas, a i jedne i druge predstavnike manjina, je li bolje da nijedan od njih ili niko od njih ne bude potpredsjednik Skupštine ili je bolje da bude neko od njih, neko ko samim tim što iz stranke manjinskog naroda ima senzibilitet mnogo izraženiji prema problemima tih zajednica nego bilo koji drugi potpredsjednik. Vidjeli ste da ostaje rešenje da oni treba da se dogovore konsenzusom, ali ukoliko ne mogu za šest mjeseci da se dogovore da se onda pribjegne nekom drugom rješenju, da neko od njih bude izabran. Ja ću da vam kažem ono što vi dobro znate. Ovdje je samo jedan problem, a to je što su neki predstavnici manjinskih partija u vlasti, a neki su u opoziciji i zbog toga ne mogu da se dogovore. Da su svi u opoziciji ili svi u vlasti, dogovorili bi se lako kao svaki put do sada. Svaki put je do sada to bilo relativno lako. Drugo, neću da budem advokat sada albanskoj manjini u odnosu na bošnjačku ili hrvatsku, ne možemo ni da idemo klasičnim brojem mandata jer na taj način stranke manjina koje su maloljudne ili ih ima manje u odnosu na Bošnjake u Crnoj Gori, nikad ne bi mogli da imaju potpredsjednika, nikad. Ne mogu da se dogovore. Da su gospoda iz Bošnjačke stranke u vlasti, pretpostavljam da bi se lako dogovorili, bilo bi tu neko ministarsko mjesto više ili nešto i sve bi to bilo kako treba. Meni je to nevjerovatno, vi branite s logičke strane sve ovo, a jasno se vidi da je vama problem što će da bude još jedan potpredsjednik iz vlasti. Ja razumijem da vam je to problem, zašto bi bila sad tu tri potpredsjednika iz vlasti. Vidite to je tako. Da su se dogovorili drugačije predstavnici manjina ne bi nikakvog problema bilo, bio bi Bošnjak, bio bi Hrvat, ali oni ne mogu da se dogovore shodno onome rešenju koje smo mi naslijedili.

Ja se izvinjavam, možda sam malo prekoračio, ali gospodin Rakočević je govorio 10 minuta, evo neka se i meni malo odbije od kluba.

Što se tiče tog rešenja najbolja namjera je u pitanju do koje smo došli nakon toga što smo utvrdili da ne mogu da se dogovore. Jednostavno, zašto bi bila prazna stolica za manjinske narode ovdje? Zašto? To ne bi bilo u redu.

Što se tiče ovog drugog dijela koji se tiče kontrolnog saslušanja, da vam kažem pošteno, meni ni smeta rješenje oba da budu kontrolna saslušanja na predlog opozicije, ali tamo piše najmanje jednom za opoziciju, jednom za vlast. Objasniću i zašto za vlast, iako vam je to vidim smiješno, ali nismo mi vlast kao što ste bili vi, unificirana vojska partijska koja je jednom čovjeku okrenuta i on o svemu odlučuje. Vama je bilo lagano da organizujete kontrolno saslušanje o bilo čemu oko čega se šef s vama složi. Mi smo vlast koja je sastavljena od različitih partija potpuno različitih ideologija i po mnogim stvarima imamo različite pristupe. Vrlo često ima ideja pojedinaca u odborima iz određenih partija da se ide na neko kontrolno saslušanje, ali ne mogu da dobiju uvijek podršku za takvo nešto svojih partnera iz vlasti i zato im se omogućava da uz eventualnu pomoć nekog od vas omoguće kontrolno saslušanje. Ja mislim da je to korak naprijed kad je demokratija u pitanju, a ne korak nazad. Eto toliko, kad budete imali drugih pitanja tu sam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (17.05.24 14:43:09)

Gospodine Radunoviću, hvala vam, sve ste obuhvatili.

Izvolite, gospodine Rakočeviću. Ja mislim da će gospodin Gutić odustati posle ovih obrazloženja.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 14:43:22)

Zahvaljujem uvaženom predlagaču gospodinu Radunoviću, jednom od predlagača, na ovim napomenama i odgovorima. Razumijem ovo što ste kazali. Međutim, pazite, vi ste dobro kazali, tu je nezahvalna pozicija i vama i meni, odnosno nama, da mi budemo advokati. Upravo zbog toga smo mi kazali da nam je važan princip, a princip kaže - dopustimo, nađimo mehanizme da se uspostavi dijalog između partija koje predstavljaju manjebrojne narode i da se dođe do rješenja poštujući ovaj princip da je tačno da ne može samo jedna politička partija u skladu sa tim dogovorima i nekim principima da uvijek bude na mjestu potpredsjednika. Ali ipak dopustite da dijalogom sami odluče o tome, a ne da na ovaj princip kažete, a to vi kažete i to javnost vidi, dakle vlast kaže sledeće - za nas su predstavnici svih manjebrojnih naroda jednaki, samo su oni koji su u vlasti jednakiji. V stei zapravo na ovaj način kazali sve je super, ali ako se ne dogovore biće kako mi kažemo, odnosno biće oni koji su u vlasti. Ja vam govorim to principijelno. Ne, mi smo za to da nađemo mehanizme zajedno,

a ja sam sasvim siguran da bismo ih našli, koji bi doveli do dijaloga. Vi meni kažete je li predsjednik Parlamenta gospodin Mandić pozvao predstavnike manjebrojnih naroda da otvore više krugova dijaloga po tim pitanjima i da nađu dogovor, kao moderator, kao predstavnik Parlamenta koji treba potpredsjednike iz reda manjebrojnih naroda i da kroz te krugove razgovora i dijaloga dođu do dogovora. Ja ću vam odgovoriti. Vi ste mi već odgovorili, samo za javnost da odgovorim. Ne, nije. Je li se moglo tu naći prostora za napredak? Možda nije, ali nije se sve pokušalo. Zbog toga principijelno, bez obzira na to što smo kazali da koga god predložite na ovaj način, mi nećemo biti protiv, bez ako ne odlučite da to taman bude iz Demokratskog fronta, jer je još to ostalo.

Kada je riječ o kontrolnom mehanizmu vi ste sad kazali - budite spokojni, građani Crne Gore i vi u opoziciji, dakle ne mi u opoziciji nego ko god da je u opoziciji, jer ovdje kaže najmanje jedno. Pa do sada je stajalo najmanje dva, pa nije bilo nijedno. Dakle i ovo će biti mrtvo slovo na papiru, jer neće biti najmanje jedno, nego neće biti nijedno kao i do sad. Biće? A zašto nije do sada bilo? E dobro, ne znate, sad će biti, a ja imam i svi mi imamo razloga da vjerujemo da neće biti nijedno. Koja je razlika između najmanje jedno i najmanje dva ako će biti, kako vi kažete, što god tražimo a da je u interesu javnosti. Hoćete da mi kažete da nije u interesu javnosti da razgovaramo ovdje o turističkoj sezoni koja je počela. Mi smo je tražili kad je trebalo da se priprema. Nijesmo dobili kontrolno saslušanje. Hoćete da kažete da nije u interesu javnosti da saslušamo u jeku skandala u Vladi oko izbora VD direktora Uprave policije, da je bilo nerealno i da nije u interesu javnosti da dođu akteri da budu saslušavani, mislite da nije u interesu javnosti - evo potvrđujete da je u interesu javnosti - da čuje, pa nije bilo. Hoćete da mi kažete da za program Evropa sad 2 nije u interesu javnosti da čuje nešto o tom programu na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet. Vi smatrate da je trebalo. Ja znam da vi smatrate, ali ipak do toga nije došlo i tu dolazi do druge teze vaše, kako vi kažete, kad smo bili vlast sve je bilo uniformisano i svi smo pratili jednaki stav. Pa šta vi radite? Vi ste saglasni oko svakog rješenja koje treba da ugrozi demokratiju u Crnoj Gori, jer sva ova kontrolna saslušanja, dugačak je spisak, vi ste jednoglasno odbili. Prema tome i vi imate stav, šef je Andrija Mandić, moram vam reći u političkoj ravni i nisam ironičan, čestitam vam na tome, imate političko iskustvo, uspostavili ste liderstvo. Gospodin Mandić kaže biće ovako, neće biti ovako i to tako bude, ali nemojte da nam mažete oči da ste vi ovo rješenje uspostavili đe vlast dobija najmanje jedno, opozicija... jer se ne možete dogovoriti u vlasti. Dobro se dogovarate, a sve nažalost što treba da onemogući građane Crne Gore da čuju od Vlade ono što je u interesu javnosti, jer smo podsjećam ih, danas mi opozicija, sutra će biti još neko sa

nama ili će biti neko sasvim drugi, a ova rješenja trebaju da se unapređuju kao što smo imali prilike da vidimo 2021. godine. Time da završim i da pokažem objektivnost, jer gospodin Bečić kad je ovđe bio predložio je neke stvari koje su bile ... a sada zajedno svi, i to da podsjetim, radite na tome da se vratite ne korak nazad u odnosu na 2021.godinu, nego korak nazad u odnosu na sva rješenja Poslovnika koja, podsjetiću vas, ovdje su se donosila konsenzusom nekad, ne nekad nego uvijek do 2020. godine, a tada smo počeli da se preglasavamo. Odnosno 2021. godine, da budem potpuno i tu iskren, sva rješenja, mada možda nisu glasana konsenzusom, bila su donijeta u skladu sa interesima i vlasti i opozicije, a sad ovo je nevjerovatno što rade. Zbog toga vas pozivam, a zbog iskustva vašeg i toga što suštinski znate vi o čemu mi govorimo vjerujem da ima šanse da ovo ispravite i da napravite korak u ispravom smjeru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:49:55)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću.

Dozvolila sam vam prekoračenje jer ću ovo vrijeme oduzeti od vremena kluba i vama.

U redu samo, da objasnim kolegi Rakočeviću. Znači, kolega Rakočeviću ostalo vam je još 27 minuta za klub. Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.05.24 14:50:21)

Samo jednu stvar da čuje moj mladi kolega.

Pomenuli ste par puta kako predsjednik Skupštine Andrija Mandić nije pozvao Albance i Bošnjake na razgovor kod njega da bude moderator. E pa samo vas sad molim da razmislite, zamislite da je to uradio Andrija Mandić kako bi i jedni i drugi skočili neće nama Andrija Mandić odlučivati i on da nas miri, znate da bi tako bilo. Oni se svi dovoljno dobro poznaju toliko godina, imali su prilike, kažem vam, mnogo puta smo komunicirali, ali ne mogu da se dogovore, a mi smo mišljenja da je bolje da ovaj dom dobije potpredsjednika iz manjinskih naroda nego da ne dobije.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:51:15)

Zahvaljujem.

Pošto se javio prvo kolega Laković za proceduru, daću riječ kolegi Lakoviću, a kolega Ibrahimoviću, imate pravo na diskusiju ako želite. U redu, onda imate pravo i na proceduru.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 14:51:34)

Hvala, potpredsjednice.

Kolega Rakočević je u svom komentaru propustio da kaže da smo mi u Odboru za bezbjednost i odbranu pokazali demokratski kapacitet i donijeli odluku o kontrolnom saslušanju. Jeste da do tog kontrolnog saslušanja će proći malo više vremena iz razloga što smo morali sa vladom da usaglasimo termine. Vlada ima neke svoje prioritete, a ja sam ovdje u komentaru koji je pratio polemiku oko te odluke rekao da mi kao odbor nemamo nikakvu potrebu za hitnošću zato što tu potrebu, ako ta potreba postoji ima Upravni sud pred kojim je pokrenut postupak i rekao sam tada da će kolege iz opozicije imati vjerovatno do 26. juna i dodatni argument ako Upravni sud donese odluku u odnosu na to što je tema tog kontrolnog saslušanja. Takođe, htio bih da kažem da je Crna Gora u jednom društvenom trenutku kad treba pokazati dodatnu odgovornost i Vlada je u odnosu na to projektovala taj datum zato što znamo koliko je važno da u ovom trenutku dobijemo izvještaj o ispunjenju privremenih mjerila i da ne otvaramo bočno neke teme koje mogu u tom smislu da naprave određeni problem ili da pomjere fokus te teme na neke druge teme.

Sad ću samo kratko prokomentarisati član 75 stav 3 i stav 7. Rekao bih da intervencija u pravcu izmjene Poslovnika ide u korist podnosiocima tih inicijativa zato što ovdje smo imali jednu koliziju te dvije norme. Imali smo član 75 stav 3 gdje se kaže da kontrolno saslušanje se donosi većinom glasova članova odbora. Znači, moralo je sedam članova odbora da glasa za odluku o kontrolnom saslušanju. Ono što kolega Rakočević u svom komentaru nije rekao, a on je napravio pred javnošću privid da dva puta članovi Vlade dolaze na kontrolno saslušanje. Potencijalno članovi Vlade mogu da dođu 30 puta na kontrolno saslušanje zato što imamo 14 odbora i jednu komisiju, pa ako zloupotrijebimo taj mehanizam onda možemo da tražimo da članovi Vlade 30 puta u toku jednog zasijedanja dođu na kontrolno saslušanje. Uz ono što imamo i saslušanje kad je u pitanju Premijerski sat i poslanička pitanja to bi značilo da članovi Vlade maltene ne izlaze iz Parlamenta. Na taj način bi mogao da se obesmisli rad Vlade i da pokuša da se opstruira rad Vlade. Iz tog razloga podržavam inicijativu, potrebno je da nađemo mehanizam i mi smo ga na Odboru za bezbjednost i odbranu našli i izašli u susret. Vjerujem da treba svi da

pokažemo demokratski kapacitet i da izađemo u susret svakom smislenom zahtjevu opozicije, ali ne naravno da to bude obrazac kako će opozicija da diktira članovima kad će i u kom trenutku da se pojave u Parlamentu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:54:53)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću. Takođe za vas važi, dva minuta ću vam oduzeti od diskusije za vaš klub, tako da imate 42 minuta. Kolega Ibrahimović, procedura. Izvolite, kolega.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (17.05.24 14:55:32)

Uvažena potpredsjednice,

Namjerno sam iskoristio proceduru jer ste vi jedan dio tima koji je ugradio u važeći Poslovnik normu koja jasno kaže da se omogući predstavnicima manjinskom ili manjebrojnom narodu da oni izaberu potpredsjednika. Hvala vam na tome. Znači da predlože, a ne da biraju onoga ko je u vlasti ili opoziciji. Tu moramo biti jasni ili da ne kažem neki drugi epitet.

Drugo, hvala na brizi svakoga koji je zabrinut zašto nemaju, zamislite, predstavnici manjina zašto nemaju potpredsjedika u Skupštini. Hvala na brizi, ali dozvolite da mi bolje znamo što je dobro za nas. Otkuda nekom pravo da odlučuje da nije dobro da potpredsjednici ne budu ispred predstavnika manjina. Tako, uvažena potpredsjednice, znam da se vi borite za demokratiju, za vladavinu prava koje nema bez vladavine kad su u pitanju manjinska prava i vjerujem da vi nećete podržati ovakve stvari koje su pokrenute nažalost i potpisom i vašega poslanika. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:56:43)

Zahvaljujem poslaniku Ibrahimoviću. Posebno zahvalnost na lijepim riječima.

Kolega Rakočeviću, izvolite. Procedura, imate minut.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 14:56:56)

Uvažena potpredsjednice, milo mi je da ste vi došli jer imate pravilno tumačenje. Samo vas molim za pažnju, zato što imate pravilno tumačenje Poslovnika, pa sam siguran da kad vam kažem, a naravno u ovoj gužvi vjerovatno ste napravili previd, da je gospodin Laković, siguran sam da će on pozitivno odgovoriti na ovu moju konstataciju, uzeo pravo ispred Kluba poslanika Pokreta Evropa sad da komentariše moje izlaganje. Nema nikakve dileme, dakle nije govorio po Poslovniku, nego je govorio u okviru komentara i tražim, naravno u vrlo korektnoj raspravi, odgovor na komentar budući da mi to pripada i to ne da mi se oduzima od vremena kluba, već odgovor na komentar koji sam dobio od Poslaničkog kluba Evropa sad. Mogao sam možda u minut ili dva procedure da nešto uklopim, ali prosto pripada mi pravo da odgovorim na komentar koji je uzeo gospodin Laković. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:57:54)

Kolega Rakočeviću, kolega Laković je tražio proceduru i dobio je proceduru. On jeste komentarisao vaše izlaganje. Kolko se meni čini, pitala sam ga - je li tako kolega Lakoviću? - jeste li vi rekli da tražite proceduru. Dakle, dobro sam čula, on je tražio proceduru. Kolega Mugoša, čujem vas odlično. Kolega Laković je tražio proceduru. Zaista sad ne mogu da vam dam da komentarišete nešto što je procedura i sami znate da već danima se krši procedura i iz vaših klupa i iz ovih klupa i iz ovih središnjih, svi kršimo procedure. Molim vas, biće prilike.

Može, izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 14:58:57)

Prije nego što kolega Mugoša odgovori, da odgovorim vama. Ovdje mogu da tražim vama proceduru da kroz proceduru prekršim i odgovorim na komentar, ali ne želim da kršim proceduru. Želim da u skladu sa Poslovnikom dobijem pravo na odgovor na komentar, jer kolega Laković je možda tražio proceduru, ali on je zapravo komentarisao moje izlaganje. Vi kao predsjedavajuća, a siguran sam..

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:59:21)

Kolega Rakočeviću, daću vam minut procedure. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 14:59:23)

Ponvaljam, treba odgovor na komentar, ali dobro, ako je lakše da kršimo zajednički proceduru, u redu, onda ću kroz to odgovoriti.

Uvaženi kolega Lakoviću, vi ..

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 14:59:40)

Kolega Rakočeviću, dala sam vam proceduru, meni se obraćajte.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 14:59:44)

Koleginice Popović, ja ću se obratiti kolegi Lakoviću jer je čovjek komentarisao moje izlaganje. Molim kolegu Lakovića da ustane i u proceduri da kaže da je bio komentar, jer ako nije ovo komentar, čovjek je komentarisao moje izlaganje u roku od tri minuta. Shvatate li vi šta radite? Opozicionom poslaniku uskraćujete pravo da odgovori na komentar koji je dobio na svoje izlaganje. Stvar je principa, ovo je sitnica, ali stvar je principa.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:00:11)

Kolega Rakočeviću, jesam li ja vama dala proceduru ili sam vam dala odgovor na komentar? Dala sam vam proceduru. Vi samo možete ...

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 15:00:20)

Ali ste prekršili Poslovnik o radu Parlamenta, koleginice Popović.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:00:21)

Kolega Laković je tražio proceduru, moja je greška što ga ja nisam prekinula odmah kada sam vidjela da nije u pitanju procedura, nego zloupotreba procedure. Sada da ne bih i vas dovela u situaciju da kršite

proceduru, ako sam vam dala proceduru, izvolite, možete se obratiti kolegi Lakoviću preko mene. Obratite se meni. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (17.05.24 15:00:46)

Koleginice, ne želim da kršim proceduru, želim da ovaj parlament garantuje prava koja propisuje Poslovnik o radu Skupštine. Vjerujte, da ne pričamo upravo o Poslovniku o radu Skupštine i izmjeni i dopuni Poslovnika, ja o ovome na ovaj način ne bih govorio, nego želim da demonstriram i poslanicima i crnogorskim građanima da dok govorimo o izmjeni i dopuni Poslovnika na ovaj način se uskraćuje pravo, jer ja imam pravo da odgovorim, čovjek je komentarisao moje izlaganje.

Dakle, uvažena koleginice Popović, kolega Laković je kazao da bi potencijalno Vlada morala ovdje da dođe 30 puta ukoliko bi se poštovalo pravilo u Poslovniku da najmanje dva puta moraju da dođu na zahtjev opozicije. To je problematizovao kao zloupotrebu demokratskih standarda. Shvatate li vi gdje mi zapravo imamo problem? Problem u shvatanju demokratije. Pa valjda nije problem da Vlada dođe 30 puta, Vlada treba da dođe 130 puta da odgovara građanima Crne Gore za ono što radi. Na brojne načine se to može organizovati, a da se ne uskrati potreba da se u izvršnoj vlasti i u samoj Vladi i vladinim organima posao završava na ispravan način. Dakle, problem u shvatanju demokratije, ja sada shvatam, zapravo je ključni problem koji mi imamo. Očigledno može biti da ovo vi ne radite namjerno da uništite demokratiju, nego je shvatate na potpuno pogrešan način. Dakle, problematično je, ovo moramo da čujemo sad, problematično je to što bi mogli predstavnici Vlade da dođu u Skupštinu koja u skladu da Ustavom kontroliše rad te Vlade 30 ili više puta. Ljudi mi treba da obezbijedimo da oni dođu 50 puta.

Drugo, kolega Laković je pominjao da je on nama izašao u susret u okviru Odbora za bezbjednost i odbranu, ponovo shvatanje demokratije na potpuno pogrešan način. Nije on izašao u susret, ima obavezu da to uradi u skladu sa Poslovnikom, a to ne radi, nego odbor zakazuje kontrolno saslušanje tri, četiri, pet mjeseci nakon što se predmetna situacija koja iziskuje potrebu da se o njoj razgovara pred očima javnosti u crnogorskom parlamentu desila. Dakle, na taj način kako kolega Laković nama saopštava ne otvaramo mi problem pred IBAR, nego otvaramo oči javnosti u odnosu na problem koji se desio i koji je napravila parlamentarna većina, ako hoćete koji je napravio predsjednik Vlade. Dakle, ne pravimo mi problem, nego otvaramo oči javnosti na problem koji je napravljen u srcu sistema od predsjednika Vlade. Zbog toga i služe kontrolna saslušanja.

Moram vam reći, hvala vam, kolegice Popović, vama kažem, molim Vas prenesite kolegi Lakoviću kad ga vidite da sam jako zabrinut zbog doživljaja demokratije od strane dijela ili ukupne parlamentarne većine i zbog toga vas upozoravam dobronamjerno da nije u interesu svih nas da ovo radimo. Jer znate što, sve vam je dozvoljeno, što kaže jedna biblijska, dopusite da time završim, sve vam je dozvoljeno, ali vam nije sve na korist.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:04:34)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću. Evo sam vam dopustila kršenje procedure, imali ste minut, govorili ste četiri minuta.

Odmah da vam kažem da sam potpuno saglasna sa vama kada su u pitanju kontrolna i konsultativna saslušanja, jer ako hoćemo transparentan rad Skupštine Crne Gore moramo imati i kontrolna i konsultativna saslušanja.

Sada bih riječ dala kolegi Borisu Bogdanoviću. Izvolite, kolega.

BORIS BOGDANOVIĆ (17.05.24 15:05:04)

Poštovane kolegice i kolege, poštovana potpredsjednice Parlamenta, poštovani građani Crne Gore,

Danas raspravljamo o Predlogu odluke o dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore i moram zaista istaći da od pobjede na izborima 30.avgusta 2020.godine sve izmjene i dopune Poslovnika Skupštine Crne Gore i svih drugih unutrašnjih akata ovog visokog doma su bile i ostale dio misije i tadašnje i sadašnje parlamentarne većine, rekao bih, naravno i ukupnog parlamenta da popravi instituciju i da popravi Crnu Goru. Dakle, nakon pobjede na izborima na inicijativu Alekse Bečića, tadašnjeg predsjednika Parlamenta, izmijenjena su pravila koja omogućavaju i obezbjeđuju da se u rukovodstvu Parlamenta obavezno mora naći najmanje jedna potpredsjednica iz manje zastupljenog pola, u ovom slučaju žena i najmanje jedan potpredsjednik iliti potpredsjednica iz reda poslanika odnosno poslanica partija manjebrojnih naroda. Kao što ste vidjeli, prilikom izbora potpredsjednika Parlamenta naišli smo na jedan problem koji se ogleda u rigidnosti ove pravne norme. Naime, sadašnja pravila nalažu i zahtijevaju od svakog poslanika iliti poslanice partija manjebrojnih naroda da ukoliko želi istaći kandidaturu za potpredsjednika Parlamenta da mora da obezbijedi jedinstvo svih parlamentarnih partija manjebrojnih naroda. Dakle, ovo pravilo zaista zvuči dobro na papiru, ali to

često znači da se potpredsjednik Parlamenta ne može izabrati jer svi nisu složni. Iz tog razloga u ovom trenutku šest mjeseci nakon konstituisanja 28. saziva Skupštine Crne Gore nemamo potpredsjednika Parlamenta iz reda poslanika i poslanica manjebrojnih naroda. Dakle, ova norma zamišljena da bude most među partijama manjinskih naroda se ispostavila i predstavila kao zid koji sprečava funkcionisanje ovog parlamenta u punom njegovom kapacitetu, ostavlja ovo rukovodstvo nepotpunim, a ovaj parlament manje legitimnim.

Zaista smatram, a i svi mi iz parlamentarne većine, da nije dobro, a da nije ni legitimno da se demokratija guši u sopstvenim procedurama, pa kao što i gvožđe treba kovati dok je vruće, tako i rigidnu normu treba mijenjati prije nego što nas njena rigidnost ne odvede predaleko od ciljeva koje smo željeli postići tadašnjim izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore. Dakle, cilj ovih dopuna Poslovnika Skupštine Crne Gore jeste da deblokiramo izbor potpredsjednika Parlamenta iz reda poslanica i poslanika partija manjebrojnih naroda i da obezbijedimo da se u ovoj instituciji glas manjine čuje jednako jako kao i glas većine i to smatramo poštenim, kao što smatrao nepoštenim da se bilo kom drugom poslaniku ovog visokog doma omogućava i obezbjeđuje da može istaći svoju kandidaturu za potpredsjednika Parlamenta tako što će prikupiti potpise deset poslanika iz bilo koje poslaničke grupacije dok se poslanicima predstavnicima manjebrojnih naroda ta procedura otežava na način što se zahtijeva da svi budu jedinstveni, odnosno da svi budu složni. Po nama je to svakako favorizacija većine u odnosu na manjinu. To je isto kao da obezbijedimo i omogućimo favorizaciju nekom sportskom timu na način što ćemo mu omogućiti da igra sa više igrača na terenu. Favorizacija za demokratiju nije dobra, nije zdrava i iz tog razloga će Klub poslanika Demokrata glasati za predložene dopune Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Što se tiče kontrolnih saslušanja, saslušanja svakako može biti bezbroj, ali da se ne bi desilo da ih uopšte ne bude, zakonodavac smatra da obavezno mora biti dva po svakom radnom tijelu Skupštine Crne Gore. Dakle, ovo je intencija zakonodavca, odnosno samog predlagača. Tu sam, svakako raspoložen da odgovorim na sva druga pitanja ukoliko bude dodatnih nejasnoća. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:09:43)

Zahvaljujem kolegi Bogdanoviću.

Sada riječ dajem kolegi Filipu Adžiću. Izvolite, kolega.

FILIP ADŽIĆ (17.05.24 15:09:50)

Poštovane građanke i građani, uvažene kolegice i kolege poslanici, Puno je bilo priče o poimanju demokratije i jasno je da u ovoj sali ne vidimo svi demokratiju na isti način. Ono što je mnogo zabrinjavajuće je da oni koji su do juče bili u opoziciji su promijenili mišljenje dolaskom na vlast i ona prava koja su dobili za vrijeme vladavine Demokratske partije socijalista, zvuči malo čudno da su u tom periodu od Demokratske partije socijalista kao najjače partije vlasti dobili mogućnost da dva puta godišnje tj. dva puta u toku jednog redovnog zasijedanja imaju kontrolna saslušanja, da oni to sada žele da uskrate opozicionim poslanicima, što smo vidjeli da su u prethodnom periodu radili.

Upravo zbog toga, Građanski pokret URA je predložio određene amandmane koji omogućavaju ne kreativno tumačenje zakona nego da u toku redovnog zasijedanja na zahtjev jedne trećine članova Odbora imamo kontrolno saslušanje predstavnika vlasti.

Dakle, kada znamo precizno što se dogodilo na Odboru za bezbjednost i odbranu, kada vidimo na koji način se neko poigrao s, rekao bih, izuzetno značajnim pitanjima, a tiče se bezbjednosti svih građana, da Odbor za bezbjednost tri ili četiri mjeseca od dana zakazivanja nemamo održan i pitanje je kada će biti taj odbor održan iako je zakazan. Nijesam optimističan da će do njega doći.

Ono što sam ranije pomenuo, što smo imali sve u periodu od nezakonitog izbora direktora Uprave policije, a tiče se ubistava koja su se dešavala na teritoriji Crne Gore, tiče se brojnih prebijanja, tiče se brojnih eksplozija, podmetanja požara na određenim automobilima, takođe sukoba organizovanih kriminalnih grupa. Vidjeli ste i sami i svjedočili ovih dana da smo imali prebijanje advokata, prebijanje policijskih službenika, da smo imali tuče u školama danas ili juče i zapaljivanje krova na jednoj školi. Dakle, sve su to neželjene situacije koje bi možda, ne kažem da bi sigurno, ali možda mogle biti preduprijeđene ili makar biti u manjem obimu da smo se pozabavili na bolji način pitanjem bezbjednosti u Crnoj Gori, što je izbjegnuto u ovoj situaciji.

Ono što me najviše podstiče, danas niko o tome nije govorio, iako je gospodin Laković dobio pismo kao i svi poslanici, ali i brojne druge institucije, tiče se anonimnog pisma zaposlenog u Morskom dobru, gdje se govori, nakon niza izbornih ciklusa koji su protekli kao u najrazvijenijim demokratijama Evrope i svijeta, da određene kriminalne strukture i određeni rukovodioci unutar državnih i lokalnih preduzeća na najbrutalniji

način utiču na izbore i miješaju se u izborni proces u Budvi. Ako smo se borili da mafija više ne vlada Crnom Gorom, ako smo se borili za izbore koji će naličiti najdemokratskim izborima u svijetu, onda je neko danas morao da progovori i o ovome, a mislim da je prava adresa bio onaj na koga je bio naslovljen ovaj dopis i krivična prijava protiv onih ljudi koji ne kao nekad, protiv čega smo se borili, ucjenjuju poslom ili ucjenjuju na neki drugi način već prijete lomljenjem kostiju, prijete brojnim drugim sredstvima, nedozvoljenim naravno, i utiču na izborni proces u Budvi.

Ako je to demokratija za koju ste se vi zalagali i ako je to razlog zašto se ne dozvoljava opozicionim poslanicima da zakažu kontrolno saslušanje i da od onih ljudi koji su najodgovorniji za ovakvu situaciju da ne čujemo što se dešava u sektoru bezbjednosti, što se dešava u brojnim drugim segmentima, da ne govorim sada i o zaduživanju, da ne govorim sada o brojnim drugim zloupotrebama i zapošljavanjima ljudi koji su okarakterisani kao bezbjednosno interesantna lica, ali građani moraju da čuju što se dešava, moraju da znaju i da čuju direktno od predstavnika vlasti koga su birali i što oni u njihovo ime danas rade. Da li će tih saslušanja kontrolnih biti 30 ili će ih biti 10 ili 50. Mislim da je u interesu ovog doma da ih bude što više. Ali, neko nije shvatio ulogu koju su mu građani dali već želi da ponizi ovaj dom, želi da u uskrati mogućnost da se čuje riječ u ovom domu i žele da sakriju istinu. Dok budemo imali mogućnost i da predložimo amandmane i da utičemo na zakonska rešenja i da se naš glas čuje u ovom domu, neće proći bilo kakvo zataškivanje. Neće proći uticanje ni na birače niti na brojne druge ljude koji su morali pod određenim pritiskom i da prihvate čak i kandidaturu na određenim izbornim listama.

Zbog toga, dragi građani, mislim da je danas najvažnije pitanje, u susret izborima u Budvi, da vidimo što se dešava u prijestonici turizma, ko su ljudi koji prijete našim građanima, ko su ljudi koji utiču na izborni proces i ko su ljudi koji nezakonitim radnjama pokušavaju da kreiraju izbornu volju i da u budućem periodu sprovode politiku u prijestonici turizma. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:16:25)

Zahvaljujem kolegi Adžiću.

Pravo na repliku je tražio kolega Laković. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 15:16:40)

Pomenut je moj odbor i pomenut sam po imenu i iz tog razloga imam pravo na repliku.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:16:58)

Samo momenat.

Član 101 - ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći njegovo ime i funkciju, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da zatraži i dobije riječ, to je pravo na repliku.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 15:17:13)

Pomenut sam po funkciji. S obzirom da je odbor koji ja vodim pomenut, a pomenut sam po imenu da sam dobio određeni materijal i da se o tome ne raspravlja, tako sam shvatio, što insinuirao neki propust u mom radu kao predsjednika Odbora. Iz tog razloga mislim da je realno potpuno da mi date pravo na repliku.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:17:37)

Možete da dobijete pravo na komentar svakako, a pravo na repliku, nisam shvatila da ste pomenuti u negativnom kontekstu. Možete i ispravku navoda.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 15:17:54)

Iskoristiću ispravku navoda.

Kontrolno saslušanje na Odboru za bezbjednost i odbranu je omiljena tema koju očigledno moramo više puta dotaći, ali ja ću još jednom probati da je objasnim. Mi smo donoseći odluku o kontrolnom saslušanju izašli zato što je za odluku bilo potrebno da glasa sedam članova, mi smo izašli u susret kolegama iz opozicije i donijeli odluku o kontrolnom saslušanju. Nju smo morali usaglasiti s članovima Vlade, imajući u vidu obaveze Vlade. Nije postojao razlog hitnosti zato što mi na Odboru ne donosimo nikakvu odluku niti imenujemo koga na Odboru niti imenujemo direktora Policije niti smjenjujemo koga. Mi na Odboru donosimo zaključak o tome kako je

sprovedena ili kako je radio neki organ u oblasti bezbjednosti, što znači da ne postoji nikakav razlog hitnosti.

S druge strane, kolega Adžić je pomenuo da smo mi dobili dokument koji se odnosi na anonimnu prijavu u odnosu na neka lica, u odnosu na neki politički subjekt. Ja sam po prirodi funkcionisanja i Poslovniku taj dokument proslijedio svim članovima Odbora, ali mi nismo istražno tijelo niti možemo da utvrđujemo činjenice i dokaze određenog anonimnog pisma ili anonimne prijave. Vidi se u zaglavlju tog akta da je taj dopis primilo Državno tužilaštvo, Specijalno državno tužilaštvo, Policija, Ministarstvo unutrašnjih poslova. Tako da mi u odnosu nemamo nikakvo pravo na neko postupanje, osim da se upoznamo s tim aktom, što sam ja i uradio šaljući taj akt članovima Odbora.

Još nešto da kažem. Kada je u pitanju rad po odborima, ovdje se pred javnošću stvara utisak da odbori rade samo kontrolna i konsultativna saslušanja, da drugi rad u odborima nije važan. Zašto to pominjem. Zato što smo jutros upravo imali sjednicu Odbora za antikorupciju. Politički subjekt kome pripada kolega Adžić, njihov predstavnik na šest odbora nijednom nije došao. Kolege iz Pokreta Evropa sad i ja smo došli na svaku, a na tim odborima smo saslušavali i gospođu Jelenu Perović i donosili odluke o raspisivanju konkursa za članove Savjeta Agencije za borbu protiv korupcije. Izgleda je važno da se samo fotografišemo na ovom odboru, da napravimo snimak, video klip koji ćemo da izbacimo na Instagram, na Tik Tok, a nije važno kako je u odborima, koliko efikasno radimo i koliko ispunjavamo osnovnu poslovničku svrhu tih odbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:20:51)

Zahvaljujem.

Pošto je ovo bila ispravka navoda ili, drugim riječima, komentar izlaganja, poslanik čije je izlaganje, kako kaže član 97 Poslovnika, komentarisano ima pravo na odgovor učesniku u pretresu koji je komentarisao njegovo izlaganje, dajem riječ kolegi Adžiću. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (17.05.24 15:21:13)

Opet ponavljam da određene kolege u ovom parlamentu nijesu shvatile svrhu niti suštinu poslaničkog posla. Mi nijesmo publika ili posmatrači procesa nego direktni akteri, a neko ima veću odgovornost s

obzirom na to da je digao ruku za Vladu u čijem mandatu se dešavaju ove stvari, mislim da ne moramo ponavljati što se sve izdešavalo u periodu otkada je podnešena inicijativa za kontrolno saslušanje do današnjeg dana. Dakle, govoriti o nedolasku na odbore ispred političkog kluba gdje više od pola poslanika niko ni ne zna kako izgleda i više od jedne trećine koji nijesu jednu sekundu govorili u ovom parlamentu, mislim da je degutantno. Da je svako od ovih četiri poslanika iz Građanskog pokreta URA makar u dijelu obavljanja poslaničkog posla doprinio značajno više i pokušao otvoriti značajno više tema nego svi vi zajedno koliko god da vas je više u ovom parlamentu.

Dakle, moja namjera nije bila na bilo koji način da negativno govorim o predstavnicima bilo koje političke opcije i samo sam ukazao na problem. Meni je žalosno što ljudi koji sjede u ovom parlamentu, a koji bi možda najviše osjećaja trebalo da imaju upravo za sektor bezbjednosti, ne prepoznaju problem, ne prepoznaju devijaciju u društvu, ako imamo na ovaj način uticanje na izborni proces da u određenim javnim preduzećima, državnim ili lokalnim, dolaze kriminalci i iz tih preduzeća sprovode kampanju i utiču na izborni proces u Budvi.

Mislim da je to poražavajuće za demokratiju, poražavajuće za sve nas koji smo se borili da 30. avgusta smijenimo režim. Sada vidimo da ono što oni nikad nijesu radili makar javno imamo potpuno, bez ikakvog ukrivanja, otvoreno i da građani svjedoče o mnogo brutalnijim pritiscima nego što je to bio slučaj do 30. avgusta. Kao neko, a vjerujem i većina poslanika ovdje koji su se borili za promjene, siguran sam da ne žele da gledaju taj scenario. Upravo zbog toga se i obraćam onim poslanicima koji imaju toliko dostojanstva, toliko integriteta i toliko dosljednosti da ono što smo nekad kritikovali svi zajedno, protiv čega smo se svi zajedno borili ne dozvolimo da se dešava i danas. Jer, mislim da niko od nas nije podnosio žrtvu i borio se da bi danas ovo gledali i da građani koji su borili za pravdu ovo nijesu zaslužili.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:24:44)

Zahvaljujem, kolega Adžiću.

Sada riječ dajem kolegi Damiru Gutiću. Izvolite, kolega.

DAMIR GUTIĆ (17.05.24 15:24:53)

Hvala, potpredsjednice.

Normalno je da iskusni poslanici iz parlamentarne većine probaju da relativizuju današnju raspravu, da banalizuju to što se proba promijeniti Poslovnik na način da brinu o tome da predstavnici nacionalnih manjina treba da dobiju potpredsjednika kao da je to njihova briga. Moram da napomenem da se, ipak, tu radi o jednoj veoma bitnoj stvari i da Bošnjaci koji su pomenuti u jednoj od prethodnih diskusija nisu nacionalna manjina, mi smo manjebrojni narod i promjene Poslovnika se konkretno ne odnose na nacionalne manjine nego se odnose na predlagače, a to su manjinske partije.

Dakle, tiranija većine nad manjinom moguće je samo onda kada su pravilna manipulativno postavljena tj. kada vode supremaciji parlamentarne većine nad opozicijom koja time osakaćuje i paralizuje dejstvo parlamentarne demokratije. Jasno je mada paradoksalno, nadlegalni položaj vlast želi uspostaviti ne kršenjem procedura već njihovim poštovanjem na način da se promijeni trenutna situacija promjenom pravila koja bi išla na korist trenutnoj parlamentarnoj većini, ne vodeći računa o tome da se pravila trebaju postaviti tako da budu univerzalna, da ne mijenjaju svoju namjeru i intenciju nezavisno od toga da li se trenutno radi o vlasti ili opoziciji. Kao što koruptivni zakoni predstavljaju legalni izvor korupcije tako i poslovničke procedure koje se prilagođavaju trenutnoj većini omogućavaju monopolistički položaj zakonodavne vlasti, serviraju većini legalno uzdizanje na poziciju neprikosnovenog samovoljnog donosioca odluka u parlamentu te takođe postaju koruptivne.

Poslovnik Skupštine Crne Gore koji u određenim segmentima prati ustavne odredbe, gdje je postojao običaj da se donosi konsenzusom sada postaje instrument razračunavanja parlamentarne većine nad manjinom i to ne parlamentarne većine nad parlamentarnom manjinom nego parlamentarne većine nad predstavnicima manjebrojnih naroda, odnosno nad poslanicima manjinskih partija.

Danas svjedočimo pokretanju nekoliko inicijativa izmjene Poslovnika Skupštine Crne Gore koje se predlažu u žurbi i bez dijaloga u parlamentu. Nije nam jasno čemu tolika žurba ukoliko iza nekoliko tih inicijativa ne stoji skrivena namjera. Da počnemo od inicijative za izmjenu člana 19 stav 2 koji glasi - izuzetno od stava 1 ovog člana kandidata za potpredsjednika Skupštine koji se bira iz reda poslanika manjinskih partija predlažu svi poslanici manjinskih partija. Dakle, do sada je bio predviđen konsenzus manjinskih partija oko kandidata za potpredsjednika Skupštine koji je definisan članom 18 ovog poslovnika u stavu 5.

Predlog za izmjene koji su potpisali predsjednici klubova parlamentarne većine predviđa ukidanje konsenzusa manjinskih partija i

za predlaganje kandidata predlaže da to može biti samo jedan poslanik ili bilo koja grupa poslanika manjinskih partija. Naizgled, deblokirajući mehanizam koji treba da omogući izbor potpredsjednika Skupštine iz reda manjinskih partija i čudno je da se neko buni zbog toga. Pa, šta nije u redu s ovako predloženim izmjenama.

Prvo, nije u redu da se predlažu izmjene Poslovnika bez konsultacija između parlamentarne većine i opozicije jer je do sada uvijek tako rađeno, a Poslovnik uglavnom usvajan ili mijenjan konsenzusom.

Drugo, nije u redu da se zalazi u korpus manjinskih prava koja su, kao što sam kazao, definisana Ustavom u članu 79, gdje se manjebrojnim narodima garantuju prava, između ostalog i na autentičnu zastupljenost u Skupštini, kao i na srazmjernu zastupljenost u organima državne vlasti, Skupština jeste zakonodavne vlasti i najveći organ državne vlasti. Takođe, suprotno Deklaraciji Ujedinjenih nacija o pravima pripadnika nacionalnih, etničkih, vjerskih i jezičkih manjina.

Treće, nije u redu da se zalazi u korpus manjinskih prava, a da se o tome ne povede nikakav razgovor ili bilo kakav dijalog sa predstavnicima manjebrojnih naroda zastupljenih u Skupštini.

Četvrti, nije u redu da parlamentarna većina izigrava medijatore isudiju u odnosima između manjinskih partija i manjebrojnih naroda.

Peto, nije u redu da jedan predstavnik manjinskih partija od 11 ili dva od 11 u dogovoru da parlamentarnom većinom ruše koncept saradnje manjinskih partija koji je uspostavljen od 2012. godine.

Očigledno da su uspostavljena nova pravila da pojedinci misle da ništa prije njih nije postojalo, a da će od sada oni da kreiraju pravila kako njima odgovara. Dugoročno, to je veoma loša strategija od koje će imati štetu i manjinski narodi i država Crna Gora.

Šesto, nije u redu da predstavnici većina sabotiraju dogovor među predstavnicima manjinskih partija kako bi onda onda pravili solomonska rješenja upravo na način da oduzimaju pravo manjinskih partijama da se dogovore i preuzimajući za sebe pravo da dan oni biraju predstavnika manjinskih partija po svojoj mjeri.

Novim ažuriranim predlogom amandmana uvodi se i vremenski okvir za izbor potpredsjednika iz reda poslanika manjinskih partija na način da im se ostavlja rok od šest mjeseci od dana konstituisanja Skupštine da se dogovore, a u koliko to ne urade za posla godine onda ga može predložiti jedan poslanik ili grupa poslanika.

Koliko je besmislen dodatni amandman koji daje rok od šest mjeseci najbolje govori to da je od konstituisanja ovog saziva Parlamenta prošlo 10 mjeseci, tako da sa ovim amandmanom parlamentarna većina ruga Parlamentu, predlažući mu nešto za šta je rok prošao prije četiri mjeseca.

Otvora se pitanje da li sa ovim odredbama amandmana uspostavlja pravilo koje će važiti tek od sledećeg saziva Parlamenta, jer se ne može danas govoriti o retroaktivnom korišćenju ovog pravila. Činjenica je da se okolnost na koju se norma odnosi ne može primijeniti jer je istekao rok. U tom kontekstu se postavlja pitanje eventualno kršenje Ustava i člana 147. Parlamentarna većina kaže da se ovim vremenskim rokom deblokira proces i daje šansu za dogovor manjinskih partija, a zamislite dragi građani kakva im se daje šansa. Kaže, dogovorite se vi među sobom, a ako krenu da se dogovaraju, onda kažu - a ne, rok vam je istekao prije četiri mjeseca.

Vremenski rok koji je postavljen kao deblokirajući mehanizam zapravo je neprimjenjiv i otvara pitanje ustavnosti odredbe. Nije prvi put da inicijatori ovoga amandmana predlažu akte koji su neustavni, rađeno je to i u prošlom sazivu iako se znalo da je neustavno, ali je potrebno se završi određeni posao. Ukoliko Ustavni sud proglasi akt neustavnim pravne radnje koje su istekle u međuvremenu ne mogu se vratiti.

Bošnjačka stranka nema problem da se uđe u procedure izmjene Poslovnika i ovog člana koji je do sada zahtijevao konsenzus manjinskih partija, ali izmjene trebaju biti prvo prihvaćene većinom u korpusu manjinskih partija pa onda biti predložene planumu na odlučivanju.

Način izmjena Poslovnika navodi nas na zaključak da ćete nam birati potpredsjednika isključivo ako je po vašoj volji, a ja smatram da takav izbor manjinskim partijama nije potreban. Ukoliko nemamo makar natpolovičnu saglasnost manjinskih partija za određenog kandidata koji se bira, pa šta će manjinama takav potpredsjednik i koji je to kandidat iz reda manjinskih partija koji bi to uopšte prihvatio.

Pozivam parlamentarnu većinu da ovakav predlog izmjene Poslovnika povuče, jer je to jedino ispravno i odgovorno, zatim pozivamo predstavnike manjinskih partija da oni dogovore izmjenu člana 19 ukoliko je potrebna, te da izmjenu člana Poslovnika koji se tiče manjinskih prava predloži 11 poslanika manjinskih partija. Sve sem toga je skandalozno, jer predstavlja stavljanje politike iznad prava i pravde, koja kao paukova mreža prikriva stvarnu ambiciju sadašnje parlamentarne većine da kontroliše manjine, što se može definisati kao tiranija većine nad manjinom.

Bošnjačka stranka se oštro protivi najavljenim jednostranim izmjenama Poslovnika bez konsultacija, a nastavljamo saradnju na zajedničkoj platformi u kojoj učestvuje devet od 11 poslanika manjinskih partija, a koja obuhvata više ciljeva i nudi sveobuhvatni način rada na unapređenju zakonske regulative i implemetaciju u praksi svih segmenata prava manjebrojnih naroda. Ovo je najbolja prilika i za parlamentarnu većinu da da svoj doprinos prepuštajući manjinama dogovor po

postojećem rješenju ili da manjine iniciraju izmjene koje se tiču prava manjina.

Što se ostalih amandmana tiče, imamo predlog izmjena Poslovnika od kolega iz URA koje su potpisali naše kolege, po nama sasvim prihvatljivo, amandman koji precizira dodatno način kontrolnih saslušanja, ali ovaj amandman nije prihvaćen od strane predlagača. Možda je ovo prilika da se u ovom dijelu mijenja Poslovnik, jer ovaj amandman nema veze sa amandmanom predlagača i pitanje je zašto predlagač mora da ga prihvati. Suprotno ovom amandmanu koji su predložile kolege iz URA, imamo ograničavanje istog člana Poslovnika gdje imamo situaciju da se blokira jedno kontrolno saslušanje. O tome je već kolega pričao, tako da neću puno dužiti o tome.

Sledeći amandman koji se odnosi na izmjene koje se tiču sekretara i predsjednika Skupštine, povećavaju se ovlašćenja predsjednika Skupštine, mislimo da to nije dobro iz razloga što nam je potrebna disperzija i odgovornost svih odgovornih u sistemu rukovođenja Skupštinom.

Amandman koji je predložio kolega Ilir Čapuni je prihvaćen od strane predlagača, ali se pitamo na koji način će biti sproveden i tu smo imali komentare na odboru gdje član parlamentarne većine kaže da ovaj amandman nije u redu, ali će ga oni prihvatiti za sada, ali će ga onda kasnije isključiti. To je jedan nonsens gdje parlamentarna većina smatra da će vječito i vjerovatno biti parlamentarna većina.

Amandman koji je predložen od strane Ženskog kluba je za nas sasvim prihvatljiv, to jeste jedno rješenje koje bi trebalo uključiti u Poslovnik.

Želimo ukazati da stihijski način predlaganja amandmana od kojih su dva sasvim u redu, dok četiri amandmana vode diskriminaciji, ne smiju postati pravilo ponašanja predlaganja akata. Parlament treba biti primjer odgovornosti i kriterijum za rad svih ostalim institucija.

Pozivam predsjednika Parlamenta da pokaže ozbiljnost i povuče ovakve neusaglašene, diskriminišuće amandmane koji sistemski urušavaju Poslovnik u cjelini, da se za jedan dan otvori tijelo oko predlaganja izmjena Poslovnika, da se izbalansiraju i budu univerzalno primjenjivi i prihvaćeni konsenzusom. To je jedino ispravno. Od toga mislim da će imati najveću korist i manjebrojni narodi i parlamentarna većina i opozicija, a u krajnjem država Crna Gora. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:37:56)

Zahvaljujem kolegi Gutiću. Samo da kažem, kolega, da sam dozvolila ovoliko prekoračenje jer vi ste u stvari u granicama vremena koje je predviđeno za ovu diskusiju, svih 13 minuta ste potrošili.

Sada riječ dajem mom uvaženom kolegi Borisu Mugoši. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (17.05.24 15:38:13)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege,

Nažalost svjedočimo jednoj degradaciji Parlamenta koja prelazi iz neformalne u formalnu zonu. Do sada smo u ovom sazivu Parlamenta imali tumačenja Poslovnika koja nikad nisu bila u Parlamentu, a sve na štetu opozicije, pa i to nije bilo dovoljno nego smo ta neformalna tumačenja sad morali formalno da unesemo u Poslovnik, odnosno oni koji će glasati, a ja se nadam da se ovakve izmjene neće izglasati. Moram reći, ovo mi je četvrta parlamentarna većina koja se promijenila u šest godina od kada sam ja poslaniik. Po mom mišljenju, a znate da vrlo vodim računa i da biram riječi, demokratski najnekonstruktivnija parlamentarna većina do sad. Puna usta priče o demokratiji, a praksa potpuno suprotno

Sada ću fino da vam objasnim činjenično, jer svako ima pravo na svoje mišljenje, ali ne na svoje činjenice. Krećemo od predstavnika partija manjebrojnih naroda. Ja sam bio u toj radnoj grupi 2021. kada smo mijenjali Poslovnik i tada smo se usaglasili da ono što je bila neformalna praksa da jedan potpredsjednik Skupštine bude iz reda partija manjebrojnih naroda formalizujemo i da to unesemo u Poslovnik i to smo uradili. Nismo izmislili, jer je i do tada bilo, samo što je to bio nefomralni dogovor.

Druga stvar, tada su kolege iz Bošnjačke stranke predlagali da najveća partija manjebrojnih naroda predlaže, mi smo rekli ne, ne, da bismo zaštitili sve predstavnike partija manjebrojnih naroda mora da bude konsenzus. Znači, mi smo išli protiv zahtjeva Bošnjačke stranke koji je bio legitiman i oni su prihvatili ovo rješenje i sada smo došli u situaciju da se ne mogu dogovoriti predstavnici manjebrojnih naroda. Jeste problem koji se javio i trebalo je potencijalno naći rješenje. Na koji način? Prvo da pitamo predstavnike manjebrojnih naroda, jer taj potpredsjednik, piše u Poslovniku, predstavlja manjebrojne narode. To se nije desilo. Onda se desila iznenadna promjena Poslovnika za koju smo saznali tako što nam je stigao mejl da je predlog za izmjenu Poslovnika. Niko se nije konsultovao iz parlamentarne opozicije, što takođe nije dobro kada se mijenja Poslovnik. Ta je norma bila još gora, pa smo je dobro iskritikovali, pa su se predlagači

malo povukli i predložili drugu normu, a ona glasi sledeću stvar - ako ne mogu da se dogovore u određenom periodu, kao što je kolega rekao period je diskutabilan jer je to retroaktivno, taj period je već istekao, onda može jedna partija. E, ja sam protivnik toga. Jesam da se nađe kontrolni mehanizam odnosno deblokirajući mehanizam, jesam za tu situaciju i od mene imate podršku da zajedno kreiramo sa predsjednicima partija manjebrojnih naroda deblokirajući mehanizam, ali moramo da znamo da deblokirajući mehanizmi uvijek zahtijevaju kvalifikovanu neku većinu. Nije deblokirajući mehanizam jedan, jer ako tako definišemo potpuno derogiramo suštinu norme da je konsenzus predstavnika manjebrojnih naroda. Trebali smo zajedno da se dogovorimo ko je ta kvalifikovana većina, da li je to polovina ili po mom mišljenju najradikalniji kompromis koji ide baš do kraja - jedna trećina, i to je moglo da bude potencijalno rješenje. Ja nisam ni pristalica jedne polovine ako je to samo predstavnici jedne partije, jer onda i to obesmišljava, ali smo mogli da idemo na jednu trećinu. Ako bismo preveli na ovo sad to je tri od 11, ja mislim da bi to bila neka korektna mjera potencijalnog kompromisa. Opet vam kažem, to je trebalo da se radi u saradnji sa predstavnicima partija manjebrojnih naroda. Ja vam iskreno govorim, radi se veliki korak unazad. Nije to dobro, nije koalicioni sporazum iznad Poslovnika. Nemojmo da mijenjamo Poslovnik zato što se potpisao neki koalicioni sporazum, jer je Poslovnik ustavna kategorija, koalicioni sporazum je sporazum partija koji je neformalnog karaktera, odnosno nema ustavni značaj kao što ima Poslovnik.

Druga stvar, ovo što radite sa članom 75 stav 7 je zastiđe vjerujte i toliko ste me razočarali, posebno ljudi koji su sad novi u Skupštini, koji bi trebalo da donesu novu vrijednost u pravcu demokratske emancipacije, ovim rješenjima vi urušavate principe demokratije. Član 75 stav 7, zato je stav 7, odnosi se na jednu vrstu izuzetka koja je garantovala prohodnost manjinske inicijative. Nije to moj stav. Pročitajte sve relevantne nevladine organizacije što govore o tom stavu. On je takav postojao i do 2021, ali jednom, pa smo tada na toj radnoj grupi na kojoj sam ja učestvovao rekli ne, opoziciji ćemo dati još jedno pravo jer je to iskorak. Pazite što vi radite, vi sad predlažete izmjene i kao javnosti govorite da ste izašli u susret, da mora ... Ne mora, jer opet ste ostavili da odbor donosi odluku i opet će da se desi da će većina da vaga koja joj se sviđa inicijativa manjine. Ne, trebali ste da kažete da na zahtjev jedne trećine se ne glasa, nego se samo zakazuje sjednica kontrolnog saslušanja, jer onda manjinska inicijativa gubi suštinu ako opet zavisi od volje većine i da li im se sviđa ta inicijativa ili ne. Tako da vas molim da ne radite to, nebulazno je da Poslovníkom štítíte većinu od većine. To na svijet nema. Vi sad predlažete da na zahtjev većine, koja ima većinu u odboru, mora biti kontrolno saslušanje. Vjerujte,

to je ponižavajuće i za strukturu Poslovnika. Nemojte da izmišljate argumente koji nemaju dodira s realnošću, pa sad štitite većinu od većine. Gdje to ima na svijet? Ili se bunimo što zovemo ministra na saslušanje. Ako vi mislite da neki ministri koji pripadaju vašoj partiji se plaše da dolaze da odgovaraju ne znači da ne treba da dolaze. Neka dođu, lijepa je ministarska pozicija. Najbolje je da ih žalimo što su ministri, ajde da zaplaćemo što su ljudi sjeli u ministarske fotelje, da ih ne diramo dok ne nauče posao. Pa nije ministarski staž pripravnički staž, oni su u obavezi da odgovaraju, ako treba svakog drugog - trećeg dana. Nije to gubljenje vremena, nego im je to jedna od osnovnih obaveza, jer oni ne polažu račune, nemojmo sad i tu tezu. Mi polažemo račune građanima, poslanici polažu račune građanima, jer su građani glasali za nas, nisu glasali za Vladu. Poslanici su izabrali Vladu, Vlada je obavezna poslanicima da podnosi račune.

Molim vas da dobro razmislite, uvijek sam to govorio i dok sam bio u ovom Parlamentu u kratkom dijelu vlasti, nemojmo da radimo sa mišljenjem da nikad nećemo biti opozicija. Pravili smo i greške, a vi niste naučili iz tih grešaka, radite gore nego što smo mi radili. Samo vas na kraju vraćam na dva pravila, zlatno i srebrno pravilo morala, odnosno temeljno antička načela. Zlatno je - čini drugima što želiš da činiš sebi, a drugo srebrno - ne čini drugima ono što ne želiš da činiš sebi. E, vi sa ovakvim postupcima kršite to srebrno etičko pravilo. Radite nešto kao da ćete dovijeka da budete vlast, ali to je manja šteta, radite na urušavanju demokratije i sprečavate da kao zemlja koja treba da bude demokratski zrelija, to nam je svima potrebno, mi idemo koracima nazad. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:47:01)

Zahvaljujem kolegi Mugoši.

Prvi se za komentar javio kolega Ibrahimović. Imate pravo. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (17.05.24 15:47:11)

Zahvaljujem, potpredsjednice, zahvaljujem i kolegi Mugoši.

Samo jedna ispravka, nije bilo zvaničnog razgovora među predstavnicima manjinskih naroda. Još jednom da podsjetim sve vas i znam da će vam to biti drago, i vama iz pozicije i iz opozicije. Manjine već 12 godina imaju platformu o zajedničkom djelovanju i to dosta dobro čuvanu. Ovo su neki izazovi koje neću komentarisati, a vrijeme će biti

majstorsko rešeto, pa će pokazati ko je spreman zarad kratkoročne koristi da izazove i problem među manjinama, a i mi jedni među drugima, ali javio sam se da podsjetim samo na jednu stvar.

Uvaženi kolega Mugoša, znamo ovo pravo kako smo dobili, manjine, ali dobro ste rekli, imali smo ga i prije toga. Unapređivanjem Poslovnika gdje su najveći doprinos dali kolege iz Demokratske Crne Gore, ali da podsjetim i hvala što ste i vi to rekli, inicijator izmjene ovog poslovnika sam bio ja u toj radnoj grupi, gdje se potvrdilo da sam bio u pravo ono što sam rekao, da je vrlo rigidna norma i da može da izazove određene probleme u funkcionisanju. Tada smo predlagali da najjača partija manjebrojnih naroda treba da ima potpredsjednika i to je najbolja reprezentativnost. Evo, danas vidimo šta se dešava, ali kad pričamo o onim pravima pustite da ih mi koristimo kako hoćemo. Da se podsjetimo - nema ovdje uvaženih kolega iz SNP-a, ali ima bivših članova SNP-a pa će razumjeti o čemu pričam, pozdravljam uvažene kolege Božovića i Kaluđerovića ako gledaju - 2009 i 2012. godine prvi put je dobila opozicija poslovničku mogućnost da ima potpredsjednika Skupštine. Oni nisu prihvatili, rekli su mi ćemo odlučiti kada će naš potpredsjednik sjedjeti gdje vi sada sjedite. Zašto? Imali su svoje razloge. Željeli su da trobojka bude iza njih. Ja poštujem njihovo pravo da izaberu da li hoće ili neće da imaju potpredsjednika, ali nemojte nama uzimati pravo. Uvažene kolege većine, ovdje pozivam najviše ljude iz Pokreta Evropa sad, vaš premijer poziva se na inkluzivnost, na inkluzivnost Vlade, na evropske vrijednosti, zato, uvažene kolege, posebno vas pozivam, razmislite oko ovoga amandmana, povucite ovaj amandman. Temeljne vrijednosti demokratije jednog društva su manjinska prava. Direktno zadirete u manjinska prava jednog naroda. Ne znam danas ko ima pravo, kada pričamo o evropskim vrijednostima, da direktno zadire u prava manjina jedne države. Zato vas molim, ako ćemo da pravimo bolje društvo, odustanite od ovog amandmana. Rekao sam i na odboru i završavam, hvala vam na razumijevanju, hajmo malo više posvećenosti demokratiji, ne deklarativno, ovakva prava zahtijevaju malo više senzibiliteta, malo više dijaloga, malo više usaglašavanja. Iz tog ćemo dobiti najbolju vrijednost, a to je da manjine dobiju ono što ih sleduje i po zakonu i Ustavu i kao što je uvaženi kolega Gutić rekao i prema svim okvirnim konvencijama o ljudskim i manjinskim pravima. Nemojmo kao država koja ima šansu i ja hoću da vjerujem u demokratski kapacitet aktuelne većine, nemojmo kao država da ovdje napravimo ozbiljan prekršaj na putu evropeizacije, odnosno evropskih vrijednosti Crne Gore, odnosno demokratizacije države. Pozivam još jednom da formiramo kao i tada jednu radnu grupu, sud vremena je pokazao određene nedostatke, da zajedno sjednemo, da dogovaramo i da dobijemo kako treba poslovnik koji

će unaprijediti rad ovog parlamenta, a ne da direktno zadire u temelje demokratije, a to su prava manjinskog naroda. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:51:31)

Zahvaljujem kolegi Ibrahimoviću.

Odogovor na komentar. Ima sad pravo, pa ćete dobiti riječ. Ispravka navoda je komentar po članu 97 Poslovnika.

Član 97 Poslovnika stav 2 i 3. Ispravka navoda je komentar. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (17.05.24 15:51:56)

Nije kolega Ibrahimović polemisaio sa mojim stavovima, čak je u početku imao jednu pogrešnu interpretaciju, jer ja sam upravo rekao da se predstavnici partija manje brojnih naroda nijesu dogovarali. Međutim, moram reći, kolega Ibrahimoviću, i već sam negdje reagovao, nemate vi monopolizovano pravo da govorite o pravima manjina. Ja sam predstavnik građanske partije, ja kada se zalažem za pravo zalažem se za pravo građanina Crne Gore, ne kako se on zove i preziva, tako da nisam pristalica pristupa monopolizacije prava manjinskih naroda. Onda građanske partije ne treba da postoje, nemamo domove naroda nego je ovo građanska skupština gdje su predstavnici građana. Kad na moj predlog se povećaju naknade svršenim visokoškolcima sa 260 na 450, ja nisam rekao svršenim visokoškolcima pripadnicima te nacije, nego svima, ili minimalne panzije ili smanjena akciza na gorivo kad se usvojila na moj predlog. Akcize su se smanjile, odnosno cijena goriva za sve građane Crne Gore. Tako da vas molim, ne vjerujem da vam je to intencija, siguran sam, ali imam problem sa određenim trendovima shvatanja prava građana Crne Gore. Nikad neću to pristati, moje legitimno pravo je da budem u građanskoj partiji, ali i legitimno pravo da se zalažem za prava svih građana nezavisno od toga kako se zovu i prezivaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:53:31)

Zahvaljujem.

Procedura, izvolite, ali budite u granicama vremena.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (17.05.24 15:53:41)

Uvažena potpredsjednice,

Radi svega onoga što radim zadnjih 20-ak godina želim ovdje i zbog javnosti da kažem. Ovdje ne možemo staviti u koliziju manjinska prava i građanska prava, ali moramo ipak se voditi time da ne možemo mi svi uticati, odnosno birati predstavnike manjinskog naroda. Samo sam to rekao. Nisam ja za to da supremaciju imaju manjinska prava u odnosu na građanska, ona nisu u koaliciji, ako ćemo da pričamo o svakom građaninu onda pričamo naravno i o predstavnicima manjinskog naroda. Još jednom kažem, nadam se da moj kolega Mugoša nije mislio tako. Ovdje mi ne zloupotrebljavamo nikakva naša prava, samo želimo da ta prava budu dostupna u pravom smislu predstavnicima manjinskog naroda.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:54:36)

Zahvaljujem kolegi Ibrahimoviću.

Kolega Lakoviću, vi ste tražili komentar na izlaganje poslanika Mugoše. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 15:54:43)

Hvala vam, potpredsjednice.

Pošto je kolega Mugoša nama kao novom političkom subjektu u Parlamentu adresirao nedostatak ili manjak demokratskog kapaciteta, ja ću, kolega Mugoša, morati da vas podsjetim na period početka ovoga saziva kad smo pregovarali oko odbora, što je i današnja tema, odbori su današnja tema kroz izmjene Poslovnika. Podsjetiću vas da u tim pregovorima smo mi napravili demokratski iskorak i to baš ovaj poslanički klub, nudeći vama četiri odbora i u komunikaciji na tu temu, kolega Mugoša, ja sam vas pitao, da bi smo sproveli to po principu reciprociteta koji je, složićemo se, najpošteniji princip, pitao sam vas da li ste vi kao parlamentarna većina ikada ponudili parlamentarnoj opoziciji četiri odbora. Vi ste rekli - ne, nismo nikad, ali vi napravite taj iskorak, ako smo mi pravili greške nemojte vi da ih pravite. Vi ste ipak izabrali da to budu tri odbora, jer vam je tada odgovaralo, mi smo vam kao četvrti ponudili Ustavni odbor, koji vidimo da je sad jako važan i ima brojne aktivnosti. Ipak, struktura

odbora vam je odgovarala drugačija i vi ste se opredijelili za tri druga odbora.

Druga tema o kojoj ste govorili, radi se o članu 75 stav 7, stav 3, gdje se za kontrolno saslušanje kaže da se donosi odluka većinom glasova članova odbora, znači, mora biti sedam glasova za, vi ste rekli da mi to tumačimo na neki način koji je antidemokratski, koji nije u duhu autentičnog tumačenja vas koji ste pravili tu poslovničku normu. Ja ću da se pozovem na sledeće, vi ćete se složiti da svaki odbor mora da radi po istim normama Poslovnika, pa tako i Odbora za bezbjednost i odbranu s tim što je vama kaoiskusnom poslaniku i sigurno natprosječno kvalitetnom poslaniku poznato da Odbor za bezbjednost i odbranu radi i u skladu sa Zakonom o parlamentarnom nadzoru u oblasti odbrane i bezbjednosti. Zakon je, složićete se, jači pravni akt od Poslovnika. Slažete li se, da Odbor za bezbjednost i odbranu u prvom redu obavezuje zakon? U članu 9 toga zakona piše da se kontrolno saslušanje sprovodi na bazi odluke većine članova odbora. Znači da poslovnička norma kad je ovaj odbor u pitanju ne bi smjela da bude u koliziji sa Zakonom o parlamentarnom nadzoru. Slažete li se tu? Hoću da kažem da je ta tema mnogo složenija nego što je vi ovdje predstavljate. Vi predstavljate da je ona samo u domenu demokratske volje parlamentarne većine, da li je ona prisutna ili nije prisutna. Međutim, nije, nego je u domenu jasnoće pravnih, zakonskih i poslovnčkih normi koje su u dobrom dijelu prilično okvirne. Ja sam rekao u prethodnom izlaganju i sad to ponavljam, uvijek sam za to da napravimo demokratski iskorak, jer poslovničke norme ne mogu da riješe svaku situaciju kaja može pred nas i pred odbore da se stavi kao problem. Zato je važno da imamo demokratski kapacitet i da ga zajednički gradimo. U tom smislu i vi i mi treba da napravimo jedan iskorak i kad postoji razlog, kad postoji potreba, ali ne samo političke prirode, nego kad postoji zaista potreba i pravne i proceduralne i institucionalne prirode, da koristimo taj mehanizam, a da ne banalizujemo rad odbora, da dođemo na odbore, na kontrolno saslušanje da se dobro izvičemo, da iznesemo neke političke teze, da napravimo instagram objave i da to bude svrha kontrolnih saslušanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 15:59:47)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Kolega Camaj, vi ste tražili komentar, ali možete da dobijete samo komentar na izlaganje.

Vi imate sad odgovor na komentar, izvinjavam se. Boris Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (17.05.24 16:00:06)

Zahvaljujem na korektnoj diskusiji.

Prvo, pomenuli ste dio koji nema veze sa izmjenama Poslovnika vezano za broj odbora, ali moram vam reći jednu stvar. Nije demokratski kapacitet kad vi crtate opoziciji ko je treba odbore da dobije. Znači, vi ste nama ponudili one koje vi mislite da treba da ima opozicija. Niste prihvatili kompromisna rješenja, nego smo se naglabali i na kraju došli do nečega što je po Poslovniku određeno opoziciji, da ima tri odbora. Znači, nije to bio iskorak. Iskorak bi bio da ste vi nama dali još jedan odbor koji je važniji u smislu zahtjeva opozicije. Znači, nije iskorak definicija većine i opozicija da prihvati. To nije iskorak ni kompromis. Tako da u tom smislu od neke početne želje da ga možda napravite na kraju ste mislim posustali pod pritiskom starih parlamentaraca iz Skupštine. Eto da budem do kraja precizan.

Drugi dio, e tu niste potpuno u pravu. Član 75 stav 7 nije izmislila nova većina ili oslobodilačka većina nakon onih istorijskih promjena đe smo Crnu Goru "oslobodili" itd. Znači, to je uvijek postojalo, samo što smo mi 2021. godine povećali opoziciji pravo umjesto jednog u toku redovno da imamo dva. Podsjećam, znate li koliko je to, četiri kontrolna u devet mjeseci rada Parlamenta. E, to je to strašno što je opoziciji pripalo. Vi ste na svakom praktičnom primjeru pokazali da gazite tu poslovničku normu. Kažem vam, to su vam rekle relevantne nevladine organizacije koje nisu zaljubljene u opoziciju nego prate rad Parlamenta. To je prohodnost manjinske inicijative i zato je stav 7 jer je stav 3 definisao glasanje, a stav 7 je poenta bila kad je nakon toga stava da se samo donosi odluka. Vi ste u pravu za Odbor za bezbjednost i odbranu, ali to je jedan od 14 odbora. Mogli smo da nađemo rešenje da kažemo da se to odnosi na ove odbore izuzetno Odbor za bezbjednost jer se on veže za zakon. Kažem vam poenta ovoga što ste vi predložili ne rešavate ništa jer ste vi em što ste smanjili suštinsku intenciju Poslovnika koja je bila da ima opozicija dva puta, vi ste smanjili na jednom, ali opet niste definisali nego će se preglasavati na odboru. Niste rekli da odbor mora da donese, nego glasa kao što je glasao i sad, e zbog toga vam kažem. Na kraju, da budem potpuno iskren, nisam moralni reper nikome iz vlasti niti kad sam bio u vlasti ljudima iz opozicije. Ako oni predlože nešto nemam ja pravo da kažem njima je cilj predstava ovo ili ono, to će građani da vide, moje je bilo

i dok sam bio u vlasti da im pružim mogućnost neka se pokažu neka viču, neka rade što god hoće, to će građani prepoznati, a ne ja da sebe postavljam za moralnog repera da kažem neću da prihvatim jer ćete vi praviti predstavu. Znači, samo vam govorim da tu postoji razlika. Pustimo mi jedni druge da procijenimo koje kontrolno saslušanje. Građani će procijeniti kvalitet naše inicijative i procijeniti rezultate toga kontrolnog saslušanja jer su građani najbolji reper. Nemojmo mi jedne druge ovdje da mjerimo nivo kvaliteta i namjere jedni drugima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:03:36)

Zahvaljujem kolegi Mugoši.

Kolega Camaj, imate pravo na ispravku navoda, odnosno to je komentar izlaganja samo na diskusiju kolege Mugoše. Ne možete da ispravljate navode. Možete, imate onda proceduru samo, a ne ispravku navoda.

NIKOLLA CAMAJ (17.05.24 16:04:15)

Nazovite kako god, ali mislim da smo ovdje čuli par stvari na koje se moram oglasiti.

Hvala, poštovana predsjedavajuća.

Drage kolegice i kolege, poštovani građani,

Čuli smo ovdje nekoliko navoda koje osjećam za potrebu da ispravim. Znači, platforma manjina, ona ne postoji, nju do sada niko nije potpisao, a da vam pravo kažem nisam vidio nešto da su se naše kolege iz Bošnjačke stranke baš ophodili u skladu sa nekom postojećom ili nepostojećom platformom, a to je dokazano prilikom izbora sudija Ustavnog suda kad gospodi iz Bošnjačke stranke nije bila dovoljna skupštinska sala, nego su morali i konferenciju za štampu da sazovu gdje stoji Ibrahimović, izbor Resulbegovića krši Ustav i ruši multietnički sklad i evropski put Crne Gore. Zamislite vi tu konstataciju. Mi dolazimo danas do iste situacije, radi građana još ovo da znaju, niti predlaže jedna stranka, niti jedan čovjek iz manjina ove izmjene. Tu su tri, zapravo tri stranke koje imaju predstavnike ovdje šest stranaka u albanskim koalicijama, znači u dvije albanske koalicije. Znači, da se ne stvori zabuna da eto neko pravi tamo nešto privatno, nešto samostalno i nezavisno od ostalih kolega. Znači, tu je jedan poslanik tamo jedan sledeći poslanik jednostavno čine onu trećinu o kojoj govori Mugoša. Da li je bilo razgovora? Nije bilo formalnih, ali se pokušalo

naći neko rješenje da pravo kažem odnos prema Resulbegoviću, odnos na odboru za predstavnicu u onom Fondu manjina dalo nam je za pravo da vidimo da se ne može doći do dogovora jer se misli da se mora stvoriti konsenzus. Vjerujte norma koja traži konsenzus manjina jeste diskriminatorna. Svaki poslanik ovdje može sa deset potpisa da se predlaže za potpredsjednika Skupštine. Zašto ne tražimo konsenzus opozicije da bi predložila jednog kandidata. Zato je ta norma ta koja je napravljena. Vjerovatno dok je bio neki ko je nekako mogao da upravlja manjinama doduše u koje nisu spadali uvijek svi moglo se lako doći do konsenzusa. Jednostavno dogovor je uvijek se iznjedrio na račun nekog dogovora. Moramo još jedno da se zna, da sve pozicije u izvršnoj vlasti i ovoj vlasti sem potpredsjednika iz redova opozicije su stvar pregovora za stvaranje tog sporazuma za stvaranje većine i podršku vlasti. Tako da apsolutno želim samo da ističem i to da konsenzus jednostavno bih želio da smo mogli da smo imali taj ambijent, ali ću vam reći sledeće i kad bi se to postiglo bio bih za ovakve izmjene gdje možemo pričati o nekoj, hajde da kažem, većini unutar manjine, ali da se traži konsenzus to je čista diskriminacija poslanika manjina u odnosu na poslanike većine. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:07:51)

Zahvaljujem, kolega Camaj.

Kolega Camaj, samo da pojasnim. Vi ste imali pravo samo na proceduru, niste imali pravo na ispravku navoda jer ispravka navoda shodno članu 97 je u stvari komentar izlaganja. Pošto ste vi komentarisali izlaganje kolege Ibrahimovića, sad moram njemu da dam pravo na odgovor na komentar. Samo da smo načisto, da znamo da kršimo proceduru, kršimo Poslovnik, ali bitno je da se razjasne neke stvari.

Kolega Ibrahimoviću, izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (17.05.24 16:08:32)

Na početku, ja sam čovjek mira i neću dozvoliti da iko učini neki razdor između manjina, ali evo pošto sam čovjek koji govori uvijek istinu, evo vrlo lako možda malo politički gubljenje kondicije uvaženog kolege Camaj ili te želje da bude potpredsjednik koji je rekao hajde da se dogovorimo, a prije toga je rekao da će on biti potpredsjednik, ali hajde da se dogovorimo, ali dobro. Politička platforma potpisana u Tivtu, uvaženi kolega, da ne kažem da sam iznenađen takvim nastupom, ali dobro. U

Tivtu 30.10.2012. godine politička platforma i da ne pričam preambule i sve evropske itd. Potpisana 2012. godine. (Govor iz klupa) Kolega, dozvolite i odgovoriću vam, kolega samo lagano, poslije ovoga idemo da popijemo kafu i da nastavimo saradnju kao što su prije nas ljudi imali.

Dakle potpisano, Rafet Husović bivši predsjednik, Cungu i bivša predsjednica Hrvatske građanske inicijative Marija Vučinov i to nas je krasilo. Jednom je bio potpredsjednik Skupštine gospodin Suljo Mustafić, poslije je bio uvaženi Nimanbegu i tako redom. Vidite ovdje, ono što se pokušava non-stop i žao mi je, čitam iz medija koji zloupotrebljavaju, izvlače iz konteksta priče, ja predstavljam dominantno bošnjački narod, nas je 7,4% na ovim izborima. Ako znamo da u prethodnom popisu se izjašnjavalo 8,6% da su Bošnjaci, ima li boljeg reprezentata, ima li bolje potvrde kod naroda. Zato sam i prije pomenuo oko manjinskih naroda. Vidite, mi Bošnjaci smo ponosan narod, narod sa bogatom kulturom i tradicijom. Ne može nam niko ovdje nametnuti rešenje pa isto tako za sudiju Ustavnog suda kojeg ja izuzetno poštujem gospodina Resulbegovića, mi imamo izvanredne odnose.

Dakle, ovo korišćenje u jednodnevne političke svrhe nije dobro za neke buduće odnose. Tako da neću upasti u zamku uvažena potpredsjednice, ali ovdje jasno kaže, nema nametanja, isto kao sad što većina želi da nametne potpredsjednika. Ja baš volim da neke kolege slušam ovdje kako brane nas, odnosno ... ovog amandmana. Zamislite, njima smeta da to manjine biraju i da mora biti u većini, pa gubi se čitav smisao i demokratije i svega. Pustimo da manjine biraju svojega predstavnika.

Još jednom kolega Camaj, polako, bićete najvjerovatnije izabrani isto tako što ćete brzom promjenom aktuelne većine biti smijenjeni. Polako, nije žurba ni to jedno mjesto nije vrijedno onoga što su bošnjački i albanski narod gradili vjekovima, tako da vi kao jedan izbiljan čovjek znate to i nećete dozvoliti da jedno mjesto ili jedan aktuelna većina poremeti ono što ste godinama gradili između Bošnjaka i Albanaca. I ono što je glavno, ne možemo ni ja ni vi pokvariti ove odnose. Hajmo da se zalažemo da ih unapređujemo. Tako da pitanje Resulbegovića i aktuelne za Sudski savjet ili ne znam za šta ste rekli, sa indignacijom odbijam. Ja prije svega glasam za kvalitet, ali glasam i za pravo i istinu, pravdu, vladavinu prava. Zato nećemo dozvoliti nikakvo nametanje rješenja barem kad je klub Bošnjačke stranke u pitanju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:12:12)

Zahvaljujem.

Kolega Camaž, možete samo proceduru. Meni se obratite, nemojte pominjati ime nijednog poslanika. Minut.

NIKOLLA CAMAJ (17.05.24 16:12:27)

Nigdje nisam rekao da ću biti potpredsjednik, nego da ću biti kandidat, a to je velika razlika u onome što se tu kaže. Još da dodam da apsolutno gdje god sam bio sam dokazao maksimum i učinio maksimum da odnosi među manjinama budu vrhunski kao što su bili u Tuzima dok su bili Bošnjaci sa nama u većini. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:13:00)

Minut imate proceduru i da završimo sa vama, završavamo proceduru, prelazimo na diskusije.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (17.05.24 16:13:07)

Neka građani sude. Po meni su samo dvije stvari koji je moj uvaženi kolega rekao, uvažena potpredsjednice.

Dakle, pričamo o deblokirajućem mehanizmu. Zamislite, mi ovdje imamo iskusnih poslanika, imamo novih, zarad ovih novih ne smijemo raditi ovo. Šta je deblokirajući mehanizam ako nemamo dvije trećine u Parlamentu? Tropetinska većina, je li tako? Znači sa 54 na 49. Ovdje imamo, zamislite, 8 ili 9 poslanika je podržalo kandidata Bošnjačke stranke za potpredsjednika Skupštine, možda jedan ili dva, evo nek bude možda i treći, kada to pretvorimo pet puta je manji mehanizam... Razumijete? (Govor iz klupa) Dozvolite da završim. Meni je vrlo drago što moj kolega Slaven, vidim, danas uživa u ovome i volio bih da on brani kao prije ove amandmane, izvanredno ih brani. Završavam time, da ne zloupotrijebim vrijeme.

Uvažena potpredsjednice, ovaj visoki dom će i poslije nas imati novih poslanika. Meni je cilj da odavde šaljem poruku mira, poruku jedinstva bilo kojoj naciji, bilo kojoj vjeri. Zato pozivam većinu da ne pokušava ovo što radi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:14:22)

Zahvaljujem.

Kolega Ibrahimoviću, samo trenutak, vi ste iskusni političar. Vi znate, posebno kad imate proceduru da ako pomenete kolegu, a u ovom slučaju ste pomenuli, rekli ste da se navodno sladi ovom vašom pričom, ima pravo na repliku.

Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.05.24 16:14:53)

Zahvaljujem, gospođo predsjedavajuća.

Ja želim da vjerujem da niste mislili baš tako kako ste rekli, ovo da ja uživam u tom što vi ne možete da se dogovorite. Daleko od toga, najsrećniji bih bio da vi možete da se dogovorite. Samo mi objasnite, nakon što smo čuli gospodina Camaja, čuli vas, kako da se dogovorite kad ni jedan ni drugi ne popuštate. Imali ste osam mjeseci vremena, ali niste dogovarali jer neće niko da popusti. Samo me zanima kako vi prihvatate afirmativnu akciju u odnosu na kompletno stanovništvo i kompletnu Skupštinu, ali je ne prihvatate i u okviru grupacije poslanika manjina. Onda nabrajate koliko imate vi podrške, koliko ste skupili, a koliko drugi poslanik. Ako koristite afirmativnu akciju u izbornom procesu, zašto ne bi postojala afirmativna akcija da može i poslanik iz manje nacionalne manjine da bude potpredsjednik. Mislim da to nije principijelno, ali kako vi volite da kažete, neka narod sudi. Ja ne vidim ovdje nikakav način da biste vi bili zadovoljni rešenjem, osim da bude potpredsjednik iz vaših redova. Isto tako ne vidim nikakav način da budu zadovoljni kolege iz kluba albanskih partija, osim da bude njihov potpredsjednik. Kad smo to zaključili svi ovdje imali smo priliku da to gledamo i slušamo ovoliko mjeseci, a dajte da izaberemo nekog, kandidujte i vi nekog. Tajno je glasanje, vi ste poslanici, razgovarajte s ljudima. Možda će vaš poslanik dobiti većinu. Samo nemojte da mislite da se neko sladi ovdje tuđoj mucu, jer to nije tačno.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:16:59)

Zahvaljujem kolegi Radunoviću.

Idemo dalje, dajem riječ kolegici Aleksandri Vuković Kuč. Izvolite, kolegice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:17:12)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Evo ja iz kluba poslanika Demokratske partije socijalista, dakle najvećeg kluba opozicije, predlažem još jedan amandman, neka to bude amandman o izmjeni naziva Poslovnika pošto do sada smo imali Poslovnik Skupštine Crne Gore da to od sada bude poslovnik vladajuće većine. Sve srećne Skupštine kontrolišu rad Vlade, svaku nesrećnu Skupštinu kontroliše Vlada. Crnogorska Skupština na čelu sa Andrijom Mandićem je zavjesa ili roletna Vlade Crne Gore, odnosno Vlade na čijem čelu je Milojko Spajić, jer nema nijednoga građanina Crne Gore niti jednog poslanika ili poslanice opozicije koji može zaviriti u rad Vlade Crne Gore na čijem čelu je Milojko Spajić. Nema, ukinuta su direktna prenošenja sednica Vlade Crne Gore, dakle ono što je nekad bilo transparentno, imali smo otvoreni rad Vlade pa smo mogli videti što se recimo u prethodnoj Vladi sve dešavalo, sada imamo zatvoreni rad Vlade i sada se zatvara Skupština kao tijelo koje bi trebalo da još više otvorimo, da je pretvorimo u agoru, da maknemo ove zidove koji postoje, da omogućimo zainteresovanim građanima i građankama da dođu u Skupštinu Crne Gore i da nam postavljaju pitanja. Dakle, ova vladajuća većina ukida kontrolno saslušanje izmjenom Poslovnika. Bukvalno gazi član 75 i jednu jedinu mogućnost koju smo kao opozicija imali koju su građani kao zainteresovani i oni koji su vas glasali imali da čuju šta radi Vlada koja je nastala kao volja njihovog izbora kao njihov izbor. Dakle, Skupština Crne Gore koja je zrcalo izborne volje građana dobija poslovnik koji je ogledalo rada Skupštine Crne Gore i kakvi su potpuno zatvoreni. Ovo je definitivno jedan veliki skandal i zato svi građani Crne Gore treba da se pobune na ovo što se danas dešava u Skupštine Crne Gore. Jedna okupljena vladajuća većina u zanosu svoje vlasti, u zanosu svojih privilegija, u zanosu nepotizma koji svakog dana vidimo, sada odlučuje i da je ono što je bio odličan iskorak te strukture vladajuće nakon 2020.godine sruši i onemogućiti nama da dovedemo u Skupštinu Milojka Spajića i da ga pitamo zašto u programu ekonomskih reformi najvažnijem ekonomskom dokumentu koji ste donosi na tri godine rada ne postoji Evropa sad 2, ne postoji taj program. Mi smo kroz ovaj vid kroz član 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore željeli da vratimo u fokus crnogorske javnosti ekonomske teme, jer evo danima govorimo o rezolucijama, ali i o tome ću reći nešto. Dakle, htjeli smo da vratimo u fokus Odbora da devet sati raspravljamo ne o tome ko je kakav kriminalac, đe se našao, ko se u kom autu krio, ko sa kim da izvinite građani Crne Gore ljubavi i to smo slušali u ovoj našoj jadnoj Skupštini od kad je ova

osvježavajuća većina nego da čujemo šta je program Evropa sad, da znamo kakva reforma slijedi u toj ekonomskoj oblasti i da čujemo zašto nikad niko nije vidio taj program Evropa sad. To nama vladajuća većina neće da omogući i onda opozicija nema druge teme do nacionalističkih, do ideoloških i slično. Gospodo nema veće i značajnije ideologije od ekonomske ideologije jedne države, ali nama ovaj parlament onemogućava da o tome razgovaramo. Nemamo platformu i nemamo prostor, mi nemamo mikrofone da govorimo o ekonomskoj reformi, o toje navodnoj reformi kako se je iz jedne ekonomske kuće nazvali bilbord reforme Pokreta Evropa sad.

Drugo što imam da kažem, povodom ove odluke da većina bira predstavnika iz manjebrojnih naroda na mjesto potpredsjednika Skupštine. Dolazim iz partije i zbog toga sam u Demokratskoj partiji socijalista koja kao potpredsjednika ima čovjeka iz reda manjebrojnih naroda i toga čovjeka je biralo članstvo Demokratske partij socijalista, jer ne vidim zašto u ovom kontekstu i u građanskoj Crnoj Gori Nermin Abdić ili Abaz Dizdarević ne bi mogli biti potpredsjednici Skupštine iz reda manjebrojnih naroda. To je za nas pitanje za sve vas. Zašto? Evo da se kandiduje je li samo zato što smo mi danas u opoziciji ili ti ljudi su nešto u svom moralnom političkom životnom profesionalnom putu uradilo što se kosim sa onim što su vaša meritokratska načela. Dakle, samo u ovom krugu danas, u ovoj opoziciji sede tri predstavnika manje brojnih naroda u Demokratskoj partiji socijalista koji bi mogli da budu vrsni potpredsjednici Skupštine, ne iz reda opozicije, nego iz reda manje brojnih naroda. Ovo je građanska država, a ovakvom izmjenom Poslovnika ne samo da se gazi član 79. Ustava Crne Gore ne, nego je član jedan, potpuno se urušava građanski koncept države Crne Gore, jer većina po svaku cijenu želi da nametne onoga koji je podržao u ovom trenutku Vladu Milojka Spajića. Zašto ovo govorim? Imam pravo da govorim. Naš život nam daje pravo, naša politika nam daje pravo, naša ideologija nam daje pravo.

Lično nikada za mene nisu postojali podobni Albanci, podobni Srbi, podobni Bošnjaci, podobni Muslimani i Hrvati, Romi nikada u svim Vladama Demokratske partije socijalista bili su albanski, bošnjački i predstavnici drugih manje brojnih naroda. Nikada nam nije palo na pamet da kažemo e gospodine Husoviću, mi hoćemo tog i tog Bošnjaka. E gospodine Zenka mi hoćemo tog i tog Albanca. Ne, oni su birali svoje predstavnike, a da mi nijesmo imali podobne pripadnike manje brojnih naroda govori u prilog naša dosledna politika koja nikada nije kalkulirala i manipulirala u vezi sa pitanjima Srebrenice tok strašnog genocida na kojima danas vjerujte ne padaju na ispit oni koji su ga vazda negirali nego padaju na ispit oni koji bi trebalo da se Srebrenicom bave svakodnevno, jer

se Srebrenica bavila njima i njihovim životima svakodnevno. Nikada nijesmo kalkulirali po pitanju Jasenovca, čak otvoreno kažemo kaži mi koliko je žrtava bilo u Jasenovcu pa ću ti reći ko si. Nikada nijesmo kalkulirane pitanjem Dubrovniika - rekli smo Dubrovniče oprostite lično, privatno, zvanično Dubrovniče oprostite i nije nam to bio problem. Zbog toga u našoj partiji sede i Bošnjaci i Muslimani i Hrvati i Albanci i vazda će i sedeti i ustajati i ustajati da nam drže predavanja iz moralnog odnosa prema pripadnicima manje brojnih naroda.

Zato ovo što danas radite povodom Poslovnika Skupštine, odnosno vladajuće većine je strašno gospođe Popović i vama se obraćam, jer imamo jedan amandman koji se odnosi na ženski klub koji bi možda trebalo da uradi povodom ovoga pitanja, jer na žalost i žene su diskriminisane grupa kao što su i manje brojni narodi diskriminisane grupa iako to prema Ustavu ne bi trebalo da bude, jer Poslovnik nije ...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:25:34)

Samo trenutak, kolegice Vuković.

Ja ću vam dati da pričate koliko god hoćete, ali imate još četiri prijavljena diskutanta i ukupno još 16-17 minuta.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:25:47)

Evo kaže poslanica Sonja Milatović da će ona skratiti, ja ne dam da ona skрати svoju diskusiju nego da je produži na štetu mojih muških kolega. Dakle, Poslovnik nije predmet za...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ

Potpuno sam saglasna s vama.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ

Saglasna, pa kako drukčije da se borimo, izvinite. Ja se u ovom trenutku tako borim i za Simonidu Kordić i za Zdenku Popović i za Sonju Milatović i za sve nas. Tu nema kalkulacija kao što nema kalkulacija kada

govorimo o manjinama. Uopšte me ne interesuje hoće li gospodin Ervin Ibrahimović sutra da ode u Vladu. On dobro zna kakav je moj odnos prema manjinama bio i ostaće. Će god vi bili gospodine Ervine Ibrahimoviću pa čak iako budete u ovoj nedosljednoj i ponekad vrlo ne, nego i često nedostojnoj vladajućoj većini makar kad je u pitanju odnos prema crnogorstvu, Crnogorcima, Albancima itd. Znae, jednom je Mehmet Zenka rekao da u ovom trenutku, a to je bilo 2021.godine ne treba braniti manje brojne narode u Crnoj Gori no Crnogorce u Crnoj Gori, no da završim gospođu Popović.

Dakle, Poslovnik nije predmet za određivanje, opošljavanje za partijske spekulacije, za neku vrstu i partijskog šibicarenja. Ovo je nešto što ostaje kao legat i pozivam vas da kao žena koja dolazi iz demokratske Crne Gore partija koja je doprinijela da upravo ovo rešenje uđe u Poslovnik Crne Gore odustanete od ovoga, jer odustati ne znači pokleknuti, ne znači biti mali, znači biti veliki, jer pokazujete spremnost na kompromis, jer ovo nije kompromis borba za mene, borba za nas ovđe, ovo je borba za našu građansku Crnu Goru. Odustanite, pozivam vas i Borisa Bogdanovića koji je govorio u smislu odbrane ovoga rješenja, branite ono rešenje koje ste dali, jer jedino ono ima smisla. Ovo je gaženje građanske Crne Gore i gaženje Skupštine Crne Gore. Učinite da kao potpredsjednica Skupštine Crne Gore ostavite trag kao što je recimo Bečić u tom smislu ostavio trag. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:27:59)

Zahvaljujem kolegini Vuković Kuč.
Komentar na izlaganje kolegini. Izvolite.

NIKOLLA CAMAJ (17.05.24 16:28:09)

Hvala, potpredsjednice.

Ovo je možda šansa da još koju minutu dobijete.

Imam samo komentar na dvije stvari. Jedna je da predstavnici manjina koji su u vašoj stranci su ljudi sposobni i mogu biti u svakoj poziciji u ovoj državi. Tu nema dvojbe, samo što Poslovnik kaže da je to mjesto rezervisano za manjinske partije, za partije manjebrojnih naroda i tu je ta razlika.

Drugo što želim naznačiti možda je trebalo i prije, kada se prije pričalo o Srebrenici, jer dopis koji je išao Vladi za ... kao da je to uradila opozicija.

Vi dobro znate da smo mi tu deklaraciju potpisali, taj zahtjev potpisali tako da što se tiče Srebrenice i nekih vrijednosti koje se obilježavaju, sa svima onima koji vjeruju u evropske vrijednosti mi smo bili tu i tu ćemo ostati. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:29:12)

Zahvaljujem.

Odgovor na komentar. Izvolite, kolegkinice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ

... središnje teme koja nema nikakvu namjeru da dijeli Crnu Goru, ja bih voljela da Srebrenica postane tema koja nas ujedinjuje. I da vam kažem odmah, evo pročitacu vam svoj tvit onoga dana kad sam srećna izašla iz Skupštine što potpise nije dala samo opozicija koju čini Demokratska partija socijalista, SD, Liberalna partija, Bošnjačka stranka, nego i vi, pa sam napisala: "Ne pristajemo da se Crnoj Gori oduzme pravo da bude na ispravnoj strani prošlosti i budućnosti. Vlada Crne Gore mora dobro iščitati imena ovih živih poslanika da se naša generacija ne bi obrukala pred više od 8.000 mrtvih Bošnjaka u Srebrenici." Evo vaše ime, gospodine. Tako da sa mnom na ove teme, vjerujte mi, niti možete iz moje prošlosti, a niti ćete u sadašnjosti, niti u budućnosti imati osnov da komentarišete.

Drugo, povodom ovog što sam rekla manjinski, vi ste tu u pravu, naravno, ali ja sam samo htjela da istaknem građanski karakter naše partije, jer vi znate da mnogo više Demokratsku partiju socijalista glasaju pripadnici albanskog, bošnjačkog naroda, nego što to recimo rade u vezi sa vašim partijama. Ja sam zbog toga veoma zadovoljna, jer u našem radu prepoznaju iskreno prijateljstvo, iskrenu posvećenost ljudskim i manjinskim pravima i to će biti uvijek. Rekla sam gospodinu Ibrahimoviću, đe god on bio to ne može da se promijeni, to je nešto što dugujemo onome što smo zajedno radili 2006. godine i zato sam uvijek zapitana kad se potpisuju sporazumi sa tzv. četničkim vojvodom kako se ne šetite one energije iz 2006. godine, kako se ne šetite sa čim smo se borili i za što smo se borili tada. Ne postoji nijedna funkcija, gospodine Camaj, ne postoji ništa vremeno, zemno i prolazno što ne može privući, a da odemo tamo đe se razgrađuje Crna Gora i njen građanski koncept, a to da se radi govori u prilog samo jedan mali događaj u Nikšiću.

Zamislite, danas u jednom naselju će živi moja ujčevina, u školi koja nosi naziv narodnoga heroja Jagoša Kontića se zabranjuje pjesma "Crna Goro" koju pjeva i izvodi Katapult, odnosno Gula, čovjek koji je bio odbornik Demokratskog fronta. Zamislite, nije poželjno pjevati Crnoj Gori. Postoje Srbi koji vole mnogo Crnu Goru i postoje oni plaćeni Srbi koji su u određenim političkim partijama koji služe Srbiji i koji zabranjuju da se u Crnoj Gori na dan proslave škole pjeva pjesma posvećena, gospodine Camaj, Crnoj Gori. E tome vi treba da se stanete na put, tome vi treba da se suprotstavite, jer nije to atak samo na Crnu Goru, Crnogorce, građanski koncept, to je atak na vas, gospodine Camaj. Šutra će tako isto i prema onome u šta vi vjerujete i što je vaš kredo. Oni ne biraju, jer oni koji su protiv antifašističkih vrijednosti, ne biraju sa kim će da se bore na ovaj nedostojan način. Zabranjuju nam pjesmu i igru, dotle smo došli. Slave se četnici u Herceg Novom.

Gospodine Camaj, ne trebate ni sa četnicima, ni sa lopovima, no sa poštenim, dosljednim, antifašistički nastrojenim građanima Crne Gore, a takvi vam, gospodine Camaj, ođe sede. Kad budete čitali moju doktorsku disertaciju o Albancima, videćete o čemu sam vam govorila.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:33:01)

Koleginice Kuč, imaćete pravo ponovo na odgovor na komentar kolege Lakovića.

Izvolite, kolega Lakoviću.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 16:33:16)

Koleginice Kuč, mislim da je kolega Camaj i politički subjekt kome on pripada izabrao baš onako kako biste ga vi posavjetovali, da je i danas i tada čuo vaš savjet.

Vi ste, koleginice Vuković Kuč, rekli da je Parlament danas roletna ili zavjesa 44. Vladi, a mi smo slušali mjesecima ovdje kako govorite da je vođa parlamentarne većine gospodin Andrija Mandić predsjednik Skupštine. Pa sad, malo su ta dva stava u suprotnosti i izgleda mi imamo promjenjivog vođu, a čini mi se da iz vizure Demokratske partije socijalista se ne može jasno percipirati koncept podjele vlasti. Podjela vlasti podrazumijeva da nama ne treba nikakav vođa. Mi imamo svako svoje nadležnosti, i Vlada i Parlament, i u tom smislu ta vaša zabrinutost zaista nema nikakvog utemeljenja.

Kad je u pitanju kontrolno saslušanje, rekli ste da nemate mogućnosti da pitate Vladu, da pitate premijera iz razloga što su nedovoljno česta kontrolna saslušanja. Mi smo prije sedam dana ovdje imali treći put Premijerski sat. Vi ste imali priliku sve što vas interesuje vezano za temu ekonomije i spoljne i unutrašnje politike da pitate premijera i ministre. Kažete da nemate priliku da dobijete dovoljno informacija i da niste vidjeli program Evropa sad 2. E ja ću vam reći, poštovana koleginice, da vi program Evropa sad 2 možete da vidite svakoga dana. Kad smo izabrali sedmog sudiju Ustavnog suda to je Evropa sad 2. Kad smo izabrali Sudski savjet to je takođe Evropa sad 2. Kad smo izabrali vrhovnog državnog tužioca to je takođe Evropa sad 2. Kad smo podigli minimalnu penziju na 450 eura to je Evropa sad 2. Kad ispunjavamo evropske kriterijume i ministarka Maida Gorčević i naš glavni pregovarač Predrag Zenović svakoga dana za korak nas primaknu Evropskoj uniji to je takođe Evropa sad 2. Kad imamo efikasan sistem vladavine prava to je takođe Evropa sad 2. Kad ministar Novica Vuković odgovorno vodi javne finansije to je Evropa sad 2. Kad ministar Filip Ivanović revitalizuje diplomatsko-konzularnu mrežu to je takođe Evropa sad 2. Kad ministarka Anđela Jakšić Stojanović vrši reforme u sistemu prosvjete koji je prilično opterećen brojnim višedecenijskim problemima to je takođe Evropa sad 2. Da ne nabrajam sve što radimo i što ćemo uraditi do kraja godine i kroz povećanje plata i kroz sve ono što je obećano, ali vam opet ponavljam, svakoga dana možete da vidite program Evropa sad 2 na djelu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:37:02)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Pravo na odgovor na komentar ima koleginica Vuković Kuč. Izvolite, koleginice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:37:11)

Gospodine Lakoviću, prvo i osnovno, vrlo sam se jasno izrazila i onda sam razmišljala šta biste sad mogli na konto toga da je ova Skupština zavjesa ili roletna odgovoriti, jer sam možda i bila u nekoj logičkoj nedosljednosti. Shvatila sam da nijesam. Andrija Mandić jeste vođa ove parlamentarne većine i kao vođa ove parlamentarne većine je postao roletna, ne mislim u nekom uvredljivom značenju, ali on prekriva sva nedjela vladajuće većine, posebno pokreta Evropa sad, zato što želi da

ostvari svoje političke, ideološke i programske interese. Naravno i zato Evropa sad 2, odnosno Pokret Evropa sad ulaže nekakve amandmane na Rezoluciju o Srebrenici. Zato što svim onim što vi jeste, što radite, diktira Andrija Mandić. Dakle, on je vlasnik vaš. Vi toga možda još niste svjesni. Možda čak ni poslanici u Skupštini Crne Gore toga nijesu svjesni, jer se te odluke i ti pregovori ne vode sa vama. Vode se nažalost na višem nivou, jer vi biste trebalo da budete najviši nivo svoje politike, jer poslanici jesu najviši nivo, a ne ministri i premijeri. U normalnim, u zdravim demokratijama to je tako, poslanici moraju da diktiraju pravila ponašanja Vladi i pravila ponašanja svome premijeru na kraju krajeva, a vama premijer ne smije nikada da kaže nemojte me saslušavati. Vi treba da postanete toliko autoriteti, s obzirom na poziciju koju imate, poziciju koju su vam obezbijedili građani koji su vas neposredno birali, da čak i Milojko Spajić koji je predsjednik vašeg pokreta drhti od vas, gospodo, ne da vi usklađujete svoje govore sa onim što fali ili treba Milojku Spajiću. I te kako je Andrija Mandić vlasnik ove skupštinske većine, tutor, pa na neki način i ktitor, ne mislim finansijski, ali definitivno ideološki, jer vam je potpuno servirao svoju ideologiju.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ

Ako kažete da je neko vlasnik nečiji onda su to zaista teške riječi, ako to kažete i odnosi se na poslanike.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:39:30)

Politički mislim. Hajde da se izrazim bolje, gospođo Popović, zaista ne želim da vrijeđam nikoga.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:39:33)

Izrazite se bolje jer to neko može doživjeti kao uvredu, prije svega ja jer ja nemam vlasnika ni u politici ni u životu.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:39:45)

Naravno, kao ni ja, gospođo Popović, posebno, ne daj bože, da su ti vlasnici izvan ove države. Ni otac me nije bio vlasnik.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:39:51)

Da vam kažem, ni izvan ove države niti iz kriminalnog miljea niti odakle god hoćete, apsolutno vlasnika nemamo ni ja niti bilo ko iz Demokratske Crne Gore.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:40:01)

U redu. Samo da se izvinim za ovo vlasnik. Mislila sam vlasnik mogućnosti za političko djelovanje, jer PES ne može da djeluje onako kako bi možda njihovi pojedini poslanici željeli koji su građanski orijentisani, za koje pouzdano znam da su građanski orijentisani i bukvalno žive politiku Demokratske partije socijalista. Svakog dana sa sobom je nose, u srcu je nose, ali što će, ne mogu zato što Andrija Mandić vlada tom većinom.

Da odgovorim na Evropu sad 2. Šta je sve Evropa sad 2, gospodine Lakoviću? Je li Evropa sad 2 ono što se dešava u Montefarmu? Je li Evropa sad 2 ono što se dešava u Rudniku uglja? Je li Evropa sad 2 ono što dešava u CEDIS-u, u Elektroprivredi Crne Gore? Je li Evropa sad 2 ono što se dešava u školama Crne Gore? Je li Evropa sad 2 ovo što u Osnovnoj školi "Jagoš Kontić" ne može da se pjeva Crna Goro? Je li Evropa sad 2 to što svakoga dana imamo vršnjačko nasilje u školama? Je li Evropa sad 2 to što se moli da se odgodi glasanje o Rezoluciji o genocidu u Srebrenici u Ujedinjenim nacijama? Moli se bog i mole se partneri, da ne biste došli na teren zamjeranja opet svome političkom tutoru Andriji Mandiću. Jer, lakše je vama da posežete za amandmanima, nego Andriji Mandiću da crnogorskoj javnosti prizna da se odrekao smisla svog političkog postojanja, a to je pitanje Kosova, pitanje NATO-a, sve ono zbog čega Andrija Mandić i zbog svoje fotelje odustaje. On je odustao, a vi želite da prikrijete da je odustao, pa mu na neki način olakšavate posao amandmanima. Je li Evropa sad 2 sve ono što ste obećali o sedmočasovnom radnom vremenu, o povećanju plata i penzija, a o tome nijedan građanin Crne Gore ne može ništa da sazna, nijedna kuća konsultantska, nijedan mediji? Je li vam DPS kriv zbog toga što svakodnevno ozbiljni mediji pokreću pitanje nepostojanja ili nevidljivosti Evrope sad 2? Je li Evropa sad 2 odluka da rad Vlade bude potpuno netransparentan? Je li Evropa sad 2 odluka da Poslovnik Skupštine Crne

Gore postane poslovnik vladajuće većine? Je li Evropa sad 2 oduzimanje mogućnosti manjebrojnim narodima da biraju svoga predstavnika u sopstvenom dogovoru na mjesto potpredsjednika Skupštine? Je li Evropa sad 2 spaljivanje na lomači karnevalskog pisca Andreja Nikolaidisa?

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:42:56)

Koleginice Vuković Kuč, ovo je već četvrto prekoračenje - dva minuta i deset sekundi. Imaćete pravo.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:43:07)

Još jedno pitanje za gospodina Lakovića, smatram ga najozbiljnijim čovjekom u vladajućoj većini.

Za kraj da mi odgovorite na početku. Gospodine Lakoviću, je li Evropa sad 2 kada predsjednik Pljevalja, grada u kome s njim činite vlast i koga podržavate na mjestu predsjednika Pljevalja, kaže da 21. maj za njega nije bitan datum, da ne postoji? Je li Evropa sad 2 kada on uz "Bože pravde" slavi dan druge države, države Srbije? Je li Evropa sad 2 takvo potiranje i ponižavanje Crne Gore uoči 21. maja, najvećeg dana u njenoj istoriji?

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:43:49)

Zahvaljujem, koleginice Vuković.

Podsjećam poslanike zašto nekad budem blagonaklona kada žene govore. Samo zbog toga što ona stara poslovice kaže - nikad ne prekidaj ženu kada ćuti. Ne kad govori, nego kad ćuti.

Želite proceduru, je li tako? Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (17.05.24 16:44:20)

Iako ste reagovali na riječi naše uvažene koleginice Aleksandre Vuković Kuč i ona se izvinila, ipak moram da reagujem na uvredljive riječi koje je ona uputila svima nama jer one naročito dobijaju na težini u našoj crnogorskoj tradiciji na koju se i naša koleginica često poziva. Ovo nije prvi put da takve riječi budu upotrijebljene, već više puta je ponovljeno. Molim

vas da svaki put, kao što ste to i sada, reagujete na ovakav govor koji je neprimjeren i uvredljiv za sve nas ovdje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:45:04)

Zahvaljujem, kolega Pižurica.

Kao što ste imali priliku da čujete, reagovala sam i svaki naredni put ću to raditi.

Vi ste imali proceduru isto. Izvolite, kolega Lakoviću.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 16:45:13)

Kolegi Mugoši da kažem da je član 101 u pitanju. Nije to ni toliko bitno. Hoću da kažem sledeće. Koleginica Vuković Kuč je rekla nešto što ne stoji i što može da se shvati uvredljivo, ali ona se izvinila, zahvaljujem joj se na tome i shvatam to kao jedan retorički zanos gdje se može i reći malo nešto što možda iskače iz okvira korektnosti, tako da ne bih tome pridavao poseban značaj.

Vi ste me pitali i pomenuli ste neke predmete koji su u domenu rada državnih organa. Govorili ste o Montefarmu i o Rudniku uglja. Članovi Vlade su se izjasnili oko toga i to je u nadležnosti državnih organa. To jeste Evropa sad 2. Ne donosi se politička odluka u odnosu na nešto što može da bude potencijalna zloupotreba nego se obavještavaju državni organi koji će da preduzmu radnje iz svoje nadležnosti. Pitali ste me da li je 21. maj u Pljevljima koji je okarakterisan od strane jednog lokalnog funkcionera da li je to Evropa sad 2. Nije. Evropa sad 2 je proslava 21. maja kako to dolikuje u nezavisnoj, slobodnoj Crnoj Gori onako kako je Ustavom definisana. Nečiji lični čin i nečiji lični osjećaj u odnosu na 21. maj i u odnosu na ustavne vrijednosti ove zemlje nisu Evropa sad 2. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:47:16)

Kolega Lakoviću, ovo je bilo klasično kršenje procedure. Trebali ste meni da se obratite. Ovo je bila ispravka navoda, odnosno komentar izlaganja. Sada ste time dali mogućnost koleginici Vuković Kuč da vam odgovori. Izvolite, koleginice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:47:38)

Prvo, da ne bi ostalo i da se ne bi čulo, ono što ste rekli ću da ponovim. Dakle, da se uživa u našem ćutanju i da nas ne prekidaju u ćutanju, ali u govorenju nas treba pod hitno prekinuti. Znači, svaki put kada imamo neku krilaticu da možemo jedna drugoj da pomognemo u tome što jeste borba za prava žena tu sam za vas, gospođo Popović.

Gospodine Lakoviću, samo vas pitam jedno. Jeste li vi u vlasti s gospodinom Vranešom u Pljevljima. Vrlo jednostavno. Nije to neki lični čin nekoga tamo N.N. pojedinca. To je predsjednik Opštine Pljevlja, multinacionalne sredine u kojoj su incidenti svakodnevnici. To što se ispisuje na zidovima zgrada naših Pljevalja, to je, gospodine Lakoviću, potvrda da Evropa sad 2 živi životom Andrije Mandića i njegove politike. Vi ste bukvalno u suživotu, u onom najintimnijem političkom suživotu, s idejama tzv. četničkog vojvode Andrije Mandića. Nikad ne bih rekla četnički vojvoda kada bih mislila da je uvredljivo. Bilo bi za mene uvredljivo, ali za gospodina Mandića to nije uvreda. Dakle, da se ogradim da ne bi bilo potrebe za reakcijom potpredsjednice Skupštine.

Pitam vas jednostavno hoćete li s nivoa čovjeka čija ministarka koja odlično radi svoj posao, ministarka prosvjete, učiniti da se reaguje ono što se danas desilo u školi u Nikšiću. Da tamo vršite vlast isto bih pitala što čini predsjednik Nikšića. Sve bih vam ispričala nego ispričaću drugom prigodom nego nijeste tamo u vlasti. Nijeste imali priliku da se takmičite na lokalnom nivou, gospodine Lakoviću, ali ste biste to podržavali u svakom gradu đe imate priliku da vršite vlast s bivšim Demokratskim frontom nikad nijeste reagovali na takva nepočinstva. Znae kakvu reakciju očekujem od vas kao najmoćnijeg političkog subjekta u vladajućoj većini. Da izađete iz te vlasti. To je jedini odgovoran čin. Nema drugog. Sve ostalo je manipulacija. Sve ostalo je kalkulacija. To je skandal. Pitam vas Herceg Novi, grad kulture, tamo se spalio Andrej Nikolaidis, jedna karikaturalna demonstracija nemoći tamošnjih moćnika. Zato sam vas pitala je li to Evropa sad 2. Ko je od vaših poslanika osudio taj čin. Da sam to vidjela, vjerujte, bila bih najsrećnija osoba na svijetu jer bih znala da je Crna Gora u pravim rukama i da ćemo se jednom vratiti ili ne moramo se vratiti na vlast.

Znači, vi uporno samo deklarativno kopirate politiku Demokratske partije socijalista jer znate da je to ispravna politika. Ali, suštinski, u Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, đe se razara građansko biće Crne Gore vi ćutite, vi klimate glavom. Koliko god to uvredljivo za vas bilo, ovo su sve političke definicije.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:50:49)

Koleginice Vuković Kuč, možemo li dati riječ sada kolegini Milatović?

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 16:51:02)

Gospođo Popović, ođe je riječ o toj ženskoj mudrosti koju ste vi sada iskoristili, mudro me prekinuli, a da ste rekli možete li dati riječ gospodinu Ivanu Vukoviću, svakako bih nastavila da govorim. Izvoli, Sonja.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:51:12)

Zahvaljujem, koleginice Vuković Kuč.
Dajem riječ kolegini Sonji Milatović. Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (17.05.24 16:51:17)

Poštovane građanke i građani Crne Gore, važno je da znate da se ovom izmjenom Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore ne mijenja, odnosno ne uređuje neka tehnička stvar. Samo da sačekam kolege da završe, pa ću onda nastaviti da vam se obraćam. Zahvaljujem.

Predmetna izmjena akta kojom se uređuje rad ovog visokog doma je odraz nastojanja parlamentarne većine da stvori uslove u čijim okvirima će moći da nametne rješenje za potpredsjednika crnogorskog Parlamenta koji bi trebalo da dođe iz redova manjebrojnih naroda. Ova izmjena je prije plenuma, kako to i sama procedura nalaže, razmatrana na sjednici Zakonodavnog odbora, s ciljem da dodatno rasvijetli situaciju. Nakon izlaganja nekog od poslanika iz vlasti, predlagača ove izmjene, pitala sam tada prisutnog kolegu Adrovića, poslanika Bošnjačke stranke da li se s njima kao predstavnicima jednog manjebrojnog naroda u Crnoj Gori razgovaralo o ovoj izmjeni i, ako se razgovaralo, tražila sam da mi odgovori na pitanje da li su oni saglasni s istom ili nijesu. Kolega Adrović mi je tada odgovorio da s njima nije vođen dijalog u vezi s izmjenom Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, ponavljam nije vođen dijalog na temu koja se i njih direktno tiče jer uređuje pitanje imenovanja potpredsjednika Skupštine Crne Gore iz reda manjebrojnih naroda. Kazala sam i na toj sjednici, ponavljam i danas, stav Demokratske partije socijalista je i više nego jasan.

Principijelno smo protiv predloženog rješenja jer smatramo da bi personalno rješenje za potpredsjednika Parlamenta iz manjebrojnih naroda trebalo da bude stvar između predstavnika manjebrojnih naroda u ovom parlamentu.

Dakle, cilj koji se želi postići ovom izmjenom Poslovnika je jasan, ali ne smatramo da je u redu da kolegama koji dolaze iz redova manjebrojnih naroda bilo ko nameće rješenje već da isto mora biti stvar dijaloga koji će rezultirati dogovorom jer mjesto potpredsjednika Skupštine nije protokolarna uloga, naprotiv. Neprihvatljivo je da u vremenu kada su svima usta puna demokratije, kada dan proći ne može da se ne pomene razvoj demokratske kulture, ova parlamentarna većina sebi daje za pravo da arbitrira između stranaka manjebrojnih naroda i ne samo to. Vlast želi sebi da izgradi poziciju koju će joj kroz ovu izmjenu omogućiti Poslovnik da ona bude ta koja će u krajnjem procijeniti ko njima kao vladajućoj strukturi u Crnoj Gori personalno najviše odgovara za funkciju potpredsjednika Skupštine Crne Gore iz redova manjebrojnih naroda. Dakle, iako se mnogo priča o demokratskoj zrelosti, o kulturi dijaloga, ako je suditi po dosadašnjoj praksi u Skupštini Crne Gore, gdje su se iznalazili razlozi i razlozi da ne dođe do kontrolnih saslušanja koje je predlagala opozicija, a čije su teme bile izuzetno važne za građanke i građane.

Podsjećam vas, uvažene građanke i građani, da ni dan danas nije realizovano kontrolno saslušanje ministra finansija i paf-paf premijera na temu programa Evropa sad 2. Premijer nas, uvažene građanke i građani, sve zajedno ubjeđuje da je on tu samo što ga niko od nas i dalje ne vidi. Time se baš kao ni ovom izmjenom Poslovnika u režiji onih koji danas vrše vlast ne doprinosi kulturi dijaloga baš kao što kulturi dijaloga ne doprinose ni ministri u Vladi Crne Gore koji se nekad pojave, nekad ne pojave, a bilo je slučajeva da smo morali čekati više od 20 dana da dođu u ovaj parlament i odgovore na poslanička pitanja. Još nešto. Podsjetiću da sam i danas na Zakonodavnom odboru govorila o tome da se jednim amandmanom želi svesti na minimum kontrolna funkcija Parlamenta koja je u rukama opozicije. Zašto ovo kažem. Podsjetio je na to i kolega Mugoša kada je govorio o tom čuvenom stavu 7 člana 75, a ovaj pokušaj izmjene je, s punim pravom, moram kazati, nazvao zastiđem.

Zaključno, Demokratska partija socijalista je protiv ove izmjene Poslovnika jer smatramo neprimjerenim, između ostalog, i ovaj postupak parlamentarne većine koji je jasan pokazatelj toga da ova vlast sve odluke podešava kratkoročnim političkim ciljevima te da iste dolaze kao rezultat sitnih političkih trgovina, što, saglasićemo se, uvažene građanke i građani, nije baš odraz ozbiljnosti i odgovornosti ili, ako baš hoćete, nije baš ogledalo ozbiljnih i odgovornih, a nadasve odraslih ljudi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:57:00)

Zahvaljujem, kolegini Milatović.
Komentar na izlaganje kolegini može. Izvolite.

SEID HADŽIĆ (17.05.24 16:57:14)

Poštovana potpredsjednice, hvala vam.

Želim se kratko i ja osvrnuti na ovu temu. Kolege iz Demokratske partije socijalista, čini mi se, nekako su prepustile ovo damama. Mene posebno što interesuje jeste ovo pitanje manjebrojnih naroda, odnosno potpredsjednika iz manjebrojnog naroda.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 16:57:58)

Kolega, samo trenutak.

Molim vas, pošto je vama komentar na izlaganje kolegini Milatović, nemojte pominjati imena drugih poslanika ili poslanica.

SEID HADŽIĆ (17.05.24 16:58:14)

U afirmativnom smislu sam htio da je pomenem. Samo mi dozvolite da završim rečenicu vrlo brzo.

Koleginica Vuković Kuč je pomenula inicijativu i donekle, čini mi se, podržala inicijativu većine time što je rekla da poslanici iz Kluba poslanika DPS-a koji su druge nacionalnosti i postavila pitanje zašto oni ne mogu biti kandidirani za potpredsjednika. Htio sam se s njom složiti i prije se javiti za komentar. S poslanicom Milatović želim prodiskutovati što se tiče trenutno ovih načina ostvarivanja manjinskih prava u Crnoj Gori.

Dakle, onaj prijedlog koji je predložila vladajuća većina smatram da je realan, smatram da je ustavan, da dozvoljavamo svakom poslaniku koji je iz reda manjebrojnih naroda da bude biran za potpredsjednika Skupštine. Međutim, ono što želim reći jeste to da ne želim da svedemo priču o tome koliko poštujemo prava manjinskih naroda u Crnoj Gori na to da li ćemo im dodijeliti fotelju potpredsjednika Skupštine i da razmatramo Poslovnik, da li je taj Poslovnik u redu, da li nam je norma prihvatljiva ili nam nije

prihvatljiva. Dakle, čuli smo izlaganja poslanika da oni prava manjebrojnih naroda gledaju u kontekstu da mu dodijele potpredsjedničku fotelju. Mislim da nije principijelno pitanje. Mislim da su to priče bez rezultata. Ukoliko želimo pričati o pravima manjebrojnih naroda u Crnoj Gori, trebamo govoriti o tome koliko su oni razvijeni i koliko su oni zapošljeni, kakvo nam je stanje na sjeveru đe imamo najveći broj manjinskih naroda, da li mi na sjeveru brinemo, evo konkretno iz Rožaja, o tome da 50 učenika, recimo, svake godine bude manje u razredima koje upišu, dakle to su dva razreda manje svake godine na našoj teritoriji.

Dakle, ukratko ovu raspravu samo želim pospješiti. Dajte da govorimo, ukoliko pričamo o pravima manjinskih naroda, o tome kakve smo rezultate svi mi postigli. Pomenuli smo Zakonodavni odbor. Tada sam pomenuo i ja, takođe, da mi je mnogo drago da smo došli do situacije da se i opozicija, a i vlast trenutno nadmeću u tome ko će bolje zastupati prava manjinskih naroda. U tom kontekstu, dajte da nastavimo i da na ovu temu pričamo o tome šta smo uradili i kako smo završili svoje mandate, s kim smo imali mi partnerstva ili nismo imali partnerstva.

Čuli smo maloprije, takođe u izlaganjima, da se određenim manjinskim partijama koji su bili partneri ne zamjera da budu partneri i u novoj vlasti, preporučujem bolje im je da ostanu tamo, ali se zamjera pojedincima koji su trenutno u vlasti. Preporučujem da oni ostanu s ovim partnerima zato što ovaj partner koji im je sada mnogo je bolji nego onaj prethodni. Ako ćete da govorimo imenice, ukoliko i pominjemo Bošnjačku stranku, pomenuli ste gospodina Ervina Ibrahimovića, mnogo mu je bolje, moj stav je lično, da ostane s ovim DPS-om koji je, pohvaliću ga iz ovih klupa, mnogo bolji nego onaj prethodni DPS. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:02:00)

Zahvaljujem kolegi Hadžiću.
Procedura. Izvolite, kolegice.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (17.05.24 17:02:11)

Da vas zamolim stvarno da nam ne dijelite savjete, čak ni te besplatne ni dobronamjerne s kim ćemo, gdje ćemo i u kom vremenu. Mi smo jedna ozbiljna politička organizacija, klub koji je na poslednjim parlamentarnim izborima osvojio šest mandata, 22.000 glasača je stalo iza Ervina Ibrahimovića kao nosioca liste i kao predsjednika partije Bošnjačke

stranke. S druge strane, koliko je iz SPP-a stalo glasača iza vas, ne znam taj broj.

Zato, jedna dobronamjerna sugestija nemojte da nam govorite gdje ćemo, s kim ćemo. Mi razmišljamo isključivo svojom glavom. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:02:53)

Zahvaljujem kolegici Kenani Strujić Harbić.
Procedura. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (17.05.24 17:03:03)

Rekli ste mi s pravom da sam prekršio proceduru, ali sada je i kolegica prekršila proceduru. U prvoj rečenici se obratila kolega Hadžiću, cijelo vrijeme se obraćala njemu i bili ste dužni da je upozorite. Znam da imate senzibilitet prema kolegicama i uvijek to podržavam, ali ipak je ovo bilo možda malo preko mjere. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:03:25)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

U pravu ste, izvinjavam se zbog toga. Trebala sam da opomenem kolegicu Kenanu Strujić Harbić. Zahvaljujem.

Sada pravo na odgovor na komentar ima kolegica Milatović. Izvolite, kolegice.

SONJA MILATOVIĆ (17.05.24 17:03:47)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Počecu od navoda u kojima je kolega Hadžić kazao da su kolege iz Demokratske partije socijalista nama prepustile da govorimo o ovoj temi. Samo ću vam jasno poručiti, kolega Hadžiću, kolege nama ništa ne prepuštaju niti nam govore kada treba da govorimo. Možda vi polazite od sebe, pa imate tačno nacrane prilike i šanse kada bi trebalo ili ne bi trebalo da govorite u parlamentu. Ali, ono što zbog građanki i građana želim da podvučem, da poslanicima Demokratske partije socijalista niko ne

prepušta riječ. One riječ uzimaju kada one hoće i kada smatraju da je to potrebno. To je prvo.

Drugo, na žalost, kolega Hadžiću, vi ste ti, odnosno parlamentarna većina je ta koja je sve ovo svela na priču o jednoj fotelji. Vi ste ti koji predlažete izmjenu Poslovnika samo da bi ste mogli da instruišete personalno rješenje na mjesto potpredsjednika Parlamenta i onda nam govorite da smo mi ti koji pričaju o foteljama. Ne, vi ste ti koji stvarate mehanizme kako da upotpunite te iste fotelje shodno nekim vašim političkim trgovinama, shodno nekim vašim kratkoročnim političkim ciljevima. Ne dozvoljavam da se takve stvari imputiraju ovoj strani ni danas ni nikad.

Treća stvar, gospodine Hadžiću, vi ste pripadnik partije koja je formirala Vladu koja glumi multietničku demokratiju. Znae zašto vam ovo kažem. Zato što su u vladama Demokratske partije socijalista, odnosno vladama koje je predvodio DPS sjedjeli pripadnici manjebrojnih naroda u Crnoj Gori. Demokratska partija socijalista nikada, ali nikada sebi nije dala za pravo da određuje ko će u njihovo ime biti ministar u crnogorskim vladama. To je demokratija, gospodine Hadžiću, a o demokratiji vi kao parlamentarna većina imate još ihaha da učite. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:06:08)

Zahvaljujem kolegini Milatović.

Sada pravo na diskusiju ima kolega Adrijan Vuksanović. Izvinite što ste čekali ovoliko.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (17.05.24 17:06:15)

Nema potrebe da se izvinjavate, razumijem da je žučna rasprava i da vas pohvalim da se dobro snalazite u vođenju sjednice tako da razumijem sve.

Karakter većine mjeri se odnosom prema manjina. Danas ta većina ispoljava svoj odnos prema manjini kroz izmjene ovog poslovnika za koji svoj glas Hrvatska građanska inicijativa neće dati. Jer, nije bilo nikakvih razgovora među nama i izgleda da su u Crnoj Gori razgovor i dijalog plod nužde, a ne želje. Ako danas izglasamo ovakve izmjene Poslovnika Skupštine Crne Gore onda gotovo je sigurno da će uvijek manjinski potpredsjednik biti iz reda skupštinske većine jer neće nikada doći do dogovora već će se ići na aritmetičku činjenicu koga ima više i uvijek će biti

iz skupštinske većine. Ako izglasamo ovakvu izmjenu Poslovnika dobićemo potpredsjednika iz reda manjebrojnih naroda koji je po želji, volji, političkoj dimenzioniranosti i volumenu kako to hoće i želi skupštinska većina.

Dobro je što imamo jedno upražnjeno mjesto za potpredsjednika Skupštine iz reda manjebrojnih naroda. Dobro je što jedno potpredsjedničko mjesto pripada i koleginicama. To je na jedan lijep i dobar način odražava i tu vrstu pluralizma. Mi tada nismo u Skupštini Crne Gore, ali shvatamo da je to jedna vrijednost koja se uspostavila, ali ovakvim izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine ona će se ugroziti. Uostalom, ako se išlo tom logikom da treba većina da odluči ko će biti potpredsjednik iz reda nacionalnih manjinskih stranaka, pa onda je trebalo ispoštovati većinu koja je sama došla iz manjinskih stranaka, podsjetiću da od 11 zastupnika iz manjinskih stranaka devet je dalo potpis za kolegu iz Bošnjačke stranke. To odražava volju manjinskih stranaka. Na taj način bi se ispoštovalo ono što su manjinske stranke htjele, željele da imaju za tim predsjedavajućim stolom u osobi kolege Gutića.

Dakle, Hrvatska građanska inicijativa neće podržati ove izmjene i dopune koje se tiču potpredsjedničkog mjesta iz reda manjinskih stranaka. Smatramo da je ovo korak unazad. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:09:14)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.

Pravo na komentar ima kolega Camaj. Izvolite.

NIKOLLA CAMAJ (17.05.24 17:09:26)

Hvala, predsjedavajuća.

Poštovane kolege i kolegice, gospodine Vuksanoviću, mislim da je ovo sasvim normalan odnos opozicije koja pošto-poto pokušava da zaustavi sve što bi učinila većina, a nije po volji opozicije. Ako bi to mjesto pripalo njima, a bilo bi ovo poslovničko rešenje, sigurno bi imali drugu priču. Neka nađu oni onda načina kako to mjesto popuniti. Evo da se dogovorimo da ostane prazno ... znamo priču jer dogovora jednostavno ne može biti. Ne može biti iz razloga što to mjesto ne može pripasti vama. Na kraju krajeva, ne mogu dva mjesta pripasti opoziciji. Odnos većine prema manjini kada bismo prepustili onako kako vi kažete da se prepusti da se sami dogovorimo, to liči na jednu priču o jednom svešteniku koji je bio

svemoćan, zapravo rekao je da je svemoćan. Rekao je građanima mogu da naredim da bude kiše kada god hoću. Građani su se okupili da bi pošli da ga pitaju, neki su htjeli kišu, neki nisu htjeli. Sveštenik im je rekao kada se vi dogovorite dođite, biće tako kako se vi dogovorite.

Vi dobro znate da dogovora u ovoj situaciji ne može biti jer vi niste spremni da ispoštujete nešto što je jednostavno i dogovor ove većine koja treba da proizvodi i čovjeka za to mjesto. Ministar manjina jeste predstavnik manjina. Da ga niste vi predložili. Mislim da je to način na koji vi želite da riješite ovo pitanje, da blokiramo to mjesto ako želite da se to blokira, mislite da je to rešenje i mislite da manjine ne treba da imaju tamo nekoga. Apsolutno da sjednemo i dogovorimo se da nema tamo manjina.

Čujemo ovdje hvaljenje kako je to bilo rešenje u prethodnim vladama, u prethodnim vlastima. Vjerujte, aktivan sam u politici dugo. Pamtim i vremena kada nije za jednu političku poziciju bio prihvatljiv predlog jedne manjinske stranke za ministra. Sjećam se, bio sam tu, bio sam aktivan. Znači, ako je neko birao kadrove, za to je poznata i prepoznata bivša vlast i oni koji su saradivali s njima. Spočitavati da tom vremenu je bilo drugačije i povoljnije, reći ću vam samo sledeće. Imali smo jednog ministra manjina čiji je uticaj poznat, da mi za to vrijeme ni u jednoj firmi, a vi dobro znate, iz manjina nismo imali naše predstavnike, ni u odborima direktora, državnim firmama, znači naša pozicija do 2020. godine. Imamo čime da se hvalimo iz onog perioda, tačno, ali što se tiče naših prava apsolutno nemamo čime da se hvalimo. Nemate ni vi čime da se hvalite. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:13:26)

Zahvaljujem kolegi Camaju.

Za proceduru se prvi prijavio kolega Smailović.

Kolega Smailoviću, imate pravo na proceduru. Meni se, molim vas, obraćajte da ne bi bilo kršenja procedure. Imate minut.

AMER SMAILOVIĆ (17.05.24 17:14:06)

Radi se o proceduri, upravo se odnosi na Poslovnik Skupštine Crne Gore kada je u pitanju izbor potpredsjednika iz reda manjinskih partija, odnosno partija koje zastupaju pripadnike manjebrojnih naroda. Meni je žao što je gospodin Camaj, na žalost, pristao da kao dio koalicionog sporazuma s partijama koje su u parlamentarnoj većini proda ovo pravo koje smo mi mukotržno sticali godinama kao manjinske partije. Ovdje nije

riječ o pravu koje sleduje partiju koja je na vlasti ili opoziciju. Ovdje je riječ o pravu koje se odnosi i Poslovnikom je predviđeno na partije manjebrojnih naroda.

Kada je u pitanju rešenje, naravno rešenje za ovu situaciju postoji i reći ću koje je. Gospodin Camaj je priznao da je ovo dio koalicionog sporazuma partija parlamentarne većine, a ne dio koji se tiče izbora potpredsjednika Skupštine iz reda manjebrojnih partija. On je to maloprije rekao i dozvolite: "Da se zna da sve pozicije u izvršnoj vlasti i u ovoj vlasti osim potpredsjednika iz redova opozicije su stvar pregovora tog sporazuma za stvaranje većine i podršku vlasti".

Dakle, ako je to tako onda jednostavno promijenite odluku o izboru ... potpredsjednika Skupštine Crne Gore i dodijelite još jedno mjesto ispred vlasti koje se odnosi na potpredsjednike Skupštine. Dakle, umjesto odluke koja se tiče broja potpredsjednika koja je po ovom trenutnom stanju četiri potpredsjednika od čega je jedan iz reda manjinskih partija, jedan iz opozicije, dva iz vlasti, stavite tri iz vlasti i završite priču. Nemojte uzurpirati pravo manjebrojnih naroda da biraju svoje predstavnike na rukovodećim pozicijama u Skupštini Crne Gore. Toliko. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:16:17)

Zahvaljujem, kolega Smailoviću.

Samo trenutak.

Kolega Camaj, procedura ima prednost. Prvi se javio za proceduru. Kolega Camaj, dobićete pravo na repliku samo procedura ima prednost.

Izvolite, kolega Mugoša, jeste li tražili proceduru? Kolega Mugoša, tražili ste proceduru. Ili ćete je imati sada ili je nećete imati. Jeste li ustupili pravo kolegi Nerminu Abdiću?

Izvolite, kolega Nermine.

NERMIN ABDIĆ (17.05.24 17:17:13)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Pošto je bilo puno zloupotreba u Poslovniku i procedurama, strogo ću se držati Poslovnika. Obraćam se vama, uvažena potpredsjednice. U članu 18 gdje se kaže broj potpredsjednika, kaže sljedeći stav jedan potpredsjednik bira se iz reda poslanika manjinskih partija. Samo želim ovdje da se ispravim. Ono što je maločas rečeno od strane predstavnika iz

reda manjebrojnih partija, gdje je kazano doslovce, citiram, da opozicija ne može imati dva predstavnika, aludirajući direktno na to da nijedan predstavnik parlamentarne opozicije ne može da bude iz reda manjebrojnih naroda potpredsjednik ili potpredsjednica Skupštine, što je klasična diskriminacija. Ovo je najbolji dokaz, uvažene građanke i građani, da je riječ o političkoj trgovini, o političkom nasilju na jedan način đe se maksimalno diskredituju predstavnici partija manjebrojnih naroda.

Ovdje je rečeno, ponavljam to još jednom, da opozicija ne može, molim vas stenogram zbog građana, da ima dva predstavnika aludirajući na to, jedno svakako mjesto potpredsjedničko pripada ili potpredsjednici ili potpredsjedniku iz reda opozicionih partija, ali drugo mjesto, ako ... da je ovo hram demokratije, kako ga često nazivaju, možemo da uskratimo opoziciji pravo da se dogovore unutar partija manjebrojnih naroda sa partijama koje su u parlamentarnoj većini da naprave dogovor o potpredsjedničkom mjestu. Ovo je strašno važno radi građana. Znači, ovo su opasne stvari koje su upućene ovdje, doslovce citiram, da opozicija ne može da ima dva člana.

Još jedna stvar, molim vas, zbog građana jako je važno, ja pripadam jednoj građanskoj partiji ovdje. Nikada nijedna vlada koju je predvodio DPS sa svojim koalicionim partnerima nije određivala ko će iz reda manjebrojnih naroda biti ministar, a ko neće, to je isključivo bilo na partijskim organima koalicionih naših partnera i samo su oni, isključivo oni određivali ko će biti njihov predstavnik. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:20:17)

Zahvaljujem kolega Abdiću.

Pravo na repliku ima kolega Camaj. Izvolite.

NIKOLLA CAMAJ (17.05.24 17:20:28)

Mislim da imam pravo na dvije replike, jer obojica uvaženih kolega su pričali o prodaji, o političkoj trgovini, ali ja bih htio da podsjetim poštovane kolege da smo mi iz Albanskog foruma takođe manjinske stranke, stranke manjebrojnih naroda isto kao i Bošnjačka stranka. Mi ne vidimo razloga za taj lament nad tim što je neko odlučio ili postoji taj dogovor između nas da to pripada ljudima iz stranaka koje pripadaju većini. Sve drugo da bi ponovio radi vas koji snimate i puštate građanima stenograme. Ponoviću sve drugo, osim potpredsjedničkog mjesta koje je rezervisano za opoziciju

ista stvar dogovora, ista stvar sporazuma. To jedno mjesto što pripada manjinskim strankama do sada je prepušteno saporazumu, da se mi dogovorimo, a na osnovu priče što smo mi imali, vi dobro znate, kolege iz Bošnjačke stranke, vidjelo se da tu sporazuma nema, jer vi brže bolje ste pokupili osam potpisa. Ne devet, moram da ispravim kolegu iz Hrvatske građanske inicijative, nije devet nego osam, tri su sa ove strane i to su tri stranke koje u vlasti imaju tri ministra. Da vam pravo kažem, taj čovjek koji bude sjedio tamo, ako bude, jeste predstavnik manjina, kao i ministar manjina. Da nijeste vi predožili ministra manjina? On se svugdje predstavlja kao ministar manjina. Ovaj Poslovnik omogućava da se kandiduju svi koji su iz lista manjinskih partija, a normalno da će se većinom broja glasova odabrati. Ako neko ima mogućnost da lobira može biti drugačije, ali u svakom slučaju Poslovnik ne određuje ko će biti, nego deblokira mehanizam da imamo kandidata. Ako neko misli da zbog toga što se mi ne možemo dogovoriti to mjesto ne treba biti popunjeno, ja ću tražiti pauzu da se dogovorimo i da donesemo odluku da ovaj mandat će proći bez predstavnika manjina, jer vi znate, naš potpis nećete imati kad mi ne možemo vaš. Je li pošteno?

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:23:35)

Zahvaljujem, kolega Camaj.

Nemate pravo, kolega Smailoviću. Nećemo više da kršimo Poslovnik procedurama.

Pravo na odgovor na komentar čeka kolega Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (17.05.24 17:23:51)

Hvala vam, potpredsjednice.

Imam potrebu da napravim jednu retrospektivu, jer ste me motivirali za to i vidio sam neke aluzije u vašem govoru, odnosno odgovoru, gdje ste preispitali naše političko zajedništvo sa Demokratskom partijom socijalista. To sam tako pročitao i reći ću vam, uspoređivali ste prava manjina prije i sad i to je sve relevantno i korektno. Često se manjinskim strankama, pogotovo onim koji su van izvršne vlasti spočitava zajedništvo sa Demokratskom partijom socijalista. Ja ću vam kazati da su manjinske stranke u zajedništvu sa Demokratskom partijom socijalista ostvarile velika dostignuća za ovu državu od sticanja crnogorske nezavisnosti, od obnove državnosti, članstvo u NATO, da ne kažem ono prije što smo postigli a tiče

se očuvanja međunacionalnog mira i sklada. Činjenica da nam NATO bombe nisu padale 99-te godine na glavu, činjenica da iako smo bili na ivici određenih ratnih požara imali smo snage da primimo izbjeglice sa ratom zahvaćenih područja i sa Kosova i iz drugih ratnih područja. To je sve plod te politike. Rekao sam nedavno, imali smo viziju crnogorske nezavisnosti kada je bilo teško imati bilo kakvu viziju i patili sa onom manjinom koja je zastupala tu ideju. Ja razumijem da svaka skupštinska većina, svaka vlast želi da ima manjinu uz sebe. Od kada je višepartizma to je činjenica, a ako uzmemo još Slobodana Miloševića, pa njegove manjince Sejda Bajramovića, Morin, ne znam kako su se zvali ti dobri i pošteni Albanci pa nadalje i vi imate pravo na svoju političku pozicioniranost. Vi imate pravo na svoju političku pozicioniranost. Ja sam danas govorio o ovim izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore kao lošim, nisam govorio sa aspekta kandidiranja Hrvatske građanske inicijative za to mjesto, već sam govorio sa principijelnih pozicija. Vi ste rekli osam, ja sam rekao devet, prihvatam da je osam iako usmeno sam čuo da je devet manjinskih zastupnika za jedno ime i prezime. U svakom slučaju osam je puno više od dva ili tri. Vi ćete vjerovatno danas ili drugi dan biti izabrani za mjesto potpredsjednika Skupštine, naravno uvažavam tu činjenicu, nemam ništa protiv, ali sam morao da iskažem svoj politički stav na način i zbog načina kako ćete afirmirati i ostvariti to svoje pravo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:27:31)

Samo da vam nešto kažem. Imamo još četiri diskutanta, sad je trenutno pola šest. Znae da imamo obavezu i koja je vrsta obaveze u koliko sati, molim vas. Svi ste danas prekardašili kada je u pitanju prekoračenje vremena, izuzev kolege Borisa Mugoše. Ja vas molim, ako se pozivate sada na proceduru da mi tačno kažete, kolega Pižurica, gdje je prekršena procedura. Koji je član Poslovnika?

MILOŠ PIŽURICA (17.05.24 17:28:22)

Potpredsjednice Popović, samo sam htio kratko da reagujem na navode kolege Vuksanovića na koje ste vi trebali da reagujete i njegovu rečenicu da u Crnoj Gori nisu padale bombe i NATO bombe. Ako zaboravimo Lušticu i Šipčanik gdje su padale bombe i nije bilo žrtava, ne bismo trebali da zaboravimo Danilovgrad gdje je bila žrtva prve NATO

bombe i Murino gdje su bile žrtve među kojima je bilo i djece. Mislim da to ne bi trebalo zaboraviti i ne bi trebalo nikada da se ne pomene. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:28:49)

Zahvaljujem, kolega Pižurica. Ovo je klasično kršenje procedure. Nemate pravo, kolega Vuksanoviću. Nemate pravo. Samo ćete mi reći na koji član Poslovnika se pozivate. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (17.05.24 17:29:03)

Kolega koga ja uvažavam i cijenim privatno, zloupotrijebio je proceduru. Želim samo da mu kažem da nije bilo politike u kojoj su bile integrirane i nacionalne stranke, mi bismo ovdje imali katastrofu zbog one politike oličene u onom čovjeku koji je sve to vrijeme kad su padale bombe po Danilovgradu i po Kruševcu i po Beogradu bio na sigurnom, a njegov sin lomio automobile po Beogradu.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:29:45)

Kršenje procedure.

Kolega Vuksanoviću, i jedan i drugi ste prekršili proceduru. Više neću dozvoliti kršenje procedure.

Kolega Smailoviću, jedino možete ako mi kažete gdje je prekršena procedura, koji član Poslovnika.

Član 18, zadnji stav, da vam pomognem. Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (17.05.24 17:30:00)

Prekršeno je ovo oko izbora potpredsjednika Skupštine iz reda manjinskih partija.

Kratko ću, zaista.

Uvaženi kolega Camaj, meni je zaista žao što tako razmišljate imajući u vidu sve ono što i bošnjački narod i albanski narod... Kratko ću, završavam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:30:25)

Kolega Smailoviću, molim vas da se vi meni obraćate, ne obraćajte se kolegi Camaju. Ne vodi on skupštinu, nego ja. Kad bude vodio skupštinu onda možete i njemu naravno.

AMER SMAILOVIĆ (17.05.24 17:30:34)

Očigledno će novoizabrani potpredsjednik Skupštine iz reda manjinskih partija biti ipak predstavnik vladajuće koalicije, neće biti predstavnik partija manjinskih naroda u Skupštini Crne Gore jer očigledno osam, odnosno devet potpisa podrške, odnosno poslanika koji su izrazili podršku kandidatu Bošnjačke stranke je po shvatanju i računici gospodina Camaja manje od dva. Dakle, vama neka je srećan taj izbor za potpredsjednika Skupštine, ili hairli, ali vjerujte, nećete biti predstavnik manjebrojnih naroda na tom mjestu gdje budete sjedjeli. Zaista mi je žao što je to tako, zaista mi je žao što tako razmišljate i što imate takvu računicu, ali da znate da je ipak devet poslanika podrške Bošnjačkoj stranci nešto što je suštinski važno i što treba da se uzme u obzir. Ovako to neće biti...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:31:45)

Hvala, kolega Smailoviću.

Recite mi sada na šta se vi pozivate.

Kolega Camaj, samo trenutak. Vi ćete brzo biti izabrani, po svoj prilici, za potpredsjednika Skupštine Crne Gore i moraćete da poštujuete Poslovnik kao što ga ja poštujem sada. Možete proceduru, kolega Camaj.

Dajem riječ kolegi Ivanu Vukoviću.

Ovako da se dogovorimo, pošto je vas tri sada iz vašeg kluba, imate još 11 minuta.

Izvolite, kolega Vukoviću.

IVAN VUKOVIĆ (17.05.24 17:32:52)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Pozdravljam uvažene kolegice i kolege, građane i građanke.

Budući da nam je ovo poslednja sjednica prije 21. maja, koristim priliku da u ime Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista svima čestitam Dan nezavisnosti. Bio bih srećan da ga dočekujemo u malo drugačijem ambijentu, ali i današnja diskusija i prijedlog izmjena Poslovnika potvrđuje onu tezu koja se čula prije desetak dana kada nam je u gostima bila uvažena ministarka evropskih poslova gospođa Gorčević, da se proces evropskih integracija, naš fokus na IBAR, na poglavlja 23 i 24 čemu smo posvećeni kao društvo i kao država, koristi da se, tada sam to nazvao, u Crnoj Gori stvaraju Potemkinova sela, Potemkinova sela koja u suštini prikrivaju vrlo zabrinjavajuće trendove koji su sasvim očigledni na političkoj sceni. Sa jedne strane mijenja se karakter državne vlasti i to je potpuno jasno i Crna Gora se, plašim se, sve uspješnije pokušava skrenuti sa onoga puta kojim se vrlo uspješno kretala od 2006. godine naovamo. To je jedno.

Drugo, svjedočimo pa i danas uz, to mi je posebno žao, legitimisanje i podršku jednog broja kolega od kojih to možda i ne bismo očekivali, svjedočimo bjelodanoj eroziji demokratskih standarda koji su uspostavljeni u prethodnom periodu i u suštini čim se pomjerimo sa terena političke trgovine suština te politke postaje sasvim očigledna. Kazali smo danas, pa da ponovimo za naše građane, govorimo o Skupštini, o značaju Skupštine u procesu evropskih integracije, o značaju Skupštine za demokratske procese u Crnoj Gori...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:35:19)

Molim poslanike da dozvolimo kolegi Vukoviću da govori.
Izvolite, kolega Vukoviću. Zaustavili smo vrijeme.

IVAN VUKOVIĆ (17.05.24 17:35:28)

Neko je prethodno pomenuo, dakle, puna su nam usta priče o demokratiji, o tome koliko Skupština znači, u tom smislu koliko je Skupština važna za proces evropske integracije, dok u ovom trenutku efektivno je blokirana manjinska inicijativa odnosno prohodnost manjinskih inicijativa za kontrolno saslušanje. Vidio sam u toku dana jedna nevladina organizacija je reagovala s tim u vezi i kazala da je u ovom trenutku ili blokirano ili je na stendbaju dvije trećine tih zahtjeva. Dakle, osim zakonodavne funkcije kontrolna funkcija, osnovna funkcija ovoga Parlamenta. Mi u ovom trenutku bez obzira na to o kom se konkretno

odboru radi nijesmo u mogućnosti kao poslanici opozicije da vršimo kontrolnu funkciju u odnosu na Vladu. To je jedno. Plašim se da se polako na mala vrata uvodi jedan narativ o tome da ono što je garantovano Poslovnikom, ono što je na kraju krajeva i dobra praksa ovoga Parlamenta se danas prikazuje kao stvar dobre volje većine i to je vrlo opasno čak i ako je to rečeno bez neke loše namjere, ali opasno kao princip jer ako ste stvari zavise od dobre volje danas te dobre volje sutra ne mora nužno da bude. Mi otvaramo prostor za dominaciju politike sile koja se, imali ste priliku da čujete današnju pres konferenciju vjerujem i uvaženog kolegu Erakovića, danas u ovom Parlamentu demonstriralo u odnosu na pitanje izbora članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije. Sutra će vjerovatno to biti slučaj sa Državnom izbornom komisijom, preksutra će to biti slučaj sa Državnom revizorskom institucijom, dakle, polako, al sigurno, kažem, oni demokratski standardi koji su uspostavljeni u ovom periodu koje toliko kritikujete se urušavaju i uvode se nove političke prakse koje znače da ukoliko je nešto dogovoreno na nivou parlamentarne većine da to nešto postaje moguće bez obzira na Ustav, bez obzira na zakon i bez obzira na Poslovnik. Tako da danas imamo jedan prijedlog koji znači da se o tome ko će biti potpredsjednik Skupštine iz reda manjebrojnih, odnosno poslanika iz reda manjebrojnih naroda da o tome odlučuje parlamentarna većina. Kažem vam sad ako slijedimo tu pravnu političku logiku imate potpuno pravo sutra da na isti način odlučite o tome ko će biti potpredsjednik Skupštine ispred opozicionih partija. To je ista pravno-politička logika, nema nikakve razlike. Tako da vas molim da vrlo povedete računa o onome što su kazale naše kolege iz Bošnjačke stranke iz HGI-a iz drugih manjinskih partija. Razlika u odnosu na prethodni period je ta što su predstavnici tih partija i svih praktično partija manjebrojnih naroda bile sastavni dio Vlade pa po logici stvari, to mjesto potpredsjednika je pripadalo partijama iz vlasti, ali ovo je vrlo opasan presedan, kažem, kojim se još jednom demonstrira politika sile u odnosu na one kojih u ovom trenutku ima manje u ovom Parlamentu. Siguran sam da ovo nije dobro rešenje. Siguran sam da su toga svjesni kolege, čuli smo danas i to pozdravljam i uvijek ćemo pozdraviti, dobra rješenja koja znače unapređenje kvaliteta rada ovog visokog doma. Siguran sam da su i te kolege potpuno svjesne da je ovo korak unazad. Mi vas pozivamo još jednom da zbog političkih kompromisa, zbog političke trgovine da ne činite štetu ovoj skupštini jer ovo jeste šteta i ovo jeste, ponavljam, korak unazad u odnosu na demokratske standarde koji su postignuti u prethodnom periodu. Umjesto, završavam i zaokružujem misao, da iskoristimo proces evropskih integracija ne da završimo tehnički dio tog posla, ne da politički trgujemo nego da ovu skupštinu i sve državne institucije u Crnoj Gori

učinimo snažnijim da unaprijedimo kvalitet određenih demokratskih procesa u Crnoj Gori čiji smo svi dio bili vlast bili opozicija mi radimo suprotno. Ponavljam, plašim se da što vrijeme više prolazi nama proces evropskih integracija kao nešto oko čega smo se svi okupili sve više služi kao izgovor za ovakve i slične stvari i ako se to nastavi džaba nam i prosec evropskih integracija, džaba nam i sve ovo o čemu smo danas govorili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:40:15)

Zahvaljujem kolegi Ivanu Vukoviću.

Sada riječ dajem, kolegi Branislavu Neneziću. Izvolite, kolega.

BRANISLAV NENEZIĆ (17.05.24 17:40:26)

Hvala, potpredsjednice.

Koleginice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Kolege iz opozicije gotovo su sve rekle vezano za predložene izmjene Poslovnika danas i negdje se ne bih vezao za izmjene člana 19 stav 2 jer evo mogli smo da u diskusiji čujemo da je to predmet koalicionog sporazuma, dogovora i da maltene to će danas biti usvojeno.

Ono što bih ja u svom izlaganju istakao je vezano za izmjene tj. amandman po pitanju člana 75 stav 7, a sve u svijetlu događaja kojima smo svi svjedoci poslednjih nedelja posebno mjeseci. Sinoć imali smo još jednu situaciju sukoba navijačkih divljanja na terenima u Crnoj Gori. To je nešto što se ponavlja iz dana u dan, nešto što imamo maltene na svim sportskim dešavanjima od fudbala evo sad i košarke. Ne treba ponavljati i podsjećati se što su slična dešavanja na ovim prostorima donijela prošlosti. Zašto sve ovo govorim, mislim da ovo sve treba da nam bude jedna opomena, a opomena upravo za predloženi amandman vezano za član 75 stav 7 gdje mi želimo da uskratimo kontrolni mehanizam Skupštini kada su u pitanju kontrolna saslušanja nadležnih ministara i organa države. Danas bolje da smo svi ovu skupštinu počeli zajedničkim amandmanom gdje bismo tražili kontrolno saslušanje nadležnih ministara i unutrašnjih poslova i pravde da probamo da suzbijemo i spriječimo dalje sukobe i divljanje. Zašto? Evidentno je da se stvara podjela u društvu, a opet kažem neću da ponavljam što su slična dešavanja na ovim prostorima donijela. Umjesto toga cijela diskusija danas vezala se za jednu političku poziciju. Iskreno da kažem političku poziciju koja s obzirom da je riječ o četvrtom ili petom

potpredsjedniku Skupštine toliko ne znači, ali poziciju koja je danas nastavak svega onoga što se dešava na sportskim terenima u Crnoj Gori produbljuje podjele u našem društvu. Ako na to nadovežemo sve ono što se dešava ovih dana u našim školama, evo danas smo imali proslavu maturanata gdje je zapaljena jedna škola. Evo mogao sam da pročitam imali smo višesatni prekid saobraćaja u Ulcinju zbog saobraćajne nesreće koju su isti ti maturanti, ne isti nego maturanti iz ulcinjske Gimnazije izazvali. Mi danas ovdje raspravljamo o jednoj poziciji neću da je koristim grubu riječ fotelji, ali i jednoj političkoj poziciji, a društvo nam se urušava.

Evo s obzirom da je kraj negdje diskusije moj apel, apel aktuelnoj većini, da se povuče amandman vezan za član 75 stav 7 jer mi, ne da ne treba da smanjimo kontrolni mehanizam Skupštine i skupštinskih odbora nego da je sreće trebali bi da ga povećamo i pojačamo upravo zbog svega onoga što sam i rekao. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:44:34)

Zahvaljujem, kolegi Neneziću.

Sada dajem riječ kolegi Jevtu Erakoviću.

Komentar, izvolite kolega.

Marko Kovačević.

MARKO KOVAČEVIĆ (17.05.24 17:44:43)

Hvala kolegi Neneziću što je pomenuo ovaj slučaj od sinoć u Nikšiću i zbog toga sam se javio i želio da prokomentarišem jer sam bio prisutan. Dakle, moram da kažem da je zaista u pitanju propust policije i podgoričke i nikšićke, da jedna veća grupa navijača se kreće iz jednog grada u drugi, a da niko o tome nema pojma, da ni na jedan način nije to prevenirano. Zaista, moramo da nađemo ko je odgovoran za takvu jednu situaciju jer navijači nisu najavili dolazak organizovani. Dakle, policija je morala svojim operativnim saznanjima to preduprijeti kao što je u mnogo slučajeva ranije to uradila. Imamo mnogo razloga da sumnjamo da se to dogodilo namjerno. Sve ove incidente po školama koje ste pomenuli potpuno ste u pravu i treba uraditi sve da do njih ne dolazi, ali treba i izbjeći da osuđujemo one stvari o kojima ne znamo mnogo i da mi kreiramo neke događaje koje se nisu desile.

Danas smo u medijima imali priliku da čujemo kako u jednoj školi u Nikšiću zabranjeno izvođenje neke pjesme što je apsolutna neistina.

Dakle, uopšte se to tako nešto nije desilo čak se pokušalo i imputirati da sam ja razlog svemu tome zato što je najavljen moj dolazak i ako sam ja uredno najavio da neću moći da dođem tako da do mene nije moglo da bude ništa u tom smislu i linčuje se jedna dobra žena, jedan vrhunski profesionalac direktorica škole "Jagoš Kontić" Ranka Laković iz tih razloga. Dakle, ne smijemo da koristimo ove povode naše dnevno političke da urušavamo ljude koji profesionalno obavljaju svoj posao. Dakle, onamo gdje treba osuditi gdje treba pozvati na odgovornost mi danas niko ne spominje ko je direktor škole u kojoj je krov zapaljen, ali se priča o gospođi Ranki Laković zato što su oni imali nekih tehničkih problema organizacije dana škola i nekog nesaglasja jedni među drugima kao da to ima neku drugu pozadinu, a nema. Dakle, ne smijemo te stvari da radimo mi ako smo odgovorni i ako ne želimo da to proizvodimo dalje. Tako da saglasan sam i mislim da o tome treba zaista razgovarati da sve te stvari spriječimo u nekom budućem periodu i to je odgovornost svih nas koji smo u ovoj Skupštini. Moja odgovornost je bila ipak da gospođu Ranku Laković zaštitim ovim putem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:47:05)

Zahvaljujem, kolegi Kovačeviću.
Odgovor na komentar, izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (17.05.24 17:47:15)

Hvala.

Što se tiče obraćanja kolege Kovačevića, nisam se koristio dnevnim političkim dešavanjima u svom govoru samo čisto zbog razješenja, zaista sam htio navodeći primjere koji se dešavaju u Crnoj Gori naveo sam primjer jer je najsvežiji sinoć se to desilo, na žalost, eto u Nikšiću moglo je da se desi bilo gdje. Imali smo slične situacije i u Tivtu i u Podgorici, maltene u svakom gradu Crne Gore. Ono što zabrinjava i treba da brine sve nas, vi ste dobro rekli, da evo bio je možda i propust. Evo dobra argumentacija za sve nas da tražimo maltene svih 81 poslanik kontrolno saslušanje Ministra unutrašnjih poslova da se ispita šta se to sinoć desilo u Nikšiću. Evo vi ste onda dali šlagvort svemu onome što sam ja rekao. Povucimo amandman vezano za izmjenu člana 75 stav 7 jer ćemo samo smanjiti kontrolni mehanizam koji imamo koji je naša obaveza, kao

predstavnik građana da imamo nad vladom i nad svim ministrima koje smo na kraju krajeva svi mi ovdje mi birali. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 17:48:27)

Zahvaljujem, kolegi Neneziću.

Imamo još dvije prijavljene diskusije. Prva diskusija kolege Erakovića i kolege Andrije Nikolića. Imate ukupno deset minuta. Izvolite. Častila sam vas dva minuta, da znate samo.

JEVTO ERAKOVIĆ (17.05.24 17:48:44)

U pravu ste, kolega, što se sve može za taj period uraditi.

Poštovana potpredsjednice, da vam se zahvalim za datu riječ. Danas u Skupštini Crne Gore smo svjedoci jednog dana kada vlast u Crnoj Gori pokušava da objasni predstavnicima manjinskog naroda šta je bolje za njih i da objasni na koji način treba da funkcionišu u ovom parlamentu. S druge strane vlast u Crnoj Gori želi da objasni opoziciji da je mnogo bolje da imaju jedno kontrolno saslušanje u toku redovnog zasijedanja parlamenta, nego dva, i danas je još jednom bila na djelu akcija vlasti u Crnoj Gori, na koji način i koliko su im važnije njihovi uskostranački politički interesi u odnosu na interese naše države. Vidjeli smo danas ovdje argumentaciju na koji način treba da bude biran potpredsjednik Skupštine iz reda manjebrojnih naroda i jedna od argumentacija koju smo čuli jeste da on ne treba da bude biran ako je u opoziciji. Ja postavljam pitanje braniocima ove ideje koja se ne može braniti, šta bi bilo sa predstavnikom manjinskih naroda da tog naroda uopšte nema u vlasti, kao što se i dešavalo u prethodnom periodu? Koja bi onda argumentacija bila na djelu kako bi se mogao birati taj predstavnik iz manjebrojnog naroda u Crnoj Gori? Naravno da je svima jasno da argumentacija odmah pada u vodu i da je ovo samo cilj da se još jedna fotelja na onom poznatom štriku po dubini i po širini postavi i da se zadovolje apetiti vlasti koja izgleda nema kraja svojim apetitima.

S druge strane vidjeli smo i sami šta se dešava u skupštinskim odborima da bilo koja kritička misao i razotkrivanje sve većeg broja afera koji su prisutni u Crnoj Gori da se žele zataškati na svaki način i da se želi pokušati ugaziti opoziciona misao i da se želi poslati jasna poruka građanima Crne Gore da ova vlast čini dobro njima, iako smo svjedoci iz dana u dan šta se dešava. A najnovije dešavanje se desilo danas na sjednici Odbora za antikorupciju.

Kao što znate bila je formirana komisija za izbor članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije i ta komisija bila je u obavezi da izabere kandidate i da predloži kandidate za članove Savjeta. Komisija je imala mogućnost da bira samo tri člana Savjeta zbog toga što su jedino kandidature od svih pristiglih, jedino su tri kandidata ispunjavala sve uslove. E, danas kao argumentacija vlasti u Crnoj Gori, vjerovali ili ne, uslijedila je da ako nijesmo uspjeli od tri kandidata da izaberemo pet onda ne treba ni izaberemo ni ova dva. Možda je nekome i više nego smiješno, ali osnova ovakve argumentacije sasvim je u nečem drugo. Kandidati koje je Komisija izabrala očigledno ne ispunjavaju sve političke preduslove da bi mogli da Savjet Agencije za sprečavanje korupcije stave pod punu kontrole vlasti u Crnoj Gori i na taj način sprovedu politiku kakva njima odgovara. Smislili su način da potpuno obesmisle kompletan proces izbora članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije i na taj način ono što je već unazad godinu dana bila obaveza i ovog parlamenta da izaberemo članove Savjeta prolongirano za, ko zna koji period.

Prema tome, od današnjeg dana kada god spomenete inicijative koje se tiču da ste vi orjentisani prema evropskom putu, da želite na taj način da povedete Crnu Goru, naravno, kao što vam nijesmo ni do sada vjerovali, od danas vam vjerujemo još manje. Danas ste pokazali na koji način vas samo interesuju uskopolitički interesi da vas je baš briga za bilo koje ispunjavanje Crne Gore na putu ka Evropskoj uniji i da vas je baš briga za interese građana Crne Gore. Tako da ja naravno u toj vašoj harmoniji ne želim na bilo koji način da utičem i da je urušavam, ja mislim da izazovi koji vam slijede u narednim danima pokazaće koliko ko drži do svoje riječi među vama, pokazaće u narednom periodu koliko je ko sprerman da ponese odgovornost u odnosu na ono što je izrekao prethodnih dana. Da li su oni koji podržavaju ovu Vladu spremni da podrže, kako kažu predstavnici srpske vlade, zločinačku i antisrpsku politiku, da li će u narednom periodu oni koji se zalažu zaista za evropske integracije biti spremni da glasaju određenja rješenja.

Prema tome, gospodo, posmatramo i gledamo u kom pravcu ovo sve ide. Ono što mi želimo da saopštimo da ne želimo da učestvujemo urušavanju institucija ove naše države i zbog toga ne želimo da učestvujemo u ovom procesu novog izbora članova Agencije za sprečavanje korupcije, jer smatramo da je ovo flagrantno kršenje nezavisnih institucija Crne Gore i miješanje vlasti u izbor članova Savjeta. Hvala.

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.

Poslednja diskusija po ovoj tački dnevnog reda, kolega Andrija Nikolić. Izvolite. Imate tri minuta.

ANDRIJA NIKOLIĆ (17.05.24 17:56:08)

Hvala, potpredsjednice Popović. Znam da ćete biti tolerantni i demokratični u odnosu na moju diskusiju, ali zaista ću se truditi da to spakujem u predviđenih pet minuta.

Poštovani građani Crne Gore,

Sve što treba da znate o političkoj atmosferi i o demokratskim uslovima koji su na snazi u Crnoj Gori, kao i o tome kako Vlada doživljava demokratiju odnosno vladajuća većina, dovoljno je da pogledate šta su predložene izmjene Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore.

Poslovnik o radu je inače knjiga koja podrazumijeva poštovanje pravila i procedura u Skupštini Crne Gore i parlamentarna većina se dosjetila da u duhu demokratskih iskoraka predloži da dosadašnje pravo o prohodnosti manjinskih inicijativa opozicije u Parlamentu koje je predviđalo odluku o dva kontrolna saslušanja u toku redovnog zasijedanja zamijeni, pazite sad, odlukom o dva kontrolna saslušanja u toku redovnog zasijedanja, ali jedno koje će pripasti poslanici opozicije, a drugo koje će pripasti poslanicima vlasti. Zamislite ovu logičnu bravuru.

Parlamentarna većina koja na svakoj sjednici skupštinskog odbora može da donese odluku o kontrolnom saslušanju zato što je parlamentarna većina i zato što ima više poslanika nego parlamentarna opozicija sada dopisuje Poslovníkom nešto što je bio proceduralni izuzetak u korist opozicije kao svoje dodatno pravo. Vjerujte ovo je stvarno jedna nova logička disciplina u Skupštini Crne Gore. Ja vam sa aspekta zdrave logike čestitam na ovome što ste uradili.

Drugi predlog kojim se takođe unapređuje duh demokratije u Parlamentu tiče se člana 18 Poslovnika Skupštine Crne Gore u kojem piše da se jedan potpredsjednik bira iz reda poslanika manjinskih partija. Sada se Poslovnik dopisuje pa se kaže da više o tome neće arbitrirati samo manjinske partije nego ako manjinske partije ne budu mogle da se dogovore zadnju riječ će dati parlamentarna većina koja pritiskom dugmeta i tastera u Skupštini Crne Gore ima pravo da odluči ko je taj najpodobniji predstavnik iz reda manje-brojnih partija da bude potpredsjednik Skupštine, sa aspekta logike zaslužili ste još jednu čestitku. E, sad ono što predstavlja eroziju demokratije i potpunu degradaciju Parlamenta je pitanje da li vi

uopšte imate namjeru da dozvolite da Vlada za svoj rad odgovara Parlamentu Crne Gore. Da li vi kao poslanici, kao izabrani predstavnici građana koji nosite odgovornost pred građanima jednako kao i parlamentarna opozicija, imate obavezu da kontrolišete Vladu ili želite da dozvolite Vladi da nema nikakvu obavezu u odnosu na Parlament? Ovo je stvar vaše političke odgovornosti. Vi ste odlučili da nam uzmete dosadašnji mehanizam koji nam je bio garantovan Poslovníkom, tadašnjim izmjenama Poslovníka koje su donesene konsenzusom u ovom Parlamentu.

Kada se mijenjao Poslovník u dijelu kontrolnih inicijativa za te izmjene su glasali svi poslanici crnogorskog parlamenta 2012. godine. Sada vi mijenjate Poslovník bez konsultacija sa parlamentarnom opozicijom. Ja kao šef kluba najjače opozicione partije u Parlamentu nijesam imao nikakvu informaciju o tome da vi želite da promijenite Poslovník u dijelu kontrolnih inicijativa i izbora potpredsjednika Skupštine Crne Gore. Zato što niko od vas nije došao da porazgovara sa opozicijom, makar da nam kažete šta vam je ideja, pa da vidite da li mi imamo neko mišljenje u vezi sa tim. To je način na koji vi doživljavate demokratiju. Ja vam kažem, to je ozbiljan problem i nemojte da imate iluziju da građani Crne Gore to ne vide. Vide, vide, zbog toga se na planu političkog rejtinga događaju promjene kod poslednjih parlamentarnih izbora i vjerujem da će nam predstojeći izborni procesi potvrditi u kom pravcu se događaju promjene na političkoj sceni, ali ono što je manje važno od toga kolege, danas ste vi parlamentarna većina, okreće se kolo sreće, vrlo brzo će neki doći u situaciju da budu na ovoj strani skupštinske sale za godinu dvije, tri vjerujte Demokratska partija socijalista ni malo nije opterećana činjenicom da li će biti vlast. Opterećena je činjenicom da bude odgovorna prema ljudima koji nam ukazuju povjerenje, da budemo odgovorni prema ljudima koji nam ukazuju povjerenje, kao i prema svim ostalim građanima Crne Gore, bez obzira za koga glasaju, ali mislim da je ovo poruka da Crna Gora treba da povrati normalnost i da na sceni imamo stradanje demokratije.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:02:26)

Zahvaljujem kolegi Andriji Nikoliću.

Ovo je bila poslednja diskusija po ovoj tački dnevnog reda. Imate proceduru, koleginice? Izvolite, koleginice Vučelić.

MAJA VUČELIĆ (17.05.24 18:02:45)

Hvala.

Ja bih samo proceduralno da reagujem u smislu da je jedna trećina članova Odbora za antikorupciju podnijela zahtjev predsjedniku Odbora za antikorupciju Jeftu Erakoviću da sazove sjednicu odbora kako bi pokrenuli postupak za formiranje komisije. Ukoliko on to ne želi da sazove onda pozivam predsjednika Skupštine da u što hitnijem roku sazove sjednicu Odbora za antikorupciju. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:03:20)

Zahvaljujem, kolegice Vučelić.
Izvolite. Kolega Eraković u proceduri.

JEVTO ERAKOVIĆ (17.05.24 18:03:27)

Zahvaljujem.

Prije svega želim da obavijestim i vas i poštovane kolegice i kolege da Komisija za izbor članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije postoji i ta komisija je izabrana. Članovi komisije, jedan član komisije se bira ispred vlasti, jedan poslanik ispred vlasti, drugi član komisije se bira ispred opozicije i ta dva člana su izabrana na osnovu predloga od strane predsjednika Skupštine, dok ostala tri člana, jednog bira Tužilački savjet, jednog bira Sudski savjet i trećeg biraju predstavnici nevladinog sektora. Imamo komisiju, raspisan je danas konkurs i imamo komisiju koja može u tom sastavu sasvim legitimno da bira. Danas u toku rada odbora predstavnici vlasti su donijeli odluku da ta komisija, dakle predstavnici Tužilačkog savjeta, Sudskog savjeta i nevladinog sektora po njihovom mišljenju nijesu dobro odradili posao i oni sada zahtijevaju da vjerovatno te institucije ponovo biraju svoje predstavnike. Mi kao predstavnici Demokratske partije socijalista, ne želeći da učestvujemo u ovakvom političkom i pravnom skandalu koji se danas namjerava desiti donijeli potpuno jasnu odluku i ovlastili kolege iz opozicije, imaju zamjenika predsjednika pozicije, imaju zamjenika predsjednika odbora da sazovu sjednicu i da sprovedu ono što oni misle da treba da sprovedu. To je danas bilo javno na našoj sjednici i želim naravno i vas, pošto ste u toj ulozi predsjedavajućeg da obavijestim kakav je naš stav, da ne želimo da učestvujemo u ovom političkom i pravnom skandalu kakav je danas namijenjen da se desi.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:06:06)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.

Prva je tražila proceduru kolegkinica Vuković-Kuč. Izvolite, kolegkinice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (17.05.24 18:06:15)

Zahvaljujem, uvažena potprešednice Popović.

Pošto sam danas govorila o tome da je nažalost Parlament postao zavisian, odnosno roletna Vlade, da bih omogućila transparentnost rada Vladi, a posebno resoru Ministarstva u čiji rad vjerujem i koji duboko poštujem, posebno resoru ministarke Anđele Jakšić Stojanović vrednujući njen dosadašnji rad, pozivam je da provjeri rad direktorke Osnovne škole Jagoš Kontić s obzirom na to da smo dobili pouzdane informacije od roditelja te škole da je zabranjeno izvođenje pjesme Crna Goro, da zaštitimo školu od politizacije i na kraju i tu direktorku od moguće dezinformacije, pošto ja zaista ne vjerujem političarima koji brane određene direktore, nego vjerujem struci, vjerujem Ministarstvu. Zaista molim Anđelu Jakšić Stojanović da uputi sve inspekcije i da se dođe do istine o tome što se desilo na Dan nezavisnosti kako bismo zaštitili i ministarka i mi poslanici u Parlamentu dignitet države Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:07:31)

Zahvaljujem kolegkinici Vuković Kuč.

Pravo na proceduru ima kolega Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (17.05.24 18:07:36)

Samo kratko, uvažena potpredsjednice, vezano za današnju sjednicu Odbora za antikorupciju na kojoj smo raspisali javni poziv za izbor članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije i u tom duhu na osnovu onoga što propisuje Zakon o sprečavanju korupcije u članu 85 i 86 - nakon pokretanja postupka i javnog poziva za izbor članova Savjeta neophodo je formirati komisiju - iz tog razloga jedna trećina članova Odbora tražila je da se zakaže sjednica Odbora, kako bi komisija sprovela ovaj postupak, jer

jednostavno zakon ne definiše da komisija koja je u prethodnom postupku obavljala taj posao treba da obavlja posao i u novom postupku. Ni u jednom momentu ne aludiramo niti prejudiciramo koga će ovlašćeni predlagači predložiti kao svoje članove bilo da se radi o predstavnicima Tužilačkog savjeta, bilo da se radi o predstavnicima Sudskog savjeta, bilo da se radi o kandidatu koji će biti član Komisije iz nevladinog sektora, kao i o kandidatima iz reda parlamentarne pozicije i opozicije, ali jednostavno moramo poštovati slovo zakona i što prije doći do Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije kako bismo dobili potpuno funkcionalan savjet, a time i funkcionalnu Agenciju za sprečavanje korupcije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:09:02)

Zahvaljujem kolegi Zogoviću.

Za proceduru se javio kolega Leković i proceduru je takođe prijavio kolega Hadžić.

Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (17.05.24 18:09:17)

Zahvaljujem potpredsjednice Popović.

Na konto ovoga o čemu je govorio kolega Zogović, član Odbora za antikorupciju, ja takođe želim da pojasnim da kao član Odbora i kao članovi Odbora moramo striktno poštovati sve procedure. Ja sam svoj stav i svoje mišljenje rekao na odboru. Nažalost, mislim da smo od samog početka imali jedan postupak koji je bio, da kažem, krivo nasađen, odnosno nije išao u onom pravcu u kojem svi želimo i u kojem želi kompletna crnogorska javnost, da prije svega dobijemo nezavisne, profesionalne i stručne članove Savjeta, da dobijemo svih pet članova Savjeta koji će posrnulu Agenciju za sprečavanje korupcije i instituciju koja je nažalost pala na najniže moguće grane, zaista osnažiti i povratiti joj sjaj koji ona treba i koji ona mora da ima prije svega. Shodno tome danas smo raspisali, kao što je rekao moj kolega, novi konkurs. Ohrabrujem sve ljude, zaista sve kandidate da se jave i da ovoga puta to ne bude broj kao deveta kandidata, već da bude brojka sa mnogo većim brojem kandidata.

Razumijem da neko ne shvata procedure i da ne čita zakon, a morao bi i trebao bi, jer u članu 85 jasno piše da se članovi Savjeta biraju na osnovu javnog konkursa koji raspisuje nadležni odbor, a u drugom stavu da nadležni odbor obrazuje komisiju za sprovođenje izbora članova

Savjeta. U članu 86 na samom kraju jasno stoji da u koliko nadležni odbor ne predloži Skupštini listu kandidata iz stava 4 ovog člana postupak za izbor članova Savjeta se ponavlja, što znači kompletan postupak iz člana 85, što znači takođe da nadležni odbor obrazuje novu komisiju i novi sastav komisije, s tim što sve ove institucije mogu da predlože ponovo iste kandidate. Mi u to ne ulazimo, u to ne zalazimo, to je njihova nadležnost, njihova odgovornost isto tako kao što možda ću ja biti opet u toj komisiji, a moža neću. Tako da zaista ne vidim i na samom odboru se o tome, po meni, previše govorilo i ovdje se govori. Još jednom pozivam kolege iz opozicije da ne bojkotuju, prije svega iz Demokratske partije socijalista, da ne bojkotuju odbor, već da učestvuju u samom zasijedanju, da ispoštujemo ovu jednu prostu proceduru i da u najskorijem roku zaokružimo kompletan proces. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:11:57)

Zahvaljujem kolegi Lekoviću.

Za proceduru se javio kolega Hadžić. Izvolite.

SEID HADŽIĆ (17.05.24 18:12:07)

Poštovana potpredsjednice,

Samo da konstatujem da je nešto ranije prekršena procedura. Prozvan sam bio i imenice od koleginice poslanice, pa mi dozvolite samo u jednu rečenicu u 30 sekundi.

Pogrešno sam bio shvaćen, pretpostavljam, kod koleginice poslanice, zato što sam sugerisao partiji koja je najjača partija u predstavljanju bošnjačkog naroda, da ne svodi politiku borbe za bošnjaki narod na to oko jedne fotelje. Toga smo svejdoci 20 godina. To je jedna stvar.

Druga stvar, kada je pitanje glasova, neka koleginica prebroji svoje glasove iz svoga grada pa onda neka dođe i neka kaže o tome kako je ko biran. Tačno, ja sam još jednom rekao, mislim na Cetinju, biran sam glasovima i Bošnjaka i nebošnjaka. Ko ima protiv toga nešto neka izvoli i neka kaže, a ako svodimo borbu na ostvarivanje bošnjačkih prava na to oko fotelje, ja bih zamolio koleginicu neka ona ili ako neće oko fotelje ili hoće da priča ili neće da priča, izvinite, oko ekonomskih tema koje sam pomenuo, neka koleginica prvo, evo nećemo kolege oko ekonomske teme, krenite koleginice od toga da osudite ljude koji su crtali grafite po Pljevljima, a bili su vaši partneri 20 godina. Recite imenice Lazović, Katnić i tako

dalje, ako se borite za bošnjačka prava. Ja mislim da će biti prilike u ovome Parlamentu da baš raspravljamo o tome i radujem se tome, pa ćemo pričati i o 90-im godinama. Ko je hapsio i ko je prebijao Bošnjake i ko ih je obezglavio, a nakon toga im se predstavio kao lider i onda svoje neke pogodbe gurao 20 godina. Hvala vam na ukazanom poverenju da kažem ovo u jednoj rečenici. Izvinjavam se što i ja kršim proceduru, ali biće prilike da raspravljamo o ovome, vjerujem, u periodu ispred nas. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:14:12)

Kolega Hadžiću, tačno je, prekršili ste proceduru. Sada moram dati riječ kolegici Kenani.

Kolega Hadžiću, vi ste prozvali kolegicu Kenanu Strujić, jeste, ali niste imali prvo ispred kluba, tražili ste tada komentar. Kolega Hadžiću, kada imate odgovor na komentar, ispravku navoda, pravo na to ima samo jedan član kluba u onom slučaju je to bio kolega Laković.

Samo trenutak, daću riječ kolegici Kenani Strujić Harbić, proceduru, a ako ne bude bilo bilo kakve uvrede ili nečega, evo vidjećemo u kom pravcu će teći procedura. Kolega Mugoša, čujem vas odlično.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (17.05.24 18:15:32)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Biću kratka. Ispravka navoda prvo. Ne znam ko je osvojio jedan glas, a ko je ....

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:15:38)

Samo trenutak. Ne možete ispravku navoda, imate pravo na proceduru koja traje minut.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (17.05.24 18:15:46)

Procedura, kako god.

U Pljevljima s ponosom ću da kažem da je Bošnjačka stranka na poslednjim parlamentarnim izborima bila druga opoziciona partija sa 1.270 glasova. Ponosno kažem to. Međutim, ja pouzdano imam informaciju da

na vašem biračkom mjestu, evo da vas ne gledam, obraćam se vama, predsjedavajuća, ima samo jedan glas na vašem biračkom mjestu za vašu partiju. Sledeća stvar, što se tiče ekonomskih tema i borbe za manjinska prava. Mi to pokazujemo 17 godina i opstajemo 17 godina kao jedina autentična partija iz reda Bošnjaka u ovom parlamentu i opstajaćemo u budućem vremenu. Ono što bih zamolila kolege uvažene, da sa naknadnom pameću nakon dva sata ne dolaze i ne komentarišu moje prethodno izlaganje i ovaj put da ponovim, savjeti nam ne trebaju zato što mi imamo, za razliku od drugih, organe partije koji donose odgovorno, pravedno i pravično odluke za bošnjački narod u Crnoj Gori koje predstavljaju i njima, jedino njima, polažemo račune i kada dobijamo povratnu informaciju dobijamo na izborimo. Hvala uvažena predsjedavajuća.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:17:13)

Zahvaljujem.

Samo da se razjasnimo. Koleginice Strujić Harbić, kolega Hadžić je tražio komentar na vaše izlaganje odmah nakon vas, međutim, nije imao pravo na to, ja mu nisam dala pravo na to, zbog toga što je to pravo iskoristio kolega Laković. Zna da član 97 Poslovnika striktno kaže da smo jedan član iz poslaničkog kluba ima pravo na komentar izlaganja.

Sada, imate proceduru, je li tako kolega Zogoviću? Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (17.05.24 18:17:55)

Uvažena potpredsjednice, želim da potvrdim da je predsjednik Odbora za antikorupciju, gospodin Jevto Eraković na sjednici odbora dao ovlašćenje potpredsjedniku odbora da zakaže sjednicu. Međutim, s obzirom na to da je gospodin Eraković, ako sam ja dobro razumio, sada u obraćanju rekao da ne želi da učestvuje u izboru ove komisije, pozivam, kako bi bili do kraja poslovnički tačni, da predsjednik Skupštine zakaže sjednicu Odbora za antikorupciju kako bismo izabrali komisiju i mislim da je to najbolji put da dođemo do rješenja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:18:34)

Za proceduru se javio kolega Adžić. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (17.05.24 18:18:40)

Uvažena potpredsjednice Skupštine,

Mislim da je vrlo važno da ne odvlačimo sad pažnju niti razmišljanje svih poslanika sa onoga što jeste danas na dnevnom redu i predmet današnjeg glasanja. Samo bih htio da kažem kako izgleda fingiranje demokratije u Parlamentu Crne Gore. Upravo zbog toga se obraćam vama, zato što ste vi i kao partija više puta insistirali i glasali da se održe kontrolna saslušanja i vaši ministri su se javljali i iskazivali spremnost da dođu na kontrolna saslušanja. Samo da vam kažem, uvaženi građani, broj kontrolnih saslušanja koji se održao u ovom sazivu Skupštine Crne Gore na inicijativu opozicije je nula, a broj kontrolnih saslušanja koji se održao na inicijativu parlamentarne većine je svega četiri. Samo da znate kako je ovaj parlament zaista pretvoren u krpu Vlade Crne Gore i pretvoren u instituciju koja umjesto kontrolnog mehanizma služi upravo ono što smo danas mogli da čujemo, kao zavjesa za prikrivanje svih negativnih djelovanja Vlade Crne Gore.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:19:51)

Zahvaljujem, kolega Adžiću.

Posljednja procedura do glasanja je procedura kolege Erakovića. Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (17.05.24 18:19:59)

Zahvaljujem.

Ja bih u cilju takođe različitih pravnih tumačenja pozvao stručnu službu Skupštine da se izjasni povodom inicijative i da vidimo da li ima pravnog utemeljenja, da li može postojeća komisija da bira članove Savjeta ili je neophodno birati novu. Dakle, da se ljudi koji se bave time, mi u ime odbora im se obraćamo i na taj način dobijemo stručno mišljenje.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (17.05.24 18:20:46)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.

Sada konstatujem da je pretres završen i dajem pauzu da se služba pripremi za glasanje i da poslanici uđu u salu. Zahvaljujem.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (17.05.24 18:42:09)

Kolege poslanici,

Stekli su ste uslovi da pređemo na izjašnjavanje o preostalim predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Prvo prelazimo na Predlog zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 44 poslanika, svih 44 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona, poslanici: Ana Novaković Đurović, Dritan Abazović, Filip Adžić i Miloš Konatar podnijeli su šest amandmana o kojima treba glasati. Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Gospodine Adžiću, hvala vam.

Prelazimo na izjašnjavanje.

Stavljam na glasanje amandman 1. Izvolite, kolege, glasajte. Zaključujem glasanje.

Glasala su 43 poslanika, jedan za, devet protiv, 33 uzdržana, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2. Izvolite, kolege.

Zaključujem glasanje. Glasala su 44 poslanika, jedan za, 10 protiv i 33 uzdržana, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 45 poslanika, jedan za, 13 protiv, 31 uzdržan, pa objavljujem da amandman nije dobio potrebnu većinu i nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 4. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 45 poslanika, jedan za, 15 protiv, 29 uzdržanih, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 5. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 44 poslanika, jedan za, 14 protiv, 29 uzdržanih, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje poslednji, amandman 6. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 45 poslanika, dva za, 13 protiv, 30 uzdržanih, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 43 poslanika, svih 43 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Predlog zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti prihvaćen.

Predlog Odluke o izmjeni Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Odlučuje se većinom glasova poslanika.

Na predlog odluke podnijeto je sedam amandmana.

Poslanici: Vasilije Čarapić, Slaven Radunović, Boris Bogdanović, Milan Knežević, Bogdan Božović i Nikola Camaj, predlagači odluke dva amandmana koji su sastavni predlog odluke, s tim što je amandman 1 pravno-tehnički korigovan na Zakonodvnom odboru;

Poslanici: Ana Novaković Đurović, Dritan Abazović, Filič Adžić i Miloš Konatar, 1 amandman o kojem treba glasati;

Poslanici: Zdenka Popović, Jelenka Andrić i Maja Vukićević, 1 amandman koji je sastavni dio predloga odluke;

Poslanik Ilir Čapuni, 1 amandman koji je povukao iz procedure;

Poslanici: Jelena Nedović, Slaven Radunović, Boris Bogdanović, Milan Knežević, Bogdan Božović i Nikola Camaj, 2 amanamana, koji su sastavni dio predloga odluke, s tim što je, amandman 1 pravno-tehnički korigovan na Zakonodavnom odboru.

Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Ko želi da obrazlaže amandmane?

Prelazimo na izjašnjavanje.

Amandman poslanika Novaković Đurović, Abazović, Adžić i Konatar.

Stavljam na glasanje ovaj amandman. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 45 poslanika, jedan za, 19 protiv, 25 uzdržanih, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 45 poslanika, 44 za, jedan protiv, nema uzdržanih i objavljujem da je odluka usvojena.

Dajem kratku pauzu da bismo mogli preći na glasanje o sledećoj sjednici.

Ovim je Peta sjednica Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2024. godini završena. Zahvaljujem.